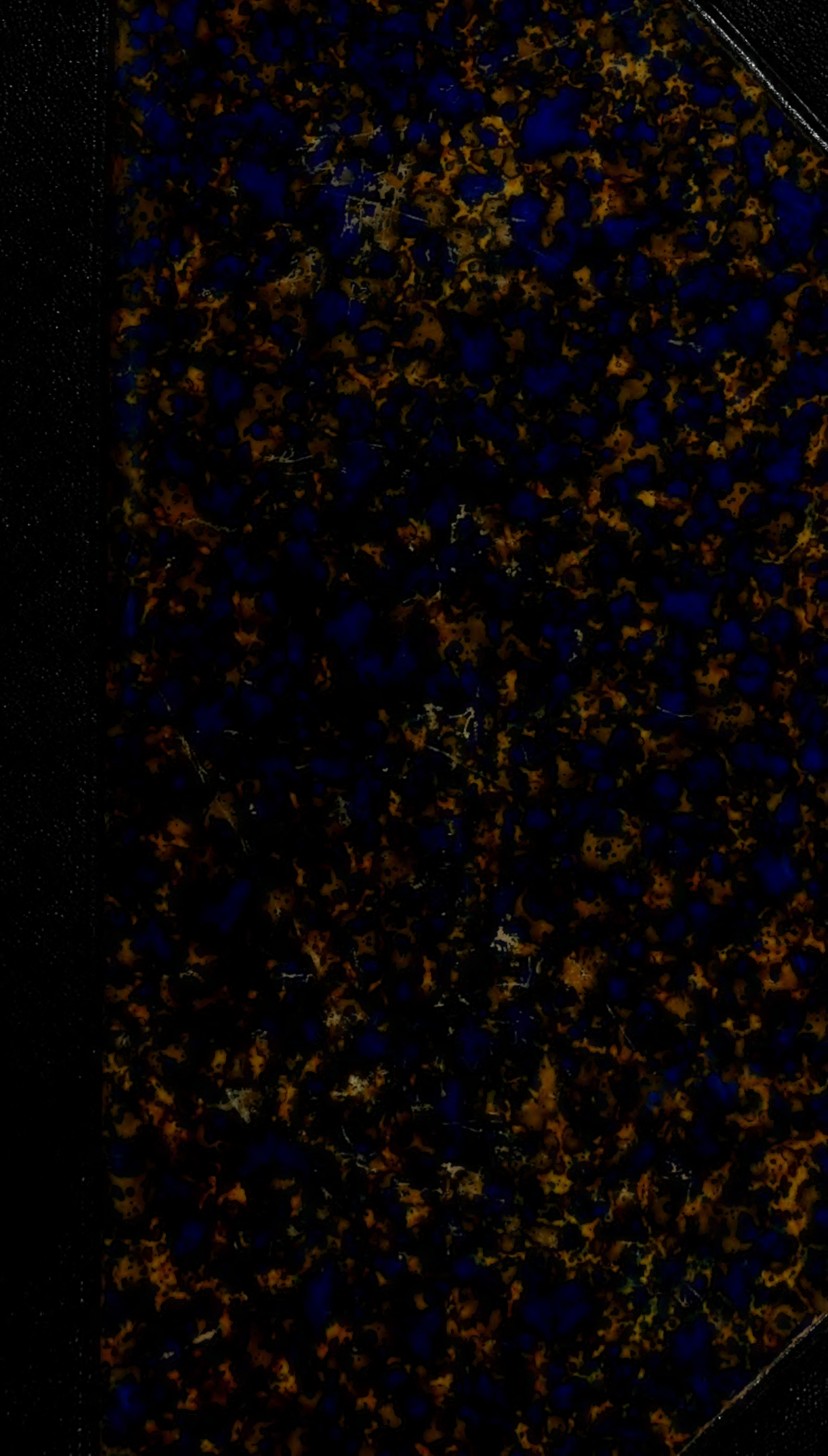

ÅRSBERÄTTELSE

OM NYARE

ZOOLOGISKA ARBETEN

OCH

UPPTÄCKTER,

TILL

KONGL. VETENSKAPS-ACADEMIEN

AFGIFVEN DEN 31 MARS 1829.

AF

S. NILSSON.

STOCKHOLM,

TRYCKT HOS P. A. NORSTEDT & SÖNER,

1830.

INNEHÅLL.

Mastologie.

Ornithologie.

Herpetologie.

Ichthyologie.

Des-

Zoologisk Geographie.

Förnverldens Fauna.

I Sverige och Norrige utkomna skrifter med särskilt afseende på Skandinaviens Fauna.

Mastologie.

Rörande vårt eget slägte, såsom föremål för Zoologiska undersökningar, hafva blott få anteckningar för året kommit oss till handa.

Hr PENTLAND har, vid återkomsten från Peru, meddelat underrättelser om menniskohufvuden (cranier) af en egen besynnerlig form, hvilka han der funnit. Hr PENTLAND hade besökt en ö i Chuquitossjön, hvarest på *Incas* tider ett präktigt tempel stått, som är beskrifvet i GARCILLASSO DE LA VEGA's verk. I granskapet af templet funnos grafställen, hvari Hr PENTLAND träffade skeletter, som han tror tillhöra *"en menniskorace, hvilken nu mera alldeles icke existerar."* Det mest påfallande hos detta fynd är formen af hufvudet, hvars genomsnitt framifrån bakåt är besynnerligt lång, då deremot pannan och tinningbenen äro utomordentligt plattryckta: nacken är af ringa storlek och ansigtsvinkeln knappt så stor som hos en Pongo; käken är deremot icke så snedt utstående m. m. (*Nouvelles Annales des voyages. Aout 1828, p. 271. Jemf.* FRORIEPS *Notiz. n. 463, p. 110*).

Hr PENTLANDS utdöda menniskorace.

Man skulle häraf kunna förmoda att på *Incas* tider i Peru funnits en menniskorace, som nu är utdöd: — men så lärer det ej förhålla sig.

Man har länge känt att flera folkstammar bland Amerikas invånare haft det besynnerliga bruk att genom tryckning på

sina nyfödda barns hufvud, åstadkomma en onaturlig form. Sådana artificiella vanskapligheter träffas hos flera folkstammar. Hr Blumenbach har i sin sist utgifna *Pentas craniorum* [1]), Tab. LXV, gifvit figur på ett genom konst missbildadt hufvud af en *Peruan*. Men hos detta synes tryckningen hafva blifvit använd i vertical riktning framtill och baktill, för att åstadkomma *en högre panna* än den naturen, åt sig sjelf lemnad, skulle hafva gifvit. — Hr Lawrence har deremot, i sina *Lectures of comparative Anatomy*, afbildat (Tab. XI) ett genom tryckning vanställdt *Caraïbhufvud*, som har en omisskännelig likhet med Hr Pentlands beskrifning.

Det gifves ingen menniskorace, hos hvilken pannan är så låg och tillbakastående som hos den Amerikanska, och framför allt hos *Caraïberne*, äfven der konsten icke ökat denna nedplattning [2]). De hafva derföre det begrepp om menniskoskönhet, att en platt panna är derifrån oskiljaktig; och för att öka denna nationalskönhet, nedtrycka de pannan ännu mera på sina nyfödda barn. Vissa Amerikanska stammar afbilda derföre sina förnämsta gudar med mycket plattare hufvud än det naturen gifvit dem sjelfva; af samma orsak som Grekerna, med ett motsatt, och mera säkert skönhetssinne, gåfvo bilderna af si-

---

[1]) Commentationes Societatis Gottingensis, Vol. VI, p. 148.

[2]) Jemf. Humboldt *Political Essay* VI, p. 154— Lawrence p. a. st., p. 361.

na gudar och halfgudar en högre panna än den naturen tilldelat någon dödlig. — Det märkvärdigaste i Hr Pentlands fynd, synes mig bestå deri (att dömma efter den korta underrättelsen) att han funnit Caraïbhufvuden på en begrafningsplats vid ett Peruanskt tempel.

Blumenbachs *Nova Pentas craniorum.*

Den vördnadsvärde Veteranen i naturforskningen, Hr Blumenbach i Göttingen har, genom den redan nämda *Nova Pentas craniorum*, completterat sina förut utgifna allmänt värderade *Decades craniorum diversarum Gentium*, som spridt så mycket ljus öfver kunskapen om de olika menniskoracerne. I denna Pentad har Hr Blumenbach lemnat figurer af följande:

Tab. LXI *Cranium veteris Germani.* Detta hufvud af en gammal German är funnet nära Romsted och meddeladt af Göthe. De flata benen äro utmärkt tjocka, så att cranium är tyngre än andra af samma storlek; men hvarken detta eller andra Teutonska cranier och benfragmenter, som Blumenbach erhållit från gamla kummel och urnor, bevisa att de menniskor som då lefde i Tyskland voro i allmänhet större än de som nu bebo samma land; och Hr Blumenbach tror i följd häraf att de Romerska författare, som beskrifvit sin tids Germaner såsom resar af ovanlig kroppslängd, mycket öfverdrifvit det verkliga förhållandet.

Tab. LXII (*Cranium Kamtschadali genuini*) föreställer ett cranium af Kamtschatkas stamfolk, med platt ansigte och utstående kindben. Denna folkstam lärer nu antingen vara utdöd eller ock håller

han på att blifva det. Såsom en mycket charakteristisk figur öfver dess yttre utseende anför Hr Blumenbach Kapten Kings *continuation af* Cooks *resa, III Del. tab. 76.*

Tab. LXIII (*Cranium Batavi genuini*) Hr Blumenbach har fått 3 likdana cranier af den gamla folkstam som bebor öarne *Marken, Urk* och *Shokland* i *Zuyder-Zee* i Holland, och han har här låtit afteckna det ena, som visar ett verkligen eget och besynnerligt utseende.

Tab. LXIV (*Cran. Feminæ Sinensis hybridæ*) föreställer ett cranium af en blandad race af Malayiskt och Mongoliskt ursprung. Fadren var Chinés; modren Javanska. Cranium visar charakterer af begge.

Tab. LXV (*Cran. veteris Peruani*) är det förut omtalade, genom artificiell åtgärd missbildade hufvudet af en Peruan.— Det skadliga bruk, att genom tryckning på nyfödda barns hufvuden, söka gifva dem en skönare form, lärer ej vara sällsynt hos råa folkslag och en obildad allmoge. Man saknar till och med ej anledning till den förmodan att detta bruk fordom äfven hos *vår* allmoge varit öfvadt, att genom tryckning gifva de nyfödda barnens hufvud en rundare skapnad, i synnerhet om de under passagen genom ett trångt becken blifvit något aflånga. Men *skadligheten* och *onyttan* af denna åtgärd, har läkarkonsten redan ådagalagt.

I förra Årsberättelsen, sid. 83 omtalas Rudolphis anatomiska undersökning af

Orang-Utangen, hvarigenom han bekräftat den af TILESIUS yttrade mening att *Orang-Utangen* ej vore annat än en yngre *Pongo*. — Hr J. GRANT, Läkare i Calcutta, har i bref till Dr BREWSTER i Edinburg anfört åtskilliga, för forskaren intressanta underrättelser om en Orang-Utang från Borneo, hvars lefnadssätt Hr GRANT länge haft tillfälle att iakttaga. Äfven detta djur var en unge; men Hr GRANT tror sig dock böra antaga 2 eller 3 skilda arter af egentliga Orang-Utanger af olika storlek, färg och proportioner mellan kroppsdelarna. Hans skäl vore det för vidlyftigt att här upptaga, och de äro dessutom ej tillräckligt bevisande. (Jemf. FROR. Notiz. XXI. p. 305 och 324). — Hr MONTGOMERIE antager äfven (i sist anförda afhandling) flera arter af Orang-Utanger från Asien, i följd af 2:ne cranier som han jemfört. Hos det större (från Borneo) var ansigtsvinkeln spetsigare, ansigtsbenen hade en mycket större massa i förhållande till hufvudskålsbenen: hufvudskålen var på sidorna mer hoptryckt, pannbågen mindre framstående, underkäken starkare, rummet under kindbågarne mycket större o. s. v. Men Hr MONTGOMERIE märker ej att just alla de skiljemärken han uppräknar alltid blott antyda äldre och yngre cranier af en och samma djurart. (Jemf. Skand. Faun. Inledn. sid. LVII och följ.).

Hr GRANT *om Orang-Utangen.*

Kapten HULL har lemnat underrättelser om en Orang-Utang som blifvit skjuten på Sumatra. Man ser af dess berättelse att denna djurart vistas i de tätaste

Hr HULL *om Orang-Utangen.*

skogarne, att invånarne på nämda ö frukta för den samma och påstå att han, då tillfälle yppas, bortför deras qvinnor [3]). De tro på själavandringen och mena att deras aflidna fäders andar flyttat i Orang-Utanger, som de anse för herrar öfver de stora skogarne på ön. Den skjutna, som var en hona, satt i toppen af ett högt träd och höll en unge mellan armarna. Hon var 4 fot 11 tum lång, och 2 fot bred öfver skuldrorna, samt beklädd med röda hår.

Cynocephalus Wagleri. Hr AGASSIZ har (i Isis XXI p. 861. tab. XI) beskrifvit och aftecknat en Markatta af slägtet *Cynocephalus* BRISS. och gifvit den namn af *Cynoc. Wagleri.* Dr WAGLER har köpt henne i Londen; närmare angifves ej dess fädernesland.

Ouistitis's lefnadssätt. Hr NEILL har lemnat underrättelser om en *Ouistiti's* (*Simia Jacchus* LIN.) lefnadssätt under öfverfarten från Brasilien till England. Då de frukter tröto, som voro bestämda för dess proviantering, började den lilla Apan fånga Torrakor (*Blatta orientalis*) och lefde deraf för det mesta under hela resan, samt bidrog derigenom ganska verksamt att rensa fartyget från denna ohyra. LINNÉ har anmärkt att detta djur är fiende till Katten. Hr NEILLS *Ouistiti* deremot lefde i största förtrolighet med en Katt [4]). Namnet *Ouistiti* är en

---

[3]) Om den Afrikanska *Chimpansé*, jemf. CUVIER *Regne animal*, I. pag. 104.

[4]) Att dylika charaktersdrag för de i fångenskap hållna djur, oftast blott äro indi-

efterhärmning af djurets skarpa, ofta upprepade läte.

Hrr Geoffroy S:t Hilaire och Fr. Cuvier hafva under året fortsatt utgifvandet af det stora praktverket öfver *Däggande djuren* — *Histoire naturelle des Mammifères.* — Detta förträffliga arbete med illuminerade plancher, gjorda efter lefvande exemplar, lemnar i allmänhet de trognaste figurer öfver Mammalier som hittills blifvit utgifna öfver djur af denna klass. Det torde också endast vara i Paris som ett dylikt verk kan utgifvas. Man har förebrått författaren till texten att han icke alltid utsatt det latinska namnet, enligt Linnéska systematiken. Någon gång torde denna uraktlåtenhet hafva sin grund i författarens ovisshet om rätta synonymien, och i dess varsamhet att ej vilja tillägga kända föremål nya namn, eller nya föremål redan använda benämningar; och i det fallet är dess förfarande berömvärdt. *Histoire des Mammifères.*

Sedan sista Årsberättelsens aflemnande [5]) har det 57:de och 58:de Häftet kommit oss till handa. Dessa 2:ne Häften innehålla figurer af följande djurarter:

Moufette de l'Amerique septentrionale — en af de talrika varieteterna af *Viverra Mephitis* Linn. — med text mest af Lesueur. En *Antilope*, utan specifikt namn, provisoriskt kallad *Kevel-gris.* — *Rhinolo-*

---

viduella, har redan Prof. Retzius *sen.* visat i sina *Observationes zoologicæ* p. 4.

[5]) Jemf. Årsber. för 1827, p. 12.

phus ferrum equinum, en Läderlapp från södra Europa. — *Antilope Addax* från Norra Afrika. Förf. synes ej hafva känt Hr LICHTENSTEINS grundliga afhandling öfver denna djurart [6]). Efter FR. CUVIER är OTTOS Antilope suturosa ej annat än *Antilope Addax* i vinterdrägt [7]). Två Delphinarter utan text. — *Mycetes Belzebul* Illig. *Chat-cervier du canada* — ett Lo från Norra Amerika. *Chat du Bresil; Marsouin du Cap; Dauphin bridé* och *Antilope Addax* hanne i vinterdrägt.

Felis canadensis. Bland de djur öfver hvilka här lemnats figurer och beskrifningar torde *Canada-Loet* (Chat-cervier du Canada) vara för oss mest intressant, emedan det har ganska stor likhet med en af våra Svenska Loarter. Det är identiskt med PENNANTS *Baycat*, GYLDENSTEDTS *Felis rufa* och TEMMINCKS *Felis-bay*. Man vet nu att denna djurart lefver i Amerika, från Canada ända till Mexico, och att det är den rätta *Felis canadensis* hos de Amerikanska Naturforskarne [8]). Hr FR. CUVIER har icke i sin text underrättat oss om djurets storlek; men enligt Hr TEMMINCK [9]) är det stort som en Räf eller kring 2 fot 10 tum långt, med en svans af 5 tum. Till utseendet kommer det nära ett ungt *Varglo*; men det skiljes

---

6) *Ueber die Antilopen der nördlichen Africa*, Berlin 1826, p. 23.

7) Jemf. LICHTENST., p. a. st. p. 45.

8) Jemf. TEMM. Monogr. de Mammal., I Tom. p. 251.

9) l. c. p. 141—3.

genom brist på de två svarta ränderna längs ryggen, genom små eller nästan inga hårpenslar i öronen, genom öronens hvita färg utvändigt, derigenom att bakbenen äro svarta baktill från foten upp mot hasen, och genom helt olika färg på svansen, som är inunder hvit, ofvan grå med några mörkare halfringar och blott i spetsen svart. Det är specifikt skildt från alla Europeiska Loarter, ehuru BECHSTEIN förblandade det med den Tyska. Ett exemplar deraf förvaras på Museum i Lund.

TEMMINCK *om Loarterna.*

Då jag här kommit att tala om *Lodjuren*, torde det ej vara opassande att i korthet nämna hvilka arter deraf verkligen förekomma hos oss. Hr TEMMINCK har i sina berömda *Monographies de Mammalogie* pag. 109—115 äfven velat, efter undersökningar af skinn i bundtmakare-magazinen [10]), utreda och bestämma våra Svenska Loarter; men häri synes oss Hr TEMMINCK emedlertid icke fullkomligt väl hafva lyckats. Den som efter Hr TEMMINCKS beskrifningar öfver de Loarter han anser för Svenska, vill försöka att bestämma de Lon, som hos oss förekomma och hvaraf skinn i stor mängd utbjudas på våra torg och vintermarknader, skall utan tvifvel blifva osäker huruvida Hr TEMMINCK haft någon enda af våra Svenska arter för sig

---

[10]) Hr TEMMINCK anser denna method vara den allra bästa, och föreslår den som mönster. Vi mena dock, som Hr FR. CUVIER, att den har sina olägenheter. Se dess text till den citerade figuren af *Chat du Bresil.*

vid författandet af beskrifningarna öfver dem han tillagt oss.

Hr TEMMINCK beskrifver, såsom Nordamerikansk och *Svensk*, en art som han kallar *Felis polaire* (*Felis borealis* TEMM.) och som charakteriseras på följande sätt: "storleken mellan Varg och Räf, längden 2 "fot 7, 8, 9 tum; svansen 5 tum, kortare "än hufvudet, trubbig och liksom afhug- "gen, samt blott i yttersta spetsen svart.— "Hela pälsen grå, vågig med brunt, utan "någon tydlig fläck." Något sådant Lo har jag hittills aldrig sett i Sverige, och jag tviflar på att det finnes här. Närmast liknar beskrifningen ett *Räflo* i vinterdrägt; men detta har fläckar nedåt låren och frambenen samt åtminstone $\frac{2}{5}$ af svansen, och ej blott dess yttersta spets, svarta. TEMMINCKS *Felis polaire* torde således blott tillhöra Norra Amerika. I alla fall är benämningen *Felis borealis* för denna art icke rätt väl vald, då THUNBERG redan för mer än 30 år sedan tillagt detta namn åt ett helt annat Lo, nemligen ett ungt *Kattlo*, som sedan under samma namn blifvit beskrifvet och afttecknadt i K. Vet. Acad. Handl. för år 1815.

Sistnämda art, eller vårt Svenska *Kattlo* är alldeles identiskt med den art som Hr TEMMINCK kallat *Felis cervaria* [1]) och som Hr TEMMINCK anser tillhöra norra Asien. Vårt vackraste och i pälshandeln dyraste Lo är just detta, ehuru Hr TEMMINCK tviflar på att det hos oss förekommer. —

[1]) Monogr. de Mammal. p. 106.

Hr TEMMINCKS *Felis Lynx*, som han äfven anser för Svensk, är emedlertid i många fall olik LINNÉS t. ex. att fotsålorna äro bara och tårna försedda med kort hårbeklädnad, att pälsen i allmänhet är mörkt rödbrun o. s. v. Således har Hr TEMMINCK frånkänt oss *Felis cervaria*, som vi verkligen äga, och tillagt oss sin *Felis borealis* och sin *Felis Lynx* som knappt finnas hos oss [2]).

Furia horrens, en ny *Läderlapp*.

Hr FR. CUVIER har beskrifvit en ny art af *Läderlapp* från Amerika. Den kommer närmast *Vespertilio pictus*; men oaktadt dess stora likhet både med denna och några andra arter, har dock Hr FR. CUVIER trott sig böra för den samma bilda ett eget slägte, som han kallar *Furia*. Någon Diagnos för detta slägte har han icke lemnat; och efter genomläsandet af den vidlyftiga beskrifningen torde man ej inse *nödvändigheten* att för denna enda art göra ett eget slägte. Han kallar arten *Furia horrens* [3]).

Hr C. GLOGERS *Indelning af Tysklands Vespertilioner.*

Hr CONSTANTIN GLOGER, en ung Naturforskare i Breslau, har i *Isis* meddelat en uppsats öfver *Indelningen af de i Tyskland och dess nordliga granländer förekommande Flädermössarter* (Vespertilio) [4]). — Hr C. GLOGER uppräknar 18

---

[2]) I det under tiden utkomna I:sta Häftet af *Illuminerade Figurer till Skandinavisk Fauna* har jag genom beskrifningar och plancher sökt utreda våra Svenska Loarter.

[3]) *Memoires du Museum.* Tom. XVI, p. 149. Tab. 9.

[4]) *Eintheilung — der Fledermäuse.* Isis XXI, VII, pag. 687.

hithörande arter hvaraf han sjelf sett alla *in natura*, utom tre. Hr GLOGER vill ej söndersplittra detta slägte i flera, utan blott indela det i Familjer eller Sectioner, och han gör Läsaren uppmärksam derpå att detta förfarande har alla de fördelar som kunna väntas af Slägtenas söndersplittring, utan att medföra någon enda af dess många och stora olägenheter.—Denna åsigt kunna vi ej annat än på det högsta gilla, och förkasta det ofog man nu börjat drifva, i synnerhet i Ornithologien, att söndersplittra redan ganska naturliga Genera.

Hr C. GLOGER indelar sina Vespertilioner på följande sätt:

a) *Flädermöss med förenade öron* (Vespertiliones synoti). *Vesp. barbastellus* DAUB. — *cornutus* FABER.

b) *Egentliga eller senkomna* [5]) *Flädermöss* (Vespertiliones otoptyches). *Vesp. Otus* BOIE; *auritus*; *Bechsteinii*; *murinus*; *Nattereri*; *Daubentonii*; *dasycnemus*, *mystacinus*.

c) *Tjockörade Flädermöss* (Vespertiliones pachyoti;) *Vesp. serotinus*; *pipistrellus*; *pygmæus*; *Kuhlii*; *Leisleri*; *proterus*; *Schreibersii*; *discolor*.

Hr C. GLOGER, *om Sorex pygmæus*. Hr CONSTANTIN GLOGER har äfven lemnat en ganska intressant afhandling om *Sorex pygmæus* PALL. *Sor. minutus* LINN.[6]).

---

[5]) *Spätlings Fledermäuse* kallas så emedan de sednare om aftnarna flyga ut än de öfriga.

[6]) Acta Acad. Cæsareæ Leopold. Car. XIII, Vol. 2. P. p. 483.

Förf. har fått detta lilla djur från sin hembygd vid Neisse i *Öfver Schlesien*, och Prof. Lichtenstein har bekräftat att det är identiskt med Pallas's *Sorex pygmæus*, som hitttills blott blifvit funnen i Siberien, i trakterna vid Jenisei. Detta, det minsta af alla kända däggande djur, tillhör således, efter Hr C. Glogers upptäckt, äfven Europas Fauna.

Hr C. Gloger inför Pallas's beskrifning på dess Siberiska *Sorex pygmæus* (ur *Zoographia Rosso-asiatica*) och lemnar derefter en egen beskrifning på den Schlesiska, som han närmast jemför med Herrmanns *Sorex tetragonurus*. *Sorex pygmæus* är 1″ 8‴ lång från nässpetsen till svansroten; häraf utgör Hufvudet $8\frac{2}{3}$‴; Svansen håller 1″ 4‴ och djurets vigt är 36 gran. Hufvudet är mycket långt och smalt; svansen mycket lång, trind, ovanligt tjock, vid roten liksom hopknipen (basi quasi filo constricta Pall.) täckt med långa styfva hår. Färgen ofvan och på sidorna dunkelt brungrå med guldskimmer, förlorar sig småningom undertill i hvitgrått.

Hr C. Gloger bevisar, genom utdrag ur Pallas's citerade Verk, att Laxmanns *Sorex minutus*, hvaröfver en af Laxmann meddelad beskrifning äfven finnes införd i Linnés System. I, p. 73, ej är annat än ett mutileradt exemplar af *Sorex pygmæus*, som af någon tillfällighet förlorat svansen. Pallas har sjelf sett Laxmanns från Siberien hemförda exemplar. Således

är *Sorex pygmæus* Pall. *Sor. minutus* Linn. *Sor. exilis* Gmel. och *S. minimus* Geoffr. ej annat än ett och samma djur. På en bifogad planche finnes djuret aftecknadt.

Hr Gloger anmärker att Savi's *Sorex etruscus* högst sannolikt är identisk med *Sor. leucodon* Herrm. och *S. Güldenstedtii* Pall.

Hr C. Gloger om *Mustela Lutreola.*

Hr C. Gloger lemnar i samma Afhandling anmärkningar öfver *Menken* (*Mustela Lutreola* Linn.), som äfven blifvit funnen i Schlesien. Hr Gloger är af den mening att *Menken* bör räknas till Slägtet *Lutra* och ej till *Mustela*, ehuru dess tandbyggnad fullkomligt öfverensstämmer med *Illerns*. Samma mening skall äfven Pallas hafva hyst i det han förenat *Menken* med *Uttern* i Slägtet *Viverra*. Linné deremot skall först hafva fört *Menken* bland *Weslorna* till Slägtet Mustela.

Härvid kan dock anmärkas att Linné aldrig skilt Menken och Uttern i olika Slägten: att han ännu i sista upplagan af Fauna Svecica förde begge dessa djur till Slägtet *Viverra*, (dit han likväl ej räknade *Weslorna*), och att han i sista upplagan af *Systema Naturæ*, satte dem bredvid hvarandra i Slägtet *Mustela*. Således är det icke Linné som åstadkommit den onaturliga indelning och den ensidighet för tandbyggnaden, hvaröfver Hr C. Gloger klagar. Äfven har Hr C. Gloger ej så alldeles rätt deri att Naturforskarne *alltid blott efter* Pallas beskrifvit detta

djur [7]. Det är icke just sällsynt i Finland, och efter Finska exemplar hafva LINNÉ, GADD, LECHE m. fl. lemnat beskrifningar deröfver.

Hvad nu den här uppkomna hufvudfrågan beträffar, eller *Menkens* plats i Systemet, så kan jag ej dela Hr GLOGERS åsigt. Menken är ingen *Utter* utan en *Iller*, ej allenast till tandbyggnaden, utan äfven till de öfriga kroppsdelarnas form och förhållanden, ja äfven till färgteckningen; endast hårbeklädnaden liknar mer *Utterns*. Svansen är blott vid roten litet plattad för öfrigt *trind*, och långt mer yfvig än *Utterns*. Hufvudet ej mera nedtryckt än *Illerns* o. s. v. I lefnadssättet afviker han ej heller särdeles från Illern, som, åtminstone hos oss, oftast förekommer i granskapet af vatten.

Den obetydliga skillnad Hr GLOGER trott sig finna i *Illerns* och *Menkens* tandbyggnad, har ej bekräftat sig på de exemplar jag haft tillfälle att undersöka; hos dem är *Menkens* och *Illerns* tandbyggnad, med undantag af något olika storlek, fullkomligt lika. — Hr GLOGER har visst rätt att man ej ensidigt bör indela *endast* efter tandbyggnaden; men man kan taga för gifvet, att, då 2:ne djurarter hafva så lika tandbyggnad som *Menken* och *Illern*, äfven allt annat *väsendtligt* är lika, och att de således ej utan våld på naturen kunna skiljas till olika Genera [8].

---

[7]) Detta påstående repeteras 3 särskilta gånger.
[8]) Jemf. *Illuminerade Figurer till Skandinavisk Fauna*, 2 Häft. pl. 8.

Hr Gloger förmodar att den Europeiska *M. Lutreola* och den Nordamerikanska *M. Vison* äro ett och samma djur. Pallas försäkrar att han sett många skinn af *M. Lutreola* från Norra Amerika, och att han alldeles icke tviflar på, att ju det djur som Engelska resande omtala under namn af *Minx*, är *M. Lutreola*. Genom Hr Kalms resa i Norra Amerika underrättas vi äfven att *Must. Vison*, af de der boende Svenskar, kallas *Mink*; och det är märkvärdigt att Svenskarne i Finland tillägga *M. Lutreola* just samma namn: *Mink* eller *Menk*. — Allt detta, jemte den underrättelsen Hr Gloger meddelar, att Museum i Berlin fått en *Lutreola* från Norra Amerika under namn af *Vison*, synes bevisa identiteten af dessa begge Arter.

Om hafsuttern af Hr Gloger.

Hr Gloger lemnar äfven några korta anmärkningar öfver *Hafs-Uttern* (Lutra marina) hvaraf han vill bilda ett eget Slägte under namn af *Latax*. Han försäkrar, att den som blott en gång flygtigt sett *Hafs-Uttern* icke kan tvifla på att han ju står mycket närmare Slägtet *Phoca* än Slägtet *Lutra*. Hr Gloger har kommit till dessa betraktelser genom att se det exemplar som finnes på Museum i Berlin. — Jag har äfven sett samma exemplar; men ej derföre kommit till samma resultat. Exemplaret är blott ett ungt, halfvuxet djur, och i så slätt skick att man visserligen ej deraf bör företaga sig att bilda ett *Genus*, i synnerhet om man ej en gång sett dess

tand-

tandbyggnad. Genom Hr Prof. LICHTENSTEINS utmärkta liberalitet blef jag satt i tillfälle att undersöka tandbyggnaden hos nämda exemplar. Oaktadt det är en unge som ännu har mjölktänder är det lätt att se, att djuret aldrig kan komma att räknas till Slägtet *Phoca*, dit PALLAS fört det; ej en gång till ordningen Phocacea, dit Hr GLOGER synes vilja bringa sin *Latax;* utan måste alltid qvarblifva i samma naturliga grupp som *Uttrarna*. Men om det der bör stå i Slägtet *Lutra* eller bilda ett eget slägte, måste vi lemna till deras afgörande som hafva tillfälle att undersöka fullvuxna och väl bibehållna exemplar.

Hinduernas bruk att fånga fisk med tama Uttrar.

Biskop HEBER omtalar, i sin *Narrative of a Journey through the upper Provinces of India*, Hinduernes bruk att fånga fisk med tama Uttrar. En dag kom han med sitt sällskap till en strand, der han såg 9—10 sådana Uttrar, bundna med långa streck vid bampupålar. Några simmade kring i vattnet, så långt strecken tilläto, andra lågo till hälften ned i vattnet, andra lekte och vältade sig i sanden vid strandbrädden. Man berättade Hr HEBER, att de flesta fiskare i granskapet underhöllo ett eller flera af dessa djur, som voro nästan så tama som hundar, och som vid fisket voro mycket nyttiga derigenom, att de dels drefvo fiskstimmarna i näten, dels grepo med tänderna och upphämtade större fiskar.

Att *fånga fisk med tam Utter* har varit kändt och öfvadt af den Kaukasiska

folkstammen, äfven i den aflägsnaste forntid. Detta bruk omtalas som en bekant sak, redan i *Volsunga Sagan* p. 36. — Äfven i sednare tider har det hos oss varit öfligt der och hvar, och en berättelse om sättet att dressera *Uttrar* till fiskfångst finnes införd i K. Vetenskaps Academiens Handlingar för 1752, sid. 139. [9]).

En Mangusts lefnadssätt. Hr ADIE jun. har [10]) lemnat underrättelser om en *Mangust* (*Viverra Mungos* LINN.) som underhålles nära Edinburg. Som man vet, tillhör detta djur Indien och Persien. Hr ADIE hade fått sitt exemplar från Madras, och det hade, då Berättelsen aflemnades, ett års tid rätt godt fördragit Skottlands kalla klimat. Det blef snart tamt. Det är alltid vänligt och läraktigt, utom då det äter, i synnerhet en fogel som blifvit lemnad lefvande. I en sekund förlorar det då sitt fromma och smekande naturell, och får det vildaste rofdjurs arghet, murrar och biter. Med snabbhet klättrar det i buskar och dess käraste kost är småfogel. Eljest förtär det

---

9) Här berättas, att en Bonde i Skåne haft en så dresserad *Utter*, som dagligen lemnat honom så mycket fisk att han dermed kunde underhålla hela sitt hushåll. — "Då detta rön upplästes i Academien, berättade Frih. HÅRLEMAN att han här i Stockholm sett en sådan tam Utter, som vid Kungsholms bron på en liten stund dykade åtskilliga gånger ned och kom hvarje gång upp med en vacker fisk, som han bar till sin Herre."

10) I Magazin of natural History. Maj 1828. p. 21.

äfven alla de insekter det träffar. Då man ger Mangusten en lefvande råtta, ödla eller groda, leker han länge dermed, innan han dödar henne. Småfoglar behandlar han på annat sätt; dem dödar han i samma ögonblick som han fångat dem.

Äfven detta är ett märkvärdigt drag af instinkten! han synes veta att fogeln lätt skulle kunna undkomma honom, om han ej genast dödades; men att han utan förlust kan först leka med råttan, ödlan och grodan.

Buschismännens sätt att döda Lejonet.

En i London nyligen utgifven Resebeskrifning i Södra Afrika [1]) lemnar underrättelse om Buschismännens sätt att döna *Lejonet*. Detta fruktansvärda rofdjur har, likasom dess samslägtingar, skarp syn, men slög hörsel. Då ett Lejon sofver, i synnerhet sedan det öfvermättat sig med rof, kan man kringgå det utan att det störes, och det har den egenheten, att då det plötsligt uppväckes af något som träffat eller fallit på det samma, det i ögonblicket förlorar all rådighet och tager genast flykten, så vida ingen ting håller det tillbaka.

Hyænor och Tigrar begifva sig merendels i hålor och kulor i bergen; men Lejonet finner man vanligen på slätterna, nära vid Antilop-hjordarna, som ständigt uppehålla sig på slätta fälten och af ett slags instinkt undvika sådana ställen, der deras fiender plötsligt kunna rusa på dem.

---

[1]) *Researches in South-Africa* &c. *by the Rev.* John Philip.

Buschismännen hafva märkt att Lejonet merendels vid solens upp- och nedgång dödar och förtär sitt rof. Då de vilja döda Lejon, efterse de derföre hvar *Springbockarna* vid soluppgången beta. Tillika observera de om Springbockarna synas skrämda eller springa bort, emedan de deraf kunna sluta att Lejonet gjort anfall på dem. De anmärka noga stället der detta skett, och kring kl. 11 f. m. då solen bränner starkt, och den sökta fienden efter all förmodan ligger försänkt i en djup sömn, genomsöka de trakten sorgfälligt; och om de finna Lejonet i vårdslös trygghet, skjuta de en förgiftad pil i dess bröst. Då Lejonet känner sig såradt, springer det upp från sitt läger, och flyr derifrån ej mindre värnlöst än en anskjuten Hind. Det är nu utan räddning förloradt; ty pilen har genomborrat bröstet utan att den till äfventyrs bredvid liggande Lejoninnan blifvit störd i sin slummer; och Buschismannen vet hvar han, efter några timmar, kanske förr, skall finna sitt byte, dödt eller i dödskampen.

Afrikas Hyænor. Städerna i det inre af Afrika äro under nätterna mycket hemsökta af *Hyænor*. Af dessa rofdjur finnas derstädes tre arter: den fläckiga, den strimmiga, och ännu en tredje mindre än de två andra [2]). Sedan folket gått till hvila, genomströfva de gatorna med tjut, och bortsläpa allt hvad

---

[2]) Denna lärer vara *Hyène rousse* Cuv. Recherches sur les ossem. foss. och *Hyæna brunnea* Thunb. Vet. Acad. Handl.

de komma åt. Ej sällan skola de äfven bortsläpa barn, enligt Missionären MOFFATS berättelse [3]).

Dr WIEGMANN jun. i Berlin har beskrifvit en märkvärdig bastard af Varghona och hund (Isis XXI, p. 924). En i Kongl. Menageriet på Pfauen-insel vid Potsdam underhållen Warghona födde för ett par år sedan, med en Rapphönshund, 3 valpar, som till utseendet voro ganska skiljaktiga. Skada att de alla 3 voro honor; af olika kön skulle de lemnat tillfälle att försöka om dessa slags bastarder fortplanta sig med hvarandra. Den ena dog under förra vintern. De två andra såg jag förliden sommar på Pfauen-insel. Den ena af dem, som till färg och former mest liknade modren, hade äfven Vargens lömska och skygga blick; den andra är — som Hr WIEGMANN riktigt yttrar sig — i alla afseenden en Rapphönshund, enfärgadt svart med ett hvitt streck under halsen ned mellan frambenen. Då jag gick in i deras rum, skyndade den förra bastarden bort i en vrå, från hvilken han förstulet betraktade mig med Vargens lömska uppsyn: den sednare stannade framför mig på golfvet, såg mig förtroligt i ögonen och vickade litet med svansen. Underligt nog är det hvarifrån den svarta färgen kommit, då modren var Varg, och fadren en snöhvit Rapphönshund med bruna öron.

Bastard af Varg och Hund.

---

[3]) JOHN PHILIP: *Researches* in South Africa.

Fennec, en Räf-art. Rörande det ofta omtvistade Afrikanska djuret *Fennec* eller *Cerdo* (hvaröfver en beskrifning med figur redan finnes införd i Kongl. Academiens Handlingar för år 1777, p. 265), har Dr Leukart lemnat ytterligare upplysningar i Isis 1828. H. III & IV, p. 296. Hr Leukart har redan i samma Tidskrift för 1825, 2 H. s. 211, lemnat en noggrann beskrifning deröfver, och visat att det hörer till afdelningen *Vulpes* i Slägtet *Canis* Linn. samt i följd deraf kallat djuret *Canis Zerda* [4]). I närvarande uppsats har Hr Leukart vidare bestyrkt sin åsigt genom jemförelse mellan skelettet af detta djur och *den allmänna Räfven*, (Canis Vulpes Linn.). Af skelettet lemnas beskrifning.

Dr Richardson meddelar i Franklins Narrative of a second expedition to the shores of the polar-Sea (London 1828) en kort notice om instinkten hos Nordamerikas *Svarta Räf*, och hvaraf man ser att denna ej eftergifver den röda i slughet [5]).

Indiens Björnar. *I Edinburgh Journ. of Science* N:o XVI, p. 338, finnes en Artikel öfver *Indiens Björnar*. Indien har 3 arter af detta Slägte, nemligen *Ursus labiatus* eller *U. longirostris*, som längst varit känd i Europa; *Ursus malayanus*, beskrifven af Horsfield och Raffles, samt *Ursus Thibetanus* hvilken först blifvit som egen art beskrifven af Duvaucell. Ur en Indisk

---

[4]) Jemf. Årsber. 1826. p. 14.

[5]) Jemf. Illum. Figurer till Skandinavisk Fauna Pl. 7.

Journal införes p. a. st. tillägg och rättelser till Hr DUVAUCELLS beskrifning, efter lefvande exemplar som finnas i Menageriet i Barrackpore. *Ursus Thibetanus* är kolsvart, glänsande, med brungrå nos, till skapnad som Hundens, och med en trekantig hvit fläck under hakan, samt en halfmånformig af samma färg på bröstet. Klorna korta och svaga; djuret klättrar dock med lätthet i träd; synes ej vara så argsint som *Ursus labiatus* (Jemf. FROR. Notiz. XXI, p. 230).

Hr Prof. LICHTENSTEIN i Berlin, hvars grundlärda *Afhandling om det nordliga Afrikas Antilop-Arter* i förra Årsberättelsen (p. 9.) blifvit anmäld, har äfven under detta år lemnat en mycket intressant och grundlig Monographie, upplyst genom illuminerade Plancher, öfver de hittills bekanta arter af Slägtet *Dipus* [6]). Det är intet tvifvel underkastadt att ju Monographier, författade med den utförlighet och grundlighet som Hr LICHTENSTEINS, äro för det närvarande mest behöfliga, och bidraga mera till vetenskapens framsteg, än alla systematiska utkast. **Hr LICHTENSTEIN om Slägtet *Dipus*.**

Då Hr LICHTENSTEIN företog detta arbete voro ej mer än 2:ne arter af Slägtet *Dipus* tillräckligt kända och beskrifna. Dessa voro *Mus Jaculus* och *Mus Sagitta* PALL. — LINNÉ hade i sitt System ej upptagit mer än *en* hithörande art, som han

---

[6]) *Ueber die Springmäuse, oder die sämtlichen bis jetz bekannten Arten der Gattung Dipus;* von M. H. C. LICHTENSTEIN. Berlin 1828.

kallar *Mus Jaculus*. Schreber hade väl skilt dessa arter från Slägtet *Mus*, och bildat för dem ett nytt under namn af *Dipus*; men han hade i detta nya Slägte upptagit åtskilliga arter som icke hörde dit. Illiger inskränkte först Slägtet *Dipus* inom sina behöriga gränsor, genom, att derifrån skilja Slägtena *Pedetes* och *Meriones*. Han upptog också de 3:ne af Pallas anförda varieteter af dess *Mus Jaculus* för egna arter, tillade ännu tre, efter andra författares uppgifter, så att han tillsammans anförde 7 arter. Dock hade han ej haft tillfälle att sjelf granska dem, och i det hela taget visste man ej mer om dessa djur än det som Pallas för fulla 50 år sedan anfört.

Genom de specimina som Hrr Hemprich och Ehrenberg samlat och hemfört från Egypten, Nubien, Arabien och Syrien, samt Hr Eversman från Siberien och Kirgisiska Stepperna, har Hr Lichtenstein blifvit satt i tillfälle att företaga dessa intressanta undersökningar.

Hos de djur som höra till detta Slägte råder en ganska stor disproportion mellan främre och bakre extremiteterna; de främre finnas blott som rudimenter: de bakre äro deremot mycket långa och bakdelen af kroppen mycket tjock. Frambenen äro försedda med 5 tår; bakbenen hafva aldrig mer än 3 tår som under gåendet röra vid marken, samt 1 eller 2 bi-tår (digiti spurii) som sitta högre upp och röra ej vid marken.

Enligt Rudolphis och Ottos undersökningar äro nästan alla ben i bakre hälften af kroppen ihåliga, utan diploë, samt sköra och hårda som fogelben. De äga också en hög grad af spänstighet.

Dessa djurs rörelser bestå i skutt, som snarare kunna jemföras med *Gräshoppans* bågsprång, än med *Kanguruh's* tunga och släpande hopp. Dessa skutt skola, med någon ansträngning, kunna bringas ända till vid pass 20 gånger längden af hela djurets kropp. Således skall en *Dipus* af 6 tums längd kunna taga skutt af 10 fot.

Alla till detta Slägte hörande arter bebo de torra och sandiga Stepplanden i det nordliga Afrika och det vestra Asien. De vistas i konstigt gjorda underjordiska bon, försedda med rymliga kamrar och flera utgångar, hvilka de tillsluta sedan de gått in. Om dagarna ligga de i denna kula och lemna den då icke frivilligt; om nätterna äro de i rörelse och samlas stundom i mängd kring de resandes läger. Det skall då se rätt narraktigt ut, när de skutta kring i månskenet.

Arterna af detta Slägte äro hvarandra mycket lika och hafva äfven, i det hela taget, samma färg och samma allmänna former. Dock äro proportionerna kroppsdelarna emellan olika hos de skilda arterna; och att dessa olikheter äro constanta, derom har Hr Lichtenstein kunnat öfvertyga sig, då han af de flesta arter haft tillfälle att jemföra 3—4 exemplar: af några ända till 8—10. Det är derföre dessa kroppsdelarnas olika förhållanden till

hvarandra, af hvilka Hr LICHTENSTEIN hufvudsakligen valt Diagnoser för Species, t. ex. öronens storlek och förhållanden till hufvudets längd: längden af svansen: längden af foten (tarsen och tårna) m. m. är räknad i tolftedelar af kroppslängden. Antalet af bi-tårna (digiti spurii) har gifvit karakterer för Slägtets underafdelningar.

På detta sätt har Hr LICHTENSTEIN bestämt 14 arter, nemligen:

Bakfötterna utan bi-tår:

1. *Dipus Sagitta* GM. — 2. *D. ægyptius* HEMPR. & EHRENB. 3. *D. Locusta* Ill. — 4. *D. Telum* LICHT. — 5. *D. Lagopus* LICHT. 6. *D. hirtipes* LICHT.

Bakfötterna med 1 bi-tå:

7. *Dipus tetradactylus.*

Bakfötterna med 2 bi-tår:

8. *D. Jaculus* GM. 9. *D. Decumanus* LICHT. 10. *D. Spiculum*; 11. *D. Halticus* Ill. 12. *D. Pygmæus* Ill. 13. *D. Elater* LICHT. och 14. *D. platyurus* LICHT. — Af 10 arter äro illuminerade Plancher bifogade.

Hr GLOGER om *Råttslägtet.* Hr C. GLOGER har i Isis XXI. p. 833, lemnat Aphorismer af naturhistoriskt och kritiskt innehåll, om de Tyska, i synnerhet de i Schlesien förekommande små arter af Slägtet *Mus.* Intressanta iakttagelser meddelas här om *Mus musculus, M. sylvaticus, M. agrarius, M. minutus.*

Mullvadens Om *Mullvadens* förmåga att se har GEOFFROY S:T HILAIRE uppläst en afhandl.

i K. Vet. Academien i Paris d. 15:de Sept. Resultatet af Hr GEOFFROYS undersökningar är, att Mullvaden verkligen kan se, oaktadt man nekat honom syn-nerv, derföre att denna, i anseende till hörsel-apparatens stora utveckling, tager en annan direction än den vanliga. Jemf. Bullet. des Sc. Nov. 1828, p. 388. *synförmåga.*

Om Djuret Chiru. En intressant underrättelse om djuret *Chiru*, eller Himalayabergens *Enhörning*, har Hr HODGSON, General-Intendent öfver Brittaniska Indien, lemnat i *Calcutta Journal* [7]). Berättelserna i Indien om detta djur likna mycket sagorna om norra Afrikas och Arabiens *Enhörning*, att det nemligen skulle vara till växten som en hjort med ett rakt horn i pannan och vara mycket stridbart. Enskilta horn af detta djur hade tid efter annan blifvit nedsända till *Asiatiska Societeten*. Det djur som Hr HODGSON beskrifvit och hvaraf han skickat hornen och skinnet, hade dödt i Rajah's af Nepal Menageri, dit det blifvit skänkt af LAMA'N af DIGURCHI. Det hade i lifstiden inga af de fruktansvärda egenskaper, hvarmed RHOTEAS utstyrt sin *Chiru*. Det var en Antilope med alla detta djurslägtets allmänna egenskaper: dess långa spetsiga horn hade en trefaldig krökning och voro försedda med ringar vid roten. Arten befans vara ny, och blef af Dr ABEL beskrifven, under namn af *Antilope Hodgsonii*, efter dess upptäckare.

---

[7]) BREWSTERS Edinb Journ. VII. p. 163.

En förmodad ny Ren-art från Norrige. Hr VROLIK har trott sig upptäcka en ny art af *Ren* i ett Ren-cranium, som han examinerat och som kommit från Norrige. Skillnaden mellan detta och andra af honom undersökta Ren-cranier bestod deri att detta var kortare och bredare, både i allmänhet och i de särskilta delarna. Hr VROLIK kallar denna förmodade nya art: *Cervus* (Tarandus) *platyrrhynchus.*— Då man likväl besinnar att Renen, liksom kon, är ett tamt djur, som i fångenskapen, under talrika generationer, undergått betydliga förändringar; skall man utan tvifvel finna det något förhastadt att, efter dylika små individuella skiljaktigheter (som dock blott bestå i ett mer eller mindre) vilja i systemet införa nya arter. Jemf. Bullet. des Sc. Nov. 1828, p. 389.

Ett nytt ben hos Renen. Samma Hr VROLIK har upptäckt och beskrifvit ett nytt ben hos Renen. Detta ben ligger mellan intermaxillarbenet, näsbenet och öfverkäksbenet. Spår dertill finnas äfven hos Elgen, Dofhjorten, Råbocken; men hos dessa växer det förr tillhopa med de nästgränsande benen, än hos Rendjuret. Hr VROLIK kallar det *os supramaxillare accessorium.*

CAMPER hade nekat *os peroneum* hos Renen; Hr VROLIK har funnit det, ehuru det är mycket litet.

Om Asiatiska Elefantens storlek. Beträffande den Asiatiska Elefantens storlek har Hr BREWSTER *i sin Edinb. Journ.* VII, p. 164, infört en underrättelse som han fått från en Correspondent i Indien. Enligt denna blir nämde djur aldrig, som man hittills trott, *femton el-*

ler sexton fot högt; Correspondenten tror att det aldrig går öfver elfva. För några år sedan hade han i Calcutta Journalen infört en Annonce, hvari han anhöll att få underrättelse om någon Elefant, som öfverskred sistnämde mått; men der kom aldrig något svar.

Hr Hodgson har meddelat underrättelse om en ung *Noshörnings* tillväxt och lynne. Djuret mättes ej förr än det var 3 dagar gammalt, då det höll 2 fot i höjd och 3 fot $4\frac{3}{4}$ tum i längd. Då djuret var en månad gammalt, hade det vuxit 5 tum i höjd och $5\frac{3}{4}$ i längd. Derefter aftog tillväxtens hastighet. Vid 19 månaders ålder höll det 4 fot 4 tum i höjd och 7 fot $4\frac{1}{2}$ tum i längd. Fållarna i huden voro utvecklade vid 14 månaders ålder och vid 19 var näshornet 2 tum långt. Efter Hr Hodgsons iakttagelser åtgår en lång tid innan djuret blir fullväxt, — hvilket man äfven kan sluta deraf att det går drägtigt i 17 månader. Den tama unga Noshörningen är mycket from och fredlig och visar sig sådan äfven mot okända. Deraf tror Hr Hodgson att man kan tämja Noshörningen, tvert emot alla författares uppgifter, hvilka framställt detta djur som i högsta grad vildt och obändigt.

En ung Noshörnings tillväxt och lynne.

Af det märkvärdiga Tapir-slägtet kände man länge ej mer än en enda art, nemligen *Tapir americanus* Gmel. från de lägre sumpiga trakterna af södra Amerika,— och denna art har redan i 300 år varit bekant. Först för 10 år sedan uppptäckte Hr Diard en ny art af detta Slägte,

En ny Tapir-art från Andiska bergen.

som förekommer på Sumatra och i Provincen Malacas skogar. Denna Taphir är, under namn af *Maïba* afteckand i Hr Fr. Cuviers sköna Planche-verk: Histoire Natur. des Mammif. Tom. I. — Hr Roulin har nu upptäckt en tredje Tapir-art i de höga regionerne på Cordillererne bland Andiska bergen, samt uppläst en Afhandl. derom i Parisiska Vet. Academiens sammankomst d. 9 Febr. — I anledning af gamla Spanska Chrönikskrifvares berättelser, hade Hr Roulin länge förmodat att södra Amerika ägde en Tapir-art, utom den redan kända: ändtligen fick han tillfälle att genom egen jakttagelse öfvertyga sig derom. Då han sistlidet år befann sig i Bogota erfor han att man dödat 2:ne Tapirer, en dagresa från Staden, i en höjd af ungefär 9000 fot, och således vida öfver den höjd som den förut kända Tapiren kunde hinna. Han reste dit och fann genast att det var samma Tapir som den Viedo och de gamla Spanska Chronisterna omtalat. — Anmärkningsvärdt är att cranium af denna Tapir-art har en ganska stór likhet med cranium af ett *Palæotherium* Cuv. [8]). Hr Roulin förevisade i Academien ett exemplar från Museum af detta sednare, och man fann, vid jemförelsen mellan det och hans Tapir, denna likhet ganska påfallande.

Edmonston om *Phocacéer.* Hr L. Edmonston har skrifvit en Afhandling om Phocacéernas (*Skälarnes* m. fl.) *förmåga att under dykandet hålla*

---

[8]) Ett af de utdöda djurslägten.

andedrägten [9]) till slut påstår Förf. att *Phoca vitutina* och *barbata* skiljas derigenom att den sednares ungar ej kunna simma eller dyka med lätthet förr än 4—6 veckor efter deras födsel; den förras deremot så snart de kommit till verlden.

Jag tviflar på riktigheten af denna uppgift, emedan jag aldrig förr hört talas om någon Phocacé, hvars ungar kunnat med lätthet simma och dyka så snart de kommit till verlden; tvertom stämma alla underrättelser deri öfverens att Skälarterna föda sina ungar på isen eller på stranden och dägga dem der under flera veckor. Sådant är äfven förhållandet med Östersjöns Skälar, bland hvilka *Phoca vitutina* också finnes. Hr Prof. Ödmann som i K. Vet. Academiens Handl. 1784, p. 82, skrifvit ganska intressanta *Anmärkningar om Skälslägtet i Östersjön*, yttrar sig (sid. 85) om dessa sjödjur: "Man skulle lätt tro att "Skälungen, som för sin dumhet kallas "Skältok, hvarken kan simma eller trifvas "under vatten; ty han ligger ständigt på "iskanten, der modren planterat honom, och då skyttar nalkas, är nöjsamt att se huru den omtänkta modren fattar ungen i sin mun och för honom till något mera tryggt isstycke, der hon lägger honom och simmar bredvid detsamma. Då alla Skälar fortsätta sin flykt med dykning, vidtager dock modren aldrig denna utväg, då hon för sin unge; lägger honom ej heller uti vattnet.

---

9) Bullet. des Sc. n. 5, p. 114.

Äfven Sjö-Elephanten (Phoca proboscidea) föder, enligt PERONS intyg [10]), sina ungar på sjöstranden; och både fadren och modren hålla sig med ungen på landet under hela den tid han diar, hvilket varar kring 7—8 veckor. Då ungarna synas starka nog, föra de dem till sjön o. s. v. (I samma uppsats lemnas flera intressanta uppgifter om denna colossala Skälarts lefnadssätt).

Genom ögonvittne vet jag att äfven *Phoca leonina* och *Phoca ursina* föda och dägga sina ungar på stranden.

Det har redan blifvit anmärkt att de *gräsätande Cetacéerne*, genom sitt rundade hufvud, nakna hud, 2:ne bröstvårtor, borstbeväxta öfverläpp m. m., sedda på afstånd, med hufvudet och bröstet uppstigande i vertikal ställning öfver vattenytan, lätt kunnat gifva anledning till fablerna om *Tritoner* och *Sirener* (CUVIER *Regne Animal* I, p. 273). — I anledning af de berättelser som man får höra bland fiskareallmogen vid kusterna af Nordsjön, om s. k. *Hafmän* och *Haf-fruar*, har man derföre länge förmodat att någon art af *gräsätande Cetacé* verkligen funnes i detta haf. (Jemf. Skand. Faun. 1, p. 395). Detta ännu obekanta sjödjur kallas af kustallmogen i Norrige *Havmand*, på Island *Marmennil* på Färöarne *Marbendil* och på Shetlandsöarne *Mermaid*.

För

---

10) Account of the habits of the Sea-Elefant; by PERON. Edinb. Journ. of Science Vol. VII. Apr.—Oct. 1827, p. 73.

För få år sedan skall en sådan *Mermaid* hafva blifvit fångad af några fiskare vid Shetlandsöarne ungefär 5—6 mil från landet, i Juli månad [1]. Då de uppdrogo sin *Torsklina* (långref eller storbacke) blefvo de bestörta att se den hafva fastnat i halsryggen på ett djur af en besynnerlig skapnad. De togo det dock in i båten och hade det der någon tid; men då de varseblefvo dess mammæ pectorales och sågo det flåsa, eller som de uttryckte sig "gäspa", erinrade de sig det gängse skrocket att det vore *olyckligt* att döda en *Mermaid* — och de kastade djuret genast öfver bord.

En Mermaid, fångad vid Shetlands öarna.

Fredsdomarn i orten, Hr Arthur Nicolson, en af de upplystaste Possessionater i Shetland, kallade fiskrarne för sig, lät dem aflägga ed och tog protocoll öfver deras beskrifning af djuret.

Detta synes hafva varit en hona, emedan dess 2:ne mammæ pectorales voro framstående och svällda. Huden var glatt och slipprig, ljusgrå på ryggen, rent hvit på magen. Vid utsidan af mammæ voro två simfötter som slutades med fingrar förenade genom en hud. Ögonen små af blå färg. Munnen var så stor att han, då han vidt öppnades, kunde rymma en knytnäfve. Halsen var utmärkt kort. Kroppen mättes ej, men förmodades vara litet mer än 3 fot lång, och tjockleken vid sim-

[1]) Edinburgh philosophical Journal Octob. — Dec. 1828, p. 57.

fötterna kring $2\frac{1}{2}$ fot. Från midten tillspetsades kroppen hastigt mot stjerten, der han syntes vara blott vid pass fyra tum i omkrets. Stjerten var horizontel och af en halfcirkelformig skapnad m. m.

Fiskarena tillstodo uppriktigt att de ej sett efter hurudana tänder djuret hade. Äfven sade de, att djuret hade ingen näsa utan i dess ställe blott två öppningar eller flåshål. Det hade inga yttre öron, men då fiskarena talade, satte djuret i rörelse tre bråsklika borst.

Denna beskrifning är sådan att den ej gerna kan vara diktad af fiskare. Oaktadt dess ofullständighet, igenkänner man dock tydligen deri ett djur som tillhör familjen *Sirenia* Illig. och *Cetacés herbivores* Cuv.

Hr Arthur Nicolson har utsatt belöning för den första båtbesättning, som bringar honom ett sådant djur som det beskrifna, och man väntar att han, om något fås, lemnar det till någon Naturforskare att närmare undersökas.

Hr Prof. Rosenthal har utgifvit en Lithographierad Planche in folio, åtföljd af naturhistoriska anteckningar, öfver den *Hvalfisk* som, i April 1825, strandade vid vestkusten af Rügen. De större Hvalarterne får man väl ej sällan se i hafvet utanför våra nordliga kuster; i synnerhet har jag ofta sett dem i Augusti, då deras parning skall inträffa. Men det är blott de öfra delarne, först af hufvudet [2]) sedan

---

[2]) I samma ögonblick som de uppsticka hufvudet, uppstiger en *vattenstråle*, likt en fon-

af ryggen och sist af stjerten, som visa sig öfver vattenytan. Mera får man ej se af djuret. Ytterst sällan är någon Naturforskare tillstädes då en Hvalfisk strandat eller blifvit fångad; om han ock vore det, ligger kolossen till större delen i vatten och kan således ej beskrifvas eller afteckuas. Det är också derföre som vår kännedom om dessa djur är så ytterst ofullkomlig, och man kan väl med skäl påstå att man ännu knappt gjort det första säkra utkast till deras Naturalhistoria. Hr ROSENTHAL har derföre gjort vetenskapen en ganska betydlig tjenst, genom att hafva lemnat en trogen figur af djurets yttre form och utseende. I en år 1825 utkommen afhandling [3]) har Hr ROSENTHAL, i förening med sin Collega Prof. HORNSCHUCH, lemnat en *utförlig Beskrifning* öfver samma Hval, som anses vara identisk med FABRICII *Balæna rostrata var. major.* Från denna art mena förf:ne att så väl *Bal. Boops* som *B. Musculus* äro skilda, så att nordsjön skulle åtminstone hysa 3 arter af *Hvalar med räfflad buk.* Den här afteckuade *Fenhval* höll i längd 44 fot 10 t. Pr. mått,

taine ur spruthålet, fördelar sig i luften och nedfaller som regn på hafsytan. Detta factum har någon tid blifvit bestridt; men det låter ej vederlägga sig. Utom min egen och FABERS erfarenhet, tror jag mig med säkerhet som vittnen kunna åberopa många ännu lefvande Naturforskare t. ex. Hr v. CHAMISSO, Hr Prof. A. RETZIUS, Hr Dr THIENEMANN m. fl.

[3]) *Epistola de Balænopteris quibusdam* &c.

i höjd, i trakten af bröstfen. kring 7 fot; bröstfenorna 5 f. 6 t. långa.

Vid *Ostende* strandade en Hval, i början af November 1827, som äfven hörde till afdelningen *Balænoptera*. Denna var vida större än den förra; ty han höll i längd öfver 80 fot. Hr van Breda har gifvit dess yttre beskrifning och dimensioner, och Hr van der Linden har lemnat noticer öfver dess skelett. Den sistnämda förf. anser arten för obeskrifven, åtminstone olik dem hvaraf skeletter finnas i Paris och Berlin [4]).

---

[4]) Jemf. Bullet. des Sciences Oct. 1828 p. 298—9.

Ornithologie.

Hr Temmincks förträffliga verk: *Planches coloriées d'Oiseaux* har under året blifvit fortsatt. Detta mästerliga arbete skall, ej mindre för sin grundliga text, än för sina utmärkt sköna figurer, alltid intaga ett af de första rummen bland verk i Ornithologien. Vi önska uppriktigt att Förf., till sann vinst för vetenskapen, oafbrutet måtte fortsätta det. Temmincks Planches coloriées.

Sedan förra Årsberättelsens aflemnande hafva vi deraf erhållit 76, 77 och 78 Häftet.

Det första af dessa Häften börjar med en intressant beskrifning öfver Slägtet *Grus* Pall. och ett uppräknande af alla till detta Slägte hörande hittills bekanta artér. Hr Temminck känner deraf med säkerhet 11, nemligen:

1. *Grus caranculata* från södra Afrika.
2. — *Antigone* från Indien och Persien.
3. — *leucogeranos* från Europa, Japan, och norra Asien.
4. — *collaris* från China, och troligen från Japan.
5. — *leuchauchen* från Japan.
6. — *cinerea* från Europa, Asien, Japan.
7. — *pavonia* från hela Afrika.
8. — *paradisea* från södra Afrika; kanske Indien.
9. — *virgo* från norra Afrika, Asien och Europa.
10. — *americana* från åtskilliga trakter af Amerika.
11. — *canadensis* från norra Amerika.

Anmärkningsvärdt är det som Hr Temminck anför om vår *allmänna Trana* (Grus cinerea) att hon skall flytta från *öster* åt *vester;* ej som *Storken,* från norr åt söder. — I texten till *Grus leucauchen* Temm. upprepas samma mening, att allmänna Tranan kommer om vintren till det sydvestra Europa t. ex. till Holland, från Asiens gränsor, der hon kläcker i stora floc-kar; och af exemplar som Hr Temminck fått från östra Asien, slutar han, att denna fogels migrationer ske i en direction från öster åt vester. Jag kan icke inse några giltiga skäl till denna Hr Temmincks mening. Att Tranor om sommaren finnas i östra Asien, och att samma fogelart först mot vintren infinner sig i Holland, bevisar alldeles icke att artens migrationer ske i den angifna rigtningen, ty det är icke sannolikt, ännu mindre bevist, att det är *samma individer* som om sommaren bebo östra Asien och om vintren infinna sig i sydvestra Europa. Tvertom är det enligt all analogi högst sannolikt, att de Tranor, som mot vintren infinna sig i Holland, komma dit från Skandinaviska halfön, och att de således verkligen flytta i en rigtning från norr åt söder. Men Hr Temminck synes glömma, att denna fogelart äfven tillbringar sommaren och fortplantar sig i Sveriges myror och kärr. Det är dock redan anfördt i *Ornithol. Svecica* II, p. 35.

Samma anmärkning kunde göras vid den påföljande artikeln hvari Hr Temminck yttrar, att *Sidensvansen* (*Bambycilla gar-*

rula) kommer till oss från östra trakterna, af det skäl, att denna art äfven finnes på Japan. — Fullkomligt utredd är visserligen ännu icke denna fogels naturhistoria; men att han ej kommer till oss från *Japan* utan från *Norden*, är klart deraf, att han mot vintren alltid förr visar sig i de norra än i de södra trakterna af vår halfö, och att han, midt om sommaren, träffas partals i de inre skogfulla trakterna af Finland, norra Vermland o. s. v. — Att han förekommer både i Sverige och Japan, är för öfrigt ej mera besynnerligt, än att många andra fogelarter äro gemensamma för båda dessa länder. Ingen enda fogelarts migrationer från öster åt vester äro ännu tillräckligt constaterade.

Af Slägtet *Bombycilla* Briss. uppräknar Hr Temminck 3 arter: 1. *B. garrula* från Europa, norra Amerika och Japan. — 2. *B. phœnicoptera*: Japan; och 3. *B. cedrorum* från norra Amerika.

Äfven öfver *Mås Slägtet* (*Larus* Linn.) lemnar Hr Temminck en ganska intressant generisk öfversigt, samt beskrifver dessa foglars allmänna egenskaper och lynnen. Enligt Hr Temminck äro de verkliga *Gamar* för haf och stränder, som sluka allt hvad de komma öfver, och "en sjuklig eller sårad individ, vore han också af deras egen art, blir i ögonblicket sönderhuggen och uppslukad." Så rofglupska har jag dock ej märkt dem vara.

Hr Temminck förenar de nygjorda Slägten *Gavia* och *Xema* med *Larus*; och utan tvifvel med mycket skäl. Han an-

märker att Slägtet *Xema* blifvit skildt från *Larus* endast derföre att den art man funnit (*Xema Sabini*) hade klufven stjert. Men denna samma art har som unge tver stjert. *Larus minutus* deremot har som unge klufven stjert och skulle följaktligen i denna period höra till *Xema;* men i en följande till *Larus.*

Hr Temminck uppräknar af detta Slägte 21 arter:

1. *Larus glaucus* Brünn. NB. Denna art är aldrig funnen i Sverige. Den art som af Dr Ödmann m. fl. och äfven af mig blifvit kallad *L. glaucus*, är *Larus argentatus.* N.
2. *Larus marinus* — allmän i Nord- och Östersjön N.
3. *Larus leucomelas* Temm. stränderna af Oceanien.
4. *Larus ichthyætus.* De varma trakterna af Asien; utloppet af Ganges, norra Afrika, röda hafvet; sällan Europa.
5. *Larus argentatus* allmän vid alla våra kuster. N.
6. *Larus flavipes* (eller *L. fuscus* Linn.) mindre allmän vid våra södra än norra kuster. Benämningen *fuscus* är i flera afseenden bättre än flavipes N.
7. *Larus glaucoïdes* (är L. leucopterus Faber) finnes vid våra kuster; men sällan. N.
8. *Larus melanurus* Temm. Japan och Asien. T.
9. *Larus Audouini.* Södra Europa. T.
10. *Larus eburneus.* Stundom vid Norrige N.

11. *Larus canus* kallas *Mouette à pieds bleus:* har dock stundom gula ben. Vår allmännaste art. N.
12. *Larus tridactylus.* Vid norra Norrige om sommaren; vid Bohus Län, och Skåne om vintren. N.
13. *Larus melanocephalus.* Östra Europa och Asien. T.
14. *Larus cirrocephalus.* Södra Amerika.
15. *Larus leucophthalmus.* Norra Afrika, röda hafvet, Indien.
16. *Larus atricilla* norra Amerika och medelhafvet (!)
17. *Larus ridibundus.* Södra Sverige — ej åt norden. N.
18. *Larus Capistratus.* Norra Europa. Temm. Ännu aldrig sedd vid Skandinaviens kuster. N.
19. *Larus melanorhynchus:* södra Amerika.
20. *Larus Sabini.* Spetsbergen &c. Än ej sedd vid Skandin. N.
21. *Larus minutus.* Kläcker på Gottland N. [5]).

---

[5]) Följande arter äro i dessa Häften afbildade: Ardea leucauchen; Bombycilla phoenicoptera; Picus melanopogon, Hypothymis chrysorhoëa. Ixos squamatus; Ixos Chalcocephalus; Hemipodius varius, Hemipodius Dussumier. = Falco rapax; Diomedea melanophris; Psittacirostra icterocephala; Merle messager. Larus melanurus; Cypselus pygargus; Cypsel. ambrosiacus. = Falco Maurus. Perdix megapodia ♂ et ♀; Parra gallinacea; Pique-boeuf beccorail. Malurus gracilis; Malurus clamans; Mal. polychrous.

Svenska fogelarter funna på Japan.

Herr Temminck lemnar, i texten till *Bombycilla phoenicoptera*, en förteckning på de Europeiska fogelarter hvilka Doctor Siebold funnit på Japan och hemsändt derifrån. Jag vill häraf anföra dem som äfven förekomma i Sverige: *Falco Buteo*, *Nisus*; *Garrulus glandarius*; *Bombycilla garrula*; *Pyrrhula vulgaris*; *Fringilla coccothraustes*; *Cuculus canorus*; *Picus canus*; *Grus cinerea*; *Scolopax Gallinago*; *Anser albifrons*; *Anas tadorna*, *boschas*, *clangula* och *Crecca*; *Mergus serrator*; *Carbo cormoranus*.

Visserligen är det en ganska vidsträckt utbredning för en och samma fogelart att bebo så väl Japan som Skandinavien; men vi böra besinna att Japan, med Spaniens latitud, har ungefärligen Tysklands climat [6]) och att alla här uppräknade foglar äfven förekomma i Tyskland.

Svenska fogelarter i Bengalen.

Ännu underligare torde det förefalla att en hel hop Svenska fogelarter förekomma i Hindostan och Bengalen, der en mycket högre temperatur är rådande. Doctor Sundewall som derifrån nyligen hemkommit till Sverige, har, under ett kort vistande derstädes, träffat följande Svenska fogelarter: *Falco Tinnunculus* (från Ceilon); *Corvus corone*; *Fringilla domestica*; *Motacilla alba*; *Mot. flava*; *Anthus arboreus*; *charadrius minor*; *Totanus ochropus*; *Fulica atra*; *Anas querquedula*, vid Calcutta; *Podiceps minor*; *Hirundo rustica* vid Sucsagor, ett Indigo factorie ungefär

---

[6]) Rörande Japans climat; jemf. Palmblads *Handbok i Geographien* I, s. 24.

8 Sv. mil norr om Calcutta. Den sistnämde arten fanns derstädes temligen talrikt den 20—26 Mars [7]).

Herr SAVI, Professor i Pisa, har utgifvit 1:sta Tomen af sin *Ornitologia Toscana*. Boken börjas med en Inledning, hvari planen för arbetet antydes. Sedan förf. uppräknat och i korthet granskat dem, som före honom skrifvit om Italiens foglar, lemnar han några anmärkningar öfver classificationen och nomenclaturen; och för Begynnaren upplyser han äfven Terminologien genom figurer. Derefter följa beskrifningar öfver *Ordningar, slägten* och *arter.* Då ordningarna äro vidlyftiga delas de i Tribus; Slägtena i Familier. Diognoserna äro på latin och Italienska; öfriga texten, som innefattar beskrifningar på hanne, hona, ungar, lefnadssätt, fortplantning, jagt, fångst o. s. v. är på Italienska. Öfver några arter lemnas figurer i träsnitt. SAVI's Ornitologia Toscana.

Första Ordningen: Roffoglar (Accipitres) innefattar 5 slägten och 35 arter.

Således har Toscana 35 arter af Roffoglar: Sverige har af denna ordning blott 30 arter. Af de 35 Toskanska arterna saknas hos oss 13; men deremot hafva vi 8 arter som icke finnas i Toscana. 22 arter af denna ordning äro för dessa olika latituder gemensamma [8]).

---

[7]) Till dessa kan jag lägga följande Svenska foglar från Java, som finnas på vårt Zoologiska Museum: Charadrius apricarius, Totanus Glareola, Scolopax Gallinago.

[8])

Toskanska:	*Gemensamma:*	*Svenska:*
Vultur cinereus.	*Falco* Haliætus.	Falco Islandicus.
— fulvus.	— Albicilla.	— Lanarius.

Det skulle förvåna oss att finna så äkta Nordfoglar som *Falco Haliætus*, *Lagopus*, *Subbuteo*; *Strix Otus*, *brachyotos*, *Tengmalmi* m. fl. upptagna uti Italiens Fauna, om vi ej visste att alla dessa arter äro flyttfoglar, som mot vintren anställa långa resor mot söder, och om Herr SAVI icke tillika upplyst att han *icke* uti Italien träffat nästet till någon enda af dem. De individer som han sett och beskrifvit äro således uti Italien under vintertiden fremlingar, ankomna från nordligare länder.

Vid den uggla som Herr SAVI kallar *Strix passerina* LIN. får jag anmärka, att den alldeles icke är LINNÉS *Strix passeri-*

Toskanska:	*Gemensamma:*	*Svenska:*
Neophron percnopterus.	*Falco* fulvus.	Falco borealis (Ossifragus.)
Gypaëtus barbatus.	— nævius.	Strix Nyctea.
Falco imperialis.	— Buteo.	— ulula.
— Bonelli.	— Apivorus.	— passerina LIN.
— Gallicus.	— Lagopus.	— Lapponica.
— ater.	— Milvus.	— liturata.
— Tinnunculoides.	— peregrinus.	
— Vespertinus.	— Subbuteo.	
— Cineraceus.	— Lithofalco.	
Strix Scops.	— Tinnunculus.	
— flammea.	— palumbarius.	
	— Nisus.	
	— rufus.	
	— cyaneus.	
	Strix Bubo.	
	— Otus.	
	— brachyotos.	
	— Noctua.	
	— Tengmalmi.	
	— Aluco.	

na, utan en annan art, som Linné aldrig beskrifvit eller namngifvit; det är deremot de gamlas *Noctua* eller *Noctua Minervæ*, och det var just den som Grekerna satte såsom Symbol på vishetsgudinnans hjelm. Athén var Minervas Stad; der hade hon sitt tempel och sin dyrkan: der fanns också ifrågavarande fogel i sådan mängd, att Grekiska ordspråket *skicka ugglor till Athén* [9]) betydde detsamma som vårt: *bära vatten till brunnen*. Och det torde förtjena nämnas, att efter så många seklers förlopp, sedan Minervas dyrkan upphört och dess tempel instörtat, bor ännu hennes fogel qvar i ruinerna af hennes Stad. De individer från Athén, som jag sett, har jag äfven haft tillfälle att jemföra med figurer på antika mynt från Athéns blomstrande period, hvilka föreställa Minervas fogel.

Denna art förekommer äfven hos oss i det sydligaste Sverige, men ytterst sällan. *Strix passerina* deremot är hos oss mindre sällsynt men träffas aldrig i Italien eller Grekland.

Den *andra Ordningen* af Herr Savis foglar utgöres af en del bland våra *Gångfoglar* (*Ambulatores*) och alla våra *Klättrare*, hvilken Herr Savi med ett gemensamt namn kallar *Skogsfoglar* (*Uccelli silvani*) och för hvilken han valt benämningen *Passeres*.

Denna Ordning delar Herr Savi i 11 Tribus och 25 Genera. Han beskrifver deri 92 Toscanska arter: Skandina-

---

[9]) Γλαυκ' ες Αθήνας.

vien har af samma Slägten blott 62 arter. Af dessa 92 Italienska arter saknas hos oss 34; och vi hafva blott 4 arter som icke finnas i Italien, neml. 3 af Slägtet *Picus* och *Garrulus*. 58 arter af denna flock äro gemensamma för begge länderna.

Vid några af dessa arter torde jag böra bifoga en och annan anmärkning.

Råkan (Corvus frugilegus) synes vara bland de foglar som, med ett stort antal af individer, intaga den smalaste zon af jorden från norr åt söder. Åt norden finnes Råkan ej högre upp än Skåne och öarne i Östersjön; och ändå fortplantar hon sig icke så sydligt som Italien. Hon kommer till Toscana först i November, och tillbringar vintren der i mängd; men om våren återvänder hon åt nordligare länder.

Kajan (Corvus Monedula) deremot fortplantar sig både i Italien och på Skandinavien, ända upp i Sticklerstads kyrka, 7 mil norr om Trondhiem. Skand. Fauna 2 Del. sid. 128. Hon öfvervintrar till och med i Upsala.

Svarta Kråkan (*Corvus corone*) är sällsynt hos oss och är äfven mycket sällsynt i Toscana.

Skatan (*Corvus Pica*) kläcker så väl i Italien som långt upp i Lappland.

Äfven Hr Savi antager att den *Rödbruna Göken* (*Cuculus rufus*) är en yngre *Grå Gök* (*Cuculus canorus*); men han vederlägger Hr Temmincks uppgift, att den *rödbruna Göken* skulle uti Italien vara mycket allmän, och *den grå* deremot sällsynt (Jemf. Skand. Fauna, 3 B. sid. 35).

Tvertom försäkrar Hr SAVI att den *bruna Göken*, äfven i Toscana, finnes i mycket mindre antal än den grå.

Äfven i Italien är Göken flyttfogel, som kommer i April och flyttar bort i September.

Det har från urminnes tider varit bekant att Gökhonan lägger sina ägg i främmande foglars nästen, och att hon ej mera vårdar dem sedan de blifvit lagda: men man har icke rätt vetat på hvad sätt hon praktiserar dem dit. Ty att hon ej kan värpa dem i de bon der de finnas, inses klart deraf, att de stundom ligga i bon med så trånga ingångar på sidan, att Gökhonan på sin höjd kan deri insticka hufvudet. Hr SAVI berättar att Gökhonan värper sitt ägg på marken, att hon derefter tager det i sitt vida gap och flyger dermed till de småfoglars näste, hvilka hon utsett att blifva ungens uppfostrare.

Mot Hr SAVI's Systematiska indelning skulle man kunna hafva åtskilligt att invända. I synnerhet är den nyheten oväntad att finna Slägtet *Turdus* LINN. förenadt med *Saxicola* och *Sylvia* till ett enda Slägte som förf. kallar *Sylvia:* således *Sylvia viscivora, Sylvia Merula* o. s. v.

Men oaktadt flere grundade anmärkningar kunde göras mot Indelningen, måste man alltid tillerkänna Hr SAVI den stora förtjensten att hafva beskrifvit sina arter, både till utseende och lefnadssätt, troget efter Naturen.

Hr BREHM som så flitigt riktar den Ornithologiska namnlistan med nya art- BREHMS om Columba

Livia, domestica och Amaliæ. namn, har äfven under året sökt bevisa att *Klippdufvan*, (*Columba Livia*) utgör ej mindre än 3 bestämdt skilda arter, nemligen: *Columba domestica* Gmel. *Col. livia* Briss. och *Col. Amaliæ* Brehm [10]. Första anledningen till dessa artskillnader synes hafva varit den underrättelse Hr Brehm fått att klippdufvan bebor strandklipporna från Persien och Egypten ända upp till Hebriderne, Feröarne och Norrige. Denna sista underrättelsen säger Hr Brehm sig hafva fått af Prof. Reinhardt i Köpenhamn. Den är dock alldeles icke ny, utan redan för lång tid sedan antecknad af personer som sjelfva vistats på de anförda ställen t. ex. Pennant, Debes, Landt och Pontoppidan [1]. Men af den vidsträckta utbredningen bevisas visst icke att *Col. livia* innefattar *flera* arter. Vi hafva redan sid. 42, efter Hr Temminck, uppräknat en mängd fogelarter som äro gemensamma för Sverige och Japan; och på samma sida hafva vi, efter Dr Sundewall, anfört åtskilliga arter som hafva *Sverige* och *Ostindien* till gemensamt fädernesland.

Hr Brehm skiljer sin *Columba domestica* och *Livia* derigenom, att den förra har *mycket hög panna och 25 vingpennor;* den sednare *temligen låg panna och 24 vingpennor;* men begge hafva *två breda svarta band öfver vingen.*

Den

---

[10]) Ueber *Columba domestica, livia* och *Amaliæ*, vom Brehm Isis XXI; Heft. 2, p. 136.

[1]) Jemf. Skand. Fauna, 3 B. p. 140.

Den vilda stammen till *Columba domestica* söker Hr Brehm i Orienten; *Col. livia* låter han bo i Södren, och *Col. Amaliæ, som ej har sammanhängande svarta band, utan 2—3 svarta fläckar öfver vingen*, låter han bebo strandklipporna i den högre Norden, s. s. Hebriderne, Feröarne och Norrige.

Jag får likväl anmärka att den Dufva som bebor strandklipporna i Norrige, har alla de karakterer som Brisson tillagt sin *Col. livia*, och att om *Col. Amaliæ* är något annat än en unge af denna art, så synes hon åtminstone ej böra sökas i Norden. Man kan se Beskrifn. på *den Norrska Col. livia* i Skand. Fauna, 3 Del., sid. 139.

På samma sätt som Hr Brehm försett slägtet Columba med nya arter, har han äfven dermed utrustat andra fogelslägten. Slägtet *Cinclus* har han tillagt 3:ne som han kallat: *C. melanogaster, septentrionalis* och *aquaticus* [1]), hvilka dock andra kännare, som sett dem, påstå vara blott obetydliga förändringar af den allmänt kända *Cinclus aquaticus* Bechst. (Sturn. Cinclus Linn.). **Nya Cinclus-arter af Brehm.**

Anthus aquaticus Bechst. *Anthus littoralis* Br. och *Anth. rufogularis* Br. beskrifvas äfven som skilda arter. Jag inser dock icke, hvarföre ej den mellersta arten kan få behålla namnet *Anth. rupestris* som han öfver ett decennium burit. **Anthus-arter af Brehm.**

---

[1]) *Noch einiges über* Brehms *neue Vogelgarten;* von Brehm. Isis XXI, 1, p. 39.

Turdus pilaris Linn. delas i *pilaris*, *subpilaris* och *juniperorum*, hvilka alla vidlyftigt beskrifvas m. m.

Hvar och en, äfven den som ej kan gilla Hr Brehms förfarande att af högst obetydliga olikheter bilda nya arter, måste dock göra honom den rättvisan att han har stora förtjenster af Ornithologien och att han, bättre än någon före honom, beskrifvit många foglars färgförändring efter årstider, kön och ålder samt utredt deras lefnadssätt.

Boies fogel-grupper. Hr Fr. Boie har i Isis lemnat åtskilliga *Anmärkningar öfver flera nya Fogelslägten* [2]). Hr Boie har nemligen bemödat sig att i *naturliga grupper* indela foglarna, och dessa grupper har han tillagt generiska namn. Hr Boie förkastar det för vetenskapen skadliga bruk att blott för afvikelser i näbbformen o. s. v. hos enskilta arter, bilda nya Genera. Deremot har Hr Boie sökt att med synnerligt afseende på lefnadssättet, i förening med den lika bildningen, upprätta sina naturliga Grupper. Hr Boie har nemligen ej bildat *Genera* efter karakterer; utan sökt karakterer för sina redan bildade Genera. Härigenom har väl en alldeles afskräckande mängd af nya generiska namn tillkommit; men om grupperna blifvit naturligare än förut, så är visst mycket vunnet för vetenskapen. Jag skulle dock nästan tro att de flesta af dessa nya generiska

---

[2]) *Bemerkungen über mehrere neue Vogelgattungen; von* Fr. Boie. Isis XXI., p. 312.

namn kunde, utan förlust för det naturliga i Systemet, och till stor lättnad för minnet, försvinna, och grupperna blott som *familjer* eller *subgenera* bibehållas under redan kända och antagna Genera.— Efter Hr Boies method kommer *Falco subbuteo* att höra till Slägtet *Hypotriorchis: Falco plumbeus* till Slägtet *Nertus: Falco Tinnunculus* till Slägtet *Cerchneis* o. s. v. Naturligtvis kommer Linnés Slägte *Falco* att sönderfalla i ännu flera t. ex. *Aquila, Hierofalco, Haliætus, Pandion, Circus, Astur, Buteo, Milvus* &c. &c. Skulle verkligen en sådan massa af generiska namn behöfva bäras i minnet för att redigt och naturenligt uppfatta den grupp som Linné kallat *Falco?* skulle denna massa ej snarare förvilla än upplysa? Och genom hvilka *tydliga* och *fattliga* karakterer skulle man kunna göra hvarje grupp igenkänlig? De som här angifvas äro väl ej som *generiska* tillräckliga, t. ex. för *Nertus: "Den jerngråa fjäderfärgen, den körsbärsröda iris och hela habitus stämplar dessa foglar till Slägtförvandter"* — och dylika för de andra.

Hr Boie har fortsatt dessa grupperingsfragmenter i samma Häfte af Isis sid. 351, der en del Däggande djur, Foglar och Amphibier blifvit efter samma principer indelade i naturliga grupper, och dessa så kallade *Genera* hafva blifvit karakteriserade; men karaktererna äro icke *generiska*, utan för det mesta sådana, som man hittills begagnat för att skilja arter, och

der *färgen* alltid utgör den första och förnämsta.

Hr Boie kallar dessa grupper *naturliga;* men äro de det verkligen till den grad, att ej en efterföljande naturgrupperare skulle kunna ännu mer sönderstycka dem? t. ex. Hr Boie har delat Slägtet *Scolopax* Leisl. i *Telmatias* och *Scolopax*, och skilt *Sc. rusticola* generiskt från *Sc. major*. Skulle man ej äfven med samma skäl kunna skilja *Sc. gallinula?* — och slutligen finge man ett Genus för hvar art. Slägtet *Scolopax* sådant som Leisler, Temminck och de flesta antagit det, var väl redan ganska naturligt, med undantag af *Scol. grisea*, som både till utseende och lefnadssätt står midt emellan detta Slägte och *Totanus*.

Hr Boie har äfven i sina *Ornithologiska Bidrag* i samma Häfte pag. 300, följt samma sönderstycknings-method, hvilken jag, med all aktning för hans öfriga stora förtjenster om Ornithologien, för min del, ej kan finna särdeles gagnelig för vetenskapen.

Anthus rupestris. Hr C. Gloger har i Isis XXI, VII, p. 693, lemnat en uppsats, rörande *Anthus rupestris*. Jag får härvid anmärka att, sedan jag på Museum i Berlin haft tillfälle att se en svit af exemplar utaf *Anthus aquaticus* Bechst., jag är öfvertygad att denna fogel är specifikt skild från min *Anthus rupestris.*

Grabas *Tringa longirostra.* Hr Graba har i Isis 1828, p. 107, beskrifvit en ny art af Snäppa som han skjutit vid Östersjön i Juli månad. Han

hade kort förut skjutit en *Phalaropus hyperboreus* och han förmodar att begge kunnat hafva kommit i sällskap från den högre Norden. Snäppan kallar han *Tringa longirostra* (*ris*); att sluta af beskrifningen kommer denna Snäppa närmast någon af de talrika variationer af *Tringa alpina* Linn. Diagnos finnes ingen; ej heller är beskrifningen comparativ.

Hr Bruch har i Isis XXI, VII, p. 718, lemnat mycket intressanta *Ornithologiska Bidrag*, jemte en planche med hufvuden af åtskilliga Gås-arter. De mesta anmärkningar äro riktade mot Hr Brehms method att bilda species, och största delen röra vattenfoglar, men de äro ej egnade för ett kort utdrag. Bruchs ornithol. bidrag.

Hr Rennie har fästat uppmärksamheten på den omständigheten, att de så kallade *Honingsfoglarna* (*Trochilus* och *Nectarina*) icke, såsom man förmodat, kunna lefva af blomkalkarnas honing, emedan deras näbbar och tungor alldeles icke äro inrättade för att suga; utan de måste lefva af de insekter som finnas i de blommor hvilka de besöka. Dessa theoretiska skäl bestyrker Hr Rennie med det praktiska att Wilson funnit insekter i magen hos de exemplar af *Trochilus* som han öppnat. (Magaz. of Nat. Hist. N. W. 371. Jemf. Fror.' Notiz. XXIII, n. 4, p. 54). Rennie om Honingsfoglarnas födämnen.

Hr Yarrel har (i Philos. Transact. för 1827, p. 268) visat, att hög ålder ej är ett nödvändigt vilkor för vissa Fasan-hönors större eller mindre färglikhet med Tup- Yarrel om Fasanhönors likhet med Fasantuppar.

parne af samma art. Hos dylika som han dissekerat, fann han alltid ovarier och oviductus i sjukligt tillstånd. 2 af dem voro ännu ej årsgamla. Hr Yarrel anser det för en gifven naturlag att, hos alla djurarter med kön af olika utseende, denna olikhet i det yttre upphör, då fortplantningsförmågan på ett eller annat sätt försvinner. Jemf. Bullet. des Scienc. 1828, p. 391.

Brehm om foglarnas migrationer.

Hr Brehm har i Isis p. 912, lemnat en ganska rikhaltig och intressant uppsats öfver *foglarnes flyttningar*. Detta märkvärdiga fenomen jemför äfven Hr Brehm med fiskarnes vandringar. Med *fjällråttans* och vissa *Insekters* stundom anställda ströftåg, kan det ej jemföras; ty dessa äro alltid obestämda och oregelbundna.

Att en stor del foglar föra ett Zigenerartadt lefnadssätt, och fästa sin häck-ort der de för tillfället hafva mesta födan och bästa beqvämligheten, har Hr Brehm med många exempel ådagalagt. Detta har naturligtvis inflytande på deras vandringar; äfvenså den olika beskaffenheten af vinterkylan, som stundom drifver den högre nordens foglar längre åt söder än vanligt, stundom (då vintrarne i södern äro ovanligt hårda och i norden ovanligt lindriga) förmår dem att stanna närmare deras nordliga hem.

Hr Brehm anför det äfven hos oss välkända phenomen, att några mycket tidigt vandrande foglar antyda en kall vinter. — Många foglar hafva under flyttningen läten, som de aldrig eljest låta höra.—

De flyga vanligen högt. Tåget går raskast då det har motvind. Härtill angifver Brehm en naturlig orsak, som ligger i vingarnas mer eller mindre hvälfda form. Han bevisar det med den välkända erfarenhet, att Sim-foglarna alltid flyga upp *mot* vinden. De få derigenom vind *under* vingen, som lyfter dem upp; flyga de upp *med* vinden, stöter vinden mot *öfra* sidan af vingen och gör uppflygandet svårt eller omöjligt.— Hr Brehm visar tydligt, att orsaken till foglarnas migrationer ej ligger i brist på födoämnen, luftströmar eller andra yttre ting; utan i en viss inre oförklarlig oro, hvaraf äfven de i bur instängda, under flytt-tiderna, antastas. Man jemföre härmed de åsigter jag i detta ämne yttrat i mitt underdåniga *Betänkande om fiskerierna.*

Hr Broderip har (i Zool. Journ. n. 4, 1825) lemnat intressanta iakttagelser öfver en i London lefvande *Tukans* sedvanor. Det är, efter Vigor och Svainson, en ung *Ramphastos erythrorhynchus.* — Ägaren gaf honom i Hr Broderips närvaro en lefvande Stiglits, som han, sittande på sin spjele, i ögonblicket bortsnappade, och lika hastigt dödade. Derefter plockade han fjädrarna af honom, sönderbröt vingar och ben, lösref det ena stycket efter det andra, och uppåt hela fogeln bit för bit. Hr Broderip märkte att han åtskilliga gånger åter uppsköt fodret ur kräfvan och tuggade det om, nästan alldeles som Idislarne. Detta foder var ett stycke oxkött. Ett stycke bröd mottog han, men kastade det bort — Vanligen får han bröd, kokad

Braderip om Tukanen.

frukt, ägg och kött, och hvarannan eller tredje dag en fogel. Han föredrager tydligen köttämnen för växtämnen. Då han äter nyttjar han aldrig foten för att föra födan till näbben, utan blott för att hålla den vid spjelen. — I sitt fäderneslaud Brasilien, skall han lefva af bär, frukt, ägg och ungfogel.

Geoffroy S:t Hilaire har under d. 28 Jan. 1828 meddelat åt Vetenskaps Academien i Paris en afhandling öfver 2:ne djurarter, som hos Herodotus förekomma under namn af *Trochilos* och *Bdella*. "Då Krokodilen vistas i Nilen, säger Herodotus, blir insidan af hans mun öfver allt betäckt med *Bdella* [3]). Alla foglar, *utom en*, fly för Krokodilen, men denna enda fogel, *Trochilos*, flyger deremot med begärlighet till honom och gör honom en ganska stor tjenst; ty hvarje gång då Krokodilen kommer till land för att sofva, och då han ligger utsträckt med öppna käkar, går *Trochilos* in i hans mun, och befriar honom från de *bdellæ* som han der finner. Krokodilen är tacksam och gör aldrig något ondt åt den lilla fogel, som visar honom denna tjenst."

Detta ställe hos den store Historikern, hafva en del Commentatorer förklarat som en blott fabel, andra hafva velat taga förf. i försvar och derföre under namnet *Trochilos* diktat ett djur, som ej finnes i naturen.

---

3) Detta ord öfversätter man vanligen med *blodigel.*

Hr Geoffroy S:t Hilaire har sökt bevisa att Herodoti *Trochilos*, är den Egyptiske *Strandpiparen* (*Charadr. Ægyptius* Hasselqu.); ty han har under sitt långvariga vistande i Egypten ofta sett denna lilla fogel på bankarne i Nilen flyga af och an för att öfver allt, äfven i Krokodilens gap, söka insekter, hvilka utgöra dess mesta föda. *Bdella* är ej Blodigel (som dessutom ej finnes i Nilens rinnande vatten) utan en mycket liten Insekt af det slag som svärma i sådana fuktiga och varma trakter, och äro kända under namn af *Knott*, *myggor*. Myriader af dessa insekter dansa på stränderna af Nilen, och då Krokodilen hvilar på landet, anfalles han af deras tallösa svärmar. Dess mun är ej så tätt tillsluten att det hindrar dem att komma in; och de intränga i så ofantlig mängd, att ytan af gomen, som eljest är ljusgul, synes täckt med en brunsvart skorpa. Alla dessa sugande insekter drifva sina sting i öppningarna af de talrika glandler som finnas i Krokodilens mun. Det är då den lilla Strandpiparen, som följer honom öfver allt, kommer till hans hjelp och befriar honom från dessa besvärliga fiender, och detta utan någon fara för honom sjelf; ty innan Krokodilen tillslutar munnen, gör han alltid en rörelse, som varnar den lilla fogeln att flyga bort. — På S:t Domingo der en Krokodil förekommer, som är mycket lik Nilens, och som äfven anfalles af myggor, finnes likaledes en liten fogel, som gör honom samma tjenst. (Jemf. Edinb. Journ. XVII, p. 68).

Herpetologie.

Waglers utkast till sitt Systema Amphibiorum.

Hr Wagler har i Isis, XXI B., sid. 859, lemnat ett utkast till sitt *Systema Amphibiorum*, hvaraf han lofvar att ofördröjligen utgifva texten i 8:o och plancherna i stort folio-format. Detta System har Hr Wagler skrifvit på anmodan af Ministerium för inre Ärenderna (i Beyern). Det är, enligt förf:s eget omdöme, helt och hållet grundadt på djurets inre och yttre kroppsdelar, och torde således hafva öppnat en *naturlig* bana för den systematiska Amphibiologien. För att försäkra sig om det *nya* och *egendomliga* deri, har Hr Wagler på förhand meddelat detta utkast [4]).

Hr Fitzinger, hvars *System öfver Amphibierna* redan blifvit anmäld, i Årsb. för år 1826 p. 42, har i Isis för år 1828 p. 3, besvarat de skarpa anmärkningar som deremot blifvit gjorda af Hrr Schlegel och Wagler. Till slut (p. 22) har Hr Fitzinger bifogat några förbättringar af de brister, han under tiden sjelf funnit i sitt verk.

Om Boa constrictor.

Öfver det sätt hvarpå *Boa constrictor* griper sitt rof, har Hr Broderip lemnat underrättelser i *Zool. Journ.* Man ser deraf, att denna jetteorm dödar och förtär sitt rof alldeles på samma sätt som den Javanska *Python.* I samma ögonblick

---

[4]) Jag tror mig dock blott böra *anmäla* ej *införa* detta utkast; emedan sjelfva Systemet troligen nu redan är utgifvit.

som han hugger uti rofvet, slingrar han en del af halsen deromkring och dödar samt krossar det; derefter tager han det i godt mak i det stora gapet och låter det småningom glida ned i magen. Denna orm är, liksom alla andra, mest liflig och rofgirig då han ömsat hud. Hr Broderip berättar att en viss Hr Cop, föreståndare för ett Menageri, hade för någon tid sedan fått dela Laocoons öde, om ej ett par djurvaktare i hast kommit honom till hjelp. Cop ville gifva sin Boa en tupp, men ormen högg miste och träffade Cops tumme, och i ett ögonblick var han slingrad kring dess arm och hals. Man måste sönderbryta dess tänder innan man fick honom lös.

Mexicos Amphibier af Wiegmann.

Dr Wiegmann i Berlin har (i Isis XXI, p. 364), lemnat intressanta bidrag till kunskapen om Amphibierna [5]). Det är de Mexicanska Samlingarna, af hvilka Museum i Berlin, genom Grefve v. Sacks frikostighet, kommit i besittning, som Hr Wiegmann här gjort till föremål för sina undersökningar. Han uppräknar det förut kända och beskrifver det nya. Endast få af de arter, som äro funna i Brasilien, hafva träffats i Mexico. En ny art flodsköldpadda af Slägtet *Terrapene* beskrifves af Hr Wiegmann under namn af *T. triporcata.* Ett stort exemplar af *Crocodilus rhombifer* Cuv., hvars fädernesland hittills varit obekant, förekommer äfven bland dessa Mexicanska Samlingar. Rikast

---

[5]) *Beiträge zur Amphibienkunde.*

befinnes familjen *Agamoïdes.* Hr Wiegmann föreslår af denna familj några nya Slägten: *Phrynosoma, Sceloporus* och *Ctenosaura.* Men rummet tillåter ej att här uppräkna deras karakterer. Vi blott önska att göra vetenskapens vänner uppmärksamma på dessa vigtiga bidrag.

Dr v. Siebold i Berlin har under året utgifvit intressanta iakttagelser, upplysta genom Figurer, öfver *Salamandrarne* och *Tritonerne* [6]).

Dr Fr. S. Leuckart i Heidelberg har, till firande af Hof-R. Sömmerings Jubel-Doctors-fest, utgifvit en afhandling öfver åtskilliga djurarter [7]). Under namn af *Lacerta chalcides* och *chalcidica*, hafva, enligt förf. hittills 2:ne arter blifvit förblandade. Dessa skiljer Hr Leuckart och beskrifver den ena arten under namn af *Seps vittatus;* den andra kallar han *Seps lineatus.*

Hr Th. Bell har (i Zool. Journ. n. XII, Jan.—Apr. 1828, p. 511), föreslagit att bilda ett nytt Slägte af flodsköldpaddor, under namn af *Hydraspis*, hvartill Hr Bell räknar åtskilliga af de arter som förut hörde till Slägtet Emys t. ex. *Test. longicollis* Shaw., *T. galeata* Schœf. *Test. planiceps* Sch. o. s. v. [8]).

---

6) Observationes quædam de Salamandris et Tritonibus. Auctore C. Th. Ern. de Siebold. Accedit Tab. ænea. Berolin. 1828. 4:o.

7) Breves animalium descriptiones &c. Heidelb. 1828.

8) Karaktererna för detta Genus äro: *Hydraspis. Caput depressum rostrum subacutum,*

Hr Bell har äfven (p. a. st. p. 513) lemnat en *Indelning af Sköldpaddorna* i *Ordningar, Familjer* och *Slägten,* samt karakteriserat dem genom latinska diagnoser; men denna Indelning är ej egnad för något utdrag. (Jemf. Bullet. des Sciences 1828, Octobre p. 306).

Hr Bell har (i samma Journal n. XI, p. 419) beskrifvit 3 nya arter af *Landsköldpaddor* från Afrika, under namn af *Testudo actinodes, tentoria* och *Pardalis.* Den sistnämda som förekommer på Goda Hoppsudden, är 1 fot 5 tum lång, och näst *Test. indica,* den största af alla Landsköldpaddor.

Hr Geoffroy S:t Hilaire har i Franska Vetenskaps Academiens Sammankomst d. 10 Dec. 1827, uppläst en afhandling om Egyptiernas heliga Krokodil *Suchus* [9]). Hr Geoffroy tror att *Suchus* varit en mindre och fromare art, än den vanliga Nilkrokodilen, och att han blifvit tillbedd derföre att han, såsom mindre och svagare, varit tvungen att följa flodens rörelser, och således till aflägsna trakter bringat den glada underrättelsen om flodens ankomst. Till stöd för sin mening anför han Strabo, Ælianus och philosophen Damascius [10]).

---

collum elongatum, extensile, sternum latum immobile, scutum primum vertebrale antice latissimum, scuta sterni 13.

[9]) Öfver detta ämne har Hr Geoffroy redan anfört en afhandling i *Annales du Museum,* Tom. X, 1807.

[10]) Öfver samma ämne jemf. Årsber. för 1826; p. 47.

Enligt Baron Cuviers tanka, bevisar den omständigheten, att den till Egyptiska kulten hörande Krokodilen hade ett eget namn, icke att han utgjorde en egen art. Den heliga Oxen kallades i Memphis *Apis*, i Heliopolis *Mnesis*; men dessa voro dock ej annat än oxar af den vanliga arten. På samma sätt kunde det förhålla sig med den heliga Krokodilen *Suchus*. Hr Cuvier tolkar på annat sätt än Hr Geoffroy de citerade ställen hos Strabo och Ælianus; philosophen Damascius synes honom ej förtjena något förtroende. — Hr Geoffroy anför deremot äfven moderna förf. som bevis för sin mening att det funnits 2:ne Krokodilarter i Nilen. Hr Cuvier vill ej bestrida att Nilen haft flera Krokodil-arter; men han anser det åtminstone mycket tvifvelaktigt, huru vida den ena af dessa arter varit mindre och fromare än de andra, och huruvida *endast* denna varit föremål för Egyptiernas dyrkan. Han anmärker att de dyrkade djuren voro skadedjur, och han citerar Herodotus, som berättar, att på alla de ställen der Krokodilen hölls helig, anställde han stora förödelser; då man deremot lätt kunde freda sig för honom, der han ej blef dyrkad. Äfven Aristoteles intygar att det fanns grymma Krokodiler bland de tillbedda.

Hr Geoffroy förblef dock vid sin mening, och tillade endast att de hufvuden af *Suchus*, som han undersökt, voro vida mindre än af de andra arterna, oaktadt de hade alla karakterer af fullvuxna individer. Hr Geoffroy äger, bland andra, ett

cranium, hvars alla brusk äro ossifierade, och som ej är mer än 9 tum långt. — Hr CUVIER yttrade, att denna vigtiga omständighet bevisade tillvarelsen af en liten Krokodilart; men att den alls icke bevisade något mer [1]).

I Årsberättelsen för år 1826 pag. 48 omtalas äggen af *Boa constrictor*, och att de ungar som derur utkläcktes (d. 6 Juli 1825), voro 18 tum långa. Den 10 October 1826 hade de en längd af 38 tum; således hade de på 15 månader vuxit 20 tum. En af dessa ungar dog då han var två år och 2 månader, och hade på denna tid vuxit från 18 tum till 5 fot. (Edinb. Journ. Vol. IX, p. 153). ***Ungar af Boa constrictor.***

Hr TH. BELL har för *The royal Society* läst en uppsats rörande ändamålet med de 2:ne körtlar, en på hvardera sidan af underkäken hos Krokodilen och Alligatorn, som afsöndra ett oljaktigt ämne af stark muskuslukt. Hr BELL tror, att denna secretion användes som ett slags agn att locka fiskar, hvaraf Alligatorn lefver, och hvilka, enligt BELL, tycka mycket om luktande oljor och extracter. (Edinb. Journ. Vol. VII, p. 163).

Under vintermånaderna är, som man vet, vitaliteten mycket minskad hos de djur som ligga i vinterdvala: äfven temperaturen är minskad: blodomloppet sker långsammare, andedrägten är ringa eller ingen; digestions-organernes verksamhet hvilar äfven; irritabilitet och sensibilitet ***Amphibiernas torpiditet och höga ålder.***

---

[1]) LE GLOBE, 13 Dec. 1827, p. 45.

äro försvagade: värme och luft äro medlen för deras återuppväckande. Hr Murray anför i sina *Researches in natural-history* några bevis på Amphibiernas höga ålder. I Lambeth palatsets Bibliothek finnes skalet af en Sköldpadda, som kom dit 1623, och lefde der till 1730, samt dog deraf, att man ej skyddade henne mot kölden. En annan Sköldpadda som år 1628 blef af Biskop Land bragt till Biskopspalatset i Falham, dog år 1753. Om en annan i Peterborough visste man att hon hade lefvat 220 år. Författaren såg detta djur 1813. Rörande djurens torpiditet anmärker samma förf. att Grodors och Ödlors lethargie kan fortfara hela mansåldrar, utan att de dö. (Fror. Notiz. XXIII, p. 153).

Ichthyologie.

Baron Cuvier har, i förening med Herr Valenciennes, under året utgifvit de två första tomerna af det redan i förra Års-berättelsen [2]) anmäldta stora verket öfver fiskarnas naturhistoria [3]). Detta verk är sådant, som man endast kunde vänta det af den snillrike och grundlärde forskare, hvars namn det bär, som alltid är van att lemna mästerstycken i naturhistorien, som för detta arbete har till sin disposition de största ichthyologiska samlingar i verlden, och till sitt biträde en utmärkt skicklig medhjelpare. Både till yttre skönhet och inre halt, öfvergår det vida allt hvad vi hittills sett i denna del af zoologien; och en gång fullbordadt blir det utan jemförelse det fullständigaste verk deri, samt alldeles oumbärligt för hvar och en, som hädanefter vill studera fiskarnas naturhistoria.

Fiskarnas naturhistoria af G. Cuvier och Valenciennes.

Plancherna, så väl de anatomiska som de naturhistoriska, äro mästerligt ritade och i koppar stuckna, samt utmärkt väl färglagda.

Blott en ganska kort anmälan af detta ichthyologiska verk, på hvilket den store naturforskaren i mer än 20 år arbetat, torde vara

2) Årsberätt. för år 1827, p. 44.

3) Histoire naturelle des poissons par M. le Baron Cuvier, et par M. Valenciennes. Paris 1828. 8:o, 1:sta Tom. med 8 plancher i folio; 2:dra Tom. 32 pl. i 8:vo.

alldeles tillräcklig för denna Årsberättelse, då säkert hvarje Ichthyolog antingen redan äger det, eller ock förskaffar sig det. Att göra ett utdrag, som ej vore för mycket stympadt, ur ett så rikhaltigt och gediget arbete, skulle åtminstone vara ganska svårt; och det blir öfverflödigt då sjelfva verket redan torde befinna sig i de fleste Ichthyologers händer. — Jag vill derföre blott tillåta mig att här meddela några få, under genomläsningen gjorda anteckningar [4]).

Den första boken (sid. 1—270) innefattar, under rubriken: *Historisk tafla öfver ichthyologiens framsteg, från dess början till närvarande tid*, en fullständig litteraturhistoria öfver denna vetenskapsgren, ända från Egyptiernas och Pheniciernas tider, författad med Herr Cuviers egna skarpsinnighet i omdöme och klarhet i framställning. Behofvet att lefva af fisk var utan tvifvel den första anledning för menniskorna att vända sin håg på dessa naturalster. Strandboar och öboar äro, af naturlig orsak, ichthyophager. Herodotus förlägger sådana vid röda hafvet; Nearchus mellan Indien och Persien. Ichthyophager hafva i alla tider blifvit stående på den lägsta graden af civilisation [5]). För att

---

[4]) Den som önskar att se huru Oken från sin naturphilosophiska synpunkt bedömmer detta verk, kan läsa dess recension i det under tiden utkomna 1:sta Häft. af Isis för år 1829.

[5]) Jag påminner mig härvid Herr v. Chamisso's yttrande, att de fiskätande folkslag han träffat under sin resa kring jorden, voro de råaste och i alla afseenden de sämsta af alla.

vända folkets håg från fiskerierna till åkerbruket, sökte Egyptiska presterna att väcka afsky för hafvet, och afhöllo åtminstone sig sjelfva från fiskätande. Det oaktadt voro Egyptierna ifriga fiskare; de åto fisken rå, eller torkad i solen, eller saltad. Ehuru presterna ej åto fisk, så kände de dock ganska väl fiskarterna; de underhöllo dem troligen bland sina heliga djur, de afbildade dem i sina grafchor, de balsamerade dem. — Moses förbjöd Judarna att äta sådana fiskar, som ej hade fenor eller fjäll, — troligen menade han dermed dels malar, dels vatten-amphibier. — Phenicier och Carthaginenser drefvo utan tvifvel fiskfångst i stort; man finner fiskar afbildade på puniska medaljer från Cadix och Carteia; namnet *Malaga* kommer af hebreiska och pheniciska ordet *malach*, salta [6]. — Homerus

---

[6]) Jag kan här ej underlåta en anmärkning, som kan hända torde kunna gifva anledning till närmare undersökning. Flera förf., hvaribland äfven Schöning, hafva sökt visa att *Phenicierna* sannolikt drifvit fiskfångst vid vestkusten af Norrige, och att detta land var det omtvistade *Thule*. v. Buch såg på Sör-herrö turkiska ansigten, som han ej träffat annorstädes på Skandinavien. Jemf. v. Buchs *Reise durch Norwegen und Lappland* 1. p. 293. — I en bygd vid Bergen kallad Strilalandet bor ett folk, kalladt *Strilingar*, som har mycket eget i utseende, språk och sedvanor. De fånga *Laxen* genom en alldeles egen och hos oss annorstädes okänd method. Vid början af sommaren sprida de sig ut på kusterna, och efter öfverenskommelse med strandägrarna, till hvilka de vanligen betala hvar tionde Lax, uppslå de sina *Lax-*

omtalar på flera ställen fiske med krok och med nät o. s. v. Men litet eller intet vetenskapligt om fiskarna före ARISTOTELIS tid, har hunnit till oss. Denna lärde erhöll af sin beskyddare ALEXANDER, en summa af 900 Talenter, (mer än 3 millioner francs) för att samla materialier till sitt zoologiska verk. Huru han begagnat detta ädelmod har han visat i sitt förträffliga arbete. ALEXANDER dog, och demagogerna, understödde af sophisterne, jagade ARISTOTELES från sin lärostol i Athén; men hans verk förblef odödligt. — PTOLOMEUS LAGUS och dess son PTOLOM. PHILADELPHUS uppmuntrade väl, så länge de lefde, äfven naturhistorien, men deras ovärdiga efterträdare befattade sig ej mera dermed, och den skola de stiftat i Alexandria fann beqvämare att odla de theoretiska vetenskaperna, än att trötta sig med naturalsterns undersökning. Naturvetenskaperna råkade till den grad i vanrykte att APULEIUS blef anklagad för häxeri, derföre att han sysselsatte sig med undersökningen af sällsynta och besynnerliga fiskar.

Romrarne sysselsatte sig mera med fiskarna som föremål för luxe eller vinst eller frosseri, än som föremål för vetenskapliga undersökningar.

---

värpen (ett slags fisk-observatorier) och utlägga sina nät. Denna method är alldeles lik den som Turkarne i Bosphoren använda för att fånga Svärdfisken, och som finnes beskrifven i Herr BERGGRENS Resa I. Del. sid. 81.— Mera härom på sitt ställe i Skand. Fauna.

I nio århundraden lågo nu naturvetenskaperna i sömn, emedan de christna munkarna ej hade tid eller lust att anställa iakttagelser; småningom vaknade dock hågen till natur-undersökningar, och kring medlet af 16:de århundradet framstodo, nästan på en gång, de tre stora författarne Belon, Rondelet och Salviani, och grundlade den nyare ichthyologien. Kring ett sekel derefter hade dock Ray och Willughby den hedren att för första gången lemna en ichthyologie, hvari fiskarna voro beskrifna tydligt och efter naturen, samt indelade efter charakterer, endast hämtade af deras daning o. s. v. Den vetenskapliga riktning som dessa männer gifvit åt ichthyologien, utvecklades och fullbordades af vår landsman Petrus Artedi, hvars grundlärda arbeten vittna, att om ej en allt för tidig död bortryckt honom [7]), han utan tvifvel kommit att gifva åt denna vetenskap en säkerhet och utbildning, som hon kanske ännu icke erhållit.

Härefter gifver förf. analys af Linnés och de följande Ichthyologers skrifter. Jemte Ichthyologiens historia, meddelas äfven, under de resp. författrarnas namn, en öfversigt af deras ichthyologiska system. Till slut (p. 251) omtalar Herr Cuvier sina egna ichthyologiska arbeten och undersökningar, samt de ofantliga samlingar han på Museum i Paris, haft att begagna. År 1816 blef, af Franska Regeringen, en särskilt rese-anstalt grundad, hvaraf beständigt flere unga män

[7]) Han drunknade af våda vid 30 års ålder.

årligen erhålla nödigt understöd, för att tid efter annan, efter vetenskapens behof, undersöka alla delar af jorden, och hemföra dess naturskatter. Denna anstalt har mer gagnat de Franska naturalie-samlingarna, än alla de förra och jemförelsevis kostsammare skepps-utrustningarne. Äfven en mängd utländska lärda hafva till begagnande meddelat Herr CUVIER större eller mindre samlingar. Genom dessa rika förråd, hvaraf knappt en fjerdedel är förut beskrifven, hafva författarne blifvit satta i stånd att lemna detta rikhaltiga verk.

Andra Boken, som har till öfverskrift: *allmän idé om fiskarnas natur och organisation*, indelas i flera kapitel. Det första handlar om fiskarnas allmänna charakterer och väsendtliga egenskaper. I den snillrika jemförelse som förf. gör mellan foglarna och fiskarna, och hvari analogien består i idel contraster, synes mig dock att fiskarna, till sina förmögenheter, blifvit något väl mycket nedsatta. Så heter det p. 276: deras öra, helt och hållet omslutet af hufvudskålsbenen, endast bestående af några membranösa säckar och kanaler, bör knappt förmå att urskilja de mest frappanta ljud o. s. o. Om ögat heter det, p. 277: det finnes hos fisken ej mer än en svag bild af detta så sköna, lifliga och själfulla organ hos de högre djurklasserne.

Så må det förefalla om saken endast betraktas theoretiskt, och om man från utvecklingen af organerna för deras yttre sinnen, i analogi med de högre djurens, vill sluta till deras förmåga. Men erfaren-

heten visar bättre än all anatomisk dissection att fiskarna både höra och se ganska väl, och att de icke blott se föremål som finnas *under* utan äfven *öfver* vattenytan. Den sistnämde förmågan bevises, bland annat, af det väl kända factum att Laxen samlas till sådana stränder af hafvet, der en ström med hvit fradga synes kasta sig ned för strandklipporna. Norrska Laxfiskrarne hvitmena derföre en del af den åt hafvet vända sidan af klippan, i likhet med en fors, och locka derigenom talrika fiskar i de utanför klippan lagda näten. — Hvem känner ej att, då man fiskar Salmonider med artificiella flugor, hvilka man låter hoppa öfver vattenytan, fisken springer upp för att gripa insekten och fastnar på kroken. *Chætodon rostratus* visar äfven en hög grad af synförmåga, då han uppkastar vattendroppar i luften och måttar dem så väl att han dermed nedfäller de insekter, han vill bemäktiga sig.

Naturligtvis tilltager skymningen med djupet under hafsytan; men att till och med de fiskar, som vanligen uppehålla sig på 1 à 200 famnars djup och derutöfver, hafva synförmåga, bevises deraf att deras ögon äro vida större än deras, som lefva närmare hafsytan. Hos de fiskar deremot, som kräla i gyttjan eller, liksom Pirålen (Myxene), lefva inne i andra fiskar, och således ej skulle kunna använda synförmåga, äro ögonen mycket reducerade eller till och med inga.

Hvad fiskarnas hörsel beträffar, så anför Herr Cuvier sjelf (p. 283) de af Mar-

TIALIS och PLINIUS berättade, och på deras tider allmänt kända facta, att de fiskar som af de rika Romrarne underhöllos i fiskdammar, stundom blefvo så tama att de framkommo då man ropade dem. De hade egna namn, de kände sin ägares röst och de låto deraf framkalla sig. — *Norunt dominum, manumque lambunt — nomen habent et ad magistri vocem quisque sui venit citatus.* MART. En så långt drifven dressering synes förutsätta en icke ringa förmåga i hörselsinnet. BLOCH bestyrker det samma genom nyare rön (ehuru i nyare tider fiskars dressering ej utgjort föremål för luxen). Han omtalar Karpar som höllos i karpdammar, och som infunno sig genast vid ljudet af en klocka, hvarmed man kallade dem att mottaga sitt foder; Guldsutare som lefde i samma dam, kommo ej straxt, utan först då Karparna slogos om fodret, och derigenom förorsakade buller i vattnet. Om denna dröjda framkomst härrörde deraf att Sutarna hafva slögare hörsel eller deraf att de äro dummare än Karparna, låter Förf. vara oafgjordt. Dessa exempel kunde mycket multipliceras; de anförda må tills vidare vara tillräckliga att bevisa att fiskarne icke hafva så slöga sinnen, som man i allmänhet tillägger dem [8]).

---

[8]) Längre fram i Boken (i 6:te Kap. pag. 469) yttrar sig förf. om fiskarnas hörselförmåga, mera riktigt: "Det är således troligt att fiskarna höra, att buller frambringar hos dem en stark känsla, men att de hvarken förmå åtskilja denna oändliga afvexling af toner och röster eller dessa articulationer, hvaraf vi dag-

Det andra kapitlet handlar om fiskarnas yttre kroppsdelar; i det 3:dje beskrifves deras *osteologie*, som upplyses af härliga osteologiska plancher. Professor ROSENTHALS förträffliga *ichthyotomische tafeln*, med dertill hörande noggranna beskrifningar, berömmas mycket af Herr CUVIER; ehuru äfven dessa begge Ichthyotomer hafva något olika åsigter i förklarandet af några af de särskilta benens betydelse. I 4:de kapitlet beskrifves fiskarnas myologie; i 5:te, hjerna och nerver; i 6:te, organerna för de yttre sinnen. Vi hafva förut nämt om fiskarnas *syn* och *hörsel*: att de äfven äga luktsinne bevisar förf. (sid. 471—475), samt anför det välkända factum att de dels lockas dels bortjagas genom luktande ämnen i vattnet. Dessa sanningar äro af en stor praktisk betydenhet och böra ej förgätas vid bedömmandet af trangrumsets ofta omtvistade skadlighet eller oskadlighet för sillfisket i Bohus-skären. I 7:de kapitlet handlas utförligt om organerna för fiskarnas nutrition; i det 8:de om deras generations-organer. Vid slutet af detta kapitel nämnes med få ord att fiskarna efter olika arter växa mer eller mindre hastigt, att vissa arter

---

ligen se mammalierna och foglarna så lifligt intagna. Också, allt hvad erfarenheten lärer oss om fiskarnas hörselförmåga är att de lätt blifva skrämda af hastiga och okända ljud; att fiskrarne måste iakttaga en djup tystnad för att icke jaga dem på flykten, att de kunna inöfvas till att framkallas för att få sitt foder och att igenkänna de ljud som dervid användas."

växa nästan under hela deras lifstid, och att denna hos en stor del är ganska lång. Detta vigtiga ämne hade, i min tanka, kunnat fullständigare afhandlas: vid hvilken årstid leka de olika arterne? Om en, eller flere gånger årligen? När utkläcks ynglet? Huru skyndsam är hvarje arts tillväxt? Vid hvilken ålder börjar hvarje art att fortplanta sig? o. s. v. En tabellarisk öfversigt af det vi redan härom känna skulle ha väckt uppmärksamheten och småningom utvidgat vår kännedom. I 9:de kapitlet följer en allmän öfversigt öfver fiskarnes organisation; i det 10:de deras *indelning* i naturliga familier:

Andra Tomen börjas med familjen *Percoïdes*. Efter en öfversigt af denna familj, följer dess indelning i slägten. Det första slägtet är *Perca*, och med allmänna Abborren *Perca fluviatilis*, börjas den speciella beskrifningen. Denna art är, som mönster för de öfriga, och hvarmed de jemföras, ganska utförligt bestrifven i historiskt, ekonomiskt, naturhistoriskt och anatomiskt hänseende, och af denna äro också alla de anatomiska teckningarna tagna. Så grundlig och fullständig beskrifning har man väl knappt förut öfver någon fisk. — Då fisken växer småningom och beständigt, vore det af föga nytta att i dess beskrifning utsätta dess eller dess delars *absoluta* storlek; och om man utsatte den, ville det blott säga att det exemplar som tjenat till typ för beskrifningen haft den angifna storleken. Cuvier och Valenciennes hafva derföre i beskrifningen utsatt delarnas *relati-*

va storlek. I Abborrens beskrifning t. ex. beter det att dess största höjd utgör ungefär $\frac{1}{3}$ af dess längd, och dess största tjocklek $\frac{1}{6}$; hufvudets längd utgör $\frac{2}{7}$ och dess höjd $\frac{1}{7}$; o. s. v. Likväl torde man ej allt för minutiöst få fästa sig vid dylika mätningar; ty proportionerna ändras med åren, och de äro dessutom underkastade många små förändringar. Antalet af fjäll har jag äfven funnit något föränderligt, antingen de räknas i en rad på tvären eller på längden. Men allt detta oaktadt är säkert den här brukade beskrifnings-methoden den bästa af alla hittills använda. — Jag torde en annan gång återkomma till detta högst vigtiga verk.

Herr F. Faber har lemnat en intressant *Monographie öfver de Danska flundre-arterne*, [9]) hvilken för det mesta är resultatet af en ventenskaplig resa, som den grundlige, men ty värr! allt för tidigt bortgångne forskaren företog under sommaren 1827, till den nordligaste kusten af Jutland och några öar i Kattegatt. Utom noggranna beskrifningar och ett kritiskt bestämmande af arterna, lemnas i denna uppsats uppgifter om hvarje arts vistelseort, födoämnen, fortplantning, fångst, nytta och skada.

Då äfven jag under några års tid speciellt sysselsatt mig med Nordens ichthyologie, torde jag här böra lemna en närmare granskning af denna vigtiga afhandling.

---

[9]) Naturgesch. der dänischen Schollen; von F. Faber. Isis 1828, VIII. p. 864.

Herr FABER antager den vanliga indelningen af flundrorna i sådana som hafva ögonen till höger och sådana som hafva dem till venster; ehuru han medgifver att denna indelning icke alltid är constant, då en del arter, som vanligast hafva ögonen till höger, stundom ha dem till venster t. e. *Pleuronectes Limanda* och i synnerhet *Pl. Flesus.* Herr FABER tror att *sidoliniens riktning* och *kroppsbetäckningen* gifva goda charakterer för underafdelningarna, och han anser charaktererna för de Cuvierska flundrefamilierna stundom vara vacklande. *Les Plies* och *Les Fletans* t. ex. synas honom icke vara nog skarpt charakteriserade, då t. ex. *Pl. Limanda*, som räknas till *Les Plies*, har skarpa tänder, och *Les Fletans* (Hälleflundrorna) icke hafva käkarna belagda med små spetsiga sammetslika tänder. Härvid får jag dock anmärka att *Pl. Limanda* väl har *tillskärpta* tänder (de äro trubbigt tillskärpta och i spetsen inböjda), men ej så *spetsiga* som hos följ. familj. Dessutom har *Limanda*, liksom *alla Platessa* Cuv. blott *en enkel* tandrad i hvardera käken; då deremot alla (mig bekanta) af familien *Hippoglossus* Cuv. hafva en *dubbel* rad af spetsiga tänder i hvardera käken. Herr CUVIER säger icke heller att *alla Hippoglossus-arter* hafva sammetslika tänder, utan antingen spetsiga eller ock sammetslika (dents aiguës *ou* en velours). Herr FABER tror att man skulle bringa Flundre-arterna i den naturligaste ordning, om man lät *Pl. Solea* stå för sig sjelf (i en egen familj? — det har

äfven CUVIER —; I ett eget slägte? det har redan QUENSEL föreslagit i Vet. Ac. Hand. 1806 p. 230); om man förenade i *en* familj Pl. maximus, Rhombus och punctatus (alldeles som hos CUVIER): i en annan *Pl. Hippoglossus* och *pinguis*; i en tredje *Pl. borealis, platessa, microstomus* och *quadridens*; och i en fjerde *Pl. limanda, Limandoides, saxicola* och *flesus*. — Herr FABER gifver ej charakterer för dessa föreslagna familier, som, hvad den andra och fjerde beträffar, icke synes mig så naturliga som de, hvilka förekomma i *Regne animal*.

Såsom hufvudsakliga charakterer för species antager Herr FABIER kroppslängdens förhållande till bredden; munnens och tändernas bildning; om anus har tagg eller icke.

Jag kan ej i allt dela Herr FABERS mening. Längdförhållandet till bredden ändras *alltid* hos fiskarna *efter åldren*, och varierar dessutom hos dem som äro af samma ålder. Tändernas bildning antyder säkrast dieten och lefnadssättet, och bör således utgöra charakterer för *grupperna* (familierna) ej för *arterna*. Taggen vid anus är spetsigare hos de yngre, trubbigare hos de äldre.

Herr FABER charakteriserar arterna på följande sätt 1. *Pleuron. platessa. Sex* benknölar bakom, och *en* framom ögonen; kroppen $2\frac{1}{2}$ gånger mer lång än hög; tänderna trubbiga; anal taggen spetsig framstående. Längd. till 18 tum.

2. *Pleuron. borealis* Faber. *Sex* benknötar bakom och *en* otydlig framom ögonen; kroppen 3 gånger mer lång än hög. Tänderna trubbiga; analtaggen trubbig, dold. Längd. till 3 fot.

Denna Herr Fabers förmodade nya art förekommer då och då öfverallt der *Pl. platessa* finnes [10]). I sundet vid Rå's fiskeläge är hon icke sällsynt och kallas derstädes *Hansing* samt anses allmänt för en förvuxen *Pl. platessa.* Jag har ej trott mig hos henne finna andra skiljemärken från Pl. Platessa än dem åldren medför; yngre Hansinger har jag aldrig kunnat få; men mellan vanliga Rödspätten och Hansingen har jag ofta sett öfvergångar. Kroppen är ej *vårtig* utan *ärrig.* Hos den mindre *Rödspättan* förhåller sig höjden till längden som 1 till 2; hos den större som 1 till 2½; hos *Hansingen* som 1 till 3.

3. *Pl. pinguis* är Fabricii *Pl. cynoglossus,* hittills funnen endast vid Grönland.

4. *Pl. Solea.* 5. *Pl. Flessus et passer.*

6. *Pl. Saxicola* Fabr. kroppen mer än 3 gånger så lång som hög, blott något skråflig; munnen mycket liten. Blindsidan af hufvudet med många gropar. Anus med tagg. Längd till 18 tum.

Denna synes vara min *Pl. nigromanus,* som fångas, ehuru sällan, vid Kullen i Skåne.

---

[10]) I Östersjön blir han dock, af lätt insedda orsaker, aldrig så stor som i Norrsjön. Med lika skäl kunde man göra en egen art af Kullaboarnas *Slättekung.*

7. *Pl. Limandoides* Bl. 8. *Pl. Limanda*, dit Fabricii Pl. platessoïdes föres.

9. *Pl. quadridens* Faber. Kroppen 3 gånger mer lång än hög, enfärgad. Tänderna, i synnerhet framtänderna, starka, fyrkantiga, vid spetsen bredare, regelmässigt ordnade. Anus utan tagg. Längd till 14 tum

Om denna Isländska fisk är en från följande Skandinaviska skild art, så är han ny för Nordens Fauna. Man jemföre närmare dermed Råboarnas *Mareflundra*.

10. *Pl. microstomus* Faber. Kroppen $2\frac{1}{2}$ gång så lång som hög, brokig. Hufvudet utan knölar. Munnen liten, tänderna trubbiga, små. Anus utan tagg, långt fram. Ryggfenan [1]) börjar *framom* ögat. Längd till 16 tum.

Beskrifning: Kroppen helt glatt — tjock i köttet — Hufvud och mun mycket små, en stark benkant mellan de utstående ögonen. — Tänderna små trubbiga. — Sidolinien löper rakt från stjertfenan o. s. v.

Denna art är långt ifrån ny! Detta är just den rätta *Pl. Cynoglossus* Lin., som alla ichthyologer från Linnés och Gronovii tid på ett så underligt sätt bortblandat. Fisken är likväl icke sällsynt. Vid Skandinaviens kuster finnes han från sundet till Bergen. Faber har funnit honom vid Norra Jutland, Gronowius vid Holland. Linnés diagnos är, som vanligt, kort men bestämd: *Oculis dextris, corpore oblongo glabro, dentibus obtusis, cauda subrotunda*, äro charakterer som *alla* tillkomma denna art, men hvilka sammantagna ej instämma med

---

[1]) Står *Brustflosse*, men måste vara tryckfel.

någon annan. Det är mig derföre alltid obegripligt att den skarpsinnige A. J. Retzius (i observ. zool.) och efter honom den lärde Schneider (i system. ichthyol. pag. 149) nekat existencen af denna art, derföre att Gronow. vid dess diagnos nyttjat ett oriktigt synonym i Museum ichthyol. I. p. 14 N:o 39. Detta misstag har han dock sjelf insett och rättat i 2:dra Bandet af samma Museum p. 11, N:o 39. Fabricius har i Fauna Groenl. tillagt namnet *Pl. Cynoglossus* åt en Hippoglossus-art och Cuvier har i *Regne animal* II p. 223 yttrat, att Linnés *Pl. Cynoglossus* vore en illa charakteriserad *Pole*, d. v. s. en *Solea* från Medelhafvet, oaktadt denna *Pole* har ögonen till venster och sammetslika tänder!

Likväl har den rätta Pl. cynoglossus Lin. ej kunnat undgå att i sednare åren åtskilliga gånger beskrifvas, ehuru hvar och en ny beskrifvare trott sig i henne hafva gjort ett nytt fynd. Fabricius (i vidensk. Selskab. Skrifter) har gifvit henne namnet *Pl. quadridens;* Hollberg har i Götheborgska Handlingarna kallat henne *Pl. Quenselii*, och Faber, i föreliggande Afhandling *Pl. microstomus.*

11. *Pleronectes Hippoglossus;* 12. *Pl maximus;* 13. *Pl. punctatus.* Denna sista är *Pl. hirtus* Abildg. & Retz. (ett långt mer passande namn). Hon förekommer sällan i Sundet och Kattegat, dock har hon bland fiskrarne vid Kullen ett eget namn, som betyder operculum vulvæ. Att bukfenorna äro hopvuxna är ingen individuell ab-

abnormitet, utan tillhör arten. — 14 *Pl. Rhombus*

G. L. Hartman har utgifvit en Schweitzisk Ichthyologie (Helvetische Ichthyologie, Zürich 1827) hvari han fullständigt och efter egna iakttagelser skall hafva beskrifvit alla i Schweitz förekommande fiskarter. Dessa äro 44, bland hvilka *Petromyzon marinus* och *Clupea alosa* i synnerhet äro oväntade. Vi hafva ännu ej sett detta arbete. Hartmans Schweitziska Ichthyologie.

Herr Agassiz har beskrifvit en ny art Cyprinus, under namn af *C. uranoscopus* (Isis XXI, p. 1046 t. XII), Denna fisk kommer närmast *C. Gobio;* men skiljes derigenom att han är smalare, med spetsigare hufvud och tunnare stjert. Skäggtömmarna tre gånger längre; öfverkäken skjuter fram öfver underkäken, (hos *C. Gobio* äro de nästan lika långa). Munnen liten och smal, sitter *under* nosen. Ögonen ligga ofvan, närmare hvarandra o. s. v. Cyprinus uranoscopus.

Bidrag till kunskapen om fiskslägtet *Lebias* Cuv. och de närmast stående slägten, samt beskrifning om två nya arter deraf, som blifvit funna i Sardinien af D:r R. Wagner, lemnas i Isis XXI, p. 1050. *Lebias.*

Den nu mera aflidne Chemisten Sir Humphry Davy, som skall hafva varit en stor älskare af met-fiske, har utgifvit ett Ichthyologiskt arbete under namn af *Salmonia or Days of fly-fishing. In a series of conversations. With some account of the habits of fishes of the Genus Salmon. London 1828, 12:mo.* Davys *Salmonia.*

Åtskilliga intressanta bidrag lemnas deri till fiskarnas Naturhistoria. Äfven förekommer deri en artikel om Ålens generation och migrationer. Förf. är osäker om ålen lägger ägg (rom) eller föder lefvande ungar, — och detta ämne har allt sedan ARISTOTELIS tid varit föremål för olika meningar, — dock synes han mest böjd att antaga att ålen läggar ägg. Ålen har 2:ne migrationer, *en* uppåt och *en* utåt floderna: den förra om våren och sommaren; den sednare om hösten, och början af vintren; den förra af ganska små ålar som stundom ej äro mer än 2—2½ tum långa; den sednare af stora ålar, stundom af 3—4 fots längd. Ålarna vandra aldrig ur salt vatten sedan de blifvit 1 fot långa; största delen af dem som gå uppåt floderna är 2½ till 4 tum. Man har mycken anledning att tro, att alla de ålar som finnas i sött vatten, kommit dit genom den förra migrationen; de synas milliontals i April och Maj, och fortsätta stundom att vandra ända till Juli och början af Augusti. Vid sidan af vattenfallen krypa de upp åt de våta klipporna, och fortsätta således sin väg. De stora ålarna söka i October och November att komma ur sjöar och floder till hafvet. De som ej äro stora, blifva qvar och tillbringa vintren på de djupaste delarna i dyn; dessa synas då ej äta mycket, utan ligga nästan i dvala. Man känner ej deras ålder efter en gifven storlek. Då de stora ålarna, som migrerat, aldrig gå tillbaka uppåt floderna, och man ej kan antaga att de alla dö genast; så måste de

qvarblifva i salt vatten. Både vanliga ålen och Conger-ålen (hafsålen) hafva fransar längs åt simblåsan, hvilka DAWY tror vara äggstockar. EV. HOME anser dem vara hermaphroditer, och att sädeskärlen sitta fästade vid njurarna o. s. v. — DAWY tror att de äro ovipara, och att de lägga sina ägg nära djupa bassiner i hafvet, som förblifva varma under vintren. Vill man undersöka ålar med rom eller ungar, tror DAWY att man bör skaffa sig dem i November, December och Januari. — Edinb. Journ. XVIII. p. 328.

Mad. Bowdich om Englands söttvattens fiskar.

Mad. BOWDICH har under året börjat utgifva ett verk i 4:to med colorerade plancher och beskrifningar öfver Englands söttvattens fiskar [2]. Hvarje häfte skall innefatta beskrifning och figurer öfver 4 fiskarter; och det första redan utkomna Häftet med 4 plancher kostar 2 guinéer! Endast 50 exemplar blifva afdragna.

Gadus lycostomus och *G. luscus*, af Faber.

Herr FABER har i *Tidskrift for Naturvidenskab*, 1828, N:o 14 p. 215, beskrifvit 2:ne hittills föga kända Danska fiskar; den ena ett slags *Sey*, som kommer närmast *Gad. pollachius*, och som FABER anser för ny, samt kallar *Gadus lycostomus*; den andra *Gadus luscus* LINN. Det exemplar som Herr FABER såg af den sistnämde, var fångadt vid Skagen. — Denna fiskart förekommer äfven i Bohus-skären, der han har ett eget namn *Glysa*, och är derstädes icke just sällsynt.

---

[2]) *The Fresh-water fishes of Great-Britain.*

Herr D:r Leuckart har, i sin förut (sid. 60) anförda *Commentatio gratulatoria* p. 11, gifvit en utförlig beskrifning samt figur på en liten *Syngnathus* art från Medelhafvet, som han anser för ny och kallar *Syngn. Tiedemanni.* Den skall ej vara identisk med någon af dem som Risso nyligen beskrifvit i 3:dje del. af sin *Hist. nat.* &c. Herr Leuckart har ej funnit mer än ett enda Specimen deraf.

Brama Raji fångad vid Helsingör; se *Tidskrift for Naturvidenskab. 10 Häftet,* p. 135.

Om Forellers tillväxt, jemf. Froriep XXII. p. 72. — *Öfver fiskarnas vandringar och lek;* der sammastädes p. 49.

Entomologie.

Herr A. G. Desmarest har utgifvit 2:dra upplagan af *Histoire naturelle des crustacés, contenant leur description et leurs moeurs, avec fig. dessinées d'après nature; par* L. A. G. Bosc. 2 Vol. in 18:o. — Dessa 2:ne band utgöra den 56 och 57 Tomen af en ny edition af Buffon. Crustacéerna äro deri afhandlade efter Latreille's System i *Regne animal*. De flesta slägten äro aftecknade; vid beskrifningen af de förnämsta arterna anföras figurer och synonymer. Desmarests Crustacéer.

Herr Milne Edwards, som förut, i förening med Herr Audouin lemnat så intressanta resultat af sina undersökningar rörande blodomloppet hos *Crustacéerna*, [3]) har under det förflutna året beskrifvit åtskilliga nya arter och äfven Genera af Crustacéer, funna vid vestra kusten af Frankrike. Dessa äro *Rhoea Latreillii; Cuma Audouinii; Pontia Sawignyi; Nebalia Geoffroyi:* alla medelst figurer upplysta. (Annales des sciences naturelles. 1828 Mars. p. 287). Milne Edwards nya Genera af Crustacéer.

Herr Quoy och Gaimard hafva äfven lemnat intressanta iakttagelser öfver *Crustacéer* i hänseende till deras lefnadssätt och geographiska utbredning. (Annales des sciences naturelles Juillet 1828. p. 253.) Quoy et Gaimard om Crustacéer.

Herr Audouin och Milne Edwards hafva äfven fortsatt sina anatomiska och phy- Audouin och Milne-Ed-

---

[3]) Se Prof. Dalmans Årsber. för 1827, pag. 91.

[Edwards om nervsyst. hos Crustacéer.] siologiska undersökningar öfver nervsystemet hos Crustacéerna. Se annales des sc. nat. Maj 1828, p. 77 och en Rapport derom i Memoires du Museum. Tom. XVI p. 1—8.

[Robineau-Desvoidy om verte-bral organisation hos Crustacéer &c.] *Recherches sur l'organisation vertebrale des Crustacés Arachnoïdes et Insectes*, par J. B. Robineau-Desvoidy. Paris 1828, 8:vo Avec. Pl. Denna skrift som jag ej sett, men som skall innehålla åtskilligt nytt, och intressant, är utförligt recenserad i Bullet. des sc. Juin 1828 p. 276—285, och sedermera i Isis för 1829, p. 665.

[Herold om Spindlars utveckling.] Om Spindlarnas utveckling ur ägget, lemnas en afhandling med figurer, af Herold, i Annales des sc. nat. 1828, Mars p. 250.

[Bergman om Skorpionen.] I ett utdrag ur B. Bergmans resa infördt i *Memoirs du Museum d'Hist. Nat.* XVI p. 431, anföres följande om de på Kalmuckernas Stepper förekommande *Skorpioner:* De äro längre än Tarantelen och gulgrå till färgen. Om man på en gång kastar flera andra Insekter, för en Skorpion, så blifva de i ögonblicket sönderstyckade. Då man vill fasttaga en Skorpion, låter han höra ett skarpt skri, ställer sig på bakbenen och gör sig färdig till motvärn. Han är emedlertid icke farlig för menniskan, utan då han oförmärkt kan nalkas henne. — Kalmuckerna frukta dess stygn öfver all beskrifning; ty de påstå att den som blifvit stungen af en Skorpion, antingen dör eller åtminstone förlorar sin

halfva styrka. — De gnida det sårade stället med smör eller olja.

Kameler, hästar och kor dö otvifvelaktigt af Skorpionens stygn, emedan det ej är möjligt att under håren upptäcka stället der han afsatt sitt gift. Under de varmaste årstider, i synnerhet i Juni och Juli, är detta djur mest fruktansvärdt. Om steppernas Nomad-invånare vill slå upp sin hydda i en trakt, der han vet att Skorpioner finnas, så upptänder han en eld, som framlockar dem ur deras gömställen, och han dödar dem då till ett större antal i sender. — Skorpionerna sky fåren, emedan dessa med begärlighet förtära dem; de fly till och med vid åsynen af ett fårskinn eller af ett utaf hvit fårull gjordt tyg. De får som ätit en mängd Skorpioner bli alltid feta deraf.

Herr Bory de Saint-Vincent har i Annales des sc. nat. 1828 Oct. p. 125, gifvit beskrifning och figur på en *Acarus*, som i milliontals lefde i huden hos en sjuk qvinna. Bory St. Vincent om en ny Acarus.

Herr Leon Dufour har meddelat anatomisk beskrifning, upplyst af figurer, öfver *Forficula*. An. d. sc. nat. XIII, p. 337. Forficula.

Herr Guérin har för en ny edition af Buffon bearbetat insekternas historia och lempat den efter vetenskapens närvarande ståndpunkt. Efter generiska charakteren uppgifves äfven hufvudarternas metamorphose, lefnadssätt &c. Verket är riktadt med 118 plancher. Guerin Hist. des Insectes.

D:r Hildreth lemnar (i Sillimans Journal N:o XXII, p. 327) underrättelse om Cicada i Ohio.

ett slags *Cicada* som förekommer i Staten Ohio. "Dessa insekter visa sig blott på bestämda perioder, som några utsätta till 17, andra till 14 år. De visade sig den 14 Maj 1812, och det sades då vara 17 år sedan de sist varit synliga, nemligen 1795. Småningom försvunno de, och i början af Juli voro alla borta. — Maj månad var kall och våt, och således mycket ogynsam för Cicadans framkomst ur jorden. Från den 24 Maj till den 3:dje Juni ökades deras antal dagligen i ett förvånande förhållande. Då Cicadan först kommer fram ur jorden, är hon kring 1½ tum lång och ⅓ tum tjock. Hon ser då ut som en stor larv. Det hål hon gör har ungefär samma diameter som hennes kropp, är perpendikulärt, och synes göras med lika lätthet genom den hårdaste lera och den lösaste mull. Då de först framkrypa ur jorden, hvilket utan undantag sker om natten, äro de hvita och mjuka. De fästa sig då vid buskar, träd eller pålar och vänta till dess luftens åverkan torkat det skal, hvarmed de äro omgifna; skalet spricker då på ryggen till ungefär en tredjedel af dess längd, och genom öppningen kryper Cicadan fram som ur ett fängsel. De äro då mycket ömtåliga, och de kunna hvarken flyga eller krypa långt. I detta tillstånd blifva de till morgonen; småningom utveckla de sina vingar och i samma mån som solen stiger, lära de sig efter hand, genom täta försök, att flyga några få fot, så att de nästa natt kunna flyga några famnar. Under deras bemö-

dande att befria sig från sitt skal eller omhyllning, dö många, antingen af brist på krafter att spränga skalet, eller af öppningens trånghet, derföre att de för tidigt kommit till jordytan, och luftens torrkande inverkan sprängt deras betäckning förr än kroppen var beredd till förändringen." Derefter lemnar Herr HILDRETH anteckningar ur sin Dagbok, rörande dessa insekter. Den 4 Juni började Cicadorne att lägga sina ägg i qvistarna af äppleträden; och bland skogsträden föredrogo de boken, hvarpå de samlades i stor mängd; dessa qvistar dogo och föllo af. — Herr HILDRETH kunde ej upptäcka att dessa Insekter njöto någon föda under den tid de vistades ofvan jord. — Jemf. *Edinb. Journal of Science* XI. p. 157.

Om Gräshopp-skarorna i Södra Amerika lemnas en beskrifning af Kapten ANDREW i dess *Travels in the Mining Districts of South America*. Jemf. FROR. Not. XX, p. 134. Gräs-hopp-Skaror.

Ett af de vigtigaste verk, som under året utkommit i Entomologien, är utan tvifvel Professor GRAVENHORST's *Ichneumonologia europæa* [4]). Författaren har, under ett fjerdedels sekel, derpå användt flit, kostnad och talent. Han har allt ifrån ungdomen valt dessa Insekters undersökning till synnerligt studium, och efter hand erhållit deraf en sådan mängd, att deras beskrifning nu intager 3 starka octavband. I si- Ichneumonologia europæa af GRAVENHORST.

---

[4]) *Ichneumonologia europæa*, auctore J. L. GRAVENHORST Prof. Vratislawiensi 8:vo I—III Partt. — Jemf. Isis 1829. p. 775.

sta upplagan af LINNÉS *Systema Naturæ* äro blott 77 arter af slägtet *Ichneumon* beskrifna; i Herr GRAVENHORSTS verk har denna grupp vuxit till en massa af 1631 arter. Det är visserligen icke mängden af arter, som gifver ett naturhistoriskt verk sin förtjenst; utan det sätt hvarpå naturalstern blifvit undersökta, beskrifna och indelade. Herr GRAVENHORST har med utmärkt noggranhet undersökt och beskrifvit sina Ichneumonider. Diagnosen för hvarje art är kort, men bestämd; beskrifningen deremot utförlig och fullständig. För att gifva Läsaren ett begrepp om förf:s system, torde det ej anses öfverflödigt att här införa följande öfversigt deraf.

Conspectus generum et subgenerum Ichneumonidum genuinorum.

A. Abdomine compresso aut subcompresso.

I. petiolato

a) antennis clavatis . . . . XI. *Hellwigia.*

b) — filiformibus . . . . X. *Ophion.*

1) femoribus simplicibus,

aa) tarsis posticis crassis . . . . . 3) Anomalon.

bb) — omnibus gracilioribus,

α) cellula radiali permagna triangulari . . 9) Porizon.

β) cellula radiali angusta sublanceolata,

aa) cellula interiore nervo uno recurrente,

* abdomine subcompresso,

areola triangulari aut nulla 1) Camploplex.

— quinque angulari . . 10) Atractodes.

** abdomine perfecte compresso,

areola nulla . . . . 8) Cremastus

— triangulari,

segmento 1:mo lineari . . . . . 5) Macrus.
— 1:mo conico . . . . . 2) Paniscus.
ββ) cellula interiore nervis 2
recurrentibus,
thorace scabro . . . . . . 6) Trachynotus.
— laevi . . . . 4) Ophion.
2) femoribus posticis crassis . . 7) Pachymerus.
II. sessili aut subsessili . . . . IX. Banchus.
a) areola nulla,
1) pedibus mediocribus . . . . . 5) Tropistes.
2) pedibus posticis crassis . . . . 6) Arotes.
b) areola distincta,
1) majore rhombea,
α) abdomine sessili . . . . 1) Banchus.
β) — subpetiolato,
* aculeo longo . . . . 3) Leptobatus.
** — brevi . . . . 2) Exetastes.
2) parva triangulari . . . . 4) Coleocentrus.

B. Abdomine convexo aut depresso
I. sessili,
a) convexo,
1) scutello triangulari aut orbiculari VI. *Pimpla.*
aa) abdomine opaco scabro . . . 9) Trachyderma.
bb) — nitido,
α) thorace laevi,
αα) segmentis laevibus . . . . 2) Lissonota.
ββ) — incisis aut tuberculatis,
ααα) areola distincta,
* segmentis intermediis transversis 6) Pimpla.
** — — elongatis 7) Ephialtes.
βββ) areola nulla,
* segmentis transversim impressis,
pedibus crassiusculis . . . 4) Schizopyga.
— mediocribus,
abdomine feminae apice subtus
fisso . . . . 3) Polysphincta.

abdomine feminae apice subtus
integro . . . . 5) Clistopyga.
** segmentis intermediis oblique
bilineatis . . . . 1) Glypta.
β) thorace transversim ruguloso 8) Rhyssa.
2) scutello transverso quadrangulari VII. *Metopius.*
b) depresso; segmento 1:mo aequilato
plano . . . . VIII. *Bassus.*
1) antennis medio incrassatis . . 3) Euceros.
2) — simplicibus,
α) pedibus crassiusculis . . . 2) Orthocentrus.
β) — subgracilibus . . . 1) Bassus.
II. petiolato aut subsessili,
a) capite globoso aut subgloboso,
1) areola triangulari . . . . . . IV. *Alomya.*
2) — nulla aut quinqueangulari XIII. *Xorides.*
aa) femoribus simplicibus
α) areola pentagona . . . . . . 4) Echthrus.
β) — nulla
* facie quadrata . . . . 1) Xylonomus.
** — versus os angustata . . 2) Xorides.
bb) femoribus posticis crassis dentatis . . . . 3) Odontomerus.
b) capite transverso
1) scutello elevato . . . . III. *Trogus.*
2) — plano
aa) pedibus posticis haud simul
validis et elongatis,
α) aculeo feminae abscondito aut
subexserto,
αα) areola 5angulari, rarissime
3angulari aut nulla . . . . . . I. *Ichneumon.*
ααα) antennis serratis . . . . . . 2) Pristiceros.
βββ) — simplicibus,
§ abdomine cylindrico . . . . 3) Ischnus.

** abdomine ovato aut oblongo
areola distincta,
cellula exteriore incompleta 5) Stilpnus.
— — completa 1) Ichneumon.
areola nulla,
alis longis . . . . 4) Crypturus.
— brevissimis . . . . . . 6) Brachypterus.
ββ) areola parva 3angulari aut irregulari, vel nulla . . . . . . II. *Tryphon.*
ααα) abdomine petiolato,
* opaco puncto . . . . 5) Spinctus.
** nitidulo laevi . . . . 1) Mesoleptus.
βββ) abdomine subsessili,
* facie plana
tarsis posticis gracilibus . . 2) Tryphon.
— — crassiusculis . . 4) Scolobates.
** facie protuberante . . . . . 3) Exochus.
β) aculeo feminae exserto . . V) *Cryptus.*
αα) species pedestres . . . 7) Pezomachus.
ββ) — volatiles,
ααα) abdomine petiolato,
* antennis medio incrassatis 5) Baryceros.
** antennis simplicibus.
areola minore aut nulla
incomplete 5angulari . . 6) Hemiteles.
completa aut nulla
nulla aut 3angulari . . 9) Ischnoceros.
5angulari,
pedibus et antennis gracilibus,
metathorace acute spinoso 1) Hoplismenus.
metathorace mutico,
feminae aculeo longo 2) Cryptus.
— — brevi 10) Nematopodius.
pedibus et antennis subcrassiusculis . . . 3) Phygadeuon.

minuta quadrata . . . . . 4) Mesostenus.
areola majore rhombea . . 11) Mesochorus.
βββ) abdomine subsessili
* cellulae interioris nervo infero recto . . . . 12) Plectiscus.
** cellulae interioris nervo infero angulato . . . . 8) Phytodietus.
bb) pedibus posticis validis elongatis . . . . XII. *Acoenites*.

Lepidoptera britan. Herr HAWORTH har under året utgifvit 4:de Tomen af sina *Lepidoptera britannica*. Den första Delen af detta verk utkom redan 1803; den andra 1809; den 3:dje 1811 och den 4:de 1828. — Detta arbete berömmes mycket i de Engelska Journalerna.

Sphinx atropos. Öfver det ljud som *Sphinx atropos* låter höra; se Annales d. sc. nat. XIII. p. 332.

Malacologie, Helminthologie, o. s. v.

Eng-lands Conchy-lier af Brown.

Jag anser mig böra börja denna artikel med Hr Th. Browns praktverk *öfver Englands och Irlands Conchylier* [5]), hvilket i förra Årsberättelsen (p. 73) blott blifvit nämdt. Detta verk är utgifvet i stor qvart med 52 taflor, innehållande illuminerade figurer öfver de Conchylier som förekomma i och vid England och Irland. Den text som lemnas till denna Tom består blott i ett systematiskt namnregister, samt, till hvarje tafla, det latinska generiska och specifica namnet på de arter hvaröfver figurer lemnas. Någon gång utsättes äfven fyndorten. Synonymien är ej vidlyftig, ty den inskränker sig merendels till Lamarck och några Engelska författare. Men förf. lofvar i företalet att ofördröjligen, i samma format som plancherne, gifva text, innehållande en fullständig beskrifning och naturhistoria öfver alla arterne.

Om vi jemföra den ofantliga mängd af Engelska hafssnäckor, som här på 45 stora qvarttaflor, äro afbildade, med de få Svenska arter som hittills blifvit beskrifna; så skola vi kanhända deraf sluta, att Englands haf och kuster äro ojemförligt rikare på dessa djur, än Skandinaviens. Men denna slutsats är förhastad. Sve-

---

[5]) *Illustrations of the Conchology of Great Britain and Ireland. Drawn from nature by Capt.* Th. Brown. *Lond.* 1827. 4:o.

riges vestra kuster äga verkligen *största delen* af de här afbildade arter; ehuru de ännu icke blifvit som Svenska beskrifna. Det är ett eget phenomén i Svenska Organographiens litteratur-historia att ända från Linnés tid, nästan endast växter och insekter varit föremål för Naturhistorikernes uppmärksamhet, och att alla andra Svenska naturalster blifvit, i jemförelse dermed åsidosatta. Botanik och entomologie utgjorde också den odödlige mannens favorit-yrken. Fenomenet är anmärkningsvärdt och lärorikt; det bevisar att en stor vetenskapsman icke blott mäktigt verkar på sin samtid, utan äfven på sin efterverld och gifver vetenskapens gång en riktning som hon genom sekler behåller. — Likväl äga alla delar af naturvetenskapen lika anspråk att odlas. De äro syskon, och leda till samma gemensamma mål.

För den, som har håg att bearbeta denna del af vår Fauna, är Hr Browns verk oumbärligt, och han skall med fördel kunna lägga det till grund för sin bearbetning. Figurerna äro i allmänhet förträffliga, både i artistiskt och scientifikt hänseende. — Beträffande åter *Landt- och Sött-vattens-Snäckorna* (tab. 26, 27, 28, 39, 40, 41, 42) så äro en stor del deraf redan såsom Svenska beskrifna i *Historia Molluscorum Sveciæ;* ehuru de stundom hos Hr Brown förekomma under andra namn.

Pfeiffer om Tysklands Snäckor.

Hr Carl Pfeiffer i Cassel har under året utgifvit Tredje Afdelningen af sin *Naturgeschichte deutscher Land- und Süss-*

wasser-

wasser-Mollusken. Hr PFEIFFER börjar med en systematisk öfversigt, der i synnerhet FERUSSACS indelning följes, och hvari charakterer lemnas för ordningar, familier och slägten; och dessa charakterer äro tagna så väl af djuret som af skalet. — Derefter följer (p. 11—52). Beskrifning öfver de Tyska arter, som Hr PFEIFFER ej beskrifvit i de förra afdelningarne, och en utförlig synonymi bifogas. De här beskrifna arter upplysas äfven genom illuminerade figurer, hvilka likasom de hvilka Hr PFEIFFER förut publicerat, äro trogna och utmärkt vackra.

Genom detta nya bidrag har Tysklands Fauna fått en ny och oväntad tillökning. De flesta här beskrifna arter saknas hos oss; en del deraf äro likväl redan som Svenska beskrifna — och några torde dessutom vara att upptäcka. *Arion albus* Fer. (Limax albus Müll. Lin.) anses vara en art; men *Limax ater* och *rufus* anses böra förenas (p. 53) under namn af *Arion empiricorum* Fér. — *Limax albus* är hos oss icke sällsynt; han finnes i mängd i bokskogarna uti det sydligaste Skåne, och jag har träffat honom långt upp i Norrige. Efter de öfvergångar jag sett från honom till *Limax ater*, anser jag honom dermed böra förenas; men deremot har jag aldrig sett någon öfvergång från *Limax rufus* till *ater* eller *albus*. — Vår *Limax fasciatus* kallas här *Arion hortensis*. — *Helix bidentata* (p. 17) med goda figurer tab. IV. f. 13, 14, — finnes således åtmin-

stone från Skåne till Österrikes Alper och *München.* — *Helix pygmæa* (p. 21) — *aculeata* (p. 24) — *Helix ruderata Stud.* (p. 30) är *Helix rotundata* β (Hist. Moll. p. 31), som utgör en egen art, hvilken förekommer, ehuru sparsamt, från Skåne till Upland. — *Bulimus avena* (p. 39) förekommer äfven hos oss på Öland och Gottland.

Sid. 52 följer en *Systematisk förteckning öfver alla hittills i Tyskland fundna Mollusker;* och sid. 69 anföras intressanta iakttagelser öfver *Fortplantningen och utvecklingen af Helix pomatia,* upplysta genom figurerna på Tab. I. — Hr PFEIFFER har haft tillfälle att uppmärksamt följa denna djurarts utveckling, från den stund äggen blefvo lagda, till dess ungarne utgingo derur, och äfven dessa från födslen tills de nått sin fulla storlek. Den 16 Aug. lade djuret sina 84 ägg; i en liten håla i jorden och betäckte dem med små jordklimpar; den 24 dagen derefter märktes pulsation hos foetus; — den 31 [6]) dagen kröp den första ungen ur ägget, blef någon tid sittande på skalet och förtärde denna som sin första utifrån hämtade näring. De följande 2:ne dagar framkröpo de öfriga. — Således behöfver *Helix pomatia* ej längre tid att utkläckas än *Vitrina pellucida.* De ägg som denna lade d. 19 Febr. utkläcktes d. 21, 22 Mars (Se Histor. Moll. Svec. p. 12, 13). — Hr PFEIFFER uppfödde de utkläckta ungarna af *Hel. pomatia.* De

---

[6]) *Anm.* Äggen lades d. 16 Aug. och den första ungen utkläcktes d. 16 Sept.

nedgräfde sig i jord under vintern och bildade ett kalkskal för öppningen af sin snäcka; i Mars kommo de åter fram. De växte till slutet af Juli; och således voro de fullvuxna inom ett år, efter den tid äggen till dem blifvit lagda. — Hr PFEIFFER beskrifver äfven denna djurarts parning (p. 76) och den kort derpå följande äggläggningen.

Hr PFEIFFERS vackra verk bidrager således icke blott att *åtskilja arterne* af dessa djur, utan äfven att lära känna deras utveckling och lefnadssätt.

Hof-Rådet C. TH. MENKE i Pyrmont har under året utgifvit en *Synopsis Molluscorum* [7]), hvari FERUSSAC följes vid indelningen i *klasser, ordningar, familier* och slägten, men LAMARCK vid arternas fördelning. För öfrigt består denna Brochyre mest i en namnlista öfver de arter som finnas i författarens samling; och vid slutet har han genom Diagnoser utmärkt dem, han anser för nya. Dessa lofvar han att utförligare beskrifva och genom figurer upplysa i fortsättningen af det Martini-Chemnitziska Conchylieverket.

Herr RANG, Officer vid Franska marinen, som redan i förra Årsberättelsen (p. 65 o. f.) omtalas såsom upptäckare af åtskilliga Arter och Slägten bland *Pteropoder*, har äfven under året riktat veten-

---

[7]) *Synopsis methodica Molluscorum* generum omnium et specierum earum quæ in Musco Menkeano adservantur; cum synonymia critica et novarum specierum diagnosibus, Auctore C. TH. MENKE. Pyrmonti 1828, 8:o pag. XII et 91.

skapen med beskrifningar öfver flera arter af denna klass, hvilka han upptäckt under en resa till Madagascar.

Ptero-poder i heta zonen. De Mollusker som höra till denna grupp kallas *Pteropoder* derföre att deras rörelseorganer utgöras af 2:ne flikar, i form af vingar, som sitta på ömse sidor om munnen. Några hafva kroppen insluten i ett mycket tunnt skal, andra äro nakna. Alla äro små, de största knappt en tum, de öfriga några få linier långa; genomskinliga och färglösa. Alla lefva i öppna hafvet aflägsna från kusterna.

Herr Rang försäkrar att, i lugnt väder, hafvet i den heta zonen, och till stor del äfven i de tempererade, hvimlar af dessa hinnlika mollusker, men att deras genomskinlighet och ringa storlek gör att man ej varseblifver dem, om ej ögat är nära vattenytan. Hr Rang har funnit att *Pteropoderna* i synnerhet i sol-nedgången infinna sig vid hafsytan för att söka sin föda, och kanske för att andas fri luft.

De arter som Hr Rang iakttagit komma närmast slägtet *Cleodora* Per. Hvarken detta eller något af de slägten som höra till familien *Hyales* Fer. har, enligt Rang, tydligt hufvud. Detta slägte har han delat i 3:ne underordnade, nemligen: *Cleodora* Rang, *Creseis* Rang och *Tripteron* Qu. et Germ., och af det medlersta beskrifver och aftecknar han 9 arter, af hvilka 2 äro fossila [8]) (Annales des sc. nat. Mars 1828, p. 302).

---

[8]) De beskrifna och afbildade Arter äro *Creseis vaginella*, fossil från Bordeaux; *Cr. Gadus*,

Anm. Hr Marcel de Serres annoncerar också en *Pteropod* af slägtet *Hyalea*, som funnits fossil vid *Dax*. (Annales des sc. natur. XIII p. 450).

Äfven polarhafven hvimla af *Pteropoder*, ehuru af andra slägten, än de hvarmed tropiska hafven äro betäckta. Kapten Parry fann *Clio borealis* och *Limacina arctica* ganska talrika i polarhafvet ända till 81°¾. Dessa små kräk lemna öfverflödig föda åt vattenfoglarne i dessa trakter [9]). Pteropoder i polarhafvet.

Hr W. Swainson har, under namn af *Achatinella* bestämt en ny grupp af *Landtsnäckor* och deraf beskrifvit sex species [10]). Denna grupp bör, så vidt man kan dömma efter blotta skalet, stå i systemet emellan *Bulimus* och *Achatina* Lam. Hr Swainson förmodar att Lamarcks *Monodonta seminigra* hör till detta slägte och är icke, som Lamarch angifver, en hafssnäcka. Hr Swainson bestämmer slägtet genom följande charakterer: *Achatinella: testa ovato-conica, spiralis. Columellæ basis truncata, incrassata. Labium internum nullum, externum interne incrassatum margine acuto.* *Achatinella*, ett nytt Snäckslägte.

---

fossil från Italien, Paris och Bordeaux; *Cr. spinifera* lefvande i oceanen från 30°. N. till 26°. S. (talrikast i hafsytan); *Cr. subula* vid vid Teneriffa; *Cr. striata* i Athlantiska oceanen; *Cr. virgula*; *Cr. obtusa, clava* och *acicula.*

9) Narrative of an Attempt to reach the northpole; by Capt. Parry. London 1828.

10) The characters of *Achatinella* — — —; by Will. Swainson. Quaterly Journ. Jan.—Apr. 1828, p. 81.

Habitat in Oceani Pacifici insulis. — De arter som beskrifvas af detta slägte äro: *A. pica*, — *perversa*, — *acuta*, — *livida*, — *bulimoides*, — (*var.? rosea*) och *A. pulcherrima*.

Hr LESSON har (i *Bullet. des sciences naturelles* Apr. 1828) gifvit en not öfver *Purpursnäckan från Tyrus*. PLINIUS har i IX:de boken af sin Naturhistoria beskrifvit två snäckarter som lemnade den hos de gamla berömde purpurfärgen. Den ena kallas af honom *Buccinum*, den andra *Murex*. Den förra tror Hr LESSON vara *Janthina*. Denna Mollusk finnes ute i öppna sjön och träffas i skaror af millioner på vattnet. Hon håller sig på hafsytan genom luftblåsor, dem PLINIUS kallar ett klibbigt vax, och då man tager den ur vattnet gifver hon från sig en ren glänsande vätska af liflig violettröd färg. Hvarje individ innehåller deraf, i ett rygg-kärl, nära ett uns. Genom alkalier öfvergår denna färg lätt i grönt, och rättfärdigar hvad PLINIUS säger derom. Det som han tager för en fingers lång tunga, är djurets hufvud, som är rundaktigt och mycket consistent. *Janthina-Snäckan* är utomordentligt allmän i Medelhafvet och i Athlantiska hafvet; kusterna af St. Helena och Ascension äro under vissa årstider dermed helt betäckta. — — Den andra arten af *Purpursnäcka*, eller de gamlas *Murex*, synes hafva varit *Murex ramosus* LIN. (*Chicorée*) och icke *Murex saxatilis*. (Jemf, Fror. not. XXI, p. 105).

Purpursnäckan från Tyrus.

Hr Wilcox har, i Narturforsk. Sällsk. i Portsmouth och Portsea, föreläst en Afhandling om *Teredo navalis* och den skada han tillfogar äfven skepp af Teakträd. Hr Wilcox har visat att djuret ej är så långt som det rör i trädet hvari det ligger, och att det således icke sitter fast vid ena ändan af detta rör. Äfven sökte Hr Wilcox att vederlägga den mening att djuret under borrningen skulle vrida sig åt *en* sida m. m. Rörande det sätt hvarpå valvlerne hos *Teredo* verka vid borrningen, trodde Hr Wilcox att djuret, genom en secretion ur dess kropp, uppmjukade det ämne det borrade uti, hvilket derefter mechaniskt blef sönderlagdt.

Äfven om andra *Borrare* t. ex. *Mytilus lithophagus*, *M. pholadis* och *M. rugosus*, hvaraf de två första genomborra Stjernkoraller, den sista kalksten, tror förf., efter att hafva undersökt dessa djur och deras valvler, att de åtminstone måste åstadkomma sin borrning genom ett obemärkt lösningsmedel, hvilket, då de angripna ämnen merendels äro kritartade, måste vara en syra. — Att denna borrning sker genom chemiska lösningsmedel är dock hittills blott en förmodan, då inga reagentia ännu visat närvaron af någon Syra. (Brewsters Edinb. Journ. Jan. 1828.)

Profess. Jacobson i Köpenhamn har uti en mycket utförlig och lärd Afhandling [1]) sökt bevisa att icke, som Bojanus

[1]) Undersögelser til närmere Oplysning af den herskende Mening om Dammuslingernes Fremavling og Udvikling; införde i K. Danske Vidensk. Selsk. Skrifter. 1828.

och flera trott, de så kallade gälarna hos musslorna höra till generations-organerna, utan äro verkliga *gälar*, hörande till respirations-apparaten; samt att icke, som BLAINVILLE och flere antagit, ungarna till *Mollusca acephala* utkläckas i gälarna, utan att de små Bivalver som ofta träffas i de två yttre gällamellerna hos flera flodmusslor (*Unio* och *Anodonta*), äro parasiter, till art och slägte mycket skilda från dem, på hvilka de lefva. Hr JACOBSON bekräftar härigenom Hr J. RATHKES mening, som redan år 1794 beskrifvit dessa parasitdjur hos *Anodonta anatina*, under namn af *Glochidium parasiticum*.

Denna Hr JACOBSONS Afhandling har gifvit anledning till en annan vidlyftig uppsats af Hr BLAINVILLE [2]), hvari han söker bevisa att RATHKES *Glochidium* icke är parasit, utan verkligen unge till den mussla, i hvars gälar det förekommer.

Besynnerligt förefaller det mig likväl huru man kan antaga att musslor, som bevisligen *kasta från sig* sina ägg, det oaktadt skulle *inom sig* hysa lefvande ungar försedda med skal. — Helt annorledes förhåller det sig med *Cycladerna*. Dessa föda lefvande ungar, som länge hänga i ett knippe inom modrens skal.

Hr JACOBSON har äfven p. a. st. lemnat *Cycladens anatomiske Undersögelse*, som innehåller ganska intressanta iakttagelser rörande denna musslas generationssätt. Man kan dermed jemföra det som anföres i *Histor. Molluscorum Sveciæ.* pag. 97.

[2]) Annales des sc. nat. Tom. XIV, p. 22.

Annelider.

Man har länge varit oviss om Metmasken (*Lumbricus terrestris* Lin.) lade ägg eller födde lefvande ungar. Flere Förf. hafva antagit det förra. Cuvier deremot påstår motsatsen och uppgifver att metmaskens ägg utkläckas *inom* djuret, så att ungarna krypa lefvande ut genom anus [3]). Hr Leon Dufour, som redan 1825 (i Annales des scienc. natur. V, p. 17) beskrifvit metmaskens ägg, har under förlidne år repeterat sina undersökningar i samma ämne. Enligt honom träffas metmaskens ägg på 5—6 fots djup i jorden, alltid isolerade uti våt lera eller mergel. Hvarje ägg, som är aflångt, äggformigt af 7—8 liniers längd och 3—4 lin. tjoeklek, innehåller *en* unge, som, då han hunnit till mognad, utkryper genom äggets smalare ända (Annales des sc. nat. Juin 1828, p. 219, Tab. 12, B. fig. 1—4.) Metmaskens ägg.

Zoophyter.

Herr J. V. Thompson har, i hamnen vid *Cork*, upptäckt en lefvande *Sjölilja*, som han gifvit namn af *Pentacrinus europæus* [4]). Denna upptäckt af en lefvande Pentacrinus-art i ett så nordligt haf, är både i zoologiskt och geologiskt afseende af ganska stort intresse. Som bekant är förekomma en mängd fossila arter af den-

---

[3]) Regne anim. II, p. 528.

[4]) Memoir on the *Pentacrinus Europæus* a recent Species discovered in the Cove of Cork; by J. W. Thompson, Cork 1827 (med fig.)

na Polyp-familj (*Crinoidea*) icke blott i de yngre bildningarna, utan ända ned i vår öfvergångsformation. Hittills kände man blott en enda lefvande art af slägtet *Pentacrinus* (eller kanske rättare *Encrinus*,) och denna var *Encrinus Caput Medusæ* Lam. som blifvit uppfiskad i Westindiens haf vid Martinique, och hvaraf exemplar skola finnas i Museérne i Paris och London [5]. Men äfven af denna, som dessutom i Samlingarna är mycket sällsynt, känner man hittills endast torkade exemplar. Herr Lamarck, som beskrifvit honom, har infört honom bland sina *Polypes flottans*, och påstått att stjelken på hvilken *polyphufvudet* (Umbella) sitter, *icke* är fastvuxen vid någon främmande kropp på hafsbottnen, utan fri, liksom *Pennatula*, *Virgularia* &c. Att detta är misstag kan man väl nu sluta af analogien. De rotstycken vi ej sällan finna af vår Svenska *Encrinites Gothlandicus* Wahlenb. visa tydligt att denna art varit fastvuxen vid främmande kroppar; och Thompsons *Pentacrinus europæus* är det äfven. Hr Thompson upptäckte honom på anförda ställe, på ett djup af 8—10 famnar, sittande på stjelken af Sertularier och Flustrer. — Stjelken af *Encrin. Gothlandicus* är stundom 1 tum i diameter, men längden känner man ej, emedan man endast funnit brutna stycken. *Encrin. Caput Medusæ* är tjock som en svanpenna och flera fot hög; *Penta-*

---

5) Lamarcks Hist. Nat. des Anim. s. vert. Tom. 2, p. 435.

crin. europæus är ej mer än ¾ tum hög. Äfven denna är af kalkartad substance och bildar egentligen en på en stjelk sittande Sjöstjerna (*Comatula*). Hr Thompson, som observerat och beskrifvit honom lefvande, utmärker derpå:

1) *Basis.* Denna är en rund eller oval skifva, hvarigenom djuret för alltid är fastvuxen vid främmande kroppar, koraller o. d. i hafvet: dess undra sida är tätt fästad vid dessa kroppar; på öfra finnes i midten en fördjupning, ur hvilken stjelken uppstiger.

2) *Stjelken* eller *Stammen* är trådlik, upptill litet tjockare, bestående af vid pass 24 kalkartade leder och klädd med en tunn hud, som sammanhåller alla kalkartade eller benartade delar, och mellan hvilken hud och lederna en geleaktig substance finnes. Om något centralrör finnes, som tydligt ses hos de större arterna, kunde Hr Thompson ej afgöra. Stjelken kan röra sig lifligt och i alla rigtningar, äfven något i spiral.

3) *Bi-armarne;* 4) *Peristoma;* 5) *Armarne;* 6) *Tentaklerne* och 7) *Kroppen.* I midten ofvan finnes en öppning, *munnen,* som, genom 5 blombladlika klaffar, kan öppnas och tillslutas. Då dessa stå öppna ser man i munöppningen några mjuka tentakler. Vid ena sidan om kroppen finnes en annan öppning (anus) som slutas i ett extensilt rör. — Således står detta djur på en högre utvecklingsgrad än man hittills förmodat. Några ganska upplysande figurer äro bifogade, dels i natur-

lig storlek dels mycket förstorade. (Jemf. Fror. Notits XX, p. 289 med fig.)

Herr Dr. Robert E. Grant har meddelat intressanta iakttagelser öfver *de frivilliga rörelser som varseblifvas hos äggen af flera Zoophyter* [6]). Ellis hade redan 1755 varseblifvit dessa rörelser hos äggen af *Campanularia dichotoma* Lam. [7]) utan att detta märkvärdiga fenomén särdeles fästat Naturforskarnes uppmärksamhet.

Sedan Hr Grant anfört Cavolini's hit hörande iakttagelser för 1784 och 1785, öfver äggen af åtskilliga zoophyter, samt dem han sjelf anställt 1825, öfver äggen af *Spongia panicea* m. fl., anför han sina sist anställda observationer öfver äggen af *Plumularia falcata* Lam.

I början af Maj äro de äggförande blåsorna hos denna zoophyt ganska talrika och dess ägg komma till full mognad: de äro då ljusbruna, halfopaka, nästan spheriska, och hårklädda. I hvarje blåsa finnes 2:ne ägg. Om man lägger en hel sådan blåsa med sina två ägg under microscopet, ser man (genom dess genomsigtiga väggar) håren på äggens yta röra sig, och man märker äfven en derigenom uppkommen rörelse i den vätska som innehålles i blåsan. Om man, med 2:ne nålar öppnar blåsan i en droppa hafsvatten, simma äggen hit och dit i vattnet, först långsamt, sedan hastigare, och det är alltid hårens rörelse som drifver dem framåt. De äro myc-

---

[6]) Annales des sciences naturelles Jan. 1828, p. 52.

[7]) Ellis Naturgesch. der Corall-Arten p. 109.

ket irritabla, hopdraga sig och undergå hvarjehanda besynnerliga formförändringar, i synnerhet då de komma i beröring med ett hår, en confervtråd, ett sandkorn eller dylikt. Dessa formförändringar äro i synnerhet märkbara och täta vid den tid då ägget för beständigt fäster sig vid ytan af kärlet. Sedan det fästat sig, blir det platt och cirkelrundt, och de mest opaka delar i dess inre få ett skråfligt utseende, så att de synas äfven för blotta ögat som lika många små stjernor, hvilkas skiljerum mellan strålarna fyllas med ett färglöst genomskinligt ämne, hvilket synes hårdna som horn. Det gråa ämnet sväller i centren der dessa strålar mötas, och höjer sig perpendikulärt, omgifvet af det hornaktiga, genomsigtiga ämnet. På detta sätt bildas *Stammen* till den unga zoophyten. De första strålar som således bildas föreställa zoophytens *rot;* derefter kommer *stammen*, och denna är redan synlig utan att man märker någon *Polyp.* Följaktligen är det icke *Polyperne* som först bildas hos denna zoophyt, utan dessa organer synas först en tid efter sedan rot och stam bildat sig, liksom blommorna hos en växt.

Efter dessa iakttagelser synas det afgjordt att äggen af flera slags zoophyter hafva förmåga att, medelst den hastiga rörelsen af de hår hvarmed ytan är försedd, hålla sig uppe i vattnet ända till dess de af vågorna eller af egna rörelser föras till ett ställe som är tjenligt för deras utveckling.

Anm. Vissa *Conferver* frambringa äfven frön eller ägg som en tid hafva frivilliga rörelser. (Jemf. Annales des sc. nat. 1828 April, p. 429. [8]).

Herr R. E. GRANT har äfven beskriffvit fortplantningen af *Lobularia digitata* [9]). I October skaffade han sig flera exemplar af den hvita varieteten, hvilka redan voro försedda med många ägg; härigenom hade Herr GRANT tillfälle att observera fortplantnings-processen hos en zoophyt, hvars ägg icke blott gå genom polyper af mycket invecklad structur, utan som äfven har en köttaktig och contractil stam, och som således i detta afseende betydligt skiljer sig från de förra af honom undersökta arter. Denna zoophyt är talrik vid Englands kuster; den förekommer äfven vid våra.

JUSSIEU, ELLIS och SPIX hafva redan, undersökt dessa djurs inre structur, ooh enligt Herr GRANT äro ELLIS's beskrifningar och figurer deröfver vida bättre och naturenligare än SPIX's. LAMOUROUX har gifvit förträffliga förstorade figurer till förklaring öfver anatomien af Polyperna hos dessa djur; men då han endast om våren undersökt *Lobularierne*, kunde han ej hos dem finna spår till ägg eller äggstockar.

Herr GRANT fann i caviteterna hos nämde *Lobularia* talrika småkulor af regelmässig form, och olika storlek; de minsta vore hvita och hängde vid fina hvita strän-

---

8) Jemför vidare samma Annaler för Juni p. 206.

9) BREWSTERS Edinburgh Journ. N:o XV. Jan. 1828.

gar; de större och största voro röda och de sistnämde alldeles fria. De flesta mogna ägg befunno sig i en liten klunga vid basis af polypen; man kunde se dem med blotta ögonen, och då man lade ett fragment af djuret i vatten, föllo äggen ut, det ena efter det andra, och sjönko långsamt till bottnen. De gå ut endast då polypen är utbredd. Herr GRANT kunde tydligt märka rörelser hos dem. Han märkte hos dem fina hår, som de satte i rörelse, och derigenom flyttade sig. Äfven såg Herr GRANT deras rörelser tydligt i sjelfva Polypen genom dess genomsigtiga väggar, och han synes böjd att antaga det dessa ägg genom egna frivilliga rörelser bidraga till deras utgång ur pylypen i hafsvattnet. Förvandlingen af dessa smådjur, (som äro rörliga, fria och retbara) till fastvuxna, hornartade rötter eller kritaktiga celler, är ett bland de besynnerligaste fenomen i naturen.

AUDOUIN och MILNE EDWARDS undersökning af invertebrerade djur.

Herrarne AUDOUIN och MILNE EDWARDS hafva till Vetenskaps Academien i Paris inlemnat en Afhandling med 72 plancher öfver invertebrerade djur, hvilka de undersökt på Chausey-öarne, samt deraf gifvit ett utdrag i *Annales des sc. Natur.* Tom. XV, p. 5. I detta utdrag förekomma intressanta anmärkningar öfver åtskilliga af nämde djurs lefnadssätt, anatomi och physiologi. Förf. hade tillfälle att en längre tid undersöka dessa djur lefvande. Bland de *sammansatta Ascidierne,* hvilkas organisation är den enklaste, finnas en del som, i stället för att vara sins emellan

förenade genom en mer eller mindre gelatinös substance, ligga slutna i celler, hvilka äro bildade af en bark af kolsyrad kalk.

Förf. anmärka att efter vetenskapens närvarande ståndpunkt är det svårt att begripa huru dessa djur, som för alltid sitta fattväxna vid en klippa eller annan kropp, kunna genom reproduction på afstånd kringsprida sin art. Denna gåta hafva förf. löst; de hafva genom mikroskopiska iakttagelser funnit att ungarne af dessa djur äro helt och hållet olika, det som de framdeles blifva; de äro af regelbunden och symetrisk form; kroppen rundaktig eller äggformig. Framtill ser man 3 upphöjningar, hvilka synas försedda med öppningar, och baktill ser man en trådformig stjert, hvars längd är olika efter de olika arterne. I utvuxet tillstånd finnes ett stort antal af individer, mer eller mindre tätt hopträngda, och bildande en enda massa, fastsittande orörliga på en under hafsytan befindtlig kropp; vid födslen deremot är hvart och ett individ skildt och fullkomligt fritt; och det som är ännu märkvärdigare, de hafva då ställflyttningsförmåga, och kunna med snabbhet simma med tillhjelp af vågformiga rörelser af en lång stjert, hvarmed de äro försedda, och synas dervid undvika de föremål som stå i deras väg. Stundom stanna de vid väggarne af det kärl hvari de befinna sig och anträda derefter å nyo sin väg, liksom om de sökte en passande plats för att sätta sig fast. Slutligen sedan de ungefär 2 dygn ägt locomotions

för-

förmågan, sätta de sig fast och blifva orörliga; ty om man derefter lösrycker dem, blifva de utan rörelse. — På detta vis kunna de unga sammansatta *Ascidierne* söka sig en för deras utveckling passande plats. De mesta synas förena sig med den massa från hvilken de utgått; andra sätta sig på aflägsna punkter för att der bilda nya kolonier och fortplanta sin art till olika trakter.

Redan innan de satt sig fast, börja de att förändra sin form; dock sedan de blifvit orörliga, inträffa deras märkvärdigaste metamorphoser; deras långa svans försvinner mer eller mindre fullkomligt; deras kropp erhåller en annan form; magen skiljes från thorax, och först sedan de nått en temlig storlek begynner äggstocken att visa sig.

De under namn af *Flustra* bekanta djur hafva, enligt förf. undersökningar, en mer sammansatt inre byggnad än man hittills förmodat. Man har trott att deras polyper, likasom *Hydrorne* hade, som enda organet, en krans af tentakler kring en i deras parenchyma liggande digestions-säck, försedd med en enda yttre öppning, som på en gång tjenade dem som mun och anus. Förf. visa att *Flustrerna*, liksom de sammansatta Ascidierne, hafva en stor cavitet, hvilken utvändigt har en med tentakler omgifven öppning, en oesophagus, en mage, en tillbaka krökt tarmkanal, som slutas vid den förenämda caviteten, och slutligen en vid tarmkanalskrökningen fästad äggstock. — Nästan samma organisation ha förf. äfven funnit hos flera *Vorticeller*;

dock finnes här ingen äggstock. Äfven hafva förf. undersökt organisationen hos Sertularier, Alcyonier, Lobularier, Gorgonier, Pennatuler &c. — Också hafva de undersökt Hafssvamparne (Spongierne) och i flera fall bekräftat riktigheten af Herr GRANTS iakttagelser — Hvarken hos Spongierne eller Alcyonierne existera polyper. Enligt förf. äro de ej heller begåfvade med contractilitet. Förf. tro att de rörelser som MASSIGLI och ELLIS beskrifvit, hafva de sett hos en närslägtad art nemligen *Thetys*, och ej hos svampar. — Hos dessa märkvärdiga naturkroppar med kiselartad kärna, varseblir man verkligen vattnets in- och utströmmande genom de öppningar, som finnas på deras yta. (Jemf. Fror. XXIII, p. 81.)

PARRYS resa mot Nord-polen.

Angående *djurarternas geographiska utbredning mot Nord-polen*, har Kapten PARRY, i sin under året utkomna resebeskrifning [10]) lemnat märkvärdiga underrättelser, af hvilka jag tror mig här böra meddela några.

Då det nemligen är gifvet att hvarje djurart har sin bestämda zon af jorden, inom hvars gränser hvarje individ deraf lefver och rörer sig, och hvilken han aldrig frivilligt lemnar; så synes det mig ej böra sakna intresse att inhämta hvilka djurarter bebo dessa med ständig is betäckta trakter, så långt menniskans forskningar kunnat framtränga.

---

[10]) *Narative of an Attempt to reach the north Pole. London 1828.*

Kapten Parry framkom på polar-isen ända till 82°, 43′, 5″ nordlig bredd, och under detta framtågande sågos:

1) af *Mammalier:*

Isbjörnen (Ursus maritimus), som i synnerhet ofta träffades på isen vid vestra och norra sidan af Spitsbergen, sågs äfven, ehuru mera sällan, ända till $82\frac{1}{2}$°.

Fjällräfven, (Canis Lagopus) sågs vid Hekla cove (Heklas bukt) och vid Waigaz-sundet; således till nära 80°.

Vild-Renen (Cervus Tarandus) öfver-vintrar på Spitsbergen, och de resande sågo spår af detta idislande djur ända upp på Waldenön, som ligger under 80°, 35′, 38″.

Ruggiga Skälen (*Phoca hispida* Fabric.) sågs i vakarna till nära $82\frac{3}{4}$°, och köttet nyttjades som ett förträffligt födoämne.

Anm. Det är ännu icke afgjordt huru-vida polarhafvets *Phoca hispida* är full-komligt identisk med Östersjöns *Phoca annellata.*

Grönlandsskälen (Phoca Groenlandica Fabric.) sågs vester och norr om Spitsbergen; äfven vid de 7 öarne. — *Narvalen* Monodon monoceros) till 81°,40′.

Beluga Delfinen (Delphinus albicans) sågs längs kusten i Hekla-bukten på grundt vatten, der han jagade en liten Torskart (*Merlangus polaris*).

Walrossen (Trichecus Rosmarus) var mycket talrik längs vestra kusten af Spitsbergen och Lowön; men ingen syntes norr och Waldenön, kring $80\frac{1}{2}$°.

Af Landtdjuren lärer det således vara *Isbjörnen* och *Renen* som komma närmast

polen; och af dem som lefva ständigt eller tidtals i vattnet är det *Phoca hispida, Groenlandica* och Norvalen, som träffas längst åt norr.

Det förtjenar mycken uppmärksamhet att äfven de varmblodiga djuren (Mammalierna och foglarna) kunna alstra och fostret bibehållas, långt bortom den gräns der snölinien sammanstöter med hafsytan. Man skulle tycka att isgränsen borde vara gränsen för allt högre animaliskt och vegetabiliskt lif; men vi se att det ej så förhåller sig. Samma phenomén möta vi, om vi undersöka isregionen i mer vertical riktning, d. v. s. sådan han träffas på våra fjäll.

2) *af foglar:*

Snösparfven (Emberiza nivalis).

Fjällripan (Lagopus alpina) sköts om hösten vid stränderna af Treurenburg-fjärden 79°,55′.

Strandpiparen (Charadrius Hiaticula) en enda sköts i Hekla-bukten. 79°55′. Jag kan här tillägga att Lector Keilhau från Christiania, som sistlidne sommar gjort en resa till Spitsbergen, visat mig ett skinn af *Charadrius Morinellus* som der blifvit skjuten.

Ebbsnäppan (Tringa maritima) i mängd längs stränderna af Heklabukten. En för ornithologien intressant underrättelse!

Sterna arctica fanns i mängd häcka på en holme i ett vatten på Lowön 80°,15′. En ofullväxt unge sköts under $81\frac{3}{4}$° — *Larus glaucus* &c.

3) *af fiskar:*

På fiskar lära dessa högre latituder af ishafvet vara mycket fattiga. Under resan sågos ej mer än 4 fiskarter: *Ophidium Parrii, Merlangus polaris, Cyclopterus Liparis,* och Blennius polaris [1]), och af hvardera sågs ej mer än en enda individ, med undantag af *Merlangus polaris*, som fanns i stor mängd i små bukter der strömmar af färskt vatten runno ned i hafvet. Han sågs ända till $82\frac{3}{4}$°.

4) *af Insekter:*

Af egentliga Insekter sågs under resan ej mer än en enda art, nemligen en *Aphis,* som till storlek och färg liknar *Aphis Piceæ,* och som af Herr J. Curtis blifvit kallad *Aphis borealis.* Det är märkvärdigt att denna Insekt fanns lefvande på drifisen under $82\frac{3}{4}$° nordlig bredd, och på 100 (Engelska) mils afstånd från närmaste land. Dess likhet med *Aphis Piceæ,* som vistas på *Pinus picea,* gör att man förmodar det han blifvit förd till dessa nordliga trakter med drifved af tall, som i mängd finnes på stränderna och norr om Spitsbergen. Då han fanns var han mycket dösig af köld, men qvicknade vid genom värman i handen. Af *Crustacéer* träffades en mängd hörande till slägtena *Idotea, Caprea, Gammarus, Talitrus, Crangon* m. fl.

---

[1]) Ingen af dessa är funnen vid Skandinaviens kuster.

5) *af Maskar;*

Af *Mollusker* fanns ingen *Cephalopod* eller *Gasteropod*, eller *Bivalv*; blott ett par *Pteropoder*, nemligen *Clio borealis* och *Limacina arctica*, och dessa funnos i stor mängd ända till 81 $\frac{3}{4}$°. — Af *Radiarier* funnos *Beroë*, *Ophiura* och *Asterias*.

Fornverldens Fauna:

Geologiska Societeten i London har under året erhållit en mycket intressant remiss af fossila qvarlefvor af djur och växter, från Iravadi dalen i Birmanernas Land, samlade af Herr J. CRAWFURD under en ambassad till Ava 1826 [2]). Dessa qvarlefvor anses ganska vigtiga för att lösa den curiösa och ännu icke besvarade frågan, om det i trakterna af södra Asien finnes några fossila qvarlefvor, analoga med dem som man träffar i mängd strödda i de lösa jordlagren i Norra Asien, Europa och Amerika. — De exemplar, som Herr CRAWFURD samlat i Iravadi-dalen, från *Prome* till *Ava*, bestå mest i stycken af stora monocotyledona och dicotyledona träd; benen blefvo mest samlade i ett litet distrikt midt emellan begge dessa städer. De mesta qvarlefvor äro af *Pachydermer*, *Ruminantier*, *Saurier* och *Chelonier*. Det är märkvärdigt att bland Pachydermerne intet spår finnes till fragment af *Elefant;* men deremot en talrik mängd af *Mastodon*.

Fossila djur från Iravadi dalen.

Herr CLIFT, som i en följande uppsatts [3]) beskrifvit samma fossila qvarlefvor, har deribland bestämt 2:ne nya arter af sistnämda slägte, hvilka han utmärker från de hittills kända arter genom benämningen *Mastodon latidens* och *elephantoï-*

---

[2]) Annales des Sciences naturelles Tom. XIV, p. 283.

[3]) P. a. st. sid. 288.

des, och hvilka begge i storlek närmat sig den största Elefant.

Dessutom förekomma fragmenter af Rhinoceros, Hippopotamus, Sus, Bos, Cervus och Antilope.

Bland Chelonierne finnes ett fragment af en *Emys* (*söttvattens sköldpadda*) så stort att djuret måste ha hållit flera fot i vidd. Bland Saurierne, en *Gavial* (Leptorhynchus) och en *Crocodil*, mycket lika den vanliga *Gavialen* och *Crocod. vulgaris.*

Ofvannämde fossila qvarlefvor träffas i de lösa jordlagren. Ej långt från den trakt der de finnas, träffar man äfven, på ett enda ställe, spår till *söttvattens bildning*; denna innehåller en blå lermergel, hvari finnes en mängd af en art stor och tjock *Cyrena*. Åtskilliga lager af tertiär bildning förekomma äfven, och i en mörk kalkaktig skiffer har Herr Sowerby igenkänt flera Snäckor, som förekomma i *Londoner-leran.*

Äfven förekomma stuffer af *Gråvacke* och *Öfvergångskalk*, och det synes mycket troligt att de yngre bildningarna i Iravadi-dalen hvila på öfvergångsbildning. — En jemförelse mellan dess petrificater och Skandinaviska öfvergångs-formationens skulle vara högst intressant; kanhända erbjuder tillfället framdeles en sådan.

Fossil Didelphis från Montmartre.

En ny art af *Didelphis* har åter blifvit funnen i stenbrotten i Montmartre vid Paris. Enligt Cuviers undersökning har denna art den största likhet med *Didel.*

Cynocephala Harris från Van Diemens land [4]).

Skelett af *Mastodon giganteum* i New-York.

D:r J. Rensselaer har lemnat berättelse om ett nästan helt skelett af *Mastodon giganteum*, funnit i *New-York* i Nord-Amerika [5]). En Farmer hade utdikat en myr, på hvilken vanligen stått kring 2 fot vatten. Sedan vattnet var afledt och fuktigheten utdunstad, sjönk jordytan småningom mellan 2 och 3 fot, under sin förra höjd, med undantag af de ställen der stora bäddar af myrmalm bildat sig. Ytan blef gräsbeväxt. Efter några år, då ägaren gick öfver detta fält, såg han någonting sticka fram ur marken, hvilket befanns vara en tand. Han sökte då och fann hufvudet af ett stort djur, till en del utstående och endast täckt af gräs. Herr Rensselaer, som i New-York fick se den funna tanden reste till stället och uppgräfde hela skelettet. Detta låg, som sagdt är, i sjelfva jordytan, vertikalt, med fötterna nedåt på ett stratum af sand och grus. — Af djurets läge slutar Herr Rensselaer att denna djurart (jemförelsevis att tala) icke längesedan dödt ut. Detta märkvärdiga fynd blef lemnadt till naturhistoriska Lyceum i New-York.

Mastodon angustidens i Södra Frankrike.

Herr Marcel de Serres har [6]) meddelat en not öfver ett os femoris af *Mastodon angustidens* som blifvit funnet af Dr Bonafos vid Perpignan i södra Frankrike. Hr

---

[4]) Fror. Notiz. XX. p. 250.

[5]) Brewsters Edinb. Journ. Vol. VII, p. 80.

[6]) Annales des sc. nat. Jan. 1828, p. 73.

Marcel de Serres skiljer ett os femoris af denna art från samma ben af *Mastodon giganteum* genom riktningen af linea aspera. Hr Marcel de Serres slutar sin uppsats med den anmärkning att *Mastodon angustidens*, att sluta af de åtskilliga fynd man deraf gjort, sannolikt varit allmän i södra Frankrike.

Fossila ben från Lunel-Viel.

I förra årsberättelsen p. 94, omtalas de fossila ben som af Hrr Christol och Bavard blifvit funna i Lunel-Viel Grottan, vid Montpellier. En annan uppsats öfver der förekommande ben, meddelas af Dr Alph. Menard i Edinb. Journ. VII, p. 282, der de djur uppräknas af hvilka ben hittills blifvit derstädes funna, och som inalles utgöra 21 arter, bland dessa förekomma, utom de vanliga af Rofdjur, Pachydermer och Ruminantier, äfven ben af en Vespertilio, af en Haji och en Hafssköldpadda, samt Tarsen af en Vadare-fogel. Men ej det minsta fragment af menniskoben.

Fossila ben från Köstritz.

Den celebre författaren af *Flora der Vorwelt*, Herr Grefve Caspar von Sternberg har, vid Tyska Naturforskarnes sammanträde i München 1827, afhandlat och förevisat *fossila ben från Köstritz*. Deribland förekomma horn af en hjortart, som ganska mycket likna unga outvuxna horn af *Renen* [7]); men som dock anses skilda derigenom att de i stället för krans vid roten blott hafva långsgående inskärningar och att hvarken ögonskottet eller öfra än-

---

[7]) Isis 1828, p. 481, tab. VII.

dan af hornet utlöper i skåfvellika utbredningar. För min del tror jag dock att dessa horn tillhört *Renen*. Dylika som dem Tab. VII föreställer, finnas äfven i våra torfmossor i Skåne, — och på snöfjällen i Norrige. De unga Renhornen äro aldrig skåfvellikt utbredda, och de visa ofta ej större krans än den på figuren angifna.

Profess. G. F. Jäger i Stuttgart har utgifvit en intressant afhandling *om de fossila Amphibier som äro funna i Würtenberg* [8]. Dessa qvarlefvor förekomma derstädes dels i Lias formation, dels i Keupersandstenen och dels i Muschelkalken. Hr Jäger beskrifver eller antyder deraf följande arter: *Crocodilus Bollensis; Geosaurus Bollensis; Ichthyosaurus platyoden, communis, intermedius* och *tenuirostris; Plesiosaurus* - - - af hvilka mer eller mindre fullständiga qvarlefvor äro på plancherna aftecknade [9]) — Ur Keuper-

Fossila Reptilier i Würtenberg, af Jäger.

---

[8]) Ueber die fossile Reptilien, welche in Würtemberg aufgefunden worden sind; von Dr G. F. Jäger, Stuttgart 1828 4:o med 6 lithographierade Plancher.

[9]) Jag får vid detta tillfälle anmärka, att vi äfven i Sverige hafva Lias formation, nemligen hela den Skånska stenkolsbildningen vid Höganäs, Bosarp, Wallåkra o. s. v, och att vi äfven funnit åtminstone *ett* bevis för fossila Amphibiers närvaro deri. Den så kallade Glossopetra, som omtalas i K. Vetenskaps-Acad. Handl. 1823, p. 101 o. f., såsom funnen i kalkskiffern vid Höganäs, har ej tillhört en fisk, utan är en tand af en liten *Krokodil-art*. Den är från roten uppåt ihålig och på längs strierad. I samma formation, har jag funnit åtskilliga Mollusker, af hvilka en och annan redan äro

sandstenen beskrifver Hr Jäger *Phytosaurus cylindricodon*, och *cubicodon*. — Ur Alunskiffern: *Mastodonsaurus* och *Salamandroides giganteus*. — Ur Muschelkalken: *Plesiosaurus; Ichthyosaurus* och en tredje obenämd Amphibie.

Resultaterna af Hr Jägers undersökningar äro (pag. 43) att åtminstone 11 arter af fossila Amphibier finnas i de angifna formationerna i Würtemberg: att de Amphibier som förekomma i Lias formationen sannolikast tillhört hafvet, ty Lias skiffern innehåller, jemte dem äfven andra djur och växter som uteslutande tillhöra hafvet. Af fötternas construction hos Ichthyosaurerna och Plesiosaurerne slutar Hr Jäger att de nästan uteslutande måste ha lefvat i vatten, då deremot den fossila *Gavial* och *Geosaurus* utan tvifvel ömsom vistats i vattnet och på landet, liksom de nu lefvande krokodiler.

Det är osäkert om de i keuperformationen funna Amphibier lefvat i vattnet eller på landet; men beskaffenheten af tänderna hos *Cylindricodon* och *Cubicodon* gör det högst sannolikt att de lefvat af Vegetabilier. Hr Jäger förmodar att dessa begge arter kunna vid närmare undersökning förenas åtminstone till en familj, kanske tillsammans med *Iguanodon* och flera lefvande Amphibier, åt hvilken grupp Hr Jäger då föreslår namnet *Phytosaurus*.

---

kända såsom charakteristiska för Lias formationen till ex. *Avicula inæquivalvis* &c.

Anm. Äfven vår Skånska Sandstens-bildning vid *Hör*, tyckes komma nära vissa bland de af Hr Jäger beskrifna formationer (Jemf. deras fossila växter med dem vid Hör funna [10]); men vid Hör äro ännu aldrig funna spår till fossila djurlemningar.

I Grefskapet Dumfries, vid Corncokle-Muir i Skottland i ett stenbrott af röd sandsten (new red sandstone) har Dr Duncan funnit fotspår efter djur som synas hafva varit Sköldpaddor. Dessa spår träffas i flera öfver hvarandra liggande lager af samma bergart; och man har funnit dem från ytan ända ned så djupt man hittills kommit, eller kring 45 fot i perpendikulär riktning. De lager i hvilka de finnas äro sluttande med en vinkel af 38°, och synas hafva utgjort en småningom genom nya lager tillökad sandbank, på hvilka djuren gått upp och ned från och till ett vatten, som troligen befanns vid foten af sandbanken. Dr Duncan nämner, att på ett stycke sandsten af 5 fot 2 tums längd, som blifvit fördt från stenbrottet, finnas 24 sådana spår, och Prof. Buckland omtalar ett annat sandstensstycke som visade ej mindre än 40. Dr Duncan tror att dessa spår tillhört flera djurarter af olika storlek. Detta fenomén är ganska märkvärdigt och sprider mycket ljus öfver dylika berglagers

Sköldpadds-spår in-tryckta i sand-sten.

---

[10]) Ueber die Pfalzenversteinerungen welche in dem Bausandstein von Stuttgart vorkommen; von Dr G. F. Jäger. Stuttgart 1827. — En stor del synes mig alldeles identiska med de Hörska.

bildningssätt. Det synes tydligt att ifrågavarande sandstenslager tillkommit af en sandbank; att dess strata bildats i sluttande riktning, samt småningom och under en längre tid; och att samma djurarter lefvat under hela denna tids period. Jemf. BUCKLAND i Annales des sciences nat. XIII, p. 85. — Dr DUNCAN i Edinburgh Journ. Science, Vol. VIII, p. 305 — Annales des sc. XIV, p. 10M — GRIERSON Edinb. Journ. VIII, p. 130 — FRORIEP Notiz, XXII, p. 97 — BERZELII Årsb. 1829, p. 279. —

Rörande *fossila Pteropoder* jemf. p. 100.

Snäckslägtet Strophostoma eller Ferussina. Hr DESHAYES har beskrifvit ett nytt slägte af fossila Landsnäckor, som han kallat *Strophostoma*. Det hörer till familien *Helix* LINN., och synes komma närmast slägtet *Anostoma* LAM. (Helix ringens LIN.). Liksom hos detta, är öppningen vänd uppåt mot spira; men det skiljer sig derigenom att öppningen är rundad, omgifven af en kant och alldeles saknar tänder. Två arter beskrifvas och afbildas: *Strophostoma lævigata* (*um*) från Dax; och *Strophostoma striata* (*tum*) från Bouxveiller i Elsas i ett stycke söttvattenskalk, tillsammans med andra dels landtsnäckor, dels söttvattens-snäckor [1].

Herr AUGUSTIN LEUFROY har beskrifvit en annan ny art af samma slägte, för hvilket han likväl bibehåller det af GRATELOUP först valda namn *Ferussina*, eller (enligt

---

[1]) Annales des sciences naturelles 1828 Mars p. 282.

Leufroy), rättare *Ferussacina*. Han kallar arten *Ferrus. lapicida*, och gifver deröfver äfven figurer [2].

Fossil Helix.

Herr Leufroy har äfven beskrifvit en fossil art af slägtet *Helix*, som han kallar *H. Reboulii* [3].

Om Podopsis af Deshayes.

Hr Deshayes har meddelat en ganska intressant undersökning af det förut ganska ofullkomligt kända mussleslägtet *Podopsis* [4]. Resultatet af denna undersökning är att *Podopsis* står närmast *Spondylus* och bör sannolikt dermed förenas.

Monographie öfver Slägtet *Crania* af Hoeninghaus.

Hr Hoeninghaus i Crefeld har under året utgifvit en Monographie öfver slägtet *Crania* Retz. [5]).

Af detta märkvärdiga slägte har Hr Hoeninghaus beskrifvit 3 ännu lefvande, och 10 utdöda arter. De lefvande äro: *Crania personata* Lam. (från Indiska hafvet) *Cr. ringens* Hoen. (från Medelhafvet) och *Cr. rostrata* Hoen. (äfven från Medelhafvet.) — De fossila arter äro: *Cr. prisca* Hoen. (ur Gråvacken vid Cromford i trakten af Düsseldorf.) *Crania Nummulus* Lam. (Troligen från trakten mellan Aachen och Mästricht) — *Crania antiqua* De Fr. (Fr. Schlenacken i krita) — *Cr. tuberculata* Nilss. (Skåne och Seeland) *Cr. Parisiensis* De Fr. (i krita vid Meudon) — *Crania nodulosa* Hoen.

---

2) Annales des sc. nat. XV, p. 401, Pl. II, A. 1, 2, 3.
3) Annales des sc. nat. XV, p. 405.
4) Annales des sc. nat. XV, p. 427.
5) Beyträge zur Monographie der Gattung *Crania*, 14 sid. i 4:o med en lithographierad Planche i folio.

(i kritmergel i St. Petersberget) — *Crania striata* De Fr. (Fr. Ignaberga — *Crania costata* Sow. (i krita vid Nehou) — *Crania spinulosa* Nilss. (från Petersberget vid Mastricht. — (Exempl. mycket mindre än de som finnas i Skåne) — *Cr. abnormis* De Fr. (Fr. Terrenègre vid Bordeaux) — Alla arter äro afbildade både i naturlig storlek och mycket förstorade. Figurerna äro förträffligt lithographierade, och Hr Hoeninghaus har genom denna Monographie lemnat ett intressant bidrag till vetenskapen.

Det torde förefalla märkvärdigt att detta slägte, hvaraf arter för närvarande finnas lefvande i hafvet, både under varmare och kallare latituder [6]), och som äfven under öfvergångs-perioden men i synnerhet under kritbildnings-perioden haft arter, skulle helt och hållet hafva saknats under den långa tid som förflutit mellan kritans fällning och den närvarande organiska verldens tillkomst.

Jag torde dock böra nämna att arter af *Crania* verkligen förekomma i den *tertiära kalkbildning*, hvaraf lösa fragmenter finnas i södra Skåne och än oftare i norra Tyskland.

---

6) Jag anser *Orbicula norvegica* höra till detta slägte.

I Sverige

I Sverige och Norrige utkomna skrifter med särskilt afseende på Skandinaviens Fauna.

De under året hos oss utkomna skrifter i Zoologien äro icke talrika. Herr Kammar-Rätts-Rådet G. J. Billberg har utgifvit 1:sta Delen af en på latin författad *Synopsis Faunæ Scandinaviæ*, innefattande kort beskrifning öfver de Svenska och Norrska Mammalier, som enligt författaren utgöra egna arter, samt en allmän Indelning af Däggandedjuren. Som denna indelning likväl ej är egnad för ett kort utdrag, hvilket blott skulle lemna densamma stympad; så önskar jag helst att få hänvisa Läsaren till sjelfva arbetet, som förekommer i Bokhandeln [7]). Billbergs Synopsis Faunæ Scandin.

Herr Prosten C. U. Ekström har under året utgifvit en ganska underhållande och rikhaltig *Beskrifning öfver Mörkö Socken i Södermanland.* De deri meddelade underrättelser om Mörköns naturalster, äro af så mycket mer värde för vetenskapen, som den grundlige Författaren hämtat dem från naturen sjelf, och man kan vara säker att de *arter* han angifver, Beskrifning öfver Mörkö, af Ekstöm.

---

[7]) *Synopsis Faunæ Scandinaviæ, complectens Animalia Sveciæ Norvegiæque hucusque detecta, a* Gust. Joh. Billberg &c. *Tom. I, Pars I. Mammalia.* Holmiæ 1828.

äro riktigt bestämda, och de iakttagelser han derom meddelar äro troget uppfattade. Den zoologiska delen utgör något öfver 100 sidor, af hvilka insekterna intaga vid pass två tredjedelar.

Bland de uppräknade Mammalier finnas väl inga sällsynta om ej *Tumlaren* (*Delph. Phocoena,*) som man kanske knappt skulle förmoda finnas i fjärdarna så långt upp i Östersjön; men äfven öfver de allmännare arterna meddelas ganska intressanta iakttagelser.

Bland sällsyntare foglar må nämnas: *Falco lanarius, apivorus, rufus; Strix passerina* Lin.; *Anthus rupestris* (finnes i mängd på klipporna i skären); *Caryocatactes guttatus* (uppehåller sig på Mörkön hela året); *Perdix coturnix; Charadrius minor; Vanellus melanogaster; Anas spectabilis* (kallas här *Kamm-gudunge;*[8]) *Mergus albellus; Carbo cormoranus.*

Af *Amphibier,* inga sällsynta.

Af *fiskar* anföras åtskilliga som man väl knappt skulle vänta att träffa så långt upp i Östersjöns med nästan sött vatten försedda fjärdar t. e. *Xiphias gladius; Gadus callarias; Gadus barbatus; Blennius Gunellus; Cyclopterus Lumpus; Clupea Sprattus; Scomber Scombrus* och flera *Pleuronectes*-arter. — Men jag torde få hänvisa Läsaren till sjelfva arbetet, som i alla afseenden förtjenar att recommenderas.

Beskrifning öfver Saltdalen af Sommerfelt.

Pastor Sommerfelt, som i synnerhet genom sina Botaniska skrifter intager ett rum bland Skandinaviens utmärktaste na-

[8]) Kallas eljest i Skärgården *Kamgiding.*

turforskare, har, i *K. Norrske Vidensk. Selsk. skrifter* 2. B. 2. H. (Trondhiem 1827) lemnat en i flera afseenden läsvärd *Physisk-ékonomisk Beskrifning öfver Saltdalens prestegäll*, hvari äfven åtskilliga zoologiska anteckningar förekomma.

Sid. 82. börjas förteckning öfver de i Saltdalen förekommande Mammalier. Några af de sällsyntare må här anföras: "*Vespertilio auritus* uppehåller sig vid husen, och ses i Julii och Augusti," — och detta är den enda Vespertilio-art som Förf. anför. Jag får härvid anmärka att, i andra nordliga trakter och fjällbyggder af Norrige, jag sett en Vespertilio med korta öron, som synes komma nära *V. pipistrellus*, men som ännu ej blifvit dermed jemförd. *V. auritus* såg jag aldrig i den högre Norden.

Svart Räf är fångad i Saltdalen, men sällan. Oftare förekommer han ute på de stora öarna.

Brun Björn (*Ursus arctos*) finnes i mängd, men är ett fromt ("godmodigt") djur, som sällan gör skada, om ej om våren då vegetabilisk föda saknas.

Bäfvern (Castor Fiber) är äfven der nästan utrotad.

Mus agrestis beskrifves. Det är denna som i Skand. Fauna I, p. 190 kallas *Fält-lemmel*. Äfven beskrifningen öfver lefnadssättet bestyrker det i Fauna anförda.

Renen (Cervus Tarandus) finnes knappt vild här på fjällen.

Anm. Det synes som om Lapparna mer och mer utrotade vilda Renen. Detta djur träffas nu i största mängd på fjällen i det

Sydvestra Norrige, der inga Lappar kringstryka.

Saltdalens *Foglar* uppräknas sid. 85. o. f.; *Corvus* (*Garrulus*) *infaustus* förekommer icke sällan i tallskogen. *Anm.* Just i gränsen mellan gran- och tallskogen har jag alltid träffat denna fogel. — *Picus tridactylus* är den allmännaste (i sitt slägte). Kommer i Maj. *Anm.* flyttar således sydligare mot vintren. — *Loxia* (*Corythus*) *Enucleator*, om sommar och höst flockvis. — *Gråspinken* (*Fring. domestica*) finnes ej i Saltdalen. På gården Udvig i Skjerstad Socken hafva länge funnits några par, utan att föröka sig. — *Ember. nivalis* på de högsta fjälltoppar, men ej talrikt. — *Turd. torquatus*, allmän.—*Saxicola œnanthe* har stundom bo mycket högt på fjällen. — *Sylvia hortensis* kommer i början af Juni. — *Hirundo rustica* och *urbica* finnas ej i Saltdalen; *Hir. urbica* finnes dock vid Arjeplog. — *Ardea cinerea* visar sig stundom om våren. — *Podiceps arcticus* Boie, *Kerand*, också i fiskevagvandet. — *Sterna arctica* Tem. är den enda *Sterna*, Förf. har sett. *Larus glaucus* . . . . lärer dock vara *L. argentatus*; o. s. v.

Af de anförda fiskarna vill jag blott nämna: *Myxene glutinosa*, finnes i Saltfjorden och har der samma namn som i Bohuslän: *Piiräl.* Dessutom förekomma *Tobis*, *Ål* &c. — Förf. antager Ströms *Gjedderör* såsom specifikt skild från *Salmo alpinus*. Häri har han fullkomligt rätt, oaktadt Ström som först skilde dem, sedermara sjelf förenade

de dem. — Saltdalens *insekter* uppräknas sid. 98. och dess *maskar* sid. 100.

Ritade foglar af M. och W. v. Wright.

Herrarne M. och W. von Wright hafva under året ritat och lithographierat 18 Svenska foglar, hvilka äro utgifna i 3:ne Häften i 4:to, genom Hof-Marskalken Herr Grefve N. Bondes frikostighet. Dessa plancher äro rätt vackra [9]).

Skand. Fauna af Nilsson.

Den som författat denna Årsberättelse började under sommaren 1828 att utgifva fortsättning af sin *Skandinaviska Fauna*; men blef i detta företag afbruten först genom en utrikes resa, och derefter genom det erhållna uppdraget att mottaga vården om det härvarande publika zoologiska Museum. Med det utgifna Häftet är Landfoglarnes beskrifning slutad [10]).

Insekters metamorphos af Boheman.

Herr Boheman har i K. Vet. Acad. Handlingar för år 1828 sid. 164. meddelat intressanta *Observationer rörande några Insekters metamorphos.* Dessa insekter äro *Tachina curvicauda* Fall., som Herr Boheman funnit i magen hos *Harpalus aulicus* och *ruficornis*; samt *Encyrtus flammineus*, som Förf. träffat hos Larver af *Coccinella 7 punctata.*

---

9) *Svenska foglar efter naturen och på sten ritade af* M. och W. v. Wright 1—3 häftet.

10) *Skandinavisk Fauna* af S. Nilsson. Tredje Bandets 1:sta Häfte.

Rättelser:

Sid. 1, *rad.* 18 *läs:* synnerligt långt.
— 25, — 4 — De bakre extremiteterna äga
— 31, — 1 — andedrägten.
— — — 2 och 16 *läs: vitulina*
— 135 — 20 *läs:* hvilken

ÅRSBERÄTTELSE

OM NYARE

ZOOLOGISKA ARBETEN

OCH

UPPTÄCKTER,

TILL

KONGL. VETENSKAPS-ACADEMIEN

AFGIFVEN DEN 31 MARS 1830.

AF

S. NILSSON.

STOCKHOLM,

TRYCKT HOS P. A. NORSTEDT & SÖNER,

1831.

INNEHÅLL.

Mastologie.

Ornithologie.

Herpetologie.

Ichtyologie.

Entomologie.

Malacologie, Helminthologie, o. s. v.

Fornverldens Fauna.

I Sverige och Norrige utkomna skrifter med särskilt afseende på Skandinaviens Fauna.

Mastologie.

Nord-Amerikanska Indianernes bruk, att genom tryckning missbilda sina barns hufvud.

Det är bekant att åtskilliga råa folkslag, genom våldsamma operationer vanställa de kroppsformer, som naturen gifvit dem. Dessa bruk böra tagas med i beräkning af dem, som från zoologiska synpunkter vilja undersöka menniskoracerne. De Amerikanska Indianernas sed, att nedplatta sina nyssfödda barns hufvuden, har länge varit känd [1]).

Doctor Scouler, som sjelf lefvat bland Indianerna vid Nordvestkusten af America, har meddelat underrättelse om det sätt, hvarpå denna operation verkställes. Från stränderna af Columbia-floden, till norra gränsen af Quadra och Vancouvers-ön bruka alla stammar att plattrycka sina barns hufvuden. Så snart barnet är framfödt, blir hufvudet ofta och varsamt hoptryckt med handen, och härmed fortsättes 3—4 dagar. Derefter lägges barnet i en låda eller vagga, bäddad med mossa o. d. Barnets nacke hvilar på ett bräde vid öfra delen af lådan, och är äfven underbäddadt med mossa. Ett annat bräde lägges derefter öfver ögonbrynen och fastbindes på barnets hufvud, samt knytes småningom hårdare till. Barnet tages sällan ur vaggan och hoptryckningen fortsättes tills det

[1]) Jemf. förra Årsberättels. sid. 1, 2, 4.

blir i stånd att gå. Ett barn af tre års ålder företer ett i högsta grad rysligt utseende. Då compressionen hufvudsakligen verkar på pannan och nacken, blifva hufvudets naturliga förhållanden omvända och det får en vigglik skapnad. Ögonen blifva starkt utstående och för alltid uppåt rigtade.

Förf. gifver en figur öfver ett så missbildadt barnhufvud af en aflångt oval form och ett hidöst utseende. Han anmärker dock att naturen efter hand söker godtgöra dessa försök att vanställa dess verk, så att hufvudet hos en fullväxt Indian aldrig är så plattryckt som hos ett barn, med hvilket man nyligen slutat den beskrifna operationen. Stundom händer att pannbenet på den ena sidan står längre fram än på den andra, och att, för att motväga detta, hjessbenet är på den motsatta sidan utstående.

Hr Scouler menar att denna tryckning och vanställning ej har något inflytande på själsförmögenheterna: äfven tror han att den ej har några skadliga följder för helsan; men han anmärker dock att de stammar, som comprimera sina hufvuden, äro mycket blottställda för apoplexie [2]).

Knox's anatomiska noticer om *Simia leucisca* O. s. v.

Hr Knox har [3]) lemnat några anatomiska noticer om en hona och en unge af *Simia leucisca*, hvilken art han tror vara identisk med *Simia Lar* och *Simia*

---

[2]) Remarks on the form of the Skull of the North-American Indians. Zool. Journ. XV. Octobr.—January 1829. p. 304.

[3]) I Edinbourgh Journal of Science Juli 1829. p 155.

longimana. Hr K. fann larynx enkel och utan en sådan säck som Camper beskrifvit hos *Simia Satyrus;* han fann ingen glandula thyroïdea. Magen, tarmarna och uterus hade en stor likhet med samma delar hos menniskan, o. s. v.

Eriodes, ett nytt, Amerikanskt Apslägte, af Isidore Geoffr.

Hr Isidore Geoffroy Saint-Hilaire har till Vetenskaps-Academien i Paris inlemnat en Afhandling om de characterer, som tilläggas de Amerikanska Aporna, och beskrifvit ett nytt Apslägte, kalladt *Eriodes*. Hr G. visar att de characterer, som blifvit tillagda de Amerikanska Aporna: att näsborrarne äro vidt skilda och öppnande sig åt sidorna, hafva sina undantag t. ex. hos *Ateles arachnoïdes.* — Hos en del till detta Slägte räknade arter fann Hr G. flera skiljemärken, nemligen mjuka, ulliga, till utseendet matta hår, hvilka på öfra delen af hufvudet äro riktade framifrån bakåt; då de deremot hos *Ateles* äro släta, fasta, lysande och riktade på hufvudet bakifrån framåt. Dessa olikheter ledde honom att uppsöka några flera vid tänderna, mellankäksbenen &c., hvilka åter förmådde honom att bilda sitt nya slägte *Eriodes*, hvaraf han beskrifvit tre arter: *Ateles arachnoïdes* Geoff.; *Ateles hypoxanthus* Max. Neuw., och *Eriodes hemidactylus* Geoffr. Denna sista art, som är ny, skiljes genom en liten med klo försedd tumme på framhänderna, men som är ganska kort och ganska tunn; så att han knappt räcker roten af andra fingret, och är helt och hållet onyttig för djuret. Fällen är i allmänhet brungrå med svart-

aktig anstrykning på ryggen. Svansen och händerna renare gulbruna än de andra delarna; trakten kring anus roströd: ansigtet gråfläckigt på en köttfärgad botten. (Fr. Cuviers rapport derom till Vetensk.-Acad. i Paris, införd i Annales des sc. nat. 1829. T. XVI. p. 215.)

Alipeda af Burnett. Gilbert T. Burnett har i *Quarterly Journal* [4]) infört en uppställning af Djurordningen *Chiroptera* som han kallar *Alipeda.* Men denna synoptiska tabell är ej egnad för ett utdrag.

Histoire des Mammifères. Geoffroy S:t Hilaire och Fr. Cuvier hafva äfven under förlidet år fortsatt det herrliga Plancheverket *Histoire naturelle des Mammifères.* De figurer, som deri meddelas, äro utan tvifvel de vackraste och mest trogna, som hittills blifvit utgifna öfver Mammalier, och detta förträffliga verk, jemfördt med andra, lithographierade Naturhistoriska arbeten, som samtidigt utgifvas, lemnar dem alla, (åtminstone så många jag sett) mer eller mindre, efter sig. Det bör äfven anmärkas att verket, under fortgången, vunnit i noggranhet och skönhet; och man kan tvifla på om en stor del af dessa figurer möjligen skulle kunna gifvas bättre i koppar.

Under det förflutna året hafva vi mottagit det 59:de och 60:de Häftet. Dessa Häften innehålla figurer af följande djurarter:

Helamys du Cap. Denna djurart, som till yttre utseendet nästan liknar en *Kan-*

---

4) January—June 1829. p. 262.

guru eller en *Dipus*, hörer till de växtätande Gnagarne. Endast då han går långsamt, stödjer han på frambenen; då han vill springa, reser han sig på bakbenen och hoppar på dem. Dess kroppslängd är ej mer än 1 fot $1\frac{1}{2}$ tum Fr. mått, och dock skall han kunna taga skutt af 20 à 30 fots längd. Han vistas i hål och gångar i jorden, kring Cap. Vår landsman, Doctor SPARRMAN, har först gjort denna djurart bekant under namn af *Yerbua capensis*, i sin Resa, och i Vetensk. Acad. Handl. 1778. — *Ecureuil brun.* Denna Ekorre som Förf. kallar *Sciurus ferrugineus*, och som är större än vår vanliga, är ursprunglig från Ostindiska halfön. Vid dess beskrifning gör Förf. den intressanta anmärkning, att intet slägte bland Däggande djuren är mer cosmopolit än det, som innefattar de egentliga Ekorrarna. Arter af detta slägte finnas i de mest skilda trakter af jorden: de förekomma i Siberien, så väl som i Canada; i Brasilien, så väl som i Indien: och med undantag af *Nya Holland*, finnes denna djurform öfverallt, äfven på de öar, der man skulle tro att en särskilt skapelse ägt rum.

Patas à bandeau blanc. Förf. är ännu ej alldeles säker om denna Apa är en egen art eller en varietet af hans *Patas à bandeau noir*, hvaröfver en figur finnes i 15:de Livraisonen. — *Pinche male* en Apa hörande till slägtet Jacchus (Simia Oedippus LIN.) från Peru. — *Ecureuil de la Californie*, (Sciurus aureogaster), från Vestra trakterna af norra Amerika och

Dauphin N:o 4. hvartill texten finnes i nästa Häfte. — Det 60:de Häftet innehåller några Gnagare: *Otomys Cafre; Cercomys du Bresil; Graphiure du Cap.* Dessutom en förbättrad och skön figur af Indiska Tapiren *Maïba; Ourebi femelle du Senegal* en Gazell, om hvilken Förf. ej är rätt säker huru vida hon är egen art eller identisk med Caps *Antilope Scoparia.* En Delphin: Dauphin N:o 3.

Med detta 60:de Häftet slutas 3:dje Tomen af detta förträffliga verk, hvars fortsättning jag i nästa Årsberättelse får nöjet anmäla.

Bland de nya praktverken i Zoologien utmärker sig äfven, både för yttre skönhet och vetenskaplig grundlighet, det som Hr Ehrenberg utgifver i Berlin under titel: *Symbolæ physicæ seu icones et descriptiones Mammalium* &c. [5]) hvaraf första Decaden utkom 1828. Detta verk som utgifves på Konungens befallning och bekostnad, är i folio-format, på fint Velinpapper, med latinsk text samt väl lithographierade och colorerade figurer. Hvarje planche innehåller vanligen en hel vacker grupp af djur, tillika med en utsigt af det landskap, der de vistas. De här afbildade och be-

---

[5]) Fullständiga titeln är: *Symbolæ* physicæ seu icones et descriptiones Mammalium, quæ ex itinere per Africam borealem et Asiam occidentalem Frederici Guilelmi Hemprich et Chr. Gadofr. Ehrenberg, Medicinæ et Chirurgiæ Doctorum, studio nova aut illustrata redierunt. Percensuit et Regis jussu et impensis edidit Dr. C. G. Ehrenberg.

skrifna föremål äro samlade af EHRENBERG och HEMPRICH under deras resa i Egypten, Syrien, Dongola och Arabien. I en anmälan nämner Hr EHRENBERG, att han har materialier att utgifva 800 plancher med intressanta föremål af alla delar af naturhistorien.

Det märkvärdigaste bland de i detta Häfte beskrifna djurarterne är en ny art af *Björn* från Berget Libanon, beskrifven och afbildad under namn af *Ursus Syriacus.* I en af Gamla Testamentets böcker [6]) omtalas björnar i Syriens bergstrakter. Der berättas att då Profeten ELISA var stadd på vägen upp till bergstaden Beth-El, kommo 2:ne Björnar ur skogen och refvo ihjäl en hop okynniga piltar, som begabbade Gudsmannen. — Under hela den tid, som förflutit från nämde period, eller vid pass 900 år före Christi födelse, och ända till våra dagar, har likväl ingen naturforskare beskrifvit någon Björn från dessa trakter, och ingen resande har ens nämt att han sett någon sådan. Hr EHRENBERGS fynd är derföre i mer än ett afseende märkvärdigt. Libanon har två snötäckta toppar *Gebel Sanin* och *Makmel;* endast på sistnämda berg finnes *Ursus Syriacus.* Denna är till storleken mindre än vår allmänna Björn och till färgen gulaktigt hvit. Liksom vår, förtär han ej sällan djur, men han lefver dock mest af växter och plundrar ej sällan de med skidfrukter besådda fälten i granskapet af snöregionen: om vintern

---

[6]) 2. Kon. B. 2: 23.

sades han gå ned ända till trädgårdarna vid byn Bischerre; sommaren tillbringar han i grannskapet af snön.

Man har länge tvistat om, huruvida Africa äger Björnar eller icke. Hr Ehrenberg påstår sig hafva i Abyssiniens bergstrakter på afstånd sett ett svartaktigt rofdjur, som var alldeles likt en Björn, och E. tror fullt och fast att det var en sådan. De infödda kallade djuret Karrai.

De djur, H. Ehrenb. dessutom afbildat i detta Häfte äro: *Hyrax syriacus* från Sinai; *Hyrax ruficeps* från Dongola; *Antilope leucoryx* fem. *Antilope addax*, *Ant. arabica*, *Ant. dama*; *Ant. saltiana*; *Sciurus syriacus*; *Sciurus brachyotus*; och *Cercopithecus pyrronotus*.

Gray's *Illustrations of Indian Zoology*.

Bland större under året utkomna praktverk höra äfven *Illustrations of indian zoology*, by J. E. Gray. Detta verk utgifves häftvis i London. I hvart häfte finnas 10 colorerade plancher, af hvilka 2—3 öfver Mammalier, 2—3 öfver foglar: de öfriga upptagas af Amphibier och fiskar. Alla plancherne äro lithographierade, utom en eller annan öfver de mindre fiskarna: så finnas 2 graverade i första Häftet, 1 i 2:dra och 1 i 3:dje. Hvarje sådant häfte in folio, med omslag och utan text, kostar på stället en guinée, hvilket gör omkring 2 R:dr RGS. för hvart blad! och detta pris stegras dock betydligt för utländningen.

Hvad lithographierne beträffar, så äro de i allmänhet på långt när ej så sköna som de Parisiska (t. ex. i Fr. Cuviers

Histoire des Mammifères) och de fleste stå äfven efter våra nyare Stockholmska. Då vi af Anmälan se, att dessa plancher äro lithographierade af de första Artister (by the first Artists) i London; så är det en förnyad anledning att värdera våra inhemska Artisters förtjenst, som, oaktadt sin skicklighet, utan tvifvel sakna de Londonskas uppmuntran. Dock böra kanske ej felen i teckningen uti nämda verk sättas på Artisternas räkning; ty de flesta figurer t. ex. af Mammalier synas gjorda efter illa uppstoppade exemplar, och af sådana kan ej den bästa Artist, utan ledning af Zoologen, göra skickliga plancher. Form och ställning af N:o 1 *Midaus collaris*, är alldeles förfelad; N:o 2 är en *Lo*, som sitter med utspända klor! Första figuren i 2:dra Häftet är en Viverra med bakvända klor o. s. v.

Innehållet af detta verk är:

1:sta Häftet, pl. 1 *Midaus collaris* Gray från Indien; pl. 2 *Felis affinis* (!) en Loart; pl. 3 *Arvicola* Indica Gr. pl. 4 *Phasianus pucrasia*; pl. 5 *Strix coromandra* Lath. från Coromandel. pl. 6, fig. 1—2 *Emys spinosa*; 3—4 *Cistuda amboinensis*; pl. 7 *Rufo carinatus* och *Rufo dubius*; pl. 8 *Trigonocephalus purpurcornaculatus* (!!) Gr. från Singapore, — en mycket vacker planche. Pl. 9 och 10 graverade vackra figurer öfver fiskar, bland hvilka förekommer en Ansjovis (Engraulis) från floderna i Bengalen.

2:dra Häftet, pl. 1 *Viverra fusca* Gray; pl. 2 *Felis ornata* Gr. (synes för-

hålla sig till *F. affinis* Gr. ungefär som vår Kattlo till vår Räflo. — pl. 3 *Perdix chukar* Gr. pl. 4 *Mycteria australis* Lath. pl. 5. *Phasianus Reevesii* Gr. pl. 6 innehåller 3 arter Svalor. Pl. 7 *Emys tectum;* pl. 8 *Trygon ornatus*, en vacker rocka från Singapore, synes stå mycket nära *Trygon Halgani* Less. från Nya Irland, (Voy. de Coquille. Poiss. N:o 3) om det ej är just samma art. — Pl. 9 och 10 äfven fiskar, bland hvilka en *Cyprinus chedra* från floderna i Bengalen.

3:dje Häftet: pl. 1. *Erinaceus collaris;* pl. 2 hufvud och cranium af *Midaus collaris* (cranium ganska bra). — Pl. 3 *Dysopes murinus* från Bengalen; pl. 4 *Pica cinensis;* pl. 5 *Phasianus purpureus* (synes svart med blåaktiga fjäderkanter); pl. 6. *Hyla maculata* och *Rana Bengalensis;* pl. 7 *Scyllium maculatum* och *ornatum;* pl. 8 *Clupea affinis* en stor sill från Penang; pl. 9 tre fiskar: 2 *Balitora* och en *Cyprinus;* pl. 10 innehåller fossila Ammoniter från Nepaul, hvilka synas märkvärdiga för deras stora likhet med dem, som hos oss förekomma i samma tillstånd; men i saknad af text, kan man svårligen bestämdt afgöra, om de äro identiska eller skilda.

Eschscholtz's *Zoologischer Atlas.*

Dr Eschscholtz's *Zoologischer Atlas, enthaltend Abbildungen und Beschreibungen neuer Thierarten*, utgifves i mindre folioformat, med illuminerade, i koppar stuckna plancher och Tysk text, samt Latinska Diagnoser. Jag har haft tillfälle att af detta verk se de tre första Häftena,

utgifna i Berlin 1829. — Dr Eschscholtz var kapten Kotzebue följaktig som Läkare och Naturforskare äfven under dess sednare resa kring jorden, åren 1823—1826. Det är frukterna af denna resa som Förf. i närvarande verk framlägger. Förf. börjar med en kort öfversigt öfver resan. De derunder på 3 år samlade djur-arter utgjorde tillsammans 2,400, neml. 28 Mammalier, 165 foglar, 33 Amphibier, 90 fiskar o. s. v. Förf. ämnar ej afbilda alla obekanta arter, utan blott de utmärktaste former o. s. v. Oaktadt detta arbete innehåller åtskilligt både intressant och för vetenskapen nyttigt, kunna vi ej neka att figurerna, äfven som stundom beskrifningarne, öfver djur af de högre classerne, lemna mycket att önska, då man jemför dem med samtidens bättre verk: det synes nemligen allt för tydligt att figurerna äro gjorda efter illa uppstoppade djur och foglar, och beskrifningarna sakna ej sällan vederbörlig utförlighet och bestämdhet. För att motivera detta omdöme, skall jag i korthet genomgå arbetet.

1:sta Häftet Tab. 1. föreställer *Kamtschatka-fåret* (*Ovis nivicola* Esch.) Denna intressanta djurart uppehåller sig på bergen i Kamtschatka och dödas der i mängd. Om sommaren uppehåller han sig vid snögränsen och om vintern går han ned i de nedra regionerna. — Skada likväl att Förf. som synes anse denna djurart för ny, ej lemnat en comparativ beskrifning och uttryckligen tillkännagifvit, hvari den hufvudsakligen skiljer sig från andra kända får-

arter, och framför allt, hvari den är olik den *Siberiska Argali* (Ovis ammon), som redan länge varit känd äfven som invånare i Kamtschatka.

Tab. 2 föreställer en fogel, hvaraf Förf. bildar ett eget slägte under namn af *Thinocorus* (af θιν strand och κορυς lärka). Den art, som här beskrifves, kallas *Thinocorus rumicivorus* och träffas på sandiga och beväxta lågfält nära hafskusten vid Chili. Fogeln har kort, tjock och kegelformig näbb, med hvälfd näbbrygg och hela bräddar, en stor hvälfd hinna öfver näsborrarne, korta ben och ända till roten skilda tår; han lefver af frön af *rumex* och *polypodium*. Förf. räknar honom till *Vadarnes* ordning; han synes mig höra till samma grupp som *Glareola* eller till ordningen *Alectorides* Tem. Förf. förhastar sig, då han yttrar att fogeln äfven genom alldeles fria tår skiljer sig från alla andra *Vadare*; ty fria tår hafva äfven alla, som höra till slägtena *Tringa*, *Scolopax*, *Gallinula* &c.

Tab. 3. *Chelonia olivacea*; tab. 4 Skalinsekter; tab. 5 Stråldjur. Plancherna öfver dessa synas bättre; äro väl också lättare.

2:dra Häftet, tab. 6 föreställer ett Murmeldjur från de nordligaste delarna af Amerikas västkust, hvilket Förf. kallar *Arctomys caligata* och anser skildt från *Arctomys pruinosa* Gmel., som äfven förekommer i Norra America; tab. 7 en ödla *Istiurus pustulatus* från ön Luzon. Tab. 8 intages af Insekter, tab. 9 af Snäckor och

tab. 10 af Stråldjur — de 3 sista äro förträffliga.

3:dje Häftet, tab. 10 *Canis ochropus*, en varg från Californien. Figuren är under all kritik. Förf. anser denna Varg vara till arten skild från alla andra Americanska Vargarter, och för att bevisa detta tror han sig endast behöfva anföra att det svarta strecket längs frambenen saknas hos de andra Americanska Arterna [7]), men finnes hos denna, liksom hos våra Europeiska. Detta skiljemärke är likväl icke constant. Hos mycket gamla individer af vår allmänna Varg saknas detta strek alltid, äfven som det hos de yngre är mer eller mindre markeradt. Äfven denna Europeiska djurart varierar mycket efter olika local, och om man ville bestämma arter *endast* efter så ytliga skiljemärken, skulle man, utan tvifvel också af den Europeiska lätt kunna bilda flera arter. Hr E:s *Canis ochropus* står här således tills vidare, utan att man kan säga något bestämdt derom, förr än en ny undersökning föregått.

Tab. 12 *Chimerina cornuta* är en *Alca*, som står så nära *Alca monocerata* Pall. att Förf. tror sjelf, att hon deraf kan vara en varietet. Figuren är vida under medelmåttan.

— 13 *Blepsias ventricosus*, en fisk från nordvestra kusten af America. Tab. 14 innehåller Insekter och tab. 15 *Pteropoder*. Dessa sistnämda höra, enligt Förf., ej

---

7) Enligt Cuvier finnes det dock äfven hos *canis mexicanus*.

till en egen klass; utan en del bör föras till Gasteropoda och andra till Cephalopoda. De här afbildade *Pleuropus* och *Creseis*, som hafva hufvud, ögon, munöppning vid roten af en tratt, som bildas af rörelseorganerna o. s. v., vill Förf. räkna till Cephalopoderna.

Om Huskattens ursprung; af BREHM. Herr BREHM har [8]), mot CUVIER, BECHSTEIN och flera Zoologer, sökt bevisa, att *Huskatten* icke leder sitt ursprung från den vilda art, som förekommer i skogarne i största delen af Europa, utan tillhör en helt annan art. Vildkatten är betydligt större och starkare, samt har kortare hufvud och kropp än huskatten. Alla tama racer äro alltid större än de vilda, hvilket kommer af större öfverflöd på födoämnen: om således *Huskatten* ledde sitt ursprung från *Skogsskatten*, skulle just motsatsen hos honom hafva ägt rum; han skulle genom tämjandet hafva blifvit mindre och smärtare, — hvilket BR. ej kan antaga. Ett hufvudsakligt skiljemärke mellan Huskatten och den vilda finnes i svansens olikhet hos begge dessa djur. Vildkattens är tjock, nästan jemtjock, i spetsen liksom afhuggen och försedd med 3 mörka ringar; huskattens är mycket längre, smalare, afsmalnande och spetsig, med mer än 3 dunkla ringar. Äfven skeletterne äro olika: Huskattens svans har några flera vertebrer än vildkattens. Häraf ser man att dessa djur omöjligt kunna höra till samma art. Den förtjenstfulle Hr RÜPPEL

---

8) I Isis för 1829, VI:te H. sid. 639.

har i Nubien funnit en vild katt, som är ganska lik Huskatten och derföre högst sannolikt dess stamfader. Huskatten har således kommit från Nubien till Egypten, derifrån öfver Grekland till Italien, hvarifrån han blifvit kringspridd till det öfriga Europa.

Anm. Det hufvudsakligaste af det som Brehm här anfört, finnes redan i *Temmincks Monographies de Mammalogie I. p. 76*, och den art som Rüppel upptäckt i Nubien har Temminck p. a. st. sid. 128 fullständigt beskrifvit under namn af *Felis maniculata* [9].

William Ogilby har [10]) beskrifvit en ny art af Slägtet *Parodoxurus* under namn af *P. leucopus*. Den synes stå midt emellan *Paradox. Typus* Fr. Cuvier och vanliga Katten. För att skilja denna art från den förut beskrifna, har Förf. gifvit Diagnos af begge: *Parodoxurus leucopus.*

Paradoxurus Typus F. Cuv. flavescenti-brunneus, vittis dorsalibus sub-interruptis, sub-obsoletis, nigrescentibus, utrinque tribus: maculisque flavescenti-albidis infra et supra oculos.

Paradoxurus leucopus. Nigro-brunneus; pedibus cingulo lumborum lato, ventre, membris interne caudæque apice

[9]) Brehmers Afhandling har i sin tur blifvit copierad i Jamesons *new philosophical Journal*, Oct.—Dec. 1829, utan att Isis anföres eller att Brehm på annat sätt än i förbigående nämnes, då det yttras att Brehm och Fleming förkasta den allmänt antagna meningen.

[10]) I Zool. Journal XV. p. 300.

albis; cruribus, facieque nigris; hac circa interque oculos cinerea.

Ingendera af dessa arter hafva pedes palmati, ej mer än arterne af kattslägtet. De äro nattliga djur, som hafva aflång pupill, sofva om dagen och äro mest i ständig rörelse om natten. Hvarifrån den sistnämda arten härstammade, kunde Förf. ej med säkerhet få veta, men har anledning förmoda att han blifvit förd till England från någon trakt af Ostindien.

Mullvaden, ett verkligt rofdjur. Man har trott att *Mullvaden* vore ett omnivort djur, som, utom insekter och maskar, äfven förtärde fina eller saftfulla växtrötter. Hr Fleurens har genom erfarenhetsrön ådagalagt att *Mullvaden* är ett glupskt rofdjur, som aldrig vidrör växtämnen, om ej för att deri uppsöka maskar och larfver. Han förtär utan åtskilnad så väl varmblodiga som kallblodiga djur, och då annan föda saknas, anfaller och uppäter han djur af sin egen art. Han är redan hungrig 3—4 timmar efter att hafva gjort ett godt mål; efter 5—6 timmar visar han sig utomordentligt svag, och 10 till 12 timmar är det längsta han kan lefva utan att äta. — Hr Fleurens hade släppt 2:ne till physiologiska experimenter bestämda Mullvadar tillsammans i ett käril, hvari han lagt jord samt Morötter och Rättikor. Följande morgon fanns ej mer än den ena qvar; den andra var alldeles uppäten, utom skinnet som låg der. — För att öfvertyga sig att den qvarlefvande Mullvaden hade uppätit den andra,

släppte

släppte Fleurens till honom en lefvande sparf, hvars vingpennor voro utryckta. I början hackade Sparfven Mullvaden på näsan, men slutligen rusade Mullvaden med raseri på honom, åt sig in i inelfvorna, och skrapade skinnet till sidorna med framfötterna, ju djupare han åt sig in. Äfven en Groda dödades på samma sätt och uppåts. Men för en lefvande *Padda* som blef släppt till honom, tycktes han känna äckel, och försökte väl, men kunde icke anfalla henne. De Mullvadar, som om aftnarna blefvo försedda blott med morötter, kålrötter och andra vegetabilier till nattfoder, befunnos alltid döda om morgonen [1]).

Fyra arter *Capromys* på Cuba.

Af Slägtet *Capromys* beskref Desmarest en art i Memoires de la Societé d'hist. nat. 1823, under namn af *Capromys Fournieri;* sedermera har en annan art blifvit beskrifven af Poessig under namn af *Capromys prehensilis,* — begge arterna från ön Cuba. — Hr Mac-Leay, som är bosatt i Havana, tror att der finnas 4 arter af detta slägte på nämda ö, och af hvilka han äger de 3 lefvande i sin trädgård. — Dessa djur, som på Cuba kallas *Utia* eller *Houtia,* likna till skapnaden en råtta, och till storleken en kanin eller hare. Hr Mac-Leay har funnit 3 arter deraf beskrifna, redan i *Historia general de las In-*

---

[1]) Memoires du Museum &c. IX. Cah. 3— Fror. Not. XXV. p. 69. — Quaterly Journal Juli— Sept. 1829. p. 205.

dias (af *Gonzalo Hernandez de Oviedo y Valdes;* Salamanca 1547.) under namn af *Hutia*, *Quemi* och *Mohuy*. *Hutia* är den förutnämda *Capromys Fournieri* Desm. och *Mohuy* är identisk med *Capromys pilorides* Bell. *Quemi* är grå som Hutia, men mycket större, och synes vara obeskrifven. Alla dessa tre arter hopblandas af Spaniorerne under namnet *Utia Congo*. En fjerde art, som på ön kallas *Utia carabali* synes vara samma som *Houtia caravalli* (*Capromys prehensilis* Poessig [2]). Hr Desmarest berättar att man i Indien jagar Utias om natten vid skenet af en lysande insekt, kallad *Acudia*, och Desm. tror att denna insekt är *Elater noctilucus*. Hr Mac-Leay försäkrar att detta är alldeles ogrundadt och att Desm. låtit förleda sig till denna uppgift af Bomare, som i sin tur illa afskrifvit ett ställe i Jean de Laet's Histoire du nouveau monde (utgifven i Leyden 1640), som säger att de infödda betjenade sig af nämde lysande insekt för att jaga *Niquas*, som ej är djuret *Utia*, utan en liten besvärlig insekt — *pulex penetrans* Fabr. Hr Mac-Leay betviflar dock äfven riktigheten af denna uppgift. (Zool. Journ. N:o 15. p. 1.) —

Antilope depressicornis från Celebes. Hrr Quoy och Gaimard, hvilka såsom naturforskare åtföljde expeditionen på corvetten Astrolabe, hafva från ön Celebes hemfört en Gazell-art, hvaraf de gifvit beskrifning och figur under namn af

---

[2]) Cuv. Regne Animal I. p. 200.

Antilope depressicornis [3]. Denna Gazell är undersätsig och liknar något en ung Buffel. Han finnes i skogarna på nämda ö, han är ganska vild och farlig genom de blessurer han kan förorsaka med sina spetsiga horn; men eljest är han som Gazell föga lättfotad. Till storleken liknar han en ung Buffel, och han är nästan lika så undersätsig. I Zoologiskt afseende är han således äfven märkvärdig såsom på visst sätt utgörande en föreningslänk mellan slägtena Antilope och Bos.

Antilope personata från Cap.

Hr Woods har beskrifvit en ny Gazell-art från södra Africa och trakten af Goda Hoppsudden, der den af Colonisterna kallas *Bompte Bok.* Denna Gazell, som W. kallar *Antilope personata*, är till storleken som en get, $2\frac{1}{2}$ fot lång; han har bredt hufvud, kort hals, undersätsig kropp med en puckel mellan skuldrorna; benen långa, smala och nätta; hornen korta, trinda, svarta, släta, med ring vid roten, der de divergera, hvarefter de convergera mot spetsen; sedda i profil äro de nästan raka med spetsen något framåt böjd. Man får dock anmärka att det beskrifna exemplaret var mycket ungt [4].

---

[3]) Notice sur l'Antilope à cornes deprimées. Annales des sc. nat. XVI. p. 423. tab. 20. Denna art characteriseras genom följande Diagnos: A. cornibus rectis, subulatis, nigris, basi depressis, rugosis; corpore crasso, nigro aut cinereo; pilis raris.

[4]) Zool. Journ. XVII. p. 2. Dess Diagnos är: A. cornibus acutis, sublunatis: corpore fusco, variegato; natibus disco albo, facie fascia ca-

Cervus leucurus. David Douglas beskrifver två nya arter af Mammalier från norra America [5]. Den första är en Hjortart, som han kallar *Cervus leucurus*, och som mest liknar *Cervus Virginianus* och *Cerv. Mexicanus*, men skiljes från begge både till utseende och lefnadssätt. Förf. har dock ej lemnat någon Diagnos. Djuret förekommer i synnerhet i buskbevuxna ängar, i de trakter som gränsa till Columbia-floden; äfven tillfälligtvis nära vestra sidan af bergskedjan Rocky Mountains.

Ovis Californianus. Den andra arten är *Ovis Californianus*, en stor fårart som är talrik i de bergiga trakterna i det inre af Californien. Förf. har ej sett djuret lefvande, utan blott dess skinn och horn.

Dugong. Hr Knox har i *Edinbourg Journal*, July 1829. p. 157 meddelat några anteckningar hörande till en Dugongs osteologie och dentition, hvaraf Förf. vill draga den slutsats att man förblandat 2:ne arter.

Manati. Några anteckningar öfver en Manati's anatomi, förekomma i Maw's Journal. Jemf. Fror. Notiz. B. 25. p. 28.

De förändringar, som Europeiska husdjuren undergått i America. Doctor Roulin, som nyligen återkommit från Columbien, der han vistats i sex år, har åt Vetenskaps-Academien i Paris meddelat sina iakttagelser rörande de förändringar, som de tama djurracer undergått, hvilka kort efter Americas upptäckt blefvo ditförda från Europa.

---

na — Beskrifningen är vidare upplyst genom ett par figurer. Tab. 1.

[5]) Zoolog. Journal XV. p. 330.

Dessa iakttagelser leda till många och intressanta resultater. De visa att formen och utseendet af hvarje organism till en del beror af de förhållanden, under hvilka den utvecklat sig: de visa att icke blott olika temperatur och olika födoämnen inverka på de lefvande varelsernas utseende, utan att äfven den frihet eller det tvång, hvarunder de utveckla sig, intrycker sin stämpel på deras yta och deras lynne. Dessa iakttagelser äro äfven upplysande för Zoologien: man har i sednare åren börjat sätta i fråga, om icke de vilda stammarna till våra flesta husdjur antingen voro utdöda eller åtminstone ännu icke funna. Man har kommit till denna förmodan derföre att man icke funnit någon vild race, som till alla delar var fullkomligt lik den tama; och man har kanske icke besinnat att man i sjelfva verket icke *kunde* finna någon, då den tama under tidens längd och yttre förhållandens inflytelser, nödvändigt måste hafva undergått förändringar. Dessa förändringar har Hr Roulin så mycket säkrare kunnat bestämma, som man med historisk visshet vet, när de djurarter, han observerat, först blefvo öfverförda till America. De Mammalier, som blifvit ditförda från Europa äro: Hästen, Åsnan, Svinet, Fåret, Geten, Kon, Hunden och Katten.

Svinet blef först fördt till America af Columbus och planteradt på S:t Domingo redan året efter Americas upptäckt, i November 1493. Under de följande åren blef det småningom utspridt till alla de

ställen, der Spaniorerne tänkte bosätta sig. Efter 50 års tid fann man det utspridt från 25:te graden N.B. till 40:de graden S.B. Ingenstädes syntes det lida af klimats-förändringen. De svin, som i mängd uppfödas i de varma dalarna i Nya Granada, och som der för det mesta lefva af vilda frukter, framför allt af vilda palmnötter, njuta fullkomlig frihet och ströfva obehindradt kring i skogarna. Också hafva de förlorat nästan alla spår af sin fordna fångenskap: öronen hafva blifvit uppstående, hufvudet har tilltagit i bredd och dess öfra del har höjt sig: äfven dess färg har återgått till hvad den var i vilda tillståndet; den är hos alla lika samt helt och hållet svart. Också grisarne likna fullkomligt dem af den vilda racen: de äro svarta och på långs randiga af gulbrunt. De som komma från de varma dalarna hafva glesa hår; i allt annat likna de vanliga vildsvin. De deremot, som lefva i bergstrakter af 2500 metrers höjd, likna våra Europeiska vildsvin genom sina täta, nästan krusiga hår. De äro för öfrigt i dessa trakter små och kortväxta af brist på tillräcklig näring och genom den stränga köldens beständiga inverkan.

De enda Svin i Columbien, som likna de tama i Frankrike, äro de som för 20 år sedan blifvit dit införda från Förenta Staterna, der de hafva samma klimat och samma skötsel, som i Europa.

Äfven den större hornboskapen i Columbien blef förd till St. Domingo under Columbi andra resa. Från denna ö utsprid-

de den sig till åtskilliga kuster af fasta landet, och derifrån till det inre. Detta oaktadt voro, redan 27 år efter öns upptäckt, hjordar af 4000 st. derstädes nog allmänna; äfven funnos af 8000 st. För denna boskap var en viss quantitet af salt alldeles nödvändig i födoämnena, och om han ej fann denna i växterna, i vattnet eller i saltaktiga jordarter, var det nödvändigt att direct gifva honom den; i annat fall förstördes hjorden hastigt. Om man försummar att samla hjorden och om landet sjelft förser honom med det nödiga qvantum af salt, så behöfves blott ett ringa antal af år, för att han blir helt och hållet vild. Detta skedde på 2:ne ställen, efter Roulins kännedom; det ena i Provincen Maraquita vid ett tillfälle då man öfvergaf några guldvaskerier. Boskapen blef ej qvar i de trakter der menniskorna lemnat dem; den uppsteg på Cordillèrerna för att söka *gräsregionen*, som ligger under *snöregionen*, der den ännu finnes fullkomligt vild och der temperaturen är nästan ständigt 9—10° Cels. Invånarne från de lägre slätterna anställa någon gång jagt på dessa djur; men då snö inträffar, hvilken stundom i dessa trakter blifver liggande i flera dagar, händer det att skyttarne, som äro vana vid ständig hetta, omkomma af kölden. — I de heta trakterna finnes äfven hornboskap; men der blir den helt naken, likasom den s. k. Turkiska hunden.

Allt detta synes bevisa att den vilda stammen till vår större hornboskap ur-

sprungligen tillhör ett tempereradt eller mer kallt klimat, — hvilket instämmer med de i Tyskland och Södra Sverige funna fossila ben af *Urus*.

Åsnan har ej undergått förändringar, hvarken till utseende eller vanor. NB. hon är ingenstädes vild, der Hr R. varit.

Hästen finnes förvildad på flera ställen i Columbien. Hos denna race är den kastanjebruna färgen den rådande och nästan enda. *Fåret*, som härstammar från Asiens bergshöjder, har ingen framgång i de varma dalarna; men trifves bäst på Cordillerernas svala höjder från 1,000 till 2,500 metr. öfver hafsytan. Det står alltid under menniskans protection och har ej undergått någon förändring, om ej den att det blifvit litet mindre.

Geten deremot, som härstammar ifrån Persien, trifves bäst i de låga och heta dalarna: hon har blifvit nättare, smärtare med mindre horn, små jufver, färgen vanligen gulbrun med en brun rand längs ryggen, och svarta symetriska strek på masken.

Hr Roulin har af sina undersökningar dragit följande resultat: 1:mo då man förer vissa djur till ett nytt klimat, är det ej blott individerna, utan racerna som behöfva acclimateras; 2:o derunder uppkomma hos racerna vissa fortfarande förändringar, som sätta dess organisation i harmoni med de klimat, hvari de äro ämnade att lefva. 3:o vanan af oberoende gör att tama arter hastigt komma att likna vilda arter, som äro stammen till dem.

I samma innehållsrika afhandling fö- rekommer ett par märkvärdiga bevis att sådana vanor, som genom dressering blifvit djuren bibringade, stundom ärfvas af deras efterkommande, hvilka således yttra samma sedvanor, utan att de dertill blifvit inöfvade. Af historien känner man att Columbus begagnade sig af hundar vid Americas eröfring. Vid dess första batalj med de infödda på St. Domingo hade han 20 sådana i sin lilla armée. Dessa blefvo sedermera äfven begagnade vid eröfringen af åtskilliga delar af fasta landet, i synnerhet Mexico och Nya Granada. Denna samma hundrace har oförändradt bibehållit sig på slätterna vid Santa Fé, och blir nu derstädes använd till hjortjagt. Han har ärft sina vanor från den ena generationen till den andra; han angriper och fäller hjortarna genom samma list, som fordom under Columbus gjorde honom så fruktansvärd för Indianerna. Han angriper nemligen djuret vid underlifvet, och, genom en hastig rörelse med hufvudet, kastar det till marken i det ögonblick, då det stöder endast på framfötterna. På detta sätt kan han fälla ett djur, hvars tyngd är 6 gånger större än hans egen. En hund med samma styrka, men af annan race, angriper djuret framifrån, och blir slungad i luften, och dödad.

Ärfda vanor hos djuren.

Hr Roulin omtalar äfven att det är mycket vanligt i Columbien att inöfva hingstar till passgång. Efter någon tid få de merendels, af dessa onaturliga rörelser, sjuka ben och insättas då som be-

skällare på stuterierna. Den race, som faller efter dem, blir passgångare utan att behöfva inöfvas.

De betraktelser, som vid dylika fenomener erbjuda sig, höra ej till denna afhandling; men nog är det anmärkningsvärdt att ej blott kroppsformer och utseende ärfvas, utan äfven sådana egenskaper, som ej äro en följd af artens instinct, utan af individens förvärfvade vanor.

Husdjurens gamla historia. Hr DUREAU DE LA MALLE har företagit sig att undersöka husdjurens gamla historia [6]) och att i en svit af afhandlingar meddela resultaterna af dessa undersökningar. — Det är en känd sak att icke alla husdjur och husfoglar äro lika mycket domesticerade: somliga äro mer aflägsna från sitt vilda tillstånd, andra äro det närmare. Förf. anmärker att Gässen och Änderna ännu på CÆSARS och NEROS tider i Rom voro så nära sitt vilda tillstånd, att de icke kunde qvarhållas utan genom mycken försigtighet. Man måste instänga dem i vivarier, omslutna af murar och öfverdragna med nät. Utan denna försigtighet flydde de hvarje höst vid migrationstiden bort med sina fullväxta ungar.

G. CUVIER antager ännu i sista editionen af *Regne animal*, att tama katten härstammar från den vilda race, som förekommer i Frankrikes skogar; och F. CUVIER anför i Diction. des sc. nat. att

---

[6]) Recherches sur l'histoire ancienne de nos animaux domestiques &c. Annales des sciences natur. Juin 1829. p. 159.

kattens domesticering ej synes gå särdeles långt tillbaka och att Grekerna föga kände honom. Begge dessa yttranden anser Hr DE LA MALLE för mindre tillförlitliga. Katten fanns som husdjur, så väl i Egypten som Palestina, äfven i den aflägsnaste forntid: mumier af detta djur äro funna i grafvarna i Theben; figurer af katten, graverade på monumenter hvarpå man läser Pharaonernas namn, tillika med Bibelns text, bevisa detta. HERODOTUS beskrifver noga den tama katten under namn af αἴλουρος; och han har mycket bättre än ARISTOTELES beskrifvit dess seder, vanor och antipathi o. s. v. DIODORUS har beskrifvit samma djur i dess vilda tillstånd. Häraf slutar Hr D. L. M. att katten fanns ursprungligt så väl i Asien, som Africa och Europa. Enligt BOCHART funnos både vilda och tama kattor i Palestina, Babylonien, Syrien; äfven funnos de i Indien, der de i den aflägsnaste forntid voro husdjur. De omtalas i flera skrifter i Sanskrit-språket; de funnos i norra Africa enligt ett ställe hos Diodorus Siculus; äfven voro de kända i China sedan talrika sekler. ÆSOPUS beskrifver deras list på flera ställen i sina fabler; i Grekiska Mythen, om Gudarnas krig med Typhon, heter det att gudarne flydde till Ægypten och metamorphoserade sig i åtskilliga djur: Apollo i hök, Diana i katt, Latona i råtta.

Förf. tror att katten blef husdjur, så snart menniskan hann den grad af civilisation att hon blef jordbrukare; hon fann

då olägenheten af en mängd smärre skadedjur, och, för att utrota dem, gjordes katten tam.

Hr de la Malle har äfven i en följande Afhandling sökt bestämma, hvilka djurarter Grekerna innefattade under benämningen γάλη och Latinarne under namnet *Mustela*. Hos Aristoteles är *Ictis*, *Mustela Foina* och γάλη *Mustela Martes*. Grekerne och Romarne begagnade sig af en *Mustela* som husdjur (enligt Palladius), och Hr d. l. M. tror att denna *Mustela* var *Foina*. Äfven ett par ställen hos Plautus bevisa att *M. foina* hölls tam som husdjur. — Att denna kan tämjas och blifva husdjur instämmer med Hr d. l. M:s egen erfarenhet. I Orne Departementet der Hr M. bor, äro egna Mårdskyttar, som med Taxar uppsöka dessa djur i lador och logar. Det är mycket vanligt att Mårdskyttarne uppföda och tämja unga Mårdar, för att fånga råttor och vara i stället för katt. — M. försäkrar att detta djur, äfven i vilda tillståndet, lefver både af kött, frukter och fisk. M. har sett honom i dess trädgård äta apricoser och päron samt plundra fisksumpen på karpar.

Vrolik om en ny Renart från Spitsbergen.

I förra Årsberättelsen sid. 28 har jag anfört Hr Vrolik's förmodade upptäckt af en ny Renart, i ett ren-cranium, som han examinerat och som då sades vara kommet från Norrige. Hr V. har sedermera, i *Bulletin des sciences naturelles*, Octobr. 1829, lemnat den vigtiga upplysning, att han undersökt 2:ne andra likadana Rencranier, *hvilka blifvit förda från Spits-*

bergen, hvarifrån således äfven det förra förskrifvit sig. — Så osannolikt det är att Norrige skulle hafva 2:ne Ren-arter; så troligt synes mig deremot att Spitsbergens Ren är specifikt skild från den Skandinaviska. Den är emellertid ännu ej fullständigt beskrifven eller afbildad; men dertill torde Hr V:s notice gifva anledning.

Ornithologie.

Bland samtidens Ornithologiska Verk utmärker sig så väl för sin grundliga text som sina sköna figurer, TEMMINCKS *Planches coloriées d'Oiseaux* [7]), hvilket äfven under året blifvit fortsatt.

Sedan sista Årsberättelsens aflemnande [8]) hafva vi deraf erhållit det 79:de och 80:de Häftet. De i dessa 2:ne Häften förekommande foglar äro följande: *Myophonus metallicus* TEM. upptäckt på Java af REINWARDT. — *Grus leucogeranus* PALL. sänd från Japan af SIEBOLD. Af denna längesedan kända fogel lemnas här för första gången en god figur. — *Diomedea brachiura* TEM. Denna egna art har blifvit afbildad, men ej beskrifven i BUFFONS pl. enl. 963. I Systemerna förekommer han som en varietet af *Diomedea spadicea.* — *Diomedea chlororhynchos* GMEL. med svart näbb och gul näbbrygg. — *Diomedea fuliginosa* GMEL. Denna pelagiska fogel varierar betydligt, icke blott efter olika ålder utan äfven, sedan han hunnit till mognad. Han har någon analogi med vissa arter af slägtet *Lestris*, både i structuren och färgen, äfven som, och i synnerhet, deri att han likasom dessa varierar med helt brun fjäderklädnad eller hvitt och hvitaktigt underlif, o. s. v. Denna färgolikhet antyder kanske endast olika kön. — Jag

---

7) Nouveau recueil de planches coloriées d'oiseaux, . . . publié par C. J. TEMMINCK et MEIFFREN LAUGIER. A Paris. 4:o.

8) Årsberätt. 1829. p. 37.

har redan i Ornithol. Svec. 2. p. 182 yttrat min öfvertygelse att den skiljaktighet i färgen, som träffas hos gamla individer af *Lestris parasiticus*, alltid blott antyder olika kön och att den öfver allt bruna är honan, den inunder hvita, hannen. Denna erfarenhet inhämtades under resan i Norden 1816, och den bestyrktes under resan 1826. Hrr Temminck, Brehm, m. fl. hafva likväl i deras sednare skrifter yttrat annan mening, och tro att dessa varieteter blott äro tillfälliga, samt tillkomma begge könen. Det synes dock, af det anförda, som om Temminck nu blifvit af annan tanka. Pl. 470, *Muscicapa cyanomelana* Temm. Denna sköna Flugsnappare, som till formen liknar vår Europeiska *Muscicapa atricapilla*, men större, är ofvan vackert blå, på underhalsen och bröstet rent svart, på magen hvit. Han är upptäckt på Japan af Dr Siebold. — Pl. 472. fig. 1. *Saxicola isabellina* Temm. en liten vacker art, upptäckt af Rüppel i Nubien. — Fig. 2. *Saxicola bifasciata* Temm. en större art från södra Africa.

Pl. 471. *Melliphaga fasciculata* Temm. från Sandviksöarna. — *Buphaga erythrorhyncha* (Beskrifningen; pl. 465. hörer till förra Häftet) från norra Africa, Madagascar. Enligt Rüppel följer denna *Buphaga* vanligen karavanerne, i små flockar. De sätta sig på ryggen och halsen af Kamelerna, och bortplocka flitigt flugor och deras larfver.

Med samma Häfte följer äfven en charakteristik af sistnämda slägte *Bupha-*

ga och en öfversigt af dess arter. Dessa äro blott 2:ne, nemligen en från södra Africa: *Buph. africana*, och en från norra Africa: *Bupha erythrorhynca*.

Det 80:de Häftet innehåller: texten till pl. 374, *Gallus æneus* Cuv. från Sumatra. Pl. 473 *Picus Boie* Temm. förmodas vara från Södra America. Pl. 474 *Ardea Goliat*. Temm. Denna gigantiska Hägerart är 4 fot, 6 à 7 tum hög från marken till hjessan. Han är dödad vid Gambia-floden. Pl. 475 *Ardea Typhon* Tem. en ny art, äfven från Gambia, nära vid Galam. — Pl. 337 *Glaucopis temnura* Temm. från Cochinchina — Pl. 477 En Rapphöna under namn af *Perdix Vaillantii* från södra Africa, der Le Vaillant först upptäckte henne under sina resor. — Pl. 478. f. 1 *Diceum chrysorrheum* Tem. från Java, fig. 2 *Dic. sanguinolentum* Tem. äfven fr. Java, fig. 3 *Dic. cantillans* från China och Java, och dessutom pl. 476 *Drongo azuré* utan text.

Douglas om *Vultur Californianus*.

Dav. Douglas har lemnat en beskrifning öfver *Vultur Californianus* Shaw. (Sarcoramphus Californianus Rec.) [9]. Fogeln är 56 tum lång, hvilket i Svenskt mått gör kring 5 fot; och bredden mellan vingspetsarna är kring 10 fot.

Denna gigantiska fogel, som i norra hemisferen föreställer Condoren, är allmän längs kusten af Californien, men ses

aldrig

[9]) Observations on the *Vultur Californianus* of Shaw; by David Douglas. Zool. Journ. XV. p. 328.

aldrig bortom de skogiga delarna af landet. Dessa foglar gå till 49° N.B., men äro ingenstädes så talrika, som i Columbiadalen mellan de stora vattenfallen och hafvet. De bygga sina nästen i de ogenomträngligaste delar af tallskogarna, och välja dertill alltid höga träd, som hänga ut öfver bråddjup i de djupaste och minst tillgängliga delar af bergsdalarna. Nästet är stort och liknar Örnarnes. De lägga 2 ägg, nästan af spherisk form, stora ungefär som gåsägg, men svarta. — De lefva af as, död fisk o. s. v. Lefvande djur anfalla de aldrig, om ej dessa äro sårade och oskickliga att gå. Deras syn- och lukt-sinnen äro anmärkningsvärdt fina. Då de söka sitt rof, stiga de upp till en ganska stor höjd, och då de derifrån upptäcka en sårad hjort eller annat djur, följa de den med ögonen tills den stupar; derpå sänka de sig genast på sitt rof. Ehuru blott *en* synes först vid aset, infinna sig der inom få minuter en stor mängd, och rofvet är inom en timme förvandladt till skelett, om det ock är ett af de större djuren, såsom en hjort eller häst.

Ornithologiska utkast af Wigors.

N. A. Wigors har i XV:de Häftet af Zool. Journal, p. 345. fortsatt sina ornithologiska utkast, och deri beskrifvit Slägtet *Cryptonyx* Temm. (hörande till familien *Tetraonidæ* Wig. i Ordningen *Rasores* Illig.) — och som skiljes äfven derigenom att dess baktå saknar klo. Wigors räknar hit 5 arter: *Cryptonyx cristatus* Tem. — *Phasianus cristatus* Sparrm.; —

Perdix coronata honan. *Cr. ocellatus; Cr. niger; Cr. ferrugineus* och *Cr. Gambaiensis.*

WIGORS anmärker, att hannen till förstnämda art blef af LATHAM beskrifven bland *Dufvorna* och honan bland *Rapphönsen;* detta misstag skulle ej ha skett, om man vetat att uppskatta värdet af den nämde charakteren, saknad af klo på baktån. Hr W. anmärker att hönsfoglarnas typiska stamhåll är *marken.* Här behöfves ej öfverlägsen styrka i vingarne; men styrka i benen behöfves för att springa, sprätta &c.; i synnerhet behöfde dock styrkan concentreras i tarsen och framtårna; baktån, hvars allmänna bruk är att gripa uti, behöfde hos denna fogelgrupp ej så stor utveckling, som hos *Raptatores* eller *Insessores.* Ju mer styrkan i baktån öfvergått till framtårna, desto större blir benens allmänna styrka i anseende till de functioner, som äro afpassade efter *Hönsfoglarnas* egna stamhåll och lefnadssätt. Derföre se vi hos de typiska foglarna i denna ordning, att baktån är försvagad antingen derigenom, att hon articulerar högt på tarsen, eller helt och hållet saknas. Det första graduella närmandet till total brist på denna lem, är bristen på en af dess delar, hvilken brist således närmar *Cryptonyx* till de typiska *Rasores.* En analog charakter träffas hos *Procellariæ,* som blott hafva en klo i stället för baktå: men hos dem är styrkan concentrerad i vingarna, — i öfverensstämmelse med den allmänna lagen, som balancerar öfver-

måttet i en hufvudcharakter genom bristen i en annan. m. m.

Härefter charakteriserar Hr Wigors de nämde *Cryptonyx* arterna genom latinska diagnoser.

Äfven beskrifver Hr Wigors några fogelarter från nordvestkusten af America [10].

Af Ehrenbergs förutnämde *Symbolæ Physicæ* har äfven utkommit en Decad, med förträffliga figurer och beskrifningar öfver foglar [1], samlade under resan i Africa och Asien. Nästan hvarje af de här meddelade 10 plancher innehåller en hel grupp af lithographierade och med omsorg färglagda foglar, hvarjemte deras lefnadssätt och omgifningar äro antydda. Ehrenbergs *Icones et Descriptiones avium.*

Den 1:sta planchen innehåller en grupp af *Nectarinia metallica*, i olika ålder och kön, jemte ägg och bo, det sednare på afstånd sedt, som en pung hängande under grenen af ett träd.

I texten nämner förf., att han först hemsändt fogeln 1822 från Dongola, under det angifna namnet, hvarunder han blifvit af åtskilliga Förf. publicerad. Ej blott fogelns yttre utseende, utan äfven dess lefnadssätt, sång, äggläggning beskrifvas noggrant af den lärde författaren, som äfven anmärker, att hannen icke, i öfverensstämmelse med Temmincks

---

[10]) Pica Beecheii, Pica Colliei, Coccothraustes ferreo-rostris; Picus scapularis; Colaptes collaris; Ortyx Douglasii, Strepsilas melanocephalus m. fl.

[1]) *Symbolæ physicæ seu icones et descriptiones Avium. Decas prima.* Berlin 1828.

uppgift, förlorar sin glans under vintern. Ehr. har under den egentliga vintermånaden, Februari, skjutit de mest glänsande hannar, och funnit ägg i Mars.

Pl. 2. *Fringilla ignicolor* från Dongola, i olika årstider och kön, samt dess ägg och bo: äfven är beskrifningen grundlig och fullständig.

Till de följande plancherna finnas, i denna Decad, inga beskrifningar. Pl. 3 *Lanius cruentus* från Abyssinien. Pl. 4 *Nectarinia Habessinica;* Pl. 5 *Ciconia Abdimii* från ön Dalac i Röda hafvet; liknar något vår *Ciconia nigra*. Pl. 6 *Ardea schistacea* från Röda hafvet: den gamla fogeln är skifferfärgad, den unga hvit. Pl. 7 *Tamatia erythropygos* från Abyssinien. Pl. 8 *Bucco bifrenatus* och *Bucco lugubris* begge från Abyssinien. Pl. 9 *Buphaga Habessinica* är samma fogel som den Temminck, ungefär vid samma tid, beskrifvit under namn af *Buphaga erythrorhyncha* Pl. color, 465. — Pl. 10 *Lamprotornis chalybæus*, från Dongola.

Waglers *bidrag till sitt Systema avium.* Hr Wagler har i Isis infört ganska rikhaltiga bidrag och anmärkningar till 1:sta Bandet af sitt *Systema avium* [2]). De rättelser och tillägg här meddelas har Förf., till en stor del, samlat i det utmärkt rika och sköna Museum i Berlin. Då af dessa anteckningar icke gerna något utdrag kan göras, önskar jag få hänvisa läsaren till sjelfva texten.

---

[2]) Se Isis 1829. Häft. 5, sid. 505; H. 6, sid. 645; Häft. 7, sid. 736.

Jac. Sturm har under året fortsatt sin Deutschlands *Fauna*, och deraf utgifvit det 1:sta Häftet af den Ornithologiska delen. Detta häfte, som jag icke sett, skall innehålla figurer, och beskrifningar öfver följande 6 foglar: *Corvus glandarius; Fringilla montium; Parus cyanus, coeruleus; Phalaropus cinereus; Podiceps auritus.* Man har gjort den grundade anmärkning, att duodesformatet, hvartill dessa figurer äro gjorda, icke synes rätt passande för Ornithologiska planche-verk. Eljest berömmes dessa, i koppar graverade figurer, för sorgfällighet och noggranhet i teckningen. Sturms *Deutsche Fauna.* Foglarna; 1 Häft.

Bruch i Mainz har i Isis infört *Anmärkningar vid några foglars Artmärken*[3]. Vanligen lägga Ornithologerna stor vigt på stjertpennornas antal vid bestämmandet af fogelarter; Hr Br. har funnit att antalet af stjertpennorna hos några foglar ökas med åren. Så har Br. funnit individer af *Anser segetum* med 16, 17, 18, ja ända till 20 stjertpennor. Br. har sjelf sett nya stjertfjädrar framväxa, hvilka ökat antalet af de gamla. Äfven anses vingpennornas längdförhållande till hvarandra för ett ganska vigtigt artmärke. Hr B. har funnit att detta förhållande betydligt ändras med åren hos *Falco rufus.* Br. anmärker äfven att det (af Temminck) antagna skiljemärket mellan *Falco lanarius* och *peregrinus*, att den förre har de två yttersta Bruchs Ornithologiska Anmärkningar.

[3]) Bemerkungen über einige Artenzeichen der Vögel, von Bruch. Isis 1829. H. 6, p. 629.

vingpennornas fan framtill afstubbadt, icke är constant. — Äfven hos *Colymbus arcticus* varierar antalet af stjertpennor från 16 till 18, o. s. v.

Weis's *anmärkningar vid några Tyska foglar.* Hr Weiss har meddelat intressanta iakttagelser öfver några foglars lefnadssätt, sång, färgvexling o. s. v. *Lanius collurio* är en verklig roffogel, som lefver af andra småfoglar, och en virtuos, som härmar andra foglars sång. — Af *Sylvia hippolaïs* finnas 2:ne varieteter: en större, som uppehåller sig i skogarna, och en mindre, som vistas i trädgårdarna. Äfven af Näktergalen har Hr W. funnit 2:ne former, en större och en mindre, utan att den förra hörer till *Sylvia philomela*. Vid *Saxicola rubetra* har Förf. märkt, att hon om våren ändrar färg utan att ruggning inträffar. Jag får härvid anmärka, att detta fenomen bland foglarna är allmännare än man hittills trott. Det är i synnerhet påfallande hos arterna af Slägtet *Loxia*.

Ornithol. anteckningar af Faber. Under en resa till öarna i Kategat 1824, samlade den nu mera aflidne, utmärkte Naturforskaren Fr. Faber åtskilliga intressanta ornithologiska iakttagelser, hvilka meddelas i VII;de Häftet af Isis för 1829, sid. 717. — Jag måste inskränka mig att här relevera blott några få af dessa anteckningar. Faber fann på Veirö *Sterna arctica* i mängd. Det har ännu ej lyckats mig att finna denna fogel nordligare, än vid Skånes södra udde. — *Anas tadorna* och *Mergus serrator* lade sina ägg tillsammans, och de blefvo utkläckta af den sistnämda. Slutligen fann F. en fo-

gel, som förut ej var upptagen i Danmarks Fauna, neml. min *Anthus rupestris*, hvars lefnadssätt på Veirön beskrifves. I en not anmärker BREHM, att FABER genom sednare iakttagelser fullkomligt öfvertygat sig, att denna nordiska art var skild från den sydligare *Anth. aquaticus* BECHST. Detta är äfven min tanka; men då Hr BREHM också autager sin *Ant. littoralis* såsom skild från *Anthus rupestris*, kan jag ej dela hans mening. Hr FABER fann äfven *Sterna Caspia* vid öarna i Kattegat. På ett sandref fann han kring 20 par, som der kläckte.

Anm. Troligen är det denna samma art, som i Bohus skärgård kallas *Skråtärna*.

Hr YARRELL har i England upptäckt en ny art af Svan, som kallas *Cygnus Bewickii* [4]). Han kommer närmast *Cygnus musicus*, men är en tredjedel mindre, samt skiljer sig derifrån mycket mer genom den anatomiska structuren, än genom yttre charakterer, och hufvudsakligen skiljer han sig genom trachea, hvaraf YARRELL gifvit en fullständig beskrifning. Förf. charakteriserar emellertid denna art på följande sätt: *C. rostro semicylindrico atro, cera flava, corpore albo, cauda rectricibus 18, pedibus nigris.* Genom denna Diagnos synes likväl den nya arten icke tillräckligt skild från *C. musicus*, som äger alla de angifna charakterer, utom kanske antalet

Cygnus Bewickii, en ny art, af YARRELL.

---

4) Philosophical Magazine. London. Februari 1830. p. 146.

af stjertpennor [5]); hvilket dock, som vi ofvanföre sett, hos denna fogelgrupp (Lamellirostres) betydligt varierar.

Blackwall har, i *Zoological Journal* N:o XVIII p. 189 och 191, meddelat åtskilliga tillägg till Yarrells uppgifter rörande *Cygnus Bevickii*. Enligt Blackwall är han ej blott mycket mindre, utan skiljer sig äfven derigenom, att han om vintern träffas i stora flockar, i hvilka man ej ser någon *C. musicus*. Blachwall antager äfven som gifvet, att han utgör en distinct art.

Roffoglarnas synförmåga.

Öfver *Roffoglarnas synförmåga* finnes följande i Johnsons *medico-chirurg. Review* [6]): Att roffoglarna samlas, från vidt aflägsna ställen, dit, der ett dödt djur ligger, har man mest tillskrifvit deras luktorgan. Men det är ett erfarenhetsrön, att foglar äfven samlas från de trakter, hvarifrån vinden kommer, och hvarifrån de således ej kunna blifva framdragna genom lukten. Näst Gamen kommer Tukanen, som i Indien vanligtvis flyger efter Gamarna till stinkande kroppar; också är dess öga utomordentligt stort, större än hela hjernan. Ett direct experiment, som man anställt med dessa foglar, förtjenar att anföras: då man lade stinkande as i en korg, från hvilken lukten kunde fritt uppstiga, men aset ej kunde ses, så ådrog det sig icke Gamens eller andra roffoglars uppmärksamhet, tills

---

5) Jag har hos *C. musicus* räknat 20.
6) Jemf. Fror. Not. XXVI, p. 152.

det kom i deras åsyn, då de i ögonblicket kände det, och samlades från många håll, hvarest de förut ej märktes till.

Anm. Det synes omöjligt att förklara, vare sig genom syn- eller luktorganet, huru roffoglar kunna i en hast samlas i mängd, och från så vidt aflägsna trakter till ett ställe, der åtel finnes, om man ej besinnar, att då den förste skyndar dit, ledd genom lukten eller synen, så märkes han lätt af nästa kamrat, som äfven i sin ordning genom påskyndad flygt förråder sitt ärende och visar andra vägen.

Hr CONST. GLOGER har i Isis [7]) infört en afhandling om foglars varierande. Denna rikhaltiga uppsats börjar med att lemna flera bidrag till Hr BRUCH's påstående, att foglar af samma art variera i anseende till antalet af stjertpennor [8]). Detta har G. i synnerhet funnit hos *Alcedo Ispida* m. fl. Derefter anför Hr. G. talrika bevis på foglars varierande efter climatet. G. antager som bevist och afgjordt att *Corvus Corone* och *C. cornix*, utgöra en enda art, och att den s. k. bastarden af dem, är en öfvergångs-form mellan den svarta och grå; och han angifver, efter PALLAS, de trakter, i hvilka denna art visar sig i den ena eller andra drägten. Hos oss är *C. Corone* så ytterst sällsynt, att vi ej haft tillfälle att anställa några noggranna jemförelser mellan henne och den hos oss allmänna *C. Cornix*. — Hr. G. antager den satsen, att de foglar

GLOGER, *om foglars varierande.*

---

7) Isis 1829, n. VII, p. 763.
8) Jemf. p. 37.

som i fria tillståndet para sig, säkert höra till en och samma art; men G. skiljer ganska riktigt mellan *Verpaarung* och *Begattung*, den förra en regelbunden förening mellan 2:ne individer, den sednare en regellös, tillfällig och af momentella omständigheter påkallad hopblandning. Att en sådan kan ske äfven i fria tillståndet, antager Hr G. och anför som bevis en bastard af *Hirundo rustica* och *urbica*.

Till slut meddelar Hr Gl. några intressanta fragmenter ur manuscriptet till dess *Handbuch der Naturgeschichte der Vögel Deutschlands*, hvari G. äfven kommer att upptaga alla de olika färgförändringar, hvilka en och samma fogelart i olika climat är underkastad. Detta arbete torde bidraga att sätta en gräns för det skadliga artbildnings-begäret, som i sednare åren i synnerhet i Ornithologien börjat gripa om sig.

Lessons *Oiseaux-Mouches.* Lesson har under året börjat att i Paris utgifva sin *Histoire naturelle des Oiseaux-Mouches*. Detta arbete är en monographie öfver arterna af *Trochilus* med rak näbb. Det utgifves häftvis i stort 8:o format med graverade samt colorerade plancher och några blad text. Jag har ännu ej haft tillfälle att se detta verk.

Richter om svarta Storken. Dr Richter har gjort intressanta iakttagelser öfver svarta Storkens (*Ciconia nigra* Bechst.) lefnadssätt och skaplynne. Häraf upplyses, att denna fogel är mycket begärlig efter fisk och att, då han erhåller eller väntar att få detta födoämne, han för ingen del kan förmås att äta Am-

phibier t. ex. grodor. Äfven äter han begärligt de stora gröna gräshopporna, och han genomsöker sorgfälligt hästspillningen, för att förtära de insekter, som finnas deri. Mot vintern, då inga grodor eller ödlor mera funnos, ville ägaren vänja honom vid bröd, potates och kött: köttet åt han, ehuru ogerna, men potates eller bröd kunde han alldeles icke förmås att förtära, ehuru han på 5—6 dagar ej fick något annat födoämne. Derefter erhöll han till föda endast kött, döda foglar, råttor m. m. Förf. tror att Storkarne, äfven i fria tillståndet, förtära foglar, och han har anledning förmoda, att äfven de nedslukade fjädrarna digereras. Dess svalg och matstrupe är mycket extensilt; dess digestions-förmåga är ganska stark. — Det som Förf. anför öfver denna mindre allmänna fogels hemseder och lynne, är ganska intressant; men bör läsas i sitt sammanhang [9].

I VIII:de Häftet af Isis p. 886 finnes införd MOHRS *beskrifning öfver de Isländska foglarna; öfversatt och med Anmärkningar försedd af* FABER. (Slut från uppsatsen i Ornis III. s. 125). — Dessa anmärkningar innehålla många vigtiga uppgifter af den grundlige FABER; men äfven desse äro mindre passande för ett utdrag. FABERS *anmärkningar till* MOHRS *Fauna.*

FABER har äfven i samma Isis-häfte [10] lemnat *Ornithologiska Noticer*, beträffan- FABER om Larus-arterne.

---

[9]) Isis 1829. VIII, *p.* 871.
[10]) Ibid. p. 897.

de några arter af slägtet *Larus.* Faber medgifver att der finnas 2:ne klimatiska racer af *Larus marinus;* men den större racen, som Brehm kallar *L. maximus* är just Linnés *Larus marinus*, och denna förekommer i den högre norden, vid Grönland, Island, Färö och i Norrige, samt träffas om vintern vid Danska och Svenska kusterna i Kategat. — Brehms *Lar. marinus* är deremot enligt Faber en mindre och sydligare race, som finnes hvarken på Island eller på det norra Dannemarks kuster; deremot synes han hafva sitt stamhåll på Östersjön &c. Riktigheten af denna anmärkning medgifver Brehm i ett tillägg p. a. st. pag. 899. Jag bör likväl nämna, att jag skjutit den större racen vid östra kusten af Skåne i Augusti månad, och den mindre i Bohus skärgård, äfven under sommaren.

Vid Hr Fabers anmärkning, rörande den af Temminck uppgifna localiteten för *Larus capistratus*, gör Brehm det tillägg, att hvarken *Lar. capistratus* eller *ridibundus* ännu äro tillräckligt kända. *Lar. capistratus* är dessutom, enligt Brehm, ingen ny fogel, utan Linnés *Larus erythropus.* Denna fogel skall efter Hr Bær kläcka ej långt från Königsberg. Enligt Brehm faller äfven *Larus ridibundus* i två arter: den ena finnes sydligare t. ex. på Rügen; denna är större, har brun hufva och platt cranium; den andra bor nordligare t. ex. på Samsö, och har mycket mörk hufva, samt ovanligt kullrigt hufvud.

Hr Schleep har i Isis [1]) infört anmärkningar, rörande *Anser medius*, hvaraf synes, att äfven Förf. är böjd att antaga denna fogel för en yngre *Ans. albifrons*, hvilket han också, efter min tanka, i sjelfva verket är. *Anser medius.*

Hr Sheppard och Whitear hafva lemnat en katalog öfver foglarna i Norfolk och Suffolk, hvilken äfven är införd i Isis [2]) jemte ett bihang öfver några flyttfoglars ankomst. *Foglar i Norfolk och Suffolk.*

Hr Leach har i *Linnean Transactions XIII. I. p. 131*, [3]) beskrifvit tre arter af slägtet *Glareola*, som han delar i 2:ne afdelningar: *cauda furcata* och *cauda truncata.* Till den förra höra *Glareola pratincola*, som bebor det södra Europa, är sällsynt i Schweitz och norra Frankrike, ganska sällsynt i Holland och England; och *Glar. orientalis*, som förekommer på Java. Till den sednare räknas *Glar. australis*, som tillhör Austral-Asien. Om Glareola, af Leach.

Wigors har beskrifvit, under namn af *Scolopax Sabini*, en ny art af Beckasin, funnen i England [4]), och charakteriserad på följande sätt: *Scol. Sabini:* castaneo atroque varia, subtus pallidior, pileo humeris pteromatibus remigibusque atris, rostro pedibusque fusco-atris. Längd $9\frac{3}{10}$; näbben $2\frac{7}{10}$; tarsen $1\frac{1}{4}$. En ny Beckasin-art *Scolopax Sabini.*

Denna art skiljer sig från alla andra Europeiska Beckasiner genom fullkomlig

---

[1]) Isis 1829. X, p. 1054.
[2]) l. c. p. 1089.
[3]) Jemf. Isis 1829. XI, p. 1209.
[4]) Isis p. a. st. X, p. 1107.

saknad af hvit färg på fjädrarne och af ljust rostgult, som hos alla de andra bilda långa streck på hufvud och rygg. Hon liknar derföre Horsfields *Sc. saturata*, från hvilken hon dock skiljes genom storleken. Hon har 12 stjertpennor; dessa äro vid roten svarta, vid spetsen rostgula med svarta band. Dess näbb är $\frac{1}{3}$ längre än hos *Scol. gallinula*. Dess tarser äro tjockare än hos *Scol. gallinago*, men $2\frac{3}{20}$ tum kortare; smalare än hos *Scol. major*, men eljest nästan lika långa. I allmänhet liknar hon mer *Scol. Rusticola* än de andra Europeiska Beckasin-arterna.

Anas glocitans. Äfven har Hr Wigors funnit *Anas glocitans* i England. Pennant beskref först hannen till denne art i sin *British Zoology* 2 B. p. 510 tab. N:o 287, under namn af *bimaculated Duck* från Brittiska öarna, 1771. Derefter blef samma art beskrifven af Pallas i Vet. Acad. Handl. från Baical sjön och Lena floden; dock något olika. Wigors's begge exemplar, som äro honor, fångades vid Maldon i Essex under vintertiden. Denna And hörer till de egentliga Änderna eller sådana, som ej hafva simflik vid baktån, som hafva fötterna midt under kroppen, som simma mindre, och ej kunna dyka, som tycka om sött vatten och söka sin föda äfven på landet. W. sätter henne närmast *An. crecca* och *Querquedula* och charakteriserar henne på följande sätt: *Querquedula glocitans:* fusca, nigro undata, capite viridi supra nigro subcristato; macula ante poneque oculos ferruginea, pectore ferru-

gineo, maculis nigris, rectricibus duabus mediis lateralibus longioribus.

Hr De La Malle har sökt bevisa, att den vanligen uppgifna localen, der Guldfasanen (*Phasianus pictus*) skulle finnas i vildt tillstånd, är alldeles oriktig och att icke *China* utan *Mingrelien* är dess ursprungliga hemland. Hr De La M. anför 2:ne bevis för sin mening: 1:o ett ställe hos Plinius, der det heter: *Phasianæ in Colchis genuinas ex pluma aures submittunt subriguntque*, hvilket inträffar på Guldfasanen, som efter behag uppreser och nedsänker de sköna pomeransgula fjädrar, hvilka på begge sidor om hufvudet böja sig som ett slags öron; 2:o att Hr Gamba, Fransk Consul i Tiflis, och possessionat i Mingrelien, der han bott, försäkrar i sin *Voyage dans la Russie méridionale*, att han i Kaukasus' bergskedja, som sträcker sig mot Kaspiska hafvet, sett och jagat Guldfasaner, hvaraf flockar funnos i stor mängd, vid sidan af flockar af vanliga Fasanen. Det är troligt att Chinesarne genom sina handelsrelationer härifrån i de förra århundraden infört Guldfasanen till China. Guldfasanens hemland.

I Zoological Journal XVII. p. 1 anföres ett bref från en Hr Lyon i Brasilien, hvari han berättar, att ett par *Honingsfoglar* byggt sitt bo i en liten pomeransbuske i hans trädgård. Boet bestod af fint fjun af en växt, och var belagdt med små platta bitar af en gul laf. Det första ägget lades den 26 Januari, det 2:dra den 28:de. Den 14:de Februari syntes i boet Bo till Trochilus.

två små ungar stora som bin; de voro blinda till den 28 Febr. Anmärkningsvärdt är att i samma mån som ungarna växte, påökade modren boet, så att det slutligen blef mycket högre. (Ett par figurer öfver boets olika form, med ägg och fullväxta ungar, meddelas äfven). Ungarne blefvo i boet tills de voro alldeles fullväxta. Den 7 Mars, då de lemnade boet, flögo de lika snabbt som modren.

Bidrag till Gökens Naturhistoria.

Som man vet, företer Göken det egna phenomen bland foglarna, att icke sjelf utkläcka sina ägg eller uppföda sina ungar. Denna omsorg lemnas merendels åt ett par insektätande Sparffoglar, hvilka med otrolig sorgfällighet vårda och underhålla sitt fosterbarn. JOHN BLACKWALL har [5]) anmärkt, att Gökungen stundom uppfödes af flera än 2:ne foglar, och att dessa kunna tillhöra olika arter. Redan i GENTLEMANS *Magazin* för 1806 anföras ett par händelser, att Gökungar blifvit uppfödda af ett större antal individer, af samma fogelart, som fosterföräldrarna. Denna uppgift, som bestriddes af MONTAGY, söker Hr BLACKWALL att med facta bestyrka. En viss Kapiten PORTER, boende i granskapet af York, hade under sommaren 1827 funnit ett bo af Jernsparfven (*Accentor modularis*), hvaruti låg en Gökunge. Detta bo med Gökungen tog han med sig hem, och lade det i en bur, hvilken han uppsatte på spetsen af en stång i sin trädgård. Fo-

---

[5]) I Zool. Journ. 1829. N:o 15.

Fosterföräldrarna uppsökte snart fången, och fortforo att flitigt bära föda till honom; men då de, oaktadt den största ansträngning, ej förmådde att tillfredsställa dess tilltagande glupskhet, fingo de till sitt biträde en 3:dje Jernsparf. I samma mån som Göken växte, behöfde han mer föda och nu infann sig äfven en fogel af en helt annan art, nemligen en *Grå Flugsnappare* (*Muscicapa grisola*), som biträdde att bära föda åt Gökungen. Som dessa foglar gjorde ganska täta besök hos Göken, och kunde ganska beqvämt observeras, torde ingenting kunna invändas mot observationens riktighet.

Man har observerat att fogelungar, som mistat sina föräldrar, stundom blifvit underhållna af andra foglar, hvilka förlorat sina egna ungar. Blackwall anför ett exempel, att ett par Skator, hvilkas egna bo blifvit förstördt, åtogo sig vården om några korpungar, som blifvit flyttade från sina föräldrar.

Hr Blackwall vederlägger den af flera, äfven i sednare tider, yttrade mening, att Göken ibland sjelf bygger sitt bo, och utkläcker sina ungar. Hr B. tror att det varit *Nattblackan* (Caprim. europæus) som blifvit förblandad med Göken och gifvit anledning till dylika berättelser.

Constantin Gloger har i en teleologisk afhandling [6]) sökt förklara ändamålet Gloger *om ändamålet*

---

[6]) Införd i Verhandlungen der Gesellschaft Naturforsch. Freunde zu Berlin. 1829.

med den olika färgen hos foglars ägg. med den olika färgen hos olika foglars ägg. Han anmärker att de foglar, hvilkas nästen och ägg äro mer än andras blottställda för fienders åsyn, lägga ägg, hvilkas färger knappt kunna skiljas från de omgifvande föremålens; de foglar deremot, hvilkas ägg hafva lysande färger, som skulle ådraga dem deras fienders större uppmärksamhet, gömma sina ägg i ihåliga träd eller i andra caviteter eller ock lemna de dem icke, om ej under nattetiden. Äfven är det anmärkningsvärdt att hos de fogelarter, hvilkas nästen äro blottställda, och hos hvilka honorna ensamma vårda äggen, utan att hannarne bry sig derom, äro honorna i allmänhet af en annan färg än hannarne och mer lika de omgifvande föremålen.

Hr G. indelar fogeläggen i 2:ne serier, efter deras färger: nemligen i sådana, som hafva blandad och i sådana som hafva enkel färg. De enkla färgerna, såsom hvit, blå, grön och gul äro de mest lysande och följaktligen de farligaste för äggen. Den rent hvita färgen, som af alla lättast förråder sig, träffas hos äggen af sådana foglar, som kläcka uti ihåliga träd eller i bo med så trång ingång, att deras fiender ej kunna se in i dem t. ex. Hackspettarne, Göktytan, Blåkråkan, Vattenstaren, Svalorna, vissa Mesar, Gärdsmygen m. fl. — Den hvita färgen förekommer äfven hos de arter, som ej lemna sina ägg utan om natten t. ex. Ugglorna, vissa Hökar: samt hos sådana starka foglar, som äro i

stånd att försvara dem t. ex. Gamar, Örnar, Storkar.

Den ljusgröna eller ljusblå färgen tillhör äggen hos många arter, som lägga sitt näste i caviteter t. ex. starar, stenqvättor, flugsnappare m. fl., äfven hos några stora fogelarter, som väl bygga sitt bo i öppna luften, men som äro i stånd att försvara sina ägg för fiendens anfall t. ex. Hägern.

Bland ägg af blandad färg böra de skiljas, som hafva hvit grund, från dem som hafva annan grundfärg. De förra läggas merendels i hål eller i väl dolda nästen; de sednare deremot likna merendels det öppna nästet hvari de ligga. o. s. v.

Herpetologie.

Waglers Descriptiones et icones Amphibiorum.

I förra Årsberättelsen anmälde jag Hr Waglers *Systema Amphibiorum* efter Författarens annons i Isis. Jag har nu det nöjet att anmäla ett annat verk af samma flitige Författare, nemligen *Descriptiones et icones Amphibiorum*, hvaraf 1:sta Häftet utkom i München 1828.

Detta sköna arbete, som lofvar att blifva ett oumbärligt hufvudverk i Herpetologien, utgifves i stort folioformat med förträffligt lithographierade och utmärkt väl färglagda plancher samt latinsk text, innehållande *Character essentialis*, *Synonymia*, *Descriptio*, *Color*, *proportio corporis partium*, *Habitatio et vitæ ratio*, samt *Observationes* öfver alla deri upptagna Amphibie-arter.

I företalet nämner Förf., att alla figurerna äro ritade af honom sjelf, och colorerade efter lefvande exemplar. Begge dessa omständigheter skola onekligen bidraga att gifva arbetet ett ganska högt värde. Beskrifningarne äro fullständiga och synonymien synes vara samlad med mycken kritik. Hvad man med skäl kan anmärka, är att Diagnoserna äro allt för långa; de utgöra 6—8, ja ända till 11 långa folio-rader. Det första Häftet, som jag haft tillfälle att se, innehåller, på 12 folioblad, följande 13 arter, hörande, efter Förf:s system, till lika många särskilta Genera: Pl. 1 *Python Peronii* Cuv. (punctatus Merr.) från Nya Holland; Pl. 2. *Aspidoclonion semifasciatum* (Coluber candicans

Linn.) från Java. Pl. 3 *Hydrophis melanurus* från Ostindien; Pl. 4 *Coluber Lichtensteinii* Wied. från Brasilien, der han är mycket allmän. Pl. 5. fig. 1 *Cylindrophis resplendens* (Anguis rufus, Gmel.) från Java; fig. 2 *Ilysia scytale* (Anguis scytale Linn.) från Surinam, Brasilien &c. Pl. 6 *Cyclodus flavigularis*, en Ödla från obekant ort. Pl. 7 *Helicops carinicaudus* (Coluber Wied.) från Brasilien. Pl. 8 *Dipsas dendrophila*, finnes mycket allmän i träden på Java, och föder sig med mindre Mammalier. I det exemplar, som Förf. öppnat, fann han i ventriklen en *Mus decumanus*, som på intet sätt skilde sig från den Europeiska. Pl. 9 *Gynosoma viride* från Brasilien. Pl. 10 *Dryophis fulgidus* från Brasilien, der han uppehåller sig i träden. Pl. 11 *Echidna arietans* Merr. [7]) från Södra Africa. Pl. 12 *Polychrus virescens* från Brasilien.

Monographie öfver Ödlorna, af Milne Edwards.

Hr Milne Edwards har skrifvit en monographie öfver slägtet *Lacerta*, hvaraf ett utdrag är infördt i *Annales des sciences naturelles* [8]).

Förf. börjar med Cuviers anmärkning att ett noggrant bestämmande af arterna och deras charakterer är den första bas, på hvilken alla naturhistoriens forskningar böra vara grundade. Derefter anmär-

---

[7]) Äfven ett Slägte bland Mammalierna heter *Echidna*.

[8]) Recherches zoologiques pour servir a l'histoire des Lezard, extractes d'une Monographie de ce genre. Annales des sciences naturelles Tom. XVI. p. 50.

ker han charakterernas relativa värde och bevisar att *färgen*, som hittills äfven i Herpetologien oftast blifvit använd såsom det förnämsta skiljemärket mellan arter, i sjelfva verket dervid är af ringa betydelse; den ändras efter ålder och äfven efter årstider. I allmänhet äro fläckarne mer regelbundna och bestämda hos unga, än hos gamla individuer. Äfven individuer af lika ålder äro helt olika tecknade, om de äro beklädda med en gammal epidermis, eller de nyss ymsat skinn. Under denna period träffas Ödlor, hvilkas bakre kropps hälft är smutsigt grå, under det den främre delen af ryggen är lifligt grön, och tecknad med bruna fläckar. Efter Daudins method skulle således bakre delen höra till dess *Lacerta arenicola*, och det öfriga till dess *Lacerta stirpium*. Häraf ser man, att färgen är helt och hållet otillräcklig vid bestämmande af arter bland Ödlorna. Äfven varierar antalet af pori femorales; likaså kroppsdelarnes relativa storlek. Förf. menar att, i detta afseende, blott bakbenens större eller mindre utveckling kan bidraga till artbestämmande, och detta blott hos ett ganska ringa antal af arter.

Deremot anser Förf., att de olika slags fjäll, hvarmed Ödlornas hud är betäckt, lemna förträffliga specifika charakterer. I synnerhet är undersökningen af de fjällika plåtar, som betäcka öfra ytan af hufvudet, i detta afseendet ganska nyttig. Dessa indelar Förf. och beskrifver hvar och en under ett eget namn, hvarvid äf-

ven upplysande figurer meddelas. Likväl medgifves, att äfven dessa plåtar stundom variera till form och storlek hos samma art. Förf. anser äfven vigtigt, att för detta ändamål använda de fjäll, som ligga på sidan af hufvudet mellan ögat och örat. Hos några är denna kroppsdel täckt med stora fjäll eller plåtar; hos *Lac. muralis* finnes en enda rund plåt på hvarje tinning, och som på alla sidor är omgifven af små kornade fjäll; hos andra finnes ingen plåt, utan hela denna del är fint granulerad.

Äfven tager Förf. i betraktande den tvär-rad af större fjäll, som hos de flesta Ödlor finnes under halsen, och hvilken rad är fullkomligt skild från thorax genom en fålla af huden. Äfven de fjäll, som sitta framom anus, äro ofta olika hos olika arter.

Efter dessa charakterer har Förf. bestämt 15 arter, hvilka han indelat i 2:ne afdelningar. För att gifva begrepp om hans method, torde jag här böra införa en och annan af hans Diagnoser. Sedan Genus *Lacerta* blifvit charakteriseradt, börjar Förf. med

§ 1. Ödlor, hvilkas halsband är, under hela sin längd, skildt från böstets fjäll genom små granulationer:

Pannplåten mycket utvecklad och nästan likså bred i bakre delen, som vid främre ändan:

1. *Lacerta ocellata* Daud. Nackplåten mycket utvecklad (åtminstone likaså bred som parietal-plåtarne, eller frontalplåten)

åtta eller tio långsrader med fjäll under magen.

5. *Lacerta muralis*, Latr. L. agilis Linn. Nackplåten rudimentär; sex rader af fjäll under magen. Tinningarne granulerade och försedda i midten med ett rundt fjäll; bakbenen kunna i allmänhet räcka bortom armhålen. 18—25 femoralporer. o. s. v.

De arter, Förf. sålunda charakteriserar äro: *Lacerta ocellata* Daud. *L. varia, viridis* Daud. *L. stirpium* Daud. *L. Schreibersiana. L. muralis. L. Lalandii. L. Dugesii. L. Olivieri. L. Savignyi. L. scutellata. L. Dumerilii. L. Knoxii.*

Alla dessa beskrifningar upplysas genom figurer öfver hufvuden m. m. af de flesta arter.

Hr Dugès har författat en *Afhandling öfver de* (i nedra Languedoc) *inhemska arterna af slägtet Lacerta* [9]). Förf. beskrifver 6 arter såsom hörande till hans hembygd: nemligen *Lacerta ocellata, viridis, stirpium, muralis, velox, Edwarsiana;* men han påstår att listan skulle ökas ända till 14 arter, om man rättade sig efter Daudins och hans efterföljares bestämnings-method. — De här uppräknade arter variera i storlek från fyra tum, ända till två fot, och stundom mer; alla äro smala och långa, men efter olika grader. Derefter uppgör Förf. en tabell öfver

---

[9]) *Memoire sur les espèces indigènes du genre Lacerta;* par Ant. Dugès. Se Annales des scien. nat. Avril 1829. p. 337.

kroppsdelarnes förhållande, der bredden af skölden på cranium tages som enhet. I afseende på denna, varierar så väl bålens längd, som stjertens, samt totallängden, så att t. ex. hos ett exemplar af *Lacerta ocellata*, hvars craniisköld håller $\frac{1}{2}$ af ett visst mål, håller bålen en längd af $3\frac{3}{4}$, stjerten af $7\frac{1}{4}$ och total-längden är 12; hvaremot ett exemplar af *Lacerta stirpium*, med samma cranii bredd, håller i längd ej mer än $3\frac{1}{4}$, stjerten $6\frac{1}{4}$, och total-längden är $10\frac{1}{2}$.

Skelettet hos Ödlorna är i allmänhet föga hårdt och nästan alltid till färgen rödt. Musklerne äro svällda hos väl födda individuer; men då de bli magra, minskas musklerna snarare än fettet, som är mycket sällsynt hos dessa Reptilier, och djupa fåror synas utvändigt på huden. Ehuru dessa muskler länge bibehålla sin contractilitet, synas de ej kunna med snabbhet och styrka sätta den i verksamhet, förr än en nog stark yttre värma ersatt den inre, som djuret saknar: det är under middagshettan som de större arternas snabba lopp och lifliga språng visar någon ting rysligt. De synas då ej en gång i stånd att hvila; utan att ombyta ställe, ser man dem efter hand skaka alla lemmar med ett slags convulsiv darrning, som ofta repeteras. Men denna skakning bidrager äfven att mer hastigt uttömma deras krafter; på en jemn mark är det ej svårt för en menniska att jaga dem trötta, och de små arterna blifva till och med nästan oskickliga att röra sig efter några minu-

ters fortsatt förföljelse. o. s. v. Förf. beskrifver deras lopp, hvarvid de äfven underhjelpas af stjerten, hvilken också underhjelper dem, då de göra snabba hopp; för att klättra, betjena de sig af sina hvassa klor. — Förf. beskrifver äfven deras sinnen: syn, hörsel, lukt, smak och känsel. Förf. omtalar derefter, huru deras färg varierar ej blott efter arter, utan äfven efter individuer; men midt ibland dessa talrika färgförändringar kan man likväl hos de flesta arter upptäcka några gemensamma teckningar, och Förf. uppräknar dessa.

Förf. antager, liksom Edwards, fjällen och plåtarna för de förnämsta skiljemärken mellan arter. Efter att hafva afhandlat några physiologiska fénomener, omtalar Förf. deras seder, industrie o. s. v. Förf. anför att man stundom (i Languedoc) ser större individuer af *Lacerta ocellata* förfölja hundar, kasta sig på dem och bita dem grymt; man skall äfven ha sett stora Ödlor under solhettan förfölja menniskor, och tvinga dem att fly undan till närmsta boning. — — De mindre arter söka endast bita, då man tager fast dem; och denna egenskap rättar sig mindre efter djurets storlek, än efter dess lifighet. Midt under sommaren biter den lilla *Lacerta muralis* med all sin styrka, och mot vintern söker den stora *Lac. ocellata* ej att hämnas, om man ej plågar henne mycket. Bettet af de större är nog farligt, ej att det är giftigt, men derföre att deras såglika tänder göra elaka sår. Ödlor-

na frukta mycket för ormar; de fly för dem, om flykten är möjlig; i annat fall blifva de orörliga och tillsluta ögonen. Denna fruktan är ej ogrundad, ty en orm kan döda och uppsluka en Ödla, hvars hufvud är två gånger så stort som hans. Förf. beskrifver äfven Ödlornas vistelse-ort och de hål, som de gräfva till sina gömställen. Derefter beskrifves deras circulation och respiration, deras secretioner och generation. Under sista rubriken omtalas deras generations-organer, yttre könskillnad; äggens storlek äro afpassade efter individens, åtminstone hos honan till *L. ocellata*, som synes vara mogen till fortplantning långt förr, än hon hunnit sin fulla växt. Eljest är det svårt att säga, när individen kan betraktas som fullväxt, så vida det äger grund, att Amphibiernas tillväxt varar hela deras lifstid. Denna lärer vara mycket lång, om man skall tro Abboten Bonnaterre; han talar om en *Lacerta viridis*, som man såg i mer än 20 år framkomma ur samma hål, midt på dagen, för att värma sig i solen. Deras tillväxt är mycket långsam (Meckel comp. Anat. p. 396.). Likväl reproduceras en afbruten stjert nog hastigt under heta sommardagar. Detta i physiologiskt afseende intressanta phenomen beskrifver äfven Förf. — En ny reproducerad stjert blir aldrig så lång som den naturliga, hvarföre proportionen mellan kroppens och stjertens längd ej är antaglig som bestämd specifik charakter, så framt man ej iakttager detta. En ny reproducerad stjert

innehåller inga vertebrer, till hvad ålder han ock kommer, utan blott ett enda stycke brusk o. s. v.

Förf. har sett flera Ödlor med 2—3 stjertar. Förf. tror att dessa tillkommit genom en samtidig reproduction.

Härefter beskrifver Förf. sina arter, hvilka äfven upplysas genom bifogade figurer.

WIEGMANN, *om Jetteormarna.* Doctor WIEGMANN har sökt att bestämma de *stora ormar*, som ofta visas af djurförare i Tyskland[10]. Det är i synnerhet *Python tigris* och *P. bivittatus*, mellan hvilka Hr W. uppdrager skiljemärken, för att besvara en annons af BAER i Isis (1829 VIII et IX p. 923). — Till slut anmärker Förf. att den i Systemerna upptagne *Python ordinatus* ej är annat än synonym af *P. tigris*. W. kan så mycket bestämdare påstå detta, som de exemplar, efter hvilka SCHNEIDER först beskref denna art, under namn af *Boa ordinata*, ännu förvaras i Museum i Berlin. *Pyth. ordinatus* bör således, såsom art, utstrykas ur Systemet.

WIEGMANN, om några Krokodiler. Hr WIEGMANN har äfven lemnat *Herpetologiska Noticer* rörande några Krokodilarter[1]. I synnerhet upplyser Hr W. synonymien hos SCHNEIDER, genom de Blockska exemplar, som W. har på Museum i Berlin att tillgå. — Äfven förklarar Hr W. ganska kritiskt ett ställe hos ÆLIANUS, der det heter att "Gangesfloden hyser två

---

10) Isis, 1829. VI, p. 616.
1) Isis, p. a. st. p. 319.

"arter af Krokodiler; den ena gör ganska "liten skada, den andra fräter kött begär-"ligt och utan skonsamhet. Denna har på "spetsen af nosen ett utkott (ἐξοχὴν) liksom "Cerastes. Af denna art begagnar man sig "äfven vid missdådares bestraffning; ty de, "som ertappas under svåra förbrytelser, "kastas för dessa Krokodiler." Häraf ser man att redan de gamle kände två slags Krokodiler i Ganges. Sannolikt menas härmed *Crocod. longirostris* och *Crocod. biporcatus* Cuv. Men frågan är: hvilken af dessa begge arter ansågs för den roflystne, och hvilken för den mer oskyldige? Förf. kommer genom sina forskningar till det resultat, att den med utskottet på nosspetsen, och som ansågs för grymmast, måste vara *Gavialen.* Deremot passar Æliani uppgift, att "den andra arten gjorde ganska liten skada," mindre på *Croc. biporcatus;* ty äfven denne är farlig för menniskor.

Wiegmann beskrifver äfven [2]) en besynnerlig form af Ödla från Mexico, under ett eget generiskt och specifiskt namn: *Holoderma horridum.* Dess plats i Systemet är bland Saurerne med klufven tunga och uti familien Monitores; eller rättare, hon står emellan Monitorerna och Ameiverne, delande charakterer med dem begge. Förf. lemnar deraf en utförlig generisk och specifisk beskrifning. Holoderma horridum.

Joh. Gistl har i Isis infört anmärkningar öfver några Amphibier kring Mün-

---

[2]) Isis, p. a. st. p. 624.

chen [3]). Förf. anser *Lacerta crocea* Wolf. för specifiskt skild från *Lacerta agilis* Lin.; den sednare är äggläggande, den förra föder 3—4 lefvande ungar, uppehåller sig under trädbarken och kommer aldrig fram i solen. Ungarne äro kolsvarta; ungarne af *Lac. agilis* äro deremot helt hvita, då de krypa fram ur ägget. Äfven är tandbyggnaden och fjällbeklädnaden hos dessa begge arter olika.

Enligt Förf:s iakttagelser, lägger *Anguis fragilis* 6 med tunn hud omgifna ägg, på sandiga ställen. — Hr Robineau Desvoidy har deremot anfört ett factum, som bevisar att *Anguis fragilis* föder lefvande ungar [4]). En individ af denna art blef för sin ovanliga tjocklek öppnad, och deri befunnos 6 lefvande ungar, som voro mer utvecklade i samma mån, som de lågo närmare mynningen af uterus. Äfven hos oss är *Anguis fragilis* viviparus. På Museum härstädes, förvaras en, af Hr Prof. Trafvenfelt skänkt, hona af *Angu. fragilis* jemte sina 10 ungar, hvilka hon framfödde sedan hon blifvit fångad. Hr Desvoidy's anmärkning, om ungarnas olika utvecklingsgrad, synes gifva anledning att tro, att denna orm skulle framföda en unge i sender, och efter längre mellantider. Den här nämda *Angu. frag.* framfödde deremot alla sina 10 ungar under en enda natt, eller åtminstone inom ett dygn.

---

[3]) Bemerkungen über einige Lurche um München. Isis, 1829. X, p. 1069.
[4]) Jemf. Fror. Notiz. XXVI, p. 25.

— Förf. anser *Coluber berus* och *Col. Chersea* Linn. för synonymer. Denna orm är mycket sällsynt kring München.

Prins Maximilian af Wied har i Leopoldinska Handlingarne för 1828, pag. 127, beskrifvit en Brasiliansk Ödla, som Seba kallat *Quetz Paleo* och Merrem *Uromastyx cyclurus*. Prinsen hade först ansett sin *Torpidurus torquatus* för identisk med Sebas *Quetz-paleo;* men erhöll sedan, genom Boie i Leiden, den rätta *Quetz-paleo* från Brasilien. Efter sålunda erhållna upplysningar har Prinsen utförligt beskrifvit så väl slägtet *Tropidurus* som slägtet *Uromastyx*, och af den här i synnerhet ifrågavarande arten *Uromastyx cyclurus* lemnas en väl lithographierad och colorerad planche (Tab. XV.) —

Fr. Boie har p. s. st., p. 140 beskrifvit en ny art af Ödle-slägtet *Cordylus* Gronov. under namn af *Cord. cataphractus*. Blott undre sidan af kroppen är mjuk för känseln; för öfrigt är hela kroppsbeklädnaden en hård och oböjlig hornsubstans, och erinrar om *Manis* och *Dasypus* bland Mammalierna. Hvarifrån denna art är, känner man icke bestämdt; men Boie förmodar att den härstammar från Africa.

Hr Ritgen har i samma Handlingar sid. 246, infört ett *försök till en naturlig indelning af Amphibierna*, till hvilken jag får hänvisa läsaren, emedan ett utdrag deraf skulle blifva antingen för vidlöftigt eller för stympadt.

Ichthyologie.

Fiskarnas naturhistoria, af Cuvier *och* Valenciennes.

Cuviers och Valenciennes's förträffliga verk: *Histoire naturelle des poissons*, har under året blifvit fortsatt med 2:ne band, det 3:dje och 4:de. Ichthyologien, som en längre tid nästan legat i träde, och som i vetenskaplig utveckling kommit att stå långt bakom de fleste andra af Zoologiens delar, kommer nu att, genom detta enda verk, på *en* gång rycka fram åtminstone i bredd med dem. Emellertid torde ej hvar och en vilja underskrifva det omdöme, som yttras i 4:de Tomen, sid. 159: *att Ichthyologien aldrig blifvit behandlad med någon kritik*; ty åtminstone bör väl vår Artedi fritagas från beskyllningen att vara ytlig. Genom en besynnerlig skickelse har det också inträffat, att just den *kritiska förklaring*, hvaraf det nämda omdömet är en följd, att neml. Pontoppidans *Marulk* skulle vara en *Perca norvegica*, är sjelf ett misstag, hvilket vi nedanföre skola ådagalägga.

Hvarje Tom åtföljes af en Cahier med plancher, som både till gravure och colorit äro förträffliga, och som i noggranhet och skönhet vida öfvergå de flesta hittills utgifna plancher öfver djur af denna klass.

Då det skulle vara allt för vidlöftigt att af detta rikhaltiga och classiska verk, lemna ett allmänt utdrag, har jag trott mig böra inskränka mig till några anmärkningar vid de beskrifna fiskar, som höra till vår egen Fauna.

De

De speciella beskrifningarne börjas, (såsom redan i förra Årsberätt. p. 74 nämdes) med vanliga Abborren, *Perca fluviatilis* Linn. (Tom. 2, p. 20). — Här omtalas äfven den *puckelryggiga varieteten*, som Linné i sin F:na. Svec. säger skola finnas i dammarne vid Fahlun. Förf. har fått den från England. Jag kan tillägga, att denna besynnerliga varietet äfven förekommer i Elgsjö-sjön i Östergöthland, och kallas der *Rud-abborre.*

Sedan Abborrens närmsta utländska samslägtingar blifvit beskrifna, öfvergår Förf. till slägtet *Labrax*. Deraf beskrifves först *Perca Labrax* Linn. under namn af *Labrax Lupus*. Af detta slägte har förut ingen varit bekant såsom hörande till vår Nordiska Fauna; men nyligen har Hr Schagerström funnit en art deraf i Sundet, hvilken anses vara identisk med Linnés *Perca Labrax*. Jag kommer längre fram att omtala denna för vår Fauna nya art.

Af den mängd fiskar, som i denna Tom beskrifvas, hörer, utom de två förutnämda, ej mer än en art, neml. *Perca Lucioperca*, som här kallas *Lucioperca Sandra*, till vår Fauna.

Denna fisk, Gösen, säges blifva åtminstone lika så stor som Gäddan, och växa likaså hastigt: man ser Gösar af 3—4 fots längd, och 20 ℔ vigt. Hos oss är förhållandet icke sådant; här blir Gäddan mycket större än Gösen. Den förra går stundom i vigt mellan 2 och 3 L:℔; den sednare går väl sällan öfver halfpun-

det. Denna fisk tillhör floder och sjöar i östern och norden af Europa. Han är okänd i Italien, Frankrike och England. — På Skandinavien är han äfven långt talrikare i de östra än i de vestra trakterna, och, så vidt jag vet, förekommer han i ingen af de sjöar eller floder, som utgjuta sig i Nordsjön. Dess mindre uthållighet än Abborrens, och följaktligen svårigheten att transportera honom lefvande, är enligt Förf:s tanka orsaken att man ej försökt att i Frankrike fortplanta en fisk, som utgör en så förträfflig spis; försöket skulle emellertid förtjena att anställas.

Tredje Tomen börjar med en beskrifning öfver *Gjersen, Perca cernua* Linn. som här kallas *Acerina vulgaris.* De historiska underrättelser, som derom lemnas, äro, som vanligt i detta verk, ganska intressanta. Sid. 233 börjar beskrifningen öfver *Fjärsing-slägtet* (*Trachinus* Linn.). Vid *Trachinus Draco* anmärkes att den är identisk med Blochs *Trachinus lineatus* i System. Ichthyol. pl. 10; men att deremot Blochs *Trachinus Draco* tab. 61 är en förstorad figur af en mindre art, som Förf. kallar *Trachinus Vipera.* Denna mindre art har äfven Pennant trott vara den *Allmänna Fjärsingen* (Zool. pl. 28) och deremot har han kallat den verkliga *Trachinus Draco* Linn. för stora *Fjärsingen.* (Zool. pl. 29).

Vid Skandinaviens kuster har man ännu icke sett mer än *en* art af detta slägte, och denna är naturligtvis Linnés *Trachinus Draco.* Den finnes ej blott i

Nordsjön och Kategat, utan äfven långt in i sundet, ända till Landskrona och Barsebäck; men sydligare har jag ej sett honom, och i Östersjön förekommer han icke. Hos oss ätes han aldrig: fiskarena frukta honom som en huggorm, och enligt flera Läkares intyg visa följderna efter styngen af dess taggar giftiga symptomer. Förf:s tanke härom är att Fjersingens taggar ej gjuta något egentligt gift i såret; men att de förorsaka djupa sår, hvilka, liksom alla blessurer af detta slag, kunna hafva svåra följder, om man ej utvidgar dem och låter blodet rinna ur dem. Detta medel är utan tvifvel det säkraste, liksom det enklaste o. s. v."

Sid. 419 börjar beskrifningen öfver det i Romarenas lyxhistoria, namnkunniga slägtet *Mullus*. Häraf förekommer äfven, ehuru ytterst sällan, en art vid våra sydvestra kuster (Mullus surmuletus Lin.). De få exemplar, jag sett, hafva blifvit fångade uti sillgarn i September månad, i Sundet vid Malmö och Landskrona.

4:de Tomen, första kapitlet, p. 9 handlar om slägtet *Trigla*. Sid. 40 beskrifves *Trigla Hirundo* Bloch, tab. 60, och Förf. gör den anmärkning att man endast efter de citerade synonymerna och figurerna hos Linné kan sluta, att dess *Trigla Hirundo* än den samma, som de Franskas *Perlon* eller *Trigla Hirundo* hos Bloch, o. s. v. Denna anmärkning är ganska riktig, men för oss icke ny. Den som skrifver detta, har redan för flera år sedan yttrat sig härom. Den beskrifning, som Linné i Fau-

na Sv. p. 120 lemnar till sin *Trigla hirundo*, hörer helt och hållet till *Trigla Gurnardus*, äfven som de dervid anförda Svenska namnen. Beskrifningen i Westgötha resan sid. 176, kan föras till hvilken art man behagar; dock ser man af namnet *Knot*, att äfven den hörer till *Trigla Gurnardus.* Linné kände ej *Trigla Hirundo*, åtminstone ej som Svensk. Äfven Retzius har deraf gifvit en oriktig diagnos, Retzii F:na Sv. p. 342 och dess uppgift att fisken förekommer sällan i Östersjön, men är allmän i vesterhafvet, bör endast förstås om *Trigla Gurnardus*; ty *Trigla Hirundo* förekommer *aldrig* i Östersjön och är *sällsynt* i Kategat. De bästa skiljemärken mellan dessa 2:ne arter har jag funnit vara följande:

Trigla Gurnardus: sidolinien hård, tandad, bröstfenorna medelmåttiga, med *en* gång tvådelade strålar.

Trigla Hirundo: sidolinien mjuk, utan taggar; bröstfenorna stora med *tre* gånger tvådelade strålar.

Trigla cuculus hörer sannolikt ej till vår Fauna.

Sidan 142 börjar en beskrifning öfver Slägtet *Cottus* Linn. De Svenska arter, som höra till detta slägte, äro följande: *Cottus gobio* (s. 143.) *Cottus Scorpius* (p. 160). *Cottus bubalis* (165) och *Cottus quadricornis* (p. 168). Vid beskrifningen af *Cottus Scorpius* torde ett par anmärkningar ej vara ur vägen. Sid. 158 nämner Författaren, att de öfverdrifna uppgifterna om denna fisk, att han ibland skulle hin-

na en storlek af 6—10 fot, sannolikt hafva sin grund deri, att PONTOPPIDAN på ett ställe i sin *Norges naturlige Historie* omtalar att *Marulken*, som man trott vara *Cottus Scorpius*, är af två slag, och att den större arten stundom blir 4 fot lång. Förf. tror att denna PONTOPPIDANS *Marulk* ej är *Cottus scorpius*, utan den så kallade *Perca norvegica* eller *Sebastes norvegicus*. Af dessa 4 fot har BLOCH gjort 2 alnar, och dessa 2 alnar har LACÉPÈDE öfversatt med *deux brasses*, som göra 10 fot. "På detta sätt har en fisk af några tum, i hast vuxit till en längd af tio fot.

Anmärkningen är så vida riktig, att PANTOPPIDANS större *Marulk* ej är *Cottus Scorpius*; men den är icke heller *Perca norvegica*. Den sistnämde fisken, som är mycket allmän vid Norrige, har PONTOPPIDAN ganska riktigt beskrifvit under det allmänna Norrska namnet *Rödfisk* och *Auer*. Denna fisk kallas aldrig i Norrige *Marulk*. De Norrskas *Marulk* eller *Wüdkiäft* eller *Bredflab* är deremot ingen annan än *Lophius piscatorius*, och PONTOPPIDAN har här beskrifvit honom efter fiskarenas berättelser, utan att märka att det var samma fisk, som han förut beskrifvit under namn af *Steenulk*.

Cottus cataphractus LINN. eller *Agonus cataphractus* BLOCH, SCHNEID., kallas här *Aspidophorus europæus* (pag. 201).

Sidan 296, der Förf. afhandlar *Scorpæna scropha* LINN., påstås åter att PONTOPPIDANS uppgift öfver *Marulkens* storlek äfven vållat att BLOCH och, efter honom

Lacépède, tillagt *Scorpæna Scropha*, en fisk, som håller 18 tum, en längd af 12—13 fot; och äfven här påstås att Pont. *Marulk* är *Sebastes norvegicus*. Förf. yttrar också den förmodan att källan till Pont:s uppgift, att *Marulken* är 4 fot lång, finnes hos Willughby o. s. v. (p. 297).

Samma mening yttras åter för tredje eller fjerde gången, vid beskrifningen af *Sebastes norvegicus* p. 329; "det är tydligt af hela sammanhanget hos Pontoppidan, att det är om denna art som han hört berättas, då han säger att *Marulken* är fyra fot lång." — Detta är likväl icke riktigt. *Sebastes norvegicus* eller *Ouer* är vid Bergen en så vanlig fisk, att Pontoppidan måste ha känt honom ganska väl; och utom det jag förut nämt, att namnen *Marulk*, *Widkjäft*, *Bredflab* i Norrige aldrig tilläggas *Uern* (Perca norvegica) utan alltid *Lophius piscatorius*, är det också endast på denna sistnämda, som de af Pontoppidan anförde charakterer kunna lämpas. Han säger om sin *Marulk* att han är väl 2 alnar lång; — så lång blir aldrig *Uern*: vidare, att det största och ansenligaste eller egentligen det fulaste hos *Marulken* är hufvudet; munnen är en half aln bred. Detta allt kan endast sägas om *Loph. piscat.*, men visst icke om *Uern*. Vidare: det enda, som begagnas af *Marulken*, är lefvern, som gifver god tran. Han är mycket glupsk, och uppslukar icke blott andra fiskar, som äro nästan likså stora som han sjelf, utan äfven åtskilliga foglar, såsom Strandmåsen

och Teisten." Allt detta tillkommer *Lophius piscatorius;* men intet ord deraf kan lämpas på *Sebastes norvegicus*, som har ganska godt kött, och af hvars lefver aldrig kokas tran; dessutom går han aldrig i Strandbrädden, utan vanligen på ett djup af 100 famnar och deröfver, dit ingen *Larus* eller *Uria* kommer.

Till de Svenska fiskar, som beskrifvas i denna Tom, höra äfven några arter af Slägtet *Gasterosteus*. Af den form, som *Gasterosteus aculeatus* Linn. har, beskrifver Förf. åtskilliga snarlika arter, eller kanske varieteter. Två af dem, *Gasterosteus trachurus* och *G. leiurus* skiljas hufvudsakligen derigenom, att den sednare har stjerten på sidorna slät; hos den förra är den försedd med en sidoköl. Mellan dessa stå ett par andra former, som Förf. kallar *Gaster. semiarmatus* och *G. semiloricatus*, och som föranleda till den förmodan, att de alla möjligen kunna vara blotta varieteter. Äfven af den mindre arten, eller *Gaster. pungitius* har Förf. märkt analoga varieteter, i anseende till stjertens beklädnad. (pag. 507) — f. e. a. g.

Fabers *Isländska Ichthyologie.*

Den för tidigt bortgångne, utmärkte Zoologen Fr. Faber, har lemnat efter sig en *Naturhistoria öfver Islands fiskar*, som blifvit publicerad året efter Förf. död, 1829 [5]). I inledningen börjar Förf. att

---

[5]) *Naturgeschichte der Fische Islands.* Mit einem Anhange von den isländischen Medusen und Strahlthieren, von Fr. Faber. Frankf. a. Main. 1829 4:to, 206 sidd.

beskrifva Islands läge och kuster. Ön är fattig på fiskarter, ty den har ej mer än 50; men mycket rik på individuer af vissa arter, i synnerhet sådana som höra till slägtena *Gadus*, *Pleuronectes*, *Salmo*. Till det ringa antalet af arter söker Förf. med rätta orsaken i ställets höga latitud, som redan är alltför nordlig för de flesta fiskar. Norrige har ett mycket större antal fiskarter än Island, och åtskilliga, som förekomma i Sverige, träffas aldrig i Norrige. Förf. antager äfven den mening att fiskarne mot våren vandra från norr åt söder; men han gör ganska riktigt skilnad mellan *norden* och *yttersta norden*. Det gifvas åtskilliga fiskar, som mot våren vandra åt södern, men hvilka under ingen årstid förekomma så nordligt som Island. Sedan Förf. beskrifvit fiskredskapen och uppräknat de förnämsta fiskbankarna m. m., gör han en intressant jemförelse mellan Islands Ichthyologi och de närgränsande ländernas. Häraf blir resultatet, att Islands sötvattensfiskar mest stämma öfverens med Grönlands; men att Islands hafsfiskar mer likna Finmarkens. — Danmarks Ichthyologi skiljer sig betydligt från Islands; i Islands färska vatten finnes endast arter af slägtet *Salmo*; i Danmarks deremot äro *Cyprinus*-arterna talrikast; många fiskarter förekomma vid Danmarks hafskuster, som aldrig visa sig vid Islands, t. ex. *Xiphias Gladius*, *Blennius viviparus*, *Gobius niger*, *Pleuronectes maximus*, *Rhombus* et *Solea*, *Perca marina* (?) *Scomber Scombrus* et *Thynnus*; andra

förekomma vid Island, men ej vid Danmark, t. ex. *Squalus maximus* et *arcticus*, *Gymnogaster arcticus*, *Gadus brosme*, *Holocentrus sanguineus*[6]) och *Salmo villosus*. — Grönland har efter Fabricius 45 fiskarter, hvaraf några äro sällsynta och andra osäkra; i alla fall har det färre arter än Island. Dessa länder hafva en del gemensamma, en del egna; begge slagen uppräknas (p. 8.) — Färöarne hafva ej mer än 30 fiskarter. Förf. tror att de starka strömdragen vid kusterna äro orsaken dertill, att dessa icke äro fiskrika.

Förf. indelar fiskarne, som vanligt, i *Broskfiskar* och *Benfiskar*, och dessa Divisioner indelar han åter i *Ordnung*, *Zunft*, *Sippschaft*, *Gattung*, *Familie*, *Art*. Men vigtigare än denna indelning är Förf:s beskrifningar öfver hvarje art: dess diagnos, synonymi, fullständiga description, med dess kritik, vistelseort, födoämne, fortplantning, fångst, nytta och skada. Med sådan utförlighet afhandlar han alla Isländska fiskarter, och denna afhandling är så mycket mer intressant för oss, som nästan alla der förekommande arter äfven höra till Skandinaviens Fauna. De anmärkningar jag har vid några af Fabers uppgifter, skola meddelas i min *Skandinaviska Ichthyologi*. Jag vill här blott tillägga att Förf. haft tillfälle, att efter friska exemplar beskrifva äfven några af Nordens sällsyntaste fiskar, t. ex. *Gy-*

---

[6]) Är dock fångad några gånger i Sundet mellan Seland och Skåne. N.

mnogaster arcticus (p. 68) *Zeus guttatus* (pag. 132.) m. fl.

En flodrocka från Meta. Hittills trodde man att Rockorna och i allmänhet *Broskfiskarne* med undantag af Neynögonen tillhörde uteslutande hafvet. Hr Roulin omtalar att i flera af Södra Americas floder förekomma Rockor, och att det till och med i några finnas flera olika arter. Hr Roulin har beskrifvit en sådan, från öfra delen af Meta i Provinsen San Martin, under namn af *Raja* (Pastenaca) *Humboldtii*. Dess stjert är väpnad med en eller två långa, hvassa och med hullingar försedda taggar, hvilka af Indianerna förgiftas och användas som spetsar på deras pilar [7]).

Spix's *Brasilianska fiskar.* Spix's *Selecta genera et species piscium Brasiliensium* utgifvas i folio-format med illuminerade figurer, och med text af *Agassiz*. Detta verk, som vi ännu ej haft tillfälle att se, berömmes ganska mycket. Största delen af de deri beskrifna och afbildade fiskar, äro sött vattens fiskar, och de fleste förut icke beskrifna. (Jemför Isis 1829. VII, p. 715.)

Fiskar som vandra öfver land. *Doctor* Hancock [8]) har, i bref från Demerary till Vigors i London, meddelat några märkvärdiga iakttagelser, rörande ett par fiskar af slägtet *Doras* Lacep. Detta fiskslägte hörer till slägtet *Silurus* hos Linné, och till familien *Siluroïdes* hos Cuvier. De hafva hufvudet bepansradt af en

---

[7]) *Annales des sciences naturelles* XVI, p. 104.

[8]) *Notes on some species of fishes* &c. Zool. Journ. XIV, p. 240.

tjock benartad beklädnad och en rad med dylika fjäll långs åt kropps-sidorna. Deras ryggfena och bröstfenor hafva hvardera framom sig ett tjockt och spetsigt ben, försedt med en eller två rader af spetsiga taggar, hvarigenom det på visst sätt liknar en såg. Man har länge känt en art deraf, som LACEPEDE kallar *Doras costatus.* En med denna ganska nära beslägtad art, som finnes i Demerary, och som HANCOCK beskrifvit, har den besynnerliga egenskapen, att då vattnet håller på att försvinna ur de dammar eller träsk, hvari han vanligen uppehåller sig, så lemna alla deri förekommande fiskar på en gång stället, begifva sig upp på det torra och flytta stimvis öfver land, för att söka vatten. En af Hr H:s vänner, Hr CAMPBELL, träffade en gång, under en excursion, en trupp af dessa fiskar, som var stadd på sin landtresa till en gren af Pomeroon-floden. De voro så talrika, att hans Negrer fyllde flera korgar med dem, de samlade upp. Enligt Indianernas uppgift äro de ofta hela natten på sådana resor. Deras rörelser på landet likna på visst sätt de tvåbenta Ödlornas. De flytta sig genom rörelser hos de två förutnämda benstrålarna, hvilka sitta vid bröstfenorna, och genom den elastiska stjertens rörelser åt sidorna. Deras framskridande är nästan lika så snabbt som en menniskas, hvilken utan ansträngning går.

Indianerna säga att dessa fiskar taga vatten med sig på sina resor. Hr H. har funnit att de äga en sådan secretions-för-

måga, att det knappt är möjligt att göra ytan torr, så länge fisken lefver. Torkar man den med ett kläde, så blir han straxt åter fuktig.

En annan art af samma slägte, samt en art af slägtet *Esox*, som vistas tillsammans med de förut nämda, företaga inga dylika excursioner. Då vattnet torkar bort, gräfva de sig deremot ned i gyttjan, och lefva der till dess en ny flod kommer. Det förtjenar anmärkas att de gamle kände dylika märkvärdiga facta, som sedan, ända till vår tid blifvit förgätna. Theophrastus, en af Aristotelis utmärktaste elever, har skrifvit en afhandling om fiskar, som lefva på det torra.

Fiskar som bygga näste.

En annan märkvärdighet hos förutnämda fiskar är den, att de bygga sig ett näste, hvari de lägga sina ägg, hvilka de sorgfälligt betäcka och vårda, ända till dess ynglet är utkläckt. Detta näste består i en liten hög af nedfallna blad eller gräs. Hanne och hona lefva tillsammans monogamiskt, samt bevaka och försvara nästet. Negrerna fånga dem derigenom, att de i granskapet af boet sticka handen i vattnet; så snart detta sättes i rörelse, far Dorad-hannen fram i ögonblicket för att försvara sitt näste, och blir fångad.

Bidrag till Sillens naturhistoria.

I *the Brittish Naturalist*, förekomma åtskilliga ganska intressanta bidrag till *Sillens naturhistoria* [9]). Sillen är en mycket ömtålig fisk, som dör nä-

[9]) Jemf. Fror. Notiz. XXVI, p. 195.

stan i samma ögonblick då hon kommer ur vattnet, eller när hon deruti blir det minsta skadad. Detta gör att, då hon af storm drifves på grunda kuster, hon lättare strandar, samt hastigare öfvergår till förruttnelse än annan fisk. Förf. uppräknar flera sådana händelser, som inträffat vid Skottska kusten.

Förf. vederlägger den vanligt antagna meningen om Sillens långväga vandringar och stamhåll vid polen. Han bevisar att vid polen finnes ingen Sill, och att der ingen kan utkläckas. Vidare bevisar han att Sillen ej går till kusterna för att söka födoämnen, utan för att leka, och detta anförande anser han så vigtigt, att det åtskilliga gånger upprepas: att fiskarne i allmänhet ej kunna i oceanens djup bringa sin rom till utkläckning, och att de komma till stränderna, och på grunda vatten, hvarest solvärmen kan tränga ända till botten och bringa rommen till mognad. Hemligheterna i de outgrundliga djupen känna vi icke, och kunna icke känna dem; men vi hafva all anledning tro att det gifvas djup, på hvilka så organiserade djur som fiskarne, icke kunna lefva. Förf. åberopar härvid den grufliga tryckning som finnes på de djupaste ställen i hafvet. Han omtalar en tyngd af 1000 atmospherer, eller af 12—14000 ℔ på ytan af hvarje qvadrattum.

Sedan fiskarna afsatt sin rom på grunden, för att der utkläckas, draga de sig åter tillbaka i hafsdjupen; men (tillägger samma författare) det är intet skäl för

handen att antaga, att de vandra långt bort under andra breddgrader, eller att de flytta långt ifrån de kuster, som de under lektiden besöka; tvertom är det sannolikast att de, sedan lektiden är förbi, utsprida sig i närmsta djupa vatten, tills nästa lektid inträffar.

Ehuru dessa åsigter, rörande Sillens naturhistoria, icke äro nya eller okända för oss i Sverige, då de redan blifvit framlagda i ett underd. Betänkande af den 1 Mars 1828, så torde det likväl vara intressant att se dem bekräftas i de trakter, der sillfisket för närvarande är rikast och mest idkadt.

Hvad den starka pressionen i hafsdjupen beträffar, så är den visserligen icke i Nordsjön så stor som den, hvilken Förf. omtalar. Vid Norriges kuster äro de djupaste fjärdarne kring 300 famnar, eller 1800 fot, hvilket gör en tryckning på botten af $54\frac{1}{10}$ atmospherers tyngd, eller $1198\frac{4}{5}$ ℔ på hvar qvadrat decimaltum.

Yarrel om några Engelska sillarter. Hr Yarrel har i *Zool. Journ.* N:o XIV beskrifvit de 2:ne fiskar, som Engelsmännen kalla *Whitebeat* och *Shad*, samt på Tab. V, gifvit figurer af dessa begge. Y. söker bevisa att icke den förra är, som man förmodat, ungen till *Clupea alosa*, utan en egen art, för hvilken förf. föreslår benämningen *Clupea alba*. Hr S. G. L. menar att denna art är den samma, som den Cuvier i Regn. anim. II, p. 318 kallar *Clupea latulus*, samt Tyskarnes *Breitling* och Fransosernas *Blanquette*. Den andra arten, som Y. tror vara en

Cl. alosa (SHAD), skall ej vara denna, utan *Clupea finta* LACEP. (Jemf. *Bulletin des sciences naturelles* 1829, n. 8, p. 291). — YARREL har vidare berört samma ämne i *Zool. Journ.* XVI, p. 465. På samma ställe uppdrages skillnaden mellan ett par andra arter af slägtet *Clupea* neml. Engelsmännens *Sprat* och *Herring* (Hvassbuk och Sill), hvilka af åtskilliga Engelska författare blifvit hopblandade. Förf. uppgifver, att om man jemför en *Hvassbuk* med en ung *Sill* af samma längd, så finner man att Hvassbuken är betydligt bredare, och fjällen mycket större; i denna sista omständighet liknar Hvassbuken *Pilcharden*, men å andra sidan är *Pilcharden* till och med smalare än Sillen. Hvassbuken och Sillen differera äfven till antalet af strålar i fenorna:

	R.	Br.	B.	A.	Stj.
Hvassbuk	17	15	7	18	19.
Sill	17	14	10	14	20.

Äfven antalet af vertebrer är olika; hos Hvassbuken 48, hos Sillen 56.

Jag får dock anmärka att alla här uppräknade skiljemärken äro långt ifrån constanta.

Entomologie.

Medelhafvets Crustacéer.

POLYDORE ROUX i Marseille utgifver Häftvis ett arbete i 4:o med beskrifningar och lithographierade, samt färglagda figurer öfver de Crustacéer, som förekomma i medelhafvet och vid dess kuster [10]). Detta arbete synes, hvad plancherna beträffar, vara bättre än det, som samma Förf. utgifver öfver foglarna. Hvad texten beträffar, får jag derom hänvisa till LATREILLES anmälan i *Revue bibliographique* 1829 pag. 28 och 77.

Landkrabbor på Jamaica.

En Hr DE LA BECHE har i bref till BRODERIP lemnat intressanta underrättelser om några Task-kräftors (Pagurus) lefnadssätt på Jamaica. De bo alla i Snäckskal, och uppehålla sig på landet, på ett betydligt afstånd, 15 och flera Engelska mil från hafvet. — BRODERIP fann att af de öfversända exemplaren några hörde till *Pagurus Diogenes*, och andra till en art, som liknar *Pagurus Prideaux* (LEACH). Några sutto i skal af *Turbo Pica*, andra i *Natica Canrena*, *Bulla striata*, *Fasciolaria Tulipa*, *Pyrula Melongena*. (Zool. Journ. Jemf. Fror. Notiz. XVI, p. 65.)

Öfver *Jamaicas Landkrabbor* finnes äfven en intressant afhandling af VAROLAY i New-Philos. Journ. Jul. Oct. 1829. — Fror. Not. XXVI, p. 337.

Prof.

---

10) *Crustacées de la Mediterranée et de son littoral, decrits et lithographiés par* POLYD. ROUX.

Prof. Otto har beskrifvit några nya i medelhafvet funna Crustacéer, samt upplyst dem genom förträffliga figurer [1]. Dessa äro *Portunus infractus*, *Inachus musivus*, *Alpheus viridis*, *Alpheus pinnophylax*, *Callianassa laticauda*, *Praniza branchialis*, *Cimothoa parallela*, *Calypus paradoxus*, *Calygus minimus*. Crustaceer från Medelhafvet.

Grefve Dejean har under året utgifvit 3:dje tomen af sitt rikhaltiga verk: *Species géneral des coléoptères*. Detta arbete kan betraktas som ett temligen fullständigt *Species Coleopterorum*; ty Grefve Dejeans samling är så rik, att den innehåller de flesta till närvarande tid upptäckta arter; också synes tomernas antal blifva ansenligt. (Se vidare *Revue bibliogr*. Janv. 1829, p. 26.) Species Coleopterorum af Dejean.

Man påstår att fjärillarnes kretsformiga flygt kommer deraf, att det ena könet förföljer det andras spår genom luften, och att, om en hona af *Phalæna quercus*, som ännu ej blifvit fekunderad, sättes i en bur, omgifven af tunn väf, på ett ställe, der denna art uppehåller sig, så lockas ett stort antal hannar dit, och kunna lätt fångas. Hr Davies anför ett par exempel på insekternas förvånande sexual-instinct. Han höll en gång på att uppdraga Lepidoptera från larver, och han hade en stor mängd puppor af olika arter. En afton fann han en hona af *Sphinx* Fjärillarnes sexual-instinct.

[1]) Acta Academiæ C. L. C. Naturæ curios. Tom. XIV, p. 331.

ocellata, just då hon krupit ut: denna kom att springa upp åt armen och kragen på hans rock; två timmar derefter, då han återvände till sin kammare från trädgården, fladdrade en vacker hanne, af samma insekt-art, på hans skuldra och på samma ställe, der honan förut hade krupit fram. — En annan gång hade 2:ne honor af *Sphinx populi* blifvit framkläckta; följande dagen fann DAVIES tre hannar i rummet. Som dörren under tiden varit stängd, kunde D. ej begripa hvarifrån de kommit. Den följande aftonen blef saken likväl upplyst derigenom, att 2:ne hannar af samma art kommo ned i rummet genom kaminen. — Vid ett tillfälle då honor af *Phalæna bucephala* och *Phalæna salicis* hade utvecklat sig ur pupporna, voro D:s kammarfönster alldeles belägrade af hannar utaf samma art, hvilka med begärlighet rusade in, så snart fönsterna öppnades [2]).

Arachnidernas parning.

Hr WESTVOOD har beskrifvit en af honom anställd iakttagelse öfver *Arachnidernas* parning [3]) hvilken synes vederlägga det man hittills trodde sig känna i detta ämne. Som bekant är, trodde man att inpregnations-föreningen hos djur af denna grupp var nästan blott ögonblicklig, och att, till följe af den omständigheten att bruden vid dessa nuptiala omfamningar verkligen kunde sägas vara

"etiam in amoribus sæva"

[2]) On the sexual instinct of Insects, by J. H. DAVIES. Quaterly Journal. 1829. Jan. Jun. p. 206.

[3]) Jemf. Fror. Notiz. XXVI, p. 81.

det ofta händt att brudgummen funnit en förtidig död under sin kärestas klor, så framt han ej haft den försigtigheten att i största hast retirera. Sednast har LATREILLE i 3:dje bandet af *Regne animal* lemnat ett kort sammandrag af det som förut blifvit bekant gjordt, rörande detta ämne: "Flera af dessa djur, heter det, äro så grymma, att de ej en gång skona sin egen art, och att hannarne, af fruktan att blifva uppätna af honorna, endast med största försigtighet, och efter många trefningar närma sig dem under fortplantningstiden." Hr WESTWOODS iakttagelse synes vederlägga detta: under hösten 1827 blef han varse i en vrå uti ett uthus vid *Chelsea* två små spindlar, som sutto nära vid hvarandra på ett och samma nät: nätet var anlagdt i horisontel riktning vid pass 2 fot öfver marken från ena väggen till den andra. Begge spindlarne sutto på undre sidan af nätet, och ungefär i dess midt, följaktligen voro deras ryggar nedåt vända, hvarigenom observatorn desto lättare kunde iakttaga hvarje omständighet, som hade afseende på honans fekundation. Då han bragte nätet litet i oordning, drogo insekterna sig tillbaka på ett kort afstånd. Efter en liten stund blef dock den smalare Insekten, som var hannen, modigare, och vände tillbaka, steg för steg, o. s. v. Observatorn iakttog en fredlig och ganska långsamt skeende parning mellan dem.

Sedan han observerat dem i denna ställning flere minuter, utan att honan vi-

sade tecken till vrede, eller hannen gjorde försök att retirera, lemnade W. stället. Då han efter en half timme vände tillbaka, såg han Spindlarna ännu i samma ställning som då han lemnade dem: han tviflar också alldeles icke, att de under hans frånvaro icke rört sig ur stället. Arten syntes vara en *Epeira*, till färgen brunaktig, ljusgrå med en rad af svarta fläckar på sidorna af abdomen. Han är kring $\frac{1}{4}$ tum lång och i W:s ort mycket allmän.

Om Mantis eller Vandrande Bladet, af ADAM.

Hr ADAM har föreläst en afhandling i Asiatic Society i Calcutta, öfver Insektfamilien *Mantis* eller *Vandrande Bladet* [4]), Han framvisade 2:ne djur hörande till slägtet Gongylodes hos de nyaste Entomologerne. Denna insekt har i lefvande och friska tillståndet den största likhet med ett gräsblad, samt får efter olika årstider olika färg. Vid regnväder ser den saftgrön ut, och i torrt väder liknar den till färgen så fullkomligt ett stycke torrt halm, att man knapt kan skilja dessa begge föremål från hvarandra. Då Dr ADAM först såg denna Insekt under den heta årstiden, i de öfre provinserna, kunde han knappt öfvertyga sig att det ej var ett litet stycke halm eller en del af det långa torra gräs på hvilket Insekten satt. Endast en liten rörelse på hufvudet öfvertygade honom, att det var en lefvande varelse. Han tog gräs och allt med sig hem, för att anställa närmare undersökningar. In-

---

[4]) Observations on the Mantis tribe; by ADAM. Edinb. Journ. 1829, p. 351.

sekten klättrade uppför det i vertikal riktning på bordet fästade grässtrået, och väntade der på sitt rof lika så uppmärksamt som en katt eller tiger. Satte sig en olycklig fluga i dess granskap, så var det knappt möjligt att hon kunde undkomma; insekten utsträckte hastigt sina väpnade klor, och genomborrade sitt offer, utan att förfela målet; genast började han då måltiden, och inom få minuter var flugan förtärd. På detta vis förtärde djuret till ett mål 5—6 stora flugor, som voro nästan dubbelt så stora som dess kropp. — Förf. beskrifver den starka och väl beräknade apparat för att fånga och fasthålla rofvet, hvarmed Insektens framben äro försedda, och som hos ett så litet djur måste väcka beundran. Genom dessa fruktansvärda vapen förstör han ej blott andra insekter, utan man begagnar honom äfven till anfall på sin egen art. I China skola Mantisfäktningar vara för pojkar (som i detta ändamål bära dem kring i burar,) en likså begärlig förlustelse, som Tuppfäktningar för Engelsmännen och invånarne på Söderhafsöarna.

F. Sturm har utgifvit 7:de Häftet af *Deutschlands Fauna*, 5:te *Afdelningen*, *Insekter*. Detta Häfte, som jag ännu ej haft tillfälle att se, berömmes mycket. Beskrifningarne sägas vara förträffliga, synonymien noggrann, och nomenclaturen den nyaste. Plancherna, som utgöra hufvudsaken, påstås vara alldeles förträffliga, och vid dem är iakttaget allt hvad som kan iakttagas. Analyserna af mundelarna, Sturms *Tyska Fauna.*

vingarne och trefvarne äro mästerliga; lederna i tårna och trefvarne kan man alltid lätt räkna o. s. v. — De i detta Häfte afbildade Skalbaggar äro merendels temligen små, hvarföre de dervid alltid äro förstorade; stundom äro också larverne afritade. Plancherna till detta Häfte gå från 164 till 184. Illumineringen är så sorgfällig som möjligt. (Se Isis 1829, V Häft., p. 531, der äfven de Insekter uppräknas, som i detta Häfte äro afbildade.).

Meigens Europeiska Fjärillar. Af Meigens *Systematiska beskrifning öfver Europeiska Fjärillarna* har 1:sta Bandet utkommit med 42 lithographierade plancher. Ändamålet med detta arbete är att lemna sådana Fjärill-älskare, som ej hafva tillfälle att förskaffa sig kostbara illuminerade planchverk, figurer för godt pris, hvarigenom de blifva iståndsatta att bestämma och ordna sina samlingar. (Se Isis 1829. VII, p. 786.)

Americas fjärillar. Boisduval utgifver äfven i förening med Leconte från New-Yorck en *Histoire générale et iconographique des lepidoptères et des chenilles de l'Amerique septentrionale*, i 8:o med colorerade figurer. Paris hos Crochard. Arbetet kommer att bestå af 70 häften, med 3 colorerade plancher i hvardera. Ett Häfte skall utkomma hvar 14:de dag. Priset 3 francs. Författarne hafva till sin disposition en stort antal af materialier. Hr Conte har passerat 30 år i norra America, och derunder samlat och låtit samla alla fjärillar, som han kunnat öfverkomma, för att rita dem och studera deras historia under olika perioder. Hr Boisduval skall redigera allt det som rö-

rer den methodiska och descriptiva delen. (Se *Revue bibliogr.* Juillet 1829, p. 89).

Hr Boisduval har i Paris utgifvit en *Monographie öfver Zygenides*, en afdelning af Lepidoptera, tillika med en *Index methodicus Lepidopterorum europæorum.* Dessa 2:ne arbeten säljas särskilt. Då vi ännu ej haft tillfälle att se dem, kunna vi blott hänvisa till den anmälan, som finnes införd i *Revue bibliographique* för Januari 1829, p. 12. — *Index Lepidopterorum.*

Den frågan huruvida *Skabb-mottet* (*Acarus scabiei*) finnes eller icke, har å nyo varit ett tvistämne mellan några Franska naturforskare. För att grundligt utreda och afgöra frågan, hafva talrika och noggranna försök blifvit anställda i *Hotel-Dieu* i Paris, i närvaro af ett större antal Läkare och Naturforskare. En mängd skabb-blemmor blefvo öppnade, och varet noga undersökt under microscop, utan att man deri fann minsta spår till något lefvande djur. Detta resultat af undersökningarna torde likväl ej vederlägga alla de aktningsvärda mäns erfarenhet, som påstå sig sjelfva hafva sett ifrågavarande insekt. (Se Fror. Notiz. XXVI, p. 85.) *Acarus scabiei.*

I *Annales des sciences naturelles* 1829 för Juli p. 225, och Aug. p. 48 finnes införd en intressant Afhandling af Prof. Müller i Bonn, öfver Insekternas, Arachnidernas och Crustacéernas ögon och synförmåga. Denna Afhandling är ett utdrag af samma Författares år 1826 utgifna Verk: *Beyträge zur vergleichenden Physiologie des Gesichtssinnes.* Müller, om Insekternas synförmåga.

Malacologie, Helminthologie, o. s. v.

Electrisk Asterias. JAMES CALDER har uppläst en Afhandling i Asiatic Society, rörande en slags "*Blötmask*" från kusten af ön Ceylon, som, i likhet med *Raja Torpedo* och *Gymnotus electricus*, skall gifva electriska stötar åt den som vidrör honom. Ett exemplar af djuret uppvisades äfven. En Kapiten WHITE hade fått det från en Ceylonsk båt, då han seglade förbi ön. De infödda berättade honom, att då djuret vidrördes, förmådde det att förlama en menniskas arm. Förf. anser detta djur böra räknas bland Asterierna; men det skiljes dock betydligt från dem alla. — Noticen är likväl sådan, att den ej har erforderlig vetenskaplig säkerhet, och att det fordras positiva rön af upplysta män, för att bekräfta denna märkvärdiga uppgift [5]).

Electrisk Annelid. Tillförlitligare är underrättelsen om en electrisk Ringmask (*Leonice gigantea*), hvaraf Museum i New-Yorck under sommaren erhållit ett exemplar. Denna är den största af alla kända Annelider; ty den håller i längd nära 4 fot, som, för en metmask, visserligen kan anses för gigantisk. Den var kastad lefvande till stranden på en af Antillerna. Då han blef fångad, gaf han den person, som grep honom, en stark electrisk stöt, hvarpå följde ett hudutslag öfver hela kroppen.

---

[5]) Edinbourgh Journal, Apr. 1829, p. 352.

Lansdown Guilding har lemnat intressanta iakttagelser öfver familien *Chitonidæ* [6]). Förf. börjar med en latinsk beskrifning öfver denna familjs charakterer, hvarefter, i en Synopsis generum, den indelas i slägten, och dessa i afdelningar. Öfver hvart Genus lemnas en diagnos, och ett species citeras såsom typ för hvarje afdelning. Genera äro: *Chiton* Linn., *Acanthopleura* Guild., *Phakellopleura* Guild., *Chitonella* Lam., och *Cryptoconchus* Blain. — Derefter lemnar Förf. uppgifter öfver dessa djurs vistelseort och lefnadssätt, m. m.

Då de talrika species, som höra till denna djurgrupp, hittills äro föga utredda, lemnar Hr Guildings afhandling ett ganska vigtigt bidrag till denna del af vetenskapen.

Nya arter af Buccinum.

Broderip har beskrifvit två nya species af slägtet *Buccinum* från hafvet vid England och Irland [7]). Den första är *Buccinum acuminatum*, som charakteriseras på följande sätt:

B. testa conico-subulata, alba, anfractibus 10, ultimo angulato, striis elevatis intermediisque minoribus annulosis et granulosis: epidermide fusca; columella uniplicata; sulco basali et canali magnis; long. unc. $4\frac{7}{10}$, lat. 2. Hab. in Oceano britannico (Tab. 3, fig. 1, 2.).

En stor och vacker art, som till conturen något liknar en Terebra. Hon sy-

---

6) Observations on the Chitonidæ, Zool. Journ. XVII, p. 25.

7) Zool. Journ. XVII, p. 44.

nes vara mycket sällsynt; ty Förf. har ej sett mer än 3 exemplar.

Den andra är *Buccinum fusiforme:* B. testa ovato-oblonga, fusiformi, alba, anfractibus 7 ventricosis longitudinaliter creberrime costatis et transversim striatis, costis subgranulosis; columella levi. Long. $1\frac{1}{2}$; lat. $\frac{5}{8}$ unc. Hab. in mari Hibernico. (Tab. 3, fig. 3.)

Denna, som är mycket mindre än föregående, synes mig komma mycket nära en ung *Buccinum undatum.*

Äfven har Hr Broderip, i förening med G. B. Sowerby lemnat beskrifningar och iakttagelser öfver nya och intressanta Mollusker, som finnas, till största delen i zoologiska Societetens Museum [8]).

De flesta af de här beskrifna hafva blifvit samlade och hemförde af Lieutn. Belcher, som åtföljde expeditionen under Kapten Beechey. Bland den mängd, som här anföras, vill jag i synnerhet fästa uppmärksamheten på dem, som tillhöra arctiska zonen, emedan troligen åtskilliga af dem äfven förekomma vid Skandinaviens kuster. Sådana äro *Nucula arctica* (Tab. IX, fig. 1.) testa oblonga, postice subrostrata, antice subrotundata; epidermide crassa, olivacea; valvis striatis, striis obliquis lineas incrementi decussantibus; long. $1\frac{5}{8}$; alt. $\frac{6}{8}$; lat. $\frac{7}{16}$ poll. — Två eller 3 exemplar erhöllos i Watcha-bukten i Kamtschatka.

Corbula rostrata, från obekant ställe: anmärkes derföre, att hon synes hafva myc-

---

8) Zoological Journal XV, p. 359. — ibid. XVII, p. 46.

ken likhet med den i vår Skånska Grönsand förekommande fossila *Corbula caudata* [9]) — *Corbula gibbosa*, testa obovata æqvivalvi, valvis gibbosis, levibus, postice bicarinatis, epidermide cornea; long. $\frac{9}{10}$, lat. $\frac{13}{20}$, alt. $\frac{7}{10}$. Hab. in oceano arctico. — *Solen tenuis* testa albida, tenui, ovata-oblonga, antice angustiore, long. $1\frac{7}{10}$, lat. $\frac{3}{10}$, alt. $\frac{5}{10}$ poll. Hab. in oceano boreali. Dessutom *Solen altus*, *Tellina edentula*, *Tellina alternidentata*, *T. inconspicua*, *Astarte crassidens*, *Astarte lactea*, *Cardium boreale*, *Chiton vestitus*, m. fl.

Förf. beskrifva äfven en besynnerlig djurform, hörande till *Mollusca tunicata*, under namn af *Chelyosoma Macleayanum*. Skalet, som är läderartadt, liknar en Sköldpaddas, men har på öfra sidan 2:ne öppningar, tillslutna af 6 valver. Djuret fäster sig vid stenar och klippor. Slägtet *Chelyosoma* charakteriseras på följande sätt: Corpus sessile, fixum, testa coriacea superne diviso-laminata indutum. Orificia conica, utrumque valvulis 6 trigonis clausum. — Arten bestämmes genom följande Diagnos: *Chelyosoma macleayanum*. Ch. elongato ovatum, basi affixum, superne planum, octopartitum, laminis striatis, orificiis prominentibus. (Tab. 3, fig. 4, 5, 6.) — Habit. in oceano arctico, saxis adhærens. Djuret kommer närmast den grupp, som Mac Leay (i sin Afhandling om Tunicata i Linn. Transact., Vol. XIV, p. 527.) kallat Tethya, men här finnes intet spår

---

9) Petrificata Svecana I, p. 18, tab. 3, fig. 18.

till tentakler kring branchial-öppningen. Från Thalida skiljes det derigenom att manteln blott synes fästad vid öppningarna, och i stället för en enkel valvel, har hvardera öppningen hos *Chelyosoma* en sammansatt. Från Ascididæ i familien *Tethya* skiljes den genom sex valvler i stället för fyra. Förf. anse det derföre för nödvändigt att deraf bilda åtminstone ett nytt slägte, kanske en ny familj.

Förf. hafva i samma uppsats beskrifvit åtskilliga andra Mollusker såsom: *Dentalium filosum*, *Cytherea planulata*, *Venus decorata*, *Bulinus bilabiatus*, *Cyclostoma Rafflesii*, *Cyclostoma Perdix*, *Conus Solandri*, *Conus cylindraceus.*

Belgiens Mollusker. WAARDENBURG har författat en afhandling på latin under titel: *Historia naturalis animalium Molluscorum regno belgico indigenorum.* Denna afhandling, som vunnit ett pris af Academien i Leyden, består af 59 sidor utan någon figur. Förf. delar sin text i 2:ne delar: i den förra innefattar han Molluskernas allmänna historia, hvarmed han förstår definitionen af Mollusker, deras indelning, deras anatomie och physiologie, som han genomgår systemvis, samt slutligen terminologien.

I andra delen beskrifvas de arter som finnas i Belgien. Antalet af arter, är ganska stort; men deribland förekommer ingen enda ny. Afhandlingen har dock mycket värde för zoologiska geographien. (Jemf. Revue bibliogr. 1829, p. 15.)

Ovula punctata. DUCLOS har beskrifvit en ny art Ovula från Indiska oceanen under namn af *Ovula*

punctata, som han charakteriserar genom följande Diagnos: *O. testa ovato-oblonga, inflata, alba, utrinque subrostrata, striata, rubro punctata; labro marginato: columella anterius concava.* (Quarterly Journ. 1829 Jan. Jun. p. 219).

Hr Audouin har beskrifvit djuret till *Siliquaria*, hvaraf man hittills ej kände annat än de kalkartade klufna rören. Han försäkrar att djuret hörer till Molluskernas klass, och står nära slägtet *Vermetus*, att det är försedt med ett tjockt hornartadt lock (operculum,) att manteln är klufven från ena ändan till den andra och att gälarna ligga blott på den ena (venstra) sidan. Hufvudet är tydligen skildt och försedt med ett par ögon, som sitta vid roten af små cylindriska, mot spetsen något tjockare tentakler. (Jemför *Revue bibliogr. Jan.* 1829, p. 31. Fror. Not. XXIV, p. 152.) *Djuret till Siliquaria.*

Hr Audouin har sökt bestämma platsen för *Magilus* Lam. Detta kalkartade rör har länge varit kändt af Naturforskarne, under namn af *Magilus antiquus*, men de voro af delade meningar rörande den grupp hvartill det borde räknas, ty många trodde det bebos af en Annelid, andra, med mer sannolikhet, af en Mollusk. Hr Audouin har öfvertygat sig derom, att djuret till *Magilus* har ett hornartadt lock, liksom *Purpura* och *Buccinum*, — och att djuret följaktligen hörer till Molluskerna. Jemf. Fror. Notiz. XXV, p. 218. Djuret till Magilus.

Herr Rob. E. Grant, som redan förut beskrifvit sina intressanta iakttagelser Grant, om Virgulariæ

mirabilis fort-plantning. rörande Zoophyternas fortplantning och de frivilliga rörelser, som varseblifvas hos deras ägg, har äfven under året meddelat fortsatta rön, om det sätt hvarpå *Virgularia mirabilis* fortplantar sig. I April månad hade han fått ett lefvande exemplar deraf från Edinburg, som han i flera veckor bibehöll i långa glasrör, der det kunde beqvämt undersökas med lupen, utan att det minsta störa det i sina rörelser. De hvita äggen under fenorna tätt vid stammen hade en betydlig storlek. Äfven såg han huru äggen småningom flyttade sig upp i kroppen af de polyper, som fylla hela substancen i fenorna. Under denna flyttning antogo de en gulhvit färg, en mer regelmässig spherisk form, och en betydligare storlek. Då de närmade sig basis ventriculi, syntes de få mer frihet och befunno sig i samma oroliga tillstånd, som de röda äggen hos *Lobularia digitata*. (Förra Årsberätt. p. 111). De drogo sig i flera riktningar tillsammans och syntes tid efter annan vända sig kring sin axis. Så snart de kommit ut ur moderdjuret, visade sig hos dem samma frivilliga rörelser, som hos äggen af *Lobularia*. Det är intressant att denna besynnerliga lag, rörande zoophyternas fortplantning på detta sätt, småningom befinnes äga mer och mer allmännelighet (Jemf. Fror. Not. XXIV, p. 247.)

Ljusets inflytande på Infu- Grant har äfven gjort intressanta iakttagelser öfver *det inflytande, som ljuset utöfvar på Infusionsdjurens rörelser*[10]). Mån-

---

[10]) *On the influence of light on the motions of Infusoria;* by R. E Grant. Edinb. Journ. of

sions-djurens rörelser.

ga djur, hvilka påtagligen ej hafva synorganer, och många, hos hvilka ej det ringaste spår af nervsystem varseblifves, visa sig känsliga för intryck af ljuset. G. har iakttagit att *Actinier*, hvilka han bragte lefvande i ett kärl med hafsvatten, rörde sig långsamt vid sidorna af kärlet, tills de hunnit dess skuggiga del, der de vanligen qvarblefvo orörliga: äfven ser man att dessa djur i deras naturliga stamhåll fly ljuset. G. har deremot ofta funnit Tremblys iakttagelse bekräftad, att de djur, som höra till slägtet *Hydra*, söka ljuset. När man släpper dem i en glascylinder med rent vatten, så begifva de sig skyndsamt till den upplysta delen af kärlet och förblifva der: äfven söka de ljuset i sina naturliga stamhåll. Om vi iakttaga rörelserna hos de i hafvet simmande Meduser, så märka vi nästan alltid, att då de närma sig vattenytan, de förändra sin riktning nedåt, förr än någon del af deras kropp kommit i beröring med athmospheriska luften. Genom denna iakttagelse vid fullkomligt lugnt vatten, kom G. på den tankan att detta djur, med sin fina genomsigtiga textur, skulle i granskapet af vattenytan oangenämt retas af solstrålarna. — Hos Infusionsdjuren, i synnerhet hos dem, som äro ogenomsigtiga och någorlunda stora, varseblifver man äfven ljusets inflytande på rörelserna, t. ex. hos *Furcocerca viridis* Lam. (*Cercaria viridis* Müller.)

Science Apr. 1829, p. 346. — Fror. XXIV, p. 241.

Hr G. anför ovederläggliga bevis derpå. Han hade upptagit vatten, hvari dessa djur befunno sig, i en flack kristallskål, och satt denna i granskapet af ett fönster. Efter två timmar hade de alla samlat sig på en sida af kärlet: G. vände om kärlet, slog mer vatten till, och rörde om infusionsdjuren; några timmar derefter hade de för andra gången samtligen hopat sig på den sidan af kärlet som låg närmast fönstret. Derefter satte G. kärlet på motsatta sidan af fönstret, så att det träffades af ljuset i en annan riktning, och efter en timme fann han att djuren åter hade samlat sig på den delen af brädden, som låg närmast ljuset. Genom mer än 20 olika försök fann G. att djuren alltid sökte den mest upplysta delen af kärlets brädd. — Att sådana djur skulle kunna hafva ögon, är af nyare Naturforskare förklaradt för en löjlig idé, emedan ögon förutsätta en complicerad organisk structur, som dessa djur alldeles icke äga.

Djuret till Helicolimax Lamarckii. Hr Lowe har gifvit en utförlig beskrifning af det djur, som hörer till den snäcka, hvilken Ferussac kallat *Helicolimax Lamarckii.* Denna Mollusk finnes på Madera, under stenar på fuktiga och skuggiga ställen, från en höjd af 2000 fot, till den af 4500. Hr L. har funnit att den är carnivore och att, då flera individer af olika storlek släppas tillsammans, de starkare uppäta de svagare. Det vore intressant att undersöka om äfven våra inhemska arter af samma slägte (Vitrina) äro lika så glupska.

Lit-

Litteratur: Mortality among Leeches during storms Quaterly Journ. Jan. Jun. 1829, p. 440. Americ. Journ. Oct. p. 186. *Sur l'animal de Glycimeris Siliqua*, par Andouin, Revue Bibliogr. 1829, p. 47. — *Observation sur la formation des perles* l. c. p. 92 — Fror. XXV, p. 72. — *Sur la Carinaire vitrée, par O. Costa. Annales des sciences natur.* XVI, p. 107. *Description de dessins représentant la Carinaire de la mediterranée* l. c. p. 134. *Notice sur la Litiope, genre nouveau de Mollusque gastéropode par* Rang l. c. p. 303. — *Physiologie der Weinbergs Schnecke.* Isis 6, p. 669. — Respiration der Anneliden ohne aussere Kiemen Fror. XXIV, p. 65, 81. — *Reproduction der Anneliden* l. c. p. 97—115.

Ben-grottor. H:rne MARCEL DE SERRES och FARINES hafva lemnat en utförlig afhandling öfver bengrottorna i Argou [1]). Sedan Förf. gifvit en fullständig beskrifning öfver dessa grottor, samt de fossila benens läge deri, lemnas äfven zoologiska bestämningar öfver de olika slags ben, som blifvit funna. Af Pachydermer träffas ben, som tillhört slägtena *Rhinoceros* och *Sus*. De förra höra till CUVIERS *Rhinoceros tichorhinus;* af de sednare har man hittills ej funnit mer än en vertebra lumbaris. Den art, till hvilken detta ben hört, har varit stor och stark. Af *Solidungula* finnas ben, som tillhört åtskilliga Hästarter, af hvilka en del varit ganska stora och starka, andra af medelmåttig växt. Der finnas individer af mycket olika ålder, hvilket synes på tänderna; en del hafva varit 6—7 år gamla, andra 11—12 år, och andra 17—18 år; å andra sidan finnas äfven mjölktänder, som antyda helt unga individer. — De Ruminantia, som der träffas, höra till tre hufvudslägten: *Bos*, *Ovis*, *Cervus*. De oxar, hvarefter man finner fragmenter, höra till mycket stora arter såsom *Bos*

Ben af Urus m. fl. *urus*, hvilken synes ha varit ganska utspridd i södra Frankrike, under den period, då bengrottorna fylldes, emedan dess qvarlefvor finnas i mängd i grottorna. Jemte denna art synes äfven vid Argou förekomma en annan mindre, som på sin

[1]) I Annales des scienc. nat. Juillet 1829, p. 276.

höjd var stor som tama oxen. — De fossila Fåren hafva tillhört mycket större sorter än den nu lefvande; likväl tro Förf. icke att dessa fossila får hafva till arten varit skilda från våra nu varande; ty de hafva icke kunnat upptäcka någon enda specifik charakter, hvarken i benen eller tänderna [2]). Af slägtet *Cervus* finnas två arter: en som hörer till Råbockarna och en till de egentliga Hjortarna.

Det är anmärkningsvärdt att så väl här som vid Bize det finnes få eller troligast inga lemningar efter rofdjur; således hafva dessa ej alltid sammanhopat de fossila benen i grottorna. Dessa hafva blifvit sammanhopade af samma slags orsak, som den hvilken hopat så många snäckor och andra organiska lemningar inom trånga platser. Alluvionerna, som under denna gamla period voro vida verksammare, hafva fört med sig denna mängd af ben i de underjordiska caviteterna, på samma sätt som de hafva strött dem öfver jordytan, i den största oordning. Vid Argou äro benen likså talrika utom som inom grottan; de ben, som deri finnas, hafva kommit in genom en smal tratt i grottans högsta del. De hafva inkommit med det slam

---

[2]) Det förtjenar anmärkas att den satsen synes allt jemt genom flera facta ådagaläggas att åtkilliga af de djur, som bevisligen lefvat inom historiens tid, t. ex. *Urus*, och andra som ännu finnas lefvande, hafva existerat före den sista stora katastroph, för hvilken jordytan varit utsatt. Detta samma ådagalägges äfven genom näst följande Afhandling.

hvari de ligga, och blott genom en slags fyllnings-process.

Tänder af Ruminantia m. fl. i Peters Berget vid Mastricht.

H:rne van Breda och van Hees hafva beskrifvit ett ganska märkvärdigt factum [3]) rörande tänder af Ruminantia, Pachydermer och Rofdjur, som blifvit funna i S:t Peters Berget vid Mastricht, på 80 fots djup, i sjelfva kalkmassan. Som bekant är, hörer Petersberget till de äldre länkarna af kritformationen. Det är alldeles samtidigt med kalklagren i nordöstra Skåne i trakten af Ifösjön; ty de fossilier, som på begge dessa så aflägsna ställen förekomma, äro till största delen de samma. Det är äfven bekant att man aldrig funnit Mammalia, och aldraminst Mammalia terrestria, i en så gammal berg-bildning, som kritan; man har tagit för gifven lag att deras tillkomst tillhör en vida yngre tid.

De härstädes funna tänder hafva hört till slägtena *Bos*, *Capra*, *Ovis*, *Sus*, *Equus* och *Canis*. De som tillhört Ruminantia äro talrikast och utgöra halfva antalet, De synas i intet afseende skiljas från tänder af vanliga oxen, geten, fåret, svinet, hästen och hunden. Förf. hafva kunnat anställa så mycket säkrare jemförelser, som de hafva funnit så väl oxeltänder som hörntänder och framtänder. Det här beskrifna factum skulle således antingen kullkasta den hittills i Geologien, som säker antagna theorie; eller ock bör det kunna förklaras på ett sätt, som dermed stämmer öfverens. Det sednare är här fallet; det

---

[3]) I Annales des sciences nat. Aout, 1829, p. 446.

här ådagalagda factum är sådant, att det ej blott icke kullkastar, utan tvertom bekräftar den antagna theorien. Författarne hafva visat, att den kalkmassa hvari nämde tänder funnos, var lösare, och fuktigare än den öfriga kritan. De hafva, genom flera förenade observationer, kommit till det resultat, att på det ställe, der nu tänderna finnas, fordom varit en stor excavation; att tänderna, som legat spridda på jordytan, blifvit med vatten transporterade genom remnor ned i excavationen, som på samma gång blifvit fylld med detritus af den kalk, hvarmed dessa tänder voro blandade. — De djur, till hvilka dessa tänder hört, hafva således lefvat på tider, som äro vida mindre aflägsna från oss, än de *Sköldpaddor* och *Mosasaurus*, hvaraf qvarlefvor finnas i samma berg. De äro likväl vida äldre än det mäktiga diluvial-lager, som det vatten, hvilket nedstörtat från höjden af Ardennerna, utspridt öfver den gamla Maasdalen och öfver plateauen af Petersberget samt de omgifvande bergen. Under denna öfversvämningsperiod, och efter den samma skulle ingen ting kunna hafva med vatten inträngt i berget, utan att vara omgifvet af diluvium, hvarmed vanligen de i berget nedgående, så kallade orgelpiporna, äro fyllda, och hvarmed hela plateauen är betäckt. Detta diluvium fanns likväl ej i granskapet af de här beskrifna tänderna. De ha således legat på plateauen af Petersberget, innan diluvium ännu betäckte det; de ha kommit in med vatten och upplöst kalk, an-

tingen genom remnor eller genom så kallade orgelpipor, som ännu stodo tomma. — Sedan dessa tänder redan voro deponerade i det läge der de funnos, hafva strömmar från Ardennerna fyllt orgelpiporna med qvartsblock och geschiebe, samt kastat en betydlig massa deraf på plateauens yta.

Således lefde kon, fåret, svinet, hästen och hunden före den sista stora floden: de voro då samtidiga med dessa Hyänor, Björnar m. fl., hvaraf man finner benen i lager af diluvium, i grottor och bergsklyftor. Författarne synas tro att folkmängdens tilltagande och civilisationen i Europa hafva gjort att de skadliga djuren blifvit utrotade, men de nyttiga bibehållna. Denna omständighet är dock ganska svår att förklara.

Pterodactylus macronyx. Hr Buckland har i *Geological Society* beskrifvit några ganska intressanta fynd i Lias-formationen vid Lime Regis. Det första är en ny art af det märkvärdiga utdöda djurslägtet *Pterodactylus*. Denna art, som Förf. kallar *Pt. macronyx*, är, oaktadt hufvudet hittills saknas, ganska skild från de två förut från Solenhofen kända arter, genom längden af sina klor. Hr Buckland förmodar att de ben, som man funnit vid Stonesfield, Tilgate m. m., och som man tagit för fogelben, äfven äro ben af någon Pterodactylus; B. tror att foglarne först börjat existera under tertiärformationens epok. Det andra fyndet är excrementer af det länge sedan utdödda djuret *Ichthyosaurus*. Man kände dessa länge vid Lime-regis under namn af be-

Ichthyosaurus.

zoarstenar; de finnas tillsammans med ben af Ichthyosaurus; de likna till formen aflånga potäter. Man har funnit dem inuti Skelettet af unga Ichthyosaurer, i ett läge, som svarar mot inelfvornas krökningar. De innehålla ben och fjäll af fiskar. — Det tredje fyndet är fossil sepia. Denna finnes äfven i Lias vid Lime-regis, och är så lik den vanliga Sepian, att en ritning, som var gjord med detta ämne, blef af en utmärkt Artist ansedd för att vara målad med Sepia. Den förekommer i små massor, till storlek och form lika en liten gallblåsa, omgifna af ett tunt och perlmorartadt foderal. Detta perlmor synes hafva utgjort inre ytan af ett tunt skal, som sträckte sig utom bläcksäcken i form af en kon, liksom konen hos en Belemnit, och den visar äfven tvärplåtar liksom tvärväggarna i alveolus af en Belemnit; men utanför denna alveolus finner man ingen solid eller spatig kropp. Förf. anser dessa bläcksäckar härleda sig från någon okänd *Cephalopod*, som till inre byggnaden kommit nära Belemniten. (Revue bibliogr. 1829, p. 69.) Fossil Sepia.

H:rne Croizet och Jobert *den äldre*, hafva beskrifvit en i tertiär sandstenen vid Limagne funnen underkäke af ett *Anthracotherium*. Äfven detta fynd gifver ny styrka åt Cuviers sats, att fossila djur af olika klasser icke äro liktidiga, utan att hvarje formation, i förhållande till sin relativa ålder, innehåller fossila qvarlefvor, som man förgäfves söker i de berglager, som höra till en annan tids epok. Den här beskrifna käken är funnen i ett lager En käk af Anthracotherium.

af en formation, som förskrifver sig från den tid, då utan tvifvel de första däggande landtdjur framkommo på jorden. — De förut funna qvarlefvor af samma djur hafva träffats i Liguriens lignitbildning, i söttvattens-formationen vid Agen m. m. Den här ifrågavarande käken är funnen i den tertiär-sandsten vid Limagne, som afvexlar med kalksten, mergel och lera. Före denna upptäckt kände man af underkäken till den största *Anthracotherium*, ej mer än de två sista oxeltänderna. Sedan Författarne beskrifvit nämde käke och jemfört den med andra fynd, söka de, genom jemförelser med samma delar hos andra Pachydermer, bestämma storleken af det fornverldens djur, som han tillhört. Det synes hafva haft ungefär samma skapnad som *Hippopotamus*, och varit till storleken hälften större än Indiska *Tapiren* och en femtedel mindre än Capska *Flodhästen*. De sluta sin afhandling med följande betraktelser: "Detta djur var således en verklig Pachyderme: samtidigt med *Anoplotherier*, *Lophiodonter*, *Palæotherier* var det ett af tertiärbildnings-periodens största Mammalier; det lefde vid stränderne af de stora insjöar, der de formationer, som lemnat oss dessa qvarlefvor, blifvit afsatta. Tillsammans med detta djur lefde andra Herbivorer, Gnagare, Rofdjur, Foglar och Amphibier på våra berg och våra stränder. Utan tvifvel var Auvergne då betäckt med en rik vegetation: denna hörde till den period af fossila växter, som Hr Adolphe Brongniart

kallat den 4:de. Auvergnes vulkaner voro ännu icke utbrustna."

Åtskilliga nya bengrottor hafva under året blifvit upptäckta. Hr CORDIER har underrättat Vetenskaps-Academien i Paris, att Hr RENAUD DE VILBAC nyligen upptäckt i södra Frankrike en grotta, innehållande fossila ben, hvilka, enligt CUVIER, hafva hört till ett slags Björn, som synes utdöd. Denna grotta, som är belägen vid gränsen af departementet Gard, synes bildad mellan den så kallade calcaire magnesien och lias, samt visar mycken analogi med de bekanta Gaylenreuther-grottorna i Tyskland. (Revue bibliogr. 1829, p. 30.). Ben-grottor i södra Frank-rike.

Hr FISCHER har i 7:de Tomen af *Acta Mosquensia* lemnat en notice om en del fossila Mammalier, en Amphibie och ett slags fisk, funna i Siberien. Bland de Elephanter, som hittills varit hopblandade under namn af Mammout, har Hr FISCHER trott sig böra efter oxeltändernas form skilja fem arter: *Elephas mammouteus*, *paniscus*, *periboletes*, *pygmeus*, och *campylotes*. Bland Amphibierna anför FISCHER ben af en Sköldpadda, som han kallar *Chelonia radiata*, och bland fiskarna ett slags *Gadus*, under namn af G. polynemus. Öfver största delen af dessa petrificater finnas vackra figurer på 5 graverade plancher, som åtfölja afhandlingen. FISCHER, om fossila Mammalier m. m.

LEOPOLD VON BUCH har [4]) gifvit en uppsats öfver Ammoniterna, hvilken, lika- v. BUCH, om Am-

---

[4]) I Annales des sciences naturelles. Juillet 1829, p. 267.

moniterna. som allt hvad Hr v. BUCH författat, utmärker sig genom skarpsinnighet och grundlighet. Han börjar med den sanna anmärkning att charakterer tagna af djurets organisation alltid äro att föredraga för dem, som tagas af yttre ytan af skalet, som det bebor. Han visar att skalet hos Ammoniterna består af lameller, som exfolieras och efter hvarje exfoliation framställer en så olika yta, att man lätt anser den tillhöra olika arter. Som bevis anföres *Am. amalthæus*. Men i läget af tvärväggarna (septa) och deras lober finnes en lag, som är helt oberoende af ytan, som är allmän för hvarje art af Ammonit, och som tager en olika form hos hvarje olika art. Det är dessa septa med sina lober och genomskärningar, som Hr v. BUCH beskrifver och förklarar. Det skulle vara högst intressant att få Diagnoser efter dessa grunder för alla hittills kända Ammoniter. Kanhända deras antal komme derigenom att betydligt reduceras. Afhandlingen beledsagas af upplysande figurer.

RASPAIL, om Belemniterna. Hr RASPAIL [5]) har skrifvit en afhandling, hvari han, efter noggrann undersökning af 250 Belemniter från bergen i Provence, tror sig hafva upptäckt att Belemniterna icke, såsom man hittills menat, äro snäckor, utan appendices till huden af något hafsdjur, som troligen kom nära Echinodermata, men som nu mera är ut-

---

5) Annales des sciences d'Observ. Febr. — Jemf. Quaterly Journal 1829, Jan. Jun. p. 440.

dödt [6]). Herr Raspail har äfven gifvit en synoptisk tabell öfver sin classification af dessa intressanta föremål.

Rang har under ett nytt generiskt namn *Spiricella* beskrifvit en fossil Snäcka, som hörer till tertiär-formationen vid Bordeaux [7]). Spiricella.

Detta slägte innefattar ej mer än en art.: *Spiricella unguiculus: S. testa angusto-elliptica, linguiformi, extremitatibus obtusis.* (Jemf. Revue Bibliogr. 1829, p. 30.)

Hr Fischer de Waldheim har beskrifvit 2:ne genera af fossila Tubiporer; det ena kallar han *Halysites*, hvilket ej är annat än *Catenipora* Lam., men Halysites skall vara äldre, då Förf. redan antagit det i sin Zoologie 1813. Lamarck beskref blott två arter af detta slägte; Hr Fischer beskrifver fem, af hvilka ett synes analogt med Lamarcks *Caten. axillaris.* De flesta äro funne i gouvernementet Moscow. Det andra slägtet kallar Förf. *Harmodites;* det kännes genom en förening af parallela eller krökta cylindriska tuber, förenade sins emellan genom ihåliga skiljeväggar eller Tupiporer af Fischer.

6) Jag har ännu ej sett sjelfva afhandlingen, men tror mig dock tryggt kunna påstå att Hr Raspails hypothes är ogrundad.

7) Dess charakterer äro: coquille tres-aplatie, allongée, arquée à bords tranchans; sommet spiral, sénestre, contourné horizontalement, situé en arrière et à gauche, ouvert à la face inferieure; une impression, peu distincte mais occupant surtout la moitié posterieure de la coquille, où elle se montre à peu près parallèle au bord.

transversella tuber, raka eller krökta; de cylindriska tuberna äro alla enkla och med runda öppningar. Hr Fischer beskrifver 6 arter, funna i gouvernementet Moscow. En vacker lithographisk planche föreställer flera arter af dessa två slägten. (Revue bibliogr. 1829. p. 67.).

Litteratur: On the geographic distribution of organic remains contained in the oolithic series of the great London and Paris basin. Philos. Magaz. Febr. 1830, p. 81. — Tortues fossiles de l'ile Maurice (Revue bibliogr. p. 31.) Antalet af fossila snäckor vid Paris; Fror. XXVI, p. 106. — Fleming om opålitligheten af de zoologiska bevisen för klimat-förändringar. Edinb. Med. philos. Journ. Jan. Apr. 1829, p. 277. — Ueber die geheilte Verletzung eines fossilen Hyänen-Schedels. Act. Acad. Nat. Curios. 1828, p. 1. — Grottor innehållande ben af utdödda djur, blandade med verktyg. Phil. Journ. Oct. Jan. p. 197.

I Sverige och Norrige utkomna Skrifter med särskilt afseende på Skandinaviens Fauna.

De hos oss under året utkomna skrifter och gjorda upptäckter i Zoologien, äro vida talrikare än under det föregående. Prosten Ekström har i Södermanland upptäckt en ny fogelart för Skandinaviens Fauna: *Loxia bifasciata*, hvarpå man först i sednare åren blifvit uppmärksam i Europa, och hvars egentliga fädernesland synes vara Norra America. Denna är den minsta af våra tre *Korsnäbbar*, och kännes lätt från de andra genom sina två hvita band öfver vingen [8]). Den kallas *Crucirostra bifasciata* af Brehm och *Loxia leucoptera* af Gmelin. Den är hos oss sällsynt; men är dock fångad här vid Stockholm redan för 40 år sedan, och har härstädes af fogelfängarne fått egna namn: *Norsk Korsnäbb* eller *Pipkrums*, ehuru han först nu blifvit hos oss i Vetenskapens annaler inrullerad. Loxia bifasciata, af Ekström.

Under år 1829 började den, som skrifver detta, utgifva en samling af *Illuminerade figurer till Skandinaviens Fauna*, hvaraf hvar tredje månad utkommer ett häfte, innehållande text och 10 illuminerade plancher. 1:sta Häftet innefattar beskrifning och figurer öfver våra tre *Lo-* Nilssons *Illuminerade Figurer till Fauna.*

---

8) Jemför Nilssons *Illuminerade Figurer, 3 Häft.*

arter: Kattlo, Varglo och *Räflo*, hvilka hittills varit hopblandade eller högst oredigt skilda. De kunna ej skiljas genom grundfärgen, ty denna är hos alla om sommaren mer brun, stundom rödbrun, om vintern mer grå, stundom hvitgrå; utan genom storleken och teckningen: *Kattloen* (*Felis cervaria* pl. 1, 2) är störst och har på sidorna större svarta fläckar, *hvaraf äfven tre rader gå längs ryggen; Vargloen* (*Felis virgata* pl. 3, 4) är något mindre, och har på sidorna otydliga (om sommaren) eller inga (om vintern) svarta fläckar; men *två smala svarta streck längs ryggen:* och *Räfloen* (*Felis Lynx* Linn. pl. 5), som har *aldrig hvarken streck eller fläckar på ryggen eller sidorna.* Härefter följer en beskrifning och figur öfver *Svarta Räfven* (*Canis nigroargenteus*), som är alldeles identisk med Siberiens svarta räf, och öfver *Blå räfven*, som är en varietet af *Canis Lagopus.* Af foglar förekomma i detta Häfte blott tre, nemligen: Landtörnen (*Falco fulvus*), *Kärrhöken* och Sparfugglan (*Strix passerina* Linn.). Denna sistnämda fogel har af sednare Ornithologer blifvit hopblandad med en nordamerikansk art: *Strix acadica* Gmel.; från hvilken den likväl synes bestämdt skild (jemf. The Genera of northamerican birds by Ch. L. Bonaparte, p. 436.).

I andra Häftet finnes figur blott öfver ett enda däggande djur *Mustela Lutreola;* de andra upptagas af foglar: *Rackelhanen* (*Tetrao hybridus urogalloides*), som är bastard af Orre och Tjäderhöna,

men hvaraf de nyare bildat en egen art under namn af *Tetrao medius*, och *Riporren* (*Tetrao hybridus lagopoides*) som är bastard af Orre och Ripa. Dessutom förekomma figurer af *Dalripan* och *Fjällripan* i sommar- och höstdrägter. Detta verk fortsättes.

Herrarne M. och W. v. Wright hafva under året fortsatt sitt vackra arbete: *Svenska foglar efter naturen och på sten ritade af* M. och W. v. Wright. Jag skall i nästa årsberättelse göra närmare reda för detta verk, hvilket häftvis fortsättes. von Wrights Svenska foglar.

Hr C. U. Ekström har lemnat intressanta anteckningar, rörande åtskilliga Svenska djurs och foglars hushållning och lefnadssätt [9]). Dessa anteckningar angå: *Mus sylvaticus*, som förekommer sparsamt i Södermanland. Om sommaren vistas hon i rofland och potatestäppor; om vintern drager hon sig åt skogen, och tager der sin vinterboning i hålor under murkna stubbar samt mosslupna tufvor och stenar; högst sällan träffas hon vid gårdarna. Detta skedde likväl sistlidne October (1828) då hon i mängd infann sig vid prestgården och inträngde i sjelfva boningshusen. Hr E. förmodar att hon haft en förkänsla af den stränga och långvariga vintern, som följde på denna höst, och derföre valt ett uppehålls-ställe, der hon var mindre blottställd för den oblida årstiden. Ekströms Zoologiska anteckningar.

---

[9]) Kongl. Vetenskaps-Academiens Handlingar 1829, p. 80.

Sparfugglan (*Strix passerina*, Linn.), som under förliden vinter visat sig ovanligt ofta i flera trakter af det medlersta Sverige, har äfven infunnit sig på Mörkö, der dess lefnadssätt blifvit af Hr E. observeradt. Dess vanliga jagttid är morgon och afton; dock besväras hon ej af dagsljuset och E. har flera gånger sett henne jaga i starkt solsken. Vanligen är dock dess jagttid förbi kl. 10 f. m., då hon döljer sig i tätaste snår och buskar, der hon kryper med största liflighet, och håller då stjerten alltid upplyftad, liksom *Sylvia troglodytes.* Då hon jagar om morgonen, söker hon toppen af ett högt träd; då hon jagar om aftonen, håller hon sig alltid närmare marken. Dess flygt är mer vig och skarp än de öfriga Ugglornas o. s. v.

Rackelhanen (Tetrao hybr. Urogalloides) träffades under vintern bland Orrar, med hvilka han dock ej kunde trifvas i samma träd.

Kärrhöken (Falco rufus) unge.

Hus-Svalan (Hirundo urbica Linn.). Den 21 Apr., då snön ännu täckte marken, visade sig i luften på Mörkö en svala af nämde art. Större strömmar voro väl öppna; men öfver en alns tjock is täckte vikar och fjärdar. Termometern stod, då fogeln visade sig, vid 13°+. Då fogeln aflägsnade sig, sträckte han N.V. ut. Hr E. anför detta och flera rön som bevis att Svalan är flyttfogel, och ligger ej i dvala i vatten under vintern. Hans fleråriga erfarenhet rörande foglarnas mi-

gra-

grationer har lärt honom att de mer rätta sig efter tiden då de böra vara framme vid kläcknings-orten, än väderlekens olika beskaffenhet.

Stellers-Anden (*Anas Stelleri* Pall.) infinner sig i Södermanlands skärgård t. ex. vid Landsort, alla år då *Ahlfogeln* (An. glacialis) kommer i större mängd. *Stellers-anden* ankommer då alltid några dagar före Ahlfogels-svärmarne och, som den är ett säkert förebud till en rik fångst af Ahlfogel, skjutes den sällan. Fogeln kallas derföre af Skärkarlarna Ahlförrädare. *Mergus albellus*, som äfven allestådes i Sverige är sällsynt, åtföljer de första svärmarna af *Knipan* (*Anas Clangula*), som om våren ankomma till skärgården. *Sylvia rufa* finnes på Mörkön.

Flyttfoglarnas ankomst och bortflyttning på Mörkö.

Hr Ekström har äfven under året 1828 fortsatt sina anteckningar öfver flyttfoglarnas ankomst och bortflyttning i Mörkösocken af Södermanland [10]). De Tabeller Hr Ekström häröfver för året meddelat, äro följande:

TAB. I.

Foglar, som ankomma om våren och flytta om hösten.

	Ankom.	Flyttade.
Sång-Lärkan (Alauda arvensis)	11 Mars.	13 Oct.
Kajan (Corv. monedula) .	12 Mars.	—?

[10]) Kongl. Vetenskaps Academiens Handlingar för år 1829, p. 31.

	Ankom.	Flyttade.
Staren (Sturnus vulgaris) .	12 Mars.	23 Oct.
Skogs-Dufvan (Columba oenas)	15 Mars.	20 Oct.
Hemplingen (Fring. cannabina)	16 Mars.	21 Oct.
Skraken (Mergus merganser)	18 Mars.	—?
Gräsanden (Anas Boschas) .	18 Mars.	—?
Gladan (Falco Milvus) . .	20 Mars.	24 Sept.
Träd-Lärkan (Alaud. arborea)	21 Mars.	—?
Orm-Våken (Falco buteo)	24 Mars.	—?
Äng-Piplärkan (Anth. pratensis)	26 Mars.	15 Oct.
Vipan (Vanellus cristatus) .	31 Mars.	—?
Kok-Ärlan (Motacilla alba)	31 Mars.	10 Oct.
Ring-Dufvan (Col. palumbus)	1 Apr.	—?
Stor-Spofven (Numen. arguata)	2 Apr.	—?
Gli-Måsen (Larus canus) .	7 Apr.	15 Dec.
Rotgellen (Sylv. rubecula) .	9 Apr.	25 Oct.
Tornfalken (Falco tinnunculus)	9 Apr.	5 Sept.
Vindspolen (Numen. phreopus)	12 Apr.	—?
Morkullan (Scolop. rusticola)	12 Apr.	10 Oct.
Horsgöken (Scolop. gallinago)	13 Apr.	19 Oct.
Fiskljusen (Falco haliætus) .	13 Apr.	—?
(Totanus ochropus)	13 Apr.	—?
Säfsparfven (Ember. schoemilus)	13 Apr.	10 Oct.
Stensqvettan (Saxic. oenanthe)	14 Apr.	27 Sept.
Trädpiplärkan (Anth. arboreus)	14 Apr.	14 Oct.
Talltrasten (Turd. musicus)	14 Apr.	—?
Björk-trasten (Turd. iliacus)	15 Apr.	—?
Rödstjerten (Sylv. phoenicurus)	26 Apr.	12 Sept.
Sädes-ärlan (Motac. flava) .	27 Apr.	3 Sept.
Ladusvalan (Hir. rustica) .	27 Apr.	14 Sept.
Strandsittaren (Totan. hypol.)	29 Apr.	—?

	Ankom.	Flyttade.
Löfsångaren (Sylv. Trochilus)	30 Apr.	18 Sept.
Busksqvettan (Saxic. rubetra)	30 Apr.	14 Sept.
Nattskräfvan (Capr. europæus)	6 Maj.	15 Sept.
Hus-svalan (Hir. urbica) .	7 Maj.	28 Aug.
Torn-svalan (Cypsel. apus)	24 Maj.	30 Aug.

Tab. II.

Foglar, hvilka ankomma om hösten och flytta om våren.

	Ankom.	Flyttade.
Domherren (Pyrrh. vulgaris)	3 Oct.	6 Mars.
Jernsparfven (Accent. modularis)	8 Oct.	—?
Varfogeln (Lanius excubitor)	3 Nov.	—?
Snösparfven (Ember. nivalis)	20 Oct.	25 Mars.
Gråsiskan (Fring. linaria) .	3 Oct.	27 Mars.
Sidensvansen (Amp. garrulus)	27 Oct.	—?

TAB. III.

Foglar, som endast synas under flyttningen.

	Ankom.	Flyttade.
Vilda Svanen (Cygn. melan.)	24 Mars.	11 Nov.
Tama Svanen (Cygn. gibbus)	15 Apr.	28 Sept.
Tranan (Grus cinerea) . .	16 Apr.	17 Aug.
Vild-Gåsen (Anser segetum)	25 Apr.	3 Oct.
Fjösbenta Vråken (Falco lagop.)	—?	25 Oct.

TAB. IV.

Foglar, som uppehålla sig här någon tid under flyttningen.

	Våren.		Hösten.	
	K.	Fl.	K.	Fl.
Lerbenan (Charadr. apricar.)	4/5	16/5	31/7	10/10
Brushanen (Tringa Pugnax) .	25/4	—?	17/7	18/8
Rödbenen (Totanus calidris) .	—?	—?	25/8	2/9
(Tringa subarquata)	—?	—?	26/8	—?

TAB. V.

Foglar, hvilkas afflyttning svårligen med visshet kan bestämmas.

	Ankom.	Flyttade.
Gök-Titan (Jynx torquilla)	22 Apr.	16 Aug.?
Göken (Cuculus canorus) .	29 Apr.	20 Aug.
Grässkäran (Galinula crex)	20 Maj.	—?

TAB. VI.

Foglar, som endast till en del flytta.

	Ankom.	Flyttade.
Kråkan (Corv. cornix) . .	11 Mars.	18 Oct.
Gädd-Trasten (Turd. viscivor.)	9 Mars.	—?
Bofinken (Fring. coelebs) .	19 Mars.	24 Oct.
Svenskan (Loxia Chloris) .	21 Mars.	8 Oct.
Nötkrakan (Caryoc. guttatus)	—?	4 Oct.

TAB. VII.

Foglar, hvilkas ankomst och flyttning äro föränderlige.

	Ankom.	Flyttade.
S:a Korsnäbben (Lox. pytiopsittacus	3 Febr.	6 Nov.
L:a Korsnäbben (Lox. curvirostra) (5)	8 Juli.	—?

TAB. VIII.

Härstädes sällsynte foglar, sedde tillfälligtvis.

	Ankom.	Skjuten.
Dalripan (Lagop. subalpina)	11 Febr.	23 Febr.
Kärrhöken med Halskrage (F. strigiceps)	19 Apr.	—?
Bläs-Gåsen (Anser albifrons)	5 Maj.	s. d.
Temminks Strandlöpare (Tr. Temminkii) . . .	23 Maj.	s. d.
Skränmåsen (Sterna Caspia)	6 Juni.	s. d.
Hök-Ugglan (Ulula) . . .	2 Sept.	s. d.
Spräckliga Vipan (Van. melanogaster) (10)	27 Sept.	s. d.
Sparf-Ugglan (Str. passerina)	27 Dec.	s. d.

Vid åtskilliga af de här anförda foglar har Hr Ekström bifogat intressanta anteckningar öfver deras instinct, vanor och hushållning.

Doctor Schagerström har beskrifvit 2:ne fiskar, hvilka förut icke blifvit fån- Schagerström, om Mu-

Mugil Cephalus och Perca Labrax.

gade vid Sveriges kuster [1]. Den första är *Mugil Cephalus*, som blef fångad i flundre-garn den 5:te Augusti 1828, nära mynningen af Heljarps å ej långt från Landskrona. Det förtjenar anmärkas att enligt hvad jag genom correspondence inhämtat, ungefär vid samma tid fångades, af samma i Norden sällsynta fiskart, några exemplar vid Jutland, och några vid Bergen i Norrige. — Den andra är en *Perca Labrax*, eller en med denna närslägtad ny art, tagen den 1:sta Augusti 1829 i torsk-garn nära Hven. Om man jemför den figur, Hr SCHAGERSTRÖM deraf gifvit, och som skall vara noggrann, med den som CUVIER lemnat i *Hist. nat. des poissons*; så finner man så betydliga olikheter, att man föranlåtes att önska en noggrann jemförelse mellan det Sundska exemplaret, och ett från Medelhafvet.

Den inhämska entomologiska litteraturen har blifvit särdeles riktad under året.

ZETTERSTEDTS Fauna Insectorum Lapponica.

Af Profess. ZETTERSTEDTS *Fauna Insectorum Lapponica* har första Delen blifvit publicerad redan 1828, men ej förr än 1829 kommit oss tillhanda, hvarföre vi ej förr än nu kunnat anmäla densamma.

Den nordligaste delen af Sveriges område, är väl mindre rikt försedd med naturalster af djur- och växtriket, men hyser dock ett icke ringa antal, som äro egna för dessa trakter, och hvilka förgäf-

---

[1]) *Mugil Cephalus* och *Perca Labrax*, 2:ne ovanliga fiskar, fångade vid kusten af Skåne. Vet. Acad. Handl. 1829, p. 90.

ves sökas i de sydligare orterna. Både i vetenskapligt och oeconomiskt afseende är det intressant att känna, hvilka föremål naturen frambringar i dessa vidsträckta ödemarker, och Hr *Z:s* ofvannämda arbete är, i afseende på Lapplands Insekter, det fullständigaste, som hittills utkommit. Denna första del innefattar ordningarna *Coleoptera, Orthoptera*, och *Hemiptera*. Vid alla förut kända arter äro fullständiga Diagnoser gifna, samt Synonymie anförd och noggrann uppgift på de ställen, der Insekterne blifvit tagne. Ett betydligt antal förut obeskrifna arter äro bestämda genom noggranna Descriptioner och anmärkningar, så att kunskapen om Lapplands Insekter blifvit genom detta arbete i hög grad utvidgad. — Det missöde Författaren haft, att se sitt manuscript, under en tid af några år, ligga hos Förläggaren otryckt, beklaga vi uppriktigt; detta dröjsmål har emellertid vållat att Hr Gyllenhal under tiden utgifvit 4:de delen af *Insecta Svecica*, hvaruti många nya Lappska Insekter blifvit under andra namn upptagna, hvilket i betydlig mån ökat Insekternas Synonymie.

Sundewall, om Svenska Spindlarna.

Doctor C. F. Sundewall har lemnat en utförlig och grundligt bearbetad *Beskrifning öfver de Svenska Spindlarna*[2]. Förf. känner något öfver 100 arter af denna grupp, som han indelar och beskrifver. Före honom kände man ej mer än kring

[2]) Vetenskaps Academiens Handlingar för år 1829, p. 188.

70 Svenska Spindel-arter, Förf. kommer således att beskrifva 30 nya. Det han anför om deras instinct och hushållning, och om deras derefter afpassade organer, är i hög grad intressant.

Falléns Hemiptera. Profess. Fallén har under året i ett Band utgifvit en samling af äldre och nyare Dissertationer under titel: *Hemiptera Sveciæ. Cimicides eorumque familiæ affines;* Auctore C. F. Fallén. Londini Gothorum. 8:o.

Fries, om Hydrobænus. Doctor B. Fr. Fries har gifvit en intressant *Beskrifning öfver ett nytt Insekt-slägte, Hydrobænus, hörande till Tipulariæ* [3]. Detta slägte står emellan *Chironomus* och *Tanypus*, men skiljes från begge. Den enda hittills kända art af detta slägte kallar Förf. *Hydrobænus lugubris*. Denna lilla mygga, som tillbringar hela sin utvecklingstid under vattnet, har Förf. med särdeles noggranhet undersökt och beskrifvit ända från ägget och larvtillståndet, då hon lefver i dyen, till dess fullkomligt utvecklade lifsperiod, då hon seglar eller springer på vattenytan. Afhandlingen är åtföljd af upplysande figurer.

Dahlboms Monographiæ Pompilorum et Chrysidum Sveciæ. Hr A. G. Dahlbom, Docens vid Academien i Lund, har under året författat och utgifvit 2:ne entomologiska Monographier, den första: *Monographia Pompilorum Sveciæ*, under Professor Falléns presidium; den andra *Monographia Chrysidum Sveciæ*, för hvilken Magister Dahlbom sjelf presiderat. Båda innefatta åtskil-

liga

[3]) Vet. Acad:s Handl. 1829, p. 176.

liga nya eller förut mindre kända och här sorgfälligt beskrifna arter, samt lemna intressanta bidrag till Fäderneslandets Fauna.

Prof. And. Retzius har [4]) lemnat en utförlig, så väl inre som yttre beskrifning öfver en ny *Lernæa*, som han funnit i luktorganet hos en större *Rajia Batis* från Nordsjön, och kallat *Lernæa Dalmanni*, till minne af den utmärkte, alltför tidigt bortgångne Naturforskaren Profess. J. W. Dalman. Denna art är en bland de större i sitt slägte, dock ej så stor som *Lernæa elongata* Grant, från hvilken Hr Retzius visat att han så väl genom inre som yttre charakter skiljer sig. Beskrifningen är åtföljd af upplysande figurer. Retzius, om Lernæa Dalmanni.

Hr Retzius har äfven beskrifvit 2:ne nya arter af Intestinalmaskar, funna i *Python bivittatus:* den ena en *Ascaris*, den andra en *Botryocephalus* [5]).

Hr Sars har utgifvit ett Häfte under titel: *Bidrag til Söedyrenes Naturhistorie; Bergen* 1829. Detta Häfte innehåller beskrifningar och figurer öfver ett stort antal, dels nya, dels förut otillräckligt kända Mollusker och Stråldjur från Nordsjön. Beskrifningarne äro gjorda med mycken omsorg, och figurerna synas i allmänhet vara mer trogna och upplysande än egentligen vackra. Det vore önskligt att Förf. blefve satt i tillfälle att fortsätta detta in- Sars's Söedyrenes Nat. historia.

---

[4]) Vetenskaps-Academiens Handl. 1829, p. 109, tab. 6.

[5]) Vetenskaps Academiens Handl. p. a. st. p. 103 och 127.

tressanta arbete, som skall lemna vigtiga bidrag till Norriges Fauna. De här beskrifna arter äro: *Corina Squamata* Cuv. *Stipula ramosa* Sars; *Scyphistoma filicorne* S. *Eolidia verrucosa* S. *Polycera dubia* S. *Doris muricala?* Müll. *Strobila octoradiata* S. (*Strobila* är ett märkvärdigt af Förf. bildadt slägte, bestående af *sammansatta och fastsittande Meduser.*) *Lecystia brevicornis* S. *Terebella longicornis* S. *Flabelligera affinis* S. *Lucernaria auricula* O. Fabr. — *quadricornis* Müll. *Lima linguatula?* Lam. *Biphora depressa* S. — och B. tricuspidata S.

Tableau des Petrifications de la Svède.

En Författare, som ej utsatt sitt namn, men som är allmänt känd för sina grundliga arbeten om Sveriges Geologi och Petrifikater, Hr Brukspatron W. Hisinger, har under året utgifvit en *Tableau des Petrifications de la Svède*, eller en förteckning öfver alla hittills hos oss upptäckta och som Svenska beskrifna petrifikater, så väl af djurriket som växtriket. Härvid antydes äfven deras local, samt den formation, hvari hvarje art förekommer. Det är första gången en sådan allmän förteckning blifvit gjord, hvarigenom man på en gång, och liksom med en blick kan öfverse hvad fädernejorden i denna del hyser. Af fiskar är här upptagen blott 1; af Insekter 41; af Mollusker 200; af Zoophyter 14; af Polyper och Koraller 36: summa 292 arter. De anförda växterna utgöra 13 eller 14 arter.

ÅRSBERÄTTELSE
OM NYARE
ZOOLOGISKA ARBETEN
OCH
UPPTÄCKTER,

TILL

KONGL. VETENSKAPS-ACADEMIEN
AFGIFVEN DEN 31 MARS 1831;

AF

S. NILSSON.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS P. A. NORSTEDT & SÖNER,
1831.

INNEHÅLL.

Comparativ Psychologie.

Mastologie.

Ornithologie.

Herpetologie.

Ichtyologie.

Entomologie.

Malacologie, Helminthologie, o. s. v.

Fornverldens Fauna.

I Sverige och Norrige utkomna Skrifter, i synnerhet med afseende på Skandinaviens Fauna.

Comparativ Psychologie.

Flera afhandlingar, innefattande bidrag till den comparativa psychologien, hafva under årets lopp kommit oss tillhanda. Herr Rengger har i sin *Naturhistoria öfver Mammalierna i Paraguay*, lemnat psychologiska iakttagelser öfver Aporna. Det är i synnerhet den art som Hr Rengger kallar *Cebus Azaræ*, hvilken blifvit vald till föremål för dessa iakttagelser.

Renggers iakttagelser öfver Apornas skaplynne.

Genom god behandling blir denna apa förtrolig och tillgifven; hon går så långt i tillgifvenhet att om hon kommer lös, springer hon väl bort i första glädjen öfver sin oförmodade frihet; men återvänder sjelfmant efter några dagar och uppsöker den person, som visat henne mesta vården. Äfven mot djur, med hvilka hon blifvit uppfödd, visar hon tillgifvenhet, t. ex. mot hunden, som likväl ofta måste tjena henne till ridhäst.

Helt annan karakter antager denna apa, då hon ofta blir misshandlad. Känner hon sig stark nog, möter hon våld med våld; känner hon sig för svag, tager hon sin tillflykt till förställning och list, för att vid passande tillfälle hämnas. Har detta skett, springer hon undan och grinar med skadefröjd åt sin fiende. Sådana apor äro mot hvar och en ytterst misstrog-

na, och som de sjelfva förolämpas, anfalla de i sin ordning och söka skada alla smärre husdjur, som de komma åt.

Denna apa har, liksom de flesta, fallenhet för snatteri. Straffas hon derföre, använder hon förställning och försigtighet. Helt likgiltigt tyckes hon betrakta de största läckerheter så länge husbonden är nära; men vänder han henne ryggen, så smyger hon sig sakta fram och stjäler. Blir hon då ertappad å bar gerning, så börjar hon straxt, af fruktan för straff, att skrika af full hals. Men lyckas det henne att osedd förtära sitt rof, så ställer hon sig sedan så oskyldig och orädd, som om ingen ting hade händt. Är det stulna af liten volume, håller hon det i munnen tills hon tror att ingen mer observerar henne, då hon förtär det.

Denna apa är äfven mycket snål; hvad hon en gång har, lemnar hon ej lätt ifrån sig, och mot personer som hon ej tycker om, försvarar hon till och med sådana saker, som ej gagna utan tvertom skada henne. Hr Renggers apa försvarade en gång ett glödande kol, mot en af husets Negrer, som ofta retat henne, ehuru hon under försvaret beständigt brände fingrarna.

Som bevis på denna apas snålhet, anföres äfven följande method att fånga henne: jägaren tager en kurbis (kalabass), skär deri ett hål af en tums- diameter, fyller den med mais samt fäster den vid ett träd, der han vet att apor stryka förbi, och gömmer sig derefter i ett bakhåll. Då aporna märka kurbisen, undersöka de först det-

ta för dem nya föremål, och så snart någon af dem varseblir de deri liggande maiskornen, sticker hon genast en af framhänderna genom den lilla öppningen och griper handen full; men som öppningen är för trång för den fulla handen att komma ut, söker hon utvidga den med tänderna. I detta ögonblick springer jägaren fram och griper apan, som förr låter fånga sig än släppa den mais, hon en gång fått i handen. Nyfikenhet och förstöringslust äro två passioner, för hvilka aporna äro i hög grad blottställde. — Nämde apa har i visst afseende en sjelfständig karakter, och underkastar sig ogerna någon annans vilja. Genom aga kan hon väl afhållas från en handling; men aldrig tvingas till en annan. Hon ej blott sätter sig hårdnackadt emot hvarje främmandes vilja, och följer endast sin egen, utan hon söker äfven att underkasta andra varelser sitt godtycke. Menniskan söker hon, genom smekningar och hotande rörelser, förmå att uppfylla sina önskningar; de smärre, svagare djuren bero helt och hållet af hennes lynne. Är hon kopplad med en hund, begagnar hon honom som ridhäst, och vet äfven så godt att styra honom, som den bästa ryttare kan styra sin häst.

Med ett sådant skaplynne kan hon ej vara mycket läraktig. Också härmar hon menniskan nästan blott i sådant, som kan tillfredsställa hennes lust för snatteri, t. ex. att öppna schatull och buteljer, att genomsöka sin husbondes fickor o. s. v. Detta skaplynne gör att hon skaffar sig ett

slags sjelfbildning, som blott vinnes genom erfarenhet. Första gången då man gifver henne ett ägg, sönderbryter hon det så oskickligt att hon förlorar största delen af innehållet: men småningom använder hon mer sorgfällighet, och slutligen förstår hon att öppna den spetsiga ändan, derigenom att hon helt sakta slår den mot något hårdt föremål och bortplockar med fingrarna det bräckta skalet. — Hon är äfven färsigtig och misstänksam. Hr RENGGER var van att gifva sina apor ett stycke socker, inveckladt i papper; stundom lade han i stället för socker en lefvande bålgeting. Första gången blef apan stucken, då hon ville skynda sig att komma åt sockret; men sedan vecklade hon aldrig upp något papper, för än hon först hållit det vid örat och lyssnat om deri fanns någon rörelse. RENGGER hade lärt sin apa att med en sten krossa sönder det hårda skalet på palmnötter, hvars kärna hon gerna åt. Detta medel använde hon sedan äfven på andra föremål som hon ej på annat sätt kunde öppna t. ex. schatull, kärl o. s. v.; hon slog dem sönder med en sten. (Fror. Notiz. XXVII, p. 101).

DIEZELS iakttagelser öfver Rapphönshunden.

Hr DIEZEL har författat betraktelser öfver rapphönshundens förmögenheter, såsom försök till ett bidrag till djurspsychologien *). Denna uppsats har blifvit uppläst på Tyska Naturforskarnes sammankomst i Heidelberg och har säkert mycket intresse, så väl för jägaren som för philosofen.

*) Isis 1830. H. VII, p. 699.

Förf., som under en följd af år sysselsatt sig med att jemföra de inhemska djurens naturanlag, har mer och mer öfvertygat sig, att alla vida öfverträffas af rapphönshunden; han måste dock i det fallet vara af äkta race, och hafva skarp luktorgan. Dess karakteristik synes just vara raka motsatsen mot apans. Förf. beskrifver med hvilken uträkning och förstånd en sådan hund jagar, hur han vet att rätta sitt sök efter vindens riktning, att göra bukter för att ej stöta upp; med hvilken försigtighet han drager sig tillbaka då han märker sig ha kommit för nära; huru han förstår sin förares minsta vink; huru han stundom till och med går tillbaka och underrättar att han funnit något rof, samt derefter då han märker sig vara sedd, ställer sig för vildtet. Äfven anmärker Förf. den grad af dressering hvaraf denna djurart är mäktig; den strid man ofta varseblir hos honom mellan natur och upptuktelse, hur han darrar i alla lemmar af begär att förfölja, men stannar qvar af lydnad. Dock allt hvad Hr Diezel anför, känner hvarje praktisk jägare och dessutom åtskilligt, som han ej omtalat. Afhandlingen skall likväl i sitt sammanhang läsas med nöje.

Själsförmögenheternas utveckling hos djuren.

Hr Dureau de la Malle, hvars anteckningar, rörande *Husdjurens gamla Historia*, vi i förra Årsberättelsen (sid. 26) omtalat, har under året uppläst en afhandling i Vetensk. Acad. i Paris *om utvecklingen af själsförmögenheterna hos de vilda och tama djuren.* Han söker bevisa att själsförmögenheterna hos husdjuren äro

skickliga till en större utveckling än man vanligen tror: att de äga instinkt, härmningsförmåga, minne m. m. att flera af af de egenskaper, som man hos dem tillskrifvit instinkten, i sjelfva verket vunnits genom härmningsförmågan, och att många handlingar, som man äfven härleder från instinkten, hafva sin grund i insigt, minne och omdöme o. s. v. För hvart och ett af dessa påståenden anför Hr DE LA MALLE talrika facta. Han uppställer först den sats att husdjur, i synnerhet hundar, antaga någon likhet i egenskaper med de personer, med hvilka de lefva tillsammans. Denna sats, ehuru underlig den synes, har sin fulla riktighet; hvar och en kan, om han vill, lätt öfvertyga sig derom. Förf. anför äfven att en ung hund, som blifvit uppfödd tillsammans med en ung katt, antog helt och hållet dennes vanor och uppförande; men att deremot katten ej det minsta ändrade sitt naturell. Detta förklarar DE LA MALLE derigenom, att katten har mindre härmningsförmåga än hunden.

Roffoglar som gifva sina ungar uppfostran.

Flera slags djur gifva sina ungar en efter dessas kommande lefnadssätt afpassad uppfostran. Till dem som äga denna instinkt bör man i synnerhet räkna roffoglarna; de lära sina ungar ej blott att flyga och gripa rofvet, utan äfven att med skicklighet fatta det i luften. Hr DE LA MALLE hade under fyra års tid bebott några rum i öfversta våningen af Louvern och hvilkas fönster lågo inåt den fyrkantiga borggården, i hvars murar åtskilliga falkar och hökar tagit sin boning. Vid den

årstid då ungarna voro flygga, hade Hr DE LA MALLE dagligen tillfälle att flera gånger iakttaga huru de gamla inöfvade dem till jagt. Då föräldrarna återvände med en dödad sparf eller råtta, sväfvade de öfver gården och framkallade, alltid med samma skrik, sina hemmablifna ungar. Dessa framkommo då, på sina föräldrars rop, och flögo bland dem kring gården. Nu stego de gamla vertikalt i luften, gjorde ungarna genom ett nytt skrik uppmärksamma och läto i samma ögonblick rofvet falla ur deras klor, då ungarna genast flögo mot det. I början lyckades det dem nästan aldrig att fatta i rofvet, om ock föräldrarna släppte det nästan rakt ned på dem, der de flögo kring 50 fot djupare ned. Då störtade de gamla sig som en boll ned på det genom ungarnas oskicklighet undsluppna bytet och fattade det alltid innan det hann marken. De flögo då å nyo i höjden, började åter sin undervisning och läto ungarna ej förr förtära sitt rof än de fattat det i flygten. Hr DE LA MALLE märkte äfven, att sedan ungarna lärt sig att uppfånga ett dödt rof i luften, förde föräldrarna till dem en lefvande sparf o. d. samt fortforo på det ofvan beskrifna sättet till dess ungarna blefvo i stånd att säkert fånga en flygande fogel och således sjelfva sörja för sin bergning och underhåll. (Le Globe N:o 80; Fror. Notiz. XXVII, p. 264).

Hr DE LA MALLE har äfven författat en afhandling öfver det inflytande som tämjandet haft på djuren, från början af

Tämjandets inflytande på djuren.

historiska tiden, ända till våra dagar *). Denna afhandling innehåller en mängd intressanta uppgifter, rörande dels de tama djurens antiqvariska historia, och domesticeringens småningom skeende framsteg, dels deras psychiska förmögenheter och bevis för den af Förf. samt Roulin och flera yrkade sats, att genom dressering förvärfvade färdigheter gå i arf från den ena generationen till den andra **). Detta fenomén är ytterst märkvärdigt och kan, med en blick på vårt eget slägte, leda till ganska allvarsamma betraktelser.

Att djurens domesticering blott småningom framskridit till den grad hvarpå den nu befinnes, visar Förf. genom många data. Att gässen och änderna, ännu på Romrarnas tid måste instängas under flyttningsperioderna för att ej flyga bort, har jag redan, efter Hr de la Malle, omnämt i förra Årsber. (p. 26). De hingstar som Xenophon och Varro beskrifva såsom mönster för krigshästar hade juba, cauda, crebra, subcrispa, auribus applicatis; den vilda häst, som Pallas beskrifvit i Siberiens stepper och vestra Tartariets öknar, hade på samma sätt svansen och manen mycket långa och mycket yfviga; han bar öronen bakåt lagda, liksom en häst som ville bitas. Äfven lynnet hos den tama hästen, sådant Xenophon beskrifver det 450 år före Ch. f., har mycken likhet

*) Annales des Sciences Natur. Sept. 1830, p. 50.

**) Jemf. förra Årsber. sid. 25.

med det som Gerbillon tillägger den nu varande vilda hästen i vestra Tartariet o. s. v. *).

*) Vi önska att få hänvisa läsaren till denna intressanta afhandling i sitt sammanhang. Men för deras räkning, som ej hafva tillgång till originalet, anse vi oss böra meddela innehållet af en der förekommande not. Man underrättas deraf att förliden sommar, och således ungefär på samma tid som en utländsk taskspelare förvånade en stor del Stockholmsboar med sin hvita pudel *Munito*, uppehöll sig en dylik charlatan i Paris med tvenne pudlar, *Bianco* och *Fido*. Det synes af sammanhanget i berättelsen att mången åskådare i Paris, liksom i Stockholm, låtit narra sig att tro det hunden verkligen kände bokstäfver, samt kunde stafva och lägga sammans: kände ziffror och kunde med dem addera, subtrahera! o. s. v. De mera tänkande funno der, liksom hos oss, att allt tillgick ganska mechaniskt, att de berömda hundarnas intellectuella förmögenheter voro ganska inskränkta och att intet af allt det de uträttade var en följd af öfverläggning, utan bestod blott i den simpla och hos hunden mycket vanliga konsten, att på ett gifvet tecken *apportera*. Men hvilket var detta tecken? Man kom snart under fund dermed. — Den som besökt ett sådant spectakel vet, att alla bokstäfver i alphabetet eller alla kort i en lek, läggas i en cirkel på golfvet på något afstånd från hvarandra, och att hunden går sakta och oupphörligt på denna cirkel, samt stannar vanligen litet vid hvart och ett af dem. Skall han sammansätta ett svar, så bär han efter hand till sin herre de bokstäfver som bilda ordet eller meningen; på samma sätt gör han, då frågan är att hämta det kort, på hvilket man tänkt o. s. v. Hela manövern för hunden består således blott i att frambära

Mastologie.

Tigern i norra Asien. Redan länge kände man att tigren (Felis Tigris LIN.) var en invånare äfven inom Ryska rikets gränser. PALLAS uppgifver det bestämdt i sin Zoographia rosso-asiatica 1, p. 15, och han anför helt olika Mongoliska, Kalmuckiska och Tungusiska benämningar för denna djurart *). Dock

---

pjecerne, en i sender. Om man nu föreställer sig att, under det han således sakta och med hängande nos framgår öfver kortraden, han i hast får ett tecken, och att detta tecken för honom betyder *apporte*, så tager han pjecen, hvarpå han syntes lukta, och bär den till sin herre. — På detta sätt kan snart ett helt ord och en hel mening bli sammansatt, utan att hunden förstår det ringaste deraf. Sådant var också förhållandet, och det tecken som för hunden betydde *apporte* var en liten knäppning med naglen. Den som först upptäckte knepet, meddelade det åt flera, som hvar för sig snart bekräftade riktigheten deraf. Hvarje gång då hunden kom med nosen vid den bokstaf, som fordrades för ordets sammansättning, hörde de tydligt den lilla knäppningen som taskspelaren likväl sökte dölja för åskådarne derigenom, att han höll den ena handen öfver den andra, eller lade dem båda på ryggen eller satte dem i fickorna. — Ganska säkert bestod äfven Munitos hela beprisade klokhet, endast i den simpla förmågan att *apportera* efter ett dylikt tecken.

*) Redan detta synes bevisa att dessa folkstammar känna djuret såsom tillhörigt deras land. I hela Europa kallas han tiger; Ryska benämningen Babr, kommer tydligen af Mongoliska, *Barr*.

blef det först 1814 bekant genom Prof. Spaski i Petersburg, att det finnes tigrar i Altai-bergen ända upp till Koliwan och till Obi nära Barnaoul.

Den lärde Professor Ehrenberg i Berlin har under sin resa i Siberien 1829, i sällskap med Baron Humboldt, samlat nya och intressanta bevis för denna djurarts tillvarelse i norra Asien *); och Hr Ehrenberg söker fästa uppmärksamheten på detta märkvärdiga fenomen af en stor djurart, som egentligen tillhör ett långt sydligare klimat, men som äfven träffas i dessa samma trakter, der qvarlefvor finnas af andra utdödda större djurarter, hvilka också synas hafva tillhört ett blidare himmelsstrek.

Enligt de underrättelser som Öfverste Gens i Orenbourg gifvit Hr Humboldt, finnas tidt och ofta tigrar på berget Parabagataï, sydost om sjön Dzagsan; äfven träffar man spår af dem ej sällan på gränsen mellan lilla Kirgisiska Hordens steppa och Turkestan, nära Sassac, vid 45 gr. nordlig bredd, eller i trakten af sjön Aral **). — Enligt andra underrättelser finnas tigrar i trakten kring sjön Baikal och på Da-Uriens berg. Äfven då och då mellan Schlangenberg, sjön Koliwan, Bukhtarminsk och sjön Dzagsan. Också vid Barnaoul. Den sista tiger, som blifvit dö-

---

*) Annales des Sciences naturelles, Dec. 1830, p. 387.

**) Denna local för tigern kände äfven Pallas: circaque Araliensem lacum.

dad, var skjuten 1828 nära Irkutsk, under $52\frac{1}{4}$ gr. n. br., det vill säga under en mycket nordligare grad än Paris och under ett mycket kallare klimat än Petersburgs och Stockholms.

Således är det afgjordt att tigern lefver mellan 45 och 53 nordliga breddgraden, i hela central Asien, mellan Mustagbergen och Altaïbergen, i Mongolien och chinesiska Dzungarien, äfvensom i Bukhardiet och således i ett klimat som är kallare än norra Tysklands. Angående de tigrar, som visa sig SO. om Baikal, så tror man att de kunnat komma från Mongolien, hvarifrån de begifva sig åt norr, då Kejsaren i China låter anställa en tigerjagt utom muren i denna del af sitt rike. Hr Fischer deremot tror att tigern från Baikal är ursprunglig i denna trakt och skiljer sig från den Bengaliska genom längre hår och större växt. — Hr Ehrenberg anser, efter noggrann jemförelse mellan hudar af den Siberiska och Bengaliska tigern, dessa 2:ne djur utgöra en och samma art, och att deras olikheter endast ha sin grund i det klimat hvarunder de lefva.

Nord-Asiens Panther. Hr Ehrenberg har äfven lemnat en intressant afhandling öfver den nordiska Panthern (Felis Irbis), som ända hittills blifvit misskänd och förblandad med andra arter. Förf. söker utreda den intrasslade synonymien för de större, fläckiga och långsvansade Felis-arterna i gamla continenten. Resultatet blir att Mongolien och Siberien äger en Pantherart (Felis Irbis) som är specifikt skild, så väl från den Afri-

kanska Leoparden (Felis Leopardus) som från den Syd-asisiatiska Panthern (Felis Pardus). Denna Nordasiatiska Pantherart med långa hvitaktiga hår karakteriserar Hr Ehrenberg på följande sätt: *Felis Irbis:* Cauda longiore, corpore albido, macularum nigricantium annulis ocellatis maximis irregularibus obsito, villoso.

Ehrenberg hade fått ett skinn af detta djur hos en köpman i Semipalatnaja, som äfven uppgaf att djuret fanns på berget Vala Tau vid Semisec ända till Kaschkar.

Äfven Pallas, som också beskrifvit denna djurart, ehuru under annat namn (Felis Pardus Pall. Zoogr. 1, p. 17), säger, att han träffas i östra Siberien vid floderna Jenisei och Kemtschuk samt vid Baikal sjön; äfven vid floderna Uth och Amur m. m.

Hr Shore har i Zool. Journ. N:o XVIII, p. 271 beskrifvit *Mustela flavigula* Radd., som är Synonym med *Must. Hardwickii* l. c. IV, pl. 8. Enligt Hr. Shore förekommer denna djurart i de bergiga trakter, som begränsa Himalaya, såsom Kumoun, Gurhwall och en del af Sirmoor; äfven förekommer han vid Nepaul. På slätterna i Indien förekommer han aldrig. Han synes hafva fullkomligt samma lefnadssätt som våra Svenska Mårdarter. **Shore om Mustela flavigula.**

Hr Pöppig's intressanta *Naturhistoriska berättelse från Chili* böra läsas i sitt sammanhang och finnas införda i Fror. Notiz. XX:de, XXIII:dje, XXV:te och XXVII:de Bandet. På sistnämde ställe **Pöppigs om djur i Chili.**

sid. 217 har Hr Pöppig beskrifvit en Vesla under namn af *Mustela Cuya* (dock med ovisshet om Molinas *M. Cuya* dermed är identisk) *), samt tvenne läderlappar hörande till slägtet *Nycticeius* Raflinesque.

Hr Schottky (Oberförster i Schlesien) har meddelat Prof. Gravenhorst i Breslau följande underrättelse:

Utterns fortplantning.

Vanligen anses Februari vara den tid då fiskuttern parar sig, men 40:årig erfarenhet har lärt mig att detta djur, liksom hunden, föder ungar under alla årstider. Den 11 December d. å. blefvo 3 utterungar fångade tillika med modern; dessa voro 6 dagar gamla. Då nu utterhonan går drägtig 9 veckor, måste parningen ha skett den 4 October. En annan fiskutter hade på samma tid ungar som voro 9 till 10 veckor gamla; således inträffar här parningen i Augusti. — Dessa uppgifter fordra dock bekräftelse.

Formförändringar hos cranier efter ålder.

Doctor Berthold från Göttingen har på Naturforskarnes sammankomst i Heidelberg meddelat *iakttagelser öfver de formförändringar som cranium af uttern undergår efter födseln* **). Förf. har fullkomligt rätt deri att, oaktadt mycket hittills blifvit skrifvet om craniibenens form och byggnad samt öfver deras ossificationsprocess och betydelse, likväl föga blifvit

*) Enligt en recension i Bulletin des Sc. 1830 Octobre, p. 112 är denna djurart identisk med Buffons *Le Grison* och Methodisternas *Gulo vittatus*.

**) Isis, 1830, p. 570.

iakttagit rörande de småningom skeende förändringar, som hufvudskålen och dess delar undergå från födslen till den fullkomliga utbildning-perioden *).

Hr Berthold har inskränkt sin undersökning till en jemförelse mellan cranierne af en ung och en gammal utter, och på en medföljande planche (Tab. VI) har han bifogat figurer öfver begge.

Två slags Björnar i Anderna.

Doctor Roulin berättar att i Anderna finnas 2:ne slags björnar, hvaraf den ena har hvit panna. I Bogota uppföddes en sådan som var mycket fredlig och lät icke ens höra ett ljud af ilska, ej en gång om han plågades. Men en gång hade man kastat till honom en dödad *Vultur Papa.* I början var björnen rädd för honom, men småningom närmade han sig, liksom för

*) Den som skrifver detta har likväl redan för 11 år sedan författat en uppsats i samma ämne, eller *Om de förändringar, som Däggande djurens cranier undergå efter olika ålder*; i inledningen till Skandin. Fauna LIV § 15, Lund 1820, men då denna uppsats är skrifven på Svenska, har den haft det missödet, som många andra afhandlingar, författade på samma språk, att aldrig hafva inkommit i det allmänna litterära circulationsbruket. Också utgöres den nästan endast af de allmänna resultaterna af speciella undersökningar, hvilka jag då hade uppfattat i en utförligare afhandling, (pag. LIX) men som hittills icke blifvit utgifven. Ämnet är af stor vigt, både för Physiologien och Zoologien, och jag är ännu öfvertygad att den cranii olikhet, hvarefter Cuvier i Recherches sur les ossem. foss. indelat Björnarna, för en stor del har sin grund blott i olika ålder.

att leka; slutligen bar han honom bort i en mörk vrå och då man ville taga den ifrån honom, skrek han af ilska. Från den stunden vardt han ondsint och man måste döda honom.

Landtfolket i trakten försäkrar att denna björn vanligen lefver af vegetabilier; men om han en gång blir af hungern tvingad att äta kött, får han sådan smak derför att han ej vill ha någon annan föda; han blir då en fasa för alla gårdar i kantonen, från hvilka han hvarje år borttager ett stort antal Mulåsnor (Annales de sc. nat. Sept. 1829, p. 50 not).

Det synes mig förtjena uppmärksamhet att Andiska bergsfolket har samma öfvertygelse om Andiska björnen, som vår allmoge i flera provinser om de hos oss förekommande björnar, att de nemligen af naturen äro fredliga och lefva af vegetabilier till dess hungern eller sjelfförsvaret nödgat dem att slå boskap, hvarefter de blifva grymma rofdjur. I andra trakter af Skandinavien, i synnerhet de nordligaste, tror likväl allmogen fullt och fast, att det gifves tvenne björnarter, en mindre, som lefver af vegetabilier och som de kalla *Myrbjörn*, samt en större, som slår boskap och som de kalla *Slagbjörn*.

M:r Lloyd's jagtäfventyr.

Då vi omtala våra björnar böra vi ej glömma att omnämna Hr Lloyd's intressanta bok *Field sports of the north of Europe*, hvaraf äfven en mycket väl bearbetad öfversättning under året utkommit

hos

hos oss *). Denna bok skall läsas med mycket nöje ej blott af jägaren och jagtälskaren, utan äfven zoologen skall derur kunna hämta många intressanta upplysningar.

Man vet att Schakalen förekommer i norra Afrika och södra Asien. Han omtalas på flera ställen i Bibeln. Han har sin geographiska utbredning från 10 till 35 nordliga breddgraden. I Europa hade man hittills ännu icke funnit honom bosatt. På Dalmatien gingo väl länge berättelser om vilda hundar, som på landets språk kallades *Ciageli* eller *Ciaghli*. Först 1824 efterfrågade Geognosten Partsch dessa djur nogare på sin undersökningsresa på Meleda. Han erfor då att dessa så kallade vilda hundar förekommo på några öar vid södra kusten af Dalmatien, der de lefde i bergskrefvor, ur hvilka de endast om natten framkommo, för att söka sin föda, som bestod i vilda och tama djur o. s. v. Detta djur sades vara ganska skyggt och svårt att komma åt. Hr Partsch kunde ej skaffa sig något. Endtligen blef ett lefvande exemplar af en gammal hane, som blifvit fångad i räfsax på ön Guipana, skickadt till Museum i Wien. Den befanns vara en *Schakal* af nämde art (Canis aureus Lin.). Hr Fitziger, som beskrifvit denna händelse (Isis 1830, IV, pag. 372), tror ej att dessa djur blifvit transportera-

Schakaler på öarne vid Dalmatien.

*) Jagt-nöjen i Sverige och Norrige, Stockholm 1830.

de till nämde öar, utan att de ursprungligt funnits der och i det öfriga södra Europa, der de dock, genom den tilltagande kulturen, blifvit utrotade. De som finnas på öarna vid Dalmatien äro således sista qvarlefvan efter denna djurart i Europa.

Erinaceus setosus. Hr Desjardins har, i ett bref från île de France till Redacteurerna af *Annales des Sciences Naturelles* (Juin 1830, p. 179), lemnat intressanta underrättelser om *Erinaceus setosus* Lin. Då djuret är ungt, har det gula band på en brun botten, hvilka dock försvinna med åldern och djuret blir helt gulbrunt. Negrerne tycka mycket om detta djurs kött, och de steka det så ofta de komma åt att fånga det. Det fortplantar sig starkt och föder 15—18 ungar. Det är märkvärdigt, att, oaktadt det heta klimatet, detta djur dock ligger i dvala från Juni till November. Förf. tviflar ej att ju dessa djur ursprungligt tillhöra Madagascar.

Sorex fodiens farlig för fisksumpar. Hr Brehm har, i en uppsats i Isis, anfört ett märkvärdigt factum, att *Vatten-Näbbmusen* (Sorex fodiens) är en farlig fiende för fisk, som hålles i fisksumpar. Enligt denna uppgift hade en person i granskapet, som ägde ett karpfiske, åtskilliga gånger funnit i sin fisk-reservoir stora döda karpar, på hvilka hjernan och ögonen voro utätna; och slutligen kom han till fullkomlig visshet att det var *Sorex fodiens*, som föröfvade dessa illbragder. — Hr Brehm lemnar ej en gång i denna lilla uppsats sin favoritböjelse att klyfva arter till *species* och *subspecies*. Äfven *So-*

rex fodiens måste, enligt honom, skiljas i 2:ne arter: *Sor. fodiens* och *Sor. rivalis*; men de uppgifna skiljemärkena äro, enligt mitt sätt att se, så högst obetydliga, att man af ett större antal individer, af hvad art som helst, utan tvifvel skulle kunna bilda åtskilliga, lika så skilda arter *).

Pungdjurens fortplantning.

Doct. Rengger har, i sin *Naturhistoria öfver Mammalierna i Paraguay*, meddelat intressanta iakttagelser rörande *Pungdjurens* fortplantning. *Didelphis Azaræ* går drägtig kring 25 dagar. Under denna tid märker man ett ökadt tillopp af vätskor i pungens väggar, som utvidgas och hvars kanter svälla. Embryonerna ligga dels i skenklarna af uterus och dels i dess kavitet. Mot slutet af drägtighetstillståndet äro de ej alla lika stora, utan mindre utvecklade, i samma mån som de ligga närmare tubæ Fallopianæ. Fostret går, efter Renggers iakttagelse, ur uteri kavitet in i den grep-lika fortsättningen och ur denna in i slidan. Ungarna födas ej på en gång utan det åtgår 3—4 dagar mellan födslen af den förste och siste ungen. Huru dessa transporteras ur uterus i pungen har Rengger ej kunnat iakttaga; han tror att det tillgår på det vanligen antagna sätt, att pungen blir i födselmomentet tillbakadragen till slidan medelst 2:ne muskler, som från spina anterior superior ossis illii löpa öfver ossa marsupialia bort åt dess sidor; och att således ungarna, genom sjelfva födselarbetet, blifva framskjutna i pun-

*) Isis 1830, XI, p. 1126.

gen. De nyfödda djuren äro och blifva ännu någon tid verkliga embryoner; längden högst 6 linier; kroppen naken; hufvudet stort; ögonen tillslutna; mun och näsborrar öppna; främre extremiteterna ligga korsvis öfver bröstet, de bakre öfver magen; svansen undertill hoprullad. Vid yttre retningar visa de ej minsta rörelse. Icke desto mindre finner man att de sugit sig fast vid spenarna kort tid efter det de kommit i pungen. Rengger tror att de af modren blifvit lagda till spenarna och att hon för denna förrättning betjenar sig af bakfötterna, som ha motsatt tumme. Ungarna bli kring 2 månader i pungen, utan att lemna spenarna, för än de sista dagarna. Mot slutet lemna de stundom pungen, men återvända genast dit, så snart en fara hotar dem. Snart tillsluter modren sin pung för dem; och förer dem derefter någon tid på sin rygg, då de hålla sig fast vid hennes hår *).

Hr Collie har i ett bref till Dr Vigors lemnat underrättelser om vissa egenheter vid Kanguroons naturhistoria. Se Zool. Journ. XVIII, pag. 238.

Hjortsvinets fortplantning i Europa. Quoy och Gairmar hemförde från Moluckiska öarna en lefvande hanne och hona af det märkvärdiga *Hjortsvinet* (Sus Babyrussa). Honan har i menageriet i Paris födt ungar; utan tvifvel de första som blifvit ynglade i Europa. (Fror. Notiz. XXVII, p. 74).

Enhörningen. Under sin resa i norra Afrika trodde Rüppel sig med säkerhet hafva kommit det

*) Fror. Notiz. XXVII, p. 49.

omtvistade djuret *Enhörningen* på spåren; och han hoppades äfven att sjelf kunna finna det. Detta hopp lärer likväl ha förgått under fortsättningen af resan; ty i sin nyligen publicerade *Reise in Nubien, Kordofan und dem Peträischen Arabien*, sid. 161, yttrar han sig, att väl åtskilliga, och bland dem i synnerhet en af hans slafvar, beskrifvit ett djur af hästens storlek och kroppsbyggnad med korthårig, rödaktig fäll, klöfvar och ett långt, tunt, rakt horn på pannan; men han anmärker tillika, att man ej kan trygga sig vid helt och hållet öfverensstämmande uppgifter af de Afrikanska Araberne. Den första *Canis pictus*, som Hr Hey sköt i öknen Ambukol, hade troligen genom hudsjukdom förlorat alla håren: mer än 10 Araber förklarade att detta var constant, hvilket likväl är grundfalskt. Den *Phacochoeres* som Rüppel erhöll i Darfur hade ingen svans: hela jagtsällskapet förklarade, att så voro alla individer af denna djurart beskaffade, hvilket åter var en osanning, och hvarom Rüppel framdeles öfvertygade sig. Så torde det äfven förhålla sig med uppgifterna om Enhörningen, och således det hopp, som Rüppel fattat att upptäcka honom, alldeles försvinna. (Fror. Notiz. XXVII, p. 41).

Prof. Lichtenstein har låtit förfärdiga figurer af fyra Sydamerikanska hjortarter, som komma att införas i ett nytt häfte af dess planchverk öfver Mammalierna. Dessa arter äro: *Cervus rufus*, som har helt enkla horn, hvilka han aldrig skall fälla och hvarigenom han utgör en öfvergång

Lichtensteins Sydamericanska Hjortarter.

till slägtet Antilope; *Cervus nemorivagus* Fr. Cuv., som, tillika med föregående, uteslutande lefver i skogarna. Enligt Lichtenstein äro de hjortarter, som lefva i skogarna, utmärkta derigenom, att de äro spensliga och lågbenta. Samma anmärkning har Lichtenstein förr gjort, rörande de Antiloper som bebo skogarna; *Cervus paludosus; Cerv. mexicanus* och *Cerv. campestris.* (Isis 1830 V—VII, p. 558).

M:r Jenyns om Pennants *Common Bat.*

Hr Leon. Jenyns har *) meddelat iakttagelser öfver Pennants *Common Bat* (allmänna flädermus). Huruvida denna art är den samma som Linnés *Vespertilio murinus*, för hvilken den af Pennant blifvit ansedd, lemnar Hr Jenyns oafgjordt, emedan Linnés korta och otydliga beskrifning ej gifver bestämd upplysning om hvilken art han egentligen menat; men Förf. bestrider helt och hållet att Pennants *Common Bat* är den samma som de Franska och Tyska Författarnes *Vespertilio murinus.* Deremot söker han bevisa att Pennants *Com. Bat* är alldeles identisk med Geoffroy's *Vespertilio pipistrellus.* Af denna art gifver Förf. en utförlig beskrifning, hvarefter han gör några anmärkningar öfver dessa djurs lefnadssätt och vinterdvala.

I Årsberättelsen för 1828, pag 11, har jag anfört en afhandling af C. Gloger (Isis XXI. VII, p. 687) med titel: *Indelning af de i Tyskland och dess nordliga grannländer förekommande flädermössar.*

*) I Transactions of the Linnean Society, XVI, 2, p. 159.

ter. Hr GLOGER yttrade då att han ej ville söndersplittra detta slägte i flera, utan indela det i sectioner, hvilket förfarande han ansåg hafva alla de fördelar, som kunna väntas af slägtenas söndersplittring, utan att medföra någon af dess många och stora olägenheter.

Dessa considerationer hafva likväl icke afhållit Hr BOIE från att äfven här bilda nya Genera. Af den grupp som Hr GLOGER kallat *Vespertiliones otoptyches* bildar Hr BOIE ett nytt genus, under namn af *Leuconoe*, och han åberopar som skäl, att han redan 1825 förmodade att *Vattenflädermössen* utgjorde ett eget slägte. Detta karakteriserar han på följande sätt: 1) *Fällen ofvan grå, under än ljusare;* 2) *öronen genomsigtiga;* 3) *tummen lång;* 4) *örlocket lancettformigt;* 5) *flyghuden starkt ådrad* *). **Boies slägte Leuconde.**

Hr RAPP har i Meckels Archiv för 1829, sid. 236, meddelat sina undersökningar öfver den extensila hud (eller blåsa) som finnes på hufvudet hos *Klappmytzan* (*Phoca cristata*). Rummet mellan yttre näsöppningen i cranium, och de af en ringmuskel omgifna näsborrarna utvidgas till en pung, som höjer sig framför ögonen, till en stor membranöst-muskulös blåsa, som genom en vertical skiljevägg, hvilken är en fortsättning af näskavitetens beniga skiljevägg, är delad i två afdelningar och tjenar denna Skälart till att upptaga ett **Pannblåsan hos Phoca cristata.**

---

*) Isis 1830 III, p. 256.

förråd af luft, hvarigenom han, som måste söka sin föda under vattnet, blifver i stånd att längre dyka *).

Kaschalottens förvånande styrka.

Kapten v. KOTZEBUE berättar i sin sista resebeskrifning en händelse som bevisar den fruktansvärda kraft, hvaraf Hvalarne äro i besittning. En Nordamerikansk Kapten, vid namn SMITH, förde ett skepp med tre master i söderhafvet på Hvalfiskfångst. I granskapet af linien träffade han en *Physeter*, eller en sådan Hval, hvaraf *sperma Ceti* fås, af en ovanlig storlek. Alla båtar blefvo utsatta för att skyndsamt fånga honom, och hela manskapet togs med. På fartyget, som låg bi för få segel, lemnades blott en kockspojke om bord. Fisken, som låg stilla på vattenytan blef nu harpunerad. Knappt kände han sig sårad förr än han svängde sin kraftfulla stjert med sådan styrka, att han skulle ha söndersplittrat båtarne, om det ej lyckats dem att i hast komma undan. Nu vände han sig mot fartyget och gaf det på framsidan ett så gruffligt slag att det sjönk inom 5 minuter, med allt hvad derpå befann sig **).

Histoire naturelle des Mammifères.

Af GEOFFROY-ST HILAIRE'S och FR. CUVIERS sköna Planschverk: *Histoire naturelle des Mammifères* hafva tre häften anländt, sedan vi aflemnade sista Årsberät-

*) Fror. Notiz. XXVI, p. 346.

**) Besättningen var nu på fyra små båtar gifven till pris åt oceanen. Två af dem blefvo 14 dagar derefter upptagna ef ett fartyg, sedan 10 man hade dödt af hunger och de öfriga 5 man måst föda sig af liken. Fror. Notiz. XXVI, p. 282.

telsen, nemligen det 61:sta, 62:dra och 63:dje. Det omdöme, vi flera gånger afgifvit, rörande detta verk, hafva vi äfven nu tillfälle att bekräfta, att det är det yppersta i sitt slag, som vi känna och skall utan tvifvel länge blifva det. Med det 61:sta häftet följer en systematisk uppställning af de 120 arter, som innefattas i 41 till 60:de livraisonerne, och hvilka utgöra tredje Tomen af *Histoire naturelle des Mammifères*.

De nu anlända 3:ne häftena innehålla figurer af följande djurarter: *Giraf*, hona; utmärkt skön figur. En ung Dauw (Equus montanus Burchell); blott en månad gammal. — *Rat à dos rayé*, som Förf. föreslår att kalla *Mus lineatus* i stället för *Mus pumilio*, hvarmed den blifvit benämd af Sparrman, som deröfver lemnat en temligen god figur i sin Resa och i Vetensk. Acad. Handl. för år 1784. — *Otomys bisulcatus* från södra Afrika. — *Mus perchal* en stor råttart från Indien, som, liksom vår husråtta, är en parasit och bebor husen. Indianerna äta den som en läcker rätt. — *Ateles melanochir* från Peru. — *Ateles marginatus* från södra Amerika. — *Felis Cafra* en ny art katt, upptäckt i södra Africa af Delalande och först beskrifven af Desmarest. Denna art är temligen lik vildkatten, men litet större och högre. — *Marte commune* (Mustela Martes Lin.) synes hafva fläcken under halsen mer utvidgad och mer blek än hvad vanligen är fallet hos våra Nord-Skandinaviska mårdar. — *Chevrotin de Java ou Kanchil* (femelle)

(Moschus javanicus) ett vackert djur och en mästerlig planche. D:o hanen till samma art. — *Ecureuil fossoyeur* (Sciurus erythropus) från Senegal. — *Chacal du Sénégal*, Male (Canis anthus). Denna art anses för ny och skild från *Canis aureus*, samt först upptäckt af Rüppel i Nubien. Fr. Cuvier gör i beskrifningen den anmärkning, att hos alla mammalier hannen är större än honan; dess växt är högre, diametern af hans ben större, musklarna tjockare o. s. v. Man känner ej hela arten om man ej känner begge könen. — *Pilori*, en stor råttart från Antillerna. — *Gerbo*, femelle, en vacker figur af *Dipus Sagitta.* — *Genette rasse* en art *Viverra* från Java. *Loup commun, noir*, femelle; enligt Förf. är detta blott en tillfällig svart varietet af den vanliga Europeiska vargen. Han säger att det ej är mycket sällsynt att finna svarta vargungar i samma kull med vanliga. Förf. anser den egentliga *Svarta vargen* (Canis Lycaon) tillhöra norra Amerika, och han tror, att alla svarta vargar, som förekomma i Europa, blott äro varieteter af den vanliga *Canis Lupus.* Baron Cuvier, som sett 4 exemplar, tagna och dödade i Frankrike, anser dem tillhöra den egentliga *Canis Lycaon*, och vara specifikt skilda från *C. Lupus* (Se Regne anim. I, p. 150). — *Mulet, mâle, d'un Bonnet chinois mâle et d'un Macaque femelle;* utan text.

Ornithologie.

Äfven under det förflutna årets lopp har Hr TEMMINCKS utmärkt förträffliga planche-verk: *Planches coloriées d'oiseaux* blifvit fortsatt. Sedan vi aflemnade förra Årsberättelsen, hafva vi deraf erhållit 6 häften, nemligen från och med det 81:sta till och med det 86. Vi skola bjuda till att i största korthet göra reda för det rikhaltiga innehållet. Pl. 479 *Falco peregrinoides* TEM. en falkart från Afrika. Pl. 480 *Larus Audouini* PAYRAUD. en måsart från kusterna af Sardinien och Corsika. Näbben är mörkröd med 2:ne svarta tvärstreck; benen svarta. Pl. 481 *Ibis Leucon* TEMM. Hr TEMMINCK skiljer den hvita Ibis i tvenne arter, *Ibis sacra*, som bebor Afrika och *Ibis Leucon* som förekommer på Java och andra öar i Asiatiska Archipelagen. De skiljemärken han anför synas oss emellertid ej nog constanta. Vi ha på Museum ett exemplar från Java, som således är TEMMINCKS *Ibis Leucon*, och äfven liknar dess figur; men den yttersta vingpennan har mot spetsen svarta kanter, och en och annan af de innersta vingpennorna äro mot ändan svartaktiga med skilda, hårlika strålar, hvarigenom det liknar *Ib. sacra*. Pl. 482 *Icterus diadematus* TEM. från Mexico. Pl. 483 *Gallus furcatus* ej mycket olik vår bondtupp, finnes på Java och Sumatra, der han uppehåller sig i skogsbrynen. Pl. 484 fig. 1 *Phyllornis aurifrons* och fig. 2 *Phyll. cochinchinensis*. Af denna nya grupp, som genom generiska

TEMMINCKS planches coloriées d'oiseaux.

karakterer bestämmes, uppräknar Hr Temminck fem arter.

I 82:dra häftet beskrifvas först några arter af slägtet *Drymophila*, hvartill Hr Temminck förut lemnat figurer; derefter karakteriseras slägtet Phasianus, inskränkt inom sina behöriga gränser, och deraf uppräknas 9 kända arter, alla tillhöriga Asien och de flesta China. Pl. 485 *Phasianus veneratus* Tem., en präktig fasanart från China; som äfven i nämde land skall vara mycket sällsynt och mycket dyrbar, samt förbjuden att föras ut. Pl. 486 *Phasianus versicolor* Vieill. en likaledes skön fasanart från Japan, der han lefver i skogarna. Pl. 487 *Phasianus Soemmeringii* Tem. äfven denna är från Japan. Pl. 489 *Falco leucopterus* Tem. en örn från Japan. — Af en afdelning af slägtet Bucco Lin. bildar Temminck här slägtet *Mycropogon*, som bestämmes och hvaraf 6 arter uppräknas. Pl. 490 *Mycropogon marginatus* Tem. I skogarna i Sennar och Abysinien. Pl. 491—492 tvenne sköna papgojor; pl. 493 honan till *Phasianus versicolor.* Pl. 494 hufvudet i naturlig storlek af en gammal hanne af *Condoren.* Det är måladt efter den individ, som för närvarande finnes lefvande i menageriet i Paris. Temminck bifogar några underrättelser till denna märkvärdiga fogels historia, tagna ur Hr Stevensons resa i södra Amerika. Vingbreddan är 14—15 fot. Slägtet *Monasa* Vieill. karakteriseras och deraf uppräknas 4 arter. Pl. 495 *Falco regalis* Tem. en hökart från norra Amerika, en

tredjedel större än vår dufhök, hvilken han eljest liknar till kroppsformen *). Pl. 496 *Falco exilis* Temm. en sparfhök från Cafferlandet. Pl. 497 *Turdus amaurotis* från Japan. Pl. 498 *Turdus melanotis* från Mexico. Pl. 499 *Ocypterus sanguinolentus*. Pl. 500 åtskilliga arter af slägtet *Fringilla*. De i 85:te häftet afbildade figurer äro *Picus leucogaster*, *Columba Denisea*, *Col. Janthina*; *Larus melanorhynchus*, *Vanellus cucullatus*; *Pitta granatina*. Till de i 86:te häftet gifna figurer åtföljer nu ingen text. Deremot bifogas en systematisk tabell, efter hvilken Buffons planches enluminées och plancherna i detta verk böra ordnas, enligt den method som Hr Temminck uppgifvit i sin Manuel d'Ornithologie.

Carl Lucian Bonaparte, Prins af Musignano, har år 1828 i New-York utgifvit *The genera of north american birds and a synopsis of the species found within the territory of the united states*. Förf. delar foglarna i 5 ordningar: *Accipitres*, *Passeres* (scansores och ambulatores), *Gallinæ*, *Grallæ*, *Anseres*. Dessa ordningar indelas i 2:ne *Subclasses*, som karakteriseras på följande sätt. 1:o baktån artikulerad i samma plan med framtårna och stödjande efter hela sin längd, på marken; *danad för att gripa med*. 2:o baktån artikulerad högre upp på tarsen än framtårna, *oskicklig att gripa med*, stundom borta.

Bonapartes Genera of north american birds.

*) Enligt Cooper i Sellimans Journal Vol. XIX n. 2, p. 353 är denna fogel den samma som Wilsons *Falco atricapillus*.

Till förra subclassis räknas Accipitres och Passeres; till sednare Gallinæ, Grallæ och Anseres. — Man kunde härvid invända att vissa *Grallæ* t. ex. *Ardea* och *Ibis*, stödja på hela baktån, hvilken ligger i samma plan som framtårna. — Man ser att *Columba* efter denna method kommer att räknas bland *Passeres* och ej bland *Gallinæ* *).

---

*) Hela uppställningen i ordningar och familier är följande:

SUBCLASS I.

Hind toe articulated on the same plane with the fore toes, and bearing on the ground its whole length; *formed for grasping.*

ORDER I. ACCIPITRES.

Feet ambulatory: bill hooked, with a cere: nails retractile.

1. Vulturini. Head naked.
2. Rapaces. Head feathered.
   *Diurni. Eyes lateral.
   **Nocturni. Eyes in front.

ORDER II. PASSERES.

Feet ambulatory, gressorial, or scansorial.

TRIBE I. SCANSORES. Toes two before, and two behind.

§ Anterior toes divided, or united only at base.

3. Psittacini. Bill hooked, with a cere: none of the toes versatile.
4. Frugivori. Outer hind toe versatile, connected with the fore toes by a membrane.
5. Amphiboli. Outer hind toe versatile, free.
   *Bill ciliated. **Bill not ciliated.
6. Sagittilingues. Bill straight; none of the toes versatile.

Vid beskrifningen af species förekomma åtskilliga för vår egen Fauna intres-

---

§§ Anterior toes united to the first joint or beyond.

7. Syndactyli. Bill straight, entire.

8. Serrati. Bill exceedingly large, curved serrate.

TRIBE II. AMBULATORES. Toes three before, one behind.

§ Feet gressorial.

9. Dentirostres. Bill cultrate: tibiæ feathered.

10. Angulirostres. Bill subquadrangular, acuminate: tibiæ half naked.

§§ Feet ambulatory.

11. Gregarii. Bill robust, conic-acuminate, or cultrate, forming a sinus in the front feathers.

*Bill conic-acuminate. **Bill cultrate.

12. Sericati. Bill short, depressed, gape very wide: wings and feet moderate.

13. Chelidones. Bill very short, depressed: slender: gape very wide: wings very long: feet remarkably short.

14. Canori. Bill moderate, more or less subulate: outer toe united at base to the middle one.
*Bill depressed. **Bill robust; convex, compressed. ***Bill subcultrate. ****Bill subulate.

15. Tenuirostres. Bill elongated, slender: tongue not extensible. *Anerpontes. **Epopsides.

16. Anthomyzi. Bill elongated, very slender: tongue extensible.

17. Ægithali. Bill short, hard, conic-subulate, hind toe and nail largest.

18. Passerini. Bill short, robust, conic.

19. Columbini. Bill vaulted: nostrils covered by a turgid membrane.

20. Passerigalli. Bill vaulted, no turgid membrane.

santa anmärkningar. Pag. 38 visar Förf. att *Strix acadica* Gmel. är *The little Owl* hos

---

SUBCLASS II.

Hind toe articulated higher on the tarsus than the fore toes, *incapable of grasping*, or wanting.

ORDER III. GALLINÆ.

Tarsi rounded, robust, rather short; tibiæ wholly feathered: bill short, vaulted.

21. Gallinacei. Fore toes connected at base by a membrane.
*Tarsi naked. **Tarsi feathered

22. Crypturi. Toes not connected by a membrane.
*Four toed. **Three toed.

ORDER IV. GRALLÆ.

Tarsi rounded, slender, elongated; tibiæ almost always partly naked: bill generally elongated.

23. Struthiones. Feet two or three toed; toes divided: no quill feathers.

24. Pressirostres. Bill moderate, rather robust: hind toe wanting or very short.

25. Alectrides. Bill short, stout, subvaulted: toes four, some or all connected.
*Hind toe not touching the ground.
**Hind toe bearing on the ground.

26. Herodii. Bill elongated, stout, robust.
*Hind toe touching the ground only at tip.
**Hind toe bearing on the ground with several joints.

27. Falcati. Bill very long, arcuated: face naked: hind toe bearing on the ground nearly its whole length.

28. Limicolæ. Bill elongated, slender: hind toe hardly touching the ground, or wanting.

29. Macrodactyli. Bill short or moderate: toes divided, very long: hind toe bearing on the first joint.
*Toes simple. **Toes pinnated.

hos Wilson Americ. Orn. IV, p. 66, tab. 34 f. 1. Detsamma har han äfven redan ådagalagt i the *Nomenclature of Wilsons Ornithology.* Då det nu så förhåller sig, är det alldeles obegripligt, att man ännu envisas att anse den Nordamerikanska *Strix acadica* för identisk med Linnés *Strix passerina.* Den som någonsin sett den sistnämde foglen, behöfver blott kasta en blick på Wilsons figur för att öfvertyga sig att de aldrig kunna förenas. Detta har ock Bonaparte ytterligare bekräftat i ett *Tillägg* pag. 436, der han visar, att den Ame-

---

30. Pinnatipedes. Bill straight, slender: toes lobated.
31. Hygrobatæ. Bill elongated: toes semi-palmated.

ORDER V. ANSERES.

Tarsi compressed, abbreviated: tibia almost always partly naked: toes palmated.

32. Longipennes. Hind toe free, or wanting: margins of the bill entire: wings long, acute.
*Bill of one piece, nostrils simple.
**Upper mandible seamed, nostrils simple.
*** Both mandibles seamed: nostrils tubular.
33. Lamellosodentati. Hind toe free: margins of the bill denticulated.
*Teeth lamelliform. **Teeth conic.
34. Steganopodes. Toes four, all connected by a broad membrane.
*Bill seamed. **Bill not seamed.
35. Pygopodes. Hind toe free or wanting: margins of the bill entire, wings short, rounded.
*Four-toed. **Three-toed.
37. Impennes. Hind toe free, directed forwards: no quills nor tail.

ricanska *Strix acadica* har likså bred öröppning och örlock som någon annan art i slägtet. — Men, som sagdt, man behöfver blott kasta en blick på Wilsons figur, och denna sak är afgjord. De små ugglor vi hafva i Europa äro *Strix noctua* (Noctua Minervæ), som man i det sydligare Europa kallat *Strix passerina* Lin., men som Linné aldrig sett eller beskrifvit; *Strix Tegmalmi*, som man i Tyskland kallat *Strix dasypus*, och som Linné i Fauna kallat *Strix funerea*; samt *Strix passerina* Lin. som Temminck behagat kalla *Strix acadica*.

Arterna i slägtet Vultur; af Rüppel.

Hr Rüppel har lemnat en intressant och kritiskt bearbetad uppsats *öfver de olika arterna af slägtet Vultur hos de nyare Författarne* *). Hr Rüppel upplyser, att *Vultur auricularis* (Daud.), som är bildad endast efter en figur hos Le Vaillant (Ois. d'Afr. pl. 9), ej är annat än en konstproduct. Hr Rüppel har haft tillfälle att i Paris undersöka det enda kända exemplaret deraf, och funnit att det är en vanställd *Vultur ægyptius*, på hvilken man sytt falska fållar af huden, åt sidorna af hufvudet och halsen **). — Hr Rüppel har

---

*) *Revue critique des diverses especes du genre Vultur des ornithologistes modernes.* Annales des Sc. nat. 1830 Dec., p. 373.

**) Till dylika vetenskapliga förfalskningar har man äfven för ett eller annat decennium sedan röjt spår i Sverige. Någon gång var väl grunden dertill fåfängan att vilja visa nya, okända arter, som ingen annan ägde; oftast lärer det dock blott ha varit begäret att få sin samling grann, derigenom att man med främmande bitar reparerade bristfälliga exemplar.

aldrig fått se *Vultur Monachus* (Lin.) eller *Vultur Chincou* Tem. och han förmodar att det ej är annat än en illa beskrifven och defigurerad *Vultur cinereus*. — Hr Rüppel påstår att Temminck m. fl. har begått det felet att med hvarandra hopblanna *Vultur fulvus*, *Vultur chassefiente* och *Vultur kolbii*. Burchells *V. occipitalis* har sedan af Temminck blifvit kallad *V. galericulatus*.

Brehm om de stora landtörnarna.

Brehm har skrifvit *om de stora örnarna med fjäderklädda ben* *). Denna afdelning kallar han *Aquila*. Han har deraf följande 4 arter: *Den platthufvade Stenörnen*, som han kallar *Aquila fulva*. Så vidt jag kan förstå är detta min *Falco fulvus* (Illumin. Fig. 1:sta häft. pl. 1). Dessutom har Brehm en annan, som han kallar *Högkufvade Stenörnen* (*Aquila melanaetos*), till hvilken han äfven citerar Linnés *Falco fulvus* och *chrysaëtos*; och så en tredje, *den Nordiske Guldörnen* (Aquila chrysaëtos, Falco chrysaëtos Lin. Illum. fig. 16) och för det fjerde *den sydlige Guldörnen* (Aquila imperialis).

På samma ställe **) har Brehm sökt bevisa att det finnes två slags *Falco subbuteo* i Europa: den nordiske, som har platt hufvud och får heta *F. subbuteo*; den tyske, som har hög, kullrig hjessa, kallar Hr Brehm *F. hirundinum*. Bland andra olikheter anföres äfven, att den förre häckar i början af Maj, den sednare ej förr än i Juni.

---

*) Isis 1830, I, p. 96.
**) Isis, l. c. p. 107.

Klassifikation af de nattliga roffoglarna.

Hr Isid. Geoffroy S:t Hilaire har lemnat *anmärkningar rörande de nattliga roffoglarnas karakterer och klassification, tillika med beskrifning öfver ett nytt slägte under namn af* Phodilus *). Förf. är af den tankan att de nattliga roffoglarna ej bilda en generisk grupp, utan en familj, som bör delas i flera naturliga genera. Förf. anser likväl ej de yttre karakterer, tagna af närvaro eller brist af långa fjädrar på hufvudet, och hvilka karakterer man hittills ansett för skiljemärken, vara af särdeles vigt. Bland de arter, som tydligen stå hvarandra närmast, hafva en del långa öronfjädrar, andra korta, andra inga. Det gifves till och med en art *Le Chouette commune* (Strix brachyotos?) hos hvilken hanen har öronfjädrar men honan inga; således skulle hannen i systemet ha sin plats bland ufvarna och honan bland ugglorna.

Näbbformen hos ugglorna är något olika; de fleste ha näbben krökt ända från roten, andra ha den rak efter en stor del af sin längd. Benen förete äfven olikheter i anseende till sin fjäderbeklädnad, en del ha tarser och tår starkt fjäderklädda, en del ha tårna och en del äfven tarserna nakna. Men dessa olikheter kunna ej afgifva generiska karakterer, ty de träffas hos arter som till organisationen stå hvarandra ganska nära, men hvaraf en del höra till de kallaste trakter, andra till de tempererade, andra till de varma. Tarsernas och tårnas tätare eller glesare fjäderklädnad antyder således ej olikheter i organisationen utan olikheter i temperaturen

*) Annales des sciences naturelles, 1830.

på de ställen som ugglorna bebo. Undersökning af vingarnas form och deras förhållande till stjerten har hittills varit försummad. Väl har man lemnat uppmärksamhet åt sinnesorganernas modificationer, i synnerhet öronens och ögonens; men ej åt de karakterer, som kunna tagas af den så kallade *discus*, d. v. s. den krets af silkeslika och fjällika fjädrar, som mer eller mindre fullständigt omgifver ansigtet hos en stor del arter. Denna discus är dock ett uttryck i det yttre af den inre structuren i örat, och följaktligen af byggnaden i hela cranium. Förf. anser således de karakterer böra sättas i första rummet, som tagas af organerna för de yttre sinnen, af discus och af vingen; att derefter komma förändringar i formen af näbben, benen och klorna o. s. v. Förf. delar slägtet *Strix* Lin. i tvenne sectioner: den *första* innefattar sådana arter hos hvilka ingen eller ofullkomlig discus finnes kring ansigtet *). Förf. delar dem i *Noctua*, *Bubo* och *Phodilus*. Den *andra* sectionen innefattar sådana arter, som ha complett discus, bestående af 2:ne kretsar en inre och en yttre **). Denna section innefattar äfven 3:ne slägten *Syrnium* (Str. Aluco), *Ulula* (Str. lapponica) och *Strix* (Str. flammea). — Derefter beskrifver Förf. sitt nya slägte *Phodilus*. Detta slägte är bildadt af den art som Förf. förut kallat *Strix*

*) Detta är mina *Dagugglor*. Skand Fau. 2, p. 81.

**) Är det jag kallat *ögonkretsen* och *slöjan*. Fau. 2, p. 93.

badia, och ansett för hörande till samma grupp, som *Str. flammea*. Hr GEOFFROY kallar den nu *Phodilus badius*.

BREHM om Loxia bifasciata. BREHM har *) meddelat *ännu några iakttagelser öfver Bändelkorsnäbben* (Loxia bifasciata). Hr BREHM beskrifver ett lefvande exemplar af en hane, som han har i bur och som är gröngul till färgen. Denna är således gammal. Den hos WILSON afteckuade röda hannen är ung och den planche som förekommer bland *Illumin. fig. till Fauna* är af en hona.

WAGLERS revisio generis Pipra. WAGLER har i Isis 1830 IX, p. 928 gjort en mönstring af slägtet *Pipra* LINN. och dervid beskrifvit alla kända arter efter sin vanliga, i *Systema avium* antagna method. Hans beskrifningar öfver foglarna äro för korta att vara *Descriptioner* och för långa att vara *Diagnoser* i Linneisk mening. De omfatta dessutom ej hela arten, utan hvarje kön och ålder har fått sin lilla bit för sig. Visserligen är denna method lättast för författaren; men i vetenskapligt hänseende kan den endast betraktas som ett ofulländadt utkast.

D:o Penelope. Samma Hr WAGLER har äfven **) lemnat en revision af slägtet *Penelope*, och dervid beskrifvit 15 arter ur museerna i Paris, München och Berlin. Men dessa uppsatser äro ej egnade får något utdrag.

Nya fogelarter af VIGORS. VIGORS har lemnat beskrifning öfver några nya foglar, hörande till åtskilliga ordningar och slägten, men alla exotiska.

---

*) I Isis 1830 I, p. 110.
**) Isis XI, p. 1109.

Dessa äro *Eurystomus collaris*, *Tyrannus albo cristatus*, *Pyrrhula capistrata*, *Psittacara nana*, *Platycercus Stanleyii*, *Pl. pileatus*, *Palæornis columboides*, *P. inornatus*, *Pl. rosaceus*, *Columba spiloptera*, *Ortyx Montezumæ*, *O. squamatus*.

Yarrell om Cygnus Bewickii. Jag har i förra Årsberättelsen sid. 34, omtalat Hr Yarrells upptäckt af en ny svan i England. Hr Yarrell har nu deröfver lemnat en utförlig beskrifning i *Transactions of the Linnean Society* Vol. XVI P. II, p. 445. Första anledningen till denna upptäckt var den att Hr Yarrell preparerade en Trachea af en ung vild Svan, som syntes honom olik dem han sett af den vanliga *Cygnus musicus*. Sedan han äfven hade erhållit Tracheæ af äldre individer, öfvertygade han sig att de ej tillhörde den vanliga vilda svanen. Förliden vinter erhöll han ej mindre än 5 stycken svanar af denna art från salutorgen i London. Denna svan är en tredjedel mindre än den vanliga vilda svanen af samma ålder. Fjäderklädnaden är först grå, derefter hvit med rostfärgad anstrykning på hufvudet och magen, sedan rent hvit. Näbben svart vid spetsen och pomeransgul vid roten; den sistnämda färgen synes först på sidorna af öfverkäken, och betäcker derefter öfra delen af framhufvudet, till en bredd af $\frac{3}{4}$ tum, gående derifrån genom en convex linia till nedra kanten af käken vid gapet; näsborrarne aflånga och öppna; irides pomeransgula; andra och tredje vingpennan längst och lika, första och fjerde en half tum kortare än den 2:dra och 3:dje

och äfven lika långa; stjerten bestående af 18 pennor, graderad, vigglik; ben, tår och klor svarta.

Denna nya art skiljes dock än mer genom den anatomiska structuren; i synnerhet i Trachea. Dess tub är allt igenom af lika tjocklek, den nedgår åt främre delen af halsen och löper in i kölen af sternum, som är ihålig liksom hos Cygn. musicus, samt intager hela dess längd; derefter slår den sig uppåt och utåt samt går in i en cavitet i sternum, som uppkommer derigenom, att de parallela, horizontela benlameller, som bilda den bakre platta delen af bröstbenet, skiljas åt och bilda en utstående del på inre ytan. Tuben ändrar således sin riktning från vertical till horizontel, hvarefter den kröker sig och återgår in i kölen och uppstiger *öfver* sin nedstigande del samt utgår under bågen af os furcatorium, och nedgår som vanligt i lungorna. Hos *Cygn. musicus* lemnar Trachea aldrig den verticala riktningen; ej en gång hos de äldsta specimina finnes excavation i sjelfva sternum.

I det yttre synas i allmänhet denna och *C. musicus* lika; dock har denna art kortare hufvud, högre cranium, näbben smal i midten och utvidgad mot spetsen. Vingarna hoplagda, räcka ej alldeles så långt öfver roten af stjertpennorna; stjerten är något mer vigglik och tårna synas kortare i förhållande till tarserna.

Hvad dess vistelseort om sommaren beträffar, så synes den vara den högre norden, liksom vilda svanens. Hearne

såg två species af svan under sommartiden vid Hudsons-bay, hvilka voro till färgen helt lika men till storleken olika och med olika läten. Hos oss är han ännu icke funnen.

Hr Yarrell angifver följande artskiljemärken mellan *Cygnus musicus* och *C. Bewickii.*

C. Bewickii: rostro semicylindrico atro, basi aurantiaca, corpore albo, cauda rectricibus 18, pedibus nigris.

C. musicus: rostro semicylindrico atro, basi lateribusque (his ultra nares) flavis, corpore albo, cauda rectricibus 20, pedibus nigris.

Yarrell om organerna för ljudet hos foglarna. Hr Yarrell har äfven lemnat en afhandling öfver *organerna för ljudet hos foglarna* *). Han delar dessa organer i fyra delar: glottis eller larynx superior, tubus tracheæ, larynx inferior med dess muskler, samt bronchia. Han påstår att den olikhet i ljud och modulationer, som träffas hos foglarna, har sin motsvarande olikhet i dessa organers former. Alla dessa partier beskrifvas och upplysas genom vackra figurer.

Foglar från Chili af Kittliz. Hr v. Kittliz har lemnat figurer och beskrifningar öfver en del *foglar från Chili* **), som han iakttagit i Mars och början af April 1827. Förf. var som naturforskare följaktig en sjöexpedition. I

---

*) On the organs of Voice in birds. Lin. Transact. l. c., p. 305.

**) Memoires présentés à l'Academie imper. des sc. de S:t Petersbourg. Tom. 1, 2:me Livr. p. 173.

trakten af La Concepcion såg Förf. det största antal foglar han någonsin träffat, både till mängd och mångfald. Första delen af dessa bemödade Förf. sig förgäfves att återfinna vid Valparaiso. Ett drag, som i allmänhet karakteriserar foglarna i Chili, är den förhärskande böjelsen hos många arter att ej flyga, utan löpa på marken. Denna fallenhet visa ej blott sådana fogelarter, hvilkas slägten äro egna för Chili, utan äfven sådana, som tillhöra slägten, hvilka på andra ställen ej hafva denna instinct t. ex. falkar, finkar, titor &c. Äfven *Psittacara Patagonica*, som är mycket talrik i södra Chili, visar samma fenomén, ehuru man förut trodde att blott i nya Holland funnos löpande papgojor. Foglarnas färger äro i Chili i allmänhet ej utmärkta; hos de flesta är den bruna eller grå färgen den rådande. De här beskrifna och afbildade arter äro *Phytotoma silens* Kittl. — *Pteroptochos* (ett nytt slägte mellan *Troglodytes* och *Myothera*) *Rubecula* Kittl. *Pteropt. albicollis; Pteropt. megapodius; Troglodytes paradoxus; Synnalaxis humicola; S. aegithaloïdes; Opetiorynchos rupestris; Muscicapa parulus; Muscicapa Pyrope; Fringilla Diuca; Crypturus perdicarius.*

Dubbel ruggning hos Lomarna.

Brehm har lemnat en uppsats *om den dubbla ruggning, som de foglar undergå, hvilka höra till slägtet Colymbus* *). Hr Brehm hade fått ett bref från Boie med underrättelse att han till redactionen af

*) Isis 1830, H. X., p. 979.

Isis insändt en uppsats i detta ämne. Hr Brehm skyndar sig derföre att derom meddela allmänheten hvad han känner. Äfven han är nu af den mening att Lomarna ej blott årligen 2:ne gånger rugga, utan äfven att deras vinterdrägt är olik sommardrägten. Han anför flera bevis för sin mening.

Det är märkvärdigt, att vetenskapliga frågor, som förut icke kunnat lösas, på en gång besvaras från flera olika håll, utan att den ena vetenskapsidkaren dervid stått i minsta beröring med den andre. Brehm och Boie hade hvar för sig löst frågan, och innan jag såg den här i fråga varande uppsatsen i Isis, hade jag äfven färdiga både figur och beskrifning öfver *Colymbus septentrionalis*, som skulle bevisa det samma, nemligen att denna fogelart har vinterdrägt. Denna figur förekommer under N:o 60 bland *Illuminerade plancher till Skandinavisk Fauna*. Originalet dertill är skjutet i Norrland om hösten. Det är en gammal fogel, som håller på att aflägga sin svartbruna, enfärgade drägt på öfre kroppsdelarna, och utbyta den mot svartgrå fjädrar, som hafva en hvit fläck på ömse sidor om spetsen; den askgrå halsen börjar få hvita fjädrar och den kastanjbruna strupen börjar äfven blifva hvitfläckig. Det är intet minsta tvifvel, att ju denna fogel är gammal, och att han haft fullt utfärgad sommardrägt; och lika säkert är det, att han nu aflägger denna drägt och antager en helt olika vinterdrägt, alldeles sådan som den man förut trodde en-

dast tillhöra ungarna i första vintren. — En utförligare text meddelas i *Illumin. Fig.* p. a. st.

Vinterdrägten hos *Larus atricilla* beskrifves i Bullet. des Sc. Juill. p. 128.

Tiden för Svalornas ankomst till England.

Hr Bree har anmärkt svalornas ankomst till England från 1800 till 1828. Resultatet af dessa iakttagelser äro följande: *Ladusvalan* (Herundo rustica) syntes först

1800	den	16	April;	och sist den	1	Nov.
1801	—	10	—	—		
1802	—	15	—	—	22	Oct.
1803	—	5	—	—	17	—
1804	—	14	—	—	6	Nov.
1805	—	11	—	—	9	—
1806	—	25	—	—	20	—
1807	—	10	—	—	28	—
1810	—	13	—	—	14	Oct.
1820	—	23	—	—	24	—
1823	—	10	—	—	15	—
1824	—	18	—	—	17	—
1825	—	23	—	—	7	—
1826	—	12	—	—	20	—
1827	—	19	—	—	11	—
1828	—	11	—	—	14	—

Tornsvalan (Hirundo Apus) visade sig under dessa åren tidigast 1802 d. 27 April och sednast 1808 den 9 Maj; försvann tidigast 1812 den 6 Aug., sednast 1813 den 7 Sept.

Backsvalan (Hirundo riparia) visade sig tidigast 1818 den 31 Mars.

Flyttfoglars an-

I *Philosophical Magazin* *) har en anonym författare lemnat följande *Tabell*

*) N:o 27, Mars 1829, pag. 196.

öfver några foglars ankomst till trakterna vid Carlisle, under åren 1827 och 1828. komst till Carlisle.

Foglarnas namn.	Ankomst-år. 1827	1828
Hirundo rustica . . .	20 April	18 April
— urbica . . .	22 —	28 —
— riparia . . .	6 —	4 —
Cypselus apus	29 —	29 —
Caprimulgus europæus .	30 —	3 Maj
Muscicapa atricapilla . .	14 —	27 April
— grisola . . .	17 Maj	14 Maj
Saxicola oenanthe . . .	29 April	19 April
— rubetra . . .	30 —	27 —
Sylvia phoenicurus (mas.)	8 —	17 —
— — (femina)	28 —	27 —
Curruca locustella . . .	— —	1 Maj
— salicaria . . .	29 —	28 April
— hortensis . . .	8 Maj	8 Maj
— sibillatrix . .	29 April	29 April
— atricapilla (mas.)	27 —	24 —
— — (femina)	28 —	— —
— sylvia	29 —	27 —
Regulus Trochilus . . .	15 —	14 —
Motacilla flava	9 —	14 —
Anthus trivialis . . .	11 —	29 —
Cuculus canorus . . .	28 —	23 —
Yunk Torquilla . . .	18 —	17 —
Ortygometra ana . . .	5 —	20 —

I samma Magazin (N:o 32 Aug. 1829, p. 110) meddelas en *Tabell öfver några vinterfoglars ankomst till trakterna af Carliste under åren 1827 och 1828.*

Foglar	anmärkta för första gången.
Turdus iliacus	12 October.
— pilarius	19 —
Emberiza nivalis	9 Nov.
Fringilla montifringilla . .	24 October.
— spinus	26 —
Totanus ochropus	21 Juli.
Scolopax rusticola	26 Augusti.

Herpetologie.

I denna del af Zoologien har ingen ting af stor betydenhet under året kommit oss till handa. De iakttagelser, Hr Hancock lemnat *öfver Kaïmaner och Alligatorer i Guiana* *), äro påtagligt blandade med fabelaktiga uppgifter, som Förf. fått af de infödda i landet. Att här uppdraga en gräns mellan det sanna och falska, och att anföra det förra och förkasta det sednare, är knappt möjligt. Förf. anför som ögonvittne det fenomén, hvilket äfven andra bekräftat, att kaïmanen uppslukar en stor mängd kiselstenar. Hr Hancock fann 4—5 skålpund sådana i en kaïman som han dissekerade. De voro af storlek från en ärts till en valnöts. —. Förf. beskrifver striden mellan kaïmanen och jaguaren, i hvilken den sednare alltid segrar då striden hålles på landet, men kaïmanen blir segrare då han träffar jaguaren simmande öfver floder (?). Ännu förfärligare är striden mellan kaïmanen och vattenormen. För Delphinen flyr deremot kaïmanen. För menniskor skall detta djur i Orinoko ha blifvit långt farligare efter sista kriget, då det fick vana att äta menniskokött. De exemplar Förf. beskrifvit äro kring 11 fot långa. Kaïmanen löper snabbt rätt fram, men kan ej vända sig i hast. Under nätterna vandrar han öfver

Hancock om Kaïman.

*) Jamesons Edinb. new philos. Journ. XIV, Jul., Oct. 1829.

land från ett vatten till ett annat. (Jemf. Fror. Notiz. XXVI N:o 18, 173).

Sydeuropeiska amphibier af Michahelles.

Michahelles har beskrifvit några nya sydeuropeiska Amphibier *). Enligt hans mening är det högst sannolikt att der finnas 2:ne skilda arter af slägtet *Proteus* i södra Europa; den ena i Magdalenegrottan, den andra vid Verb i Öfverkrain; den förra är till alla sina delar mer långsträckt, den sednare mer kort. Hr Michahelles lofvar att framdeles lemna närmare upplysning om resultatet af sina undersökningar i detta ämne. Emellertid hänvisar han till sin öfversättning af Rusconis och Configliacchi's *Monografia del Proteo anguino*, der han lemnat sina anteckningar rörande detta märkvärdiga djurs lefnadssätt, fortplantning, födoämnen o. s. v.

Hr Michahelles har från D:r Schinz i Zürich genom bref fått den underrättelsen att vid foten af Juraberget blifvit funnet och till Solothurn inbragt ett, af roffoglar något anfrätt, 2 fot långt, tvåbent Salamader-artadt djur. Förf. erinrar härvid om Scheuchzers *homo diluvii testis* (!) och om gängse sagor i många trakter af Schweitz, rörande stora tvåbenta kärr-ormar. Han förmodar i anledning deraf, att vi i Europa äga en stor *Sirenart*.

Pleurodeles nytt slägte bland vattenödlorna.

Hr Michahelles beskrifver en vattenödla från Södra Spanien under ett eget generiskt namn *Pleurodeles*. Djuret kommer närmast *Triton palustris*, men skiljes genast

---

*) Isis 1830, II, p. 189.

genast medelst sitt plattryckta hufvud och sina redan genom musklerna och hudbetäckningen synbara refben, samt den ovanligt långa stjerten. — Den art som Hr Michaelles här beskrifver karakteriseras genom följande diagnos:

Pleurodeles Waltl, capite depressissimo, cauda longissima, supra cinereus nigromaculatus, infra ochraceus maculis parvis negrescentibus adspersus. Longitudo 10″ m. p. — Habitat in Hispania meridionali. Beskrifningen upplyses dessutom med en figur Tab. 2.

Dr Lenz har lemnat några anteckningar rörande *Vipera Chersea*, hvilken är den enda Tyska giftiga ormart, som han känner. Denna art har en hjesse-sköld, som är den största af alla hufvudsköldarne, bakom denna två nack-sköldar, hvardera något mindre än en ögonbryn-sköld; hjesse-skölden är helt skild från ögonbryn-skölden genom några (vanligen 3) små sköldar. Lenz har exemplar af 1 till $2\frac{1}{4}$ fots längd; ryggens och sidornas grundfärg är hvitaktig, gråbrun eller brun; hufvudets teckning och ziczacstreket långs ryggen svart eller dunkelbrunt. Jag får härvid anmärka att vår Svenska *Coluber Berus* Lin. hörer just till denna art. Huru vida *Coluber chersea* Lin. är skild art eller unge, är ännu ej bestämdt afgjordt. Om Vipera Chersea.

Den i det södra Europa t. ex. Frankrike förekommande huggormen med helt och hållet korniga hufvudfjäll, och som af Cuvier anses för den egentliga *Col. Berus*,

finnes aldrig i Sverige och knappt i Tyskland (Isis 1830 XI, omslaget).

Om Coluber flavicollis och ormarnas tjusningsförmåga.

Hr J. Hancock beskrifver Linnés *Coluber flavicollis*, och lemnar dervid äfven underrättelser om den förmodade tjusningsförmågan hos ormarna *). Denna orm varierar ganska mycket i anseende till antalet af abdominal- och subcaudal-sköldar; han växer till 7 à 8 fot i längd. Hancock har åtskilliga gånger sett både hela och halfva scuta bakom anusöppningen hos denna orm. Äfven hos Boa varierar detta. Förf. tror derföre att de nyares skilnad af *Python* och *Boa*, så vidt den beror på dessa karakterer, är alldeles oriktig. Begge dessa slägten hafva också klor vid båda sidor om anus. Förf. anser denna karakter för den mest säkra och constanta hos Boa, och vi känna inga giftiga ormar, som hafva den. Den stora *Python* från Java ooh Ceylon, och *Boa constrictor* från Guiana stå hvarandra mycket nära. Hancock har gjort en iakttagelse på en dödad *Coluber flavicollis*, som i jemförelse med det man berättar, att han är försedd med horn, tyckes gifva anledning till den förmodan att ormen verkligen efter behag kan utskjuta sina ögon till 1 à 1½ tum utom hufvudet. De äro således protractila och versatila, ungefär som hos *Limax*.

Förf. tror, till följe af egna och andras iakttagelser, att det i sjelfva verket

---

*) Observations on the Snake Called Yellow Tail (Col. flavicollis Lin.) and on the supposed power of fascination in Serpents. Edinb. New. philos. Journ. Apr. Jul. 1830, p. 165.

icke finnes någon tjusningsförmåga hos ormarna. Det är ej en sådan, som sätter vissa ormar i stånd att taga foglar, utan tvertom injagar deras hiskliga utseende och rörelser fasa och förskräckelse hos de rädda foglarna samt beröfvar dem deras känslor och göra dem oskickliga att fly. Det är ej möjligt att en så förskräcklig form som skallerormens skulle kunna göra sig angenäm och lockande; det är *förskräckelsen* ej *förtjusningen* som gör att de fulaste ormar lättast taga foglar. Således försvinner den tjusningskraft, som man tillagt ormarna, helt och hållet. Äfven de större djuren och någon gång menniskan öfverfallas af en stelnande förskräckelse vid åsynen af stora ormar. Förf anför en händelse då en Neger råkade i ett kärr en *Boa Scytale* och blef så förskräckt att han dånade, men blef lyckligtvis bortburen af sin kamrat.

Efter åtskilliga uppgifter öfver Indianernas methoder att bota bett af giftiga ormar, omtalar han, att i Oronoko katter sägas vara dödliga fiender till ormar; att de döda äfven skallerormar, och att i några trakter der dessa ormar finnas i mängd, underhållas katter för detta ändamål af invånarna.

Huru Grodan äter.

I *The Magazin of natural history N:o XIV July 1830* finnes en iakttagelse införd *huru landtgrodan äter*. Förf. hade af en händelse fått se henne förtära en stor mask, hvarefter han förnyade samma försök. Grodan förhöll sig dervid ungefär som en rapphönshund, då han ser

en rapphöna eller en hare, måttade först några sekunder på sitt rof och kastade sig sedan derpå samt sökte gripa det med munnen. Hade detta lyckats, sökte hon att, med tillhjelp af frambenen, skjuta det vidare in i munnen. Vill man anställa detta experiment, behöfver man blott försigtigt närma sig en groda och kasta en mask till henne. Men detta bör ske i Juni eller Juli månader, ty man påstår att grodorna äta blott i dessa månader (Fror. Notiz, XXVIII, p. 201).

Ichtyologie.

Äfven under det förflutna året har Baron CUVIERS och VALENCIENNES mästerliga verk öfver fiskarna blifvit fortsatt och riktadt med 2:ne Tomer, den 5:te och den 6:te, samt med talrika och förträffliga figurer. Till dato hafva vi dock här ej fått mottaga mer än den 5:te Tomen.

CUVIERS och VALENCIENNES Histoire naturelle des poissons.

Denna är, liksom den 4:de, helt och hållet af CUVIER sjelf, och deri afhandlas den stora fiskgrupp, som Förf. kallat *Scienoïdes.*

Jag yttrade i förra Årsb., p. 64, att då det skulle vara allt för vidlyftigt att af detta rikhaltiga och klassiska verk lemna ett allmänt utdrag, ansåg jag mig böra inskränka min anmälan till några anmärkningar vid de beskrifna fiskar, som höra till vår egen Fauna. I den sedan hitkomna 5:te Tomen förekommer ingen enda Svensk fiskart och ganska få Europeiska; de flesta äro exotiska från Amerika och Asien. Beskrifningarna äro mästerliga, sådana man har skäl att vänta dem af CUVIER; och de eleganta figurerna synas äfven vara noggranna. På de två näst sista meddelas simblåsor, och på den sista cranier af fiskar hörande till Scienoïdes.

Hr FREMINVILLE *) har under en sjöresa bekräftat de besynnerliga berättelser, som flera sjöfarande lemnat och äfven Hr GEOFFROY S:t HILAIRE som ögonvittne anfört, rörande det egna förhållandet mellan

Om Hajen och dess lotsar.

*) Annales des sc. natur. Sept. 1830, p. 101.

Hajen (Squalus Carcharias) och dess *Lotsar* (Gasterosteus ductor), som nästan ständigt följa honom. Förf. har genom förnyade rön öfvertygat sig att denna sistnämde fisk verkligen visar hajen till sitt rof och leder honom nästan på detsamma. Hr Freminville hade alltid i släptåg en jernkedja med en krok, på hvilken han fästat ett stycke fläck, till bete: i mycket lungt väder närmade sig hajarna detta, men utan att se det rodde de till höger och venster; Hr Freminville såg vid sådana tillfällen ofta lotsfiskarna, som höllo sig nära vid hajens bröstfenor, skilja sig derifrån och gå fram till rofvet samt derefter vända tillbaka under nosen af hajen och derifrån åter gå fram till rofvet. Hajen följde dem då tätt efter, framkom på samma gång som de, fattade i betet och blef fångad.

Om flygfiskarnas flygt. Hr Freminville har en afton sett 12 till 16 *Flygfiskar* falla ned ur flygten på frambacken af dess fregat. För att så falla på däcket, måste de ha kunnat lyfta sig nära 18 fot öfver vattenytan. Hr. Freminville har genom erfarenhet öfvertygat sig att de flyga ganska riktigt och gifva sina fenor, hvilka tjena dem till vingar, ett slags dallring, som gör att de kunna uppehålla sig och framfara i luften. Detta motsäger deras mening, som föregifva att deras uppstigande ej är annat än ett skutt ur vattnet, samt att deras utspända men orörliga vingar, endast tjena dem som fallskärm för att uppehålla dem en stund, samt att de förlora hela sin kraft, då de ej längre äro våta. Hr Freminville har

sett flygfiskar flyga öfver en sträcka af mer än 50 toiser i horizontel riktning; än mer: de, hvilka han höll lefvande i sina händer, utbredde fenorna och skakade dem, liksom för att ännu bortflyga.

Iakttagelse rörande Gasterosteus aculeatus.

I *Magazin for natural History* N:o XIV, förekommer en besynnerlig iakttagelse på Hornstaggen (Gasterosteus aculeatus), som synes genom nya rön förtjena och fordra bekräftelse eller vederläggning. Förf. säger sig åtskilliga gånger under våren och frampå sommaren hafva haft lefvande hornstaggar i en 3 fot lång, 2 fot bred och 2 fot djup så. Då de derstädes befunnit sig ett par dagar, simmade de tillsammans omkring, liksom för att undersöka sin nya bostad. Plötsligt såg man ett exemplar liksom taga besittning af sån och söka att underkufva sina kamrater. Om någon satte sig till motvärn, uppstod en häftig kamp. Begge rivalerna simmade då utomordentligt hastigt bredvid hvarandra, beto efter hvarandra och sökte att såra hvarandra med de uppresta taggarna. Så fortsattes striden flera minuter. Hos den som slutligen segrade föregick en intressant förändring: förut en grönaktig och fläckig fisk, prålade han nu med de skönaste färger. Buk och underkäke blefvo starkt karmosinröda, och ryggen blef stundom isabellfärgad, dock vanligen skönt grön; hela det lilla djuret syntes lifvadt af kraft och mod. Stundom funnos flera sådana små tyranner i samma så, och hvardera sökte försvara sitt gebiet samt afvärja infall af grannen; inträffade ett sådant, uppkom en häftig strid

och den besegrade förlorade nästan i ögonblicket hela sitt modiga skick; dess sköna färger bleknade, han blef åter fläckig och ful. Allt detta gäller blott om hannar; honorna hålla sig helt fredligt, synas feta, fulla af rom, antaga aldrig det glänsande färgspelet och förföljas aldrig af hanarna. Dessa bita och sticka hvarandra stundom till döds. Kort före dödsstunden märker man ännu en gång det glänsande färgspelet som Hornstaggen förlorat sedan han blifvit besegrad; dock synes det ej i så hög grad som förut.

Nya fiskar i Adriantiska hafvet.

Dr Michaelles har fortsatt sina beskrifningar öfver nya fiskar i Adriatiska hafvet *). De här beskrifna äro: *Scyphius cultirostris*. *Scyphius* skiljes från Syngnathus genom brist på bröst- anal- och stjertfenor, och har blott en ryggfena. Den nya arten kommer närmast *Scyphius violaceus* Risso. *Syngnathus rhynchænus*. Här följer en kritisk öfversigt af de enligt Risso i medelhafvet förekommande Lophobranchiæ, hörande till slägtena *Syngnathus*, *Hippocampus* och *Scyphius*.

Öfver generationen hos *Mullus Gobio* har Dr Prevost lemnat en beskrifning med figurer i Annales des sciences naturelles Febr., pag 165.

Gäddans hastiga tillväxt.

I *Magazin of natural history* berättas att under en tid af 4½ år hade en hop gäddor i en fiskdam vuxit från 2½ ℔ stycket till 11 à 15 ℔; ja en af dem höll 19½ ℔.

*) Isis 1830, III, p. 252.

Fiskdammen höll $2\frac{1}{2}$ acre i vidd och en bäck lopp derigenom.

Dr Hancock har lemnat iakttagelser öfver de *Mugiles* som förekomma vid kusten af Guiana samt öfver Engelska kustens så kallade *Grey Mullet;* tillika med anmärkningar öfver simblåsan och magen hos fiskarna *). Om man jemför den figur som Förf. lemnat, p. 132, öfver magen hos den Engelsk *Grey Mullet*, med den som Dr Schagerström lemnat öfver den Svenska *Mugil Cephalus* i Vet. Acad. Handl. 1829 tab. IV, fig. 6, så finner man väl att de tillhöra fiskar af samma slägte, men visst icke af samma art. — Alla författare äfven de nyaste uppgifva att makrillen saknar simblåsa; Dr Hancock påstår, att denna fisk till och med har två simblåsor, som ligga öfver hvarandra och tätt under ryggraden. Äfven har han funnit simblåsa hos *Pleuronectes;* och han tror att alla fiskar äga den, ehuru olika till läge och form. — Afhandlingen förtjenar att läsas i sitt sammanhang.

Om Mugil af Hancock.

Simblåsa hos Makril.

I Amerikanska tidningarna förekommer åter en berättelse om det gåtlika djuret *Sjöormen* **). En Kapten Deland, som med skonerten Eagle seglade från Turtle Rivier till Charlston, hade träffat denna gigantiska djurart, och ville med hela sin besättning edligen bestyrka sannfärdigheten af sin uppgift. Han beskrifver detta monstrum såsom till kroppsformen liknande en ål, dock utan synbara fenor, och efter ut-

Sjöormen.

*) Quaterly Journal Jan. March. 1830, p. 125.
**) Jemf. Fror. Notiz. XXVII, p. 265.

seendet täckt med fjäll; ryggen full af leder eller knölar, hufvudet och munnen liknande Alligatorns. Capten Deland sköt en muskötkula på djuret på ett afstånd af 20—25 yards, hvilket hade den verkan att djuret i ögonblicket vände sig mot fartyget och gaf det vid förbisimmandet 2—3 starka slag med stjerten. — Huru vida denna berättelse är sann eller falsk, är ej möjligt att här afgöra; men oaktadt mycket fabelaktigt och öfverdrifvet blifvit berättadt om sjöormen, är det dock min fasta öfvertygelse, att det i vissa trakter af hafvet finnes ett ålformigt gigantiskt djur, som vi hittills endast känna genom sjöfarandes och fiskares ofullständiga berättelser. Jag skall framdeles på ett annat ställe anföra skälen för denna min öfvertygelse, och vill här blott anmärka, att man aldrig hört någon sjöorm omtalas i Östersjön, i Medelhafvet eller vid det södra Europas kuster, der dock fiskare och sjöfarande lära vara lika så fördomfulla, som vid Norrige och Amerika, hvarest nämde djur säges visa sig nästan hvarje år. Vid Norrige visar det sig endast den hetaste tiden af året, i Juli och Augusti.

Frågor rörande Laxen. Sir Will. Jardine har, i *Edinburgh new philosophical Journal Jan. Apr. 1830 p. 358*, uppgifvit en mängd frågor rörande *Laxen*, *Laxöringen* och en del smärre fiskar, som af några anses för ungar till laxen, af andra för egna arter. Bestämda och riktiga svar på dessa frågor komma naturligtvis att hafva ett stort inflytande på laxfisket, hvilket i England som i Sverige

mycket aftagit i sednare åren. Äfven för Naturhistorien äro dessa frågor af stor vigt. Rörande först *Laxen*, äro följande frågor framställda: 1:o vid hvad ålder börjar laxen att leka? och hur ofta är det att förmoda att laxarna vandrat till och från hafvet, förr än de börjat deltaga i leken? 2:o blifva hannar och honor mogna vid en och samma ålder? och leka alla af samma ålder ungefär vid samma årstid? 3:o vid hvad tid lemnar yngslet först strömmarna? 4:o När återvända ungarna först till strömmarna? 5:o hvilken storlek, vigt och utseende hafva ungarna då de först återvända från hafvet, och under hvilken benämning förekomma de då? 6:o hafva de hunnit så långt i mognad att de leka och fortplanta sig vid deras första återgång från hafvet, eller förr än andra flyttningen? 7:o känner man någon fisk som kastar sin rom i förtid, innan han hunnit till full mognad? eller blir rommen qvar hos unga fiskar ända till dess de äro fullt mogna för fortplantning? det vore vigtigt både i ekonomiskt och vetenskapligt hänseende att dessa frågor äfven hos oss blefve besvarade.

Färgförändringar hos fiskarna. James Starck har anställt iakttagelser öfver de färgförändringar, som fiskarna undergå *). Resultatet häraf blef att då han satte fiskar i ett mörkt kärl, antogo de mycket af kärlets färg; och då de blefvo

---

*) On changes observe colour of fishes. Edinb. new philos. Journal July . . . Oct. 1830, p. 827.

släppta i ett hvitt becken, fingo de inom kort tid en blekt rödaktig färg och deras karakterer försvunno. Då de i kristallkärl utsattes för ljuset, undergingo de föga förändring.

Om hörselorganerna hos fiskarna. Hr CUVIER och DUMERIL hafva till Vetenskaps-Academien i Paris afgifvit berättelse om en afhandling af BRESCHET *om hörselorganerna hos fiskarna* *). Förf. börjar med att visa huru organerna för hörseln småningom modifieras hos de vertebrerade djuren; huru hos vissa fiskarter egna förhållanden äga rum mellan labyrinthen och andra kroppsdelar, stundom indirect med det yttre, genom simblåsan. Prof. WEBER i Leipzig var den förste som, i sin afhandling *De aure et auditu hominis et animalium*, Leips. 1820, visade, att simblåsan hos vissa fiskar stod i communication med inre örat. Han har visat: 1:o att simblåsan hos *Sparus Salpa* har framtill 2:ne blinda appendices, af hvilka hvardera är fästad vid en öppning i basis cranii, som är tillsluten genom en hinna, på hvilken saccus vestibuli hvilar; 2:o att hos *Sillen* (Clupea Harengus) simblåsan framtill afgifver tvenne ganska smala rör, som intränga i basis cranii, utvidga sig der, grena sig i två, af hvilka hvardera slutas i 2:ne uppsvällningar (ampoules), omslutna af motsvarande utvidgningar i benen, och hvaraf den inre är större, den yttre

*) Rapport sur un Memoire de M. BRESCHET, sur les organes de l'audition des poissons. Annales des sc. nat. Sept. 1830, 105.

mindre; samt att äfven in i dessa utvidgningar, intränger en liten production af saccus vestibuli, som således befinnes i contact med främre uppsvällningen af simblåsan, o. s. v. Hr Breschet har funnit samma organisation hos *Clupea alosa*. Han betraktar dessa tvenne caviteter såsom analoga med de tvenne afdelningar, hvari mammaliernas örtrumma (la caisse) ofta är delad; och de rör som leda från dessa caviteter till simblåsan, såsom Eustachiska tuber, ty sjelfva simblåsan bör, enligt Breschet, genom den communication hon hos många fiskar har med magen, eller med oesophagus, betraktas som ett appendix till canalis alimentarius; och tuberna och örtrumman hos de högre djuren är ej annat än en production af samma kanal, som sträcker sig bort till labyrinthen &c. Af den stora complicationen, som finnes i örat hos arterna af slägtet *Clupea*, hade redan Weber sökt förklara det de gamla sagt om *Clupea Finta*, att hon är mycket känslig för musik och låter locka sig genom ljudet af instrument. Hr Breschet slöt af samma organisation att dessa fiskar måste vara mycket rädda, och oupphörligt tvungna att vara på sin vakt mot sina fiender *).

*) Denna undersökning öfver hörselorganerna hos sillen, visar således en tillräcklig grund till de fenomener, som länge varit kända, nemligen att det knappt finnes någon fisk som så lätt skrämmes och bortjagas af buller och larm, som denna. De som tviflat på erfarenheten, derföre att theorien skulle veder-

Hr Flourens har författat en mycket intressant afhandling öfver mechanismen af respirationen hos fiskarna *).

Nytt sätt att förvara fiskar i ett museum.

I Fror. Notiz. XXVI, p. 265 beskrifves ett nytt men ganska kostsamt sätt att förvara fiskar, så att de bibehålla sina naturliga färger. Man bör sjelf fånga dem och de böra dödas i alkohol af 30 grader samt ligga deri i 6 dagar. De böra öppnas under magen genom en långsgående inskärning från bröstfenorna och snedt till venster; tarmarna böra rensas från sitt innehåll blott genom tryckning, och utan att taga dem ur kroppen. Härefter läggas fiskarna i annan alkohol af 18 grader, hvari de äfven ligga i 6 dagar. Äro fiskarna stora läggas de på ett bräde och betäckas 8 timmar fullkomligt med salt. Sedan läggas de på en torr plats, utsättas om dagen för verkan af solen och aktas om natten för fuktighet. Derefter tvättas de väl

lägga den; som menat att sillen ej kunde höra, derföre att hon ej hade yttre öröppning, torde nu finna att hon verkligen äger en så beskaffad hörsel-apparat, att hon måste vara ganska känslig för alla ljud. Om man för 30 år sedan känt sillens inre och yttre naturhistoria, lika väl som man nu känner den, och om man vid anordningen för fiskerierna velat utgå från så pålitliga grunder; skulle visserligen Sverige ännu i Bohus skärgård ägt det inrägtiga sillfisket, som genom oförståndig och kortsynt vinningslystnad småningom minskades och slutligen 1808 alldeles upphörde.

*) Experiences sur le mecanisme de la respiration des poissons. Annales des sc. nat. Maj 1830, p. 5.

från allt salt, och vecklas i linne, så att ej fjällen afrifvas. Derpå läggas de i alkohol af 18 grader för att deri transporteras. Det kärl, hvari de skola transporteras, bör utvändigt öfverdragas med beck, och invändigt blifva väl aftvättadt med chlorkalk samt derefter med alkohol af 36 grader. Då fiskarna äro anlända till sin bestämmelseort, böra de förvaras i alkohol af 25 grader.

Entomologie.

Virey om små spindlars uppstigande i luften.

Redan länge har man bemödat sig att förklara huru Spindlarna kunna genom trådar utspänna och fästa sin väf på betydligt aflägsna punkter: huru de t. ex. kunna fästa den likt en hängande bro öfver en bäck, eller sträcka den mellan grenarna af temligen vidt aflägsna träd. Man har sagt att de låta sina trådar drifvas med vinden i luften, och att dessa således fastklibbas vid andra kroppar, samt att spindeln sedan begagnar dem som en brygga, för att komma öfver det mellanliggande rummet. Lister och andra skriftställare hafva påstått, att spindlarna utkastade sina klibbiga trådar med en viss kraft, hvarigenom de fästades vid de punkter på hvilka de sigtat; att de derifrån åter utkastade andra trådar i åtskilliga riktningar, samt kunde på dessa röra sig uppåt och nedåt. Hr Virey har genom egen erfarenhet öfvertygat sig, att små spindlar kunna fritt uppstiga i luften, utan att deri förut finnas några trådar för att bära dem, eller någon vind för att föra dem; han har sett detta fenomen i tillsluten kammare och hvar och en kan (enligt hans försäkran) genom erfarenhet förvissa sig om experimentets riktighet. För detta ändamål tager man unga individer af *Epeira Diadema* (som är gul med en svart punkt). Man kan sätta dem på handen och med den andra handen hindra, att de icke falla till marken. Sedan de en liten stund tvekat långsåt den tråd, som de börjat,

ser

ser man dem först afvika från den perpendikulära linien, och derpå göra en mer eller mindre obestämd ansträngning för att uppstiga snedt eller perpendikulärt i luften. Man måste förut hafva öfvertygat sig, genom att röra handen rundt omkring djuret, att ingen annan tråd finnes än den som är under spindeln och som ej är i stånd att bära honom. Man måste anställa experimentet i ett tillslutet rum, der den mycket stilla luften ej kan få någon skakning och der man kan vara säker att ingen tråd af en annan spindel kan hjelpa honom. För mera säkerhet skull, bär man spindlarne utifrån in i rummet i små tillslutna flaskor. På detta sätt har Hr Virey ofta gjort dessa försök i närvaro af flera personer och med spindlar af åtskillig art. De större röra sig med en så hastig ansträngning, att man ej rätt kan undersöka, huru och på hvad sätt de försvinna; de smärre deremot aflägsna sig med mindre snabbhet, och man kan röra handen framom dem för att öfvertyga sig, om det finnes någon för dem utkastad tråd, eller om de, som modiga luftseglare, utan stöd flyga bort, och hvarom Hr Virey öfvertygat sig. Hr Virey har funnit det sannolikast, att det medel, hvarmed dessa insekter stiga uppåt i luften, är deras 8 fötter, med hvilka de liksom *simma i luften.* Han tror att dessa fötter nära vid hvarandra sittande, roende samtidigt 4 och 4 på hvardera sidan, slå i luften liksom vingar, och kunna således ganska väl lyfta det lilla

lätta djuret. Detta förklaringssätt synes här vara det enda möjliga. För öfrigt är den utomordentliga snabbheten, den otroliga skickligheten i fötternas vibration, liksom vingarnas svängning hos vissa foglar och hos de tvåvingade insekterna, som sväfva i luften, orsaken att man ej alltid så noga kan skilja deras rörelser. — Åtskilliga större och mindre diptera hafva ej längre eller bredare vingar än dessa förenade fötter på hvardera sidan af spindeln, och Pterophorerna hafva vingar som äro lika så delade, som om det vore ben. — Således tror Hr Virey, att de spinnande Araneiderna förmå röra sig i luften med benens rörelser, liksom foglarna och insekterna med vingarnas; och han erinrar derom, att vingarna och fenorna hos de mammalier, foglar och fiskar, som kunna flyga, ej äro annat än modificationer af fötterna. Naturen modifierar således organismerna efter de förrättningar, som hon tilldelat dem *).

John Blackwall har skrifvit en berättelse öfver det sätt hvarpå de geometriske spindlarna bygga sina nät **). Förf. begagnar sig af de underrättelser derom, som Hrr Kirby och Spens lemnat i inledningen till Entomologien, samt tillägger de resultat, som han hämtat från sina egna undersökningar. Dessa spindlar uppställa

---

*) Bulletin des sc. natur. Octobre 1829, p. 130. Fror. Notiz. XXVI, p. 257.

**) On the manner in which the geometric Spiders construct their nets. Zoological Journal, XVIII, p. 181.

vanligen sitt nät i en sned eller nära vertikal riktning, och fästa det vid träd, stjelkar, växter, byggnader o. s. v. på sådana ställen der de insekter på hvilka de anställa jagt, finnas i mängd. Sedan spindeln valt en passande plats, är vanligen dess första operation att med trådar instänga en area af likgiltig figur. Dessa gränslinier stärker han genom några få andra, och gifver dem slutligen sin erforderliga grad af spänning derigenom, att han vid dem fäster talrike smärre trådar i olika riktningar. Derefter börjar han fylla conturerna; han drager först en lina tvärs öfver, och derpå en från dennas midt till periferien. Härifrån vänder han tillbaka till centren med en annan, som förenar sig med den förra; på detta sätt bildar han kring 20—30 radier, bestående af dubbla linier, divergerande från centren till periferien och gifvande nätet utseende af ett hjul. Derefter går han till centren, vänder sig der omkring och rycker med foten på hvarje för att försäkra sig om dess styrka; han sönderslíter dem, som synas odugliga och sätter andra i stället. Derefter gör han en spirallinia kring nätets center och låter den sedan sträcka sig ut till periferien, hvarunder den skär radierna, till hvilka den är fästad. Några af dess omvridningar som äro närmast centern, ligga hvarandra mycket närmare än de, som äro mer aflägsnade derifrån. Denna spirallinia tjenar som ett slags ställning för spindeln att gå på, och äfven att hålla radierna behörigen spända under hennes följande förrättningar.

Denna så väl som radierna och marginallinierna äro bildade af silke, som ej klibbar vid; men en spirallinia blir nu spunnen från periferien rundt om centern, som kan anses för den mest vigtiga del af nätet. Den består af en fin tråd, tätt belagd med små dagglika kulor, som lätt skiljas från hvarandra, om man sträcker den elastiska tråd, hvarpå de sitta. De äro, i sanning, små kulor af segt gummi, hvarom man kan öfvertyga sig derigenom, att de hänga vid fingret och qvarhålla dam, som faller på nätet, under det att de andra trådarna förblifva rena. Endast dessa klibbiga trådar qvarhålla de insekter, som flyga på nätet; och då de förlora sin klibbande egenskap genom luftens inverkan, behöfves att de ofta förnyas, hvilket också icke försummas af spindeln, och som bevisar ett fullkomligt medvetande om dess nödvändighet, o. s. v. — Denna uppsats förtjenar att läsas hel och hållen i sitt sammanhang.

Hr Lacordaire, som en längre tid uppehållit sig i södra Amerika, har skrifvit en afhandling öfver de der förekommande skalbaggars lefnadssätt *). Förf. menar att, vid uppgörandet af en entomologisk geographie, man ej borde bestämma de första gränserna efter klimatet, utan efter landets och jordmånens beskaffenhet: om det

---

*) Memoire sur les habitudes des insectes coléoptères de l'Amerique meridionale; par Lacordaire. Annales des sc. nat. Juin 1830, p. 185. Juli, p. 241. Oct. 149.

är slätt, öppet och sandigt, eller bergigt, skogbeväxt och fuktigt. I æqvatorialtrakterna i det sandiga och torra Afrika hafva Melasomerna öfverhand; i det östra Amerika, som är betäckt med omätliga skogar, hvilka bibehålla en ständig fuktighet, äro deremot de växtätande insekterna de härskande; i Chili och Peru återfinner man Afrikas jordmån och Melasomer. Brasilien har blott två årstider: den torra då solen är i norra hemisferen, och den regniga då hon är i den södra. Thermometern sjunker aldrig under 16 gr. och ändå försvinna insekterna nästan helt och hållet under den torra årstiden, d. v. s. i månaderna Juni, Juli och Augusti. Förf. tror att detta har sin grund icke i temperaturen, utan i vegetationen, som under denna årstid är torr och otjenlig till födoämne för insekterna. Vid början och slutet af den regniga årstiden finnas det största antal af insekter. — Äfven denna afhandling förtjenar att läsas i sitt sammanhang; men den är för vidlyftig att här intagas.

Milne Edwards undersökning öfver Crustacea amphipoda.

Sedan Hrr Audouin och Milne Edwards under en längre tid gjort Crustaceernas anatomi och physiologi till föremål för ett gemensamt grundligt och träget studium; hafva de nu, sedan dessa arbeten blifvit fulländade, beslutat, att hvar för sig utarbeta monographier rörande dessa djurs yttre karakterer och indelning, eller den egentligen zoologiska delen af deras historia. Milne Edwards har börjat denna tillämnade series af monographier med en afhandling angående *Crustacea amphipo-*

da *). Förf. lemnar först en synoptisk tabell öfver Crustacéernas hela klass, som han indelar i 11 ordningar, af hvilka Amphipoderna utgöra den 9:de. Derefter gifver han fullständigare karakterer öfver denna ordning, som han indelar i 2:ne familier *Crevettines* och *Hyperines*. Familien *Crevettines* indelas i 2:ne tribus: *Sauteurs* och *Marcheurs*.

Les Sauteurs delas i slägtena *Orchestia* LEACH; *Talitrus* LATR., *Lysianassa* EDW., *Gammarus* FABR., *Amphithoe* LEACH., *Isæa* EDW. och *Leucothoe* LEACH. — *Les Marcheurs* delas i slägtena *Ericthonius* EDW., *Atylus* LEACH., *Unciola* SAY., *Cerapus* SAY., *Podocerus* LEACH; och *Corophia* LEACH. Familien *Hyperines* indelas i följande slägten: *Vibilia* EDW., *Hyperia* LAT., *Phorius* EDW., *Lestrigonus* EDW., *Daira* EDW., *Themisto* GUERIN; *Dactylocera* LATR., *Anchylomera* EDW., *Phronima* LATR., *Typhis* RISSO; och *Oxycephalus* EDW. — Äfven arterna af hvarje slägte anföras; och deras specifika karakterer ligga i slägtenas underafdelningar. Utom dessa anföras äfven arternas synonymi och till slut meddelas figurer öfver dessa skaldjurs olika kroppsdelar.

RATHKE om flodkräftan. Af D:r RATHKES förträffliga afhandling *über die Bildung und Entwickelung des Flusskrebsen* (Leipzig 1829) finnes ett ut-

*) Extrait de recherches pour servir à l'histoire naturelle des Crustacés amphipodes, par MILNE EDWARDS. Annales des sc. nat. Aout 1830, p. 353.

drag infördt i *Annales des sciences naturelles*, Aout 1830, p. 442, upplyst med en mängd plancher.

Astacilla af FLEMING.

JOHN FLEMING har beskrifvit 2:ne arter af slägtet *Astacilla*, CORDINER; den ena från ostkusten af Skottland, under namn af *Astacilla longicornis: "det fjerde segmentet intager en tredjedel af kroppens längd; ändleden af antennerna bestående af tre ringar"*. Den andra från polarhafven, under namn af *Astacilla Baffini: "det fjerde segmentet af kroppen, dubbelt så långt som det tredje; ändleden af antennerna bestående af vid pass tolf ringar."* Det är denna sistnämda, som i Regne animal 4, p. 149 kallas *Arcturus tuberculatus*, och förut af SABINE blifvit kallad *Idotea Baffini.* (Quaterly Journal of science. January — March 1830, pag. 104).

Litteratur: Description des genres Glaucothoe, Sicyonie, Sergeste et Acete; par MILNE EDWARDS; Annales des sc. nat. Mars, p. 333. — *Memoire sur une desposition particulière de l'appareil branchial chez les Crustacés;* par MILNE EDWARDS. Annales des sc. nat. April, p. 451. — *Comparative Anatomie of the thorax in winged Insects.* Zool. Journ. XVIII, p. 145. *über den Borkenkäfer* Isis 1830 III, p. 313. — *Oestrus Equi* (anatomie af Larven) Isis VII, p. 555. — *Apus cancriformis* ibid. 685. — *Hepiolus hectus* ibid. 718. — *Memoire pour servir à l'histoire naturelle des Cryptocephales et des Clythres;* par G. GENÉ. Annales des sc. nat. Juin 1830, p. 143. Charactères des gen-

res etablis dans la tribu des Noctuélides (Noctuæ LIN.) par TREITSCHKE. Annales des sc. Juin., p. 160. — Bombyx de l'Hieracium l. c. Aout p. 473. *Fortgesetzte Untersuchungen über das System des Kreislaufes bey den Crustaceen von* D:r LUND *und* D:r SCHULTZ. Isis XII, p. 1222. — *Orthoptera Berolinensia;* Auct. R. A. Philippi, Berolini 1830.

Malacologie, Helminthologie o. s. v.

Baron Cuvier har med sin alldeles egna klarhet och grundlighet, anställt en jemförelse mellan organernas form och läge hos en Cephalopode och ett Vertebrat *). Anledningen till denna intressanta uppsats, som är åtföljd af ett par teckningar, groffva men fullkomligt svarande mot ändamålet, var den att Hr Geoffroy S:t Hilaire hade i Academien afgifvit ett yttrande öfver en afhandling af 2:ne unga naturhistorici *om organisationen hos Molluskerna*, hvari de sökt bevisa att Molluskernas och i synnerhet Cephalopadernas organisation icke väsendtligt skilde sig från vertebraternes, och att det vore lätt, med tillhjelp af några suppositioner, att hos dem återfinna alla de organer som karakterisera mammalierna och foglarna **). Hr Geoffroy tog detta tillfälle i akt för att försäkra att denna nya åsigt helt och hållet vederlade allt hvad Cuvier sagt om skillnaden mellan Molusker och Vertebrater: han gick till och med så långt, att han påstod, att zoologien hittills icke haft någon solid grund, att hon blott varit ett hus bygdt på sand, och att dess enda hädanefter orubliga grundval vore en säker

Cuvier om Molluskerna i synnerhet Cephalopoderna.

---

*) *Considerations sur les Mollusques, et en particulier sur les Cephalopodes.* Annales des Sciences Natur. Mars 1830, p. 241.

**) Revue bibliogr., p. 17.

princip, som han kallade *unité de composition* och *unité de plan.* Hr Cuvier söker först att riktigt bestämma uttrycken *plan* och *composition,* och visar, att om man toge Hr Geoffroys princip efter orden skulle den betyda att *alla djur bestode af samma organer, arrangerade på samma sätt,* hvilket vore den uppenbaraste orimlighet man kunde yrka. Uttrycken måste således vara figurliga och *unité de plan* betyda *ressemblance plus ou moins grande de plan,* det är den enda sunda mening de kunna innebära. Men tagas de *så,* innefatta de visst ingen ny grundval för zoologien, utan en så gammal, att vetenskapen derpå varit bygd allt sedan Aristotelis tid. Denna grundval hafva alla sanna naturforskare och Cuvier mer än någon annan utvidgat; han har mer än någon annan visat hvari djurrikets alster, till sin organisation öfverensstämma, hvari de skilja sig. Men han anser dock icke den nämde grundvalen för den enda; tvertom är den subordinerad under en annan, vida högre och vida rikare, nemligen *le principe des conditions d'existence,* hvarmed Cuvier förstår delarnas afpassande efter hvarandra i en djurorganism och deras samverkan för den rôl, som djuret blifvit bestämdt att spela i naturen. Detta är den egentligen philosophiska principen, från hvilken möjligheten af vissa likheter och omöjligheten af andra härleder sig; detta är den förnuftiga principen, hvarifrån den om analogier i plan och sammansättning härflyter, och hvari han tilli-

ka finner dessa gränser, som man nu vill misskänna. Om vi ej misstaga oss, är det just denna *principe des conditions d'existence*, som vägledt CUVIER i sina utmärkt lyckade bemödanden att hopsamla och sammansätta spillrorna efter längesedan förgångna djurorganismer.

De nämde två unga naturforskarne hade sagt, att om man tog ett vertebreradt djur och böjde det i trakten af nafveln tillbaka så att bäckenet kom att ligga bak nacken o. s. v., så skulle alla inre partier komma att ligga i samma förhållande till hvarandra, som hos Cephalopoderna, och att följaktligen de inre partierna hos Cephalopoderne ligga liksom hos ett sålunda böjdt vertebrat. För att rätt handgripligt visa den stora orimligheten af detta påstående, har CUVIER gifvit figur af ett således böjdt vertebrat samt af en Cephalopod. Häraf kan hvar och en se, att många partier ej blott icke ligga på samma ställe, utan just på ett motsatt. Större öfverensstämmelse skulle finnas om man böjde djuret framåt i ställe för bakåt; men äfven denna jemförelse sloge alldeles icke ut till den nya principens fördel. CUVIER visar att en stor del organer som funnos hos Vertebratet, saknas alldeles hos Mollusken, och tvertom *).

---

*) På detta sätt började en strid mellan nämde lärda om deras olika theorier i den zoologiska vetenskapen, hvarunder CUVIER hade tillfälle att ådagalägga sin omfattande lärdom, sin utmärkta skarpsinnighet och sin makalösa redighet och klarhet; GEOFFROY utvecklar

Sander Rang's handbok öfver Molluskerna.

Sander Rang's *Manuel de l'histoire naturelle des Mollusques et de leurs coquilles*, som jag ännu icke sett, har med mycket beröm blifvit recenserad af Baron Ferussac i *Bulletin des sciences naturelles*, Janvier 1830, p. 171. Han yttrar sig derom: denna lilla handbok är utan motsägelse, af alla generella verk om Molluskerna och deras skal, det som bäst framställer vetenskapens tillstånd och resultaterna af de efterhand gjorda upptäckter, som fullbordat föregående arbeten. Då denna bok är författad med noggranhet och med alla de hjelpmedel som understödde Hr Rangs brinnande håg, och som han, utom sina egna iakttagelser, kunnat hämta i en stad sådan som Paris; så uppfyller detta arbete verkligen sin bestämmelse; det är ett *Genera Molluscorum*, som bör ägas af hvar och en, som sysselsätter sig med denna vackra del af vetenskapen. Hr Rang, som är officer vid Franska marinen har författat denna bok i synnerhet för sina kamrater, hos hvilka smaken för naturhistoriska undersökningar under några år gjort så stora och så nyttiga framsteg.

Detta arbete är äfven med mycket beröm anmäldt i Revue bibliographique. Janv. 1830, p. 9. — Det innehåller fullständiga karakterer öfver alla genera; men intet species är beskrifvet. Förf. har hufvud-

---

äfven sin lärdom och synes i sina uppsatser ådagalägga att han dragit fördel af den tyska natur-philosophiska litteraturen. (Se Annales des sciences och Revue bibliographique för Mars och April 1830).

sakligen begagnat Cuviers classification med några inskränkningar och några ändringar; så har han t. ex. förenat Brachiopoda med Acephala, och deraf bildat 1:sta ordningen af denna klass o. s. v.; af Lamarck har han lånat flera familier, af Ferrussac underordnade afdelningar och af Blainville karakterer för flera genera. Utom dessa lån, gjorda med urval, innehåller arbetet många nya iakttagelser, och det är i synnerhet bland *Pteropoderna* som man finner en mängd deraf.

Bläck-fisk-fiskeriet i New Found-land.

En Hr Pilaje har lemnat en berättelse om det ovanliga och indrägtiga Bläckfisk-fiskeri, som drifves på kusten af New Foundland. Det är den art som Förf. kalla *Loligo piscatorum.* Den förekommer i stor mängd, men på olika tider vid olika kuster; t. ex. vid St. Pierre i Juli, vid södra kusterna af New Foundland blott i Augusti och i Bonne Bay först i September. Deras vidsträckta stimmar visa ett besynnerligt utseende derigenom, att de hålla sig så tätt sammans. Då de nalkas äro hundradetals fartyg tillreds att taga dem. Ett cylinderformigt glänsande blystycke, hvars ena ända är omgifven af en mängd fiskkrokar, användes som bete. Då de inträffa i stort antal, kan en person taga tusende på en timme. Vid denna årstid är hafvet vid kusten af St. Pierre betäckt af 400 till 500 Engelska och Franska skepp, som fiska Bläckfisk. Bläckfisken ätes ibland, men egentliga afsigten med dess fångande är att sedan begagna den till bete för Torsk och annan fisk, som

derefter infinner sig vid kusten. I 1:sta Vol. af New Philos. Journal finnes en intressant berättelse om Bläckfisken såsom bete på Torskfisket vid Newfoundland. (New Philos. Journal January — April 1830, p. 395) *).

Landtsnäckor kunna transporteras lefvande på långa afstånd.

L. GUILDING har lemnat en underrättelse, som visar att landtsnäckor låta transportera sig lefvande på långa afstånd. Han hade från en vän på Virgin Island fått sig tillsänd *Macroceramus signatus* (en landtsnäcka som står nära *Bulimus*) inlagd i sågspån och den anlände lefvande till honom i England **).

Pupina, nytt Snäckslägte.

VIGNARD har beskifvit ett nytt snäckslägte, som han kallar *Pupina.* Den art han känner liknar en Pupa eller en myc-

*) Under min resa i Norrige 1816, hörde jag åtskilliga äldre fiskare i Helgeland och Salten berätta att talrika skaror af *Bläckfiskar* fordom visat sig äfven vid deras kuster, och att de stundom efter en stark storm lågo uppvräkta i stor mängd på stranden, der de öfvergingo till förruttnelse och förorsakade en besvärlig stank. På flera år hade ingen enda visat sig; också hade *Springare* och åtskilliga fisksorter, som följde dem, alldeles uteblifvit.

**) Härvid får jag anmärka, att jag ofta efter längre tids förlopp funnit sådana Landtsnäckor lefvande, som blifvit transporterade lång väg, inlagda i blår, bomull o. s. v. Bästa sättet att undersöka om de lefva, och förmå dem att krypa fram, har jag funnit vara, att lägga dem under en glasklocka, under hvilken man äfven ställt ett glas vatten, Och hvarvid man höjer temperaturen så att i rummet under klockan utvecklas ljumma vattenångor.

ket liten *Bulimus*. Slägtet karakteriseras på följande sätt: *Coquillee turbineé, ovale; ouverture profondément fendue, columelle recourbée, tronquee.* — Vignard känner ej mer än en art deraf, och denna kallar han *Pupina Keradrini;* den är från nya Guinea och håller ej 3 linier i längd. (Annales des sc. nat. Dec. 1829, p. 439).

I 3:dje häftet af *Zoological Journal*, p. 481, förekommer en intressant afhandling af de la Beche öfver lefnadssättet hos en *Caryophyllia* från Tor Bay i Dovonshire. Denna Cariophyllia har Broderip beskrifvit som en ny art under namn af *Car. Smithii.* D:r Fleming förklarade i New. philos. Journ. Dec. 1829, att denna art ej vore ny utan af honom redan fjorton år förut beskrifven i *Memoirs of the Wernerian Society*. Broderip svarar *), att Fleming väl både i nämde memoirer och i sina *Britisch animals* beskrifvit en Engelsk *Caryophyllia;* men under namn af *C. Cyathus* Lam. Antingen är det således ej samma art som den Hr Broderip beskrifvit, eller ock har Hr Fleming misstagit sig vid benämningen och bortblandat en ny art under ett gammalt namn. Förr än det blir utrönt om *Car. Cyathus* Flem. är identisk med *Caryoph. Smithii* Brod. eller derifrån skild, vet man således icke om i Englands haf finnas en eller två arter af detta märkvärdiga slägte. (Jemf. Zool. Journ. XVIII, p. 268).

Caryophylla vid England.

*) New philos. Journ. Jan. — Apr. 1830, p. 312.

Berkeley om Ancylus. Berkeley har lemnat underrättelser i anledning af Guildings beskrifning af *Ancylus*. Denna snäcka hörer till *Lymnæadæ* och står nära *Physa*. Djuret är hermaphrodit; det har en retractil penis vid basis af venstra tentaclen. Pulmonär-caviteten, liksom den hos *Physa*, ligger på venstra sidan &c. — Det öfverensstämmer närmast med *Physa* derigenom att det är en testa sinistrorsa o. s. v. (Zool. Journ. XVIII, p. 270).

Nya actinier af Ilmoni. Doctor Ilmoni från Finland har till Tyska Naturforskarnes Församling i Heidelberg ingifvit ganska intressanta *bidrag till Actiniernas naturhistoria* *). Hr Ilmoni hade i Mars månad 1829 funnit vid Triest tvenne till familien Actinia hörande stråldjur, hvilka, hittills af ingen blifvit beskrifna. Af det ena gifver han följande generiska karakter: *Corpus elongatum, liberum, cylindricum, inferne obtusiuscule terminatum; ore supero simplici, tentaculis numerosis circumdato.* — Efter utförligare så väl yttre som anatomisk beskrifning, omtalar Förf. dess lefnadssätt samt bestämmer det att höra till slägtet *Cereus* Oken, hvaraf det utgör en ny art, som Förf. kallar *C. cupreus* och hvaraf han lemnar följande Diagnos: *C. corpore cupreo, ore aurantio, tentaculis exterioribus viridi flavis, interioribus viridibus.*

Det andra Stråldjuret är en *Actinia* som Hr Ilmoni kallar *Act. clavata.* Af begge

*) Isis V—VII. 1830, p. 694.

begge lemnas upplysande figurer. (Isis l. c. Tab. VII.

Man skulle tycka att snölinien, eller den höjd, der vattnet upphör att finnas i flytande form, borde vara gränsen för allt animaliskt och vegetabiliskt lif; men sådant är icke förhållandet. Man erinrar sig, att den s. k. *röda snön*, som under några år utgjort ett mod-ämne för botanisternas afhandlingar, är färgad af en växt, som uppkommer och utvecklar sig i sjelfva snödrifvan. Jag har haft tillfälle att se röd snö på åtskilliga ställen på Norrska fjällryggen, der den fläcktals förekommer. Den finnes aldrig bland nyfallen snö, utan visar sig först sedan snön legat några månader, då det röda ämnet småningom sprider sig deri, från den äldre snö som ligger under. På detta sätt uppkommer, utvecklar sig och frodas vegetabiliskt lif i sjelfva drifvan: det synes derföre ej otänkbart att äfven animaliska organismer skulle deri kunna uppkomma och utveckla sig. Hittills hade vi likväl ej någon iakttagelse, häröfver. D:r Mure har beskrifvit en sådan i D:r Sillimans Journal. Han berättar att i den snö, som under vintern legat i hans iskällare, och som under hetaste sommaren upptinades till dricksvatten, funnos hundratals lefvande småkräk, så små att de knappt märktes af blotta ögat, men under mikroskopet befunnos de vara crustacéer. Mig synes det dock troligast att dessa crustacéer funnits i den is, som legat öfver snön i Hr Mures iskällare, och att

Djur som lefva i snö.

de åter fått lif då denna is upplöstes till vatten, samt med detta kommit ned bland den underliggande snön. Anmärkningsvärdt är dock detta factum, såsom ett nytt bevis för de mikroskopiska djurens stora vivacitet.

Ehrenberg om organisationen hos Infusions-djuren.

Då jag nämner de mikroskopiska djuren, bör jag ej glömma att omtala de märkvärdiga undersökningar öfver Infusions-djuren, som Professor Ehrenberg i Berlin under året anställt, i synnerhet som dessa undersökningar leda till de vigtigaste resultater ej blott för physiologien, utan äfven för den systematiska delen af zoologien *). Äfven den så kallade generatio æquivoca har, genom dessa mikroskopiska iakttagelser, blifvit betydligt inskränkt om ej helt och hållet upphäfven. Hr Ehrenberg har påhittat den ingeniösa methoden att använda färgade organiska substancer, som födoämnen för de infusions-djur, han ville undersöka. Härigenom har han i de pellucida, små djuren kunnat noga iakttaga formen och structuren af de nutritions-organer, som under hans observationsförsök blifvit med de nämda födoämnena uppfyllda. — Man hade antagit, att det fanns en gräns för organisationen, och att denna gräns låg inom observationens fält; man hade antagit zoologiska monader af $\frac{1}{12000}$ tum eller $\frac{1}{1000}$ till $\frac{1}{1500}$ linia och kallade dem samt och synnerligen materialier till djurriket, i hvilkas förening all tillväxt och

*) *Ueber die organisation der Infusions-Tierchen.* Isis 1830, VIII, p. 758.

alstring hade sin grund: man utsträckte denna lära äfven till växtriket; och efter de nyaste iakttagelser af Brown, skulle det gifvas moleculer eller atomer af $\frac{1}{30000}$ tum eller $\frac{1}{2500}$ linia, hvilka man skulle finna lika hos samtliga organiska och oorganiska naturkroppar. Denna hypothes har Hr Ehrenberg på det mest evidenta sätt vederlagt: han har funnit kroppar af en vida mindre dimension fullkomligt organiserade. Han har funnit, att infusions-djuret *Monas termo*, hvars storlek är $\frac{1}{1500}$ linia, har 4 ventriklar, hvardera af $\frac{1}{6000}$ linia: han har funnit, att de unga infusions-djuren i ovarierna förhålla sig till moderdjuret som 1 till 40; således måste det finnas unga monader, som ej hålla mer än $\frac{1}{60000}$ linia i diameter och äfven dessa måste hafva sina ventriklar, som ej kunna vara mer än $\frac{1}{240000}$ linia. Då man nu besinnar, att äfven dessa ventriklar måste hafva sina organiserade parietes, sina vasa absorbentia o. s. v., så finner man lätt, att om ej organisationen hos de organiska kropparna är oändlig, obegränsad, hvilket är det troligaste, så ligger dess gräns åtminstone långt utom gränsen för vår observations och fattningsförmåga.

Det förtjenar anmärkas att Hr Ehrenberg upptäckt och beskrifvit hos dessa mikroskopiska djur, ej blott nutritions och generations-organer, utan äfven nervsystem. Till och med har han funnit 2:ne synnerver, hvilka slutas i ögon, som äro försedda med rödt pigment. — En så compliccrad organisation hos infusionsdjuren hade man hittills icke ens anat. — Utom

dessa i physiologiskt afseende märkvärdiga upptäckter, har Ehrenberg äfven kommit till vigtiga resultat för infusions-djurens systematik. Genom sin fintlighet att skaffa dessa djur färgade födoämnen, hvilka de under hans ögon förtärde, har han varit i tillfälle att göra många vigtiga iakttagelser, af hvilka jag här vill omnämna ett par: han har bevisat t. ex. att Müllers *Monas Lens* kallas så, blott i fasttiden då hon ej har någon föda i ventriklarna; har hon ätit något, så var hon hos Müller en annan art, och kallades *Monasatomus*. Hr Bory de st. Vincent gick än längre, ty han satte de mätta i en högre rang i slägtet Ophthalmoplanis och utmärkte magen, som ett öga; de hungriga lemnade han qvar i slägtet Monas. — Hr Ehrenberg har funnit att 12 Müllerska arter af slägtet Vorticella blott äro olika tillstånd af ett och samma 13:de djur, och af detta äro, af nyare zoologer, bildade sex olika genera, som alla blott äro olika tillstånd af *Vorticella Convallaria* o. s. v. — Af denna korta öfversigt torde man finna att Hr Ehrenbergs afhandling utgör det märkvärdigaste, som någonsin i denna del af vetenskapen utkommit.

Litterature: Mollusca of great Britain, Lin, Tranact. XVI. 2, p. 323. — *Holothuria tubulosa* Fror. Notiz. XXVIII, p. 17. — Fragment d'un Mollusque inconnu présumé être de *Nautilus pompilius*. *Octostoma*, ett nytt Genus af Intestinal maskar. Fror. XXVII, p. 26. — Bau und Lebensart der Planarien. Isis 2, p. 169. — D:o af Baer l. c., p. 315.

Fornverldens Fauna.

Den mening synes mer bekräfta sig att flera djurarter öfverlefvat den sista stora katastrof, som jorden undergått. (Jemf. förra Årsber. sid. 100). I de lösa jordlager, som tydligen härleda sig från nämde period, träffar man lemningar af sådana djur, som ännu finnas lefvande, blandade med sådana som längesedan försvunnit. Deremot erbjuda sig flera data, som ådagalägga att djurarter, som bevisligen lefvat inom historiens tid, och blott några få sekler före oss, nu mera till alla sina individer äro utdöda. Årets litterära alster hafva härpå lemnat ett par märkvärdiga bevis.

Doctor Hibbert har i en intressant afhandling sökt bevisa, att den *fossila, Irrländska Elgen* (*Cervus euryceros* Aldrov.) icke blott lefvat sedan menniskor funnits på jorden, utan till och med ända till medlet af 16:de århundradet *). **Bevis att Cervus euryceros lefvat inom historiens tid.**

Författaren söker ådagalägga, att: 1:o *Cervus euryceros* var samtidig med den nu i Europa utdöda Elefanten, Rhinoceros, Flodhästen, Hyænan och åtskilliga andra djur. Härvid åberopas Cuviers uppgift (i Ossem. Foss. IV.), att man i kanalen vid Ourcq funnit alldeles på samma ställe, ben af Elefanter och af ifrågavarande hjortart; 2:o *Cervus euryceros* var samtidig med Europas första mennisko-invånare. Härvid anföres Prof. Goldfuss's uppgift, att man i

*) Edinb. Journ. of Science, Apr. 1830, p. 321.

Storhertigdömet Cleve funnit benlemningar af detta djur på betydligt djup, i samma lager, hvari urnor och stenyxor blifvit funna; samt att man i Lancashire funnit nämde hjortart begrafven i en torfbädd af samma beskaffenhet som den, hvarur groft arbetade båtar i granskapet blifvit framdragna. Äfven anföres, såsom bevis på denna djurarts tillvarelse på jorden sedan menniskors tillkomst, att i Vet. Societetens samling i Dublin förvaras ett refben af Cervus euryceros, som har en oval öppning på yttre sidan intryckt, på inre omgifven af callus och tydligen förorsakad genom ett spetsigt instrument, troligen en pil, hvilken ej gått så djupt att han dödat djuret. — Äfven tyckes följande öfverensstämmelse förtjena uppmärksamhet: Hibbert visar (efter Whittaker), att de gamla Brittiska jägrarne kallade denna djurart *Segh*, och Goldfuss har sökt bevisa att *Schelch i Lied der Liebelungen* var *Cervus euryceros;* samma ord *Schelch* öfversätter Büsching med *Brandhirsch* och denna djurart säges vara större än den vanliga kronhjorten (Desmar.), och hafva långa, lurfviga hår på halsen, samt uppehålla sig i Böhmens skogar. Bechstein, som i sin Naturgesch. Deutschl. I. p. 458, meddelar denna uppgift, har säkert tagit den hos någon äldre Förf. — I följd af epithetet *grimmer* i Lied der Liebelungen var *Schelch* ett farligt djur att angripa; detsamma berättas om *Brandhirsch;* och Hart har anmärkt, om *Cervus euryceros*, att man kan sluta af de kraftiga muskelfästen på de

breda halsvertebrerna och af längden på den häfvel, som hornen bildade, att djuret kunde röra de sistnämde med en för hvarje fiende farlig styrka. Samma Förf. anmärker ock, att hornens riktning åt sidorna är så stark, att de yttersta spetsarna deraf kunnat svängas öfver djurets aflägsnaste kroppsdelar, då det försvarade sig.

Allt detta sammanlagdt gifver anledning förmoda att *Cervus euryceros* lefvat sedan menniskor tillkommit på jorden; men D:r Hibberts förmodan att djuret lefvat ännu 1550, grundar sig endast och allenast på missförstånd af ett ställe i Münsteri *Cosmographia universalis.* De två figurer hos Münsterus, som Hibbert anser tillhöra *Cervus euryceros* (och som han copierat i sin afhandling), tillhöra i sjelfva verket, ingen annan djurart än *Cervus Dama* Linn., och i margen kallas de också *Damæ.* Deremot den text och beskrifning, som Hibbert tillägger *Cervus euryceros*, tillhör följande figur eller *Cervus Alces* Lin. Hos Münsterus finnes på nämde ställe intet enda ord eller streck, som kan lämpas på *Cervus euryceros.*

Ben af Dronten från Ile de France.

Det andra beviset för en utdöd djurart, som lefvat inom historiens tid, lemnar oss den gigantiska fogel, som är känd under namn af *Dront* eller *Didus ineptus* Linn.

Man erinrar sig af historien, att då Holländarne år 1598 upptäckte ön Ile de France, funno de derstädes en fogel af stor växt och besynnerlig skapnad. De beskrifva honom på följande sätt: kroppen var

undersättsig och betäckt med gråaktiga, mjuka fjädrar, vingarna voro små och försedda ej med flygpennor, utan med mjuka fjädrar, nästan som hos Strutsen, och på länden stod äfven en fjäderbuske af krusiga fjädrar. Benen voro korta, tjocka och försedda med fyra tår. Hufvudet var stort; näbben tjock och försedd med krökt spets. Clusius utgaf år 1605 en figur af denna fogel, copierad efter en ritning, som en person af besättningen gjort, då ön upptäcktes. I den beskrifning som åtföljer figuren säges bland annat, att fogeln var så stor och köttfull, att en enda var tillräcklig till en måltid för 25 personer. Från nämde tid eller något sednare förskrifver sig äfven en tafla, målad i olja, och i naturlig storlek, som ännu förvaras i Brittiska Museum i London. Holländarne kallade fogeln Dronte eller Dodars; Linne upptog honom i systemet och kallade honom *Didus ineptus* af sin tröghet och oförmåga att flyga. Ännu år 1626 omtalas denna fogel såsom lefvande på öarna *Ile de France* och *Bourbon*, till hvilka han synes hafva varit inskränkt; men sedan nämde tid har man hvarken kunnat finna honom der eller annorstädes, och några naturforskare hafva i sednare åren till och med påstått, att *Didus ineptus* borde räknas bland antalet af diktade djur, och att han aldrig funnits. Emellertid förvaras ännu några få fragmenter deraf på Museerna i England, men i så dåligt skick, att de äro föga upplysande. Det är troligt, att denna kolossala fogel, som varit

för stor att dölja sig och för ovig att undandraga sig förföljelser, blifvit helt och hållet utrotad, kort efter Europeernas bosättning på nämde öar.

Man hade längesedan uppgifvit allt hopp, att någonsin mer få närmare upplysning om detta märkvärdiga djur, då Baron CUVIER helt oförmodadt upptäckte några flera lemningar deraf. Hr JUL. DESJARDIN hade från Ile de France skickat en hop ben, som han funnit under Lavaströmmarna på nämde ö. De flesta af dessa tillhörde en landt-sköldpadda (Testudo indica), men Hr CUVIER upptäckte deribland äfven fogelben, och han fann snart, att de tillhört den utdöda fogelart, hvarom här är fråga. Fragmenterna bestodo i en hufvudskål, ett bröstben samt några ben som tillhört vingen och foten. Öfver- och underarmen befunnos vara mycket korta och visade att fogeln icke kunnat flyga. Det besynnerligaste var, att bröstbenet icke desto mindre hade en hög köl, hvartill hos Strutsen och Kasuaren knappt finnes minsta spår. Men detta förhållande står också i öfverensstämmelse med den historiska uppgiften, att fogeln var köttfull, och således hade tjocka bröstmuskler. Baron CUVIER räknar denna fogel till *Hönsfoglarnas ordning*, och anmärker, att Dronten är den enda djurart, som bevisligen inom historiens tid försvunnit. Hr GEOFFROY anmärkte dervid, att 2:ne krokodilarter, som finnas balsamerade i grafvarna i Egypten, och som hittills icke återfunnits lefvande, kunna äfven anses för utdöda. — Man kan här till-

lägga utom den *Irländska fossila Renen* (*Cervus euryceros*), som förut är nämd, äfven den kolossala vilda djurart, som de gamla Germaner kallade *Ure* *) (Urus Jul. Cæs.), och man fruktar med skäl, att samma öde snart väntar Schweitziska Alpernas *Capra Ibex*.

Menniskoben i diluvial-lager. Hr Boué har den 30 Novemder 1829 meddelat Academien i Paris några iakttagelser öfver menniskoben, funna i jorden på åtskilliga trakter i Tyskland. Rhendalen är belagd med en bädd af leraktig mergel, som på stället kallas Loss, och som stiger till en höjd af 200 à 300, ja ända till 600 fot öfver floden. Denna bädd innesluter der och hvar land- och söttvattens-snäckor, tillhörande sådana arter, som ännu finnas lefvande i landet, samt ben af mammalier, till stor del sådana arter som äro förlorade. — I samma mergellager fann Boué 1823, menniskoben. Dessa ligga deri på olika höjd, samt spridda i olika lägen, och så djupt under jordytan, att de visserligen ej blifvit der begrafna af menniskor. Dessutom sitta de så fast i mergeln, att det ofta är nog svårt, stundom omöjligt att taga dem derur. Cuvier förklarade då genast dessa ben för menniskoben; men trodde, att de kommit från någon gammal begrafningsplats. — Sedermera hade Boué åter besökt stället. Utan att afgöra frågan, menar han att det lag

*) Ej de gamlas *Wisunt*, som ännu finnes lefvande i Lithauen och som Bojanus m. fl. nyare orätt kallat *Urus*.

hvari menniskobenen ligga, kunnat tillhöra någon öfversvämning af strömmen bakom Aar, eller ock af Rhen. Boué slutar med att berätta, att Grefve Razoumowsky funnit cranier af menniskor, tillhopa med utdöda mammalier, t. ex. Rhinoceros, Björn m. fl., bland detritus af kalk och svartjord (humus), som fyller de oregelbundna caviteterna i alpkalken i Baden. Han framvisade för Academien en ritning, af ett på nämde ställe funnit menniskohufvud. Detta är mycket långt, smalt, har nedplattad panna, och liknar Caraïbernas. Det lag hvari dessa ben ligga, anses tillhöra en gammal alluvial- eller diluvial bädd, — Baron Cuvier anser deremot nämde menniskohufvud hafva tillhört en gammal folkstam som bebott Tyskland, under en epok, hvarom historien ingen ting lärer oss. (Jemf. Revue Bibliogr. December 1829, p. 150, och Bulletin des sciences naturelles Febr. 1830 p. 195).

Menniskoben i grottor med diluvium.

Marcel de Serres, hade någon tid förut insändt till Academien i Paris, åtskilliga afhandlingar öfver fossila ben; sistlidne Juni ditsände han åtskilliga fossilier, som han deri åberopat, och tillika en skrifvelse, med anmärkningar öfver tillvaron af menniskoben i grottor med *diluvium* och öfver de djur, hvilkas qvarlefvor finnas blandade med menniskans, på ett sätt som tillkännagifver, att de alla lefvat på samma tid. Emellertid höra flera af dessa djurben, till utdöda slägten, och man kan dock ej kalla dem fossila, utan att äfven så kalla de menniskoben, som finnas i samma

jordhvarf. Marcell de Serres tror att detta diluvium blifvit bildadt på en tid, som föregick de flesta bergskedjors upphöjning (soulèvement) i Europa. Om denna formationsordning vore constant, borde man deraf sluta, att mycket betydliga revolutioner ägt rum på jordytan, sedan menniskans tillkomst.

Ben af Palæotherium *under* grofkalken.

Man hade hittills funnit ben af *Palæotherium* och *Lophiodon*, endast i öfra lagren af grofkalken. Inom en kort mellantid har Academien i Paris fått 3:ne bestämda facta, att sådana ben blifvit funna i lera, *under* grofkalken. (Jemf. Revue Bibliogr. Dec. 1829, p. 146 och 147), och i synnerhet en afhandling af Naudot i Annales des Sc. Dec. 1829, p. 426.

Ursus Pitorrii, en ny fossil Björn.

Marcel de Serres har uti bref, till Baron Ferussac, beskrifvit en ny art *fossil Björn*, som han kallat *Ursus Pitorrii.* Denna art har varit större än *Ursus spelæus*, den största hittills kända fossila björn. *Ursus Pitorrii* finnes ej blott i grottorna i södra Frankrike, utan äfven i Preussen, hvarifrån Marcel de Serres fått fragmenter af dess skelett. Förf. beskrifver de delar deraf, som hittills blifvit funna, och visar skillnaden mellan dem och *Ursus spelæus* samt *Ursus arctoides.* (Bulletin des sciences nat. Janvier 1830, p. 151).

Djurslägtet Tetracaulodon.

Hr Godman har beskrifvit ett fossilt djur af ett nytt märkvärdigt slägte, som han kallar *Tetracaulodon*, och som tillhör familjen *Proboscidea* bland *Pachydermata.* Fragmenter deraf hafva blifvit funna af Hr Crawford i New-York, i Grefskapet Orange,

i samma trakt der det präktiga skelettet af *Mastodon giganteum* blifvit upptäckt 1821, som nu finnes på museum i Philadelphia. Slägtet står ganska nära Mastodon giganteum, och utan den besynnerliga olikheten i organisationen, hos underkäken och dess betar, hade förf. trott att han haft för sig ett ungt djur af denna art. Godman har, för att utmärka denna likhet, kallat djuret *T. mastodontoideum.* (Annales des sciences natur. Juillet 1830, p. 292).

Grefve Kaspar von Sternberg *), har vid Tyska naturforskarnes sammanträde i Heidelberg förevisat fossila horn från gipsbrotten vid Köstritz, 1:mo af en hjortart, som förmodas vara utdöd. Dessa horn utmärka sig genom dubbla kransar, ungefär en tum från hvarandra. I annat fall synas de nog lika renhorn, Tab. V. fig. 1. 2:o hornspetsar (Tab. V. fig. 2), som synas tillhöra en annan afdelning, — men hvart de höra, är omöjligt att se af hornspetsarna.

Leopold v. Buch har lemnat en både för geologien och zoologien vigtig afhandling *öfver Ammoniternas fördelning i familier* **). Författaren delar de ammonitartade djuren (Les Ammonées) i *Baculites* med rät tub, *Hamites* med i nedre ändan krökt tub, och *Ammonites* med tuben vriden i spiral.

---

*) Isis VII, p. 517.

**) Annales des sc. natur. Dec. 1829, p. 147.

Ammonites delas i följande familier: *Arietes*, *Amalthei*, *Falcifer*, *Planulati*, *Coronati*, *Macrocephali*, *Armati*, *Dentati*, *Complanati*. Karaktererna för dessa familier upplysas dessutom genom figurer.

Litterature: Jäger über fossile überreste von Säugthieren, Isis VII, p. 520. — Goldfuss über neue Arten von *Pterodactylus*, ibid. p. 552, Sternberg Böhmische *Trilobiten* ibid. p. 516. — *Isocardia Humboldtii* Isis I, p. 95. *Calymene* ibid.

I Sverige och Norrige utkomna skrifter, i synnerhet med afseende på Skandinaviens Fauna:

Af Mamaliernas klass har, så vidt jag känner, ingen enda art hos oss blifvit beskrifven eller afbildad, utom de få, som äro upptagna i de under året utkomna fyra häften, nemligen det 3:dje, 4:de, 5:te och 6:te af *Iluminerade figurer till Skandinaviens fauna* *). Dessa äro: i 3:dje häftet *Vargen, Bäfvern* och *Ickorn;* i 4:de häftet *Korsräfven;* i 5:te häftet: *Daubentons Flädermus;* i 6:te häftet, *Haren* i sommardrägt och *Flädermusen med mustascher.* I texten till Bäfvern omtalas det märkvärdiga factum, som sedermera blifvit fullkomligt constateradt, att bäfvergället tilltager och aftager i mängd och godhet med månans till- och aftagande. Det norrländska bäfvergället anses vida kraftigare, äfven som det är dyrare, än det Nord-Amerikanska. Bäfrar finnas ännu på åtskilliga ställen i Norrland och Lappland, och de bo ännu i större colonier, på några få ställen i det södra Lappland; men de minskas årligen. — *Korsräfven* (pl. 14.) är utan tvifvel den i vetenskapligt afseende märkvärdigaste figur bland de här uppräknade, emedan man noga känner dess slägtförhållanden; han är

Illuminerade figurer till Fauna.

---

*) Illuminerade figurer till Skandinavisk Fauna, 3—6 Häft. Stockholm 1830.

fullkomligt lik GEOFFROY's *Canis decussatus*, och dock är han född i samma kull med en vanlig *Rödbrun räf*. I texten till 5:te häftet uppräknas de Flädermus arter, som förekomma i Sverige. Dessa äro: *V. auritus*, *barbastellus*, *proterus*, *discolor*, *pipistrellus*, *Kuhlii*, *Nattereri*, *Daubentonii*, *mystacinus*, samt en ny art från fjälltrakterna, som ännu ej blifvit tillräckligen undersökt. I texten till pl. 16 har blifvit anmärkt, att vi i Sverige äga 2:ne varieteter af Haren (Lepus variabilis Pall.); den ene, som blir snöhvit om vintern, kallas *Backhare*, den andra, som är gråblåaktig, kallas *Mohare* eller *Vidbit*. De skola äfven förhålla sig olika under jagten. Jag kommer att i ett af de följande häftena närmare beskrifva dem.

Af foglar upptagas i dessa häften bland andra, alla 3 Svenska arterna af *Korsnäbb* (Loxia *pythiopsittacus*, *curvirostra* och *bifasciata*). — Den sistnämda är sannolikt identisk med den Nord-Amerikanska *Loxia Leucoptera* Gmel. Den skall äfven vara sedd i Skåne i smärre flockar. — Pl. 21. *Steril Tjäderhöna*, som antagit tuppens färg och yttre kroppsformer. Författaren har samlat en hel series af denna sterila varietet. De jägare som omtala två slags *Rackelhanar*, en som liknar Orren och en som liknar Tjädern, mena denna med den sistnämde. Dessutom förekomma i detta häfte figurer öfver Trastar, Titor, Berguf, Orre, Skogsdufva och lilla Hackspetsen. I 5:te häftet förekomma figurer öfver *Falco chrysaëtos*,

som

som anses skild från *F. Fulvus;* Nötskrika m. fl. Harlekinssnäppa (pl. 36), som är en *Totanus fuscus*, dödad under öfvergången från vinterdrägt till sommardrägt. — Bland de i 6:te häftet förekommande torde *Phalaropus fulicarius* vara den mest sällsynta; dessutom finnas figurer af Härfogel, Glada, Stenfalk, Sidensvans, Grågås o. s. v. Detta verk fortsättes oafbrutet.

Herrarne M. och W. v. Wright hafva äfven under det förflutna året fortsatt utgifvandet af sina: *Svenska foglar efter naturen och på sten ritade af* M. och W. v. Wright. **v. Wrights Svenska foglar.**

Herr S. Lovén har i Lund utgifvit en academisk afhandling *Om foglarnas geographiska utbredning*, hvars utförliga granskning skulle upptaga mera rum, än här kan medgifvas. Ämnet är rikt och har af Herr Lovén blifvit afhandladt i en ungdomligt prydlig stil. Då vi ej kunna anföra detaljerna af Herr Lovéns undersökningar, anse vi oss böra med hans egna ord anföra de resultater, till hvilka han kommit och som tillika sluta hans afhandling. På sidan 44, yttrar sig Hr Lovén på följande sätt: **Foglarnas geografiska utbredning af Lovén.**

"Det första vi se är, att icke alla slägten hafva en lika vidsträckt utbredning, utan några en större, andra en mindre. De, af hvilka vi återfinna arter i nästan alla delar af jorden äro: Vultur, Falco, Strix, Lanius, Muscicapa, Motacilla Linn., Hirundo, Caprimulgus, Alauda, Parus, Emberiza, Fringilla, Corvus, Pica, Garrulus, Sitta, Certhia, Alcedo, Picus, Jynx, Cu-

culus, Psittacus, Perdix, Struthio, Columba, Charadrius, Vanellus, Hæmatopus, Grus, Ardea, Ciconia, Ibis, Numenius, Phalaropus (?), Pelidna, Calidris, Recurvirostra, Rallus, Fulica, Glareola, Phœnicopterus, Podiceps, Procellaria, Larus, Lestris, Sterna, Carbo, Sula, Anas. Men dessa äro också de, som utgöra liksom uppränningen till foglarnes system. Utan betydligt stora mellanrum bilda de en fortgående serie från roffoglarne till de sista bland vattenfoglarne. Man kan säga, att denna serie är lik stammen på ett ofantligt träd, eller kroppen på en väldig jätte, som famnar jorden; men trädet skjuter otaliga grenar, och jätten är en hundraarmad Briareus. Ty i oändlighet utgrenar sig denna serie och grenarne äro större ju närmare stammen, — ju längre ut, desto mindre tills de förlora sig i kronan, — det vill säga: ju närmare en form står till någon af dessa hufvudtyper, desto vidsträcktare är dess fädernesland, men ju mer den aflägsnar sig från dessa, ju mer den för sig sjelf är egendomligt utbildad, inom desto trängre gränser har den sitt hemvist".

"Bland dem, som mindre afvika från hufvudtyperna må följande här finna sin plats: Thamnophilus, Psaris, Tyrannus, Ampelis och Bombycilla, Edolius, Tanagra, Lamprotornis, de egentliga Myothererna, Gracula, Oriolus, Motacilla Bechst., Pipra, Ploceus, Colius, Cassicus, Coracias, Colaris, Xenops, Anabates, Synallaxis, Dendrocolaptes, Cæreba, Diceum, Cinnyris, Trochilus, Merops, Galbula, Picumnus,

Coccyzus, Centropus, Bucco, Pogonias, Capito, Trogon, Alector, Meleagris, Numida, Phasianus LINN., Tetrao LATH., Tinamus, Casuarius, Dromiceius, Otis, Scopus, Anastomus, Tantalus, Platalea, Rhynchæa, Limosa, Machetes, Phalaropus (?), Strepsilas, Totanus, Parra, Palamedea, Colymbus, Chauna, Rhynchops, Pelecanus ILLIG., Plotus, Mergus. Alla dessa hafva fått sina hem anvista inom trängre gränser, och om de förra beherrska hela jorden, så äro dessa sednare inskränkta till verldsdelarne. Ofta bebo de dock på samma gång två eller tre af dessa, men tillhöra då blott vissa klimater".

"Men utbildar sig en form mer eget, aflägsnar den sig än mera från hufvudtypen, då har dess hemvist än trängre gränser, och då är det egentligen som den karakteriserar sin trakt. När gamformen framstår som renast i Condoren, så tillhör den blott södra Amerikas cordillerer; när Falkarne visa sig ädlast; äro de den högre Nordens djerfva invånare, och den underbart afvikande Serpentarius jagar efter ormar endast i södra Afrikas sterila nejder. Så tillhöra Oxypterus, Barita och Chalybæus endast Bengalen, Asiens sydöstra Archipelag och nya Holland, länder som tillsammans bilda ett rike för många egna former. Andra exempel lemna Platyrhyncus; Eurylaimus, Todus, Procnias, Mænura, Rupicola, Calyptomena, Podargus, Steathornis, Loxia, Glaucopis, Eulabes, Mino, Paradisæa, Philedoneerna, Promerops, Epimachus, Trochilus, Dacelo, Todiramphus,

Buceros, Leptosomus, Indicator, Crotophaga, Rhamphastos, Musophaga, Corythaix, Pterocles, Lagopus, Lophophorus, Argus, Tragopon, Dicholophus, Cancroma, Chionis, Phaëton, Diomedea, Uria, Alca, Aptenodytes. Alla utmärkta med en egen physiognomie se vi dem än lifva med sköna drägter de tropiska skogarne, än på de öde hafven påminna den ensamne seglaren om närbelägna länder dem han ej ser, — än klädda i enkla färger, bebo blott Nordens kalla, fattiga trakter, som de ej öfvergifva med den flyende sommaren".

"Men liksom ett språk talas renast i hjertat af landet och småningom mot gränserna öfvergår i allt mer afvikande dialecter, så tyckes det ock vara med dessa egna former. Bebor ett slägte i den mest rena, utbildade form en viss inskränkt trakt af jorden, så synes naturen hafva öfverflyttat på andra, ofta helt olika genera, som tillhöra granskapet af densamma, någon del af det förras mest utmärkande karakter. Så närma sig i de trakter, som närmast omgifva nya Holland och nya Guinea, flera slägten till Paradisæerna och Philedoneerna och i södra Amerika vanslägtas Falkar och Örnar till likhet med Gamarne. I södra och medlersta Asien framstår Phasanernas bildning mest utbildad, flera dufvor närma sig också der till densamma, och i södra Afrika tyckas Gallinaceer (Musophaga, Corythaix) härma till och med Cuculusformen."

"Så äro foglarnas hemvist bestämda af naturen, — åtminstone nu; ty i hvilka för-

hållanden de fordom voro utspridda, på de tider då stora naturrevolutioner öfvergingo vår planet, derom veta vi intet. Åt dem, som omfatta de öfriga djurens naturhistoria har jorden i sitt inre förvarat documenter som bevisa, att dessa fordom bebodde jorden annorlunda än nu, men intet vigtigt fynd har blifvit framdraget i ljuset, som leder till någon dylik slutsats i afseende på foglarne. När hafvet för årtusenden sedan svallade öfver sina gränser och öfversvämmade delar af jorden, då lyfte sig kanske dennas befjädrade invånare på sina vingar, och flydde till de bergspetsar som ännu syntes öfver vattnet, liksom för att i en framtid kunna sjelfva framställa sig för menniskornas forskningsbegär". — Så långt Hr Lowén.

Anatomisk undersökning af en Python, af A. Retzius.

Hr A. Retzius har lemnat en *Anatomisk undersökning af den Javanska jetteormen* (*Python bivitatus* Kuhl *). Exemplaret var en hona af 16 fots längd. Ögats delar beskrifvas och upplysande figurer deröfver meddelas. Författarn fann hos denna orm både *Zonula Zinnii* och *Corpus Ciliare*, hvilken sistnämde ej förr blifvit funnen hos Ophidierna. *Pupillen* befanns elliptisk och sannolikt lodrät; ty sådan har Hr R. funnit den hos *Vipera Berus*, oaktadt Blainville påstått att ormarna alltid hafva rund pupill. — Förf. beskrifver den

*) Anatomisk undersökning öfver några delar af *Python bivitatus*, jemte comparativa Anmärkningar, af A. Retzius. K. Vet. Acad. Hand. 1830, p. 81.

genomskinliga ögonhinnan, som fälles med, då djuret ömsar skinn: "mot granskapet af cornea blir adnata alldeles genomskinlig, liksom en annan cornea och hvälfd, samt öfverdrages här af en tunn, blank, alldeles vattenklar hornlamell, som är en fortsättning af epidermis. Denna hornlamell är det, som följer med, då djuret fäller skinnet, och sitter infattad i den orbital-ring, hvilken ocularfjällen bilda, likasom en rund convexo-concav glasruta. Denna vackra lamell bibehöll sin fulla klarhet, efter flere veckors maceration i vatten. Man kan således ej säga, att ormarna fälla adnata, utan endast *adnatæ epithelium.*" — *Tänderna* bildas ej i ben-alveoler, utan från papiller, som sitta i bottnen af de motsvarande fördjupningarna af tandköttet, så att de äro så till sägande fästade på benens rand. Innan för käktänderna lågo reservtänder inbäddade, och de motsvarande för gomtänderna lågo på dessas yttre sida. De funnos af olika utvecklingsgrad o. s. v. Tänderna måste ofta fällas, ty många funnos lösa, dels i munnen och dels i tarmkanalen; hvarföre ock ersättningen måste gå lätt för sig.

Tungan, oesophagus, ventrikeln beskrifvas. Denna är nästan jemntjock, 5 fot 2 t. lång. Hr Retzius har, genom fullständig beskrifning och noggranna figurer visat, att detta organ är mer compliceradt hos denna orm, än man hittills antagit för Ophidierna. Magen består af 3 regioner: den främre synes Hr Retzius analog med körtelmagen hos foglarna, den följande

med muskelmagen hos rofdjuren. Ungefär samma bildning af ventrikel har Hr RETZIUS funnit hos vår vanliga Snok (Coluber Natrix). — *Tarmkanalen* till cæcum är 7 fot; derifrån till kloaken 3 fot. Tunntarmens slemhinna har från början till slutet uppstående reticulära upphöjningar, som borde kallas *nätformiga upphöjda strimmor* eller fransar; och från dem utgå, efter hela tarmkanalens längd *bladformiga fläckar*, liksom hos andra amphibier och fiskar. Det är dessa, som af några anatomer kallas *plicæ* af andra *villi*, — och från denna olika benämning på samma sak, härrör striden huruvida amphibier och fiskar hafva villi eller icke.

Förf. har äfven beskrifvit pancreas, lefvern, gallgångarna, gallblåsan m. m. respirations organerna, hjertat och de större åderstammarna, aflingsdelningarna och njurarna, och dervid gjort många comparativa anmärkningar rörande djur, dels af samma klass och dels af andra klasser. Upplysningsvis bör jag nämna att den af författarn ofta åberopade *Anguis eryx* är vår inhemska Ormslå, *Anguis fragilis*.

Fiskarna i Mörkö skärgård; af EKSTRÖM.

Den förtjenstfulle Prosten C. U. EKSTRÖM har äfven under det förflutna året riktat vetenskapen med nya och intressanta bidrag. I den började beskrifningen öfver *fiskarne i Mörkö skärgård* *) har Hr EKSTRÖM gifvit en utförlig monographie öfver de arter af slägtet *Cyprinus*, som förekomma kring nämde ö. Tendencen med

---

*) K. Vetensk. Acad. Handl. 1830, p. 143.

denna afhandling är, enligt författarens egen antydning, så väl naturhistorisk, som ekonomisk. Också är planen den samma, som den, hvilken blifvit följd i *Skandinavisk Fauna* *); hvarje art är nemligen afhandlad under följande rubriker: *Artmärke, Synonymie, Beskrifning, Vistelseort och Lefnadssätt, Födämnen, Fortplantning, Fångst, Nytta.* — De arter som här beskrifvas äro: 1:o *Id* (*Cyprinus Idus* Lin.) författaren tror att Linnés *Idbarn* (*Cyprinus Idbarus*) hörer till denna art. Block yttrar, i Naturgesch. der Fische, Deutschland 3, p. 128, samma mening; Hr Ekström anför att de yngre Idar, vanligen hannar, som på hösten fångas i strömdragen, hafva ett annat antal strålar i rygg- och analfenorna än de, som fiskas om våren; då hafva de nemligen 11 i ryggfenan och 13 i analfenan, om hösten deremot en mindre på hvardera stället. 2:o *Mört* (*Cyprinus rutilus* Lin.) Bland de första om våren uppstigande stimmarna finnas inga honor; dessa komma 8 — 14 dagar sednare. Könen skiljas ej blott till kroppsformen utan äfven till fenstrålarnas antal; hannen har 12 strålar i rygg-

*) Alltsedan år 1828 har den *ichthyologiska delen af Skandinavisk Fauna* legat i manuscript, utarbetad efter samma plan som de föregående delarna. Likväl har den ej bordt utgifvas utan en föregående noggrann revision, hvilken de oafbrutet fortsatta göromålen härstädes icke tillåtit. Jag hoppas nu snart få tillfälle dertill, och att således kunna framlägga frukterna af de flerfaldiga och mödosamma resor, jag företagit för att samla materialier till detta verk.

i ryggfenan, honan 13. 3:o *Lennare* (*Cyprinus Grislagine* Art.). Författaren anser *Cyprinus Grislagine* för en yngre *C. Leuciscus*, och tror att *C. Dobula* är samma fisk i sydligare vatten, der han uppnår en betydligare storlek än hos oss. 4:o *Sarf* (*Cyprinus erythrophthalmus* Lin.) 5:o *Elriza* (*Cyprinus phoxinus* Lin.) 6:o Braxen (Cyprin. brama Lin.) 7:o *Cyprin. Farenus* Art., 8:o *C. blicca* eller *Bjoerkna*; 9:o *Vimba* (*C. vimba* Lin.) 10:o *C. alburnus*; 11:o *C. carassius*; 12:o *C. gibelio*; och 13:o *C. Tinca*. — Afhandlingen är åtföljd af vackra figurer öfver *C. Idus*, *Grislagine*, *Farenus* och *blicca*. — Denna utförliga och rikhaltiga afhandling utgör ett ganska vigtigt bidrag till fäderneslandets Fauna.

Bloms Rese-iakttagelser.

I Hr G. P. Bloms i flera hänseenden läsvärda *Bemärkninger paa en Reise gennem Nordlandene*, Christiania 1830, förekomma åtskilliga vigtiga upplysningar rörande fiskerierna i Norrige, och i synnerhet det stora Torskfisket vid Lofoden.

Hisingers anteckningar i Physik och Geognosie.

Hr W. Hisinger har utgifvit 5:te häftet af sina *anteckningar i Physik och Geognosie under resor i Sverige*. Detta rikhaltiga arbete innehåller dels en mängd nya iakttagelser dels tillägg och rättelser till förgående uppgifter. Till slut meddelas ett allmänt ort-register, till större beqvämlighet vid arbetets begagnande. Utom de rikhaltiga geognostiska iakttagelser, som här lemnas, öfver bergarternas natur och beskaffenhet, öfver bergens höjd, berglagrens lutning och rigtning m. m. meddelas äfven en utförlig förteckning öfver de

i dem förekommande petrifikater, bland hvilka ett stort antal nya arter beskrifvas. Häftet åtföljes äfven af 8 plancher i 4:to, innehållande lithographierade teckningar öfver nya eller mindre kända petrifikat arter. I företalet underrättas man att våra fasta berglager innehålla ett antal af minst 337 redan kända, bestämbara arter och varieteter af petrifikater. Författaren yttrar den önskan att Sverige måtte erhålla ett arbete, som i likhet med Sowerby's bekanta *Mineral conchology*, innehölle figurer och beskrifningar öfver alla Svenska petrifikater; ett sådant arbete vore lika önskansvärdt i geologiskt som i zooligiskt afseende. I denna önskan instämma säkert många, och de dela utan tvifvel alla den öfvertygelsen, att ingen skulle bättre kunna uppfylla denna önskan än Hr Hisinger sjelf, som troligen äger den fullständigaste Svenska petrifikatsamling, och som, bland alla nu lefvande Svenska naturforskare, mest sysselsatt sig med detta ämne.

Sedan Förf. sid. 82 och 83 uppräknat de fossila skal, som förekomma i den bekanta kapellbacken och på andra ställen i trakten af Uddevalla, omtalar han sid. 93 några dylika fossila alster, som blifvit funna i Tisselskogs socken på Dahlsland, nära vid sjön Råvarpen. Dessa fossila skal, som blifvit till Jägare-Förbundet i Stockholm insända af Hr Brukspatron Wærn, hafva i Hr Hisingers bok gifvit anledning till följande intressanta anmärkningar: "Ställets höjd öfver hafsytan skall vara omkring 200 Sv. fot, således vid ungefär lika höjd som Skal-

bädden på kapellbacken vid Uddevalla; men så långt från hafskusten, äro dessa bevis på hafvets fordna ståndpunkt, förut icke hos oss funne. Häraf följer, att i den epok, då oceanens vattenyta stod 200 fot högre än nu, voro hafsfosterna alldeles lika med dem, som nu lefva, och hafsvattnet således af lika eller nära lika beskaffenhet. Hela Skåne, Vestgötha slättlandet, en del af Östergöthland, största delen af Calmar Län, Blekingen, Halland, Bohus Län, och en del af Dahlsland; slätterna i Nerike, Södermanland och Vestmanland, hela Upland med trakten omkring Gefle och Gestriklands Storsjö, voro då öfversvämmade, utom några högre bergspetsar, som formerade öar och klippor. Öland låg då ännu under djupt vatten, och Gottlands högsta kullar, Torsborgen och Carlsön, nådde knappt vattenytan. Kinnekulle, Billingen och Omberg voro klippor af omkring 700 Sv. fots höjd. Vettern var likväl redan då en insjö, oaktadt föga upphöjd (v. p. 90 Sv. fot) öfver hafsytan. Småland och en del af Öster- och Vestergöthland, utgjorde ett med continenten sammanhängande vidlyftigt ö-land. Likväl förutsätter detta förhållande, att vattensänkningen, eller kanske rättare, jordytans upphöjande, skedt lika jemt öfverallt inom nämde gränser".

Hr Hisinger har äfven lemnat en förteckning öfver de mammalier, foglar och fiskar som förekomma i Skinskattebergs socken i Vestmanland (pag. 39—41) samt en tabell öfver flyttfoglarnas ankomst till Skinskatteberg under 15 år, och en der-

med i förening varande uppgift öfver björkens löfsprickning under samma år.

Då man har all anledning förmoda att dessa anteckningar äro gjorda med erforderlig noggranhet, förvånas man öfver den stora skiljaktighet i de tider på hvilka samma fogelart anländt till samma ställe under olika år. Sånglärkan anlände 1812 ej förr än den 20:de April, och tio år derefter eller 1822 anlände hon redan den 17:de Februari; således var differencen mellan dess ankomst de nämde åren, hela 63 dagar! Men björkens löfsprickning inträffade också förstnämde år 1812 icke förr än den 31:sta Maji och 1822 redan den 25:te April.

ÅRSBERÄTTELSE

OM NYARE

ZOOLOGISKA ARBETEN

OCH

UPPTÄCKTER,

TILL

KONGL. VETENSKAPS-ACADEMIEN

AFGIFVEN DEN 31 MARS 1832;

AF

B. F. FRIES.

STOCKHOLM,

TRYCKT HOS P. A. NORSTEDT & SÖNER,

1832.

INNEHÅLL.

Anthropologi.

Zoografi i allmänhet.

Mastologi.

Ornithologi.

Herpetologi.

Ichthyologi.

Entomologi.

Malacologi, Helmintologi o. s. v.

Fysiologi.

Zootomi och jemförande Anatomi.

Fornverldens Fauna.

I Sverige och Norrige utkomna Skrifter, i synnerhet med afseende på Skandinaviens Fauna.

Anthropologi.

Uti årsberättelsen för 1828 är redogjordt för de underrättelser om den Australiska folkstammen *Papous*, hvilka Hrr Qvoi & Gaimard samt Lesson & Garnot lemnat, utgörande ett af de flera intressanta bidrag, hvarmed Hrr Freycinets och Dupérreys upptäcktsresor riktat vetenskapen. Hr Mackloк[1]) har sedermera afgifvit en berättelse om resultaterna af de forskningar den Nederländska kommissionen anställt, som år 1828 på korvetten Triton besökte nya Guinea; ett utdrag af denna berättelse, i hvad som rörer nämde folkstam, finnes intagen uti Fror. Not. B. XXXII n:o 8, hvaraf jag här vill upptaga det vigtigaste. Hr Vrolich, som närmare jemfört Mackloks uppgifter om de Papous, som i Triton-Bay kallas Alfouroux, med dem Qvoi & Gaimard förut uti 6:te band. af Annales des Scienc. Nat. bekantgjort, finner de flesta öfverensstämma; men att dömma efter craniiformen hos *Papous*, anser han denna race stå närmare den *Malayiska* än *Negrernas*, emellan hvilka den af de nämde Franska naturforskarne uppställes. De *Papous*, som lefva emellan floden Dourga och Oetanata, äro ännu fullkomligt vilda. Invånarne på kusttrakterna af nya Guinea.

---

[1]) Bydr. tot de Natur. Wetenscapten, Vol. V, N:o 11.

De äga en väl bildad, men icke muskulös kropp, af medelmåttig längd. En af de längsta infödingar från Oetanata höll 5 fot 7 tum. Qvinnorna äro nästan af lika höjd som männerna. Extremiteterna äro smala, med stora ledgångar; underlifvet betydligt uppdrifvet hos barnen. De sydliga stammarna äro deremot mera muskulösa, deras färg är svartbrun, stötande i grått. Vid Lobo funno de resande till och med en nästan svart inföding. Hufvudhåret är tätvuxet, krusigt och mycket svart, ehuru ej glänsande; det grånar på de äldre. Håret på kroppen är äfvenledes krusigt; skäggväxten stark. Hufvudet litet och på sidan sammantryckt. Kindbenen föga framstående (motsatsen säga Qvoi & Gaimard om invånarne på Rawack och Waigiu); pannan är hög, näsan alltid afplattad, läpparne något tjocka, ögonen medelmåttigt stora, öppna och lifliga, iris brun, sällan svart. Ansigtet har ett uttryck af allvar och beslutsamhet, mindre af saktmod och öppenhet, än elakhet och förställning. Qvinnorna hafva hufvudet mindre sammantryckt, näsan bredare, läpparne tjockare och munnen i allmänhet ganska stor. Brösten nedhängande, dock ej till den grad, som man vanligen uppgifver. Detta folks karakter är en blandning af slughet, klokhet, känslighet och hämdlystnad. De hafva lätt att fatta, äro beslutsamma, men giriga och i hög grad egoistiska, hvarföre de föga bekymra sig om hvad dem ej angår. De gå alldeles nakna och betäcka endast sin blygd me-

delst ett stycke linne, eller med musslor, bamburör eller annat dylikt. De som bo vid stränderna af Dourga binda ett band af säf omkring underlifvet och inskjuta derunder praeputium. Infödingarne vid Oetanata och Timakowa bära på hufvudet mössor af säf eller annat. De sednare genomborra näsans skiljovägg eller flyglarne och sticka deruti små trädbitar; i öronen bära de ringar af koraller, koppar- eller silfverträd o. d.; i vissa distrikter ser man dem hafva halsband af tänder, så väl af menniskor, svin som krokodiler. *Alfouroux* bibehålla ännu bruket att tatuera sig på armar och bröst med rätliniga figurer. De sydliga folkstammarne måla deremot kroppen. Språket är olika i olika distrikter, i södra delen är det blott ett slags skrik och tjutande; i den norra äro ljuden artikulerade. Invånarne vid Kogway kunna icke förstå dem som bo vid Onin. Några infödingar kunna tala Malayiska. De som bebo stranden af Dourga äro orenliga och illa luktande, de dansa och skråla med förfärligt buller för att uttrycka sin glädje eller sorg. De vid Oetanata församla sig vid många tillfällen, och under hela den tid dessa församlingar räcka, 8—10 dagar, hör man ett oupphörligt tjutande. Af alla ceremonier äro deras begrafningar den vigtigaste, hvilka ofta sysselsätta dem en hel månad. De äro mycket känsliga för musik, ehuru ofullkomliga de instrumenter äro, af hvilka de betjena sig; deras sång sker dock med en viss takt. Födoämnena äro ej de samma hos alla dessa folkstammar;

Alfouroux äta allt hvad de öfverkomma; Papous vid Lobo och Triton-Bay äta hvarken svin, flädermöss eller sköldpaddor; om det ännu gifves menniskoätare på nya Guinea, kan ej bestämt afgöras. Deras vapen bestå af spjut, bågar, pilar och klubbor, några hafva gevär och sablar. De äga några husgerådssaker af jern, hvilken metall man i trakten af Triton-Bay förstår att arbeta. Oetanatanerna deremot vinlägga sig mera om trädarbete. Huruvida de vid Dourgas ännu känna jernet är tvifvel underkastadt.

Ny varietet af den Caucasiska racen.

WINKELMANN, som anmärkt, att man på alla Egyptiska byster finner örat högre placeradt än på de Grekiska, har förklarat detta härrörande af en egenhet hos de Egyptiska bildhuggarne att öfverdrifva det naturliga förhållandet, på samma sätt, som de Grekiska gjorde med ansigtvinkeln. Detta har föranledt DUREAU DE LA MALLE [2]) att undersöka om ej någon motsvarighet verkligen funnes i naturen. Hans undersökningar hafva bekräftat detta; ty på 30 olika hufvuden af mumier från grafvårdarne i öfre Egypten, som han haft tillfälle att jemföra, fann han öronen betydligt högre sittande än på Europeerna; så att, då man drager en horizontel linia genom yttre öronöppningen på ett Europeiskt hufvud, faller denna linia vid nedra delen af näsan, då samma linia deremot på det Egyptiska genomskär ögat på midten; faller således $1\frac{1}{2}$—2 tum högre upp.

---

[2]) Le National d. 12 Nov. 1831, se FROR. N:o 691.

För öfrigt var ansigtsvinkeln lika med Europeernas. DUREAU trodde i början, att denna alldeles egna och ej förut anmärkta varietet af Caucasiska racen hade under loppet af de 20—24 sekler, som troligen förflutit sedan dessa inbalsamerade hufvuden blifvit i Thebes grafvar nedlagde, alldeles försvunnit; men har öfvertygat sig sedermera, att den ännu i Egypten förekommer, och han undrar mycket öfver, att den hittills undgått uppmärksamheten. Såsom ett exempel anföres en professor i Arabiska språket, ELIAS BOCTOR, härstammande från öfre Egypten, hvilken i 20 år lefvat i Paris, hvars ovanligt högt sittande öron väckte allas uppmärksamhet.

Menniskoracernes olikhet i afseende på kroppens längd.

Hr ISID. GEOFFROY S:T HILAIRE har meddelat några allmänna reflexioner, jemte en synoptisk tabell öfver den olikhet uti kroppslängd, som karakteriserar de olika menniskoracerna [3]), och funnit, att höjden af den minsta dverg förhåller sig till den största jätten som 1 till 4. Medelhöjden af den lägsta menniskorace förhåller sig till samma höjd af den längsta som 1 till $1\frac{1}{2}$.

Patagonierna, som tillhöra den *Amerikanska* racen och hafva sitt hemvist emellan 45°—50° S. B., är den resligaste. Deras medelhöjd uppskattas till 72 tum.

Esquimauxstammen af *Mongoliska* racen, som tillhör 70° N. B. samt

---

[3]) se FROR. Not., N:o 702.

Buschismännen af *Ethiopiska* racen, hvilka bebo bergstrakterna under 30° S. B. äro deremot de minsta racerna, hvilkas medelhöjd upptages till 48 tum.

Dessa folkslag äro de båda extremerna, emellan hvilka alla de öfriga i detta afseende blifvit uppförda. Han anmärker, att det egentligen är männerna, hos hvilka olikhet emellan racerna framstår, att det således endast är efter dem han uppskattat den angifna medelhöjden. Qvinnorna äro mindre förändring underkastade, deras storlek är ungefär densamma ibland alla racer. Följaktligen är skillnaden emellan mannens och qvinnans längd större hos de resligare racerna, än hos de lågväxta, der den nästan är ingen.

Litteratur. LEVIS LESLIE har meddelat åtskilliga underrättelser om Buschismännen vid gula floden, uti Philos. Mag. new series, N:o 47. Notice Respecting the Notices of the New-Guinea, by W. MARSDEN. Se Trans. of the Royal Asiatic Society, Vol. 3, part. 1.

Observations relative to the Origin and History of the Bushmen, by ANDREW SMITH. Se Philos. Magaz., new ser., N:o 50, p. 115; 51, p. 197; och följande.

Zoografi i allmänhet.

Kastar man en blick tillbaka på det nyss förflutna decennium, är det med verklig tillfredsställelse man får se hvilka ofantliga framsteg zoologien derunder gjort. Nationerna hafva täflat med hvarandra i uppoffringar för att förskaffa sig och bekantgöra de aflägsnaste länders naturprodukter, och så ofta den enskiltes mod blifvit satt på prof, har detta, oaktadt alla de offer, som i heta och osunda klimaterna fallit för vetenskapen, aldrig funnits minskadt. Som det i synnerhet äro de många naturhistoriska resor vi hafva att tacka, att vetenskapens material så betydligt vuxit, får jag fästa uppmärksamheten på några af de mest indrägtiga, hvaribland med mycket skäl kan nämnas de 3:ne Franska expeditionerna omkring jorden: Hrr Freycinet's, Duperrey's och d'Urville's. De 2:ne förstnämde äro af förra Årsberättelserna tillräckligt bekanta, jag får endast tillägga, att af Duperrey's resa [4]) hafva förflutna året utkommit 6 häften af den zoologiska afdelningen, nemligen till och med det 25:te, redigerade af de båda expeditionerna följaktige naturforskarne Lesson och Garnot. Innehållet af dessa får jag uppskjuta att redovisa till nästa år, då jag ännu ej ägt tillfälle, att se dem alla. Den

Naturhistoriska resor.

---

[4]) Voyage autour du monde, fait par ordre du Roi, sur la Corvette la Coquille, pendant les années 1822—23—24 & 25, par L. J. Duperrey.

3:dje eller d'Urville's expedition, åtföljd af samma distinguerade zoologer, som voro Freycinet följaktige, Hrr Qvoi och Gaimard, har, jemte hemförda betydliga samlingar, riktat vetenskapen med en mängd nya upptäckter. Under förflutna året hafva resultaterne af denna resa börjat att publiceras, och efter hvad jag känner hafva första tomen af texten i octav, samt 3:ne häften af plancher i folio utkommit [5]). Då denna resa, i likhet med de förra, utgifves på regeringens bekostnad, täflar den med dessa uti artistisk och typografisk prakt; skada blott, att denna luxe, som på visst sätt fördelaktigt utmärker detta så väl som förutnämde arbete, skall betaga smärre bibliotheker och enskilte personer förmånen, att äga och begagna dem. Första tomen innehåller texten öfver däggdjuren och foglarne, jemte Cuviers m. fl. relation till Vet.-Academien öfver de hemförda zoologiska samlingarne, och de fem särskilta afhandlingar, hvilka Qvoi & Gaimard under sin resa författat och hemsändt. Plancherna innehålla dels däggdjur och foglar med anatomiska detaljer, dels flera fiskar och snäckdjuret *Auricula Midæ* jemte des anatomi.

Hr Rüppel, redan fördelaktigt känd af sina vidsträckta resor och samlingar uti de nordliga delarne af Afrika, har nu för 3:dje gången åter begifvit sig dit och hemsändt

---

[5]) Voyage de l'Astrolabe, executé par ordre du Roi, pendant les années 1826—27—28 & 29, sous le commandement de Jules Dumont-d'Urville.

till Frankfurt am Main betydliga nya remisser af detta lands naturprodukter. Hans bekanta praktverk [6]), innefattande resultaterna af hans förra undersökningar, är med 27:de häftet slutadt. Hädanefter ämnar han att bekantgöra sina vidare skeende upptäckter häftevis uti qvartformat, så afpassadt, att hvarje häfte utgör ett helt för sig. Af dessa hafva redan 2:ne utkommit; det ena innefattar beskrifningar och figurer öfver nya fiskar från Nilen; det andra innehåller 24 arter af de kortsvansade *krabborna*, med figurer på de nya och sådane som ej förut finnas aftecknade uti det stora Egyptiska verket.

Få resor hafva lemnat vigtigare vetenskapliga resultater än Hemprichs och Ehrenbergs bekanta resa uti norra Afrika och vestra delarne af Asien. Årligen erhålla vi nya vetenskapliga bidrag uti det, så för sin inre halt, som yttre utseende, utmärkta verk: Symbolæ Physicæ, hvilket Ehrenberg utgifver i Berlin. Häraf hafva under året kommit oss tillhanda: Decas secunda af *Insekterna*, samt 1:sta decaden uti första serien af *Animalia evertebrata, exclusis insectis.* I synnerhet ådrager sig det sistnämda uppmärksamheten. Jag kan likväl ej här göra något utdrag deraf, för att ej nödgas stympadt framställa ett så rikhaltigt och efter egna, gedigna åsigter författadt arbete, som bör i sin helhet studeras; längre fram, på sitt ställe, skall jag dock redogöra för innehållet.

---

[6]) Atlas zu der Reise in nördlichen Africa.

Charles Bélanger, som åren 1825—29 reste genom Europa, Caucasus, Georgien, Armenien och Persien m. fl. st. till Indien, har publicerat sin resa [7]), hvilken kommer att åtföljas af en särskilt volum, som upptager de zoologiska upptäckter han derunder gjort. Denna del, jemte en atlas med plancher, redigeras af Isid. Geoff. S:t Hilaire, Lesson, Deshayes och Guérin och utkommer häftevis. Början skedde år 1830 och fortsättningen följer oafbrutet. Jag känner endast detta arbete af den anmälan man finner uti Bulletin d. Scienc. Nat. år 1831.

Prins Maximilian fortsätter med lika omsorg utgifvandet af sitt praktverk [8]), hvaraf 14:de och 15:de häftena äro utkomna.

Biskop Heber, som en längre tid vistats uti Indien och berest Himalayabergen har utgifvit sin resa, hvaruti lemnas en mängd notiser om de derstädes förekommande djur; flera af dessa underrättelser finnas intagna uti Fror. Not., och jag skall längre fram meddela några af dem.

Uti A. Erman's Reisebericht 1828—30, utkommen i Berlin 1831, finner man äfven åtskilligt i zoologi, redigerat af Chamisso, Klug och Nordman; en atlas med figurer öfver nya arter är bifogad.

Dr Pöppig, om hvars undersökningar i Chili förra årsberättelsen lemnat känne-

---

[7]) Voyage aus Indes Orientales &c.
[8]) Abbildungen aus der Naturgeschichte Brasiliens &c.

dom, har fortsatt sina oafbrutna insamlingar af naturprodukter under sina resor, dels i nämde land, dels i Peru; relationerna härom finnas intagna i flera Nummer af Fror. Notizen[9]), och äro mycket underhållande, men icke passande för något utdrag.

D'Orbigny, som i vetenskapligt afseende berest republiken Bolivia, uppehåller sig nu i sjelfva hjertat af Amerika, och kan man af denne ihärdige resande vänta vigtiga och upplysande bidrag för Amerikanska faunan.

Polydore Roux i Marseille, som skriftställare i zoologien fördelaktigt känd, är nu stadd på en vidlyftig vetenskaplig resa, hvilken han ämnar utsträcka omkring jorden. Uti bref till Baron Férussac har han lemnat del af sin marschroute, hvilken finnes publicerad uti Bulletin d. Sc. Nat., Tom. 25, p. 140. Efter densamma kommer denne resande att genomgå de mest intressanta länder och torde således medföra stora resultater.

Zoologiska planche-verk.

Naturalhistorien är mera än någon annan vetenskap i behof af artistens biträde; den bäst lyckade beskrifning är icke alltid i stånd att lemna en hel bild af det föremål författaren bekantgör. Detta vinnes deremot genom en god figur. Figurer äro icke endast upplysande och ofta oumbärliga för vetenskapsmannen, de äro det äfven för den oinvigde, och bidraga framför allt till vetenskapens popularise-

---

9) Fror. Not., Band. XXXI, XXXII och XXXIII.

rande — ett mål, hvilket först i sednare tider blifvit tillbörligt afsedt. Väl hafva i alla tider figurer, ehuru mindre goda och tillförlitliga, till zoologiska arbeten varit tillitade, och kunna anses lika gamla, om ej äldre än vetenskapen sjelf, de blifva emellertid år från år mera begagnade och lärorikare, i mån som den artistiska talangen i djurmålning utvecklar sig. En olägenhet, och denna för många ganska känbar, medföra likväl alla praktverk, att de för mindre bemedlade eller mindre lyckligt placerade zoologer lägga ett oöfvervinnerligt hinder, att följa vetenskapens fortskridande utveckling. Då nemligen dessa verk, för sin dyrhet skull, ej kunna förskaffas, måste de flesta vetenskapsidkare åtnöja sig med kännedomen af blotta titeln ur någon bibliografi, eller ett summarium af innehållet ur någon journal. Vår tid är ganska rik på planchverk i zoologien; Frankrike och England i synnerhet synas täfla om äran att frambringa de flesta. Att denna årsberättelse må vinna någorlunda fullständighet, fordras, att jag här upptager några af de vigtigaste, huru få de än äro, med hvilka jag sjelf haft tillfälle göra bekantskap. Utom de praktverk, hvilka ofvanföre blifvit upptagne, och dem som mera specielt hålla sig vid vissa klasser, hvilka jag längre fram på sina ställen skall angifva, förtjena följande att anmärkas:

Iconographie du regne animale de M:r le Baron CUVIER par F. E. GUÉRIN. Detta arbete utkommer häftevis i octav,

med circa 10 plancher i hvarje häfte, dess ändamål är att framställa en af de mest utmärkta arterna, såsom typ för hvart och ett af CUVIERS genera; helst väljes dertill den *art*, som ej förut finnes i andra verk afbildad. GUERINS arbete är af mycken förtjenst och fortgår raskt; under året hafva deraf utkommit, från och med 10:de, till och med 16:de häftet. De flesta af däggdjurens, utom åtskilliga af de andra klassernas genera äro redan representerade.

Centurie zoologique ou choix d'animaux rares, nouveaux ou imparfaitement connus. enrichi de planches inedits &c. par R. P. LESSON i 8:o, med 5 plancher i hvarje häfte. Under året hafva af detta arbete utkommit från 6:te till och med 12:te häftet uti 3:ne cahiers, innehållande mammalier, foglar, amfibier, molusker, holothurier och meduser m. fl.

Samma författare har derjemte börjat utgifvandet af ett annat arbete under titel: *Illustrations de zoologie.* Detta utkommer under qvartformat i decader, så att hvardera utgör för sig ett helt. — Den första innefattar 6 *foglar* och 4 *molusker*, hvilkas beskrifningar man finner fullständigt införde uti FERUSAC's bulletin [10]). Den 2:dra *Decaden* innehåller blott 5 plancher, hvaribland *Chinchillan* [1]) (*Lagostomus trichodactylus*) finnes upptagen, jemte en utförlig beskrifning öfver detta djur och dess lefnadssätt. 2:ne foglar *Loxia Bonapartei* och *Rhynchæa Hilairea*,

---

[10]) Tom. 25, pag. 339.   [1]) Se längre fram.

den förra från Norra Amerika den sednare från Brasilien, samt 2:ne arter af *Fissurella* utgöra fyllnaden [1]).

The gardens and menagerie of the zoological society delineated &c. utkommer i häften, med vackra trädsnitt. Arbetet utgöras af 3:ne volumer, hvaraf de 2:ne, innefattande mammalia, med en mängd plancher äro utkomna, och af den 3:dje, innehållande foglar, lärer det XIII häftet vara utgifvit.

The National Menagerie. Utkommer nummervis; hvarje nummer innefattar ett blad i stor folio, med originalteckningar af de djur, som finnas i menageriet. Efter hvad jag känner äro 11 nummer utkomna: N:o 1. föreställer en Bengalisk Tigerhona med sina ungar; 2. Vargen; 3. Leoparden; 4. Antilope leucoryx; 5. svarta Jaguaren; 6. Lejon från Barbariet: 7. Lama; 8. randiga Tigern; 9. Giraffen; 10. Wapits; 11. en strid emellan ett Lejon och ett Tigerpar.

Centurie of Birds, by John Gould, folio. Detta praktverk innehåller foglar, som ej förut varit afbildade, bland hvilka många från Himalayabergen, utgifves häftvis, med 5 plancher i hvarje häfte. Den första samlingen, innehållande 40 plancher, är utkommen.

Illustrations of Zoology, by James Wilsson, folio. Uti detta arbete råder en stor luxe, men det skall ej innehålla många originella figurer. 36 plancher äro utkomna.

---

[2]) Se vidare l. c. Tomen 26, pag. 186.

Illustrations of Indian Zoology, by JOHN E. GRAY. Detta kostbara praktverk är redan af årsberättelsen för 1830 tillräckligt bekant. Jag vill endast tillägga, att sedan den tiden hafva 4 häften, eller till och med det 7:de, kommit till vår kännedom; för innehållet af dessa vill jag i korthet redogöra: I 4:de finner man 1:o *Antilope Cervicaria* LN, aftecknad i 3:ne olika åldrar; 2:o *Perdix Hardwickii*, ny art; 3:o *Perd. olivacea*, LATH.; 4:o *Caprimulgus Indicus* och *Asiaticus* LATH.; 5:o *Pica vagabunda* WEIG.; 6:o *Anas Girra* ♂ & ♀, ny art; 7:o *Trionyx ocellatus*, GRAY; 8:o *Emys Bascha*, GRAY; 9:o 2:ne arter af slägtet *Cyprinus*; 10:o 4 arter af *Sygnathus*, hvaribland en: *S. Hardwickii*, är ibland de största i detta slägte.

Uti 5:te: 1:o *Sorex myosurus* PALL., från Bengalen; 2:o *Garrulus gularis* & *ornatus*, båda nya från Almorah, 3:o *Kitta venatorius*; 4:o *Picus dimidiatus* TEM. & *rufus* LATH.; 5:o hanen till *Phasianus Hamiltonii* (lineated Pheasant LATH.); 6:o *Charadrius ventralis* WAG. ♂ & ♀; 7:o *Sterna brevirostris* (tyckes vara en unge) och *Sterna aurantia*; 8:o *Ardea cinnamomea* LATH. och *A. flavicollis* WAG., 9:o *Emys Kachuga*; 10:o *Ophisurus Bora*, *Hurancha* HAM. *samt Moringua linearis*, *Rataboura Hardwickii* och *Muræna Bengalensis*, alla nya.

Uti 6:te: 1:o *Viverra Bengalensis*; 2:o *Gerbillus Indicus* GERM.; 3:o *Garrulus Vigorsii*; 4:o *Picus miniatus* & *Tiga*;

5:o *Picus Nepaulensis* & *barbatus* (utmärkt sköna figurer); 6:o *Centropus Sirkee;* 7:o *Perdix oculea;* 8:o 3:ne arter af *Sterna* (något problematiska); 9:o 2:ne arter af *Emys;* 10:o 2:ne fiskar *Mystus chitala* & *karipat.*

7:de häftet, som åtföljes af Hardwick's porträtt, innehåller: 1:o hufvudet af en ung och en gammal *Antilope Cervicapra* Ln; 2:o *Polyplectron Hardwickii:* 3:o honan till *Perdix concentrica* samt hufvudet till *Pavo muticus;* 4:o *Perdix gularis* Temm. och *orientalis* Lath.; 5:o *Picus macei* ♂ ♀; 6:o *Picus moluccensis* och *Mahrattensis* Lath. af båda ♂ ♀; 7:o *Emys Thuji;* 8:o *Trionyx subplanus;* 9:o 3:ne nya arter *Balistes;* 10:o *Julis Hardwickii* och *Polynemus Teria.*

I allmänhet kan anmärkas, att med få undantag äro figurerna uti dessa häften mästerliga. Texten saknas ännu, men förf. ämnar utgifva denna i form af en Synopsis under titel: *Prodromus Faunæ Indicæ.*

Samma författare utgifver ett annat arbete: *Spicilegia Zoologica,* som utkommer häftevis i 4:o med goda originalfigurer öfver nya och ej förut afbildade djur, åtföljda af beskrifningar på Engelska och diagnoser på Latin. Af detta arbete äro 2:ne häften utkomna, innehållande 11 plancher. Ibland annat innehåller detta arbete författarens indelning af slägtet *Delphinus* uti 4 subgenera: *Delphinus, Grampus, Beluga* och *Phocæna.* Beskrifning öfver dju-

ret

ret till mollusk-slägtet *Mitra;* beskrifning öfver 5 arter af *Viverra,* m. m.

The Animale Kingdom &c. Denna bekanta Engelska öfversättning af Cuviers *le Regne Animale,* hvilken Hr E. Griffith utgifver med tillägg af beskrifningar och figurer öfver arter, så väl bekanta, som nya, fortgår; *Mammalia* och *Aves* äro slutade och af *Reptilia* har 27:de häftet utkommit.

Bland zoologiska arbeten, som mera allmänt omfatta djurriket och innehålla beskrifningar och systematik öfver det hela, får jag nämna följande, som under året kommit till vår kännedom: Systematiska och hela djur-riket omfattande arbeten.

Das Thierreich geordnet nach seiner Organisation &c. von F. S. Voight. Detta arbete är en Tysk öfversättning af Cuviers *le Regne animale,* 2:dra editionen, hvilken öfversättaren utvidgat till ett specialverk, innehållande beskrifning öfver alla kända arter (N. B. dem han af egen erfarenhet känt och dem han ur andras arbeten lärt känna). Sedan Gmelin utgaf sin edition af Linnés *Syst. Nat.,* har något så omfattande arbete ej varit i zoologien utgifvet som det nu anmälta. Att detta måste blifva en stor hjelpreda, och således äga mycken förtjenst, är påtagligt. Första tomen, innefattande däggdjuren och foglarne, är utkommen. Skada att förf. ej begagnat latinska diagnoser för arternas betecknande.

Prins Lucien Bonaparte har bekantgjort en ny metod för de vertebrerade djurens uppställning, under titel: *Saggio di una distribuzione metodica degli animali vertebrati.* Rome 1831. Han delar Mammalia uti 10 ordningar och 159 genera; foglarne i 5 ordningar och 261 genera; Reptilia uti 116 genera.

R. E. Grant i London antager, uti dess *Series and Classes of the animal kingdom*, följande klassifikation: först fyra *Serier:* 1:o *Cerebrata* (Vertebrata); 2:o *Gangliata* (Mollusca); 3:o *Neurosa* (articulata); 4:o *Aneurosa* (!) (Apatheca Lk). Hvardera af dessa serier indelas sedan uti 5 klasser.

1:sta uti	Mammalia Aves Reptilia Amphibia Pisces.	2:dra uti	Pterigia Erpoda Conchifera Tunicata Radiata.
3:dje uti	Crustacea Arachnida Insecta Annulosa Entozoa.	4:de uti	Malactinia Zoophyta Amorphea Cryptogena Infusoria.

Af Brugnatelli's *Elementi di Storia naturale generale* är en ny edition utkommen.

Af *Wörterbuch der Naturgeschichte* är 8:de bandets 2:dra häfte, som går till *Justica*, utkommet.

Läro-böcker

Följande arbeten, som mera egentligt äro ämnade till läroböcker och hjelpredor,

så väl för sjelfstudium af naturalhistorien, som att begagna vid föreläsningar, förtjena äfven att anmälas: uti Zoologien.

BURMEISTERS *Lehrbuch der Naturgeschichte*, som innefattar alla 3 naturens riken.

Zoologia specialis, i 2:ne delar af EICHWALD. Detta arbete är författadt med särskilt hänseende till de djur som förekomma i Ryssland och Polen. Hvarföre också detta lands *Fauna*, som hittills, med undantag af hvad PALLAS meddelat, varit föga utredd, nu erhållit ett ganska välkommet bidrag. Icke nog således, att uppfylla sin egentliga bestämmelse, såsom en lärobok för begynnande zoologer, innehåller detta arbete åtskilligt af värde för vetenskapsmannen.

Af BLUMENBACHS bekanta *Handbuch der Naturgeschichte* är nu 12:te editionen, betydligt tillökad, utkommen.

Hr SCHINZ har äfven utgifvit en ny upplaga af dess *Naturgeschichte und Abbildungen der Säugthiere und Vögel*, med litografier. Däggdjuren äro redan, med 27:de häftet, slutade, och utgifvandet af foglarne fortgår raskt.

Den periodiska prässen har äfven lemnat nya tillfällen för zoologerna att kommunicera sina upptäckter med hvarandra. Jag vill i synnerhet fästa uppmärksamheten på följande 2:ne journaler: *Bulletin de la Société Imperiale de Naturalistes de Moscau*. Denna har den nitiske FISCHER VON WALDHEIM att tacka för sin upp- Periodiska skrifter uti zoologi.

komst. Dess ändämål är, dels att meddela den lärda verlden fortgången af Naturforskande Sällskapets i Moskow arbeten, dels att underhålla en lättare kommunikation emellan medlemmarne af samma sällskap. Första årgången af denna bulletin hafva vi sett, den innehåller flera ganska intressanta afhandlingar och notiser, i synnerhet i *Entomologi*, *Malacologi* och *fornverldens fauna*, men kunna omöjligen här blifva föremål för något utdrag.

Magazin de Zoologie: Journal par F. E. GUÉRIN. Dess ändamål är att etablera en korrespondans emellan zoologer i alla land, och att lemna dem tillfälle att på ett ställe publicera sina upptäckter af nya arter. Detta lofvärda företag af GUÉRIN är att betrakta som en utvidgning af dess, sedan år 1830, utgifna *Magazin de Conchyologie & Entomologi*, som, beträffande dessa brancher, hade samma syftemål. Nu mera är journalen tillgänglig för upptäckter i hvilken djurklass som helst och af en allmännare nytta. Hvar och en som upptäcker eller beskrifver ett nytt djur, insänder antingen djuret eller beskrifningen jemte en figur till redaktionen [3]), som drager försorg att den genast blir publicerad. För att lätta journalens spridande, utkommer den i 5 sectioner, hvilka kunna särskilt erhållas. 1:sta sect. innefattar *Vertebrater;* 2:dra *Mollusker* och *Zoophyter:* 3:dje *Annelider*, *Crustacéer*

---

[3]) Adress. — Au Bureau du Journal, quai des Augustins N:o 47 (franco).

och *Arachnider;* 4:de *Insekter;* 5:te *Palæontographie animale,* eller beskrifning öfver fornverldens djurformer. Af den 4:de sectionen kunna äfven särskilta ordningar ensamme erhållas, utan att man behöfver taga hela sectionen.

Mastologi.

Af hvarje tidsålder bära icke endast konsternas produkter, utan äfven de vetenskapliga forskningarne sin omisskänliga prägel. De äldre zoologiska författarne, eller de som skrefvo före Linnés tid, följde, som bekant är, ett helt olika behandlingssätt och en annan riktning än den vetenskapen erhöll, sedan Linné, genom införande af sin mästerliga systematik, alldeles omskapat den. Oaktadt således deras skrifter äga ett mindre vetenskapligt värde, och äro ganska svåra att begagna, hafva flera af dem bibehållit ett visst anseende, och varit ända till sednaste tider oumbärliga. Ibland dessa är Hernandez bekanta arbete öfver Mexikos djur. Hernandez var nemligen en flitig och förtjenstfull naturforskare, som hade samlat ett stort erfarenhetsförråd, han var också den enda, som lemnat originella beskrifningar och notiser öfver Mexikos djur, hvilket land sedermera, under hela den tid det stod under Spanska regeringen, var likt ett annat China, tillspärradt för alla undersökningar. Först sedan landet blef sjelfständigt, öppnades äfven der ett vidsträckt fält för naturhistoriska undersökningar. Grefve von Sack jemte Hr F. Deppe, afreste dit från Berlin, den förre återvände 1826 tillbaka, rikt lastad med naturalier af alla klasser, hvilka sedermera Hr Deppe, som stannade qvar, årligen ökat genom hemsända remisser. Härigenom har Prof. Lichtenstein blifvit satt i tillfälle, att anställa intres-

santa jemförelser mellan Mexikos djurarter, och dem, som tillhöra Förenta Staterna och Brasilien, hvarigenom man äger hopp att snart få af hans hand erhålla en fullständig Mexikansk Fauna. Såsom ett förberedande arbete till denna Fauna, kan man betrakta en redan af Hr LICHTENSTEIN utgifven afhandling[4]), som har för afsigt att kritiskt upplysa och utreda de däggdjursarter, som HERNANDEZ känt och beskrifvit, eller antydt uti sin *Thesaurus*. Af grunder, som förut äro framställda, är lätt att finna hvad svårighet måste möta vid ett sådant företag, i synnerhet som HERNANDEZ arbete är illa redigeradt, fullt af tryckfel, och innehåller dels en mängd om hvarandra blandade onyttiga anmärkningar, dels med fabler utsirade beskrifningar. Det fordrades således ett eget studium att utreda detta, och något annat medel stod ej att finna, än det Hr LICHTENSTEIN begagnat, nemligen att förskaffa sig så många Mexikanska djur som möjligt till granskning. Af hans undersökningar följer, att HERNANDEZ känt de flesta djur af dem DEPPE hemskickat, ehuru af de 50 arter däggande djur HERNANDEZ beskrifver, LINNÉ ej kunde upptaga flera än 12 och BUFFON 20, och till största delen sådane som Mexiko har gemensamme med andra länder. Hvad de speciellare undersökningarne angår, uti hvilka jag icke här kan

LICHTENSTEINS kritik öfver HERNANDEZ däggdjur.

---

[4]) Erläuterungen der Nachrichten des F. HERNANDEZ von den vierfüssigen Thiren Neue Spaniens, Berlin 1830.

ingå, får jag för öfrigt hänvisa till det citerade arbetet, som utgör för det Mastologiska studium ett ganska vigtigt bidrag.

Mexikanska Faunans karakteristik.

Uti samma afhandling lemnar Herr Lichtenstein en kort öfversigt af Mexikanska Faunans förhållande till de närgränsande ländernas. Han visar, att Mexiko, som delar alla klimater, äfven hyser de mest olikartade djur, att man således der träffar tillsamman *Vargar* och *Apor; Colibri*, de nordiska *Hägrarne* och *Mesarne* jemte *Papegojor* och *Trogon-arter;* i samma sjöar, som hvimla af *Sirener*, träffar man våra Europeiska *Änder* simmande; den nordiska *Phalaropus* jemte *Parra* och *Cancroma.* Uti de lägre och hetare landsträckorna förekomma flera arter af *Cebus, Bältdjur, Myrmecophaga, Coati, Dicotyles, Cuandu* och *Jaguarn*, (men ej *Sengångare, Tapirer* eller de större *Cavierna*, med undantag af *Agouti*). Uti de tempererade och bördiga regionerna förekomma djur, som äro gemensamma med dem de Förenta Staterna äga, såsom *Hjortar, Pungdjur, Stinkdjur, Gnagare*, i synnerhet *Kaniner* och *Ekorrar*, i stället för *Apor* och *Bältdjur.* Uti de högre liggande och kallare trakterna förekomma deremot djur, som mycket öfverensstämma med Europas och Asiens, såsom *Harar, Jordekorrar, Hamster, Ziselråttan, Räfvar och Hermeliner*, o. s. v.

Nya Mexikanska däggdjur.

Hr Wagler har uti Isis N:o V, 1831, beskrifvit åtskilliga nya Mexikanska däggdjur, dem Hr Keerl samlat, ibland hvilka förekomma:

a) En ny art *Sciurus hypopyrrhus*, som likväl igenfinnes hos Hernandez. Allt hvad auktorerna upptagit vid *Sciurus variegatus* rörande dess lefnadssätt, är hämtadt från Hernandez, och har afseende på *hypopyrrhus*. *S. variegatus* är efter hvad Fr. Cuvier visat, endast en varietet af *capistratus*.

b) Ett nytt genus *Bassaris* Licht., som genom sin tandbyggnad står närmast *Dasyurus*, ehuru den annars till habitus liknar både *Genetten* och *Nasua*, af detta genus beskrifves en art *Bassaris astuta*.

c) En ny art *Procyon Hernandezii*.

2:ne nya arter Cavia.

Slägtet *Cavia* har af Hr Wagler blifvit riktadt med 2:ne arter. *C. Spixii* och *fulgida*, båda från trakten af Amazonfloden, och af Hr Spix under dess resa upptäckta och hemförda. Se Isis 1831, V.

Eichwald om Bisonoxen.

Flera underrättelser om den ännu lefvande *Bisonoxen*, har Hr Eichwald lemnat, hvilka han varit i tillfälle att inhämta under en vetenskaplig resa uti Lithauen, Podolien m. fl. [5]). För oss äga dessa ett särskilt värde, då, både efter hvad man historiskt känner, och af de lemningar man på flera ställen uti Skånes torfmossar anträffat efter dessa djur, det är bevist, att Bisonoxen fordom tillhört Skandinaviens Fauna.

---

[5]) Naturhistorische Skizze von Lithauen, Volhynien und Podolien, in geognostisch-mineralogisch, Botan. und Zoolog. Hinsicht, entworfen von E. Eichwald, 1830.

Uti den stora Bialoweschaskogen vid Narewa, uti guvernementet Grodno, hvilken rundt omkring är omgifven af ett steppland, funnos år 1828 Bisonoxar till ett antal af 696 st. Genom den stränga bevakning och tillsyn man höll om denna dyrbara vildafvel, hade antalet på de sista 8 åren ökat sig från 350 till det nyssnämda.

Stanislaus Augustus var den som först tillsatte en förvaltning öfver skogen, hvilken är indelt uti 12 underförsterier med 118 jägare. Eichwald omtalar, att de yngre djuren, eller de, som äro under 12 år, lefva mest tillsamman uti smärre hjordar från 20 till 40 stycken. De äldre deremot lefva spridda för sig sjelfva, men så snart brunsttiden inträffar, eller uti Augusti månad, församla de sig, och som tjurarnes antal vida öfverstiger kornas, uppstår under denna tid förfärliga strider dem emellan. Bisonoxen är annars mycket skygg, flyr alla bebodda ställen, och håller sig vanligen uti de tätaste delarne af skogen. Han uppvädrar menniskan på långt afstånd, och så snart han får henne i sigte, ilar han bort med största skyndsamhet, och nedrifver under loppet buskar och smärre träd. Sällan förmå dessa djur, för sin tunga och oviga kropp, springa långt innan de behöfva stanna och hämta hvila. Under den varmaste tiden på dagen ligga de uti sandgropar, kasta sand öfver kroppen, dels för att afkyla sig, dels för att freda sig för insekter. Deras föda består mest af skarpa och bittra växter, såsom ranuncler, anemoner och ung ljung o. d., äfven om vå-

ren, de nyss utslagna löfven, men de röra aldrig björkens eller ekens. Denna föda hämta de under nätterna. Bisonkoen föder i slutet af Mars en kalf, går således endast drägtig uti 7 månader; hon kan uppnå en ålder af 40 år, och är fruktsam ända tills 30:de året. Bisontjuren skall äga en ofantlig styrka, och kan försvara sig mot 3:ne vargar. Så väl hannen som honan hafva 14 refben.

Författaren har lemnat en trogen figur öfver Bisonoxen.

Hvad inflytande de sista krigsoroligheterna haft på denna vildafvel, är ej bekant.

Eichward anför, att uti samma skog, finnas ännu många elgar, björnar, rådjur och vildsvin, men någon hjort träffas icke mera, hvarken der, eller i någon af de länder han berest, ehuru de för 60—70 år tillbaka funnos.

Att den orientaliska *Tapiren*, som för några år sedan blef upptäckt på Malacca och Sumatra af Farquhar och Duvaucel, har sedan längre tider tillbaka varit känd uti China, under namn af *Mé*, och finnes afritad ganska igenkänlig uti Chinesiska arbeten, är af Abel Remusat meddeladt [6]). Tapiren, länge känd uti China.

För utredandet af de stora, fläckiga arterna af slägtet *Felis*, har Wiegman jun. egnat en särskilt afhandling, införd uti Isis 1831 N:o III [7]). Få genera hafva mött Wiegman om de stora fläckiga Felis-arterna.

---

[6]) Melanges Asiatiques etc. Tom. I, pag. 258. — se Fror. Not. N:o 708.

[7]) Denna afhandling daterar sig likväl från April 1830. — Ehrenberg har äfven skrifvit i sam-

större svårighet, att till sina arter bestämmas, än det i fråga varande, ehuru länge de än under gifna benämningar varit kända. Hvad som mycket ökat konfusionen, är dels författarnes missförstånd af hvarandras skrifter, dels dåliga figurer och compilationer, hvarigenom lika benämningar blifvit tilldelta olika föremål eller tvertom, så att det som skulle utredas, blifvit ännu mera inveckladt.

Cuvier sökte först efter en kritisk granskning af de figurer och beskrifningar, som funnos att tillgå, bestämma dessa arter, och antog 4, nemligen en Amerikansk: *Jaguaren* eller *Felis onca*, samt 3:ne hörande till gamla verlden: *Panthern*, *F. pardus*; *Leoparden*, *F. leopardus*; och *Felis jubata*. Af dessa voro likväl *Panthern* och *Leoparden* hvarandra mycket liknande, och hufvudsakliga skillnaden antogs dem emellan uti fläckarnes storlek, och antalet af de rader dessa gemensamt bildade. Temminck förkastade denna skillnad uti sin bekanta monografi öfver slägtet *Felis*, och visade, att denna karakter betydligt varierade, icke endast uti olika åldrar, utan hos individer af samma ålder. Han betraktade således dessa båda djur som en och samma art, den han kallade *Felis Leopardus*. I stället upptog han en något mindre art, med längre svans under *Felis pardus*, och påstod att Linné måste haft

---

ma ämne infördt uti Ann. des Sciences Decemb. 1830, hvarom redan uti årsberättelsen för förra året är redogjordt.

densamma för sig, då han uti diagnosen till sin Panther begagnat uttrycket: *Cauda elongata.* Wiegman upplyser på ett tillfredsställande sätt rätta förhållandet, och visar, att Linnés och Cuviers Pardus äro synonyma, att detta namn borde bibehållas, äfven om man betraktar leoparden och panthern såsom utgörande en art.

Utrymmet tillåter mig ej vidare ingå uti Wiegmans undersökningar uti dessa ämnen, som, jemte de af Ehrenberg framställda, utbredt mycket ljus öfver dessa arters intrasslade synonymi. Summarium af båda författarnes undersökningar är, att vi af de stora fläckiga Felisarterna, sedan man afräknar *F. jubata och Macroscelis* Temm., dessutom bestämt äga fyra arter.

a) *Den Amerikanska Jaguaren*, *F. Onca* Linn. (Pl. IX. F. Cuv. & Geoff. Mammif.)

b) *Den Sydasiatiska Panthern*, *F. chalybeata* Herrm. (Schreb. pl. 101). Såsom synonym till denna hör Temmincks *F. pardus.*

c) *Den Nordasiatiska Panthern*, *F. irbis* Ehrenb. (Buff. pl. 13, hvilken Schreb. copierat pl. 100). eller Buffons *l'Once. F. uncia* Schreb.

d) *Den egentliga eller Afrikanska Pantern*, *F. Pardus* Linn. Cuv. (Cuv. Menag. du Mus. I, p. 212), finnes icke endast uti hela Afrika, utan äfven i de varmare länderna af Asien, och derintill gränsande öar.

Hvad Leoparden beträffar, anser Cuvier den ännu som särskilt art, och en-

dast tillhörande Afrika. TEMMINCK deremot, som varietet.

En ny art Felis Caudivolvula.

Hr WIEGMAN tror, att utom de fyra eller 5 anförda arter måste ännu *en* till finnas, af hvilka han observerat en lefvande individ uti Hr v. AKENS menageri. Han lemnar på detta djur en beskrifning, för att derpå fästa uppmärksamheten, och föreslår namnet *F. caudivolvula*, emedan en af de hufvudsakligaste karaktererna hämtas af detta djurs cauda involuta. Dess fädernesland kan ej med säkerhet uppgifvas, men torde vara Sundiska öarne.

De gamles Pantherdjur.

Hr WIEGMAN ingår äfven uti en grundlig undersökning, för att kunna bestämma, hvilka arter de gamle egentligen förstodo under sina benämningar: *Pardalis*, *pardus*, *panthera* och *panther*. Hvarvid han i synnerhet haft gagn af hvad BOCHART i detta ämne samlat uti dess *Hierozoicon*. Resultaterna häraf äro följande: att Grekerna kände alla 3 af Asiens Pantherdjur, att deras παρδαλις betecknade högst sannolikt samma art, som LINNÉ och CUV. kalla *F. pardus*; men sedermera som OPPIAN anför, urskilde man 2:ne former af denna pardalis: en *större* och en *mindre*, hvilken sednare utan all fråga är identisk med *F. Chalybeata*; att det djur ARISTOTELES och XENOPHON kallade πανθηρ, och hvilket de ansågo skilt från παρδαλις, är troligen *F. Irbis*. Hvad åter Romrarne angår, så är panthera hos dem en öfversättning än af Grekernas παρδαλις, än af deras πανθηρ; *Pardus* och *Varia* hos de förra, motsvarade den större arten af pardalis hos de

sednare, *F. jubata*, synes hvarken Grekerna eller Romrarne hafva känt, men är Arabernas *phehed*.

Ända till sednare tider, då Prins Maximilian upptäckte, under sin resa uti Brasilien, *Bradypus torqvatus*, kände man af detta slägte ej flera arter än dem Linné upptog, *B. tridactylus* och *didactylus*, af hvilka likväl den sednare är afskild uti ett eget genus. Hr Wagler har emellertid nu sökt visa [8]), att under författarnes *Bradypus tridactylus* bestämdt 2:ne distincta arter äro sammanblandade, dem han utredt och utförligt beskrifvit, den ena under namn af *B. cuculliger*, den andra under *B. aï*. Hvad benämningen *tridactylus* beträffar, anser han denna ej längre kunna bibehållas för någondera af arterna utan att åstadkomma oreda, i synnerhet som alla arterna nu under *Bradypus* hafva 3 tår, hvilket således utgör en nota generica. *B. cuculliger* tillhör Surinam, Guiana och Cayana, men finnes alldeles icke uti Brasilien, der åter B. Aï uteslutande är inhemsk. Wagler har icke endast uppdragit de yttre karaktererna, som skilja dessa närslägtade arter från hvarandra, utan äfven de anatomiska, och visat, att Cranii-bildningen är mycket olika hos dem. Med afseende på synonymien anföres, att allt hvad äldre författare, med undantag af Marcgrave, anföra om *tridactylus*, hör till *B. cuculliger*, men hvad Marcgrave åter och sedermera Maximilian meddelat om *tridactylus*, hör till *B. Aï*. Dessutom tillägger

Slägtet Bradypus af Wagler.

---

8) Isis N:o VI, 1831, pag. 604.

Wagler en ny art *Bradypus infuscatus*, som Hr Spix hemfört från Brasilien, mot gränsen till Peru. Vi äga således af detta slägte, sedan didactylus blifvit afräknad, fyra arter: *B. Cuculliger*, *B. Aï*, *B. torqvatus*, och *B. infuscatus*.

Kaliatu eller Hjort-Fåret. En kort underrättelse om ett nytt djurslägte kalladt *Kaliatu* eller *Hjort-Fåret* förekommer uti Frorieps Not. [9]). Dr. Christie i Madras, som deröfver meddelat en beskrifning, uppgifver, att detta djur förekommer på den bergsrygg, som skiljer Dindiquedalen från Malabar. Djuret är 3 fot 9 tum långt, höjden framtill 1 f. 7 t.; baktill 1 f. 9 t.; hufvudet och öfre delen af kroppen är dunkelt rödbrun; undre delarne, insidan af benen och fötterna hvita. Håret är kort och styft. Hr Christie har sett en hanne och 2:ne honor.

En ny art Hylobates af Harlan. Hr Rich. Harlan [10]) har beskrifvit en ny art af slägtet *Orang*, som han kallat *Hylobates Hoolock*, hvilken skall bebo bergen Garrow uti Assam emellan 35° och 37°. Denna apa är 2 fot 6 t. lång, och mycket lik *H. Rafflei*, hvilken dock tillhör ett långt sydligare klimat, *Sumatra*.

Perodicticus nytt genus af Bennett. Till Zoologiska Societeten uti London har Hr Bennett lemnat en noggrann beskrifning öfver 2:ne hittills mindre väl kända däggdjur från Sierra Leona, dem Hr Bayle hemfört till England [1]). Det ena af dessa är troligen samma djur, hvarom Bos-

man

---

[9]) Band. XXXII, N:o 21.
[10]) Memoires de l'Acad. de Philadelphie Tom. IV.
[1]) Philos. Magaz. new Series N:o 59.

man allraförst, under namn af *Potto*, lemnade underrättelse och en dålig figur, och hvilket sedermera Gmelin kallade *Lemur Potto*, Geoffroy *Nycticebus* och Desmarest *Galago*. Som Hr Bennett ej är fullkomligt säker uti den uppgifna synonymien, och anser Bayles djur utgöra en typ för ett eget slägte, kallar han detta *Perodicticus*, och lemnar en utförlig beskrifning öfver den enda art han deraf känner under namn af *Perod. Geoffroyi*. Detta djur, som skiljer sig hufvudsakligen från de öfriga af *Lemuridæ*, genom sin ganska korta tumme på framfötterna, genom den föga utdragna nosen, benens lika höjd och de medelmåttigt stora öronen, är ganska trögt, lefver isoleradt, och begagnar endast natten, att söka sin föda, hvilken består af vegetabilier, i synnerhet de oljrika, underjordiska fröna af Cassadan (*Arachis hypogea*). Kolonisterna kalla detta djur *Bush-Dog*.

Det andra djuret, öfver hvilket Hr Bennett lemnat fullständig beskrifning, är *Aulacodus*[2]) *Swinderianus* Temm. Denna egna form af *Gnagarne* uppställde Hr Temminch först såsom ett eget slägte, och beskref samt afritade det uti sin 7:de Monografi efter ett mycket ungt exemplar, som förvarades uti sprit på naturalkabi- Aulacodus Swinderianus.

---

[2]) *Aulacodus* är likväl ett mindre passande namn, så mycket mer, som ett genus af insekterna redan förut blifvit så benämdt.

nettet i Gröningen, utan att man kände hvarifrån det härstammade. Genom Bayles upptäckt känner man nu, att det tillhör *Sierra Leona*, och kallas der *Groundpig* (jordsvin). Dess tandbyggnad är mycket lika Fr. Cuviers *l'Erethizon*, och djuret lefver hufvudsakligen af cassadafrön. Det exemplar Bennett erhållit var fullväxt, höll 17 tum i längd, utom svansen. Följande character genericus angifves:

Aulacodus: Dentes incisores $\frac{2}{2}$, antice plani, scalpro cuneato, superiores profunde bisulcati, molares $\frac{4}{4}$ $\frac{4}{4}$, lamellares. Sacculi buccales o. Pedes antici digitis 4, cum rudimento pollicis; postici digitis 4; ungues, præter pollicis subplanum, falculares, fortes, superne rotundati, infra dilatati sulcati. Cauda pilosa, mediocris, attenuata.

Bennett förmodar att detta är samma djur, som Bosman omtalar uti sin resa under namn af *vildråtta.*

Lagostomus. Nytt genus bland Glires.

Länge hafva naturforskarne anmärkt 2:*ne Gnagare*, hvilka de, i brist på närmare kännedom af deras tandbyggnad, ej kunnat anvisa en bestämd plats. Flera försök hafva väl blifvit gjorda, och man har låtit dessa, som flera, vandra ifrån det ena slägtet till det andra. De namn, hvarunder de allmännast varit kända, äro *la Viscache* Azar. och *le Chinchilla*, båda från Södra Amerika. Af den sednare i synnerhet förekomma årligen ett stort antal skinn uti pälshandeln. Nu mera är det egentliga hindret för deras klassifikation upphäfvet, och dessa djur finnas beskrifna både af Engelska, Franska, Holländska och Tyska författare; men då åtskilliga af dessa

varit i okunnighet om hvarandras arbeten, hafva icke mindre än 3:ne olika, nya generiska namn blifvit bildade, och synonymien således intrasslad. — Hr J. Brookes [3]) beskref först *Viscache* såsom eget genus under namn af *Lagostomus*, hvilket han karakteriserade på följande sätt:

Lagostomus: Dentes *incisores* in utraque maxilla duo elongati, prominentes; maxillæ inferioris canaliculati, paullo longiores. *Molares* in utraque maxilla utrinque quatuor, obliqui, antrorsum extrorsumque spectantes, corona simplici laminata: maxillæ inferioris obliquiores, bilaminati; maxillæ superioris tres anteriores bilaminati, posticus 3-laminatus.

Pedes *antici* breviores, digitis quatuor; *postici* elongati, validi, digitis tribus: ossa metatarsi digitis numero æqualia. Cauda mediocris, pilis longioribus pectinatis vestita.

Den enda art han derunder upptog kallades *L. tricodactylus*, och som synonym upptogs la Viscache Azar. Cuv.; *Dipus maximus* Blainville. Ett år sednare beskrefvo båda Fransmännen Hrr Dessalines d'Orbigny fils & Isid. Geoffroy [4]) samma djur som typ för ett särskilt genus, hvilket de benämde *Callomys*, och hänförde till detta äfven *Chinchilla*, samt tillade en ny art: *Call. aureus*. Den första arten kallades *C. viscacia* och den andra, eller *chinchillan*, benämdes efter Molina *C. laniger*. — Holländaren van der Hoeven [5]) i sin tur antog Brookes *Lago-*

---

[3]) Lin. Transact. Vol. XIV, part. 1.
[4]) Ann. de Sciences Nat., Tom. XXI, Nov. 1830.
[5]) Bydrag tot de Natuur-kund. Vet. Tom. VI, N:o 1.

stomus, för *Viscachen*, men obekant med de Franska författarnes arbete, skilde han *chinchillan* derifrån och statuerade ett eget genus, *Eriomys* för densamma, på den grund att, utom någon olikhet uti tandbyggnaden, *Lagostomus* har 3 tår på bakfötterna, då *Eriomys* har fyra. Slutligen har Hr WAGLER [6]), som likväl ej citerar VAN DER HOEVENS arbete, åter sammanfört alla 3 arterna till ett slägte, för hvilket han med rätta bibehåller BROOKES äldre benämning *Lagostomus*. Efter WAGLER bör detta genus följa uti systemet näst efter *Lepus*, och tyckes representera uti nya verlden slägtena *Meriones* och *Pedetes*, uti den gamla. Lefnadssättet finner man utförligt beskrifvit hos de Franska författarne på förut anförde ställen, af hvilka en öfversättning lemnas uti Isis.

Ny art Hypudæus.

MEHLIS har upptäckt en ny art *Hypudæus*, lefvande i de högre trakterna af Harz. Dess beskrifning och figur har han framställt vid sammankomsten i Hamburg [7]). Om det bekräftar sig att denna art ej förut varit anmärkt, föreslår han benämningen *H. hercynicus*.

Tigern på Himalayabergen.

Flera notiser öfver de i Indien och medlersta Asien förekommande djurarter och deras lefnadssätt har Hr HEBER meddelat [8]); af dessa må anföras: att *Tigern* går ända upp till glaciererna på Himalayabergen, utan att i dessa trakter aftaga i stor-

---

[6]) Isis N:o VI. 1831.
[7]) Hamburger Protocollet, se Isis VIII, X.
[8]) Se FROR. Notiz., B. XXX & XXXI.

lek eller vildhet (jemf. f. årsberätt. pag. 10). Lejon och hyenor förekomma äfven på samma ställen; och då dessa djur, som egentligen tillhöra den varmaste zonen, kunna fördraga ett så strängt klimat, som måste råda uti dessa bergstrakter, anser Heber, att man ej behöfver antaga att någon förändring af klimatet ägt rum uti Europa, för att öfvertyga sig om möjligheten att dessa djur äfven här fordomdags kunnat lefva.

Bevis att Hyænan kan tämjas.

Heber säger, att man gjort *Hyænan* alltför mycket orätt, då man påstått, att hon aldrig kunde tämjas, och anför såsom bevis, att en person hade i flera år en tam hyæna, som följde honom öfverallt som en hund och visade sig vänlig, äfven emot sin herres bekanta.

Klimatets inverkan på djuren.

Med afseende på klimatets inverkan på djuren, anför Heber, att Engelska hundar, som man fört öfver till Calcutta, blifva efter några års vistande uti det varma Indiska slättlandet betydligt försvagade och skrida tillbaka uti sin fysiska utveckling. Förer man dem deremot längre norr, till de bergiga trakterna, blifva de både större och läraktigare, samt erhålla, märkvärdigt nog, sedan de öfverlefvat der en eller annan vinter, samma fina bottenull, som karakteriserar dessa länders öfriga djurarter, hästen inberäknad.

Vild hundart uti Asien.

Ett af de märkvärdigare djur samma resande anträffat, var en *vild hundart*, som allmänt förekommer uti landskapet Kemaon, som omfattar en del af Himalajas sydliga förberg. Dessa hundar äro

begåfvade med en ganska fin lukt och anställa stora nederlag ibland de andra djuren. De jaga alltid tillsamman uti flock och under skall. Man skall äga flera exempel, att dessa hundar anfalla och döda björnar, och sjelfva tigern går ej alltid med lifvet från en strid med dem. De äro till den grad vilda, att, oaktadt en sådan hund, som man fångat, varit i 2:ne månader i fångenskap, fordrades ändå 2:ne personer att framföra den, på det sätt, att de med en kedja höllo honom midt emellan sig, hvarunder han gjorde de mest förtviflade försök att slita sig lös. Tillvaron af en vild hundart uti Asien är en intressant upptäckt, och skall måhända, sedan detta närmare blir utredt, lemna någon upplysning i den ofullständiga kännedom vi ännu äga om våra hundars ursprung.

Om Tigerjagt uti Indien. Huru man i Indien anställer *Tigerjagter* omtalar äfven Heber, och en berättelse härom torde ej sakna sitt intresse.

Tigern uppehåller sig uti täta busksnår och uti det höga gräs, som betäcker sumpiga trakter. Vissa månader af året, egentligen uti November, är tigern mindre farlig, den är då skygg och trycker sig. Jägarne begagna sig vid dessa jagter af elefanter, på hvars rygg flera placera sig, försedda med skarpt laddade gevär, den som förer elefanten intager sin vanliga plats öfver halsen. Till sådane jagter församla sig vanligtvis flera jägare med sina elefanter och aftåga i sällskap till den trakt der tigern uppehåller sig. Så snart man anländt dit, ordnar sällskapet sig uti en linia

och tåget framskrider nu långsamt, med uppmärksamhet. Då någon af elefanterna nalkas det ställe, der tigern ligger undangömd, märker han det genast af lukten, stadnar hastigt, stampar med foten och upplyfter snablen i höjden, liksom för att bereda sig till anfall eller försvar. Jägarne få häraf anvisning, att tigern ligger i granskapet, och fördubbla sin uppmärksamhet. Det blir också lätt för dem att på den upphöjda punkt de innehafva af gräsets rörelser upptäcka det ställe, hvarest vilddjuret genom ett sagta krypande söker komma fort. När detta är funnit följer vanligen en allmän salfva och rofvet är ertappadt. Denna jagtmetod är både säker och utan all fara för jägarne. Det händer väl att tigern någon gång anfaller och sårar elefanten, men finner vanligen sin död under hans fötter.

Varieteter af elefanter.

Kapiten Low [9]) har meddelat underrättelser om ett slag ljust färgade elefanter, hvilka derföre få namn af hvita. De finnas på bergen i Laos och Cambogia. En hona såg han uti Konungens af Siam stall. Siamesarne anse dessa djur heliga och iakttaga flera löjliga ceremonier och vördnadsbetygelser för dem. De hysa den öfvertygelse, att en stor olycka skulle drabba landet om man tillät dessa elefanter para sig.

Heber omnämner en annan högst märkvärdig elefant-race, som är liten till växten och lurfvig som en pudelhund, han

---

[9]) Trans. of Royal Asiat. Society, Vol. III, p. 1.

såg en sådan vid Himalaya-bergen, tillhörig en Raja.

Sättet hvarpå hvalarne dia sina ungar. Att de *hvalartade* djuren i likhet med alla däggande djur måste en tid nära ungarne vid sina spenar, är en länge bekant sak; men sättet hvarpå ungarne upphämtade modersmjölken har ej varit utredt. Hr Rapp i Tybingen har upplyst detta [10]). Sedan han nemligen undersökt munkavitetens bildning hos dessa djur, öfvertygade han sig snart, att så väl läpparnes form och beskaffenhet, som luftrörshufvudets läge och gomseglets ställning, omöjligt kunde medgifva dem en förmåga att suga, som andra däggdjur. Han undersökte derföre det secernerande organet hos modren, eller mjölk-körteln, och fann, att denna ej låg, som på mammalia i allmänhet, omedelbart under huden, utan emellan en *stark hudmuskel* och *bukmusklarne*, ett läge, som sätter modren i tillfälle att sjelf efter behag hoppressa körteln och sålunda inspruta mjölken uti ungens öppna gap.

Histoire naturelle des Mammifères. Utaf Geoffroy S:t Hilaires och Fr. Cuviers utmärkta, och af förra årsberättelserna tillräckligt kända planchverk, hafva vi endast erhållit det 64:de häftet. De djur deruti finnas figurerade äro: *a*) en unghona af *Tartarin* (*Cynoceph.* Hamadryas). *b*) *Nisnas* (uti Hr Ehrenb. Symbolæ physicæ först beskrifven under namn af *pyrronotus*). En apart mycket lik *Patas*, *Simia rubra*, Lin. men tillräckligt skild genom bredare

---

10) Se Meckels Archiv f. Anatom. und Physiolog.

och trubbigare nos, längre svans och helt och hållet svart ansigte, då *Patas* endast har svart näsa; figurerna, så väl öfver denna, som föregående, äro gjorda i Berlin efter de lefvande djur, hvilka Ehrenberg hemfört från sin Afrikanska resa till menageriet vid Potsdam. *c*) *Chinchilla;* ofvanföre har jag sökt redogöra för detta djur. *d*) *Mangouste à Bandes*, honan, som Desmarest upptager under namn af *Herpestes fasciatus*, af andra kallad *Mongo*. *e*) *Rat des Moissons*, *Mus messorius*. Pennant, beskref den först under namn *long-tailled Fjeld Mouse* i Britt. Zool., och *Harvest Mouse* i Hist. of Qvadr. Detta lilla djur är märkvärdigt för det klotrunda bo det bygger ett stycke öfver marken, fästadt vid några strån. *f*) *Babiroussa*, hannen, en utmärkt figur, utan text.

Littera-tur.

Flera intressanta anteckningar om ett par af *Orang Outang*, som lefvat i Calcutta, har J. Grant meddelat uti bref till Brewster, se Edinburgh Journal of Science, Jan. 1831.

Lichtenstein. Darstellung neuer oder wenig bekannten Säugthiere, in Abbild. und Beschreib. nach den Originalen der Zool. Mus. zu Berlin, till och med 7:de häftet.

Naturgeschichte der Säugthiere, nach Cuviers System; bearbeitet von Dr H. O. Lenz. Gotha 1831.

Ueber die Geographische Vertheilung der Säugthiere, von Minding. Berlin. Förf. lemnar uti särskilta tabeller en öfversigt öfver däggdjurens utbredning uti de olika länderna.

Ornithologi.

Planches coloriées d'Oisseaux.

Af Herr TEMMINCH's och LAUGIER's *Planches coloriées d'Oisseaux* hafva 3:ne Häften kommit oss tillhanda, det 87, 88 och 89. — Det 87:de innehåller: texten till figurerna uti det 86:te, neml. till följande Pl. 507. *Lophophorus refulgens* (TEMM.) Författaren anser numera denna vara den enda art, som kan föras till detta nya genus; ty den fogel han förut Pl. 1 under benämning *Lophoph. Cuvieri* upptagit, bör föras under slägtet *Gallus.* Dess fädernesland är Himalaya-bergen, Pl. 508. *Alcedo Lazuli* från Sumatra; en *Alcedo cryzona* beskrifves dessutom såsom ny art från Java, mycket liknande ispida. Pl. 509. *Chionis vaginalis* (FORST.); är ensam uti sitt slägte, tillhör både nya och gamla verlden, under samma latitud (södra delen af Nya Holland och Magellanska sundet); fogeln är förut afttecknad uti Hr FREYCINETS stora praktverk. Pl. 510. *Falcinellus cursorius*, ensam i sitt slägte; genom saknad af baktå skild från *Numenius.* Originalet är hemfördt af LE VAILLANTE från Africa. VIEILLOT har förut lemnat figur på en ung fogel under namn af *Acrolia varia.* Pl. 511. *Tantalus chalcopterus*, gammal; från Chili. Samma häfte innehåller vidare text och figurer till Pl. 513. Honan till *Lophor. refulgens.* Pl. 514. *Turdus eunomus.* Pl. 515. *Turdus Daulias.* Pl. 518. *Turdus cardis*, samt text till *Turdus chrysolaus*, alla från Japan, Pl. 516. *Eupetes Ma-*

crocerus (nytt slägte), närslägtadt i flere afseenden med *Myjothera*, i andra med *Pitta;* är från Sumatra. Pl. 517 *Haladroma Berardi* (QUOY.) Till detta slägte, etableradt af ILLIGER, hänför äfven TEMMINCH Auctorernas *Procellaria urinatrix* och *Lessons Puffinure de Garnot.* Uti 88:de Häftet upptages: Genus *Polyplectron* (TEMMINCH) med beskrifning öfver alla de fyra arter, som höra till detta slägte, neml. *P. Chinquis*, *bicalcaratum*, *Emphanum* och *chalcurum;* af den sistnämde lemnas, Pl. 519, figur på hanen. Pl. 520. *Buceros galeritus;* Pl. 521 fig. 1 Cranium af *Buceros elatus*, fig. 2 af *Buceros cylindricus;* Pl. 522. *Bucco corvinus* från Java och Sumatra; Pl. 524: *Bucco Henricii*, dessutom beskrifning till *Bucco Faiostrictus*, som afbildas i följande häfte Pl. 527; *Pl 523.* figur till en *Rallus.*

Uti 89:de Häftet finner man först den generiska karakteren till slägtet *Bucco*, samt en öfversigt af de derunder lydande arter, hvilka utgöra ett antal af 23, af dessa tillhöra 21 gamla verlden, och endast tvenne den nya. Figur lemnas derjemte pl. 527 till *B. Faiostrictus.* Vidare finnes Illigers slägte *Pachyptila*, afskilt från LINNÉS *Procellaria*, karakteriseradt, och den enda art, som derunder lyder: *Pachypt. vittata*, är beskrifven och afbildad Pl. 528. Till den, i ett föregående häfte redan lemnade index genericus öfver slägtet *Buceros*, bifogas i detta ett supplement, innehållande 12 sedermera tillkomna, nya arter af samma slägte, jemte

en kort kritik öfver de arter *Raffles* uti Lin. Transact. Vol. 13, beskrifvit. Afbildade i detta häfte äro pl. 529 *Buc. antracicus;* pl. 530 *Buc. convexus;* pl. 525 *Strix Leptogrammica;* pl. 526 en *Charadrius.*

Temminch's tillrättavisning af Rüppels anmärkningar rörande slägtet Vultur.

Temminch afgifver till slut en förklaring emot de anmärkningar, som Rüppel gjort emot hans arter af slägtet *Vultur,* och visar, att flera af dem äro oriktiga; att *Vautour Oricou* (le Vaill.) eller *V. auricularis* (Daud.) ingalunda är en förfalskad fogel, som Rüppel uppgifver, att *Chinchou* (pl. 12 le Vaill.) alldeles ej är synonym med Rüppels *V. occipitalis,* utan en egen art, hvilken Rüppel aldrig sett; att le Vaillants *Vautour chasse fiente* är samma fogel som Kolbe kallar *Strontjager,* följaktligen den verklige *V. Kolbii,* som Temminch förut uppgifvit; att den *Gam* Rüppel orätt upptager under namn af *Kolbii,* är *V. indicus* o. s. v. — Emellertid antager Temm. benämningen *occipitalis* för den art, han förut kallat *galericulatus.*

Tillägg af Bennett och Gray rörande Vultur Auricularis och Angolensis.

I sammanhang med dessa anmärkningar mot Rüppels påstående, får jag äfven anföra, att Bennett lemnat den upplysning, att en *Vultur auricularis,* hvars karakterer fullkomligt öfverensstämma med dem författarne tilldela denna art, lefvat 2:ne år uti Zoologiska Societetens Menageri i London, så att tillvaron af foglen ej kan betviflas. Gray har ock gifvit tillkänna, att *Vultur Angolensis* Lath. finnes uti Brittish Museum, ehuru Rüppel betviflat

fogelns existens. (Philos. Mag. new ser., Vol. 10, N:o 55).

Uti förra årsberättelserna är redan LESSONS vackra monografi öfver *Oisseaux-Mouches* omnämd. Denna är nu med 17:de häftet slutad. Det torde emellertid icke vara öfverflödigt att här lemna en öfversigt af hans uppställning. LESSON'S Oisseaux-Mouches.

Flugfoglarne (Ornismya LESS.) hvartill de arter af fordna slägtet *Trochilus* höra, som hafva rak näbb, indelas uti 6 sectioner:

1. *Cynanthus* (SWAINSS.). Karakter: medelmåttigt lång, djupt och reguliert klufven stjert; näbben antingen i spetsen ansvälld eller något uppåtböjd, innefattar 13 arter.
2. *Phætornis* (SWAINSS.). Stjerten graderad, stjertpennorne oftast mot spetsen afsmalnande, ganska långa. Hufvudet utan prydnad och tofs. 6 arter räknas till denna.
3. *Platurus* (LESSON). Stjerten sammansatt af spetsade stjertfjädrar, af hvilka de 2:ne yttre sakna fan på spolen och slutas med ett äggformigt blad. En art.
4. *Lampornis* (SWAINSS.). Stjerten kort, antingen tvär, eller rundad eller något urnupen; hufvudet och halsen utan tofs eller krage. 29 arter.
5. *Lophornis* (LESSON). Stjerten som föregående sektion, men hufvudet är antingen försedt med en tofs eller halsen med utstående fjädrar. 7 arter.

6. *Campylopterus* (Swainss.). Spolarne uti vingpennorna äro platta, utvidgade och böjda. 4 arter.

Inalles 50 arter, af hvilka 9 förut varit obeskrifna.

Lesson's Hist. Nat. des Colibris. Samma författare har redan efter en dylik plan börjat en monografi öfver Colibri [1]) eller de arter af *Trochilus* Ln, som hafva böjd näbb, och deraf har redan tretton häften utkommit, innefattande derjemte flera tillägg till hans förra arbete öfver *Flugfoglarne.*

Nitzsch's system öfver foglarne. Nitzsch uti Halle har uti en ganska intressant anatomisk afhandling [2]) för hvilken jag längre fram på sitt ställe skall göra reda, lemnat ett utkast till sitt system öfver Fogelklassen. Då det är bekant, att denne författare nedlagt ett långvarigt och grundligt arbete på undersökningen af foglarnes inre struktur, kan det i sanning ej vara annat än lärorikt att lära känna de resultater, till hvilka han på denna väg, äfven i systematiskt hänseende, kommit. Jag underkastar mig således gerna den förebråelse, att öfverskrida en årsberättelses trånga gränsor, för att kunna här intaga en öfversigt af detta system. Han antager först Merrems 2:ne stora afdelningar: *Aves Carinatæ* och *Ratitæ*. *Carinatæ* indelas uti:

---

[1]) Histoire naturelle des Colibris, svivi d'un supplement à l'Histoire naturelle de Oisseaux-Mouches.

[2]) Observationes de Avium arteria Carotide communi.

A. CARINATÆ ÆEREÆ med följande naturliga familjer:

1. *Accipitrinæ* (*accipitres* Ln) med uteslutande af Lanius.
2. *Passerinæ* (*les Passereaux* Cuv.) med uteslutande af Trochilus, Cypselus, Caprimulgus, Podargus, Todus, Prionites, Coracias, Merops, Buceros, Upupa, Epimachus, Alcedo, Dacelo och Colius.
3. *Macrochires* (S. longimanæ) innehålla: i första underafdelningen *Trochilus*, i andra *Cypselus* och *Hemiprocnes*, Nitzsch.
4. *Cuculinæ*, hvartill föras: *Caprimulgus*, *Nyctornis* (Capr. grandis) och *Podargus* i första underafdelningen. *Todus*, *Prionites*, *Coracias*, *Merops* och *Galbula* i den andra; samt *Cuculus*, *Phœnicophanes*, *Coccygius*, *Centropus*, *Crotophaga*, *Scythrops*, *Leptosomatus*, *Prodotes* (Indicator Auct.) och *Trogon* i den 3:dje.
5. *Picinæ*, med *Bucco*, *Micropogon*, *Pogonias*, *Capito*, *Monasa*, *Rhamphastos*, *Pteroglossus* uti första; samt *Picus*, *Picumnus* och *Jynx* uti den andra underafdelningen.
6. *Psittacinæ*, *Psittacus* och *Microglossus*.
7. *Lipoglossæ: Buceros*, *Upupa*, *Epimachus*, *Alcedo och Dacelo.*
8. *Amphibolæ: Musophaga*, *Colius* och *Opisthocomus*.

B. CARINATÆ TERRESTRES:

Fam. 1. *Columbinæ*, med 2:ne tribus, den första innefattande *Columba*; den andra *Pterocles* och *Syrrhaptes*.

— 2. *Gallinaceæ*, äfvenväl i 2ne tribus. a) *Tetrao*, *Perdix*, *Cryptonyx*, *Pavo*, *Polyplectron*, *Gallus*, *Phasianus*, *Lophophorus*, *Argus*, *Meleagris*, *Numida*, *Urax*, *Crax* och *Penelope*. b) *Hemipodius*, *Crypturus* och *Megapodius*.

C. CARINATÆ AQVATICÆ.

* *Grallæ*.

Fam. 1. *Alectorides*, utgöres af: *Otis* och *Dicolophus*.

— 2. *Gruinæ*: *Grus*, *Psophia* och *Palamedea*.

— 3. *Fulicariæ*: *Parra*, *Crex*, *Rallus*, *Gallinula*, *Porphyrio* och *Fulica*.

— 4. *Herodiæ*: *Ardea*, *Cancroma* och *Eurypyga*.

— 5. *Pelargi*: *Ciconia*, *Tantalus*, *Anastomus*, *Scopus* samt *Platalea* som ett bihang.

— 6. *Odontoglossæ* utgöres ensamt af *Phœnicopterus*.

— 7. *Limicolæ*, till hvilken alla de öfrige Vadarne hörer, äfvensom *Phalaropus*. Såsom bihang uppföres härunder *Glareola* och *Tachydromus*.

** *Pal-*

** *Palmatæ.*

Fam. 8. *Longipennes* Illig.; med tilllägg af *Vaginalis.*

— 9. *Nasutæ* (*Tubinares* Illig.).

— 10. *Ungvirostres: Cereopsis, Anser, Cygnus, Anas, Hydrobates* och *Mergus.*

— 11. *Steganopodes* Illig.; med tillägg af *Podoa.*

— 12. *Pygopodes* (*Pygopodes & impennes* Illig.) *Colymbus, Podiceps* &c.

AVES RATITÆ Merr. utgöres endast af slägterna *Struthio, Rhea* och *Casuarius.*

Hr Lesson har uti den ornithologiska delen af *Voyage aux Indes orientales de Bélanger* lemnat en afhandling om foglarnes geografiska utbredning. Författaren, som är en af Frankrikes utmärktare ornithologer, och sjelf gjort en resa omkring jorden, har varit i tillfälle, att med mycken kännedom behandla detta intressanta och omfattande ämne. Jag måste hänvisa till sjelfva arbetet, eller till Bullet. d. Scienc. Nat. N:o 10, 1831, der denna afhandling finnes införd, och vill endast här upptaga de geografiska afdelningar af jordklotet, författaren angifver skola, i ornithologiskt afseende äga olika karakterer. — Första stora afdelningen antages emellan *nya* och *gamla verlden.* Hvar och en af dessa indelas uti *den eqvatoriska;* den norra och södra *tempererade* samt norra och södra *polar-zonerne.* Den *equatori-*

Foglarnes geografiska utbredning, af Lesson.

ska, hvarest ett jemt inflytande af värmen gifver foglarne de mest praktfulla prydnader och metalliskt glänsande färger, kan underafdelas uti 3:ne mindre zoner: den egentligt eqvatoriska, samt den norra och södra tropik-zonen. De båda *tempererade*, hvarest, till följe af de omvexlande årstiderna, foglarnes drägt ej utmärkes af så lysande färger, och der flera nödsakas emigrera, kunna äfven underafdelas, hvardera uti 3:ne: en *central*, en *nordlig och* en *sydlig* zon, ägande hvardera antingen en egen skapelse för sig eller en intermediär, emellan den *centrala* och den närmast angränsande i norr och söder. Dessa antydda, transverselt öfver jordgloben gående zoner, underafdelas sedan uti vissa bestämde regioner.

Till eqvatorial-zonen höra följande uti gamla verlden: 1:o Den *mellersta Afrikanska*, begränsas i norr af södra sidan af Atlas, i söder af bergskedjan Monomotapa, i öster af Cap Vert, i vester af Persiska viken. Under denna lyder äfven Madagascars egna skapelse. 2:o Den *Malayiska* innefattar Sumatra, Borneo, den tropiska delen af Nya Holland, Philippinska öarne, Nya Guinea o. s. v. Uti nya verlden: den *Columbiska regionen*, som innefattar Peru, Brasilien, Guiana, Antillerna och norra Paraguay.

Den nordliga tempererade zonen innehåller, i *gamla* verlden: 1:o den *Europeiska* regionen; 2:o den *Altaiska;* 3:o den *Indiska* (Hindostan, Siam och Pegu,

samt 4:o den *Chinesiska* (China, Japan och Kamschatka). I den *nya* endast en: den *Mexikanska* (Mexiko, Florida och Californien).

Den norra polar-zonen utgör blott en region och innefattar Island, Nya Zembla, norra delen af Skandinavien, Grönland, Terra Nova, Spitsbergen, norra Siberien och norra Amerika.

Södra tempererade zonen innefattar: 1:o *Capska* regionen; 2:o *Australiska* (Australien, Tasmamien och nya Zeland); 3:o *Plata-Patagoniska.*

Södra polar-zonen utgör endast en region. Eldslandet, Malvinska öarne, Shettland &c.

Hr Meyer lyckades att vid Offenbach am Mayn skjuta den visserligen i Tyskland högst sällsynta *Otis Houbara* Ln. Detta var det 3:dje exemplar, efter hvad man känner, som blifvit der ertappadt. Då alla beskrifningar man förut haft på denna fogel varit både ofullständiga och till och med oriktiga, emedan de grundat sig hufvudsakligen på hvad Shaw uppgifvit, som först gjorde den bekant i sin resa uti Barbariet år 1743, lemnar nu Meyer en fullständig beskrifning på det exemplar han erhöll, som var en hane, skjuten i Oktober [3]). Uti magen funnos för det mesta insekter, såsom Chrysom. Hottentotta och några vegetabilier. (Otis Houbara af Meyer.)

Hr Wagler beskrifver [4]) af de Mexikanska foglar, hvilka Keerl hemskickat, (Nya Mexi-)

[3]) Isis N:o IV, 1831.

[4]) Isis N:o V, 1831.

kanska foglar af WAGLER. åtskilliga nya arter, nemligen en *Larus Pipixcan*; den liknar till habitus *Lar. ridibundus* och är synonym med HERNANDEZ *Pipixcan*. En *Fulica leucopyga*, lik *F. atra*, med hvilken HERNANDEZ ansett den identisk. En *Parra gymnostoma*, ehuru ungfogel, anser WAGLER den vara skild från *P. Jacana*, och samma fogel, som HERNANDEZ kallar *Yohualcua-chili*. En *Columba flavirostris*, till habitus lik *rufina*, till färgen *inornata* VIG. En *Scolopax brachydactyla*, snarlik vår *S. Gallinago*, ehuru tydligt skild både från denna och Brasiliens *S. frenata* ILL. En *Phalaropus stenodactylus* i vinterdrägt; 4 nya genera *Geococcyx variegata; Atlapetes pileatus; Junco phaeonotus*, och *Toxostoma vetula*.

Ornithologiska anteckningar af GRABA. GRABA har, uti berättelsen om sin resa på Färöarne, lemnat flera vigtiga bidrag till de der förekommande foglarnes historia. Den delen, som rörer deras lefnadssätt och hushållning är i synnerhet bearbetad. Som dessa ej äro egnade för något utdrag får jag hänvisa till författarens *Tagebuch, geführt auf einer Reise nach Färöe im Jahr 1828*.

Carbo cristatus i vinterdrägt. Som bekant, hafva TEMMINCH och BREHM yttrat olika tankar om den lilla crista, som *Carbo cristatus* en viss tid om året äger. Den förre anser denna tillhöra sommardrägten, den sednare åter vinterdrägten. Hr GRABA har genom sin erfarenhet kommit Brehmska åsigten till hjelp, och förklarar denna vara den riktiga. De flesta af dessa foglar Hr GRABA

skjöt uti Mars hade ännu en fullständig tofs. De deremot han skjöt uti April hade redan till hälften fällt den. Isis 1832, N:o I.

Batard af Knipan och Mergus albellus.

Hr Eimbeck har gifvit beskrifning och figur på en märkvärdig vattenfogel, som är ett mellanting emellan *Knipan* (*Anas Clangula*) och *Mergus Albellus*, den blef skjuten om våren 1828 i trakten af Braunsschweig. Att det är en batard af de båda nämde arterne tyckes väl vara tydligt, det oaktadt benämnes den *Mergus Anatarius*. (Se Isis, N:o III, 1831).

Nya arter af Gallinula.

Hr Brehm har, på sitt vanliga sätt, riktat slägtet *Gallinula* med 2:ne nya arter från Ungern: *G. minuta* och *minutissima*; dess utförliga beskrifning finnes uti Isis, N:o VII, 1831.

Han karakteriserar dessa sålunda:

G. minuta. Näbben gulgrön, fötterna ljusgröna, vingarne räcka ända till spetsen af stjerten, som äro $31'''$, tarserna $16'''$, hjessan mycket platt.

G. minutissima. Näbben och fötterna som på föregående. Vingarne räcka endast till $\frac{3}{4}$ af den $27'''$ långa stjerten, tarserna $14'''$, hjessan något kullrig.

Af minuta känner han likväl endast fogeln i sin yngre drägt.

Vi skulle således af de smärre *Rörhönorna* äga 4 arter i Europa.

Slägtet Euphone af Lund.

Doktor Lund lemnar i en afhandling, till hvilken jag längre fram återkommer, en öfversigt af de arter som höra till slägtet Euphone, hvartill han hänför 7: *Euph.*

violacca, chlorotica, Cayennensis, rufiventris, musica, nigricollis och *aureata.* Deras synonymi upplyses kritiskt, och till några arter bifogar han sin egen erfarenhet om deras lefnadssätt. Såsom osäkra arter, huruvida de höra till Euphone, upptages *Tanagra olivacea* och *Pipra serena. T. Jacarini* Ln kallas i Brasilien *Sirador* och är en *Fringilla.*

Indiske Finkens läraktighet och egna sätt att upplysa sin boning.

Rennie anför [5]) 2:ne observationer rörande den *Indiske Finken* (*Loxia Bengalensis*), om hvilken fogel så många märkvärdiga och öfverdrifna berättelser varit i omlopp. Den ena af dessa har W. Jones meddelat, den andre är lemnad af en trovärdig person, som flera år vistats i Indien, men hvars namn ej är uppgifvet. Som dessa äro af ett mera allmänt intresse, vill jag här upptaga dem. Hr Jones anför: "Denna fogel, som i Hindostan är mycket allmän, är i hög grad klok, trogen och läraktig; han öfvergifver aldrig frivilligt den trakt uti hvilken han häckat; han tycker om menniskans sällskap, och man kan utan svårighet inöfva honom, att flygande komma och sätta sig på handen. I sitt fria tillstånd bygger han sitt näste vanligtvis i mycket höga träd, helst väljer han *Palmyra* och det *Indiska fikonträdet,* framför allt sådane, som växa vid någon bäck eller källa. Han bygger detta bo af gräs, som konstigt sammanflätes, och fäster det, i form af en flaska, vid någon gren, dock ej stadigare, än att det gungar

[5]) Architecture of Birds.

för vinden. För att skydda sig för roffoglars anfall, gör han ingången till boet alltid på undra sidan. Inuti är boet afdelat uti 2—3 rum, och den sägen är allmän, att fogeln hvarje afton fångar lefvande lysmaskar, dem han, i afsigt att upplysa sin boning, fäster medelst en mjuk lera vid väggarne. Säkert är emellertid, att dylika insekter ganska ofta träffas, fastklibbade med lera, inuti denna fogels bo, Då det är svårt att inse, hvartill en sådan upplysning skulle tjena, synes det troligare, att dessa lysmaskar utgöra hans föda. Denne fink kan inöfvas att apportera. Man har exempel på, att denna öfning kan bringas så långt, att om man låter en fingerring falla ned uti en djup brunn, griper fogeln honom i fallet, innan han når vattnet och återför den till ägaren. Anvisar man fogeln flera gånger ett bestämt hus, flyger han dit med en liten biljett. De yngre Hinduiska fruntimren bära i vissa trakter, t. ex. vid Benares, små löf af guld, dem de helt löst fästa som en prydnad emellan ögonbrynen; ungherrarne göra sig ett nöje af, att dressera sin fogel, att den, under det de tillbedda föremålen gå på gatan, flyger fram och från pannan afplockar denna lilla sirat och återvänder med denna trofé till husbonden."

Den sednare observationen, hvars trovärdighet förf. ej betviflar, innehåller bekräftelse, att denna fogel brukar fästa lysmaskar i sin boning. Uti ett bo, som undersöktes, träffades ena dagen en dylik in-

sekt, fästad med lera vid ena väggen; följande dagen fanns en mindre, sittande vid sidan af den förra, och af 3:ne andra bo, som undersöktes, träffade han lysmaskar uti de 2:ne och endast mjuk lera uti det 3:dje. Han anser det likväl mindre troligt, att de utgöra fogelns föda. Att nästet är sammansatt af flera rum, bekräftar han äfven, och visar, att dessa ingalunda, som man sökt förklara, uppkomma af nya bo, dem fogeln bygger till de gamla, hvilka han förra åren begagnat, utan att detta egna byggnadssätt är fogeln tillhörigt; man ser det lätt af de olika byggnadsmaterialier, som till hvarje afdelning begagnas.

Litteratur. VIGORS, som beständigt riktar ornithologien med nya arter från främmande verldsdelar, har äfven under förra året lemnat betydliga bidrag. Uti Philosoph. Magaz., new ser., Vol. 9, N:o 50, 51 och 54 finner man diagnoser upptagna öfver en mängd nya arter från Himalaya-bergen. Uti N:o 53 från St. Mauritz-ön, samlade af TELFAIR. Uti N:o 57 från Algoa-bay. Uti N:o 58 från Manilla.

Kapten KING har, uti samma Journal N:o 51, meddelat beskrifning på nya arter från Magellanska sundet.

Slägtet *Rhynchæa* CUV. har GRAY bearbetat. Se Philos. Magaz. N:o 55.

Nya Hebridernas foglar upptagas med korta anmärkningar af W. MACGIL-LIVRAY uti Edinb. Journ. of Natur. and Geographic. Sc. N:o XI, p. 321.

Ornithological Biography or an Account of the Habits of the Birds of the

United States of America, by Descriptions of the Objects represented in the Work entitled the *"Birds of America"* and interspersed with delineations of American Scenery and Manners; by JOHN. JAMES AUDUBON. Edinb. 1831, 8:o.

En ny edition är utkommen af MONTAGU's *Ornithological Dictionary*, utgifven af RENNIE. London 1831. Är betydligt tillökt med originella observationer.

American Ornithology, by ROBERT JAMESON, innehåller WILSSONS och BONAPARTES beskrifningar öfver Förenta Staternas foglar; utgifvet i 12:o.

Fauna Borealis Americana; or the Zoology of the northern Parts of British America. Part. second. *The Birds.* By WILLIAM SWAINSSON and JOHN RICHARDSSON; 4:o. London 1831.

Atlas des Oisseaux d'Europe, pour servir de complément au Manuel d'Ornithologie de Mr TEMMINCH; par J. C. WERNER. Häraf är till och med 20:de häftet utkommet.

Deutschlands Fauna, in Abbildungen nach der natur &c. 2:te Abtheil. die Vögel, von F. & W. STURM. Andra häftet är utkommet, innehåller beskrifningar af MICHAHELLES öfver *Parus lugubris, Emb. palustris* ♂. *Columba livia* ♂ & jun. *Procellaria pelagica* ♀ och *Mormon fratercula* ♂.

Handbuch der Naturgeschichte aller Vögel Deutschlands, von BREHM; med 47 plancher. Förf. fortsätter konseqvent sin ornithologiska bana, och upptager i detta

arbete något öfver 900 arter, som tillhöra Tyskland.

Traite d'Ornithologie par Lesson; 6:te häftet.

Blackwall har beskrifvit en ny art *Falco*, som hör till Vigors Genus Gampsonyx, benämnes *G. Holmii*, och tillhör Brasilien (Philos. Magaz. Vol. 10, N:o 58).

Herpetologi.

I första rummet får jag upptaga Prof. J. Müllers nya uppställning af Amfibierna [6]), som i flera afseenden fördelaktigt utmärker sig. Vi sakna visserligen icke systemer öfver denna klass, och af dem flera, som äga anspråk att benämnas nya; men något som mera ingripande uppfattat de naturliga banden emellan grupperna af denna, till sitt yttre så olikt danade, klass, torde vara svårt att uppvisa. Hr Müller delar först amfibierna uti 2:ne stora sektioner: *Amphibia nuda* och *Amphibia Sqvamata.* Müllers Systema Amphibiorum.

Dessa karakteriseras sålunda:

Amph. nuda: Condylus occipitalis duplex; Atrium Cordix simplex; Costæ veræ, *nullæ;* Cochlea nulla; Fenestra rotunda nulla; Penis nullus; Metamorphosis; Branchiæ aut caducæ, aut per totam vitam persistentes.

Amph. Sqvamata: Condylus occipitalis simplex; Atrium Cordis duplex; Costæ veræ; Cochlea auris distincta; fenestra auris rotunda cum ovali. Penis simplex vel duplex; Metamorphosis nulla; Branchiæ nullæ.

Amphib. nuda indelar Müller på följande sätt:

1. *Cæciliæ:* med gäl-öppningar och inre gälar uti första åldern, (på ett exemplar af *Cæcil. hypocyanea*, $4\frac{1}{2}$ tum långt, uti Museum i Leyden, Cæcilia har, som ung, inre gälar.

---

[6]) Hr A. Retzius, som af författaren sjelf erhållit del deraf, har jag att tacka för detta meddelande.

har neml. Müller funnit på ömse sidor om halsen en öppning, i hvars botten sutto svarta fransar, ehuru de ej räckte utom öppningen); sakna svans och fötter.

2. *Derotremata:* med gäl-öppningar, men sakna under hela lifstiden gälar. Till dessa höra *Amphiuma* och *Menopoma* (Salamandra gigantea Barton). Båda hafva, äfvensom *Cæcilia* och *Proteidea*, koniska urgröpningar uti corpus af ryggknotorna, i likhet med fiskarne. Huden går på dem och *Proteidea* öfver ögonen, hvarigenom de skilja sig betydligt från *Salamandrina.*

Huden betäcker ögat på Derotremata och Proteidea.

3. *Proteidea:* med gälöppningar och yttre gälar, hela lifvet igenom. Hit höra *Siren*, *Proteus*, *Menobranchus* och *Axolotes.*
4. *Salamandrina:* som larfver försedda med yttre gälar och extremiteter.
5. *Batrachia:* som larfver försedda med inre gälar och utan extremiteter, förlora stjerten.

Amphib. sqvamata indelas uti följande 4 ordningar:

1. *Testudines*; 2. *Crocodili*; 3. *Lacertina*; 4. *Ophidia.*

Det är redan bekant att alla Amphib. sqvamata äga, som embryoner, utom äggulsäck, äfven allantois och amnion; att deremot både Salamandria och Batrachia sakna dessa sednare; men om äfven de andra af Amph. nuda göra det, är ännu ej utredt. Anmärkningsvärdt är äfven, att

till båda nu uppgifna afdelningar inom amfib-klassen, höra djur med liknande yttre kroppsformer, såsom t. ex. den maskformiga. Inom hvardera finner man samma motsats emellan lång, utdragen kropp, med saknad af extremiteter och förkortad längd-dimension med utbildade extremiteter.

Till *Lacertina* förer Müller icke endast *Anguis fragilis*, utan äfven följande genera, som Cuvier m. fl. upptager under ormarne, nemligen *Bipes*, *Pseudopus*, *Ophisaurus* och *Acontias*, hvilka alla, med undantag af den sistnämda, äga rudimenter till extremiteter, och äro till hela sin inre anatomiska karakter verkliga ödlor, churu de hafva det yttre utseendet af ormar.

Anguis fragilis bipes m. fl. äro verkliga ödlor.

Wagler, som med mycken förtjenst äfven bearbetat herpetologien, har uti 2:dra fascikeln af sina *Descriptiones & Icones Amphibiorum* lemnat utförliga beskrifningar och goda figurer till följande: Tab. XIII *Testudo Boiei*. T. XIV *Bipes Pallasii*, Oppel. från Siberien och Dalmatien; till lefnadssätt mycket närslägtad med vår Anguis fragilis; T. XV *Crocodilurus Amazonicus* Spix (le *Lezardet* Cuv. Reg. An.; men icke Linnés *L. bicarinata*); T. XVI, fig. 1 *Amphisbæna flavescens* Maxim. (förut afritad i Prins Neuwieds Abbildungen); T. XVI fig. 2 *Lepidosternon microcephalus*, båda från Brasilien; T. XVII *Champsa fissipes* från Brasilien; T. XVIII *Heloderma horridum* Wieg. från Mexiko; T. XIX, fig. 1 *Amphiuma didactylum* Cuv.;

Descriptiones et Icon. Amphibiorum af Wagler.

fig. 2 *Amphiuma tridactylum* Cuv., båda från norra Amerika; Tab. XX *Siredon Axolotl*, ett ganska märkvärdigt djur, som mycket allmänt finnes vid Mexiko. Det föres in i staden till tusendetals och säljes såsom en välsmakande och sund föda. Djuret träffas äfven uti sjöarne, som ligga på de högsta bergen, 8000 fot öfver hafsytan. Tab. XXI, fig. 1 & 2. *Cystignatus pachypus* från Brasilien. Tab. XXII, fig. 1 & 2 *Ceratophrys dorsata* Maxim. hanne och hona (förut afbildade i Prins NeuWieds verk). Tab. XXII, fig. 3 & 4 *Alytes obstetricans*, finnes i Europa; denna groda är märkvärdig så väl för sitt ljud, som det egna sätt, hvarpå äggen vårdas. Tab. XXIII *Phrynosoma orbiculare* Wiegm. från Mexiko. Tab. XXIV *Clemmys caspica* från Caspiska hafvet och Dalmatien. Beskrifningen och figuren, gjord efter det lefvande djuret, är meddelad af Michahelles.

Gray's Synopsis Reptilium.

Gray har utgifvit första delen af sin *Synopsis Reptilium*, innefattande *Reptilia cathaphracta*. Materialier till detta arbete hafva i synnerhet 3:ne betydliga samlingar uti England förskaffat. British Museum, the College of Surgeons och Bells privata samling. Jag vill här meddela den uppställning förf. begagnar.

Sect. I. CATAPHRACTA: lingua brevis adnata; organa generationis simplicia; ossa qvadrata in cranio inclusa.

Fam. 1. *Chelonii:* vertebræ dorsi costæ et sternum agglutinata immobilia, for-

nicem dorsalem sternalemque formantia; os edentulum rostratum.

Fam. 2. *Emydosauri:* vertebræ dorsi et costæ mobiles liberæ; os dentatum; pedes digitati.

? Fam. 3. *Enaliosauri:* vertebræ dorsi et costæ mobiles liberæ; os dentatum; pedes pinniformes.

Sect. II. SQUAMATA: lingua libera; organa generationis duplicia; ossa quadrata e cranio discreta.

Fam. 4. *Sauri:* os non dilatabile; cutis squamis variis inæqualibus tecta.

Fam. 5. *Ophiosauri:* os non dilatabile; cutis squamis æqualibus similibus tecta.

Fam. 6. *Ophidii:* os dilatabile; ossa mastoidea e cranio discreta; pedes nulli.

Chelonii: delar förf. uti 5 familjer: 1:o *Testudinidæ,* med fyra genera: Testudo, Chersina, Kinixys och Pyxis; 2:o *Emydæ,* med fyra genera: Cistuda, Emys, Kinosternon och Chelydra; 3:o *Clelydæ,* med fyra: Sternotherus, Chelodina, Hydraspis [7]) och Chelys; 4:o *Trionycidæ,* med 2:ne: Trionyx och Emyda, samt 5:o *Cheloniadæ* med 2:ne: Sphargis och Chelonia, tillsammans 16 slägten. Af *Testudo* beskrifver förf. 14 arter, som ännu finnas lefvande och 2:ne fossila. Af *Chersina* och *Pyxis* en art af hvardera; af *Kinixys* 3:ne; af *Cistuda* 5; af *Emys,* som inde-

---

[7]) Utgör endast en del af BELLS genus *Hydraspis.* Är vidare af WAGLER deladt uti 6 genera.

las uti 3:ne afdelningar, beskrifves 12 arter, tillhörande *gamla* verlden[8]) och 18 den *nya*, hvaraf flera beskrifvas för första gången; dessutom 9 fossila; af *Kinosternon* upptager förf. 4 arter; af *Chelydra* en; af *Sternotherus* 2:ne; af *Chelodina* en (T. longicollis Shaw.); af *Hydraspis* 11, utom några mindre säkra arter; af *Chelys* en art; af *Trionyx* upptager förf. 8 lefvande och 6 fossila arter, de sednare äro alla beskrifna af Cuvier uti Oss. foss. — *Emyda* och *Sphargis* hafva hvardera blott en art; *Chelonia* har trenne lefvande och lika många fossila. Detta gör tillsammans ett antal af 87 ännu lefvande och 21 fossila arter.

Emydosauri utgöres blott af en familj, *Crocodilinæ* med 3:ne genera: 1:o *Gavialis*; förf. antager endast en art *G. gangeticus* och bestämmer tenuirostris Cuv. (longirostris Daud.) att vara en yngre individ. Af fossila uppräknas 4 arter, af hvilka *G. Lamourouxii* Gray (Gavial de Caën) är synonym med Geoffroy's genus Teleosaurus, och *G. Bacheleti* (Gavial de Honfleur N:o 1) samt *G. Jurinii* (Gav. de Honfleur N:o 2) äro synonyma med samma författares *Steneosaurus*. 2:o *Crocodilus*, Cu-

viers

8) Sedermera har förf. erhållit en sköldpappa från China, som han anser för typ till ett nytt genus *Platysternon* (en mellanform emellan *Emys* och *Chelydra*). Beskrifningen öfver detta nya slägte, jemte dess enda art P. megacephalum, finnes uti Philos. Mag. N:o 52, pag. 312.

viers arter, vulgaris (Niloticus Cuv.) *biporcatus*, *Rhombifer*, *biscutatus*, *cataphractus* och *acutus* antagas, dessutom tilläggas 2:ne, *planiceps* och *Intermedius* af Graves och Bory S:t Vincent förut beskrifna. Hvad åter Geoffroy's *Suchus*, *marginatus*, *lacunosus* och *complanatus* beträffar, uppföras dessa jemte Cuviers *indicus*, såsom blotta artförändringar under vulgaris eller niloticus. Såsom dubiösa arter citeras *Croc. Siamensis* Schn., (C. galeatus Cuv.) och *Pentonyx* Schn. den sednare lär blott vara en imaginär art. Af fossila krokodiler uppräknas icke mindre än 11 arter. 3:o *Alligator* med följande 3 arter: *Missisipensis* Daud. (lucius Cuv.) *Sclerops* Schn. (hvarunder upptagas Spix's arter niger, fissipes och Jacaretinga punctulata som varieteter); och *Palpebrosus* Cuv. (som varietet härunder trigonatus Schn. & Cuv.); till denna art hör Spix's Jacaret. moschifer.

Enaliosauri utgöres blott af 2:ne fossila slägten: *Ichthyosaurus* och *Plesiosaurus*. Förf., som ej anser det afgjordt hvarest dessa högst besynnerliga djur böra hafva sin plats, upptager dem tills vidare med Cuvier på detta ställe. Af det förra uppräknas 6 arter, af det sednare 7 [9]).

---

[9]) Det är bekant, att Wagler bildat en egen ordning emellan Mammalia och Aves under benämning *Gryphi*, uti hvilken han placerar, jemte de paradoxa djurformerna *Echidna* och *Ornithorhynchus* eller efter hans benämning *Tachyglossus* och *Platypus*, dessa båda *Ichthyosaurus*, under namn af *Gryphus* och *Plesiosaurus*, som han kallar *Halidracon*.

Flera litografierade plancher åtfölja GRAY's vackra Synopsis.

Trogonophis, nytt slägte af KAUP. J. KAUP har bekantgjort ett nytt slägte *Trogonophis*[10]), närslägtadt med *Amphisbæna*, ehuru skildt genom en olika tandbyggnad. Då förf. funnit, att Agamerna, efter tändernas förhållande till käkbenen, låta indela sig uti 2:ne med hvarandra parallela grupper, af hvilka den ena, som har kindtänderna fastvuxna vid käkbenen, tillhör uteslutande *gamla* verlden, och den andra, som har kindtänderna åtskilda, tunna och endast till inre sidan af käken fasthäftade, hör till *nya* verlden, så anser han ej otroligt, efter den anvisning äfven här tänderna lemna, att en dylik parallelism äger rum emellan hans nya slägte och Amphisbæna; och till följe deraf skulle trogonophis tillhöra gamla verlden. Bekräftelse derpå får tiden lemna, ty vid de exemplar, som förf. haft till sin granskning, var ej uppgifvit hvarifrån de härstammade. Den enda art förf. känt och beskrifvit kallar han *T. Wiegmanni.*

Nya arter af Scincus. 3:ne nya arter af slägtet *Scincus* från Isle-de-France har J. DESJARDINS beskrifvit[1]) *S. Telfairii, S. Bojerii* och *S. Boutonii.* De höra alla till den afdelning af Scincus, som ej hafva tänder uti gommen eller *Tiliqua* GRAY.

WIEGMAN's Hr WIEGMAN jun. har lemnat beskrifningar[2]) på 2:ne nya genera af ödlorna;

---

[10]) Se Isis, N:o IX, 1830.

[1]) Annal. des Sciences Nat., Tom. XXII, Mars 1831.

[2]) Se Isis N:o III, 1831.

det ena *Otocryptis* står midt emellan *Lyriocephalus* och *Goniocephalus*, hörande till *Agamæ arboreæ* WIEGM. Dess fädernesland är obekant, men han tror det vara östliga hemisferen. Det andra slägtet benämnes för sin likhet med kameleonten *Chamæleopsis*, lärer vara bestämdt HERNANDEZ *Cuapapalcotl* eller *Chameleo mexicanus*. Det hör till samma familj som föregående; djuret är hemskickat från Mexiko af Hr DEPPE.

nya slägten af ödlorna.

LESSON har uti Bulletin des Sc. Nat. [3]) meddelat en katalog öfver den samling af amfibier, hvilken LAMARE-PIQVOT hemfört från Ostindien och Afrika; deruti upptager han korta beskrifningar, dels öfver de nya arter denna betydliga samling innehåller, dels öfver de mindre utredda. Såsom nya arter förekomma af slägtet *Emys* 3:ne: *E. Piqvotii*, *flavonigra* och *trigibbosa*, alla från Ganges; af slägtet *Pyxis* en art: *P. Madagascariensis*. — *Crocodilus palustris*, från de saltaktiga kärren i Indien, skall ej finnas uti Ganges. — *Gecko eleutherodactylus* och *Naja Kaouthia*.

Amfibier från Ost-Ind. och Afrika, samlade af LAMARE-PIQVOT.

Hr MICHAHELLES har uti Isis [4]) bekantgjort Hr VON STRATILS i Layback observationer öfver det underjordiska djuret *Proteus anguinus*. Jag vill häraf upptaga det vigtigaste. Hittills lärer djuret endast vara funnet på få ställen, neml. uti Magdalena och Adelsberger grottorna; samt i en bäck Vier bey Verch; helt nyligen har man äfven

Observationer öfver Proteus anguinus af MICHAHELLES.

---

[3]) Tom. XXV, N:o 63.
[4]) Isis N:o V, 1831.

funnit det vid Weissenstein på andra sidan Blatter. I Adelsberger och Magdalenagrottorna träffas Proteus icke uti de djupa cisternerna, utan i bäckarne i dessa grottors innersta hålor. Vid Vier bey Verch och vid Weissenstein åter finner man dem uti de bassiner, som bildats vid smärre jordfall af uppstigande underjordiskt vatten. Man känner föga detta djurs ålder och tillväxt; att det blifver mycket gammalt tyckes den erfarenhet bevisa, att man haft det i fångenskap öfver 6 år, under hvilken tid djuret lefvat utan all föda. Hvad inflytande ljuset äger på djurens färger ser man på Proteus ganska vackert. Har man neml. haft honom en tid fången, får han vid armbogen, på sidorne af kroppen samt enskilte partier af hufvudet ytterst små, blåaktigt svarta punkter, hvilka småningom så tilltaga, att det i början hvitgula djuret efter ett års tid förbytes i ett blåsvart. Den olika färg man stundom finner hos nyss fångade, härrör uppenbarligen af stället der de blifvit tagne. Om detta varit inuti grottorna, äro djuren alltid bleka eller hvitgula. Har det åter varit i öppna källor, hvarest de en tid varit utställda för ljusets inflytande, finner man dem mörkare, brungula, dunkelt röda, fläckade o. s. v. De i början ganska blekt röda gälarne rodna småningom i ljuset och blifva slutligen purpurröda. Djurets hud är starkt slemafsöndrande, den är något genomskinlig, så att man genom den kan se både hjerta och inelfvor. Att dess föda måste bestå af snäckdjur, synes afgjordt,

men hvilka lefva i dessa underjordiska vatten? I fångenskap har man ännu ej lyckats förmå Proteus att äta det minsta. Förf. bifogar ett bevittnadt protokoll, som utvisar att *Proteus* föder *lefvande ungar.* Den hona man observerat födde 3:ne stycken.

Proteus föder lefvande ungar.

Naturforskarne hafva länge sökt att finna en allmänt gällande karakter, hvarigenom man med säkerhet kunde skilja en giftig orm från en oskadlig. Det är lätt att inse hvad vigt en sådan upptäckt bör äga i vetenskapligt hänseende, och af huru stor allmän nytta det vore, i synnerhet för invånarne i de land, der giftiga och oskadliga ormar i mängd omvexla, att lära känna dem, hvilka de ostraffade kunde nalkas och för hvilka de borde taga sig i akt.

Huru man kan urskilja de giftiga ormarne från de oskadliga.

I början ansåg man endast de ormar vara farliga, som framtill i munnen voro försedda med de vanliga, längst bekanta, huggtänderna. Erfarenheten visade emellertid snart, att flera andra ormar voro giftiga. Man upptäckte en hel familj, hvars tandbyggnad liknade i allt de oskadlige *Colubri*, men att framtill i käkbenet å ömse sidor satt en något större tand, som vid närmare undersökning befanns vara en gifttand. Hos andra upptäcktes sedermera tänder allra innerst uti munnen, som DE BAUVOIS, REINWARDT, BOIE och CUVIER hafva visat, hvilka misstänktes föra gift, då man funnit dessa ormar vara skadlige, ehuru de saknade alla gifttänder framuti munnen. Detta har föranledt SCHLE-

gel och Duvernoy att närmare undersöka förhållandet. Den förre bekantgjorde redan år 1828 uti en afhandling, som blef införd uti Acta Leopoldiana T. XIV, p. 1, sina undersökningar, och den sednare inlemnade till Institutet i Paris d. 25 Oct. 1830 en utförlig och ganska intressant afhandling i samma ämne, öfver hvilken sedermera Cuvier m. fl. afgifvit berättelse [5]. Af nämde författares undersökningar upplyses, att en egen giftkörtel verkligen finnes, som leder till de innerst uti munnen sittande, större kindtänderna på dessa ormar. Denna körtel har ungefär samma läge, som giftkörteln hos de vanliga huggormarne. Den finnes alltid på samma gång som saliv-körteln eller *glandula submaxillaris*, men träffas aldrig hos de oskadliga ormarne. Tänderne utvisa derföre ej med säkerhet hvilka ormar äro giftiga, alldenstund dessa kunna hafva ett olika läge och en olika byggnad, men giftkörtelns tillvaro är alltid ett säkert tecken till ormens farliga natur. Duvernoy meddelar vidlyftiga anatomiska detaljer, rörande så väl sjelfva giftglandelen som de dermed i närmaste sammanhang stående organer. Han gör en jemförelse emellan *Tårkörtelns* relativa storlek till ögats bulbus hos de giftiga och icke giftiga ormarne; hos de sednare har han funnit tårkörteln till det minsta lika stor som ögongloben, och liggande till största delen utom orbita; hos

---

5) Gazette Medic., N:o 21, 1831; Bullet. des Sc. nat., Tom. XXV, N:o 137.

de längst bekanta giftiga ormarne deremot är den mindre och intra-orbitär, o. s. v. — Han har ådagalagt, att giftkörtel finnes hos flera arter af *Coluber*, som man förr ansett vara oskadliga, bland andra hos *Col. Æsculapii* Lin.; *Col. Cerberus* Daud. och *Homalopsis pantherinus* Boie, båda sednare hörande till Cuviers genus *Cerberus;* samt en art af *Dipsas* (*Bungarus interruptus* Opp.). Att Dipsas och Homalopsis verkligen äro giftiga, har dessutom redan Boie, genom direkta försök, bekräftat. Hvad genera *Dendrophis*, *Dryinius* och *Xenodon* beträffar, har han funnit, att dessa väl hafva de innersta tänderna till utseendet lika med de giftigas, men som han ej funnit hos dem någon särskilt glandel, förklaras de vara oskadlige[6]).

Pupillens olika form hos ormarne.

I sammanhang med hvad ofvan blifvit anfördt, får jag tillägga: att Gray, som en längre tid observerat på lefvande ormars ögon för att iakttaga de färgförändringar iris hos dem undergår under olika lifsperioder, har meddelat, att pupillen hos Coluber alltid är rund, då den hos *Vipera* är perpendikulärt aflång. Detta sednare har han äfven funnit inträffa på flera andra giftiga ormar, som han sett lefvande i London. Jag bör härvid nämna, att A. Retzius, uti Vet.-Acad. Handlingar för år 1830, redan fästat uppmärksamheten på denna pupillform hos *Vipera*,

---

[6]) Ett kort utdrag af Duvernoy's afhandling finnes uti Bull. des Sc. nat., Tom. XXIII, N:o 69.

och derjemte meddelat, att han funnit pupillen hos *Python* vara elliptisk [7]).

Huru ormarne andas då de nedsvälja sitt rof.

En observation har Hr Dillon meddelat [8]), som upplyser huru det är möjligt, att *Ormarne* kunna andas, under den tid de äro sysselsatta, att nedsvälja ett större rof. Att dertill åtgår en ganska lång tid, är bekant, hvarunder icke endast hela *mun-kaviteten* är fullkomligt uppfylld, utan äfven *näs-kaviteten* tillspärrad. Dillon fann, att en Boas-orm, som höll på att nedsvälja en kanin, hade under denna operation ett *luftrör* utskjutet utom käkarna, hvarigenom det blef lätt för ormen att andas. Detta luftrör höll $\frac{1}{4}$ tum i diameter och tycktes vara en fortsättning af luftrörshufvudet.

Siren lacertina är ett fullbildadt djur.

Neill [9]) har publicerat åtskilliga observationer öfver *Siren lacertina*, hvilket djur han haft lefvande något öfver 6 år vid Canonmills nära Edinburgh. Som det under denna tid ej undergått någon betydlig förändring eller metamorfos, anser han den misstanka man hyst, att detta djur endast vore en larf eller ett ännu outbildadt djur, vederlagd. Då Neill erhöll sin Siren var den $1\frac{1}{2}$ fot lång, när den dog mätte den 20 tum, den hade äfven tilltagit något i tjocklek. Han lofvar att framdeles meddela dess anatomi.

---

7) Se förra Årsberättelsen, pag. 101.
8) Magaz. of Nat. History, Jan. 1831, N:o XVII.
9) The Edinb. new Philos. Journal, N:o 24.

Ichthyologi.

Sedan förra årsberättelsen afgafs hafva vi erhållit 2:ne tomer af Baron Cuviers och Hr Valenciennes arbete öfver fiskarne, nemligen 6:te och 7:de, för hvilka jag nu får redogöra. Då det vore fruktlöst bjuda till att inom de gränser en årsberättelse bör hålla sig, anföra allt hvad detta rikhaltiga arbete innehåller af vigt, måste jag inskränka mig till en kort antydning af de slägten och arter, som deruti finnas beskrifna. Cuv. & Valenc. Hist. Natur. de Poissons.

6:te Tomen innefattar familjen SPAROÏDES [10]), för hvilken Artedi's genus *Spa-*

---

10) POISSONS OSSEUS.

ACANTHOPTERYGIENS.

Sparoïdes: Pièces operculaires sans épines ni dentelures; palais sans dents; bouche non protractile; écailles grandes.

† **Une partie des dents coniques ou en Tubercules.**

a) **Joue écailleuse.**

Sargus: Incisives tranchantes; molaires arrondies sur plusieurs rangs.

Charax: Incisives tranchantes; molaires petites & grenues.

Chrysophrys: Dents coniques en avant; molaires arrondies sur plusieurs rangs.

Pagrus: Dens coniques en avant, avec des dents en carde derrière; molaires arrondies sur deux rangs.

Pagellus: Dents en velours en avant; molaires arrondies sur plusieurs rangs.

rus ligger till typ; sedan Cuvier, med den honom utmärkande skarpsinnighet och kritik, ränsat bort flera dussin arter, som sednare författare, i synnerhet Lacepede och Shaw sammanfört, från de mest olika slägten, under *Sparus*, ser han sig ändock nödsakad, att afskilja några ganska närslägtade former, dem Artedi sjelf upptog i detta slägte, uti en särskilt liten familj *Les Ménides*, hvars beskrifning han låter omedelbart följa derefter. *Sparoïdes* delar Cuvier uti fyra *tribus*, efter tändernas beskaffenhet. Till den *första* höra

---

Dentex: Dents en chrochets et en velours; qvatre canines ou moins dans le nombre á chaque mâchoire.

Pentapus: Dents en velours; deux canines seulement à chaque mâchoire; bouche peu fendue.

b) Joue sans écailles.

Lenthrinus: Dents en chrochets et en velours; quelquefois des molaires coniques ou arrondies, mais sur un seul rang.

† † Dents tout en velours.

Cantharus: la rangée des dents exterieures plus forte.

† † † Des tranchantes; point de molaires arrondies.

Box: une seule rangée des dents aplaties, échancrées ou crénelées.

Oblata: Dents en velours de derriere les dents aplaties et crénelées.

Scatharus: une seule rangée des dents aplaties, sans échancrure.

Crenidens: Deux rangées des dents aplaties, et crénelées, et des dents grenues par derriere.

slägtena *Sargus*, med 14 arter, (hvaraf fyra tillhöra Medelhafvet, de andra Exotiske). *Charax* med en art från Medelvet; *Chrysophris* med 22; *Pagrus* med 12 (3:ne tillhöra Europa) och *Pagellus* med 11, af hvilka de 6 äro Europeiska. — Till den andra *tribus* höra: *Lethrinus* med 45 arter, alla Exotiska, *Dentex* med 27 (2:ne Europeiska) och *Pentapus* med 8 utländska arter. Till den *tredje* hör blott ett enda slägte *Cantharus* med 12 arter, af hvilka de 4 tillhöra Europas haf. Fjerde tribus har fyra små genera, neml. *Box* med 4 arter; *Oblata* med 2:ne, samt *Scatharus* och *Crenidens*, hvardera utgörande blott en art. Familjen MÉNIDES[1]) innefattar fyra genera: *Mæna*, med 4 arter; *Smaris* med 10, hvaraf 5 tillhöra Europa; *Cæsio* med 9 och *Gerres* med 18, alla Exotiska.

---

[1]) *Ménides:* Forme de Sparoïdes, mais quelquefois des dents au palais ou des dentelures au preopercule; la bouche constamment trés-protractile.

† **Dorsale sans écailles.**

Mæna: des dents au vomer.
Smaris: points des dents au palais.

†† **Dorsale écailleuse.**

Cæsio: Bouche peu protractile; dorsale reculée sur le dos, et en grande partie couverte d'écailles.

Gerres: Bouche très protractile et s'abaissant lorsqu'elle s'avance; dorsale pouvant se cacher entre deux lames écailleuses.

Den 7:de Tomen upptager familjerna: *Sqvamipennes* [2]) och *Poissons à pharyn-*

---

[2]) *Squammipennes.* A corps comprimé, écailleux, et à nageoires dorsale et anale fortement couvertes d'ecailles, au moins dans leur partie molle.

† **POINT DE DENTS AU PALAIS.**

* **Dents en brosses aux deux mâchoires.**

✝ ***Préopercule non épineux.***

α. **Dorsale unique, entièrement écailleuse.**

1. Aucuns des aiguillons dorsaux prolongés.

Chætodon: Museau court; dents en longues soies.

Chelmon: Museau prolongé, dents courtes, comme en velours.

2. Quelques aiguillons dorsaux prolongés en filamens.

Heniochus: Corps couvert de grandes et fortes ecailles.

Zanclus: Ecailles petites, réduites pour l'œil à de simples âpretés.

β. **Dorsale double; la portion molle seule ecailleuse.**

1. Trois épines à l'anale; écailles grandes.

Ephippus: Pectorales courtes.

Drepane: Pectorales longues, et taillées en faux.

2. Quatre épines à l'anale; ecailles petites, absorbées sous l'épiderme.

Scathophagus: Pectorales courtes.

γ. **Dorsale seulement échancrée.**

Taurichtys: Deux cornes au-dessus des yeux, au-devent d'une forte protuberance occipitale.

giens labyrinthiformes. Hvad den förstnämde beträffar, utgöres den hufvudsakli-

---

✝✝ *Préopercule armè d'une forte épine.*

Holacanthus: Corps ovulaire; les aiguillons de la dorsale presque égaux; le sous-orbitaire et le preopercule dentelés.

Pomachanthus: Corps plus élevé ou arrondi; les épines de la dorsale augmentant rapidement de longueur; le sous-orbitaire et le préopercule sans dentelures.

** **Dents de la rangée extérieure tranchantes, divisées en trois lobes ou dentelures, les autres sétiformes.**

Platax: Corps, dorsale et anale très-élevés; une épine et cinq rayons aux ventrales.

*** **Dents en velours ras aux mâchoires.**

Psettus: Corps très élevé; les ventrales presque reduites à une très-courte épine.

† † DES DENTS AU PALAIS.

* **Dents tranchantes aux deux mâchoires.**

Pimelepterus: Dorsale unique; les dents implantées sur les mâchoires au moyen d'un talon prolongé horizontalement en arrière.

Dipterodon: Dorsale double; les dents sans talon.

** **Dents en cardes aux deux mâchoires.**

Brama: Dorsale et anale longues, et étendues sur la plus grande portion du dos ou du ventre.

*** **Dents en velours.**

Pempheris: Dorsale courte et à épines faibles, avancée sur le dos; anale longue et éten-

gen af Linnés genus *Chætodon*; hela *första tribus* således innefattar endast detta, hvarunder upptagas följande genera: *Chætodon* Cuv. med icke mindre än 60 arter; *Chelmon* med 2; *Heniochus* med 5; *Zanclus* med en; *Ephippus* med 4; *Drepane* med 2; *Scatophagus* med 5; *Taurichtys* 2; *Holacanthus* 23; *Pomacanthus* 6; *Platax* 14 och *Psettus* 3 arter, alla Exotiska och lefvande uti de tropiska vattnen. — Till den *andra tribus* räknas *Pimelepterus* Lacep. med 10 och *Dipterodon* med en art. *Den tredje* innefattar slägtena *Brama* 2, *Pempheris* 8 *och Toxotes* 1. Den sednare familjen eller *Poiss. à pharyngiens labyrinthiformes*[3]), är ej talrik, men

---

due le long de la partie inferieure du poisson.

Toxotes: Dorsale courte, reculée en arrière, à épines très-fortes; anale courte sous la dorsale.

[3]) ***Poissons à pharyngiens labyrinthiformes,*** ou munis d'un organe ou appareil, divisé en feuillets plus ou moins compliqués, et situé sous le crâne, au-dessus des branchies.

† **POINT DE DENTS AU PALAIS.**

* **Ventrales à rayons non prolongés en longs filets.**

Anabas: Bord de l'opercule, du sous-opercule, de l'interopercule, du sous-orbitaire dentelés; celui du préopercule sans dentelures.

Hélostoma: Bouche petite, protractile; dents attachées sur les lèvres, et mobiles comme elles; l'opercule seul sans dentelures.

Polyacanthus: Dents implantées sur les mâchoires; opercules non dentelés.

så mycket mera intressant, som man observerat, att flera arter kunna lefva utom sitt egentliga element, en längre tid på det torra. I synnerhet utmärker sig i detta afseende framför de andra *Anabas Scandens*, en liten söttvatten-fisk af 6—10 tums längd, som finnes uti hela Indien och derintill gränsande öar. Denna fisk är troligen af alla den, som allra längst kan lefva utom vattnet; alla observationer äro ense om att han kan krypa flera timmar, ja dagar! på torra marken, och att man således kan träffa den uppå landet ganska långt aflägsnad från den insjö han annars tillhör; fiskare uti Indien kunna uti 5—6 dagar hålla honom lefvande uti ett alldeles torrt kärl; Dahldorf och John hafva till och med påstått, att de med egna ögon sett denna fisk klättra upp i träd till en höjd

Fiskar, som vandra på land och klättra i träd.

** **Un ou plusieurs rayons des ventrales prolongés en longs filets.**

Colisa: Sous-orbitaire dentelé; préopercule et opercule sans dentelures; ventrales réduites à un seul filet trés-long.

Macropodus: Rayons de la dorsale, de l'anale et des lobes de la caudale prolongès en long filets; ventrales à cinq rayons alongés.

Osphromenus: Dentelures à peine visibles au sous-orbitaire et à l'angle du preopercule; dorsale longue.

Trichopos: Dentelures sensibles, au sous-orbitaire et au bord du préopercule; dorsale courte.

†† DES DENTS AU PALAIS.

Spirobranchus: Pièces de l'opercule sans dentelures.

af 5 fot öfver vattnet o. s. v. — Till en sådan märkvärdig egenskap måste finnas någon orsak uti fiskens organisation, annars vore allt blott en digt, och Cuvier, som haft tillfälle närmare undersöka, icke endast denna, utan alla af dess samslägtingar, visar huru hela gäl-apparaten tyckes vara bildad för det amfibiska lefnadssätt dessa fiskar föra. Uti de labyrintformiga gälarne kan en icke obetydlig portion vatten rymmas, och genom det tätt slutande gällocket kan fisken hindra detta vatten att utflyta, och bibehåller så länge han behagar på detta sätt sina gälar fuktiga.

Åtta genera upptagas under denna familj, neml. *Anabas* med den redan omnämda arten; *Helostoma* med en; *Polyacanthus* med 3:ne; *Colisa* med 9; *Macropodos* med 2; *Osphromenus*, *Tricopus* och *Spirobranchus*, hvardera med en art.

Såsom ett appendix till dessa anför Cuvier ett slägte *Ophicephalus*, som äger hela habitus af dem och fullkomligt öfverensstämmer till alla karakterer, blott med det undantag, att det saknar alla taggiga strålar i fenorna. Hade de äfven saknat taggen uti bukfenorna, voro dessa fiskar de första, som hade kullkastat den, med bibehållande af de naturliga slägtskapen hittills beståndande, indelningen af fiskarne uti *Acanthopt-* och *Malacopterygii*. Hvad lefnadssättet vidkommer öfverensstämmer *Ophicephalus* med *Anabas*, och slägtet räknar icke mindre än 19 arter.

Till

Till sist följa flera rättelser och tillägg till 2:dra, 3:dje och 7:de tomerna. 8:de tomen är äfven utkommen, men då jag ännu ej erhållit den, måste jag till nästa berättelse uppskjuta att relatera dess innehåll.

Brandts och Ratzeburgs beskrifningar öfver åtskilliga fiskar, samt monografi öfver Störslägtet.

Ett verk, som utmärker oförtruten flit och hvarpå finnes nedlagdt mycket arbete, är Brandts och Ratzeburgs *getreue Darstellung und Beschreibung den Thiere, die in der Arzneimittellehre in Betracht kommen.* Uti 2:dra bandets 1:sta och 2:dra häften beskrifva författarne Fiskarna. Då uti planen för detta arbete ingår, att så fullständigt som möjligt afhandla hvart och ett af de djur, som för pharmacologien är af vigt att känna, så finnes också här snart sagdt allt, hvad i zoologiskt hänseende kan rörande dem anföras: först allmänna karakteren; djurens utförliga beskrifning; en fullständig synonymi, författad med mycken kritik; anatomiska detaljer; lefnadssätt och uppehållsort m. m. Jag vill här upptaga de arter, man i nämde arbete finner beskrifna. Af *Malacopterygii:* a) *Silurus Glanis;* b) *Salmo Thymallus;* c) *Clupea Harengus;* d) *Gadus Morrhua;* e) *Gadus Calarias;* f) *Gadus Carbonarius;* g) *Gadus Lota;* Af *Broskfiskarne* upptages endast *Störslägtet,* och författarne lemna en väl utarbetad och utförlig monografi öfver detta slägte. De indela det uti fyra underafdelningar: 1) *Husones;* 2) *Sturiones:* 3) *Sterletæ;* 4) *Helopes.* Till första sectio-

nen höra 1) *Acipenser Huso*, hvars egentliga tillhåll är Caspiska hafvet och de floder, som deruti falla; 2) *Acip. Dauricus*, som från östra oceanen stiger upp i *Amur*, *Onon* och *Argunus*. Såsom osäkra arter härunder upptagas: 3) *A. Rubicundus* och 4) *A. brevirostris* LE SUEUR, båda från norra Amerika. Till *Sturiones* räknas: 1) *Acip. Güldenstädtii*, som GÜLDENSTÄDT först beskref, ehuru under namn af *Acipens. Sturio*[4]); den har ett mera utbredt fäderneslând än *Huso*; träffas äfven i Svarta hafvet, floderne Donau, Don och Dnieper; till och med uti Ob, som utfaller i Ishafvet, skall han ej sparsamt förekomma. 2) *Acip. Sturio*, finnes vid Franska och Engelska kusterne, uti Nordsjön och Östersjön. Följande mindre väl utredda arter räknas äfven till denna section: 3) *A. Schypa*; af denna hafva Hrr HUMBOLDT och EHRENBERG hemfört från Irtisch unga exemplar. 4) *A. Lichtensteinii*; då denne sednare arten skall förekomma både i Nordsjön och Östersjön, och icke så sällan fångas vid Stettin, är att förmoda, att han äfven vid våra kuster någon gång torde anträffas; jag vill derföre upptaga skiljemärkena emellan denna art och *Acip. Sturio*, för att derpå fästa uppmärksamheten.

Ac. Sturio har näbben nedtryckt och i spetsen afrundad, den utgör $\frac{1}{12}$ af hela kroppslängden, och är mer än dubbelt så lång som mun-öppnin-

---

4) Nov. Comm. Petropol., Tom. XVI, pag. 532.

gen är bred. Sköldarna sitta åtskilda, alla äro något kölade, kölen blott $\frac{1}{8}$ så lång som skölden. Kroppen beklädd emellan sköldarne af rhomboidala, stråliga, större och smärre benkärnor.

A. Lichtensteinii: Näbben sylformigt böjd, $\frac{1}{8}$ af hela kroppslängden, inemot dubbelt så lång som mun-öppningen; den nästan lie-formiga kölhaken på sköldarne håller de sednanares halfva längd, kroppen emellan sköldarne besatt med beniga spetsar.

Sterletæ har blott en art *Acip. Ruthenus,* som af alla Stör-arter är den mest utbredda. Till *Helopes* hänföres *Acip. Stellatus* Pall. — Författarne äro ovissa om *le Sueur's Acip. maculosus* och Mitschill's *oxyrrhynchus* höra till denna section eller till *Sturiones.* Ganska vackra plancher åtfölja denna monografi.

Rysslands Stör-arter af Lovitsky.

Lovitsky har äfven uti en Naturhistorisk Tidskrift, som utgifves i Moskwa på Ryska språket af Dvigowsky [5]), meddelat goda bidrag till kännedomen af de Störarter, som finnas uti Rysslands sjöar och floder. Han upptager 6 arter: *Sturio, Schypa, Huso, Stellatus, Ruthenus* och en ny, som endast af Pallas blifvit anmärkt som varietet af *Huso,* den Lovitsky kallar *Acipenser Nudiventris.* Uti ett program lärer ock Fischer hafva beskrifvit en ny art *Acip. rostratus.*

---

[5]) Nowoi Magazin Jestvennoi istorii, T. II, N:o 1, 2, 3.

Bidrag till Grönlands Ichtyologi af Reinhardt.

Professor Reinhardt i Köpenhamn, som en längre tid sysselsatt sig med undersökningar rörande Grönlands fiskar, för att utgifva en ny edition af Fabricii *Fauna Grœnlandica*, har till *Videnskabs Selskabet* i Köpenhamn tid efter annan aflemnat flera afhandlingar i dessa ämnen. Han har uti dessa visat, att flera Europeiska fiskar blifvit i detta lands fauna med orätt upptagna, under det en hel mängd andra exotiska, som dit höra, blifvit utlemnade. Att, hvad de generiska formerna beträffar, bibehåller Grönlands fauna sin nordiska karakter fullkomligt, så att *Acanthopterygii*, som annars uti hela fisk-klassen, efter Cuviers uppgift, ensamme förhålla sig till alla de öfrige ordningarnes arter tillsammans som 3:1, här förhålla sig som 2:3, oaktadt hela det talrika slägtet *Cyprinus* alldeles felas. De allmännast förekommande formerna äro *Gadus*, *Salmo* och *Cottus*, hvilka just utgöra gemensamma karakteren för den nordiska delen af hafvet, så väl emellan Amerika och Europa, som emellan Asien och Amerika. Af slägtet *Cottus* har Reinhardt undersökt, utom den af Fabricius anförde *Cottus scorpio*, som sedermera Cuvier gjort till en egen art under namn *Cottus Grœnlandicus*, en annan, som äger samma antal strålar i de opara fenorna, som den Europeiska; men behöfver ytterligare jemföras för att kunna diagnosticeras; och en tredje ny art *Cottus tricuspis*, som slutar sig till de arter i Kamschatkas vatten, hvilka äga taggig pigg i vinkeln af preoperculum, hvartill

höra *C. dicerans*, *ventralis* o. s. v. efter CUVIER. *C. tricuspis* har bukfenorna ovanligt långa. Hvarken *Cottus Scorpioides* eller *Gobio* FABR. Fn. Grœnl. N:o 114 & 115 har REINHARDT ännu erhållit från Grönland, så vida ej FABRICII *Scorpioides* skulle vara synonym med *tricuspis*, hvilket åter förutsätter alltför stor ofullständighet i FABRICII beskrifning; att den Grönländska *Gobio* icke är den Europeiska arten anser REINHARDT tydligt följa af FABRICII korta beskrifning. — Liksom hafvet vid Kamschatka äger några fiskarter, hvilka äro mycket närslägtade med *Cottus*, utan att derföre kunna med dessa sammanföras under ett slägte, visar REINHARDT, att äfven uti Grönlands vatten finnes en för den Nord-Europeiska faunan främmande mellanform, ehuru olik med den, som förekommer vid Kamschatka. Förf. kallar denne *Triglops*, för sin snarlikhet med *Trigla*; den står i flera afseenden midt emellan *Cottus* och *Aspidophorus*; af detta nya subgenus känner han blott en art. En ganska intressant upplysning lemnar REINHARDT till slägtet *Aspidophorus*. Af detta slägte har CUVIER beskrifvit 9 arter. Missledd af BLOCKS oriktiga lokal-uppgifter, uppgifver han 2:ne, nemligen *A. Decagonus* och *Monopterygius* såsom tillhörande tropiska hafvet vid Indien, då deremot de andre tillhöra Norden. REINHARDT visar, att båda dessa arter förekomma vid Grönland, och att BLOCK förvexlat lokalerna. Den anomali, som man trott äga rum emellan *Aspidophori* arters geografi-

ska fördelning försvinner helt och hållet, och hela slägtet framställer således en series af arter, hvilka utslutande tillhöra de nordiska hafven. Förf. har funnit *Sebastes Norvegicus* från Grönland vara lik med de Norrska individerna; men deremot finner han *Gasterosteus aculeatus*, som kallas nu *G. Grœnlandicus*, skild från den Danska, äfvenså är förhållandet med *Blennius gunellus*. Till slut söker förf. att närmare bestämma den så kallade *Ophidium viride* än hittills skett; han har noga följt dess förändringar och genomgått dess anatomi. Såsom resultater af hans undersökningar följer, att den på intet sätt kan förenas med ålgruppen. Tandformen är densamma som hos *Ophid. barbatum* och *Vassalli*, med hvilket slägte den närmast öfverensstämmer; men som olikhet i gäl-öppningen röjer sig och de inre delarnes afvikelser äro än större, anser han den böra utgöra ett eget slägte.

Nya fiskar af Michahelles.

Hr Michahelles fortsätter att rikta ichtyologien med nya arter och observationer öfver Adriatiska hafvets fiskar; såsom en produkt af sin sednare resa beskrifver han 2:ne nya arter [6]). Den ena af slägtet *Rhombus*, som benämnes *ramosus*. Denne liknar till habitus *Rh. maximus*, men kroppen är oval och hufvudet mera tillspetsadt m. m. I Triest erhöll han den andra, ny art af *Lichia*, som han uppkallar efter Fitzinger och beskrifver. Äfven har Michahelles upptäckt, att *Gymnetrus Ce-*

---

6) Isis 1831, №:o II.

pedianus tillhör Adriatiska hafvet och att *Cepola tænica* och *C. rubiscens Risso* äro synonyma, betecknande samma fisk.

En ny Sill-art vid England.

YARREL har bekantgjort [7]) en ny art *Sill*, som han anser vara skild från *Harengus* och kallar *Clupea Leachii*. Den blef fångad vid utloppet af Temsen. Den olikhet han funnit emellan denna nya sillart och den vanliga, bestämmer han hufvudsakligen vara uti fenstrålarnes och vertebrernas olika antal hos dem, och uppdrager följande förhållande:

	D.	P.	V.	A.	C.	Verebræ.
Clup. Hareng.	17.	14.	9.	14.	20.	56.
Clup. Leachii	18.	17.	9.	16.	20.	54.

Varietet af Gasterosteus aculeatus.

Hr JOHN STARK har anmärkt en varietet af *Gasterosteus aculeatus* med fyra taggar på ryggen i stället för 3. (Edinburgh New Philos. Journ. 1831, N:o 20).

HEBER om flygfiskarne.

Uti förra årsberättelsen äro Hr FREMINVILLE's observationer rörande flygfiskarne omnämde. HEBER anför [8]): att dessa fiskar äro i de tropiska trakterna af Atlantiska oceanen ytterst lifliga, att man får se dem skockvis flyga upp ur vattnet. Sker detta nära fartyget, utsprida de sig i olika riktningar, liksom förskräckte för fartyget. Sker det deremot på något afstånd, märker man ej något sådant tecken till förskräckelse hos dem. De bibehålla då alla samma kosa. Han förklarar deras

---

[7]) The Philos. Mag., new ser., N:o 51, pag. 230.

[8]) Narrative of a journey through the upper provinces of India.

flygande, långt ifrån att vara en följd af rof-fiskars förföljelse, ske af en inre drift och vara en slags lek.

Littera-tur. Flera nya *Sicilianska* fiskar har Hr Cocco beskrifvit i *Giornale* de Scienze, lettre e arti per la *Sicilia* 1827. Ett utdrag häraf lemnas i Isis, 1831, N:o XII.

Fyra nya arter af Cuvier's genus *Upeneus* från Isle de France, samt 2:ne arter af slägtet *Chætodon* har Hr Bennett beskrifvit. (Se Philos. Mag., new Series, N:o 54.)

Histoire des Poissons d'eau douce de l'Europe centrale, par L. Agassiz; med 180 plancher i folio, uti 10 häften.

Selecta genera et species Piscium Brasiliensium. Auctore L. Agassiz.

Enthomologi.

Flera skriftställare hafva efter SCHÆFFER omtalat några egna bildningar, som i form af röda pungar sitta å ömse sidor om ryggen på *Apus cancriformis* LATR. — Emellertid hafva dessa antingen blott blifvit omnämda utan att man närmare förklarat hvad de voro för organer, eller också har man tilldelat dem flera olika funktioner. Sålunda ansåg SCHÆFFER dem äga något sammanhang med hudömsningen, och BERTHOLD trodde dem vara manliga könsorganer. Hr SIEBOLD [9]) har emellertid funnit, att dessa bildningar alldeles icke tillhöra de lefvande och friska djuren, utan bildas först hos de döende djuren, som då antaga en röd färg. Hans observationer häröfver sätta detta utur allt tvifvel. Han förklarar detta på följande sätt: på samma ställe, der dessa pungar sedermera bildas, finner man på det lefvande djuret endast likadana platta fjäll, eller blad, som på de andra delarna af fötterna. Dessa längs ryggen sittande blad börja småningom svälla efter djurets död, till följe af en insamling af vätskorna, och förvandla sig från blad till verkliga blåsor, uppfyllda af ett rödt fluidum, troligen djurets blod. Dessa bladformiga organer, som sitta vid fotbasen såsom appendiculæ, tror han vara djurets verkliga gälar. Vid hvarje fotpar, med undantag af det som bär äggbehållaren, sitta 2:ne sådana gälblad.

Röda, punglika bildningar hos Apus cancriformis.

---

9) Isis 1831, N:o IV.

Astac. fluviatilis, Isopoda och Arachnida af Brandt och Ratzeburg.

Jag har ofvanföre, pag. 81 omnämt Hrr Brandts's och Ratzeburgs arbete [10]. Uti 2:dra bandets 3:dje och 4:de häften finner man:

1:o En väl utarbetad beskrifning öfver vår vanliga kräfta (Astacus fluviatilis) med dess anatomi och historia, åtföljd af vackra och upplysande figurer.

2:o Beskrifning öfver familjen *Oniscineæ* af ISOPODA: upptagande ganska utförligt dess naturliga karakter. Brandt delar denna uti 2:ne afdelningar *Porcelliones* och *Armadillina;* den förra delas vidare uti *Hexarthricæ* (med 6 antennleder) bestående af 2:ne slägten: *Trichoniscus* och *Oniscidium;* samt Schizarthricæ (2—3 ant. leder), hvartill föras Latreille's slägten *Porcellio, Oniscus* och *Philoscia.* Af slägtet *Porcellio* beskrifvas 3:ne arter *P. scaber, dilatatus* och *pictus,* hvilka alla varit ansedda af Linné och efterföljande såsom blott utgörande en enda art, eller *Oniscus Asellus* Lin. — Af *Oniscus* beskrifves den enda hittills bekanta art: *O. murarius* Cuv. — Till *Armadillina* förer Brandt följande genera: *a*) *Armadillidium* med 5 nya arter neml. *A. Commutatum* (Armadillo officinarum Dumer?); — *compressum, pictum* och *granulatum,* af hvilka de 2:ne förstnämde beskrifvas. — *b*) *Armadillo* med 5 nya arter, *A. officinarum,* — *capensis,* — *griseus,* — *nigri-*

---

[10]) Getreue Darstellung und Beschreibung der Thiere, die in der Arzneimittellehre in Betracht kommen.

cans och *seriatus;* beskrifning lemnas till den första. — *c*) *Armadillium.*

3:o *Arachniderna.* Förf. lemna en detaljerad framställning öfver de egentliga spindlarnes yttre byggnad med väl utförda figurer, och beskrifva särskilt *Epeira diadema,* med hela dess anatomi, efter egna undersökningar. Resultaterna afvika också i flera delar från TREVIRANI och ROESELS förut bekantgjorda undersökningar i samma ämne. Utrymmet nekar mig att häruti vidare ingå; jag vill endast upptaga något, som rörer hannens generationsorganer, om hvars beskaffenhet och läge man ännu är i ovisshet. Det har ej lyckats förf. att framställa hvar sädesgångarne öppna sig, om det verkligen är uti palperna eller ej. Emellertid anföres en intressant observation rörande dessa Spindlars parning, som på sätt och vis är ett stöd för denna äldsta åsigt, eller att hannens genitiala finnas uti palperna, ehuru stridande den ock är emot alla anatomiska grunder. Förf. hade nemligen tillfälle en Septemberdag vid middagstiden få se, huru honan långsamt steg ned från medelpunkten af sitt nät emot hannen, som mycket ödmjukt afvaktade henne vid randen och ej vågade sig längre in på nätet. Honan lade sig nu på ryggen, med hufvudet framåt, och drog benen tätt intill kroppen, liksom vore hon död. Hannen gjorde derefter några steg framåt, men liksom honan med ryggen nedåtvänd. Han vidrörde nu honan och omfattade henne med sina långa fötter beständigt på dess rygg- Spindlarnes parning.

sida. Sedan detta varat $\frac{1}{4}$ timma, sprang han bastigt upp på hennes bröst, lade sina palper i incisuren emellan thorax och abdomen och höll kroppen upplyftad. I denna ställning förblef han orörlig $\frac{1}{2}$ minut, lopp derefter hastigt tillbaka och sökte sin reträtt. Honan steg upp och vandrade långsamt åter till nätets medelpunkt. Efter en fjerdedels timma förnyades samma operationer på lika sätt, ehuru det ej lyckades hannen efter flera försök att häfta sig fast vid honan, utan han föll beständigt af. Ehuru man således ej ännu med visshet känner, om palperna och testiklarne hafva med hvarandra något sammanhang, så spela de vid parningen en vigtig role, och tjena åtminstone såsom ett stimulerande organ vid densammas verkställande. Spindlarnes könsdrift lemnar ett vidsträckt fält för forskare att anställa intressanta observationer. Åtskilligt i detta ämne är redan genom förra årsberättelser kändt.

En Spindels märkvärdiga bo.

Jag får äfven nu meddela en observation af Audouin, öfver ett högst märkvärdigt sätt, hvarpå en *Spindel* tillreder åt sig en säker tillflyktsort. Audouin har funnit, att denne spindel gör sin boning uti jorden, till hvilket ändamål den gräfver en liten cylindrisk håla, hvars diameter är $\frac{1}{2}$ tum, och hvars djup är 2—3 tum. Denna håla betäcker det lilla djuret med ett lock, sammansatt af jord, och fästadt vid öfre kanten af hålan medelst ett gångjern, som gör att spindeln kan efter behag öppna och tillsluta locket. Detta gång-

jern göres af en klibbande vätska, som, uttänjd till en hinna, torkar och erhåller samma fasthet som ett pergament, men mera böjlighet. Mekanismen af denna stängsel är sådan, att locket, som passar efter öppningen, ganska lätt låter lyfta sig upp, men återfaller af sin egen tyngd, då djuret drager sig undan. Men icke nöjd med denna försigtighet har spindeln äfven varit betänkt på andra medel, att försäkra sig om sin bonings otillgänglighet. Den gör uti sjelfva dörren eller luckan små hål, som sitta tätt vid brädden och intaga $\frac{2}{3}$ eller $\frac{3}{4}$:delar af dess omkrets, och iakttager dervid alltid den omständigheten, att de göras på den åt gångjernet motsatta sidan, af samma beräkning, som smeden ej sätter låset och hakarna på samma sida af dörren. För att hålla sin boning fast tillsluten, fattar spindeln tag med några fötter uti bottnen af gropen och med de andra uti dörrhålen, och har derigenom mycken styrka att hålla dörren igen, så mycket mer, som den på yttre sidan lemnar intet att fatta uti.

LATREILLE har uti en afhandling, uppläst för Franska Vetenskaps-Academien, utgifvit allmänna åsigter öfver de spindlar, som äga 3 lungsäckar, en notis öfver några obeskrifna arter, hörande till slägtet *Mygale*, samt beskrifningen öfver boet till *Aranea nidulans* LINNÉ [1]). (Margin: LATREILLE om spindlar.)

POLYDORE ROUX har fortsatt sitt vackra arbete öfver Medelhafvets crustacéer [2]), (Margin: Crustacéer af P. ROUX.)

---

[1]) Ann. des Sc. Nat., Tom. XXIV, pag. 218.

[2]) Crustacés de la Mediterranée et de son Littoral, decrits et lithographiés par POLYDORE ROUX.

hvaraf åtminstone 9:de häftet utkommit. Det innehåller, utom flera originella observationer rörande dessa djur, ganska många nya arter.

Ny åsigt om Biens fortplantning. En alldeles egen åsigt om *Biens* fortplantning och sexuella förhållanden lemnar Hr ESPAIGNET [3]), hvilken helt och hållet kullkastar den erfarenhet och kännedom man trott sig äga om dessa högst märkvärdiga insekters ekonomi. Utan att för egen del ovilkorligt sätta förtroende till alla dessa uppgifters ofelbarhet, hvilka tyckas innebära mycket, som är mindre antagligt, fordrar aktningen för Hr ESPAIGNET's långa erfarenhet och observationer samt ämnets intresse, att jag här mera utförligt framställer denne författares åsigter; så mycket mer, som i min tanka många dubia äfven upphäfva sig emot den längst antagna teoriens tillförlitlighet. Hr ESPAIGNET säger, att *Visen, Drönarne* och *Arbetsbien* äro hvarandra olika, icke endast till kön, yttre skapnad, storlek och det sätt hvarpå de uppfödas, utan äfven till sin inre natur och ursprung. Att *arbetsbien* äro 2:ne olika slag, nemligen *hannar* och *honor,* hvarigenom fyra bestämt skiljaktiga former (dem Hr ESP. kallar *arter*) af bi inom samma stock finnas. Af hvar och en af dessa former finnes blott ett kön: alla *visar* äro honor; alla

---

[3]) Actes de la Societ. Linn. de Bordeaux, Tom. IV, Apr. 1830, p. 59. — Bullet. des Sc. Nat. T. XXIII, pag. 149, samt FROR. Notiz. Band. XXX, N:o 4.

drönare hannar; alla af den *ena* klassen *arbetsbi* hannar; och alla af den *andra* honor; följaktligen måste en *korsning* ske vid aflingen emellan dessa så kallade arterna, emedan den ene omöjligen kan ensam producera sin like. Deraf följer vidare, att alla bi äro att betrakta som *batarder* (!), ehuru de likväl bibehålla fortplantningsförmågan. Fortgången af aflingsprocessen är i korthet följande: *Visen*, som inom sin art ej träffar någon hanne, väljer derföre en *drönare*, parar sig med denne och lägger ägg; af dessa framkomma endast arbetsbi af första klassen eller *han-bi*, dem förf., till skillnad från de andra hannarne, kallar *unga hannar.* Nu blifva *drönarne* utdrifna ur stocken, och *visen*, som således 9—10 månader om året är beröfvad dem, håller sig skadeslös hos dessa unga hannar, parar sig med dem, och fortsätter en tid bortåt att lägga ägg, hvarur ännu andra unga hannar framkomma. Emellertid lägger hon ock ett visst antal andra ägg, hvarur *arbetsbi* af *andra* klassen eller så kallade *unga honor* komma. Dessa unga honor äro likväl ej många, och deras fruktsamhet är mindre än den gamla honans eller *visens.* De lägga neml. blott en enda gång ägg, och då ganska få, samt dö sedan. Som uti stocken ej finnes, vid den tiden då unghonorna framkomma, andra hannar än de *unga*, para de sig med dessa, och de drägtiga honorna tillreda på några vissa ställen uti kupan med mycken ifver celler för deras tillkommande mera storväxta afföda, som

utgöres blott af *drönare.* Dessa *drönare* jemte andra *unga honor* frambringa tillsammans slutligen nya *visar*, hvarmed då hela aflings-cyklen är slutad, och en ny påbegyns, som fortgår alldeles på samma sätt. Det skall icke vara sällsynt, att finna under gynsamma år 2:ne omgångar äga rum. Författaren, som stöder dessa sina påståenden på en mängd observationer och framställer dem på ett öfvertygande sätt, lemnar till slut följande synoptiska tabell öfver hela aflings-processen.

Visen } Unghannar } Ung-honor } Drönare } Visc.
Drönarne } Visen } — hannar } Ung-honor }

Om Biens utflygt af Mitchel.

Försök hafva blifvit anställda uti London af Hr Mitchel [4]) för att utforska huru långt *Bien* flyga från *stocken*, för att samla håning. Dessa försök anställdes på det sätt, att man tidigt om morgonen beströdde de utflygande bien med ett hvitt mjöl, som lätt fastnade på deras ludna kropp, och gjorde dem ganska igenkänliga ute på ängarne. Resultatet af Mitchel's försök var, att bien aflägsnade sig $7\frac{1}{2}$ Engelska mil eller något öfver en *Svensk mil* från sin *stock*. Bistockar kunna således ganska väl underhållas uti större städer; och så onaturligt det än må synas, lemnar London, oaktadt sin af stenkols-rök impregnerade asmosfer, *härpå* flera exempel.

Latreille's

Hos de gamla Grekiska och Romerska författarne förekomma flera ställen, hvarest talas

---

[4]) Fror. Notiz. Band XXXI, N:o 9.

talas om *Silkesmaskar* och insekter, som benämnas *Bombyx*. Dessa berättelser och beskrifningar äro emellertid ofullständiga och så vanställda, att de förnämsta commentatorer och critici ej förmått häruti skaffa något ljus. LATREILLE [5]) har, med den grundliga enthomologiska kännedom denne utmärkte författare tillhör, ingått uti en utförlig och högst intressant undersökning öfver detta ämne, och visat, att hvad både ARISTOTELES, PLINIUS, PAUSANIAS m. fl. anfört om silkesmaskar, icke är annat än Chinesiska, Indiska och Tibethanska traditioner, som hafva afseende på de *vilda Silkesmaskarne*, ehuru de uti framställningen af dessa låtit inflyta den ofullständiga kännedom de haft, rörande den domesticerade masken. LATREILLE håller före, att om man vill bibehålla namnet *Silkesland* (Serica) för de trakter, dessa insekter egentligen tillhöra, och som fordom utgjorde nederlagsstället för handeln med de olika silkesvaror, som industrien producerat, kan man urskilja 3:ne: 1:o den *ultra Gangetiska* eller *Serien*, hvarifrån kommo de fabrikater, uti hvilka det silket förnämligast ingick, som erhölls af flera vilda arter maskar. 2:o *det egentliga Silkeslandet*, norr om Imaus, hvarom PTOLEMEUS talar, och hvars hufvudstad LATREILLE tror hafva varit den nu varande staden Turfan. 3:o det *Nord-Indiska*, el-

Kommentarier till vissa ställen hos ARISTOTELES m. fl. om Silkesmaskar.

---

[5]) Ann. des Sc. Nat., Tom. XXIII Maj, pag. 58.

ler *Ser Hend,* en koloni af det förra, som anlades i första seklerna af Christna tideräkningen, då Hunnerna från Norden, Yve-Chi &c., sammanfattade under den allmänna benämningen Serer, drifna undan för Chinesiska eröfringar, uttågade ända till Caspiska hafvet och bosatte sig, till en del i norra Indien vid Ganges källor; ty man vet, att det var från Serinda eller Ser Hend, som munkar under Kejsar JUSTINIANUS först förde ägg till vår vanliga silkesmask till Constantinopel.

Lund's observationer öfver några Brasilianska myror.

Hr LUND har uti bref till AUDOUIN i Paris lemnat flera ganska vackra observationer öfver några myror, som förekomma uti Brasilien; de böra läsas i sammanhang, och kunna ej blifva föremål för något utdrag. Jag får hänvisa till *Annales des Sciences Nat.,* Tom. XXIII, p. 113, der de finnas införda.

En fosforescerande Lepidopterlarf.

GIMMERTHAL fann den 22 Augusti en Lepidopterlarv, hvilken sedan FISCHER efter en ritning bestämt vara *Noctua occulta.* Denna larv gaf ett fosforiskt ljus, så starkt, att man kunde läsa bokstäfverna på ett nära intill larven hållet papper. Dess fosforescering räckte ända till den 7 September, men aftog de sista 6 dagarna [6]).

En af entomologiens mest intressanta delar är den, som framställer insekternas lefnadssätt under deras olika utvecklingsgrader, eller historien om deras metamorfoser. Den mångfald af olika former och

---

[6]) Bullet. de la Soc. Imp. de Natur. de Moscau, 1:er ann., N:o 5, p. 136.

lefnadsförhållande, som äger rum emellan insekternas *larv-* och *fullbildade* tillstånd, är i hög grad förvånande, och de undersökningar, som anställas för att utreda ett insekts hela utvecklings-series, äro på en gång *lärorika* och nöjsamma. De äldre entomologernas arbeten voro nästan uteslutande egnade åt dessa undersökningar; och vi hafva till största delen att tacka en Malpigi, Swammerdam, Reaumur, de Geer och Fritsch m. fl. för den kännedom vi i detta afseende vunnit; ty, sedan Linné införde sin systematik, erhöll entomologien en ny riktning, och hågen vände sig mera uteslutande åt det systematiska och descriptiva. Men, ehuru författarne en tid bortåt alltför ensidigt arbetat åt detta håll, måste man utan all fråga erkänna det välgörande inflytande systematiken haft på entomologiens nu varande vetenskapliga ståndpunkt. I sednare tider har man å nyo börjat att mycket vinlägga sig om larv-undersökningar, alldenstund detta studium ofta upplyser insekternas naturliga samband, och utan kännedom af larven ett insekt blott till hälften är kändt. Af de undersökningar, som i detta afseende under förflutna året skedt och kommit till min kännedom, får jag anföra: att Jos. Gené upptäckt larven till *Apalus bimaculatus*. Detta i Sverige högst sällsynta insekt tillhör egentligen Italien, och finnes omkring Pavia, i synnerhet vissa år, mycket allmänt. Hannarne förekomma allmännast, flyga och äro i högsta grad lifliga; honorna deremot äro mera sällsynta,

Larfven till Apalus maculatus.

flyga sällan eller aldrig, äro oviga och tröga, tilläfventyrs af den ofantliga mängd af ägg de hysa uti sina äggstockar; i följe hvaraf man ofta träffar dem liggande på ryggen. Honan skall lägga omkring 200 ägg. Dessa ligga tätt sammanpackade och fast förenade inbördes, äro i början hvitaktiga, men mörkna efterhand och blifva slutligen svarta. De utkläcktes 20 dagar efter läggningen, och de små derutur utkrupna larverna voro i allt lika med dem till Meloë, hvilka, som bekant är, DE GEER fann vara parasiter på *Apiariæ*. LEON DU FOUR bestämde denna larv vara ett sjelfständigt insekt, och beskref den under namn af *Triungulinus*. KIRRBY kallade den *Pediculus Melittæ*. Att DE GEER'S observation är riktig, är sedermera af LEPELETIER och SERVILLE bekräftadt och af LATREILLE antaget. Äfvenledes har AUDINET SERVILLE och ZIER [7]) funnit lika bildade larver till Lytta vesicatoria. Larven till *Apalus* är aflång, nedtryckt, har 13 nästan lika stora segmenter, 6 fötter, det sista segmentet af abdomen är i spetsen försedt med 2:ne långa hår o. s. v. — Dessa larver fann GENÉ genast vid framkomsten ur ägget ytterst lifliga; de sprungo oupphörligt omkring och tillkännagåfvo genast sin parasitiska natur. GENÉ insläppte nu i burken till dem några bi, och såg då huru larverna genast krupo opp och fästade sig på dem. Som det likväl ej lyckades honom att bibehålla bien vid

[7]) Bullet. des sc. Nat. Vol. XV, p. 189.

lif, blef observationen afbruten och han kunde lika litet följa slutet af deras metamorfos, som hans föregångare kunde följa fortgången af Meloëlarvens utveckling. Bevist är emellertid, att larverna, så väl till *Meloë*, som *Lytta* och *Apalus* äro i sitt första stadium parasiter på andra insekter, och hafva en med hvarandra öfverensstämmande bildning. — Det är äfven all anledning till den förmodan, att hela den naturliga familjen *les Cantharides* LATR., till hvilken dessa 3 genera höra, hafva alla dylika larfver.

Hr MACQUART har lemnat notice [8]) om larven till ett litet skal-insekt, det LATREILLE bestämt vara en *Cryptophagus*, ny art, kallad *Betæ*, som gör betydlig skada på de hvitbet-plantager man i norra Frankrike allmänt anlagt. Larfven till Cryptophagus Betæ.

DUPONCHEL har meddelat [9]), att 2:ne larver till *Cossus ligniperda*, som annars lefva i ruttet träd, blifvit af honom funna uti inre delarne af kroppen till en *Bombyx quercus*, som stod i hans samling. Han förklarar detta så: att honan till en *Cossus*, som befunnits på ett spännbräde tillsammans med nämde *B. quercus*, hade före döden lagt ägg, och att några af de derutur kläckte larverne tagit sedan sin bostad uti dennes torkade kropp. De hade deruti lefvat ungefär 2—3 veckor, men dogo slutligen. Ovanligt tillhåll för larven till Coss. ligniperda.

Vår landsman, Dr SUNDEVALL, af hvars länge fortsatta larv-undersökningar veten- Metamorfosen

8) Ann. des sc. Nat. Tom. XXIII, Maj, pag. 93.
9) Ann. des sc. Nat. Tom. XXIII, Juni, pag. 222.

till släg-tet Symbium af SUNDEVALL. skapen har mycket att vänta, har meddelat vid Naturforskarnes sammankomst i Hamburg [10]) en ganska oväntad upptäckt, som han under sin Ostindiska resa haft tillfälle att göra. Han hade nemligen funnit att ett skalinsekt, som han kallar *Symbium Blattarum* lefver såsom larf inom kroppen på *Blatta germanica* och *Americana*. Så vanligt fenomen det är, att inom *Hymenopter*-klassen och bland *Diptera* träffa hela slägten och familjer, hvilka som larver äro inre parasiter uti andra insekter, så nytt var det att erfara, att äfven ett skalinsekt skulle finnas, hvilket som larv förer samma parasitlif. Förf. har mycket fullständigt utredt hela dess metamorfos och beskrifvet insektet.

Larver till åtskilliga Tachiner. GIMMERTHAL [1]) har funnit 20 puppor och 3 larfver till *Tachina 4-pustula* MEIG. uti puppan till *Sphinx ligustri*, och att larven till *Tachina affinis* lefver uti puppan till *Saturnia carpini* OCHS., samt att en ny art *Tachina*, som FISCHER beskrifver under namn af *T. pudibunda* lefver som larv uti *Orgya pudibunda* OCHS.

Puppan till Panorpa. MACQUART har funnit puppan till *Panorpa*, som beskrifves uti Annal. des Sc. Nat., Tom. XXII, p. 463.

DEJEAN's Species general. Af DEJEAN's rikhaltiga och förtjenstfulla arbete: *Species General des Coléopteres*, har under förflutna året 5:te Tomen utkommit uti 2:ne delar. Med denna

---

[10]) Se Isis h. XI, 1831.

[1]) Bullet. de la Soc. Imp. de Natural. de Moscau, 1:r ann., N:o 5, p. 136.

Tom, som dels innefattar slutet af *Carabici*, dels ett vidlyftigt supplement, är således denna stora familj fulländad. Anmärkningsvärdt är, att då DEJEAN 1821 utgaf sin katalog, upptog han de arter, som tillhörde genus *Bembidium* Auctor. under en mängd nya generiska benämningar: *Tachys*, *Notaphus* m. m. efter MEGERLÉ. Detta förändrar han nu på så sätt, att dessa fordna genera i stället blifva egna divisioner, utgörande ett antal af 10, under slägtet *Bembidium*, som återställes sådant LATREILLE detsamma bestämt. Detta är enligt min tanka fullkomligt rätt, och visar, att så nödvändigt det än i början tyckes vara, då en mängd framstående former isolerade yppa sig, att dessa genast af beskrifvande entomologer blifva uppfattade som generiska olikheter; så säkert kan man motse, att de åter komma att försvinna efterhand, i den mån de sammanbindande mellanformerna upptäckas. Det är således mer än troligt, att den, genom sina minnet öfverlastande generiska namn, så afskräckande entomologiska nomenklaturen, skall snart återgå till den enkelhet den bör äga, och långt förr än babelstornet hinner fulländas.

Supplementet upptager af *Cicindélètes* 3 nya genera: *Platychile*, *Iresia* och *Dromica*. Af *Troncatipennes* 11; af *Scaritides* 7; *af Simplicipedes* 2; af *Patellimanes* 3, och af *Feroniens* 7.

Diaperis af LA-

Hr FR. DE LAPORTE och A. BRULLÉ [2]) hafva lemnat en ganska vacker och utför-

[2]) Ann. des sc. Nat. 1831, Juli, Aug.

PORTE & BRULLÉ. lig monografi öfver slägtet *Diaperis*, hörande till skal-insekterna, hvaraf förut ganska få arter hafva varit undersökta och beskrifna. Af LINNÉS *Chrysomela boleti*, som är typen för slägtet, bildade GEOFFROY först slägtet *Diaperis*, som sedermera upptogs af FABRICIUS, och tillöktes med 2:ne arter *Hydni* och *violacea*. Sednare författare hafva tillagt några andra arter, som af FABRICIUS blifvit beskrifna under slägtena *Ips*, *Mycetophagus* o. fl. Genom det betydliga antal nya och obeskrifna arter författarne till nu anförda monografi haft tillfälle undersöka, kan *Diaperis* snarare betraktas som en familj, hvarunder flera nya genera komma att subordinera. Deras behandling är följande:

Diaperis (AUCTOR.) karakteriseras hufvudsakligen af *Antennæ perfoliatæ*. Genom skiljaktighet uti maxillar-palpernas bildning sönderfaller denna grupp först uti 2:ne afdelningar; dem, som äga sista palpleden trådformig, och dem, som äga den mera bred, liksom afhuggen, eller *Securiformis*. Den första består af 2:ne genera *Diaperis* och *Oplocephala*, hvilka åtskiljas på antennernas form och hufvudets armering hos hannarne. Den andra sönderfaller först uti 2:ne underafdelningar efter som tarserna äro enkla eller dilaterade, och antennernas tilltagande mot spetsen börjar från basen eller från midten. Hvar och en af dessa underafdelningar innehåller sedermera sina genera. Den första 2:ne, neml. *Platydema* och *Ceropria*, den andra 3:ne eller *Hemicera*, *Tetraphyllus* och

Phymatisoma, hvilkas alla generiska karakterer hämtas af Antennledernas olika relativa bildning. Af det egentliga slägtet *Diaperis*, hvars typ är *D. Boleti*, beskrifva dessa författare 3:ne arter, af hvilka de 2:ne tillhöra Europa och det 3:dje Norra Amerika. — Af *Oplocephala*, hvars typ är *Ips hæmorrhoidalis* Fabr., upptagas 13 sp., af hvilka blott 2:ne tillhöra Europa. — *Platydema*, hvartill hörer vår *D. violacea* och *ænea*, innehåller icke mindre än 50 särskilta arter, för det mesta extra-Europeiska, bland hvilka 43 förut obeskrifna. *Hemicera* 2 arter, båda exotiska. *Ceropria* 7 arter, alla exotiska, mest från Java. *Tetraphyllus* 3 arter, exotiska. *Phymatisoma* en art från Java; alla förut obeskrifna.

Orthoptera af Aud. Serville.

Hr Audinet-Serville [3]) har lemnat en synoptisk öfversigt öfver *Orthoptera*. För att kunna inrymma flera nya exotiska former af denna ordning, har han ansett sig nödsakad bilda 57 nya genera, hvilka dock till en del förut af Latreille varit antydda såsom afdelningar under dess antagna genera. Familjerna har han oförändradt uppställt efter Latreilles metod, och för hvarje familj har han lemnat en öfversigt öfver alla de genera, som derunder innefattas, fördelade i flera underafdelningar. Karaktererna för slägtena äro anförda uti korta, mycket bestämda och väl utarbetade diagnoser. Inga descriptioner upptagas på andra arter än nya; de förut kända

---

3) Ann. des sc. Nat. 1830, Jan., Febr. et Mars.

uppräknas blott med deras synonymi. Detta arbete skall betydligt underlätta studium af denna insektordning, som hittills mindre väckt entomologernes uppmärksamhet. Dock tror jag för egen del, att de många nya benämningar förf. med rang af genera bildat, kunna utan någon skada vara borta.

Peirates nytt slägte af Hemiptera.

Samma författare har från Fabricii genus *Reduvius* afsöndrat en särskilt form, den han anser utgöra ett eget slägte och benämner detta *Peirates* [4]). Hufvudsakliga åtskillnaden finner man på *prothorax:* då *Reduvius* har främre loben kort, nästan qvadratisk, och den bakre åter dubbelt större, har *Peirates* deremot den främre störst, mera lång än bred, och den bakre kort och transversel. Detta är en karakter, som tyckes äga mycken betydelse. Bildningen af *thorax* står i det närmaste förhållande till rörelse-organerna och är ofta ett säkert uttryck af det lefnadssätt insekterna föra. Hos *Peirates* har förf. funnit mera roflystnad än hos *Reduvius*, också äro de förras fötter insererade till bålen på ett sätt, som lemnar dem mera fria rörelser, och hvarigenom desse insekter med lätthet kunna bemäktiga sig sitt rof. Af detta nya slägte beskrifver förf. 10 arter, af hvilka Fabricius känt 2:ne: *Reduv. stridulus* och *carinatus.* De öfriga äro nya och tillhöra dels Java och Senegal, dels Amerika.

---

[4]) Annal. des sc. Nat. 1831, Juni.

Hr STANNIUS, redan känd för flera arbeten uti Dipterologien, har uti Isis [5]) lemnat en ganska vacker monografi öfver de Europeiska arterna af flugslägtet *Dolichopus* MEIG. Att för det närvarande goda monografier äro mest af nöden är allmänt erkändt, och som Hr STANNIUS tyckes fortgå på denna lofvärda bana, skall han bidraga mycket till vetenskapens framgång. Förf. delar MEIGENS *Dolichopus* uti 2:ne genera eller, om man så vill, subgenera, *Dolichopus* och *Ammobates*. Dolichopus indelas uti 2:ne underafdelningar, dem, som hafva basal-leden af de bakersta tarserna försedda med spinæ, och dem som sakna sådane. Hvar och en af dessa indelas vidare i flera underordnade, efter antennernas och vingkärlens beskaffenhet. Han beskrifver 14 nya arter af *Dolichopus* och 2:ne af *Ammobates*; för detta sednare genus är *D. plumipes* FALL. typ.

Dolichopus af STANNIUS.

Af Hr EHRENBERGS Icones et descriptiones Insectorum är 2:dra decaden utkommen, och finner man deruti beskrifne 39 arter af slägtet *Pimelia*, största delen nya; 3 arter af slägtet *Truxalis* och 12 arter *Reduvius*, uti 6 subgenera indelade, alla nya. Af *Gastropacha* 8 arter, alla nya; till *G. obsoleta* följer hela dess metamorfos. Figurerna äro mästerliga.

Symbolæ Physicæ af EHRENBERG.

Öfver *Scorpionerna* har äfven samme författare uti ett annat häfte lemnat en grundlig afhandling, som både i systematiskt afseende och för de upplysande bidrag

Om Scorpionerna af den samme.

---

[5]) Isis 1831, N:o I, II, III.

den lemnar till dessa djurens geografiska utbredning och lefnadssätt är af största vigt. Jag vill derföre lemna ett utdrag, så mycket snarare, som få inom fäderneslandet torde äga det dyrbara verk, inom hvilket dessa djur finnas beskrifna.

Familjen *Scorpiones* karakteriseras:

Arachnoidea branchiis instructa et palpis in brachiorum speciem productis, nec non abdomine et thorace late concretis insignia; ventre pectinato; abdomine postico in caudæ articulatæ speciem attenuato et supra aperturam analem aculeo basi turgido, prope apicem perforato, venenoso terminato.

Den indelas uti 4 genera efter ögonens antal.

1. *Scorpius* med 6 ögon.
2. *Buthus* med 8.
3. *Centrurus* med 10.
4. *Androctonus* med 12.

Af *Scorpius* (Scorpio Auctor.) beskrifver förf. en art, *S. Europæus*.

Buthus (Leach) indelas uti 2:ne subgenera:

a) *Heterometrus:* oculi duo frontales anteriores a se invicem minore spatio distenti, quam a postico frontali. Hit höra 2:ne arter: *B. palmatus* och *spinifer.*

b) *Isometrus:* oculi frontales tres æquali spatio distantes. En art beskrifves *B. filum.*

Androctonus: i 2:ne subgenera.

a) *Liurus:* cauda supra leviter angulata, angulis postica parte obtusis glabrisque. Hit höra:

A. quinquestriatus. A. tunetanus. A. leptochelys. A. macrocentrus. A. thebanus.

b) *Prionurus:* cauda supra tota elate angulata, angulis crenatis. Hit höra 7 arter: *A. citrinus, A. funestus, A. libycus, A. nigrocinctus, A. liosoma, A. melanophysa, A. bicolor* och *A. scaber* [6]).

---

[6]) Diagnoserna på de årter Hr Ehrenberg beskrifver äro följande:

BUTHUS.

A) HETEROMETRUS.

1. *B. palmatus,* manibus dilatatis, latioribus quam longis, scabriusculis nec venosis, digitis manu fere duplo brevioribus, oculo laterali postico minore, aculeo basi suo (vesica) breviore. N. Sp.
2. *B. spinifer,* manibus dilatatis longioribus quam latis, digitis manu brevioribus, cubito tuberculato-spinoso, caudæ articulo ultimo latiore quam penultimo. N. Sp.

B) ISOMETRUS.

3. *B. Filum,* manibus brachii crassitie, digitis manu tertia parte longioribus, aculeo tertia parte breviore quam basis unidenta; articulo penultimo quinquies et qvarta parte longiore quam lato. N. Sp.

ANDROCTONUS.

A) LIURUS.

† manibus cubiti crassitie aut graciliribus.

* *annulis prim. abdom. in dorso striatis.*

1. *A. quinquestriatus,* manibus brachio angustrioribus, digitis manus sesquiplici longitudine, caudæ arti-

Beträffande Scorpionernas geografiska utbredning visar förf., att i Europa finnas

---

culo ultimo latitudine penultimi, penultimo duplo et dimidio longiore quam lato, subtus argute crenato. N. Sp.

** *annuli abdominales omnes in dorso striis elevatis 3 insignes.*

* **Caudæ articulis mediis subtus cristatis.**

2. *A. tunetanus*, caudæ articulo ultimo latitudine penultimi, penultimo parce duplo longiore quam lato, aculeo vesica breviore.

** **Caudæ articulis mediis crista infera carentibus.**

3. *A. leptochelys*, manibus brachio angustioribus, digitis manu longioribus, caudæ articulo ultimo angustiore quam penultimo, penultimo duplo et qvarta parte longiore quam lato, aculeo vesicæ longitudine. N. Sp.

4. *A. macrocentrus*, manibus brachio angustioribus, digitis manum parumper superantibus, caudæ articulo ultimo angustiore, quam penultimo, penultimo duplo et dimidio longiore qvam lato, aculeo vesicæ sesquiplici longitudine. N. Sp.

†† manibus cubito crassioribus.

5. *A. thebanus*, manibus cubito crassioribus, digitis manu brevioribus, caudæ articulo ultimo angustiore, quam penultimo, penultimo duplo et dimidio longiore quam lato, aculeo vesica longiore. N. Sp.

B) PRIONURUS.

a) manibus cubiti crassitie aut crassioribus.

†) *digitis manu brevioribus:*

6. *A. citrinus*, flavus, unicolor, caudæ articulo ultimo multo angustiore quam penultimo, duplo longiore

inga andra former än *Scorpius* och *Androctonus*, den förra går längst i norr på

---

quam lato, bis et dimidio longiore quam alto, aculeo vesicæ longitudine. N. Sp.

††) *digitis manuum longitudine:*

7. *A. funestus*, colore flavo æquabili, caudæ articulo ultimo multum angustiore quam penultimo, ultimo sesquialtera latitudine longitudinem æquante duplo longiore quam alto, aculeo vesica longiore. N. Sp.

8. *A. libycus*, flavus, cauda dimidia postica nigricante, articulo caudæ ultimo multo angustiore quam penultimo, quartam partem longiore quam lato, nondum duplo longiore quam aculeo vesica breviore. N. Sp.

†††) *digitis manu longioribus:*

9. *A. nigrocinctus*, flavo et fusco variegatus, annulo nigro caudali, ultimo caudæ articulo parum angustiore quam penultimo, penultimo dimidio longiore quam lato, dupplo longiore quam alto. N. Sp.

b) manibus cubito angustioribus:

†) *thorace glabro:*

10. *A. liosoma*, capite dorsoque glabris, digitis manu longioribus, brachio duplo et dimidio longiore quam alto, caudæ articulo ultimo penultimi fere crassitie, tuberculoso, penultimo dimidio longiore quam lato, duplo et dimidio longiore quam alto. N. Sp.

††) *thorace venoso:*

* **cauda basi angustata.**

11. *A. melanophysa*, flavus, cauda dimidia posteriore nigricante, digitis manum longitudine parumper excedentibus. N. Sp.

12. *A. bicolor*, supra nigrofuscus, subtus albicans, digitis manu dimidia longioribus. N. Sp.

** **cauda basi dilatata.**

13. *A. scaber*, capite dorsoque ad latera scaberrimis.

vestra sidan. Androctonus åter tillhör det östra Europeiska Ryssland. Öfver 49° latitud är ingen Scorpion funnen. Uti norra Afrika och vestra delen af Asien är endast *Buthus och Androctonus* funna. Det sednare slägtet är der både till arter och individer talrikast. Uti södra Afrika åter äro *Buthus* den öfvervägande formen. Uti Amerika tyckes *Buthus* och *Scorpius* vara de allmännaste, äfvensom der ensamt förekommer den 4:de formen eller *Centrurus*. Scorpionerna förekomma ej högt upp på bergen. På Libanon och Sinai finnas de endast i dalarna och träffas der ej en gång så högt upp som slätten *Dongola* i Nubien uppstiger öfver hafsytan, d. v. s. 1,500 fot.

Scorpionernas föda består i Afrika hufvudsakligen af skalbaggar. Hvad man fordomdags uppgaf om faran af deras styng är något väl tilltaget. Att de äro smärtsamma, somliga mer, andra mindre, är säkert; detta beror dels på olika omständigheter, dels af hvilken art det är som sårar. *Scorpius Europæus* är den som förorsakar de lindrigaste plågorna, de Afrikanska arterna af *Androchtonus* åter sticka värst. Araberna frukta mera för de gula scorpionerna än de svarta. De farligaste scorpionerna finnas vid Thebe och Dongola, ibland dem *Androct. quinquestriatus* och *funestus;* den sednare sårade Ehrenberg, hvaraf häftiga plågor uppstodo, som varade 3:ne dagar, men utan farligare påföljd. Genom incision kurerade

han

han både sig och andra som blefvo af scorpioner stungna.

Grefve MANNERHEIM har lemnat en ny uppställning af *Coleoptera Brachelytra* [7]) och upptagit derunder flera nya genera. De karakterer förf. valt äro både noggranna och väl utarbetade. Jag vill blott i korthet omnämna sjelfva uppställningen. Brachelytra delas uti 6 tribus: 1:o *Staphylinides* (fissilabra LATR.) med 14 genera, deribland flera af LEACH, GRAVENHORST och KIRRBY förut varit uppställde; *Physetops, Platyprosopus, Eulissus* och *Cryptobium* tillhöra förf. 2:o *Stenides* (longipalpi LATR.) med 5 genera. 3:o *Oxytelides* (Denticrura LATR.) med 4 genera, hvaraf 2:ne, *Platystethus* och *Trogophlœus*, äro nya. 4:o *Omalides* (Depressa LATR.) med 8 genera, hvaraf *Phlæocharis, Tænosoma* äro nya. 5:o *Tachinides* (microcephala LATR.) med 5 genera, af hvilka *Mycetoporus* första gången uppträder. 6:o *Aleocharides*, som utgöras af 16 slägten, hvaribland förf. bildar de 8. — Utaf de flesta slägtena beskrifver förf. dessutom ganska många nya arter. Detta arbete är således både ett välkommet och högst vigtigt bidrag för coleopterologiens vänner. Hr AUD. SERVILLE, som refererat detta arbete uti Bulletin d. Sciences, lägger förf.

Brachelytra af MANNERHEIM.

---

[7]) *Précis d'un Nouvel Arrangement de la Famille des Brachélytres* &c. Utdrag af Tom. I. des Memoires, presentées à l'Academien Imp. des Sciences de St. Petersburg 1830.

till last, att han ej bibehållit LATREILLES benämningar på sina tribus; man kan likväl se saken från 2:ne sidor. En benämning, som på en gång uttrycker hela habitus af gruppen och lätt bibehålles i minnet, just derföre, att den med detsamma gifver tillkänna, hvilken form är den typiska, har ett stort företräde framför den, som hämtas af en enda karakter. Grefve MANNERHEIMS benämningar hafva de förstnämnda egenskaperna, och för min del skulle jag ej tveka att föredraga dem.

Insecta Fennica af SAHLBERG.

Prof. SAHLBERG i Åbo har under året fortsatt utgifningen af *Insecta Fennica*, deraf hafva från och med 23:dje till 27:de partikeln utkommit. Det sätt förf. valt för att publicera sitt förtjenstfulla arbete, nemligen uti academiska disputationer, är emellertid ett stort hinder för dess skyndsamma fulländande.

Meloë och Lytta af BRANDT och RATZEBURG.

BRANDT och RATZEBURG hafva i sitt ofta citerade arbete lemnat monografier öfver slägtena *Meloë* och *Lytta*; af det förra upptagas 9 arter med figurer, af det sednare 6.

GISTL'S Entomol. fragm.

GISTL har under titel: Entomologiska fragmenter, framställt korta diagnoser på flera nya skal-insekter, hörande till genera *Cyphus*, *Cholus*, *Cryptorrhyncus* m. fl. — Denna afhandling är blott att betrakta som en prodromus till ett vidlyftigare arbete denne förf. lofvar utgifva *"Novæ Insectorum species"*, hvaruti han tänker beskrifva dem och flera andra [8]).

---

[8]) Isis 1831, N:o III.

Percheron och Gaury hafva till Franska Vetenskaps-Acad. inlemnat en monografi öfver familjen *Melitophiles* af *Lamellicornia.* Första sectionen af Melitophiles svarar mot *Trichius* Fabr. och består af 8 genera; den andra innefattar *Cetonia* Fabr, och utgöres af 13 genera. Af dessa 21 slägten tillhöra de 8 författaren [9]).

Melitophiles af Percheron och Gaury.

Det är bekant, hvilken tidsutdrägt och olägenhet möter en insektsamlare, som vill efterhand uppsticka på nålar de insekter som samlas. Man har derföre upptänkt flera metoder att underlätta insamlingen, och den vanligaste har varit, att insläppa de fångade insekterna uti en flaska med sprit. Genom detta vinner man väl tid och dödar hastigt insekterna; men som flera insekter förändras af spriten, blir dess begagnande mera inskränkt. Hr Farines [10]) uppgifver följande metod. Man förser sig med 3:ne dosor, gjorde i form af flaskor med propp, *en af Bleck*, hvaruti finnes sprit. Uti denna insläppes alla de *Coleoptera* som af spriten ingen skada lida, såsom alla *Clavicornia, Carabici, Prionus, Lamia, Meloë* m. fl. Den andra göres af papp, men så att ena sidan kan öppnas som ett lock för att lätta uttagningen af de genom flaskhalsen insläppta insekterna. Denna pappflaska fyller man till ⅔delar med sammanrullade sugppersremsor af 2 tums längd och 1 tums

Sätt att insamla insekter.

---

[9]) Annal. des Sciences Nat. Tom. XXIV, p. 222.
[10]) Actes de la Soc. Lin. de Bordeaux Tom. IV, pag. 255.

bredd (genom papperet uppsupes den fuktighet, som alltid flera insekter, tillhopa instängde, utdunsta, hvarigenom de annars blifva förderfvade). Deruti lägger man alla de skal-insekter, som i sprit skadas, såsom *Curculionides, Chrysomelinæ, Coccinellæ, Lepturæ, Saperdæ* m. fl., men aktar sig att deruti insläppa några rof-insekter, för hvilka den 3:dje flaskan, också gjord af förtent jernbleck, är ämnad, som man till en del fyller med frisk jord. För hvart insekt man släpper dit, omskakas flaskan en gång, så att insektet blir betäckt af jorden.

Huru fjärillar kunna befrias från olja.

Man finner ofta fjärillar uti samlingar alldeles oigenkänliga och liksom flottiga, till följe af ett ur kroppen afsöndradt klibbigt ämne, som utbreder sig öfver kroppens och vingarnes beklädnad och vanställer färgen. Man har länge varit oense om egentliga beskaffenheten af detta fluidum, huruvida det vore någon fet olja eller en syra, och derefter uppgifvit olika metoder att bortskaffa det, ehuru alla befunnits odugliga. Hr Döbner [1]) har ådagalagt, att detta klibbiga ämne är en olja, och uppgifvit ett radikalt botemedel häremot, som består deruti, att fjärillen, om den är mindre angripen, påstrykes några gånger med ether; är den åter mera nedsmord, dränker man den hel och hållen i ether och låter honom ligga deruti en dags tid, då fettet upplöses och vingen

---

[1]) Isis 1831, N:o III.

återtager sin ursprungliga färg. Ethern förorsakar insektet ej den ringaste skada.

Beyträge zur Entomologie, besonders in Bezug auf die Schlesische fauna, verfasst und herausgegeben von den Mitgliedern der Entomologischen Section der Schles. Gesellschaft, für Vaterl. Cult. 1829. H. I innehåller följande afhandlingar. Litteratur.

Af Gravenhorst: *Ichneumonidum genuinorum* Species *cornutæ & calcaratæ.* Disquisitio de *Cynipe psene & Blastophaga.*

Af Schilling: *Hemiptera heteroptera* Silesiæ, systematice disposita. — *Holacnemis,* Carabicorum genus novum. — *Larva* (*Vapponis atri*) descripta. — *Gamasus cerapus.* — *Larva* (*Mordellæ pumilæ*).

Af Schummel: Beskrifning öfver flera Schlesiska Dipterarter.

Af Stannius: Metamorfosen till *Limnobia xanthoptera.*

Af Klopsch: *Papilio Ilia's* naturalhistoria samt en varietet till *Pap. Adonis,* troligen batard.

Uti ett program upptager Gravenhorst *Monita quædam de speciebus nigris Ichneumonidum.*

En öfversigt af de hufvudsakliga insektformer, som förekomma på Morea, utgörande ett bidrag till kännedomen af insekternas geografiska utbredning, finnes uti Annal. des Sciences Nat., Jul. 1831.

C. F. Freyer "Neuere Beyträge zur Schmetterlingskunde" är egentligen en omarbetning af samme författares Beyträge zur Geschichte Europeischer Schmetterlin-

ge, som började att utgifvas år 1827. Innehåller beskrifningar så väl af fjärillarne, deras larver och puppor, som hela deras ekonomi.

ESPERS *Schmetterlinge* fortsättes af F. v. CHARPENTIER, hvaraf 7:de häftet med 24 illuminerade plancher är utkommet.

Histoire Naturelle des Lépidoptères ou papillons de France, par J. C. GODART, continuée par P. A. J. DUPONCHEL. Tom. 8, 1:re partie. *Nocturnes*, Tome V, 1:re partie, XI. — XIX livraisons.

Icones Historiques des Lépidoptères nouveaux ou peu connus. Collection avec figures coloriées des Papillons d'Europe nouvellement découverts; par BOISDUVAL. Detta nyligen påbörjade arbete är att betrakta som ett supplement till de öfriga iconografiska verken öfver Fjärillarne. Det utkommer i häften med 2:ne plancher i hvarje.

Samma författare publicerar äfven ett annat arbete öfver fjärill-larverne under titel: *Collection iconographique et Historique des Chenilles, ou description et figures des Chenilles d'Europe, avec l'Histoire de leurs métamorphoses, et des applications a l'agriculture.* Häraf utgifvas 2:ne häften i månaden, hvardera med 3:ne plancher. Arbetet kommer att innehålla figurer öfver 900 larver.

Sedan MEIGEN, med 5:te Tomen slutat sitt stora verk: *Systematische Bescreibung d. Zweiflygelige Insecten*, som spridt så mycket ljus öfver den förut mycket försummade Dipter-ordningen, har han

vändt sin uppmärksamhet åt Europas fjärillar, och redan hunnit ett långt stycke med deras utgifvande. Så väl sjelfva arbetets plan, som dess första band äro redan af en föregående årsberättelse bekanta. Jag får nu anmäla 2:dra bandets 1:sta, 2:dra, 3:dje och 4:de häfte, såsom utkomna under förflutna året. Sjelf har jag likväl ej ännu haft tillfälle att taga närmare kännedom af dess innehåll.

Abbildung aller bis jetzt bekannten Europeischen Zweiflygeligen Insecten von Meigen. De 4 första häftena med 10 litografierade plancher i hvarje äro utkomne.

Iconographie & Histoire Naturelle des Coleoptères d'Europe par le Comte Dejean & J. A. Boisduval. Tom. 2. Livraiss. 3—11.

C. J. Germar *Fauna Insectorum Europæ fasciculi* 14 & 15.

Latreilles *familles naturelles* äro öfversatta på Tyska af A. A. Berthold med anmärkningar och tillägg.

Description et figures de la Nycteribie du Vespertilion, et observations sur les stigmates des Insectes puppipares par Leon du Four. (Ann. des sc. Nat. Tom. XXII, pag. 372).

Description et figures de deux especés nouvelles du genre Lepisma (l. c. pag. 419) *et Description et figures du Xylocoris rufipennis, Hemiptere nouveau;* par Leon du Four (l. c. pag. 423).

Macquart *Sur une espece particuliere de Puce (Pulex terrestris) et sur un Puceron du blé* (l. c. pag. 465 et 468).

Description & figures de quelques Araneides nouvelles ou mal connues; et procédé pour conserver à sec ces invertebres dans les collections, par Leon du Four. (Ann. des sc. Nat. XXII, pag. 355).

Description & figures de quelques especés du genre Phalangium, observées en Espagne, par Leon du Four (l. c. p. 385).

C. W. Hagn, *Die Arachniden.* Getreue nach die Natur abgebildet und bescrieben, 1:ster Band., mit 36 Tabell, 8:o Nürnberg.

Malacologi, Helmintologi o. s. v.

Det sätt, hvarpå äkta *perlor* bildas, och det förhållande i hvilket dessa bildningar stå till musslan, som producerar dem, har sedan äldsta tider varit föremål för en mängd teorier. Den äldsta meningen derom, som ensamt grundade sig på de Orientaliske *Perlfiskarnes* öfvertygelse, var den, att perlor voro *djurets ägg*, och att de således skulle finnas uti äggledaren. Denna och flera andra paradoxa satser, som dermed voro i gemenskap, hafva långt för detta råkat i en förtjent glömska, och lemnat rum för andra. — Emellertid upptog Engelsmannen Home för få år sedan till en del den äldsta meningen, och sökte bevisa, att *perlor* funnos uti musslans äggstock och voro ett *kalkartadt öfverdrag öfver abortiva ägg*. Detta föranledde Baër i Königsberg, att undersöka förhållandet, och sedan han fullständigt vederlagt Home's påstående, upplyser han på ett tillfredsställande sätt förhållandet med perl-bildningen. Hos musslor finner man nemligen 3:ne slag af *perlor*. Om perl-bildningen af Baër.

Först de vanligt förekommande *perl-afsättningar*, som anträffas på inre ytan af *skalet*, alltid fastvuxne vid detsamma. Dessa uppkomma *dels* till följe af yttre læsioner på sjelfva skalet, *dels* utan yttre orsak, af en inre sjuklig afsöndring. Dessa perlor äro de sämsta och ofullkomligaste. — *Det andra slaget perlor* träffar man esomoftast emellan *djurets hud* och *skalet*, och dessa uppkomma, genom den irritation,

hvilken en främmande kropp, t. ex. ett *sandkorn*, som här inkommit, förorsakar på den del af huden, som deraf vidröres. Detta ställe af huden retas till en starkare afsättning af *perlmateria*, som fäster sig omkring den främmande kroppen och derigenom gör den oskadlig för djuret. *Det 3:dje slaget*, eller *de egentliga*, *fria perlorna*, hafva sitt läge endast *uti* sjelfva huden eller närmast under den. Dessa äro en fortskridande bildning af *små*, isolerade *coagula*, hvilka man utan någon bestämd ordning träffar öfverallt på dessa ställen. Snart sagdt ingen mussla saknar dessa coagulerade kroppar, som äro första ämnet till perlor, ehuru deraf icke följer, att alla utveckla sig till perlor. Detta beror på andra pathologiska orsaker. *Perlbildningen* fortskrider nästan analogt med benvandlingen hos de högre djuren; liksom *ben*-jorden hos dem afsättes uti *brosket*, afsättes hos musslan den *kolsyrade kalken* uti de små, förut varande coagula [2]).

Férussac's Histoire Nat. des Mollusques. Baron Ferusacs klassiska verk: *Histoire Naturelle des Mollusques terestres & fluviatiles*, afstannade för flera år tillbaka med 21:sta häftet. Det är således en glad nyhet få erfara, att samma förf. nu annoncerat sig ämna fortsätta nämde arbete. Han lofvar att utgifva 7 häften under detta året, hvilka redan äro färdiga, samt dessutom uti särskilta monografier beskrifva de andra molluskordningarne, som föregå *pulmonata*, hvilka egent-

---

[2]) Se Meckels Archiv f. Anat. und Physiol. 1829.

ligen äro föremål för ofvan citerade arbete. Af dessa monografier lofvar han under året utgifva: *a*) *Cephalopoda* uti 7 häften, med 12 plancher i hvarje; *b*) *Pteropoda* uti ett, samt *c*) en del af *Gasteropoda* uti ett ännu obestämdt antal häften. Hela arbetet kommer att bära följande titel: *Histoire Naturelle general & particuliere des Mollusques, tant vivans que fossiles.*

Att hafsvattnet vissa tider och på olika ställen gifver ett fosforiskt sken från sig, är allmänt bekant, ehuru orsaken dertill länge var omtvistad, till dess naturforskarne blefvo uppmärksamma derpå, att detta ljus kom från små djurorganismer uti vattnet [3]). Man har sedermera tid efter annan upptäckt flera som kunde åstadkomma ett dylikt sken. Ehrenberg har ökat detta antal med en ny upptäckt af en liten annelid, hörande till slägtet *Polynoë*, hvilken finnes uti Östersjön. Dr Michælis skickade honom nemligen till undersökning vatten som lyste från Kiel. Ehuru detta var 10 dagar gammalt, visade det ändå vid stark omskakning 2:ne gånger ett svagt spår af ett lysande skimmer, och genom tillsats af kemiska incitamenter (med vatten förtunnad saltsyra) uppväcktes på flera punkter uti vattnet ett klart, hastigt försvinnande sken. Sedan Hr E. mikroskopiskt noga undersökt vattnet, fann han utom flera döda entomastracéer, och en ansenlig mängd lefvande

Polynoë fulgurans.

---

3) Poggendorffs Ann. 1831, N:o 9. Se Fror. N:o 702.

infusionsdjur, en ganska liten, endast $\frac{1}{3}$ lin. lång mask, som befanns vara denna Pylonoë, genom särskilta försök med hvart och ett af dessa slags djur på ofvan anförda sätt, befanns skenet komma från denna, ehuru den redan var död. Oftare omgjorde försök bekräftade detta fullkomligt. Han har kallat detta lilla djur, som till species var obekant, Pol. fulgurans, och anmärker, att uti kroppen af densamma masken finnas 2:ne breda, korniga och dunkla säckar, som börja vid midten af djuret och räcka till ändan af kroppen, hvilka likna ovarier; som dylika organer ej finnas på detta djurs samslägtingar, förmodar han, att dessa i synnerhet bibringa ljusfenomenet.

Om Spiroptera strumosa af Nitsch.

Hr Nitsch har lemnat beskrifning [4]) på en parasit, *Spiroptera strumosa*, som lefver i magen hos mullvaden. Som dess föda består af sjelfva magsaften, och denna blott kan erhållas uti ventrikeln, är djuret begåfvadt med en egen inrättning, medelst hvilken det kan orubbligen fasthålla sig vid inre väggen af magens mucösa hinna. Främre ändan af detta lilla maskformiga djur är smalast, den bakre delen af kroppen tjockare. Den smala ändan insticker djuret uti en ögla, hvilken det sjelf bildar uti maghinnan, utskjuter derefter en mjuk knöl, som hindrar återgången ur samma ögla, så vida ej djuret

---

[4]) Brevis Historia Societatis Naturæ curiosorum Halensis cui accedit descriptio spriropteræ strumosæ. Hallæ 1829.

sjelfvilligt åter indrager knölen, och håller sig på detta sätt fast. Detta djur har väl, ehuru temligt sällsynt, af åtskilliga zoologer varit kändt, dock har det omnämda förhållandet blifvit öfversedt till dess NITSCH ådagalade det. — En kritisk undersökning öfver slägtet *Spiroptera* jemte dess anatomi förekommer äfven i samma afhandling [5]).

EHRENBERG öfver Infusions-djuren.

Uti förra årsberättelsen äro redan Hr EHRENBERGS högst intressanta undersökningar öfver *Infusions-djuren* framställda. Dessa hafva sedermera blifvit fortsatta, och genom de vigtiga upptäckter dessa medfört, har det blifvit Hr EHRENBERG möjligt, icke endast att framställa en ny systematik, utan äfven att grundlägga en ny fysiologi öfver dessa mikroskopiska djur. Han har visat [6]) att icke endast *Vorticella*, utan alla, äfven de minsta infusions-djur äga en mun och hämta föda; att de äga nutritionsorganer, ett slags muskelsystem, kärlsystem, ögon, samt dubbla könsorganer; äfven har han hos *Hydatina senta* framställt nervsystemet, jemte ett tarmsy-

---

[5]) I sammanhang härmed torde äfven böra nämnas, att samma författare lemnat flera Endozoologiska afhandlingar af utmärkt värde, hvilka dock äro föga kända och begagnade, i anseende till deras otillgänglighet. De äro nemligen införda uti den stora Encyclopedien af ERSCH och GRUBER, ett verk, som för sin storlek och dyrhet äges af så få.

[6]) Organisation, Systematik und Geographisches Verhältniss der Infusionsthierchen, von C. G. EHRENBERG. Berlin 1830, fol. Se Isis 1832, II, pag. 197.

stem, der man träffar till och med käkar och en slags magkörtel. — På denna, förut ej anade, organisation hos infusionsdjuren, har han grundat sin systematik, som sprider ett nytt ljus öfver denna hittills okända djurverld. En särskilt uppmärksamhet är äfven lemnad åt Infusionsdjurens geografiska utbredning. De resultater, hvilka Hr Ehrenberg drager af alla sina hittills anställda observationer öfver dessa djur äro af stort intresse, hvarföre jag vill anföra dem med hans egna ord:

1:o "Alla infusorier äro organiserade, och en del, sannolikt alla, högt organiserade djur.

2:o Infusions-djuren bilda, till följe af sin organisation, 2:ne naturliga djurklasser; de låta efter sin struktur vetenskapligt afdela sig, och deras former tillåta ingen förening med de större djuren, så lika de än ofta synas.

3:o Att Infusionsdjur finnas uti fyra verldsdelar och i hafvet är ådagalagdt; de utgöra största antalet, kanske äfven största massan af djuriska organismer på jorden.

4:o Af enskilta arter förekomma de samma uti vidt åtskilda trakter af jorden.

5:o Infusions-djurens geografiska utbredning följer samma lagar, som äro gällande för de öfriga naturkropparne på vår jord. Det gifvas flera afvikande, ehuru andra verldsregioner motsvarande, former åt södern, än man finner i öster och vester; de saknas likväl aldrig. Äfvenledes är det icke endast de större, hvilkas form vidkännes den klimatiska förändringen.

6:o Det salta vattnet uti Siberiens stepp-sjöar erbjuder inga synnerligt afvikande, egendomliga former af infusionsdjur.

7:o Hafsvattnet hyser både andra och större former än flodvattnet; men båda hafva de flera gemensamt. Hos intet öfverstiger kroppsstorleken en linia.

8:o. Uti atmosferens vattendunster, som nedfalla i form af regn eller dimma, observerade jag aldrig, och troligen ingen annan med säkerhet, något lefvande infusionsdjur.

9:o Uti jordens djup, hvarest atmosferisk luft intränger, men knappt ett minimum af reflekteradt ljus har tillträde, finnas familjer af samma infusionsdjur, som man träffar på jordytan.

10:o De direkta observationerna för en *generatio spontanea*, saknar all, som det nu synes, erforderlig tillförlitlighet och bevisande kraft. De samma forskare, hvilka trott sig hafva sett de minsta organismer plötsligen uppstå af *urämnen*, hafva dock helt och hållet öfversett dessa organismens mycket sammansatta struktur. Man kan ej undgå att häri erkänna ett svårt misstag, och villfarelsen ligger blottad.

11:o Den idée, att menniskan skulle bero, om ock blott till en del, af de, henne sammansättande, infusionsdjurens behag, förfaller genom den iakttagelse, att dessa djur måste sjelfva söka sin föda, lägga ägg och äro ur stånd att fortvarande och tillväxande stå i förening med hvarandra.

12:o Alla de olika infusionsdjur, hvilka jag haft tillfälle att fullständigt observera, hafva ägt en cyclisk och ganska bestämd utveckling; men understundom rik på former, hvarföre man lätt förvillas och måste noga taga sig i akt.

13:o Resultaterna af mina observationer erinra lifligt om den gamla fysiologiska satsen *Omne vivum ex ovo.* Aldrig har jag således sett, under mina 12-åriga ansträngda undersökningar, att ett enda utbildadt infusionsdjur helt hastigt uppstått ur slem eller växtceller; men väl har jag oräkneliga gånger sett äggen framfödas, och ungarne framkomma ur de större af dem. På grund af denna erfarenhet hyser jag den mening, att dessa djur icke bildas af någon *generatio primitiva,* utan uppkomma ur ägg. Huruvida nu dessa fria ägg skulle till en del vara en produkt af födseln, till en del åter af en generatio primitiva, är en sak, som ej ännu är mogen att afgöras.

14:o De aktiva rörelser och kontraktioner hos växterna och deras delar, i synnerhet algerna, borde icke, äfven om man benämner dem infusoriella och djuriska rörelser, framkalla idéen af djurlif hos dem. Inre nutritionsorganer och en framställbar, bestämd munöppning, till upphämtning af till och med fasta födoämnen, skilja de synbarast enkla djur från växterna. Aldrig har jag kunnat märka, oaktadt många försök, att ett rörligt algfrö tagit till sig något fast födoämne.

Samma

Samma afstånd uppstår således emellan den fruktspridande algen och den omkringirrande monaden, som emellan *trädet* och *fogeln.*

16:o Slutligen får jag fästa uppmärksamheten derpå, att erfarenheten visar att en lika outgrundlig oändlighet utsträcker sig öfver den organiska skapelsen uti det *minsta* rummet, som öfver stjernverlden uti det *största;* bådas gränser uppdragas väl genom optiska hjelpmedel, men i anseende till dessas otillräcklighet blifva de icke med verkligheten öfverensstämmande. Hypothesen må våga att tala om urämnena; till erfarenhetens fält höra de icke. Den minsta organisationens vintergata går genom slägtena *Monas, Vibrio, Bacterium, Bodo.*

Description des Coquilles terrestres recueillés pendant un voyage à la côte occidentale d'Afrique, et au Bresil, par SANDER RANG. Se Ann. des Sciences, Sept. 1831. Innehåller flera intressanta observationer och underrättelser om snäckdjurens local och utbredning; inalles 30 arter af *Helix* FERUSS. beskrifvas, med latinska diagnoser, af hvilka 11 äro nya och figurerade. Litteratur.

Species Conchyliorum, or concise original descriptions and observations &c. af flera författare, utkommer i London häftevis. Arbetet kommer att bestå af 60 delar, och hvarje del att innefatta beskrifningar och figurer på omkring 100 arter eller varieteter. Första delen innehåller

en monografi öfver genus *Cymba* af W. S. Broderip och monografier öfver *Ancillaria, Ovalum* och *Pandora* af G. B. Sowerby.

American Conchology, or Descriptions of the Shells of North America. Illustrated by coloured figures from original Drawings executed from nature, by Thomas Say, 1830. Första häftet. Skall innehålla sköna figurer.

A Manual of the Land and Fresh Water Shells of Great Britain, by Will. Turton. London 1831, 8:o.

Af Mexikanska *Annelider* beskrifver Wagler ett nytt genus *Liostoma,* närslägtadt med Hirudo, med dess enda art *L. coccineum.* Isis V, 1831.

Novæ observationes de Entozois auctore F. C. H. Creplin. Berolini 1829. — Hr Creplin, bekant för sitt förra arbete: Observationes de Entozois, som utkom 1825, har i det nu citerade ytterligare riktat vetenskapen med flera vackra observationer och en mängd nya arter. Hr Mehlis (se Isis 1831, Jan.) recenserar detta arbete fördelaktigt och bifogar vidlyftiga noter, uti hvilka flera egna observationer lemnas.

Fysiologi.

Ibland de vackrare framsteg *Fysiologien* i sednare tider gjort, är obestridligen Bells och Magendie's upptäckt af spinalnervrötternas olika funktioner. Bell lärer hafva varit den förste, som framkastat den satsen, att de bakre nervrötterna äro ledare för känslan och de främre för rörelsen, ehuru Magendie, utan kännedom af detta, kom genom sina direkta försök till samma resultater. Han trodde sig, af de många försök han på lefvande djur anställt, hafva funnit, att alla læsioner på bakre rötterna, förorsakade djuret smärta, men inga ryckningar uti den lem hvaruti nerven utbreder sig; deremot, om man irriterade de främre, uppstod uti denna lem häftiga, ja convulsiviska ryckningar. Han fann vidare, som bekant är, att om man afskär bakre nerv-rötterna, förlorar djuret endast känseln; afskär man åter de främre, upphör all förmåga hos djuret att röra lemmen. Magendie's försök blefvo sedermera af flera fysiologer repeterade, men icke alltid med samma resultat, någon gång erhölls alldeles motsatta, och Magendie sjelf medgaf, att ej dessa olika funktioner voro absolut isolerade — med ett ord — någon fullkomlig säkerhet erhöll man ej, och man började tvifla på tillförlitligheten af hela teorien. Att likväl denna sats är fullt riktig, har Hr Müller i Bonn [7]) med största evidens lagt fram i

Spinalnervrötternas olika funktioner, af Müller.

[7]) Fror. Notiz., Band. XXX, N:o 8 och 9.

dagen på ett sätt, som sätter hvem som helst i tillfälle att med lätthet omgöra försöken och bekräfta sanningen deraf. Magendie och hans efterföljare valde alltid högre djur, i synnerhet kaniner, till föremål för sina undersökningar, hvarigenom, dels alltid experimentet försvårades, dels blefvo de stora och på hela organismen ingripande læsioner, för hvilka dessa djur måste utsättas, och under hvilka de oftast förblödde, ett hinder att erhålla rena resultater. Müller begagnar sig deremot af grodor, hvilka djur, i flera afseenden bäst äro passande för dylika försök, som både blifva lätta att verkställa och befrias från alla de olägenheter och rysligheter, med hvilka Magendie's försök voro förknippade.

De resultater Hr Müller har erhållit af sina vackra försök vill jag meddela:

Om man afklipper de bakre rötterna, som gå till en af extremiteterna och irriterar dessa mekaniskt, huru mycket som helst, uppstår icke minsta tecken till rörelser uti extremiteten.

Använder man galvanism af ett enkelt par (en koppar- och en zink-plåt), så, att båda polerna vidröra ändarna på dessa afklippta nerv-rötter, uppstår icke heller minsta rörelse.

Applicerar man deremot den ena polen vid en af dessa nervrötter och den andra vid musklerna, så uppkommer väl en rörelse, men endast uti de muskler, som ligga inom den Galvaniska strömmen.

Anbringar man båda polerne vid de främre rötterna, uppstå ryckningar, äfvenså om den ena polen sättes i förening med musklerna, men de rörelser, som i sednare fallet uppkomma, inskränka sig icke endast inom de muskler som ligga inom den galvaniska strömmen, utan fortsättas ända ned i tårna — med ett ord — i hela extremiteten. Om man applicerar ena polen vid bakre och den andra vid de främre rötterna, åstadkommes detsamma.

Dessa resultater bevisa:

Att de bakre nervrötterna väl ej äro så isolerade, att ju icke de, som alla andra delar inom djuriska organismen i sitt fuktiga tillstånd, kunna leda den galvaniska strömmen från ena polen till den andra, men att de alldeles icke sjelfva äga någon motorisk förmåga och således ej sjelfva försätta någon muskel i rörelse; främre rötterne deremot äga icke endast denna galvaniska lednings-förmåga, de äga en alldeles egen motorisk förmåga på musklerna. — Müller har vidare bevisat, att en nerv kan förlora sin motoriska förmåga, utan att derföre förlora sin egenskap att leda galvanismen. — En af de mest vigtiga satser är den, att hvarje mekanisk irritation verkar på nerven alldeles på samma sätt som en galvanisk, således ligger ej i galvanismen vilkoret för muskel-kontraktionerna, utan galvanismen så väl som den mekaniska irritationen verka blott som incitamenter på nervens egen motoriska eller toniska förmåga. Det är

ej en gång afgjordt att nerverna äro de bästa ledarne för galvaniska fluidum, emedan, med undantag af håren och epidermis, alla delar, endast de äro fuktiga, leda galvaniska strömmen lika väl, och efter fysiska lagar, till och med sedan dessa delar förlorat sin vitalitet. De försök Müller vidare gjort med en stapel af 34 par (4 tums qvadrat) hafva i allo bekräftat dem han erhöll med ett enkelt.

Hjertats och arterernas bildning hos embryo af Thomson.

Allen Thomson har anställt undersökningar på embryo af de vertebrerade djuren, dels öfver hjertats, dels öfver de arterers bildning, som med embryos respirationsorganer stå i omedelbar beröring. I afseende på det första var det svårt, att med sådane föregångare, som Meckel, Pander, Oken, Baer, Rathke, Prevost, Dumas m. fl. lemna något originelt, som af dessa ej blifvit observeradt; hvad åter det sednare beträffar torde endast följande få anmärkas Till respirations-organer räknar författaren: 1:o *säcken af gulan*, 2:o *yttre gälar*, 3:o *inre gälar*, 4:o *allantois*, 5:o *placenta*, 6:o *lungorna*. — Respirations-organet hos fiskarnes embryo är i synnerhet äggule-säcken, men denna är af olika beskaffenhet hos *ben-* och *broskfiskar*. Hos de förra har Rathke och Forchhammer beskrifvit kärlnätet på säckhinnan. Hos *rockor* och *hajar* är äggegulesäcken förenad med bakre delen af tarmen och så väl arteriela som venösa blodkärl utgrenas på den vasculära ytan. Det kärl, som utgrenar sig på ytan synes vara en gren af art. cœliaca. Venen, som for-

meras af kapillärkärlen på gulan, förer blodet till lefvern. Då dessa fiskar bibehålla sina ägg kortare eller längre tid efter deras började kläckning, så måste en respiration kunna försiggå genom de fluida och membraner, af hvilka ägget är omgifvet i oviducten [8]).

Om Ormarnes generation och utveckling har Herholdt [9]) anställt rikhaltiga undersökningar, hvaraf det vigtigaste här torde få meddelas.

Om ormarnes generation och utveckling.

Förf. beskrifver så väl det omogna, som det mogna ägget, bestämmer det sednares storlek, form och vigt, jemför det med hönsägget och visar olikheterna. Likasom hönsägget, förlorar ormägget under kläckningen hela sin vigt. Lägger man ägget på ett torrt ställe, så torkar det, betäckningen blir starkare, ägghvitan försvinner, gulan stelnar och embryo dör. Lägger man det åter i rent vatten, så sväller det väl, men embryo utvecklas ej. Härtill fordras, att det skall ligga i en mjuk, fet jord, som har en svag vegetabilisk jäsning, samt en temperatur mellan +6° och +20° R. — Förf. hade den 25 Juli samlat en mängd ägg, hvilka alla innehöllo embryoner, så stora, att de kunde upptäckas med blotta ögat, och af fulländad form. De kläcktes efter 32 dagar, så att man med de dagar, som förlupit sedan de blifvit lagda, minst kan

---

8) Edinb. New. Philos. Journ., Oct. 1830, Jan. 1831.

9) Dansk Literatur-Tidende för 1831, N:o 5 & 7.

antaga kläckningstiden till 36 dagar. Ägget förlorade under tiden 16 gran, och vigtstillökningen på embryo var per medium 1 gran. De utkrupna ungarne vägde 36 gran och längden var omkring 90 linier.

I afseende på speciella omständigheter vid kläckningen fann förf. den 25 Juli alla blasterodermata organiserade såsom fina nät, klibbande vid skalhinnan (membrana corticalis) och försedda med fina ådror, som på några voro utgrenade i små, liksom svampiga kroppar, hvilka han liknar vid cotyledonerna hos de högre djuren. Mellan blasteroderma och äggule-hinnan låg litet flytande ägghvita. Äggule-hinnan hade i alla äggen många ådror och voro fyllda med half-flytande gulor, i hvilka författaren hvarken fann någon central-cavitet eller central-ådror. Ungefär på midten mellan äggets båda längdpoler låg utanpå äggule-hinnan en liten rund, fin och genomskinlig matrix, (s. membr. amnios), i hvilken ägget, tillika med en kristallklar, tunn vätska, var inneslutet. Denna vätska, som hittills ej blifvit analyserad, anser författaren skild från ägghvitan och utaf största vigt för fostrets utveckling. Under det embryo växer, ger sig äggule-hinnan åt sidan och bildar småningom den lilla cavitet, *nidulus embryonis*, hvari fostret med sin kapsel under hela tiden ligger. Denna cavitet vidgar sig i mån som embryo utvecklas, och i samma mån absorberas gulan, så att den mogna ungen fyller hela ägget. Redan från

början af kläckningen fann förf. att de många ådrorna i blasteroderma och äggulehinnan samlade sig i 2:ne särskilta stammar, hvilka bilda nafvelsträngen, som genom membrana amnios går till nafveln. Då den mogna ungen utkryper, så sönderslites stamåderna i blasteroderma, och ådernätet qvarblir i membrana corticalis; ådrorna i äggule-hinnan deremot qvarstå såsom en liten rund knöl, som med en fin sträng sitter fast vid ungens buk. Också hafva ormungarna ingen annan placenta, än äggulan, och blasteroderma, den förre för nutrition, den sednare för kosmisk inverkan (respiration?). Allantois, uracus och ductus vitellorum funnos icke.

Hvad ungarnes krypande ur ägget beträffar, så är det afgjordt, att de inifrån genombryta det tjocka pergament-artade skalet, men på hvad sätt detta sker har förf. ännu icke kunnat utforska. Först efter några timmar affaller nafvelsträngen med gulans hopvecklade kärl.

Förf. kunde icke anställa undersökningar om embryonernas primitiva utveckling, ty då han erhöll äggen hade de redan sin fulländade gestalt, och undergingo icke någon vidare metamorfos. Nafvelsträngen stod redan, innan man kunde tänka sig någon kontraktiv verksamhet äga rum i de gelatinösa ådrorna, i sammanhang med nafveln hos embryo. Förf. tror, att ådrorna i blasteroderma förena sig med aorta, och ådrorna i äggule-hinnan med vena cava post., samt att båda för foetus äga betydelsen af vener, oaktadt de ej i ägget

anastomosera, till och med sedan hjertat har begynt sin centralverksamhet. Hjertat och lefvern äro de organer som först framträda ur bukhålan, innan den blir betäckt af huden. Hjertat är bland alla muskler det, som först når sin organiska och dynamiska utveckling.

Hos sina ormungar fann förf. ingenting som liknade näring. Han gaf dem icke heller något under förloppet af 10 dygn, och likväl hade ungarna tilltagit 2—3 gran i vigt. Sedermera föllo de i vintersömnen, och förlorade under denna 3—4 gran.

Ormarnes respiration undersökte förf. genom nedsänkning, dels i kallt, rent vatten, dels i saltvatten och varmt vatten. De dogo i de båda sednare fluida ganska hastigt. I kallt, rent vatten hålla de sig något längre, så framt i vattnet finnes fast stöd för refbenen. Förf. beskrifver vidlyftigt deras respiration, och slutar deraf, att man måste betrakta ormarnas respiration ur 4 synpunkter: *a*) såsom en omärklig vågformig rörelse af den inandade luften, mellan den svampiga (nätlika) och den blåslika delen af lungan; *b*) såsom en kraftig liktidig sammandragning af båda lungportionerna, hvarigenom luften utandas; *c*) som ett vilkorligt inandande genom bröstets utvidgning medelst egna muskler och *d*) såsom ett ovilkorligt rhytmiskt in- och utandande under djurets locomotiva rörelser på en fast kropp, så vida dessa bero af bröstets talrika refben. Om man har afseende på alla dessa modifika-

tioner, så låta många motsatta uppgifter om ormarnes respiration förklara sig.

Kalk-kristaller i foglarnes snäcka.

Prof. HUSCHKE [10]) har i foglarnes öronsnäcka funnit en stor samling af små kalkkristaller. De innehöllos i den mjölkhvita krithinna som omkläder snäckan, samt i den hvita vätskan, som uppfyller den, omgifna af ett slemmigt ämne. De äro aflånga från $\frac{1'''}{100}$ till $\frac{1'''}{1200}$ längd och $\frac{1'''}{3-600}$ bredd och deröfver. HUSCHKE beräknar att snäckan minst innehåller 50,000 sådana. De bestå af kolsyrad kalk med litet djurämne och spår till fosforsyra.

Betydelsen af denna kalk-afsöndring är svårare att inse: att den är densamma som i form af stenar finnes hos amfibier och fiskar, synes afgjordt, och i afseende på motsvarande organ i ögat tror HUSCHKE, att de bäst kunde förliknas vid linsen, som äfven hos de lägre djuren sönderfaller i otaliga små lameller, af fullkomlig lika storlek och form. Äfven hos ett barn fann han de hvita fläckarna i snäckan, som vanligtvis anses för utbredningar af nervmassa, bestående af en slemhinna, hvari satt ett otaligt antal af dylika små kristaller.

Hårets organisation af LAUTH.

E. A. LAUTH [1]) har meddelat sina undersökningar och åsigter öfver hårets organisation, hvilket utvisar en påfallande

---

[10]) FROR. Notiz., Band. XXXIII, N:o 3.

[1]) Memoires de la Soc. d'Hist. Nat. de Strasburg, 1830; se FROR. Not. Band. XXXII, N:o 9.

analogi med nagelbildningen. Hvarje hår är sammansatt af en *bildande* del som utgöres af den så kallade *hårlöken* och den redan *bildade* eller sjelfva håret. — Denna *hårlök* är egentligen en inåt gående fortsättning af läderhuden (corion) som bildar en liten äggformig, bakåt sluten säck, men i hudens yta försedd med en liten öppning, genom hvilken håret utsticker, och epidermis ingår, för att dels såsom en inre membran bekläda hårlökens säck, dels att formera det yttre af håret. Att epidermis och håret stodo i det närmaste sammanhang har man alltid antagit, men det egentliga förhållandet dem emellan har ingen så tydligt framställt som Hr Lauth. — Beclarde betraktade håret, såsom en emellan epidermis och huden inskjuten del af corpus mucosum, hvilken utvändigt var af epidermis liksom en skida beklädd. Efter hans åsigt hade epidermis, förr än håret framträngde, gått öfver öppningen af löken, och blef sedan efter hand af hårspetsen upplyftad i form af denna skida omkring detsamma,

Cirkulationen hos insekterna af Carus.

Carus fortsätter ännu sina undersökningar om cirkulationen hos insekterna. De af honom sednast anställda röra antennerna på *Semblis viridis;* de genomskinliga fjällen på bröstskölden af *Lampyris splendidula;* vingarna hos *Libellula depressa*, *Ephemera lutea* och *marginata*, *Lampyris italica* och *splendidula* samt *Melolontha solstitialis.* Han har i korthet sammanställt de resultater han erhållit, och vi skola här meddela dem.

Blodet går i ryggkärlet bakifrån framåt. Detta kärl pulserar starkast i den utvidgade bakre delen. Från sidorna afgå inga grenar, icke heller finnas några särskilta ansvällningar, och hela kärlet, och i synnerhet den bakre delen motsvarar således hjertat. Blodet upptages i bakre delen genom en venös mynning och föres till hufvudändan, hvarifrån cirkulation utgår i den öfriga kroppen, dels i kärl, dels i fina strömmar utan tydlig kärlbildning. Ifrån främre ändan på kärlet utgå nemligen starkare stammar, som i kroppens periferi alltid gå i en riktning till abdominal-ändan. Detta sker troligtvis genom en högre utveckling af en enkel cirkulation, såsom den, hvilken t. ex. äger rum i de särskilta lederna af Chara. Beskaffenheten af blodkulorna hos insekterna är olika, de äro ibland större, ibland mindre, men det är troligt att det finnes cirkulation äfven der, hvarest man icke kan se blodkulorna [2]).

För dessa skarpare undersökningar har han att tacka det förträffliga Plösels mikroskop från Wien. För att fixera insekterna, fästas de lefvande på objekt-bäraren med gummi-lösning.

Mekanismen af idisling.

Att *idisling* är en förmåga, som gemensamt tillkommer en hel djur-familj, hvilken just deraf fått sitt namn, är bekant; äfvenså att idislingen beror af ma-

---

[2]) Acta Acad. Cæs. Leop. Carol. Nat. Curios. Vol. XV, P. II.

gens egna struktur och fördelning uti fyra särskilta afdelningar. Hittills har man likväl saknat en nöjaktig förklaring af sjelfva mekanismen. Anatomernas meningar hafva varit mycket delade då frågan varit att bestämma uti hvilken af dessa afdelningar eller så kallade magar, födan emottages, då den första gången nedsväljes, uti hvilken den anländer vid den andra, samt sättet huru det tillgår då djuret upphämtar den en gång nedsväljda födan, för att omtugga den. Dessa 3:ne ganska vigtiga momenter för förklaringen af sjelfva mekanismen har FLOURENS uti 2:ne intressanta afhandlingar [3]), som blifvit upplästa för Vet.-Acad. uti Paris, fullständigt utredt. Han har dervid gått till väga med största sorgfällighet, och grundat sin öfvertygelse på de mest direkta försök. Vi vilja här upptaga de resultater han erhållit: I afseende på första frågan, har han erhållit visshet om, att födoämnena vid den första nedsväljningen hufvudsakligast emottagas af 1:sta magen (den så kallade *vommen*), men att äfven en del går uti den andra (*hufvan*), och är födan grötig går den direkte till 3:dje magen. — Hvad andra frågan vidkommer, visar han, att alla skriftställare hafva felat deruti, att de trott sig böra återfinna den omtuggade födan, blott finare söndermalen, uti magen, detta är en villfarelse; födoämnena fördelas icke endast genom tuggningen finare, de påverkas i synnerhet af de upp-

---

[3]) Se FROR. Notiz., Band. XXXIII, N:o 4.

lösande digestions-safterna. Han säger, det beror helt och hållet på fädoämnenas beskaffenhet, hvart de under nedsväljningen föras. Äro de voluminösa, såsom nästan alltid efter första tuggningen, så utvidga de matstrupen, och utplåna i följe dermed den egna ränna (*Strupränman*), som är dess omedelbara fortsättning, hvarföre födan föres till de 2:ne första magarne, der då *œseophogus* slutar sig. Är födan åter fin eller flytande, såsom alltid efter omtuggningen, utvidgas ej matstrupen vid nedsväljningen. Den nedsväljda portionen emottages derföre af förr omnämda ränna eller half-kanal, som leder till tredje magen, och måste ditkomma.

Hvad slutligen vidkommer den 3:dje frågan, eller att bestämma, hvilka organer äro bestämde att förmedla de en gång tuggade och nedsväljda födoämnenas återupphämtning till omtuggning, och att angifva den mekanism, genom hvilket detta låter sig verkställa; så är det klart, af det som förut är anfördt, att man endast uti de 2:ne första magarne bör söka de egentliga idislings-organerna. Hans försök hafva derföre gått ut på att visa, om dessa äro ensamme i stånd att verkställa den, eller de förhålla sig passivt. Genom anställda vivisectioner har han utrönt att dessa 2:ne magar äga en betydlig sammandragningskraft, att de ömsom sammandraga och ömsom utvidga sig, och att, om man afskär *Nervi phrenici*, försvagas idislings-funktionen.

Afskär man ryggmergen, hvarigenom hela abdominal-musklarnes verksamhet upphäfves, så afstannar all idisling. Afskär man båda *Nervi vagi*, så kan djuret hvarken idisla, äta eller dricka.

Hvad som egentligen skiljer idislingen från kräkning är, att vid den förra uppstiger födan i små portioner (bollar) regelmässigt. Huru dessa bollar bildas har äfven förf. utredt och vederlägger genom direkta försök Daubenton, som ganska väl kände huru det tillgick, men tillskref hufvan den egenskapen att formera dessa bollar. Flourens förklarar det på följande sätt: bollarne, säger han, bildas uti strupränнan på så sätt, att både vommen och hufvan utprässa uti denna en del af sina contenta; då nu strupränнan i sin ordning sammandrager sig, som sker på det sätt, att båda dess tillslutna ändar närma sig hvarandra, afskiljes denna utprässade del från det andra förrådet och en rundad boll bildas.

De idislande djurens magstruktur af Berthold.

Berthold, som äfven skrifvit en vidlyftig afhandling i detta ämne [4], lemnar beskrifning på de idislande djurens mage och de membraner, hvaraf den består. Jag får för öfrigt hänvisa läsaren till sjelfva arbetet, då ett utdrag blefve för vidlyftigt.

Rörelser uti vattnet om-

Vid undersökningar af grodembryonernas utveckling fann Dr Sharpey, att en bestän-

---

[4]) Beytr. zur Anatom., Zool. und Physiologie, von A. A. Berthold. Göttingen 1831.

beständig rörelse i vattnet ägde rum, starkast omkring gälarne, ifrån deras basis ut till spetsen af grenarna, men äfven långs åt kroppen ut till svansen. Då han afskar bitar ur huden eller från gälarna, strömmade vattnet ikring dem i samma riktning. Detsamma fann han äfven hos embryonerna af *vatten-salamandrar*, hos *mollusker* och några *annelider*. Hos molluskerna är likväl denna rörelse understödd af de på gälarna befintliga hår, som äro i ständig rörelse under det respirationen för sig går. Huru dessa strömmar egentligen uppkomma kan förf. icke förklara, i afseende på deras nytta åter tror han dem vara till, för att ständigt bringa nytt vatten i beröring med gälarna.

Orsaken till hornens fällande hos hjortslägtet.

Att förklara det märkvärdiga, ehuru längst bekanta fenomenet, som hjortslägtets årliga ombyte af horn erbjuder, har Berthold egnat en särskilt afhandling [5]). Sedan han anfört de olika meningar man hyst om orsaken till hornens årliga fällande och regenerering, framställer han sina egna åsigter och antager, att man uti djurets allmänna organiska lifsyttring och den process, som närmast föregår uti *hornkransen*, får söka denna orsak. Hornen afstötas fördenskull icke genom mekaniskt våld, utan affalla till följe af en upplösning och absorption af det benlager, som förenar dem med de från pannbenen utskjutande processer. Denna upplösning är derjemte att betrakta såsom första momen-

---

5) Beytr. z. Anat., Zool. und Physiol.

tet af bildningen till de nya horn, som sedermera framkomma. Hvad förbeningen uti de uppväxande hornen angår, så sker ej denna på samma sätt, som uti andra ben, derigenom, att brosket absorberas och ben bildas i stället; ty hjorthornet är aldrig brosk, utan en mjuk, köttig massa, hvari benjorden, genom arter-verksamheten afsättes från den omgifvande nutrierande huden.

Lovéns afhandling om respirationen.

Uti en Academisk afhandling [6]) utgifven i Lund, har Dr N. H. Lovén sökt framställa, dels allmänna betydelsen af respirationen hos djuret, dels dess mera speciella beskaffenhet hos fiskar, amfibier och foglar. Att häraf göra något utdrag, vore mindre lämpligt, då afhandlingen är en fortgående utveckling af förf. åsigter. Jag vill endast, såsom ett prof på det sätt han uppfattat sitt ämne, och för att visa den åsigt han hyllar, anföra följande ställe med hans egna ord:

— — — "Anse vi åter, till följe af dessa anförda, och oändligen många flera öfverensstämmelser, naturen, icke för att vara ett aggregat af materier, sammanhållna och satta i rörelse af olika derpå verkande yttre krafter, utan för något, till sitt väsende och sin verksamhet, analogt med ett organiskt helt, en organisation, så måste denna organisation äga något ämne, eller organsystem, hvarigenom dess särskilta delar eller organer företrädesvis och beständigt lifvas, beständigt underhål-

---

[6]) Om fiskars, amfibiers och foglars respiration. Lund 1830.

las för genomgåendet af sina förvandlingar, och utförandet af sina funktioner; kortligen, den måste äga något element, hvarmed alla dess lefvande, särskilta organismer kunna stå i oupphörlig vexelverkan, likasom de särskilta organerna i den djuriska organismen stå i oupphörlig vexelverkan med dess blod. Jag anser atmosferiska luften, till en väsendtlig del, kunna föreställa detta allmänt sammanbindande organiska element. Atmosferiska luften är lika nödvändig för hvarje lefvande djur, som blodet är det för hvarje organ i djuret. Liksom i hvarje djurorganism blodets verkan består i 2:ne momenter, nemligen ett afsättande af ämnen till organerna, bildande, såsom arterielt blod, och ett upptagande af ämnen från organerna, återbildande, såsom venöst blod; så tillkommer äfven atmosferen 2:ne härmed analoga egenskaper; i det den afsätter lifvande ämnen till organismen och befriar den äfven från skadliga eller öfverflödiga. Liksom fostret, inneslutet i lifmodren, fasthänger medelst sin placenta vid modrens blodmassa, och få ögonblick kan undvara vexelverkan dermed, så fasthänga alla lefvande organismers respirationsorganer vid atmosferen. Båda äro nödvändiga, medlande organer mellan ett lefvande individuum och den öfriga naturen, det förra är endast ett steg längre tillbaka, då det endast genom modren står i vexelverkan med atmosferiska luften, och genom den åter med den öfriga naturen. Djur, som beständigt lefva under vatten, lefva också, i

respiratoriskt hänseende, ett embryoniskt lif. Det vatten de respirera måste stå i omedelbar vexelverkan med atmosferiska luften, om det fortfarande skall kunna uppehålla dessa organismers lif, liksom modrens blod måste det för att underhålla sitt fosters.

Respirationens allmänna betydelse blir således ingen annan än den: Respirationen är den nödvändiga akt, hvarigenom hvarje lefvande organism hålles i oupphörligt organiskt samband med den öfriga naturen, i hvilken den är att anse som ett inneboende organ.

Respirationens form är densamma, som den allmänna reproduktionens, här modificerad till luftproduktion. Den är hvarken blott assimilation eller blott afsöndring, utan båda delarna i skilda momenter.

Respirationens produkter äro arterielt blod, och en sammansättning af gasformiga delar, som expireras." — — —

Zootomi och jemförande Anatomi.

Det är bekant, att Prof. Joh. Müller i Bonn en längre tid anställt undersökningar rörande de lägre djurens synorganer, och dervid kommit till ganska intressanta resultater, dem han tid efter annan publiserat [7]. Med afseende på de *articulerade* djurens ögon, har han funnit följande fyra särskilta former:

Ögats struktur hos Insekter och Crustacéer af Müller.

1:o *Enkla ögon* med linser; hos *Arachnider*, samt några *Insekter* och *Crustacéer.*

2:o *Aggregater af enkla ögon;* hos *Oniscoidea.*

3:o *Sammansatta ögon* med kägelformiga linser och glatt cornea; hos *Monoculides* och *Entomostraceer.*

4:o *Sammansatta ögon* med kägelformiga linser och facetterad cornea; hos de fullkomligare *Crustacéerna* och *Insekterna.*

Hvad *Crustacea* beträffar har Müller sednast uti Zeitschrift f. Physiologie [8]) fullkomnat dessa sina undersökningar och uppställt denna klass efter ögats olika bildning. Till denna tidskrift får jag hänvisa, hvarest man också finner synorganet hos *Argulus foliaceus* mera specielt afhandladt.

---

[7]) Se Meckels Arch. f. Anat. und Physiol. 1829, Annal. des Sciences Nat. 1830.

[8]) von Tiedeman und Treviranus 1831, Band. IV, h. 1.

Ögats struktur hos Mollusca Gasteropoda.

Vi hafva äfven samma förtjenstfulle zootom att tacka för en fullständigare kännedom öfver ögats struktur hos *Mollusca Gasteropoda*, än den man förut ägde [9]). Redan år 1829 utgaf Müller en beskrifning öfver ögat hos *Murex triton* Lin. och visade, att detta, uti en svart, sferisk choroidea, som framtill var utskuren i form af en pupill, innehöll en hård, bernstensgul kristallvätska, som uppfyllde helt och hållet choroidea och var framtill betäckt af en tunn lamell från huden. De mollusker, som nu varit föremål för hans sednare undersökningar äro dels samma *Murex triton* dels *Helix Pomatia*. Hvad den förra särskilt angår, har förf. bekräftat sina förra iakttagelser och tillagt ytterligare andra. Han visar, att den hudlamell, som framtill bekläder ögat, är transparent och kan betraktas såsom en *cornea*, denna är skild från sjelfva ögongloben, genom ett mellanrum, hvilket förf. förmodar vara hos det lefvande djuret uppfylld af en vätska. Ögonglobens främre yta äger en stor öppning, svarande mot pupillen, och är omgifven af en iris-lik ring, till färgen svartare än choroidea. Den uti ögat innehållne, ganska hårda linsen, uppfyller ensam hela globen och liknar samma del man finner uti spindlarnes och insekternas enkla ögon. Hvad åter *Helix pomatia* beträffar, visar Müller, att den stora nerven, som går genom hela tentaklen på detta djur icke är ensam *synnerv*, som anatomerna

---

[9]) Se Ann. des Sciences Nat. 1831, Jan., s. 5.

hittills antaget, utan egentligen *känsel-nerv*, från hvilken, ungefär $1\frac{1}{4}$ linia från dess ända, den verkliga syn-nerven, såsom en ganska fin gren, afgår uti spetsig vinkel till ögat, som har sitt läge något åt sidan af tentaklen. För att göra dessa iakttagelser tydliga, lemnas goda figurer och beskrifning öfver tentaklernas struktur, och mekanismen af deras indragning. Müller visar vidare: att tentaklens yttre membran passerar öfver sjelfva ögat, men blir på detta ställe ganska tunn och transparent. Att sjelfva ögat är sfæriskt, något plattadt framtill, och består ytterst af en svart *choroidea*, som omgifver baktill och på sidorna ögats inre delar, men är framtill utskuren i form af en pupill, som öfverdrages af den nyss omnämda genomskinliga membranen. Hos alla de individer han undersökt var den lilla svarta ögongloben uppfylld af en klar, half-flytande vätska, hvars främre portion var mera fast, och bildade således en *lins*. Resultaterna af dessa högst vigtiga undersökningar äro i korthet följande: Att molluscerna äga åtminstone ett rudimentärt öga; att tentaklerna icke blott äro sinnesorganerna för synen, utan äfven för känseln, men att hvart och ett af dessa sinnen äro isolerade, så att känseln egentligen har sitt säte uti den papill, som sitter i tentakelns yttersta spets, och till hvilken den största nerven går.

Müller har äfven visat, att samma *Snigel-djur* endast se på ett mycket kort

afstånd, hvarom hvar och en med uppmärksamhet kan öfvertyga sig.

Örats bildning hos amfibierna af WINDISCHMAN.

Hr C. J. WINDISCHMAN, en värdig lärjunge af Prof. J. MÜLLER har, uti en afhandling, *De penitiori Auris in Amphibiis structura*, framlagt sina anatomiska undersökningar, hvilka han under MÜLLERS ögon anställt, om hörselorganets byggnad hos *Amfibierna*. Hvad som i synnerhet är intressant, är den öfverensstämmelse han ådagalägger finnas emellan dessa organer icke blott inom hela amfibiernas klass, utan äfven emellan amfibiernas och foglarnas hörselorganer. Sålunda har Hr WINDISCHMAN visat, att hela den afdelning af amfibierna, som MÜLLER kallar *Amph. squamata*, äger en tydlig *cochlea*, som både till struktur och funktion motsvarar samma organ hos foglar och däggdjur. Ämnets vigt fordrar att jag något närmare redogör för detta arbetets innehåll. Förf. följer Hr MÜLLERS, på anatomiska grunder hvilande, uppställning af amfibierna, och begagnar CUVIERS osteologiska nomenklatur. Först afhandlas hörselorganet hos Amphibia nuda, hvilka gemensamt sakna cochlea. Åt *Proteus anguineus* och *Axolotes americanus*, såsom representanter för *Proteidea*, lemnar förf. en särskilt uppmärksamhet; att den sednare är ett sjelfständigt djur och ingen larv till någon *Salamander*, är nu afgjordt. Af *Salamandrina* beskrifves örat hos *Salamandra maculata* fullständigt. Hvad *Batrachia* angår, hvars hörselorganer, såsom lättast undersökta, man skulle tro förut varit tillräckligt kända, sö-

ker förf. att utreda verkliga förhållandet med några af örats yttre delar, om hvilka Cuvier, Blainville, Carus och Pohl sins emellan haft ganska skiljaktiga meningar. Hos en art inom denna ordning, nemligen *Bufo igneus*, har förf. dessutom upptäckt en ganska märkvärdig anomali, att neml. denna padda saknar helt och hållet *Cavitas tympani*, *tuba Eustachii* och *ossiculum auditorium*, så att den till sin öronbildning nästan är att betrakta som en salamander. Såsom ett resultat af dessa undersökningar förklarar förf. betydelsen af *ossicula auditus* hos *Amphibia nuda*. Den enklaste formen af hörselben förekommer hos *Cæcilia*, *Siren*, *Salamandra* och *Bufo igneus*, såsom ett enbart operculum, hvilket betäcker fenestra ovalis, och är utan all fråga analogt med basis af *Stapes*. Till detta operculum kommer sedermera en särskilt apparat, som sammanbinder det med *os tympanicum* (os quadratum); denna apparat består af ett ossiculum intermedium, som genom ett ligament antingen omedelbart är förenadt med os tymp., eller medelbart medelst en processus osseus, som från det sistnämda utskjuter. Man finner således de 3:ne delar, hvaraf hörselbenskedjan utgöres, åtskilda och antydda redan i den första bildningen. Cuviers jemförelse af *operculum* med *stapes*, *ossiculum intermedium* med *Incus* och det 3:dje eller yttersta brosket med *Malleus* vinner således all sannolikhet.

Vid behandlingen af *Amphibia squamata* följer förf. en annan väg, han be-

skrifver först mycket noga hörselorganet hos *crocodilen*, såsom det djur, hvilket både noggrannast af förf. blifvit undersökt, och som äger alla hörselorganets delar tydligast utbildade; förhållandet hos krokodilen lägges derföre till grund och olikheterna och afvikelserna, som han anträffat hos de andra ordningarne, anmärkes. Hvad först *inre örats* läge beträffar, så bidraga de flesta hufvudskålens bakre ben att bilda den omgifning som innesluter hörselorganet, så väl hos *crocodilen*, som hos de andra ordningarne af denna sektion. Hos *crocodilen* omgifves således icke labyrinten ensamt af *os petrosum*, utan af detta ben, i förening med *os occip. laterale* och *superius;* fenestra ovalis bildas dels af petrosum, dels af occip. lat. Hos *Sköldpaddorna* inneslutes labyrinten af *os petrosum* och *os occipit. internum* (=occip. laterale hos crocodilen), så att Vestibulum, fenestra ovalis och de främre canales semicircul. tillhöra förnämligast *os petros.*, men fenestra rotunda och den ena kanalen *os occip. externum.* Hos *Lacertæ* är förhållandet nästan detsamma som hos crocodilen; fenestra rotunda jemte snäckans kanal bildas likväl ensamt af *os occip. laterale.* På samma sätt förhåller det sig hos *ormarne.* Förf. beskrifver sedan *Cavitas* och *Membrana tympani*, *hörselbenen* och *Tuba Eustachii.* Hvad denna sednare angår, visar förf., att den äfven finnes hos *Lacertæ*, hvilket man ej förut känt, men att den är ganska kort och mycket utvidgad, så att man gerna kan säga

med Cuvier, att hos vissa ödlor tyckas hörselbenen ligga uti en vik från muncaviteten. Denna bildning visar emellertid tydligt, att den egentliga trumhinnan icke är något annat än en fortsättning af den membran, som bekläder svalget. Till de af *Lacertæ,* som sakna *membrana tympani propria,* höra *Chamæleon, Anguis fragilis* och de andra genera, hvilka Cuvier hänför till *Ophidia;* alla äga likväl trumcavitet, som skiljer dem från de egentliga ormarna, der en sådan alldeles icke finnes; hos dessa finner man hörselbenet (columella) inbäddadt emellan muskel-lagren. — Såsom en märkvärdig anomali hos ormarne anför förf. *Typhlops* och *Rhinophis,* hvilka icke hafva något spår till Ossicula auditoria. Hos *Tortrix* finnes blott ett semilunärt operculum osseum, hvars ena sida äger en ganska liten knöl. *Amphisbæna* åter har operculum med en ganska kort columella, som ligger uti en egen öppen benhylsa från os occipitis. Till slut beskrifver förf. både tydligt och fullständigt *snäckan* uti örat hos dessa amfibier. Såsom jag ofvanföre anmärkt, innehåller denna afdelning det mest originella af arbetet och riktar vetenskapen med flera alldeles oväntade upptäckter. Windischman har neml. funnit, att snäckan hos crocodilen innehåller alla de inre delar, hvaraf den hos foglarne består, och under samma utvecklingsgrad; att cochlea hos Lacertæ, ehuru mindre och svårare att framställa, liknar crocodilens; att hos *ormarne* finnes samma organ bibehålla

samma läge, och nästan samma inre struktur; samt slutligen, att *Sköldpaddan* äfven äger bestämt en cochlea, ehuru den i flera afseenden, och såsom mindre utbildad, skiljer sig från crocodilens. Första spåret till snäcka hos de vertebrerade djuren finnes således hos sköldpaddan. Det organ, som man förut hos fiskar och amfibier ansåg motsvara de högre djurens snäcka, eller den *saccus vestibularis*, som innehåller kalkartade concrementer, kan ej dermed jemföras, emedan man träffar samma saccus äfven hos de amfibier, som hafva cochlea tydligt utbildad.

Hals-pulsådrens olika förhållande hos foglarne.

Nitszch i Halle, som oafbrutet i flera år arbetat med undersökningar öfver foglarnes organisation, för att kunna på de deraf vunna resultater begrunda ett naturligt och ståndande system i ornitologien [10]), har under tiden bekantgjort sina upptäckter rörande *Arteria Carotis* olika ursprung och lopp hos foglarna [1]). Fyra olika former har denne författare i detta afseende funnit, nemligen:

a) I likhet med däggdjuren utgår en *Carotis* på hvardera sidan från hvar sin *subclavia* och dessa fortlöpa uppåt på ömse sidor af halsen. Denna form har han träffat hos *Roffoglar*, *Gökar*, flera *Papegojor*, *Dufvor*, hos de *hönsartade foglarna* samt de flesta af Linnés *Vadare* och *Sjöfoglar*.

---

[10]) Förut har jag meddelat det utkast Nitszch till en början lemnat.

[1]) De Carotide Avium. Halle 1829.

b) 2:ne Carotides utgå, men båda förena sig straxt derefter till en enkel stam, som sedan åter delar sig. Denna form är hittills endast funnen hos *Ardea stellaris* och några flera.

c) Från *högra subclavia* utgår den enda *Carotis* som finnes. Detta förhållande finnes endast hos Flamingo (Phænicopterus).

d) Från *venstra subclavia* utgår den enda *Carotis* som finnes. Träffas hos Linnés *Passeres, Hackspettarne, Silkesänderna* och *Amerikanska Strutsen.*

Luft-cellulerna i foglarnes lungor, af Retzius.

A. Retzius hafva vi att tacka för upptäckten af de egentliga luft-cellulerna uti foglarnas lungor, eller de ställen uti dessa, som motsvara luft-cellulerna hos däggdjuren, i hvilka den egentliga respirationen sker, d. v. s. der lungpulsåderns capilär-kärl utbreda sig för att komma i contact med den inandade luften. Författaren har uti Kongl. Vet.-Acad. Handlingar för förra året bekantgjort sina undersökningar i detta ämne, hvilka både äro i fysiologiskt hänseende upplysande, och bidraga till en redigare kännedom af fogel-lungans verkliga struktur än den man hittills haft. Jag vill i ett kort utdrag framlägga det hufvudsakligaste.

Sedan luftstrupen delat sig uti sina 2:ne grenar, ingå dessa vid lungans yttre kant och främre ända uti sjelfva substansen; med detsamma blifva broskningarne ofullständiga och följa röret endast ett stycke, på den inre, bakre sidan; resten af röret bildar inuti lungan en *vid, oval*

cavitet, genomborrad af en myckenhet hål. På undre och yttre delen af denna cavitet öppnar sig en af de största kommunikationerna med kroppens luftceller. Der de ofullständiga broskningarne sitta, öppna sig, emellan de 5—6 främsta, 4 à 5 hål, hvilka brosken hålla öppna, på lika sätt, som det förhåller sig med de små brosk, som på mammalia och menniskan sitta vid bronchiernas bifurcation. Dessa hål communicera med de *större ytlige* luftrören, som ligga på lungans inre och undre sida. Bakom dessa finner man en rad af andra öppningar, som leda till de *öfre, ytliga* luftrören. Luftrören delar förf. uti *ytliga* och *djuptgående*, de förra löpa nästan rundt omkring lungorna på alla sidor, på somliga foglar raka, på andra slingrande, — yttre väggarne af alla dessa ytliga rör äro ganska tunna. De *djupare* rören, som lika cylindriska pipor genomtränga lungorna uti många direktioner och äro nästan raka och parallela, äro de talrikaste; de öppna sig så i de ytliga rören, att de gå från den öfra sidan af lungan till den undre, och kommunisera lateralt med hvarandra; som deras väggar äro tjocka, stå de alltid öppna. Hvad nu egentligen angår luft-cellulerna, eller de delar, som motsvara dessa hos däggdjuren, visar förf., att som luftrören ingenstädes sluta sig blindt, utan öfvergå, det ena i det andra, måste man söka dessa celluler annorstädes, nemligen på sjelfva luftrörens väggar. Klipper man derföre upp dessa luftrör, finner man väggarne så väl af

dessa som de smärre piporna beklädda med ett vackert fint nät af små skiljeväggar, hålor och celluler, merendels i form af sexkanter; i hvarje hål upptäcker man vidare med förstoringsglaset ett ännu finare nät, med än finare små öppningar, och dessa leda slutligen till de korta, nästan sexsidiga rum, som utgöra de egentliga *luft-cellulerna.* Denna egna struktur visar lätt orsaken, hvarföre fogel-lungan ej kan vara delad i lober, som på menniskan och däggdjuren.

Hr Retzius indelar lungornas luft-celluler i tvenne slag: till det första höra sådane, som äro förenade med egentliga bronchialgrenar och utgöra dessas blinda ändar; dessa kallar han *änd-celluler* (*Cellulæ pulm. terminales*). Det andra slaget äro sådane som öppna sig till större luftrum inom lungorna; dessa kallas *vägg-celluler, Cell. pulm. parietales.* De förra tillhöra, enligt hans tanka, endast de däggande djuren, då de sednare tillkomma foglarna och amfibierna. Genom denna bestämmelse tyckes sålunda en skarp gräns i anseende till respirationsorganerne vara uppdragen emellan däggdjur och foglar, till följe hvaraf de sednare sluta sig vida närmare amfibierna. En högst anmärkningsvärd öfverensstämmelse emellan bildningen af ventrikeln hos foglar och ormar har Hr Retzius kort förut ådagalagt i sin anatomiska undersökning öfver några delar af kungsormen (*Python bivittatus*), se Årsb. 1830, samt Vet.-Acad. Handl. samma år.

Bröstbenet hos foglarne af Berthold.

Öfver bröstbenet hos foglarne har Berthold lemnat en utförlig afhandling [2]), hvaruti han jemför med hvarandra de olika former han af detta ben anträffat hos flera olika fogelgrupper. Denna afhandling, som i osteologiskt hänseende är af vigt, är ej egnad för något utdrag. Af de resultater, till hvilka förf. kommit, vill jag blott anföra:

Att bröstbenet alldeles icke kan begagnas till någon indelningsgrund för fogelklassen, emedan de till lefnadssätt och yttre habitus hvarannan liknande foglar, då blefvo vidt åtskilda och tvertom.

Att bröstbenets bildning står närmast i förhållande till foglarnes flygt-förmåga.

Att de hönsartade foglarne äfven i afseende på bröstbenet bilda en naturlig familj.

Flera teckningar öfver olika bröstbensformer åtfölja arbetet.

Testiklarne hos rockor och hajar af Müller.

Müller i Bonn har beskrifvit de korniga testiklarne hos rockor och hajar, och i allt stadfästat Cuviers och Trevirani beskrifningar öfver samma organer. Han tror att de blåsor, hvaraf de bestå, spricka, utgjuta sin saft i buk-kaviteten och derigenom utföras på samma sätt som Rathke visat att det tillgår hos ålar, flundror, störar m. fl. Han har äfven beskrifvit en hos dessa djur befintlig glandel, som hittills gällt under namn af epididymis, hvilket

---

[2]) Beit. zur Anat., Zool. und Physiol. v. A. A. Berthold. Göttingen 1831.

hvilket namn han anser böra förkastas, sedan han visat att den alldeles icke står i någon kommunikation med testes. Dess funktion kan han likväl icke närmare upplysa [3]).

En körtel på Carotis hos amfibierna af Huschke.

Huschke i Jena har beskrifvit den lilla gråa kulan, som finnes på Carotis hos några amfibier, och som blifvit ansedd för en utvidgning af densamma. Han har visat, att det är en körtel, bestående af ett fint kapillär-kärls nät, uppkommit derigenom, att carotis hastigt delar sig, sönderfaller i kapillär-kärl och återförenas för att utgöra fortsättningen af carotis och af art. lingualis. Denna körtel tror förf. antingen tjena till en indirekt respiration, och detta så mycket mer, som han tydligt öfvertygat sig om, att den är en qvarlefva af gälarne, eller ock hafva en blott mekanisk funktion, såsom rete mirabile hos Ruminantia. Han har funnit den hos slägtena *Rana, Triton* och *Bombitator igneus.*

Den väg ungarne till Unio och Anodonta passera för att komma till gälarna, af Baër.

Det är bekant, att man ifrån äldre tider ansett de små skaldjur, som finnas i yttre gälarna hos åtskilliga sötvattens-musslor, vara ungar till djuret; likväl har den väg icke varit fullkomligt utredd, på hvilken de ditkomma från ovarium. För icke längesedan sökte Jacobson i Köpenhamn göra J. Ratkes äldre sats gällande, att dessa djur icke voro musslans afföda, utan parasiter, hvilka han beskrifvit och

---

[3]) Zeitschr. für Physiol. von Tiedeman, P. R. & L. Ch. Treviranus, B. IV, h. I.

kallat Glochidium parasiticum [4]). För att afgöra detta har C. E. Baër i Königsberg anställt undersökningar, som mer än tydligt bekräfta det förhållande, som Oken, Bojanus m. fl. för längre tid tillbaka ansett för riktigt, att dessa små djur äro verkliga ungar och inga parasiter [5]).

Från det i foten liggande ovarium gå nemligen 2:ne små öppningar, en på hvardera sidan ut i den kanal, eller halfkanal, som formeras af ovarium på ena sidan, af inre gälen på den andra och baktill af njuren. I samma kanal öppna sig äfven, straxt bredvid de förutnämda öppningarne, på yttre sidan ett par små hål från njurarne. Denna kanal är således gemensam utförsgång för äggen och för urin, och har vid närmare betraktande följande utseende. Vid öfra ändan slutar inre gälen tätt till ovarium, och lemnar emellan båda sina lameller en kanal. Längre ned slutar inre gälens lameller icke tätt till ovarium, hvarföre här endast bildas en halfkanal, som räcker till bakre ändan af foten, hvarest båda inre gälarne sluta tillsammans, och åter formera en kanal, hvilken öppnar sig i den egentliga kloaken. Men äfven den yttre gälens båda lameller gå icke alldeles ihop, utan formera äfven en annan kanal, som öfvergår i den förra litet ofvanför kloaken. Straxt nedom denna öppning sitter musslans starka slutmuskel, och nedom denna åter öppnar sig, i den

---

[4]) Se Årsb. för 1829, pag. 103.
[5]) Meckel Archiv, Jahrg. 1830, Oct., Dec.

egentliga kloaken, ändtarmen. Då nu musslan anstränger sig för att utdrifva äggen ur ovarium, tillstängas skalen, ingången i kloaken minskas, men foten och buken drages uppåt munnen, i följe hvaraf gälkanalerna blifva större, under det den inre gälens halfkanal fortfarande blir sluten och formerad till kanal. Äggen passera då genom öppningarna från ovarium ned i halfkanalen och derifrån till kloaken, men kunna här icke komma ut, hvarföre den påträngande massan genom yttre kanalens öppning drifves in i yttre gälens kanal, och slutligen in i gälen, emellan dess lameller.

Baër har visat att öppningarna från ovarium icke hos alla musslor ligga på samma ställe. I den öppna delen af inre gälgången finnas de hos *Unio pictorum*, *Anodonta sulcata* och *cygnea*.

I den tillslutna delen, men nära öppningen till halfkanalen hos *Anodonta anatina* och *intermedia*, samt längre fram mot munnen hos *Anodonta lacustris* och *ventricosa*.

Denna åsigt bestyrkes äfven af de observationer Baër gjort, att för hvart species af musslor blott finnes en viss tid, under hvilken de hafva de små musslorna i gälarna; att alltid en ansvällning af ovarium föregår gälarnas anfyllning [6]), och så

[6]) Prosektor Dahlin har meddelat, att han funnit detsamma bekräftadt genom betraktande af de musslor han en längre tid förvarat. Alla som icke hafva smådjur i gälarna hafva ovarium dubbelt större än de, hos hvilka yttre gälen är fylld.

snart de yttre gälarna äro alldeles fulla af ungar, så finnes ej mer några mogna ägg i ovarium; — att smådjuren i början af sitt vistande i gälarna äro beklädda med en membran, och således äro verkliga ägg, samt att de småningom tilltaga.

Man har äfven observerat den olikhet i form, som finnes emellan dessa små musslor och modren, och i anledning deraf trott dem vara parasiter; äfven detta inkast häfves genom den anmärkning, att det är en allmän lag för djurisk evolution, att den bakre hälften utbildas långsammare. Den krokiga spetsen är ej annat än en strimma af skalet, förenadt med det öfriga genom en ganska tunn membran, men hvilken med tiden blir ogenomskinlig, och förvandlas till skal.

Baër har äfven på ett tillfredsställande sätt ådagalagt skälen hvarföre hos andra musslor icke äggen träda i gälarna, och förklarat det af deras egendomliga struktur, och kommer slutligen, efter en öfverblick på djurserien, till den slutsats, att man kan anse molluskerna såsom hopböjda vertebrater, hos hvilka nemligen den ingestiva öppningen (munnen) är belägen bredvid den egestiva (kloaken), då deremot hos vertebraterna öppningarna ligga i hvar sin ända af djuret.

Corpora Okenii af Jacobsson.

Jacobsson i Köpenhamn, hvars flera intressanta undersökningar i komparativa anatomien äro bekanta, har noga följt utvecklingen af de så kallade *Corpora Okenii* eller *Primordial-njurarne,* och antager, att de hvarken äro njurkapsler eller könsdelar, utan sjelfständiga, ihåliga orga-

ner, af hvilka man äfven i den fortskridande åldern finner spår, i granskapet af det runda moderbandet och sädessträngen [7]).

Actiniernas anatomi har Berthold bearbetat [8]). *Actinia coriacea* är den förf. i synnerhet valt till föremål för sina undersökningar. Han tror, att man i allmänhet gifvit dem en högre rang i systemet än de böra äga. Att Spix tilldelat dessa djur ett nerv-system är förhastadt, ty något egentligt nervsystem äga de lika litet, som egentliga könsorganer, ehuru de äro försedda med en egen fortplantningsapparat. Deras nutritionsorganer bestå blott af en blindt slutande säck-mage, eller en blott instjälpning af huden. Respirationen sker genom hela kropps-ytans omedelbara beröring med vattnet, medelst hud och mage. Då det är bevist, att hvarje, från djuret afskild, del kan utbilda sig till ett fullständigt individuum, kan man redan deraf sluta, att köns-organerna måste vara mycket enkla. Spix och flera antogo orätt, att skilda könsorganer funnos. Schweigger deremot höll dessa djur för blott hondjur. Men Berthold visar, att intetdera är förhållandet; han benämner derföre de organer man förut kallat äggstockar: "Zwittereierstöcke;" de ligga fast förenade med cellernas väggar och bestå af

Actiniernas anatomi.

---

[7]) Die Okenschen körper oder die Primodialnieren, ein Beytrag zur Entwichlungs-Geschichte der Embryo. Kopenhag. 1830.

[8]) Beit. zur Anat., Zool. und Physiol., von A. A. Berthold. Göttingen 1831.

ett convolut af små fina kärl, uppfyllda med ganska små ägg; från hvart och ett convolut utgår en utförsgång, och två och två af dessa förena sig till en större, som åter förenar sig med en dylik till en gemensam stam, hvilken öppnar sig i magen. Det gifves således fyra gånger flera enkla äggsamlingar än utförsgångar, de förra utgöra 100, de sednare 25. BERTHOLD, som med föregående förf. funnit Actinierna föda lefvande ungar, visar att medan de så kallade äggen (de äro inga egentliga ägg, utan snarare *fruktämnen*) ligga uti magen, utvecklas derutur de unga djuren.

Den fysiologiskt-anatomiska karakter, som BERTHOLD antager för *Actinia*, är denna: Mjuka, lösa och cylindriska sjödjur, utan nerv- och köns-system, försedda med mage utan anus, med reguliera cell-formiga respirationsorganer och fruktämne (*Keimstöcke*).

Sång-organet hos Cicaderna af CARUS.

Ett insekt, som genom sin sång vunnit mycken uppmärksamhet hos de gamle klassiske författarne, och ofta af den tidens poeter blifvit besjunget, är den i Italien förekommande, sjungande *Cicadan* (*Tettigonia*). REAUMUR och RÖSEL gåfvo redan på sin tid noggranna beskrifningar på dessa insekters sång-apparat, men då de ej varit i tillfälle att undersöka djuret lefvande, är ej underligt att de lemnat åt en efterföljare åtskilligt att utreda och tillägga. CARUS, som under en resa uti Italien ofta ägde tillfälle att höra cicaderna uppstämma deras sång, företog derföre hos det lefvande djuret undessökningen af det or-

gan, med hvilket cicadan förmår åstadkomma sitt sonora ljud, och har deröfver lemnat en ganska intressant afhandling [9]). Sångorganet består af en tunn, utåt convex, i fållor lagd, spänstig membran, infattad uti en hornartad ring, som finnes på ömse sidor af kroppen emellan bålen och abdomen; från centrum af denna membrans inre yta utgår ett kort ligament, fästadt vid en liten hornskifva, på hvilken en särskilt muskel insererar sig, som utspringer från bålen. Då denna muskel försättes i verksamhet, i kontraktion, utspännes den fållade membranen, men genom sin egen elasticitet återtager denna membran, vid musklens relachement, sin förra ställning och frambringar med det samma ljudet. Hvad som mycket förstärker detta ljud, är membranens läge liksom midt under en resonnans-botten, och den tomma, snart sagdt endast af luft fyllda buk-caviteten. Högst märkvärdigt är det nära förhållande hvari Carus visar respirationen hos detta insekt stå till ljudets frambringande. Hos intet insekt har luftkärlen erhållit den utvidgning som hos cicadan; de främre stammarne bilda en enda stor blåsa, som till det mesta fyller hela buk-caviteten. Vid hvarje tons frambringande ser man magen rhytmiskt höja och sänka sig. Då man hos andra insekter endast kan *se* respirations-rörelserna, kan man gerna säga, att hos cicadan får

---

[9]) Analecten zur Naturwissensch. und Heilkunde. Dresden 1829.

man *höra* dem. De arter Carus egentligen valt till föremål för sina undersökningar äro: *Tettigonia Orni* och *Plebeja,* äfven *T. sanguinea.*

Euphone saknar egentlig ventrikel.

Slägtet *Euphone,* som Lichtenstein först afskilde från *Tanagra,* har Dr Lund uti en väl utförd afhandling [10]) särskilt bearbetat. Under en resa uti Brasilien år 1827 hade sistnämde författare tillfälle, att närmare studera dessa foglar, och har bland annat meddelat sina högst oväntade resultater, rörande deras digestions-organer. Tarmkanalen hos *Euphone* börjar med en pharynx, som är något vid, af 3 liniers längd, den utvidgar sig derefter något, i form af en kräfva, 7 linier lång, blir sedan trängre och fortgår alldeles cylindrisk tills den bildat första curvaturen, som omfattar pancreas; då utvidgar den sig åter obetydligt och fortlöper sedan oförändrad till anus. Betraktar man derföre hela tarmkanalen utvändigt, så ser man inga spår till de hos andra foglar förekommande afdelningar af densamma: œsophagus proventriculus &c.; men uppskär man den efter hela sin längd och undersöker dess inre yta, finner man denna olika organiserad på de ställen, som motsvara dessa afdelningar [1]). Det märkvärdigaste, som dervid

---

[10]) De Genere Euphones, præsertim de singulari canalis intestinalis structura &c. Havniæ 1829.

[1]) Intressant är den öfverensstämmelse man således finner emellan denna fogels tarm-kanal och ormarnes. Jemför A. Retzii afhandling om *Python bivittatus.* Kongl. Vet.-Acad. Handl. 1830.

yppar sig, är ventrikelns nästan totala försvinnande. Som bekant är utgör annars detta organ hos foglarna den största, mest muskulösa och med de tjockaste väggarne försedda afdelning af tarmkanalen. Hos *Euphone* åter är den del, som motsvarar den, ganska liten, försedd med de tunnaste och mest pellucida väggarne af hela tarm-kanalen. Dess vidd är snarare mindre än den egentliga tarmen. På yttre sidan af den upptäcker man en liten knöl af ett knappnålshufvuds storlek, som äger på inre sidan sin motsvarande fördjupning och hvilken Lund antager, som det egentliga analogon till ventrikeln.

En så ovanlig bildning af digestionsapparaterna borde antyda, tycker man, ett alldeles eget lefnadssätt — och det är icke utan förundran man i samma afhandling erfar detta icke äga rum. Fogelns födoämnen bestå af växtfrö. En mängd af små, svarta, triangulära och hårda frö fann Dr Lund alltid uti tarmkanalen, icke hopade uti någon särskilt afdelning af densamma, utan utspridda öfverallt. De syntes vara osmälta och oförändrade.

Hvad som för öfrigt utmärker slägtet Euphone är dess behagliga sång. Alla arterna äga denna förmåga mer och mindre utbildad, och de äro af alla Amerikas foglar de bästa sångarne. Lund synes böjd att antaga som en orsak härtill, den försvunna magen, hvilken lemnar den plats han annars skulle upptaga uti caviteten, till ett friare utrymme för nedre larynx.

Litteratur. Inför Zoologiska Societeten i London har tid efter annan förlidet år flera anatomiska afhandlingar blifvit upplästa, hvilka i Philos. Magaz. finnas upptagna. Med anvisning dit vill jag blott här upptaga de ämnen som blifvit afhandlade.

Anatomisk undersökning af *Bäfvern*, af OWEN. New series. Vol. 9. N:o 50.
— — — Cereopsis Novæ Hollandiæ. N:o 51.
— — — Pteromys voluccella af YARREL. N:o 53.
— — — Ryzæna tetradactyla, af OWEN. N:o 52.
— — — Fregatt-fogeln Tachypetes Aquilus, af COLLIE. N:o 55.
— — — Dasyprocta Acuschy, af OWEN. N:o 56.
— — — Testudo Græca af MARTIN. Vol. 9 & 10. Förf. har funnit denna äga ett Cœcum.
— — — Ursus Thibetanus, af OWEN. N:o 56.
— — — Sula Bassana, af OWEN och YARRELL. N:o 57. Särskilt afseende fästes på de hos denna fogel förekommande mycket utbildade luftsäckar.
Myologie till Simia Satyrus. N:o 51—55.
Scelettet till Lagostomus trichodactylus. N:o 51.

Femte delen af J. F. MECKELS System der vergleichenden Anatomie, är utkommen, innehållande cirkulations-systemet.

Fjerde häftet af CARUS's Erläuterungs-Tafeln zur vergleichenden Anatomie.

Tabulæ Anatomiam Entozoorum illustrantes congestæ nec non explicatione præditæ ab ED. SCHMALZ. Dresdæ & Lipsiæ 1831. Detta arbete innehåller en vacker samling af hvad öfver Intestinal-maskarnes anatomi är skrifvet, som man annars finner kringströdt uti åtskilliga arbeten och journaler. Några originella plancher upptagas dessutom, dem NITSCH, SOEMMERING och FISCHER meddelat.

Dissertatio Anatomica de Entozoorum Systemate Nervoso. Auctore ED. SCHMALZ. Lipsiæ 1831.

EBBE, Ueber die Haare. Wien 1831, 2:ne delar.

Anatomie comparée de divers types de Mollusques attribués au grand genre Helice; par DESHAYES. Premiere Memoire. Se Annales des Scienc. Nat., Tom. XXII, p. 345.

Fornverldens Fauna.

Deshayes Tableaux comparatifs.

Ett ganska vigtigt bidrag till Geologien och fornverldens fauna har Hr Deshayes lemnat uti ett arbete [2]), som han till Franska Vet.-Acad. inlemnat, och öfver hvilket Cuvier afgifvit berättelse [3]). Deshayes har med mycken noggranhet examinerat de fossila arter af snäckor, som anträffas uti olika formationer och jordlager. Genom en intressant jemförelse, dels emellan de fossila arterna inbördes, dels emellan dessa och de ännu lefvande, har han kommit till resultat, som för vetenskapen äro af stort inflytande. Han har bestämt något öfver 3000 fossila arters origin, — den tidpunkt hvar och en af dessa började att existera och den, vid hvilken de upphört. Då han dessutom ägt tillgång, att med de fossila arterna jemföra 4000 ännu lefvande snäckor, har han sökt afgöra, hvilka arter bibehållit sig lefvande, och hvilka jordlager afsatt sig, sedan dessa arter första gången uppstodo. Hans undersökningar hafva äfven visat, att de jordlager, uti hvilka fossila snäckor innehållas, låta afdela sig uti 2:ne ganska bestämda serier, motsvarande de 2:ne större formationer, hvilka man redan i mineralogiskt hänseende antagit, ehuru hvarderas område förut kunnat med mindre precision bestämmas. Den första serien,

---

2) Tableaux comparatifs des Coquilles vivantes, avec les fossiles de terraines tertiaires d'Europe.

3) Annal. des Sciences Natur., Octob. 1831.

eller *terrain secondaïre*, som både är den äldsta och ansenligaste, innehåller icke en enda art fossil snäcka, som finnes nu mera lefvande, icke en gång någon som kan betraktas analog med de fossila, som tillhöra 2:dra serien, eller *terrain tertiaire*. Detta visar, att alla dessa djur redan upphört att existera, då tertiära formationen tog sin början. Det är egentligen denna sistnämda formations fossila snäckskal, som Deshayes mera specielt afhandlat uti ofvan anförda arbete. Af denna formation antager han 3:ne olika afdelningar, som antyda lika många skilda bildnings-epoker. Uti den *första* eller äldsta af dessa, som man träffar uti bassinerna vid Paris, London m. fl. st., har han redan upptäckt och determinerat 1400 arter, af hvilka han endast kunnat igenkänna 38 vara analoga med nu lefvande, och 42 som återfinnas fossila uti sednare afsatta lager. Uti den *andra* afdelningen, som träffas i Touraine, Österrike, Ungern och Pohlen m. fl., har han af 900 arter funnit 161 äga sina motsvarande lefvande, samt 173 gemensamma med nästföljande afdelning eller den *tredje* och yngsta, som finnes intaga kullarne vid Apenninska bergsfoten, och som äfven träffas på Sicilien, Morea &c. Uti denna har man redan upptäckt 700 arter, af hvilka mera än hälften ännu finnas lefvande. Detta visar huru mycken likhet måste hafva ägt rum emellan det haf, hvaruti dessa blifvit alstrade, och det nu varande. Anmärkningsvärdt är, att alla de arter, som af denna afdelning ännu

finnas vid lif, tillhöra uteslutande de haf, som närmast gränsa till de ställen, der de fossila lemningarna finnas; då deremot största delen af de ännu lefvande af 1:sta och 2:dra afdelningens arter, tillhöra de tropiska hafven.

Fossila lemningar af mammalier på Nya Holland.

På Nya Holland har man äfven nu funnit fossila lemningar efter mammalier, liggande uti hålor och grottor, som äga samma karakter som de bengrottor, uti hvilka man träffat dylika lemningar på åtskilliga ställen i Europa. Denna oväntade upptäckt bevisar ovedersägligen, att samma katastrofer, som fordom öfvergått de andra verldsdelarne, icke skonat Ulimaroa. De funna fragmenterna af ben hafva blifvit öfversända till England och af Jamesson och Clift bestämda att hafva tillhört utdöda arter af slägtena *Kanguruh, Dasyurus, Phascolomys* och troligtvis *Hippopotamus*. Detta visar, att Ulimaroa var lika mycket utmärkt fordomdags af en alldeles egen djur-organisation, som ännu i dag karakteriserar detta land. Att sluta af de funna benens storlek, är sannolikt, att landet förut ägt mera storväxta arter än dess nu varande [4]).

En kolossal fossil Qvadruped, upptäckt i N. Amerika.

De Amerikanska tidningarne hafva lemnat notis om upptäckten af fossila ben till en kolossal Qvadruped, emot hvilken Mammuth-djuret kan betraktas såsom en *pygmé*. Skelettet är funnet uti Norra Amerika, 14 fot under jordytan; det skall hålla

---

[4]) The Asiatic Journal, May 1831. Fror. Notitz., B. XXX, N:o 18.

25 fot i höjden och 60 fot i längden. Hufvudskallen ensam uppgifves väga 20 lisp. Ännu känner man ej, att någon vetenskaplig undersökning skett för att bestämma denna djurart [5]).

Fossila ben från Ugrafloden.

Flera ben till ett ofantligt stort Antidiluvianskt djur äro förlidet år funna uti Ugrafloden, som flyter genom guvernementet Smolensk och Kaluga. Underrättelserna äro likväl så torftiga, att man ännu ingen ting säkert derom känner [6]).

Teleosaurus och Steneosaurus, af Geoffroy St Hilaire.

Ibland de flera fossila lemningar af större *Reptilier*, i synnerhet krokodiler, hvilka blifvit tid efter annan funna på åtskilliga ställen uti kalkstenslager, hörande till *Jura*-formationen, påminner man sig de fynd, som för några år tillbaka gjordes, först vid Honfleur och sedan vid Caen uti Frankrike; då åtskilliga skelettfragmenter till 2:ne dittills okända arter, med en lång utdragen nos, bragtes i dagen. Cuvier och Geoffroy St Hilaire voro ej ense uti bestämmandet af dessa märkvärdiga djur. Den förre ansåg dem vara *Gavialer*, den sednare åter upptog dem såsom egna slägten och kallade den ena *Teleosaurus*, den andra *Steneosaurus*. Frågan har emellertid, i saknad af tillräckliga dokumenter, ej kunnat tillförlitligt afgöras, och meningarna hafva fortfarit att vara delade. Under förflutna året lyckades det Hr Deslonchamps (samme per-

---

5) Froriefs Not., N:o 662 och Bullet. des Scienc. Nat., Oct. 1831.

6) Mercurius af den 16 Febr. 1831.

son, som vid Caen gjorde första upptäckten), att träffa på en betydligt större mängd qvarlefvor efter dessa djur, än han förut funnit, hvilket förmådde Geoffroy, att genast begifva sig till stället och försöka att sammanpara de sednast funna benstyckena. Ibland dessa trodde han sig igenkänna flera som hörde till djurens extremiteter, och andra hörande till kroppens armering. Resultaterna af dessa undersökningar har han sedermera uti en särskilt afhandling [7]) afgifvit till Institutet i Paris. Han vidblifver sin förra mening, att anse dessa djur såsom egna slägten, och har trott sig af de sednast gjorda fynden kunna urskilja 2:ne arter af *Teleosaurus*. Han antager, att denna Teleosaurus varit betäckt med sköldar, hvilka i form af fjäll legat öfver hvarandra och sålunda utgjort ett fast, nästan oböjligt harnesk, som omslutit djurets kropp. *Steneosaurus* anser han utgöra en mellanlänk emellan Teleosaurus och krokodilerna. Efter det geologiska förhållande, hvaruti qvarlefvorna förekomma, antager han, att båda dessa djur lefvat uti en tidpunkt midt emellan *Ichtyosauri* och de fossila *krokodil-arterna;* att de börjat att existera innan de förstnämda varit utdöda, efter som man någon gång träffar ben af dessa begge tillsammans, hvilket aldrig är händelsen med krokodilerna.

Plesiosaurus funnen i Irland.

James Bryce jun. har på Irland gjort en oväntad upptäckt. Flera vertebrer till det

[7]) Annal. des Scienc. Naturelles, 1831.

det nu mera alldeles utdöda djuret *Plesiosaurus* har han der funnit, 4 mil nordost från Belfast, uti den svarta leran, som hör till lias-formationen. Som bekant är hafva alla de lemningar man uti Frankrike och England förut funnit af detta djur tillhört *Oolith*-lagret, emellan den yngre röda sandstenen och kalken, en formation, som helt och hållet saknas uti Irland. Denna upptäckt är således ganska intressant, den visar huru nära liasformationen uti Irland är förbunden med oolithen, och att man har mycken anledning att framdeles vänta, äfven från Irland, flera sällsynta qvarlefvor [8]).

Ett af fornverldens mest gåtlika djur, om hvars plats i systemet naturforskarne ännu ej äro ense, är *Pterodactylus*. Man kan gerna säga, att hvarje nytt fynd af detta djurs lemningar hittills mera inveckladt än utredt frågan. Förr än åsigterna något hunnit stadga sig och mera afgörande resultat erhållas, är det utan ändamål att ingå i någon undersökning om den ena eller andra meningens halt och värde. Jag får blott hänvisa till de nya upptäckter, som rörande dessa djur skett, hvilka af Grefve Münster och Goldfuss finnas beskrifna uti Acta Leopold., Tom. XV, P. I, samt af L. Theodori, uti Isis 1831, N:o III. Om Pterodactylus.

Voltz har författat en utförlig och ganska intressant monografi öfver *Belem-* Belemniter, af Voltz.

8) Philos. Magaz., new ser., Vol. 9, N:o 53.

niterna, som finnes införd uti *Memoires de la Société d'Hist. Naturelle de Strassburg*, Tom. I. Afhandlingen är åtföljd af flera noggranna figurer.

Jura-kalks-formationen vid Saonne.

Uti samma handlingar har H:r THIMA beskrifvit jurakalks-formationen vid öfre *Saonne*, med dess djuriska försteningar.

Insekter i bern-sten.

Öfver insekter, som förekomma i bernsten, har BERENDT lemnat början till ett arbete, som kommer att blifva af mycket värde [9]. Författarens samling består af 750 bernstensstycken, som innehålla insekter. Uti första häftet yttrar förf. sina åsigter om bernstenens ursprung, och antager, att ett träd af slägtet *Pinus*, som nu icke mera finnes, afsöndrat det. Han anmärker, att bernstenen endast innehåller landt-insekter och i synnerhet sådane, som vistas i skogarna. Någon gång kan likväl, såsom ett undantag, ett vatten-insekt träffas. Nästan alla de insekter man finner uti bernsten tillhöra slägten, som ännu existera, men arterna äro dels försvunna, dels återfinnas de i sydligare trakter. Man träffar insekter snart sagdt af alla ordningar uti bernsten; likväl förekomma *Diptera* mest och *Lepidoptera* minst.

Insekter i kopal.

GISTL har uti Isis lemnat beskrifningar öfver fyra insekter uti kopal från Brasilien, *Elater maculatus*, *Sphæridium melanarium*, *Chironomus leucomelas* och *Culex flavus*.

---

[9]) Die Insecten in Bernstein. Ein Beytrag zur Thiergeschichte der Vorwellt. Erst. Heft. Danzig 1830.

Die Versteinerungen Würtenbergs, oder Naturgetreue Abbildungen der in den vollständigsten Sammlungen Würtenbergs befindlichen Petrefacten &c., von C. H. von Zieten. Hela arbetet är beräknadt på 12 häften, hvardera med 6 litografierade plancher. De 2:ne första äro redan utkomna. Literatur.

An Examination of the Mineralized Remains of the Vegetable, and Animals of the antediluvian World, by James Parkinson, 3 Volum. i 8:o, med 54 kolorerade figurer. Arbetet upptager öfver 700 fossila lemningar. London 1831.

An Introduction to the Study of fossil organic Remains, by James Parkinson, 8:o, andra editionen. London 1831.

Beyträge zur Geschichte der fossilen Thiere, von Wagner. Se Isis 1831, N:o V. Är en fortsättning från Isis 1829, N:o XI.

Description des Coquilles Fossiles des environs de Paris, par G. F. Deshayes, i 4:o, med figurer, utgifves häftevis. Af första tomen är åtminstone det 20:de häftet utkommet.

I Sverige och Norrige utkomna skrifter, i synnerhet med afseende på Skandinaviens Fauna.

Nilssons illuminerade figurer till Skand. Fauna.

Jag får i första rummet anmäla fortsättningen af Professor Nilssons förtjenstfulla verk: *Illuminerade figurer till Skandinavisk Fauna*, hvaraf fyra häften utkommit sedan förra årsberättelsen afgafs; med dessa är första bandet fulländadt. Det är i sanning glädjande för hvarje vetenskapens vän, att se ett så kostbart arbete kunna med den framgång inom vårt land utgifvas, som i fråga varande, då otvifvelaktigt intet tjenligare sätt kunde begagnas till spridande af kunskapen om våra inhemska djurarter och lifva och underhålla intresset för forskning och det zoologiska studium. De djurarter förf. beskrifvit och afbildat uti nu anmälta eller det 7:dje, 8:de, 9:de och 10:de häftena äro följande:

Af däggdjur: pl. 23 *Ringbjörn*, en varietet af Skandinaviska landtbjörnen; denne är nemligen ofta uti första åldern prydd med en hvit halsring, hvilken vanligtvis växer bort, men någon gång bibehålles under hela lifstiden, då djuret får namn af ringbjörn: det här aftecknade exemplaret anser förf. vara i det afseende intressant, att det tyckes utgöra en öfvergång emellan den *Skandinaviska* och *Siberiska* björnen, hvilken sednare Hrr Ge-

offroy St Hilaire och Fr. Cuvier i *Histoire Natur. des Mammiféres* beskrifvit under namn *Ours de Siberie.* Pl. 21 *Gräfling;* 20 *Utter;* 13 *Räfhona;* 12 *Hermelin;* 24 *Igelkott;* 19 *Backharen* i ren vinterdrägt. Förf. antager med Prosten Ekström, att vår *Nordiska Hare* (*Lepus borealis s. variabilis*) utgöres af 2:ne bestämdt skilda raser och tilläfventyrs arter: *Backharen* och *Moharen*, hvars olika karakterer angifves; öfver den sednare är äfven lemnad figur pl. 22, för att visa dess *vinterdrägt.* Pl. 18 visar *stora Husråttan* och pl. 25 *Vattenråttan* eller som den äfven kallas *Jordråttan* (Lemmus amphibius).

Af Foglar: Pl. 46: *Domherre* ♂ ♀; 47 *Gulärla* ♂; 48 *Nötkraka;* 49 *Svart Ibis* (ung). Denne fogel, som i Sverige är ytterst sällsynt, blef skjuten i Södermanland i Oktober månad 1830. De få exemplar man känner vara förut skjutna inom Sverige, hafva alla erhållits från södra provinserna. Förf. bifogar till denna fogels beskrifning ett intressant tillägg rörande Egyptens Ibis-foglar. Pl. 50 *Strandskata;* 51 *Bergand* (Anas Marila) ♂; 52 Svart och hvit flugsnappare ♂ ♀; 53 *Tretåig Hackspett;* 54 *Lafskrika:* 55 *Tjäderhöna;* 56 *Brushane* i vårdrägt; 57 *Strömstare;* 58 *Hvitryggig Hackspett;* 59 *Häger-And* (Anas Faligula). 60 *Små-Lom* (Colymbus septentrionalis). Det exemplar som förf. valt till original för denna figur är en gammal fogel, som börjar att antaga vinterdrägt. Att äfven lommar-

na förändra färg under olika årstider är en upptäckt som tillhör de sednaste åren, hvilken förf. liktidigt med Tysklands ornithologer iakttagit (se Årsberättelsen för 1830, pag. 42). Pl. 61 *Orrhöna;* pl. 63 *Krickand;* 64 *Trädpiplärka;* 65 *Stensqvätta;* 66 *Gökhona.* Ornitologerna hafva länge tvistat om den *rödbruna Göken* är en annan art än den *gråa*, eller en yngre fogel, eller den gråa gökens hona. NILSSON ingår uti en ganska intressant undersökning för att afgöra dessa frågor, och som alla de rödbruna gökar, hvilka han öppnat, befunnits vara honor, och några af dem, skjutna i slutet af Maj månad, ägt utbildade äggstockar, drager han deraf med mycket skäl det resultat, att *rödbruna* göken är honan till den *gråa*[10]). Gökens natural-historia, i så många afseenden intressant, afhandlar förf. fullständigt. Pl. 67 *Trädkrypare;* 68 *Ringärla;* 69 *Ejdergås* ♂: 70 varietet af *Domherren* (LOXIA flamingo SPARM. MUS. CARLSON.) 71 *Lappuggla*, 72 *Kaja;* 73 *Ejdergås;* 74 *Pilfink;* 75 *Tjädertupp* och 78 *Grönlandsdufva.*

Jag får äfven nämna, att förf. under året lemnat en ny upplaga af de första häftena, som redan i bokhandeln varit utgångna.

von WRIGHTS Svenska foglar.

Hr W. VON WRIGHT har äfven med mycken talent fortsatt utgifvandet af sina

---

10) Att äfven *gråa* honor finnas är sedermera upplyst; men om detta är blott ett undantag får framtiden afgöra.

litografier *Svenska Foglar* [1]). Detta arbete hedrar lika mycket artisten, som den Mæcenat, på hvars bekostnad det utgifves. 4 häften, neml. 18:de, 19:de, 20:de och 21:sta, hvardera innehållande 6 plancher, hafva under året utkommit.

Dr SCHAGERSTRÖM, som lyckats att erhålla den i Sverige högst sällsynta fogeln *Pastor roseus* TEMM,, hvilken blef i November månad 1830 skjuten nära Landskrona, har lemnat beskrifning och figur [2]) öfver denna fogel. **Pastor roseus skjuten i Skåne.**

Ofvanföre, pag. 157 och 146, äro redan Prof. A. RETZII afhandling om foglarnes lungor, och Dr N. H. LOVÉNS afhandling om respirationen omnämde.

Hr KEILHAU i Christiania, som åren 1827 och 28 besökte nordligaste delen af Skandinavien, Beeren-Eiland och Spetsbergen, lemnar uti sin resebeskrifning [3]) flera vigtiga bidrag till de i dessa länder förekommande djurens natural-historia. Anmärkningsvärdt synes bland annat, att på Beeren-Eiland endast lärer förekomma den *blå* varieteten af Fjellräfven (Canis lagopus), då både på Spetsbergen och Skandinaviska fjellryggen, så väl hvita som blåa omvexla, ehuru de sednare på sistnämde ställe äro mycket sällsynta. **KEILHAUS resa till Spetsbergen m. m.**

---

[1]) Svenska foglar efter naturen och på sten ritade af M. och W. VON WRIGHT.

[2]) Kongl. Vet.-Acad. Handl. år 1831.

[3]) Reise i Ost- og Vestfinmarken, samt till Beeren-Eiland og Spitsbergen aarene 1827 og 1828. Christiania 1831.

Ekström om Mörkö fiskar.

Prosten Ekström har uti Kongl. Vetenskaps-Academiens Handlingar fortsatt beskrifningen af Mörkö Fiskar, efter samma plan som han börjat. Då Ekströms arbete är uteslutande grundadt på egna iakttagelser, hvilka han under ett långvarigt vistande uti en del af Östersjöns skärgård med mycken sak-kännedom samlat, är lätt att inse hvad vigtigt bidrag för fäderneslandets fauna hans arbete utgör. De fiskar, som varit föremål för beskrifningarne uti 1831 års Handlingar, äro följande: Pag. 70 *Näbb-Gäddan* (Belone Acus); vanliga *Gäddan* (Esox lucius); *Abborren* (Perca fluviatilis); *Gösen* (Perca lucioperca); *Gersen* (Acerina vulgaris); *Lump-Fisken* (Cyclopterus lumpus), och *Stören* (Acipenser sturio). Vidare pag. 270 beskrifver Ekström *Hafsnål*-slägtet (Syngnathus) med de 2:ne arter, *S. acus och S. ophidion*, hvilka uti Mörkö Skärgård förekomma. och bekantgör ett högst märkvärdigt förhållande, som äger rum vid dessa fiskars alldeles egna progationssätt. Som denna upptäckt utan tvifvel är den intressantaste, som skett åtminstone i vårt land, af dem jag nu har att anmäla, vill jag något utförligare omnämna den.

Ekströms upptäckt af köns-förhållandet hos Syngnathus.

Man har ända sedan Aristotelis tid känt att *Syngnathus* bär sin rom och de nyss utkläckta ungarne under stjerten, en egenskap, som är högst ovanlig att träffa hos fiskarne. Men man har alldeles öfversett det ännu märkvärdigare förhållande, som dermed är förknippadt, att det är hannen, som bär äggen, och följaktli-

gen denne, ej honan, som man förut trodde, hvilken är försedd med det egna organ, som man kan anse vara ett slags marsupium, hvaruti äggen utvecklas och ungarne en tid bortåt hafva sitt tillhåll. För denna alldeles oväntade upptäckt hafva vi Ekström att tacka. Han har funnit, att det nämda förhållandet äger rum både hos *Kantnålen* (Sygn. acus) och *Hafsnålen* (Syngn. Ophidion); att det kön man förut ansåg vara *hona* i sjelfva verket är *hannen*, och att den verkliga honan hittills undgått naturforskarnes uppmärksamhet. Ekström beskrifver *Kant-nålens* fortplantning ske på följande sätt:

Honorna lemna redan i slutet af April stränderna och det grundare vattnet, för att på djupet anställa leken. Då lektiden nalkas, som i denna skärgård inträffar i Maj månad, svälla de bladformiga locken, som tillsluta öppningen af hannens marsupium; öppningen fyller sig mer och mer med ett hvitt, klart och tjockt slem, som tjenar till underbädd för äggen, och måhända till näring för de nyss utkläckta ungarna. Fortplantningen sker sannolikast genom båda makarnas förening eller till följe af en ordentlig parning, under hvilken honan afsätter rommen i hannens marsupium, der den af de ofvannämde locken qvarhålles och af hannen öfvergjutes med sädesvätskan (mjölken). Romkornen ligga i ordentliga rader, sammanfogade vid polerna, så att de få utseende af perlband; de äro stora i jemförelse med fisken, och då de först läggas äro de gu-

la, men hvitna småningom och blifva slutligen vattenklara med en mörkgul, fin punkt, som, då kläckningstiden inträffar, svartnar och visar tydligt embryo. Då ungarna äro utkläckta nedbädda de sig i slemmet uti marsupium, och i samma mon ungarna tillväxa, aftager detta slem i mängd, så att föga eller intet deraf återstår då ungarna äro så stora, att de kunna simma. I slutet af Juli äro hos några individer ungarna så utbilade, att de kunna lemna marsupium och simmande åtfölja fadren. De hålla sig då alltid tätt intill hans kropp, men vid minsta fara skynda de alla åter in i marsupium, locken tillslutas och ungarna hafva en säker fristad.

Hvad *Hafs-nålen* beträffar, visar Ekström, att dess fortplantning tillgår på ungefär samma sätt. Äggen finner man likväl hos denna artens hannar nedpackade uti ett segt slem och öfverdragna med en så ytterst fin membran, att den svårligen upptäckes; de sitta på ytan af hannens mage från hufvudet ända till anus i 2 à 3 rader.

Ekström beskrifver sedermera *Ål-slägtet* (Muræna), och förmodar, att Skandinaviens fauna räknar tvenne arter, dem han genom diagnoser söker karakterisera; den ena arten kallar han *Spetsnäs-Ål* (Muræna oxyrhina) den andra *Plattnäs-Ål* (M. platyrhina). Ålens lefnadssätt beskrifves mycket utförligt; ännu har det väl ej lyckats förf. att lösa det problem, som i alla tider sysselsatt naturforskarne, nemligen, att utreda på hvad sätt denna

fisk fortplantar sig. Af de iakttagelser förf. gjort tror han sig emellertid kunna sluta, att honan ännu ej är upptäckt, och att hon måste vara äggläggande.

Af slägtet *Gasterosteus* beskrifver förf. till slut 3 arter, *G. aculeatus, pungitius* och *Spinachia*, samt af *Simp*-slägtet (Cottus) *Gobio, Scorpius* och *quadricornis*.

D:r Schagerström har meddelat några anatomiska observationer öfver *Svart-Torsken* (Gadus carbonarius) [4]. De hålla sig i synnerhet vid nutritions-organerna. Förf., som funnit en betydlig olikhet uti tarm-kanalens bildning, emot hvad Kuhl uti sin beskrifning öfver samma ämne uppgifvit, anser sin föregångare antingen misstagit sig om arten, eller ock haft ett monströst exemplar till undersökning. Hvad som gifver förf. afhandling mera värde, är den jemförelse han uppdragit emellan fiskens nutritions-organer uti olika åldrar, till följe af hvilken man finner, att största olikheten emellan den yngre och äldre fisken röjer sig uti lefvern och tarm-kanalens relativa utveckling. [5]) Schagerströms Anat. observationer rörande Gadus carbonarius.

---

[4]) Kongl. Vet.-Acad. Handl. för år 1831, pag. 149.

[5]) Jag kan ej underlåta, att här äfven anmäla ett arbete af Prof. Nilsson, som utkommit i Lund sedan denna årsberättelse lades under tryckning. Det innehåller under titel: *Synopsis Ichtyologiæ Scandinavicæ,* utom sjelfva uppställningen och karaktererna för genera diagnoser öfver alla Skandinaviens fiskar; jemte en kort synonymi och angifning af hvarje arts hemvist. Då det är tillräckligen bekant, hvad ospard möda Nilsson haft, att under en län-

Sundevall om Svenska Spindlar.

Dr Sundevall har under året lemnat en välkommen fortsättning af den beskrifning öfver *Svenska Spindlar*, som han i Vet.-Acad. Handl. år 1829 började [6]). Vi äga således ett grundadt hopp, att snart få se denna del af vår Fauna utredd, som med undantag af det arbete en Clerck och de Géer deråt egnat, varit alldeles försummad af entomologerna. Fortsättningen innehåller först beskrifningarna på de 2:ne sista arterna af *Linyphia: L. Cellulanus* och *bucculenta;* derefter slägtet *Theridion* Walck. med 10 arter, af hvilka 3:ne *Th. longimanum*, *pygmæum* och *pectitum* beskrifvas för första gången. Sedan följer familjen *Tubitelæ* Latr., under hvilken förf. beskrifver: *a*) Slägtet *Aglena* (derunder Walckenaers båda genera

---

gre tid samla materialier till dess redan påbörjade Skandinaviska Fauna, i synnerhet till den delen deraf, som kommer att innefatta fiskarnes historia, hvilken hittills inom vårt land ända sedan Linnés tid varit alldeles försummad, så är jag öfvertygad, att ofvannämde Synopsis, hvilken är att betrakta som en prodromus till det större verket, skall med mycken begärlighet emottagas af kännare och zoologer inom och utom fäderneslandet. Förf. har utgifvit denna sin Synopsis uti Academiska disputationer, men undvikit de olägenheter detta publikations-sätt vanligtvis medförer, att göra arbetet otillgängligt och fördröja dess fulländande, då det både på en termin blifvit samladt utgifvet och finnes i boklådorna till salu. Jag får uppskjuta till nästa årsberättelse att närmare redogöra för innehållet.

6) Kongl. Vet.-Acad. Handl. år 1831, pag. 108.

Tegenaria och *Aglena* förenas) med 5 arter, af dessa är en, *A. obscura* ny; *b*) *Argyroneta* Walck. med en art; *c*) *Drassus* Walck. indelas i 2:ne tribus, till första föres blott *D. phaleratus*, till den andra *D. fuscus*, — *sericeus* n. sp., — *nocturnus* och *lucifugus*; *d*) *Clubiona* med 2:ne afdelningar *Drassiformes* och *Genuinæ*, till den första höra 3:ne arter: *C. lapidicola*, — *pulicaria* n. sp. och *formicaria* n. sp., till den andra 2:ne: *C. holocericea* och *atrox*; *e*) *Segestria* Walck. med en art *S. senoculata*, samt *f*) *Sparassus* Walck äfven med en art *S. smaragdinus*.

Hr Boheman har beskrifvit slägtet *Ceraphron* [7]), hörande till familjen *Codrinii* af *Hymenoptera*. Såsom Svenska arter har förf. af detta slägte determinerat 16, af hvilka blott *en* förut varit känd. Då man igenfinner uti Hr Bohemans beskrifningar den Gyllenhalska (jag kan ej bättre uttrycka mig) klarheten, bestämdheten och noggranheten, är att önska, att vi ofta måtte af samma hand få emottaga dylika bidrag. Till en art af dem förf. beskrifvit, neml. *C. pupparum*, har det lyckats honom, att utreda metamorfosen. Larven lefver som parasit i larven till *Scæva ribesii*. Boheman om Ceraphron.

Hr Dahlbom har uti en följd af Academiska dissertationer lemnat flera bidrag Dahlboms Exer-

---

[7]) Försök till beskrifning af de i Sverige funna arter, hörande till Insekt-slägtet Ceraphron. Kongl. Vet.-Acad. Handl. år 1831, pag. 322.

citationes Hymenopterologicæ. till artkännedomen af fäderneslandets *Hymenoptera* [8]).

Uti den första genomgår författaren den inhemska litteratur, som med dess ämne står i någon beröring, samt förklarar den terminologi han begagnat vid beskrifningarne. Uti den andra börjar författaren en monografi öfver familjen *Chrysidides*, hvars slut, jemte början till en monografi öfver *Sphegides* följer uti den 3:dje dissertationen. Under *Chrysidides* beskrifves slägtet *Cleptes* med 2:ne arter och *Chrysis* med 18; under *Sphegides* slägtet *Sphex* med 3:ne arter, samt *Larra*, hvaraf ännu blott beskrifning öfver den första arten är lemnad.

Dahlboms monografi öfver Bombus. Hr Dahlbom har äfven utgifvit en monografi öfver de Skandinaviska arterna af slägtet *Bombus* af Hymenoptera, åtföljd af figurer öfver flera af de beskrifna arterna Förf., som valt Hübers arbete i samma ämne till mönster för sin bearbetning, börjar sin afhandling med en framställning öfver *Humlornas* historia och ekonomi i allmänhet. Denna är af intresse för dem, som ej hafva tillgång till Hübers mästerliga observationer. Såsom Svenska arter upptager förf. 36, af hvilka de 25 beskrifvas för första gången såsom inhemska, och bland dessa äro 6 nya och förut obeskrifna [9]).

---

[8]) Exercitationes Hymenopterologicæ ad illustrandan faunam Suecicam. Part. I—III. Lund 1831.

[9]) Bombi Scandinaviæ, monographice tractati et Iconibus illustrati. Specimen Academicum. Lund 1832.

Jag har äfven några bidrag till Fornverldens Fauna att anmäla, hvilka Hrr NILSSON och HISINGER under året publicerat.

Djurpetrificater uti Skånes stenkolsbildning, af NILSSON.

Prof. NILSSON har lemnat utom en afhandling öfver de i Skåne funna fossila växter, som sprider mycket ljus öfver de bergbildningars relativa ålder, hvari dessa fossila alster förekomma, beskrifning och figurer på några djur-petrifikater, som träffas uti Höganäs stenkolsbildning [10]). Bland dessa äro 4 musslor: *Avicula inæquivalvis* Sow., *Ostrea Hisingeri*, *Modiola Hoffmanni* och *Donax arenacea*. De läger, i hvilka dessa musslor förekomma, äro de bäddar af grå sandsten och lefverbrun lersten (Thoneisenstein), som ligga dels öfver, dels emellan kol-lagren. Att de lager, hvari musslorna ligga, äro bildade i salt vatten följer påtagligen, men förf. anser det derföre ej nödvändigt, att äfven kollagren måste vara det, utan visar tvertom, att de organiska alster, som i dessa förekomma, häntyda utan all fråga, att kol-lagren äro deponerade i sött vatten. Utom de växtformer, hvilka alla tillhöra land och sött vatten, förf. uti kol-lagren anträffat, har han äfven upptäckt fragment af en räfflad och med metallglans försedd skalvinge af ett insekt, samt en tand, den han i början ansåg vara en fisktand eller

---

Entomologisk Litteratur: Svensk Fauna, en Handbok för Insektsamlare, af J. PONTÉN. Wexiö 1831. Detta arbete är olyckligtvis utkommit 50 år för sent.

10) Vet.-Acad. Handl. 1831, pag. 352.

en så kallad *Glossopetra* och som sådan beskref den i Vet.-Acad. Handl. år 1823, men hvilken sedermera en noggrann undersökning visat hafva tillhört en krokodil.

Hisinger, Tableau des pretrifications de la Svède.

Hr Hisinger har utgifvit en ny edition af dess *Esquisse d'un Tableau des Petrifications de la Svède*, hvilken är så vida tillökt, att då första upplagan innehöll förteckning öfver 292 arter, innehåller denna en totalsumma af minst 320, utan att deri äro inbegripne 38 arter, största delen snäckor, från dilluvial-lagren och 17 arter växter. Förf. uppställer petrifikaterna först efter systematisk ordning och sedan efter de formationer, hvari de förekomma. En kort öfversigt bifogas till slut, hvilken jag här vill intaga:

	Öfvergångs-formationen			Secundära formationen.	Gemensamma arter.	Summa arter och varieteter.	Diluvial-formationen.	Total-summa.
	äldre lager.	yngre lager.	gemensamma arter.					
	öfv.	öfv.	öfv. öfv.	Sec.	Sec. öfv.		Dil.	
Fiskar	—	—	—	1	—	1	—	1
Insekter . . .	39	8	1	1	1	46	—	46
Mollusker								
Cephalopoder .	9	8	1?	13	—	29	—	29
Gasteropoder .	8	13	2	9	1	27	15	42
Acephaler . .	1	2	—	71	—	74	19	93
Brachiopoder .	22	34	4	26	6	72	—	72
Cirrhopoder .	—	—	—	—	—	—	2	2
Annelider . . .	—	1	—	3	—	4	1	5
Zoophyter . . .	4	5	—	5	—	14	1	15
Polyper	5	44	3	9	2	53	—	53
	88	115	11	138	10	320	38	358
Växter	2			15		17		17

